

דין  
וחשבון  
שנתי  
2010

**דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות**

חקיקה ופיקוח	205	רשימת חברי הדירקטוריון וההנהלה	4
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואמדנים חשבונאיים קריטיים	210	קבוצת דיסקונט - רקע כללי ומבנה הקבוצה	7
הליכים משפטיים	215	התוכנית האסטרטגית	12
הסכמים מהותיים	216	רווח ורווחיות	13
הביקורת הפנימית בקבוצת הבנק בשנת 2010	218	התפתחות ההכנסות וההוצאות	14
מעורבות ותרומה לקהילה	220	התפתחות הנכסים וההתחייבויות	22
שכר רואי החשבון המבקרים	227	רכוש קבוע ומתקנים	44
תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה ועסקאות עם בעלי שליטה	228	מיסוי	47
בקורות ונהלים	235	האמצעים ההוניים	47
שונות	236	מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק	54
הדירקטוריון וההנהלה	239	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	55
		קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשנת 2010	103
		פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים	108
		פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים	144
		הפעילות הבינלאומית	173
		מבנה הקבוצה הבנקאית	176
		חברות מוחזקות עיקריות	177
		משאבי אנוש	183
		השליטה בבנק	196

## דוחות כספיים לשנת 2010

## סקירת הנהלה

275	דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ - בקרה פנימית על דיווח כספי	251	תוספת א' - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
276	דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים	252	תוספת ב' - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
277	מאזן מאוחד והבנק	253	תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו
278	דוח רווח והפסד מאוחד	258	תוספת ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד
279	דוח רווח והפסד בנק	262	תוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
280	דוח על השינויים בהון העצמי	264	תוספת ו' - חשיפות למדינות זרות - מאוחד
282	דוח על תזרימי המזומנים	267	תוספת ז' - מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
285	ביאורים לדוחות הכספיים	268	תוספת ח' - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני
		270	הצהרת המנהל הכללי
		271	הצהרת החשבונאי הראשי
		272	דוח הדירקטוריון והנהלה על אחריותם לדוח השנתי

## חברי הדירקטוריון

ד"ר יוסי בכר

יו"ר דירקטוריון הבנק

אילן בירן (דח"צ)

אלי אליעזר גונן

בן ציון גרניט

פרופ' בן ציון זילברפרב

אילן כהן

עידית לוסקי (דח"צ)

חורחה ספרן

אילן (אילון) עייש

יוסף צ'חנובר - יצהר

ריצ'רד מוריס רוברטס

צבי שטרייגולד

יהלי שפי

ד"ר יצחק שריר

\* פרטים אודות חברי הדירקטוריון  
וחברי ההנהלה ראו בעמ' 239

## חברי הנהלה

ראובן שפיגל

מנהל כללי

דורית בן סימון

סגנית מנהל כללי בכירה.  
ראש החטיבה הפיננסית

יוסף ברסי

סגן מנהל כללי בכיר.  
חשב - חשבונאי ראשי  
וראש מערך החשבות

יובל גביש

סגן מנהל כללי בכיר.  
ראש החטיבה הבנקאית

אמנון גדעון

סגן מנהל כללי בכיר.  
ראש מערך משאבי אנוש

אסתר דויטש

סגנית מנהל כללי בכירה.  
היועצת המשפטית וראש מערך  
הייעוץ המשפטי

נעם הנגבי

סגן מנהל כללי בכיר  
ראש חטיבת אסטרטגיה שיווק ושירות

יאיר אבידן

סגן מנהל כללי.  
מנהל הסיכונים הראשי וראש מערך  
ניהול סיכונים

שלמה אבידן

סגן מנהל כללי.  
ראש חטיבת התפעול והלוגיסטיקה

אורית אלסטר

סגנית מנהל כללי.  
ראש החטיבה העסקית

שי ורדי

סגן מנהל כללי.  
ראש חטיבת טכנולוגיות ותכנון

רפי ביכלר

מ"מ מבקר פנימי

רות מושקוביץ

מזכירת הבנק

## דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

משאבי אנוש	183	רשימת חברי הדירקטוריון והנהלה	4
השליטה בבנק	196	קבוצת דיסקונט - רקע כללי ומבנה הקבוצה	7
חקיקה ופיקוח	205	התוכנית האסטרטגית	12
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואמדנים חשבונאיים קריטיים	210	רווח ורווחיות	13
הליכים משפטיים	215	התפתחות ההכנסות וההוצאות	14
הסכמים מהותיים	216	התפתחות הנכסים וההתחייבויות	22
הביקורת הפנימית בקבוצת הבנק בשנת 2010	218	רכוש קבוע ומתקנים	44
מעורבות ותרומה לקהילה	220	מיסוי	47
שכר רואי החשבון המבקרים	227	האמצעים ההוניים	47
תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה ועסקאות עם בעלי שליטה	228	מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק	54
בקורות ונהלים	235	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	55
שונות	236	קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשנת 2010	103
הדירקטוריון והנהלה	239	פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים	108
		פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים	144
		הפעילות הבינלאומית	173
		מבנה הקבוצה הבנקאית	176
		חברות מוחזקות עיקריות	177



בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 31 במרס 2011 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.

## קבוצת דיסקונט - רקע כללי ומבנה הקבוצה

בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") התאגד בארץ ישראל בשנת 1935, כחברה ציבורית לפי פקודת החברות. הבנק נוסד על ידי מר ליאון רקנאטי ז"ל. הבנק הוא תאגיד בנקאי בעל רשיון "בנק" לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות (רישוי)"). ב-76 שנות קיומו פיתח הבנק רשת סניפים ופעילות בנקאית מסחרית ענפה בכל תחומי הבנקאות. קבוצת דיסקונט הינה הקבוצה הבנקאית השלישית בגודלה בישראל.

### הפעילות בארץ

בנק דיסקונט הוא בנק אוניברסלי אשר מציע ללקוחותיו שירותים בנקאיים מקיפים, בכל תחומי הפעילות הפיננסית, באמצעות רשת של 147 סניפים בישראל, שירותי בנקאות ישירה, בנקאות מקוונת ואינטרנט. לבנק שתי חברות בת בנקאיות בישראל - בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, שהינו בנק מסחרי המשרת את לקוחותיו בכל תחומי הפעילות הפיננסית באמצעות 77 סניפים, ובנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, אשר מהווה את הזרוע העיקרית של הקבוצה בתחום המשכנתאות. הפעילות בארץ פרוסה על פני תחומים נוספים, ובהם:

- כרטיסי אשראי - הבנק שולט בחברות "כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" (להלן: "כאל") ו-"דיינרס קלוב ישראל בע"מ" אשר מנפיקות ומשווקות כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", "דיינרס" ו-"MasterCard", לשימוש בארץ ובחול;
- ניהול תיקים - חברת הבת "תכלית בית השקעות בע"מ" (להלן: "תכלית") עוסקת בניהול תיקי השקעות בניירות ערך עבור לקוחות פרטיים, חברות, מלכ"רים וגופים מוסדיים.
- השקעות ריאליות וחיתום - חברת הבת "דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ" עוסקת בתחום הבנקאות להשקעות, בהשקעות בקרנות השקעה פרטיות, בקרנות הון סיכון ובהשקעות ריאליות נוספות. כן עוסקת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ בתחום חיתום להנפקות וניהולן.

בנוסף, הבנק מחזיק בחברה כלולה - הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, אף הוא מחמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. (לפרטים בדבר הסכם, על פיו הבנק ירד בהדרגה בהחזקותיו בבנק הבינלאומי, ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים). בשנים 2009-2010 המשיך הבנק לחזק את מעמדו בבנקאות הקמעונאית, באמצעות מספר מהלכים מרכזיים: גיוס עובדי המדינה ועובדי הוראה, שיווק משכנתאות יחד עם חברת הבת בנק דיסקונט למשכנתאות, והפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני. בחודש דצמבר 2010 גייס הבנק הון ליבה, באמצעות הנפקת מניות והנפקת זכויות, בהיקף כולל, נטו, של כ-450 מיליון ש"ח (לפרטים נוספים ר' "האמצעים ההוניים" להלן).

שנת 2010 היתה שנת שיא בהטמעת דרישות רגולטוריות מהותיות: השלמת המהלכים להטמעת הנדבכים השונים של באזל II בתחילת השנה, ובכלל זה דיווח לציבור בהתאם לנדבך השלישי, בדוח השנתי לשנת 2009, והגשת מסמך ה-ICAAP לפיקוח על הבנקים, באמצע השנה; השלמת ההערכות להעברת מערכת ניהול האשראי למשטר של ההוראה החדשה בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי; והשלמת ההערכות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בשורת נושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בסוף השנה פרש מר גיורא עופר, לאחר כהונה בת עשור כמנהל הכללי של הבנק. לתפקיד מונה מר ראובן שפיגל, שכהן בשנים האחרונות כמנכ"ל חברת הבת אי די בי ניו יורק, אשר החל את כהונתו ביום 1 בינואר 2011. בעקבות ובמקביל לחילופי המנכ"ל נערכים שינויים בהרכב הנהלת הבנק (ר' "הדירקטוריון והנהלה" להלן) והתקבלו החלטות בענין שינוי המבנה הארגוני של הבנק. לפרטים בדבר ארגון מחדש של מערכי השירות

בחטיבה העסקית ובחטיבה הבנקאית (לשעבר: החטיבה הקמעונאית), ר' להלן בפרק "משאבי אנוש".

## הפעילות בחו"ל

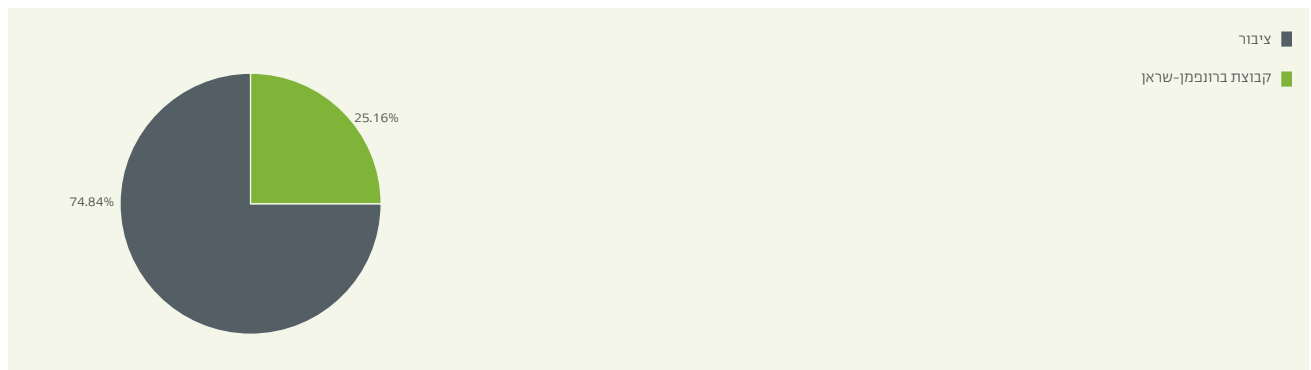
עיקר הפעילות בחו"ל מתבצעת באמצעות אי די בי ניו יורק, שהינו הגדול מבין הבנקים הישראליים הפועלים בחו"ל. כמו כן מחזיק הבנק, באמצעות אי די בי ניו יורק, בבנק מסחרי במונטבידאו, אורוגוואי ומחזיק במישרין בבנק בשוויץ, עם סניפים בז'נבה ובציריך, אשר מתמקד בבנקאות פרטית. הבנק מפעיל סניף בלונדון, אשר מעניק שירותי בנקאות מסחרית ופרטית. בנוסף יש לבנק נציגויות בפריס, בבואנוס איירס וסנטיאגו ולאיי די בי ניו יורק יש נציגויות במקומות שונים בדרום אמריקה.

## נתח שוק ונתונים נוספים

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 30 בספטמבר 2010, כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל, חלקה של קבוצת דיסקונט בחמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל היה כלהלן:

2008 בדצמבר 31	2009 בדצמבר 31	2010 בספטמבר 30	
באחוזים			
18.0	17.9	17.9	סך-כל הנכסים
16.7	16.6	16.5	אשראי לציבור
17.8	17.8	17.6	פקדונות הציבור
23.0	23.0	19.4	רווח מפעולות מימון
15.4	15.4	24.8	הפרשה לחובות מסופקים
19.9	20.4	18.0	הכנסות תפעוליות
20.9	21.2	20.7	הוצאות תפעוליות

## המחזיקים במניות הבנק





**תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט**



## מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל, עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו-כלכליים, שינויים במצב הגיאוגרפי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים, שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי-התממשות ההערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים, כגון: "מאמין", "צופה", "מעריך", "מתכוון", "נערך ל...", "יכול ש...", "יתכן" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "רצון", "צפי", "כוונה", "צפייה", "הערכה", "תחזית" וכיו"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלה, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר הערכות לגבי מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחול, שיעורי האינפלציה וכיו"ב, וכן ביחס להשפעת הוראות חקיקה ורגולציה חדשות, בתחום הבנקאות ושוק ההון ובתחומים אחרים שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס בין היתר על פרסומים של גורמים שונים דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים, המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון והכספים בארץ ובעולם. האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

## מגזרי הפעילות של קבוצת דיסקונט - תיאור תמציתי

הבנק מדווח על פעילותו, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בששה מגזרי פעילות כלהלן:

- **בנקאות קמעונאית - מגזר משקי הבית:** במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הבנקאית של הבנק (לשעבר: החטיבה הקמעונאית) בזירת הלקוחות הפרטיים המוגדרים כפרטיים מקבלי משכורת, צמיחה ואח"מ (להוציא לקוחות המרכזים לבנקאות פרטית). כן כולל המגזר את לקוחות בנק מרכנתיל דיסקונט במגזר משקי הבית - לקוחות פרטיים של בנק מרכנתיל דיסקונט, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 200 אלף ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלף ש"ח.
- **בנקאות קמעונאית - מגזר עסקים קטנים:** במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הבנקאית של הבנק ולקוחות של בנק מרכנתיל דיסקונט, המוגדרים כחברות קטנות ועסקים קטנים עם חבות של עד 10 מיליון ש"ח.
- **בנקאות עסקית (Corporate):** מגזר זה כולל בעיקר חברות בעלות מחזור מכירות שנתי העולה על 150 מיליון ש"ח ו/או חבות כוללת העולה על סך של 50 מיליון ש"ח, שהן לקוחות הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט. כן כולל המגזר את לקוחות מגזר הבנקאות העסקית של אי די בי ניו יורק.
- **בנקאות מסחרית (Middle Market):** מגזר זה כולל בעיקר חברות בעלות מחזור מכירות שנתי הגבוה מ-30 מיליון ש"ח ו/או חבות כוללת בסך של 50-10 מיליון ש"ח שהן לקוחות הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט. כן כולל המגזר את לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית של אי די בי ניו יורק.
- **בנקאות פרטית:** במסגרת מגזר זה, בתחום הפעילות המקומית של הבנק, נכללים לקוחות הבנק (יחידים ותאגידיים) המקבלים שירות בנקאי במרכזים לבנקאות פרטית. לקוחות אלה הינם, בדרך כלל, לקוחות ישראליים בעלי עושר פיננסי בבנק של 1 מיליון דולר ומעלה ולקוחות תושבי חוץ, בעלי עושר פיננסי בבנק של 0.5 מיליון דולר ומעלה. כן כולל המגזר לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני וגבוה בבנק מרכנתיל דיסקונט ובסניף לונדון, כל פעילות אי די בי (סוויס) בנק ופעילות לקוחות הבנקאות הפרטית באי די בי ניו יורק, לרבות כל פעילותה של חברת הבת דיסקונט בנק לטין אמריקה.
- **מגזר הניהול הפיננסי:** מגזר זה כולל פעילויות המאופיינות כפעילות בנקאית שאינה נעשית מול לקוחות הקבוצה (פרט לפעילותם מול חדר עסקות, אשר נכללת במגזר), הכוללות בעיקר את פעילות הנוסטרו של הבנק, של בנק מרכנתיל דיסקונט ושל אי די בי ניו יורק בניירות ערך ועם בנקים אחרים, ניהול החשיפות של סיכונים שוק ונדילות, ופעילות חדר עסקות, לרבות בנגזרים פיננסיים. כמו כן, כולל המגזר את חלקו של הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי וברווחי חברות כלולות שהן תאגידי עזר. בנוסף כולל המגזר את תת מגזר חברות ריאליות, אשר כולל את פעילות קבוצת דיסקונט בהשקעות ריאליות.

מגזרים אלה כוללים גם את החלק המתייחס בפעילות של מגזרי המוצרים ובפעילות הבינלאומית של קבוצת דיסקונט.

הבנק מדווח על פעילותו בארבעה מגזרי מוצרים, כלהלן:

- **הפעילות בתחום כרטיסי אשראי:** פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעת הן באמצעות כאל, חברת כרטיסי אשראי, המוחזקת על ידי הבנק בשיעור של כ-71.8% בהון ו-79% בהצבעה, והן בהנפקת כרטיסי אשראי של כאל ללקוחות הבנק כמנפיקים משותפים, כחלק מסל השירותים והמוצרים המוצע על ידי הבנק.
- הכנסות הבנק מהפעילות בכרטיסי אשראי כוללות, בראש ובראשונה, עמלות שונות הקשורות לפעילות כאל בכרטיסי אשראי (הן כמנפיקה של כרטיסי אשראי והן כסולקת של כרטיסי אשראי), וכן את הכנסות המימון מאשראי בעסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי חוץ בנקאיים. בנוסף, לבנק הכנסות הנובעות מתשלומים המועברים לו בגין כרטיסי אשראי שהונפקו על ידי כאל ביוזמת הבנק, עבור לקוחותיו.
- **פעילות בשוק ההון:** הפעילות בשוק ההון כוללת פעילות בתחום ניירות ערך (למעט נוסטרו), ניהול תיקים ומוצרים פנסיוניים. הפעילות כוללת את פעילות הבנק בתחום ניירות ערך, מערכים פנסיוניים, את פעילותה של חברת הבת המתמחה תכלית בית השקעות ואת הפעילות בשוק ההון של בנק מרכנתיל דיסקונט.
- **פעילות בניה ונדל"ן:** בפעילות זו נכללים לקוחות החטיבות השונות בבנק אשר סיווגם הענפי הינו בתחומי הבניה והנדל"ן. כן כוללת הפעילות את פעילות מגזר בניה ונדל"ן בבנק מרכנתיל דיסקונט, באי די בי ניו יורק ובסניף לונדון, את מגזר הלוואות לרכישת או לבניית נכסים בבנק דיסקונט למשכנתאות ואת מגזר לוי פיננסי לפרויקטי בניה בבנק דיסקונט למשכנתאות.
- **פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיור:** הפעילות כוללת את פעילות המשכנתאות בקבוצת דיסקונט בארץ (בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק דיסקונט למשכנתאות). במסגרת מגזר זה נכללת פעילות מתן הלוואות לדיור (רכישה, בניה וכיו"ב) ומתן הלוואות לכל מטרה המובטחות במשכון דירת מגורים/נכס.
- לפרטים נוספים, ר' "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים", "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים" ו-"הפעילות הבינלאומית", להלן.

## נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים המאוחדים

### רווחיות

שינוי באחוזים		לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
2009	2010	2008	2009	2010	
לעומת	לעומת	במיליוני ש"ח			
2008	2009				
15.3	1.5	4,127	4,757	4,830	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
27.9	(17.7)	780	998	821	הפרשה לחובות מסופקים
12.3	6.7	3,347	3,759	4,009	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
20.1	(13.9)	2,573	3,091	2,661	הכנסות תפעוליות ואחרות
5.2	(3.3)	2,504	2,633	2,547	מזה: עמלות תפעוליות
2.6	2.6	5,348	5,486	5,631	הוצאות תפעוליות ואחרות
138.5	(23.8)	572	1,364	1,039	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
112.7	(33.3)	403	857	572	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
100.0	(280.0)	(10)	(20)	36	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים
276.7	(21.6)	245	923	724	רווח נקי
		0.25	0.93	0.73	הרווח הנקי למניה בת 0.1 ש"ח ע.ג. (בש"ח)
		2.7	9.8	6.9	תשואה נטו להון, ב-%

## מאזן

		ליום 31 בדצמבר		
		2009	2010	שינוי
		במיליוני ש"ח		באחוזים
	סך-כל הנכסים	187,817	185,814	(1.1)
	אשראי לציבור	114,426	118,666	3.7
	ניירות ערך	36,338	37,176	2.3
	פקדונות הציבור	141,825	138,011	(2.7)
	אמצעים הוניים, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים	10,292	11,569	12.4
	הון עצמי	9,994	11,241	12.5

## יחסים פיננסיים

		ליום 31 בדצמבר		
		2009	2010	באחוזים
	אמצעים הוניים ביחס לסך כל הנכסים	5.5	6.2	
	יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)	12.15	13.69	
	ההפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור	0.83	0.66	
	אשראי לציבור ביחס לסך כל הנכסים	60.9	63.9	
	אשראי לציבור ביחס לפקדונות הציבור	80.7	86.0	
	פקדונות הציבור ביחס לסך כל הנכסים	75.5	74.3	
	הכנסות תפעוליות ביחס להוצאות התפעוליות	56.3	47.3	
	ההוצאות התפעוליות ביחס לסך כל ההכנסות	69.9	75.2	

## התכנית האסטרטגית

### תוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2011-2013

בחודשים האחרונים שוקדת הנהלת הבנק יחד עם גורמים נוספים בקבוצת דיסקונט על הכנת תוכנית אסטרטגית לשנים 2011-2013, לפי קווים מנחים שקבע הדירקטוריון, וגיבוש עקרונות חדשים לניהול מיטבי של הקבוצה, במטרה למצות את היתרונות העסקיים של מרכיבי הקבוצה השונים, מחד, ולשפר את היעילות התפעולית בקבוצה מאידך. התוכנית תגובש סופית בחודשים הקרובים, בפיקוח הדירקטוריון, ואישורה הסופי צפוי ברבעון השלישי של שנת 2011.

### עקרונות התוכנית האסטרטגית לשנים 2011-2013

בחודש מרס 2011 אימץ הבנק את עקרונות התוכנית האסטרטגית לשנים 2011-2013. עקרונות התוכנית האסטרטגית של קבוצת דיסקונט מבוססים על הקווים המנחים שקבע כאמור דירקטוריון הבנק, שעיקרם:

- רווחיות - מיצוי פוטנציאל הרווחיות בקבוצה;
- ביצועיות - הגברת יכולת הביצוע, באמצעות יצירת תרבות ארגונית של אחריות ניהולית, מדידה וניהול ביצועים;

- ניהול סיכונים - שמירה על פרופיל הסיכון של הקבוצה במסגרת המגבלות וההנחיות שקבע ויקבע הדירקטוריון;
  - ניהול קבוצתי - יצירת מבנה ארגוני-ניהולי התומך בניהול קבוצתי אפקטיבי והקפדה כי תכניות העבודה של היחידות השונות ישלימו זו את זו והיו בהלימה עם האסטרטגיה הקבוצתית;
  - ניהול אפקטיבי - ייעול תהליכים והרחבת הגמישות הניהולית;
  - התייעלות וחיסכון - תוך שימת דגש על עלויות כוח אדם, מחשוב ותפעול.
- כפועל יוצא של הנחיות הדירקטוריון, עקרונות התוכנית האסטרטגית משקפים שינוי במיקוד הניהולי של הקבוצה, תוך שימת דגש על הנושאים הבאים:
- ניהול אפקטיבי של הון הקבוצה;
  - חתירה לפתרון מקיף ובר קיימא בתחום הוצאות;
  - שיפור תהליכי רכש ותפעול, תוך ניצול יתרונות לגודל (קבוצתיים);
  - הגדלת הרווחיות באמצעות צמצום שיעורי נטישת לקוחות, הגדלת נתח ארנק והרחבת מעטפת המוצרים והשירותים ללקוחות הקבוצה;
  - שיפור הביצועים בתחומים בהן נתח השוק של הקבוצה נמוך מחלקו במערכת, בפרט: פעילות בשוק ההון, בנקאות מסחרית, עסקים קטנים ובנקאות פרטית לישראלים;
  - מינוף יתרון היחסי של חברות הבת.

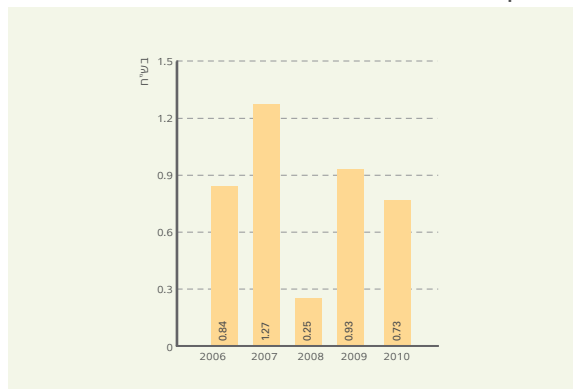
## מידע צופה פני עתיד

הדגשים האסטרטגיים שהובאו לעיל כוללים הערכות ותוכניות שהן בבחינת מידע צופה פני עתיד. הערכות ותוכניות אלה מבוססות על המידע והנתונים העדכניים שבידי הנהלת הבנק במועד פרסום הדוחות והם משקפים את תוכניותיה נכון למועד זה. הערכות ותוכניות אלו עשויים להשתנות כתוצאה משינויים בסביבה הכלכלית ו/או שינויי רגולציה בעלי השפעה מהותית, אשר עלולים לחייב שינוי בדגשים ועדכון התוכניות.

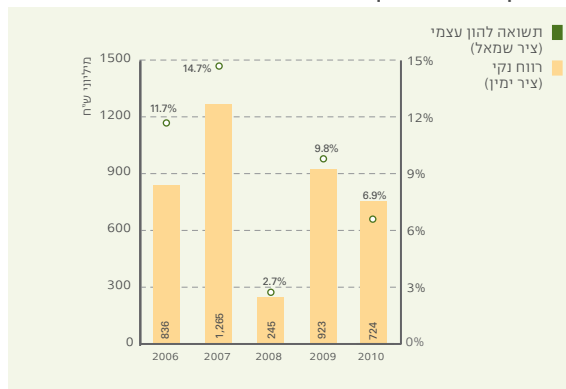
## רווח ורווחיות

- הרווח הנקי** של קבוצת דיסקונט בשנת 2010 הסתכם בסך של 724 מיליון ש"ח, לעומת 923 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 21.6%.
- התשואה להון העצמי** בשנת 2010, הגיעה לשיעור של 6.9%, לעומת שיעור של 9.8% בשנת 2009.
- הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ב.** הסתכם בשנת 2010 ב-0.73 ש"ח, לעומת סך של 0.93 ש"ח בשנת 2009.
- הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה בשנת 2010, בהשוואה לשנת 2009:
- א. עליה בשיעור של 1.5% ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.
  - ב. ירידה בשיעור של 17.7% בהפרשה לחובות מסופקים.
  - ג. ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 13.9%, שהושפעה מירידה בעמלות תפעוליות, בשיעור של 3.3%, ירידה בסך של 178 מיליון ש"ח בהכנסות אחרות, שהושפעה בעיקר מרווחים שנרשמו בקופות הפיצויים בשנת 2009, וירידה בסך של 166 מיליון ש"ח ברווחים מהשקעות במניות.
  - ד. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 2.6%, שהושפעה מעליה בשיעור של 0.5% במשכורות והוצאות נילוות, עליה בשיעור של 11.2% באחזקה ופחת בניינים וציוד ועליה בשיעור של 1.1% בהוצאות אחרות.
  - ה. הפרשה לחסים על הרווח מפעולות רגילות בסך של 467 מיליון ש"ח בשנת 2010, לעומת סך של 507 מיליון ש"ח בשנת 2009.
  - ו. חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות הסתכם בשנת 2010 ברווח בסך של 186 מיליון ש"ח (כולל סך של 53 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה לחס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון), לעומת 158 מיליון ש"ח בשנת 2009 (כולל סך של 10 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה לחס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון).
  - ז. הרווח נטו מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים הסתכם בשנת 2010 בסך של 36 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 20 מיליון ש"ח בשנת 2009.

רווח נקי למניה



רווח נקי ותשואה להון עצמי



## התפתחות ההכנסות וההוצאות

**הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים** הסתכם בשנת 2010 בסך של 4,830 מיליון ש"ח, לעומת 4,757 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 1.5%.

בניטרול התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, השפעת חיסוי מס, רווחים והפרשות לירידת ערך של איגרות חוב, הסתכם הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 4,675 מיליון ש"ח, לעומת 4,713 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 0.8%.

להלן פירוט ההשפעות של רכיבים מסויימים על הרווח המימוני:

2010				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	שנתי
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>				
1,115	1,091	1,331	1,293	4,830
רווח מימוני מדווח				
129	86	5	(74)	146
השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM				
(22)	57	(73)	(41)	(79)
השפעת חיסוי מס בגין אי די בי ניו יורק				
-	20	2	20	42
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב מוחזקות לפידיון				
(99)	(53)	(89)	(30)	(271)
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, נטו				
-	1	1	6	8
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה				
(8)	(8)	(2)	17	(1)
הפסדים (רווחים) שמומשו ושטרם מומשו באיגרות חוב בתיק למסחר, נטו				
1,115	1,194	1,175	1,191	4,675
<b>רווח מימוני לאחר התאמות</b>				

להלן פירוט ההשפעות של רכיבים מסויימים על הרווח המימוני (המשך):

2009				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	שנתי
במיליוני שקלים חדשים				
937	1,259	1,326	1,235	4,757
רווח מימוני מדווח				
278	4	14	(49)	247
השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM				
135	(94)	(56)	6	(9)
השפעת חיסוי מס בגין אי די בי ניו יורק				
(187)	(59)	(93)	(49)	(388)
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה, נטו				
51	50	17	1	119
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה				
(35)	(4)	17	9	(13)
הפסדים (רווחים) שמומשו ושטרם מומשו באיגרות חוב בתיק למסחר, נטו				
1,179	1,156	1,225	1,153	4,713
<b>רווח מימוני לאחר התאמות</b>				

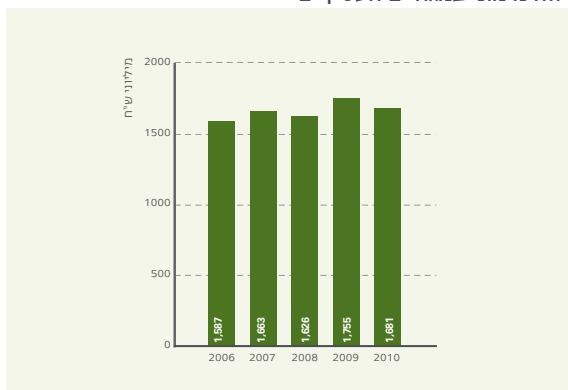
**הגורמים העיקריים אשר השפיעו על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בשנת 2010**, בהשוואה לשנת 2009:

- גידול ביתרה הממוצעת של הנכסים הפיננסיים המניבים בשיעור של כ-2.7%, מסך של 273,230 מיליון ש"ח לסך של 280,624 מיליון ש"ח.
- התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים, אשר יצרו פער חיובי של כ-101 מיליון ש"ח עקב אי הקבלה ברישומים החשבונאיים בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלה, אשר נמדדים על בסיס צבירה, לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס, אשר נמדדים על בסיס השווי ההוגן.
- גידול בתרומת הון הפעיל.
- קיטון במימון אחר, נטו, (כעולה מסקירת ההנהלה להלן) בסך של 74 מיליון ש"ח, בעיקר בשל ירידה של 60 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש והתאמות של איגרות חוב.
- פעולת חיסוי שהבנק מבצע במטרה לנטרל את התנודתיות בהפרשה לחס, הנובעת משינויים בערך ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, כתוצאה מפחות או ייסוף של שערי החליפין, גרמה לעליה של 79 מיליון ש"ח ברווח מפעולות מימון בשנת 2010, לעומת עליה של 9 מיליון ש"ח בשנת 2009. השפעת פעולת חיסוי זו קוזזה במלואה כנגד סעיף המסים על ההכנסה.

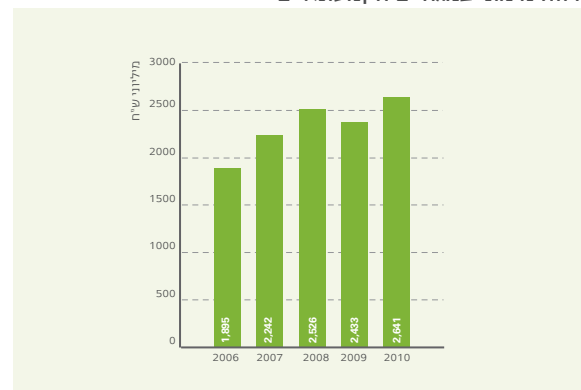
**הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים ברבעון הרביעי של שנת 2010** הסתכם בסך של 1,293 מיליון ש"ח לעומת

1,235 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 4.7%. בניטרול התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, השפעת חיסוי מס, רווחים והפרשות לירידת ערך של איגרות חוב, הסתכם הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 1,191 מיליון ש"ח, לעומת 1,153 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 3.3%.

רווח מימוני במגזרים העסקיים



רווח מימוני במגזרים הקמעונאיים



## הרווח מפעילות מימון לפי מגזרי הצמדה

להלן הרכב הרווח מפעילות מימון לפי מגזרי הצמדה (כולל השפעת מכשירים פיננסיים נגזרים שניתן ליחסם למגזרי הפעילות - ALM):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2009			2010				
שינוי בתרומה במיליוני ש"ח	תרומה לרווח		תרומה לרווח		היקף פעילות* במיליוני ש"ח	היקף פעילות* במיליוני ש"ח	
	ב-1%	ש"ח	ב-1%	ש"ח			
469	49.9	2,375	49.2	58.9	2,844	50.7	מטבע ישראלי לא צמוד
(1)	(1.0)	(47)	10.4	(1.0)	(48)	10.2	מטבע ישראלי צמוד למדד
(321)	34.6	1,644	40.4	27.4	1,323	39.1	מטבע חוץ
147	83.5	3,972	100.0	85.3	4,119	100.0	
48	1.7	83		2.7	131		בגין אופציות
(35)	0.7	32		(0.1)	(3)		בגין מכשירים פיננסיים נגזרים אחרים (לא כולל נגזרים בנידור וב-ALM)
6	3.6	171		3.7	177		עמלות מימון
(93)	10.5	499		8.4	406		הכנסות מימון אחרות, נטו
73	100.0	4,757		100.0	4,830		<b>סך-הכל</b>

\* על פי היתרה הממוצעת של הנכסים.

לפרטים נוספים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" תוספת ג' בסקירת ההנהלה להלן.

## הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי הצמדה (כולל ALM)

**במגזר השקלי הלא צמוד** הסתכמו הכנסות ריבית נטו בשנת 2010 ב-2,844 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2,375 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 19.7%, ומשקלן מסך כל הכנסות ריבית נטו עמד בשנת 2010 על 58.9%, לעומת 49.9% בשנת 2009.

היתרה הממוצעת של הנכסים במגזר זה עלתה בשנת 2010 בשיעור של 5.8% לעומת השנה הקודמת.

פער הריבית במגזר עלה משיעור של 1.70% בשנת 2009, לשיעור של 1.92% בשנת 2010.

הגידול ברווח במגזר נובע מעליה בפער הריבית, בין היתר בשל הכנסה בסך של כ-35 מיליון ש"ח בגין התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים בשנת 2010, לעומת הוצאה של 57 מיליון בשנת 2009, מעליה בתרומת הרווח הפעיל, כתוצאה מגידול בהון המושקע במגזר זה, ומעליה בהיקף הפעילות במגזר.

פער הריבית בניטרול השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM הגיע בשנת 2010 לשיעור של 1.89%, לעומת 1.75% בשנת 2009.

**במגזר השקלי הצמוד למדד** הסתכמו הוצאות הריבית נטו בשנת 2010 בסך של 48 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 47 מיליון ש"ח בשנת 2009, ומשקלן מכלל הכנסות הריבית נטו עמד בשנת 2010 על שיעור שלילי של 1.0%, בדומה לשנת 2009.

היתרה הממוצעת של הנכסים במגזר זה בשנת 2010 עלתה בשיעור זניח של 1.4% לעומת השנה הקודמת.

התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים יצרו פער חיובי של כ-152 מיליון ש"ח עקב אי הקבלה ברישומים החשבונאיים בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלה, אשר נמדדים על בסיס צבירה, לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס, אשר נמדדים על בסיס השווי הוגן. בניטרול התאמות אלה, מרווח הריבית במגזר הצמוד למדד היה מגיע לשיעור שלילי של כ-0.21% בשנת 2010, לעומת 0.35% בשנת 2009. זאת, לעומת מרווח שלילי בפועל של 0.46% בשנת 2010 ולעומת מרווח שלילי בפועל בשיעור של 0.45% בשנת 2009.

הקיסון במרווח הריבית לאחר ניטרול השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM נובע בעיקר מירידה בשיעור נמוך יחסית בעלות המקורות, שחלקם נועדו לשיפור הלימות הרווח של הבנק, בהשוואה לירידה בשיעור גבוה יותר בתשואות השימושים המניבים.

תרומת הרווח הפעיל במגזר זה נשארה דומה בשנים 2009 ו-2010.



**במגזר מטבע חוץ**, הכולל את הפעילות במגזר השקלי הצמוד למטבע חוץ, הסתכמו הכנסות ריבית נטו בשנת 2010 ב-1,323 מיליון ש"ח, לעומת 1,644 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 19.5%, ומשקלן מכלל הכנסות ריבית נטו עמד בשנת 2010 על 27.4%, לעומת 34.6% בשנת 2009.

במגזר זה חלה ירידה זניחה בשיעור של 0.8% ביתרה הממוצעת של הנכסים בשנת 2010, לעומת שנת 2009.

פער הריבית במגזר ירד משיעור של 1.51% בשנת 2009, לשיעור של 1.08% בשנת 2010.

הירידה ברווח במגזר נובעת מירידה בפער הריבית, בין היתר בשל הוצאה בסך של כ-113 מיליון ש"ח בגין התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים בשנת 2010, לעומת הכנסה של 31 מיליון בשנת 2009, אשר קוזזה בשל עליה שחלה בתרומת ההון הפעיל.

פער הריבית בניטרול השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM הגיע בשנת 2010 לשיעור של 1.18%, לעומת 1.49% בשנת 2009. בנוסף, פעולת חיסוי שהבנק מבצע גרמה לעליה של 79 מיליון ש"ח ברווח מפעולות מימון בשנת 2010, לעומת עליה של 9 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**פער הריבית הכולל (ללא השפעת נגזרים)** הגיע לשיעור של 2.87% בשנת 2010, לעומת שיעור של 2.40% בשנת 2009.

**פער הריבית כולל השפעת נגזרים (בנידוד וב-ALM)** הגיע לשיעור של 1.48% בשנת 2010, לעומת שיעור של 1.41% בשנה הקודמת. יתרת ההתאמה השלילית המצטברת לשווי הוגן של נגזרים ביום 31 בדצמבר 2010 הגיעה לסך של כ-414 מיליון ש"ח והיא נובעת בעיקר מהמגזר הצמוד למדד. התאמה זו תקטן בשנים הקרובות, עד לאיפוסה בעת פירעון העסקות הנוכחיות, והיא צפויה להגדיל בהתאם את הכנסות המימון של הבנק.

**פער הריבית בניטרול השפעת התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ALM והשפעת חיסוי מס בגין אי די בי ניו יורק** הגיע בשנת 2010 לשיעור של 1.51%, לעומת 1.49% בשנת 2009.

להלן נתונים על התפתחות הרווח המימוני לפני הפרשה לחובות מסופקים, לפי מגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
שינוי %-ב	2009*	2010	
	מיליוני ש"ח		
10.6	1,253	1,386	קמעונאי - מגזר משקי בית
12.4	818	920	קמעונאי - מגזר עסקים קטנים
(6.6)	1,097	1,025	מגזר בנקאות עסקית
(0.3)	658	656	מגזר בנקאות מסחרית
(7.5)	362	335	מגזר בנקאות פרטית
(10.7)	569	508	מגזר פיננסי
1.5	4,757	4,830	<b>סך-הכל</b>

\* סווג מחדש.

העליה במגזר משקי הבית נבעה, בעיקר, מעליית מרווח הריבית, נוכח עליית הריבית במשק. הירידה במגזר העסקי נבעה, בעיקר, מירידה בנפח הפעילות במגזר. הירידה במגזר הפיננסי נבעה, בעיקר מירידת רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומרווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ובהפרשות לירידת ערך של איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה ומירידת מרווח הריבית על תיק אגרות החוב.

**ההפרשה לחובות מסופקים** הסתכמה בסך של 821 מיליון ש"ח בשנת 2010, לעומת הפרשה בסך של 998 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה בשיעור של 17.7%. בשנת 2010 היוותה ההפרשה 17.0% מהרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים, לעומת 21.0% בשנה הקודמת.

להלן יובאו פרטים בדבר הוצאות הפרשה לחובות מסופקים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
שינוי	2009	2010
%-ב	במיליוני ש"ח	
(14.6)	1,264	1,079
	(233)	(338)
	הפרשה ספציפית בשנת החשבון	
	הקטנת הפרשה הספציפית וגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	
(28.1)	1,031	741
	(33)	80
	שינוי בהפרשה הספציפית	
	שינוי בהפרשה הנוספת	
(17.7)	998	821
	<b>סכום שנוקף לדוח רווח והפסד</b>	

שיעורה השנתי של הפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור, לא כולל סיכון אשראי חוץ מאזני, הגיע בשנת 2010 ל-0.66% (0.44% כולל סיכון אשראי חוץ מאזני), לעומת 0.83% (0.55% כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) בשנת 2009. יתרת הפרשה לחובות מסופקים, הכוללת הפרשה ספציפית, הפרשה כללית והפרשה נוספת, לא כוללת הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, הגיעה בסוף שנת 2010 ל-6,236 מיליון ש"ח (6,384 מיליון ש"ח כוללת הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני). יתרת הפרשה זו מהווה 4.99% מהאשראי לציבור (3.45% כולל סיכון אשראי חוץ מאזני), לעומת יתרת הפרשה בסך של 6,394 מיליון ש"ח, לא כוללת הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, (6,641 מיליון ש"ח כוללת הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני), שהיוותה 5.29% מהאשראי לציבור (3.64% כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) בסוף השנה הקודמת.

**הפרשה הספציפית לחובות מסופקים** הסתכמה בשנת 2010 ב-741 מיליון ש"ח, לעומת 1,031 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה בשיעור של 28.1%.

הפרשה הספציפית נעשתה בצורה שמרנית, לפי הערכת ההנהלה לגבי הפסדים הצפויים בתיק האשראי, על בסיס בדיקה ומעקב של מצב החייבים ופעילותם העסקית, הערכת הסיכונים הקשורים במצבם הפיננסי ובהתייחס לסוגי הבטחונות ולשוויים.

להלן ההתפתחות הרבעונית של הפרשה לחובות מסופקים (במיליוני ש"ח):

2009		2010		2009		2010	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
259	242	253	277	114	222	164	241
(7)	(11)	(7)	(8)	3	39	5	33
252	231	246	269	117	261	169	274
0.82%	0.79%	0.83%	0.92%	0.38%	0.72%	0.52%	0.78%

\* על בסיס שנתי.

**הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים** הסתכם בשנת 2010 בסך של 4,009 מיליון ש"ח, לעומת 3,759 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, עליה בשיעור של 6.7%.

**ההכנסות התפעוליות והאחרות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 2,661 מיליון ש"ח, לעומת 3,091 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה בשיעור של 13.9%.

להלן התפלגות המרכיבים של סעיפי ההכנסות התפעוליות והאחרות:

2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים			
614	655	633	מדמי ניהול חשבון
937	1,010	914	כרטיסי אשראי
386	445	456	הכנסות משוק ההון
51	197	31	רווחים מהשקעות במניות, נטו
223	221	254	טיפול באשראי
165	135	119	הפרשי המרה
67	57	58	פעולות סחר חוץ
130	371	196	אחרות
<b>2,573</b>	<b>3,091</b>	<b>2,661</b>	<b>סך-הכל</b>

**העמלות התפעוליות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 2,547 מיליון ש"ח, לעומת 2,633 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה בשיעור של 3.3%. הירידה נובעת, בעיקר, מירידה בעמלות מכרטיסי אשראי.

העמלות התפעוליות מכרטיסי אשראי הסתכמו בשנת 2010 בסך של 914 מיליון ש"ח, לעומת 1,010 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 9.5%, כתוצאה מהקטנת פעילות הסחר הבינלאומי.

**ההכנסות מפעילות בשוק ההון** בשנת 2010 הסתכמו בסך של 456 מיליון ש"ח, לעומת 445 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 2.5%. העליה נובעת מהפצת מוצרים פנסיוניים.

להלן יובאו פרטים בדבר ההכנסות משוק ההון בשנים 2010-2008:

המאוחד			
2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים			
306	339	338	הכנסות פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים
37	55	81	הפצת מוצרים פיננסיים
30	49	35	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
13	2	2	הכנסות אחרות
<b>386</b>	<b>445</b>	<b>456</b>	<b>סך-הכל</b>

לפרטים בדבר "מהלך שוק ההון", שהושק במחצית הראשונה של שנת 2010, ר' "התפתחויות בפעילות" בסעיף "פעילות בשוק ההון" להלן.

**הרווחים מהשקעות במניות, נטו**, הסתכמו בשנת 2010 בסך של 31 מיליון ש"ח, לעומת 197 מיליון ש"ח בשנת 2009. לפרטים ר' ביאור 25 לדוחות הכספיים.

**ההכנסות האחרות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 83 מיליון ש"ח, לעומת 261 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 68.2%, הנובעת בעיקר מהשפעת הירידה ברווחי קופות הפיצויים.

**הוצאות התפעוליות והאחרות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 5,631 מיליון ש"ח, לעומת 5,486 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, עליה של 2.6%. **הוצאות משכורות והוצאות כלות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 3,190 מיליון ש"ח, לעומת 3,175 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, עליה בשיעור של 0.5%. (לפרטים נוספים אודות מרכיבי הסעיף, ר' ביאור 27 לדוחות הכספיים).

להלן פירוט ההשפעה של רכיבים מסויימים על הוצאות משכורות והוצאות נלוות:

שינוי באחוזים		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	2008	2009	2010
לעומת 2008	לעומת 2009	במיליוני שקלים חדשים		
2.2	0.5	3,106	3,175	3,190
משכורות והוצאות נלוות – כפי שדווח				
מענקים				
		(103)	(179)	(91)
הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות				
		(15)	(2)	(7)
השפעת שינויים בשיעורי פרישה על העתודה למענקי יובלות				
		-	(65)	-
ויתור על שכר בשנת 2009				
		-	44	(16)
הוצאות פרישה מרצון				
		-	(6)	(7)
השפעת קופת הפיצויים				
		(81)	80	94
4.8	3.8	2,907	3,047	3,163
<b>משכורות והוצאות נלוות – בניטרול רכיבים מסויימים</b>				

העליה בהוצאות השכר בשנת 2010, לעומת השנה הקודמת, הושפעה בעיקר מהסכמי השכר בבנק ובבנק מרכזית דיסקונט לשנת 2010. בשנת 2010, נרשמו בקופות הפיצויים רווחים בסך של 158 מיליון ש"ח, ששימשו בחלקם לכיסוי הגידול בהתחייבות לפיצויים בגין שנים קודמות בסך של 94 מיליון ש"ח, שנבע מהסכמם השכר לשנת 2010, ועודף הרווחים בסך של 64 מיליון ש"ח נרשם להכנסות אחרות. בשנת 2009 נרשמו בקופות הפיצויים רווחים בסך של 340 מיליון ש"ח, ששימשו בחלקם לכיסוי הגידול בהתחייבות לפיצויים בגין שנים קודמות, בסך של 80 מיליון ש"ח, ועודף הרווחים, בסך של 260 מיליון ש"ח, נרשם להכנסות אחרות. לפרטים נוספים ר' סעיף "משאבי אנוש" להלן.

הוצאות משכורות ללא הוצאות נלוות הסתכמו בשנת 2010 בסך של 2,169 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2,135 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 1.6%.

**הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 1,148 מיליון ש"ח, לעומת 1,032 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, עליה בשיעור של 11.2%. עיקר העליה נבע מגידול בהוצאות פחת בבנק, עקב הפחתה של עלויות תוכנה לשימוש עצמי שהושלם פיתוחה.

**הוצאות אחרות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 1,293 מיליון ש"ח, לעומת 1,279 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, עליה בשיעור של 1.1%. השינויים בהוצאות האחרות היו, בעיקר, עליה בהוצאות פרסום ושירותים מקצועיים, שקוזזה בירידה בהוצאות מחשב, ביטוח ואחרות.

**שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות** הגיע בשנת 2010 ל-47.3%, לעומת 56.3% בשנה הקודמת.

**סך ההוצאות התפעוליות ביחס לסך כל ההכנסות** הגיע לשיעור של 75.2% בשנת 2010, לעומת 69.9% בשנה הקודמת.

**הרווח מפעולות רגילות לפני מסים** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 1,039 מיליון ש"ח לעומת 1,364 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה בשיעור של 23.8%.

**ההפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות** הסתכמה בשנת 2010 בסך של 467 מיליון ש"ח, לעומת 507 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. שיעור ההפרשה למסים ביחס לרווח מפעולות רגילות לפני מסים הגיע בשנת 2010 ל-44.9%, לעומת 37.2% בשנת 2009.

**הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 572 מיליון ש"ח, לעומת 857 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 33.3%.

**חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות לאחר השפעת המס של חברות כלולות** בשנת 2010, הסתכמו ברווח בסך של 186 מיליון ש"ח (כולל סך של 53 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון. ר' ביאור 29 יב' לדוחות הכספיים), לעומת 158 מיליון ש"ח בשנה הקודמת (כולל סך של 10 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון).

**הרווח הנקי מפעולות רגילות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 688 מיליון ש"ח, לעומת 943 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה של 27.0%.

**שיעור הרווח מפעולות רגילות לפני ההפרשה למסים ביחס להון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים**, הגיע בשנת 2010 לשיעור של 11.4%, לעומת שיעור של 17.0% בשנה הקודמת.

**שיעור הרווח מפעולות רגילות לאחר הפרשה למסים ביחס להון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים**, הגיע בשנת 2010 לשיעור של 6.3%, לעומת שיעור של 10.7% בשנה הקודמת.

**הרווח נטו מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 36 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 20 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**הרווח הנקי** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 724 מיליון ש"ח, לעומת 923 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, ירידה של 21.6%.

**התשואה להון העצמי** בשנת 2010 הגיעה לשיעור של 6.9% לעומת שיעור של 9.8% בשנת 2009.

**הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ב.** בשנת 2010 הסתכם ב-0.73 ש"ח, לעומת רווח למניה של 0.93 ש"ח בשנה הקודמת.

**הרווח הנקי של קבוצת דיסקונט ברבעון הרביעי של שנת 2010** הסתכם בסך של 135 מיליון ש"ח, לעומת 288 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2010, ירידה בשיעור של 53.1%.

**התשואה להון העצמי ברבעון הרביעי של שנת 2010**, הגיעה לשיעור של 5.1%, לעומת שיעור של 11.3% ברבעון השלישי של שנת 2010. **הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ב.** הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2010 ב-0.13 ש"ח, לעומת סך של 0.29 ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2010.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה ברבעון הרביעי של שנת 2010, בהשוואה לרבעון הקודם:

א. ירידה בסך 38 מיליון ש"ח ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

ב. עליה בסך 105 מיליון ש"ח בהפרשה לחובות מסופקים.

ג. עליה בהכנסות התפעוליות והאחרות, בסך של 45 מיליון ש"ח, שהושפעה מעליה בעמלות תפעוליות, בסך 11 מיליון ש"ח, ירידה בסך של 13 מיליון ש"ח בהכנסות אחרות, שהושפעה בעיקר מירידה ברווחים שנרשמו בקופות הפיצויים, ועליה בסך של 47 מיליון ש"ח ברווחים מהשקעות במניות.

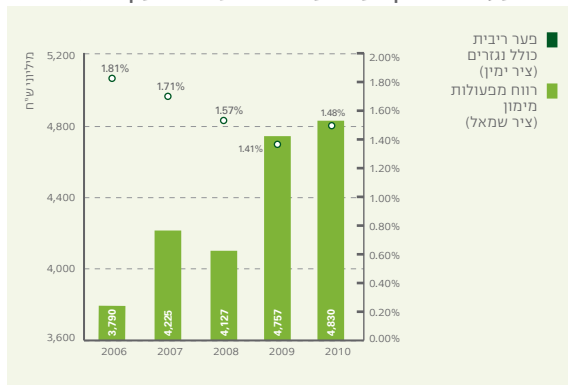
ד. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, בסך 244 מיליון ש"ח, שהושפעה מעליה של 111 מיליון ש"ח במשכורות והוצאות נלוות בעיקר עידכון הפרשה למענקים בחברה מאוחדת, עידכון הפרשות אקטואריות וגידול בהפרשה לחופשה והפרשה לפיצויים, עליה של 38 מיליון ש"ח באחזקה ופחת בניינים וצידוד בעיקר בבנק ועליה של 95 מיליון ש"ח בהוצאות אחרות בעיקר, בהוצאות פרסום, יעוץ, שירותים מקצועיים והפחתה של נכס לא מוחשי שנרשם במסגרת איחוד לראשונה של חברה מאוחדת שנרכשה.

ה. הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות בסך של 107 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2010, לעומת סך של 230 מיליון ש"ח ברבעון הקודם.

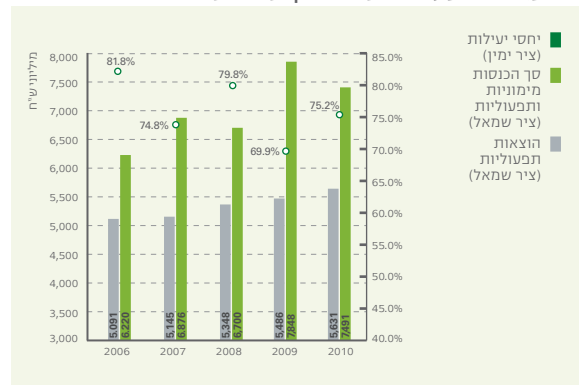
ו. חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2010 ברווח בסך של 87 מיליון ש"ח (כולל סך של 53 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון), לעומת 32 מיליון ש"ח ברבעון הקודם.

ז. הרווח נטו מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים הסתכם ברבעון הרביעי של שנת 2010 בסך של 5 מיליון ש"ח, לעומת 1 מיליון ש"ח ברבעון הקודם. **אומדן ההשפעה של הסכמי השכר בבנק ובבנק מרכנתיל דיסקונט על התוצאות העסקיות ברבעון הראשון של שנת 2011.** הבנק יכול בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2011 את מלוא הגידול בהתחייבויות בגין הפרשות נלוות בשכר בהתאם להערכת ההנהלה את עלות הסכם השכר לשנת 2011, בסכום הנאמד כיום ב-140 מיליון ש"ח (רבעון ראשון 2010: 115 מיליון ש"ח).

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים-מאוחד



ההוצאות התפעוליות ביחס לטווח כל ההכנסות



## התפתחות הנכסים וההתחייבויות

**סך כל המאזן** הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 בסך של 185,814 מיליון ש"ח לעומת 187,817 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 1.1%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי ב-%	31 בדצמבר		נכסים
	2009	2010	
במיליוני ש"ח			
(26.0)	24,583	18,187	מזומנים ופקדונות בבנקים
2.3	36,338	37,176	ניירות ערך
3.7	114,426	118,666	אשראי לציבור
<b>התחייבויות</b>			
(2.7)	141,825	138,011	פקדונות הציבור
(9.0)	3,724	3,387	פקדונות מבנקים
6.6	11,529	12,294	כתבי התחייבויות נדחים
12.5	9,994	11,241	הון עצמי

## האשראי לציבור

**כללי.** האשראי לציבור הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 בסך של 118,666 מיליון ש"ח, לעומת 114,426 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 3.7%. חלקו של האשראי לציבור מסך כל המאזן הגיע בסוף שנת 2010 לשיעור של 63.9%, לעומת 60.9% בסוף שנת 2009. לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי, ובכלל זה אסטרטגייה ומדיניות בתחום ניהול סיכונים האשראי, המבנה והארגון של פונקציות ניהול סיכונים האשראי ועוד, ר' "ניהול סיכונים אשראי" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" להלן.

## הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה

להלן נתונים על הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה:

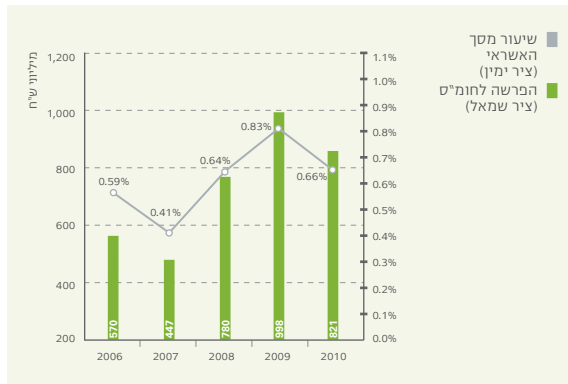
שיעור השינוי ב-%	31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		מטבע
	מסך % האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	מסך % האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	
9.9	52.0	59,498	55.1	65,359	מטבע ישראלי לא צמוד
0.7	16.6	19,021	16.1	19,160	מטבע ישראלי צמוד מדד
(4.9)	31.4	35,907	28.8	34,147	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
3.7	100.0	114,426	100.0	118,666	<b>סך-הכל</b>

האשראי לציבור במטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירד בשיעור של 4.9% לעומת 31 בדצמבר 2009. במונחים דולרים עלה האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 110 מיליון דולר לעומת 31 בדצמבר 2009, עליה של 1.2%. סך כל האשראי לציבור, הכולל את האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ, כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 5.6% לעומת 31 בדצמבר 2009.

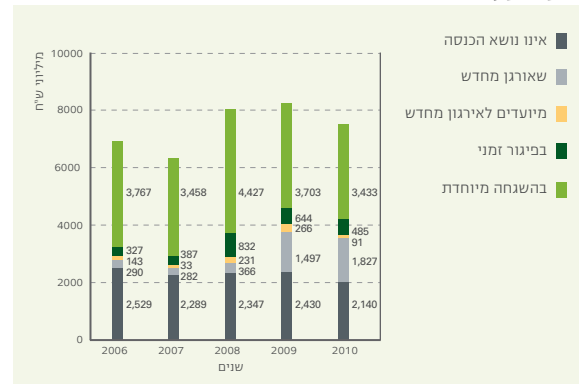
## התפתחות ההפרשות לחובות מסופקים והאשראי ללווים בעייתיים בקבוצה

ירתת הפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור (לא כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) הגיעה בשנת 2010 ל-4.99% לעומת 5.29% בשנת 2009.

הפרשה לחובות מסופקים



חובות בעייתיים



להלן נתונים על סיכון האשראי הכולל, שבאחריות הקבוצה, בגין חובות בעייתיים, בניכוי ההפרשה לחובות מסופקים<sup>(1)</sup>:

31 בדצמבר		
2009*	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
2,430	2,140	שאינם נושאים הכנסה
1,497	1,827	שאורגנו מחדש <sup>(2)</sup>
266	91	מיועדים לארגון מחדש <sup>(3)</sup>
644	485	בפיגור זמני
3,703	3,433	בהשגחה מיוחדת <sup>(4)</sup>
8,540	7,976	סך-הכל אשראי מאזני ללווים בעייתיים
872	807	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים <sup>(5)</sup>
12	172	איגרות חוב של לווים בעייתיים
24	2	נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לווים בעייתיים
9,448	8,957	<b>סך-הכל סיכון אשראי כולל בגין חובות בעייתיים</b>
11	17	סיכון האשראי הכולל בגין לווים ובנקים בעייתיים
9,459	8,974	<b>סך-הכל סיכון האשראי הכולל בגין לווים ובנקים בעייתיים</b>

\* סווג מחדש. הערות:

- לא כולל חובות בעייתיים שבגינם קיימים בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- אשראי ללווים אשר לגביהם קיימת החלטה של הנהלת התאגיד הבנקאי על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
- מזה: חובות בסך של 403 מיליון ש"ח שנכללו לאחר שנערכה בגינם הפרשה ספציפית ואשראי לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור בסך של 133 מיליון ש"ח (31.12.09: 903 מיליון ש"ח ו-156 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

עיקר סיכון האשראי הכולל בגין חובות בעייתיים הוא בענף בינוי ונדל"ן, בענף שירותים פיננסיים ובענף התעשייה.

## הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

**כללי:** ביום 31 בדצמבר 2007 פירסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. ביום 18 בפברואר 2010, פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראה המקורית בו נקבע, בין היתר, כי יישום ההוראה ידחה ליום 1 בינואר 2011 (במקום 1 בינואר 2010 בהוראה המקורית). לפרטים נוספים, ר' ביאור 1 א' לדוחות הכספיים.

**היערכות הבנק:** יישום ההוראה חייב שינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות בכדי להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות הקמת מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב הפרשה. הנהלת הבנק נערכה ליישום ההוראה במסגרת פרויקט שהתנהל באחריות החטיבה העסקית של הבנק.

פיתוח החלקים העיקריים של מערכת המידע הייעודית הושלם רק בחודש דצמבר 2010. בחודש דצמבר 2010 נעשתה הפקה ראשונית של נתונים, בהתייחס לנתונים ליום 30 בספטמבר 2010, במסגרת הכנת אמצון ראשוני של השפעת יישום ההוראה על הבנק לשם דיווח לפיקוח. בחודש ינואר 2011 הושלמה הטמעת המערכת. בחודש פברואר 2011 בוצעו תיקונים ושיפורים שונים במערכת ויכול ויידרשו שיפורים נוספים גם בחודשים הקרובים.

**אופן יישום ההוראה:** בעת יישום ההוראה לראשונה נדרשים התאגידים הבנקאיים למחוק חשבונאית את יתרות החובות הבעייתיים, העומדים באמות המידה שנקבעו בהוראה למחיקה חשבונאית, לבטל את כל ההכנסות הריבית שצטברו עד ליום 1 בינואר 2011 ולא נגבו בפועל עד אותו מועד, בגין חובות פגומים שהוגדרו בהוראה וליצור הפרשות בהתאם לנדרש בהוראה.

ההוראה לא מיושמת למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. התאמות של יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, בהתאם לדרישות ההוראה, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי. לפרטים בדבר היבטי המס של יישום ההוראה, ר' "מיסוי" להלן.

**השפעת יישום ההוראה (פרופורמה):** להלן יובאו פרטים להבהרת השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה, במידה והיא הייתה מיושמת ביום 31 בדצמבר 2010, על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010.

כעולה מהפרטים המובאים להלן, יישום ההוראה (פרופורמה) היה מקטין את ההון העצמי ליום 31 בדצמבר 2010 בסך של 817 מיליון ש"ח (כולל השפעת החובות הפגומים בבנק הבינלאומי). יודגש כי ההקטנה האמורה של ההון אינה משקפת הרעה בטיב תיק האשראי של קבוצת דיסקונט. ההקטנה מתבצעת בהתאם להוראת המפקח, שחייבה את המערכת הבנקאית בישראל לעבור לשיטה חדשה של ניהול ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ולבצע מהלך התאמה חד פעמי של ההון.

בין ההשפעות העיקריות של השיטה החדשה, יש לציין את אלה:

- ההפרשה הקבוצתית מחושבת בגין כלל החובות, כולל חובות תקינים, בעוד שעד כה לא חושבה כל הפרשה בגין חובות תקינים;
  - חישוב שיעור הפרשה הקבוצתית מושפע מהכנסות ריבית שבוטלו בגין חובות שאינם נושאי הכנסה בענפים השונים. כיוון שבענפים מסויימים, משקלם היחסי של החובות שאינם נושאים הכנסה בבנק גבוה יחסית למערכת, שיעור הפרשה הקבוצתית המחושב בבנק יצא גבוה יחסית (והוא השפיע, כאמור, גם על חישוב הפרשה הקבוצתית בגין החובות התקינים באותם ענפים);
  - בחישוב הפרשה הפרטנית צומצמו הבטחונות שניתן להכיר בהם לבטחונות מטריאליים ולתזרימי מזומנים מתועדים בלבד.
- יצוין כי בדוח מיידני שפרסם הבנק ביום 3 במרץ 2011, נאמדה הקטנת ההון העצמי בגין האימוץ לראשונה של ההוראה בסך של כ-850 מיליון ש"ח (לא כולל השפעת החובות הפגומים בבנק הבינלאומי). הבנק המשיך וממשיך לשקוד על טיוב ובדיקת הנתונים, והודות למאמצים אלה ירד אמצון ההשפעה על ההון (כולל השפעת החובות הפגומים בבנק הבינלאומי) לסך של 817 מיליון ש"ח.



**(1) נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר (פרופורמה).** כל היתרות שתובאנה להן מוצגות לפי ההוראה החדשה, במידה והיא הייתה מיושמת לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010 (במאוחד).

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	
במיליוני שקלים חדשים	
<b>1. נכסים שאינם מבצעים:</b>	
אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:	
4,220	שנבדק על בסיס פרטני
47	שנבדק על בסיס קבוצתי
27	איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
4,294	<b>סך-הכל נכסים שאינם מבצעים</b>
1,667	<b>2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברות הכנסות ריבית</b>
<b>3. סיכון אשראי מסחרי בעייתי<sup>(1)(2)</sup>:</b>	
7,834	סיכון אשראי מאזני בגין הציבור
608	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור <sup>(3)</sup>
8,442	<b>סך-הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור</b>
408	סיכון אשראי מסחרי בגין אחרים
8,850	<b>סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי</b>
483	<b>4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר</b>
131	מזה: הלוואות לדיור בגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
-	הלוואות לדיור בגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור <sup>(4)</sup>
-	איגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) סיכון אשראי מאזני (אשראי, איגרות חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני בגין אנשים פרטיים.
- (3) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- (4) הלוואות לדיור אשר הפרשה המזערית בגינן מחושבת לפי עומק הפיגור, שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדיור אחרות, שאינן פגומות, אשר הינן בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגינן לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

**(2) ההשפעה על ההון העצמי (פרופורמה).** להלן תובא ההשפעה על ההון העצמי אילו ההוראה החדשה הייתה מיושמת ביום 31 בדצמבר 2010. כאמור, ההתאמות של יתרת הפרשה להפסדי אשראי בהתאם לדרישות ההוראה החדש, נזקפות ישירות להון העצמי ליום 1 בינואר 2011.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	
במיליוני שקלים חדשים	
7,037	יתרת עודפים שנכללה בדוחות הכספיים
(770)	השפעה מצטברת, נטו ממס, מיישום לראשונה של ההוראות החדשות
(1,367)	שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי
593	השפעת המס המתייחסת
4	חלקם של בעלי מניות חיצוניים בשינויים בהפרשה להפסדי אשראי
(47)	השפעה מצטברת, נטו ממס, מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בחברה כלולה
6,220	יתרת העודפים לפי ההוראה החדשה

**(3) השפעה על מדדי סיכון האשראי (פרופורמה).** להלן יובאו מספר מדדי סיכון אשראי, מחושבים ליום 31 בדצמבר 2010 אילו ההוראה

הייתה מיושמת במועד זה.

ליום 31 בדצמבר 2010	
1-%	
3.6	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום, שאינו צובר הכנסות ריבית, מיתרת האשראי לציבור
0.4	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום, שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור
1.7	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, בגין אשראי לציבור, מיתרת האשראי לציבור
48.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית
4.8	שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור

הערות:

(1) לעניין חישוב היחסים דלעיל, יתרת האשראי לציבור חושבה לפי יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

**מאפייני סיכון של תיק האשראי לציבור**

השיפור באיכות התיק בא לידי ביטוי בירידת שיעור החוב הבעייתי המאזני מתוך סך האשראי המאזני לציבור בקבוצה, מ-7.3% בסוף שנת 2009 לכ-6.7% בסוף שנת 2010.

החל מהמחצית השנייה של שנת 2009 חל שיפור בפעילות וכושר ההחזר של מרבית הלווים במרבית ענפי המשק, כאשר במהלך שנת 2010 נמשך הגידול בפעילות הלווים כתוצאה מהתאוששות רמת הביקושים בארץ ובחול.

ההפרשה לחובות מסופקים בקבוצה הסתכמה בשנת 2010 בסך של 821 מיליון ש"ח, בהשוואה להפרשה בסך של 998 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 17.7%.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים בקבוצה הסתכמה בשנת 2010 בסך של 741 מיליון ש"ח, לעומת הפרשה בסך של 1,031 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 28.1%.

בשל כך, חלה ירידה בשיעור ההפרשה הספציפית ביחס לאשראי המאזני משיעור של 0.9% בשנת 2009, לשיעור של 0.6% בשנת 2010. החוב הבעייתי שאורגן מחדש או מיועד לארגון מחדש גדל ב-155 מיליון ש"ח (מסך של 1,763 מיליון ש"ח בשנת 2009 לסך של 1,918 מיליון ש"ח בשנת 2010) וזאת בשל סיווג חובות בארגון מחדש בסך של כ-1.0 מיליארד ש"ח בגין מספר לוויים המשתייכים לקבוצת לוויים מסוימת, שעיקר פעילותה בחו"ל. ללא סיווג חריג זה, החוב בקבוצת סיווג זו היה קטן בכ-50% בהשוואה לשנת 2009, ויש בכך כבדי ללמד על השיפור שחל באיכות תיק האשראי כתוצאה משיפור בשולי הרווח התפעוליים ותזרימי המזומנים של מרבית הלווים.

החוב שאינו נושא הכנסה ירד לסך של 2.14 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-2.43 מיליארד ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של כ-11.9%, כתוצאה מהעמקת הסדרי הגביה ו/או הסדרים לפירעון החוב עם לקוחות ומעליה בשווי הביטחונים שמבטיחים את חובם לבנק.

השיפור במצב הלווים בענפי המשק השונים נבע מההתפתחויות הבאות:

- ענפי המסחר - נרשם גידול בהכנסות ובשולי הרווח התפעולי במרבית הענפים כתוצאה מגידול בביקושים בשוק המקומי;
- ענף בינוי ונדל"ן - בשוק המקומי נרשמה עליה חדה בהכנסות מבניה למגורים, כתוצאה מגידול במספר יחידות הדיור החדשות שנמכרו במסגרת היוזמה הפרטית ועליות מחירים חדות בשוק הדיור. נרשמה יציבות בשיעורי התפוסה ודמי השכירות של נכסי מסחר מניבים, ועליה קלה בשיעורי התפוסה למשרדים באזורי ביקוש במרכז הארץ, למעט תל אביב, בה נרשמו ירידות קלות בשיעורי התפוסה ודמי השכירות. בפעילותן של חברות נדל"ן יזמי ומניב הפועלות בחו"ל נמשכה ההאטה, בעיקר כתוצאה ממחסור במקורות מימון, אך קיימת סלקטיביות ובחלק מהשוקיים שהתאוששו מהמשבר הכלכלי נרשמו השקעות חדשות;
- ענפי התעשייה - חלה עליה בהיקף היצור התעשייתי כתוצאה מעליה בביקושים המקומיים והיציבניים, על רקע שיפור בהיקף הסחר העולמי והאצה בפעילות המקומית;
- ענף התקשורת - רשם גידול מתון בהיקף הפעילות, תוך שיפור שולי הרווח התפעוליים על רקע רכישות, מיזוגים והגברת התחרותיות;
- ענף שירותים עסקיים אחרים - חל שיפור במצבם של לוויים פרטיים ועסקיים קטנים ובינוניים המספקים שירותים בתחומים שונים, שהתאפיין בקצב מתון בהשוואה לספקי שירותים גדולים בענפי משק אחרים.

להלן שיעור ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים בענפים מסוימים, ביחס ליתרת החובות הבעייתיים (מאזני וחוזי מאזני) באותם ענפים:

ענף	2010	2009
בינוי ונדל"ן	5.5%	7.8%
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	*(2.7%)	3.6%
מסחר	11.7%	19.9%
תעשייה	8.6%	11.6%
תקשורת ושירותי מחשב	0.3%	10.3%
שירותים פיננסיים	2.7%	25.0%
שירותים עסקיים אחרים	31.7%	19.2%

\* הקטנת הפרשה.

מהנתונים שהובאו לעיל עולה כי למעט ענף שירותים עסקיים אחרים, ביתר ענפי המשק העיקריים חלה ירידה בשיעורי ההפרשה הספציפיים לחובות מסופקים ביחס ליתרות החובות הבעייתיים. הגידול הניכר בענף שירותים עסקיים אחרים נבע מהשיפור המתון יחסית בפעילות ספקי שירותים קטנים ובינוניים במשק, אשר טרם בא לידי ביטוי בקרב חלק ניכר מהלקוחות.

להלן שיעור ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים בענפים מסוימים ביחס לאשראי לציבור המאזני המאוחד באותם ענפים:

ענף	2010	2009
בינוי ונדל"ן	0.9%	1.3%
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	*(0.6%)	1.3%
מסחר	0.5%	0.9%
תעשייה	0.6%	0.9%
תקשורת ושירותי מחשב	0.0%	1.7%
שירותים פיננסיים	0.1%	0.8%
שירותים עסקיים אחרים	1.4%	1.1%

\* הקטנת הפרשה.

מהנתונים שהובאו לעיל עולה כי למעט ענף שירותים עסקיים אחרים, ביתר ענפי המשק העיקריים חלה ירידה בשיעורי ההפרשה הספציפיים לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור בבנק. הירידה בענף הנדל"ן נבעה, בעיקר, מקיטון בהפרשות בגין פעילות לווים בישראל, מסך של 162 מיליון ש"ח בשנת 2009 לסך של 91 מיליון ש"ח בשנת 2010, כאשר ההפרשה בגין פעילות לווים בחו"ל עמדה על 117 מיליון ש"ח בהשוואה ל-123 מיליון ש"ח אשתקד. הירידה בהפרשה לחובות מסופקים בענף בתי מלון ושירותי הארחה נבעה מהשיפור במצב הלווים בעקבות גידול במספר הלינות וכמות התיירים בשנת 2010 בהשוואה לשנת 2009. הירידה בהפרשה לחובות מסופקים בענף התקשורת היא, בעיקר, פועל יוצא של ההפרשה החריגה אשתקד שנבעה מחשיפת הבנק ללווה מסוים.

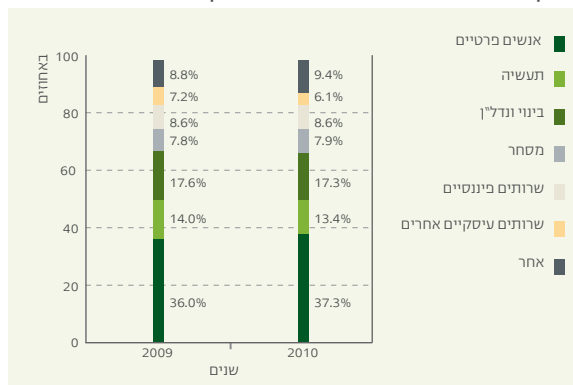
להלן משקל ענפי משק מסוימים מסך ההפרשה הספציפית הכוללת בהשוואה לשנת 2009:

משקל הענף בהפרשה בשנת		ענף
2009	2010	
27.6%	28.1%	בינוי ונדל"ן
3.7%	*	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
9.6%	9.0%	מסחר
13.4%	13.6%	תעשייה
4.8%	0.1%	תקשורת ושירותי מחשב
9.5%	2.0%	שירותים פיננסיים
10.0%	16.9%	שירותים עסקיים אחרים

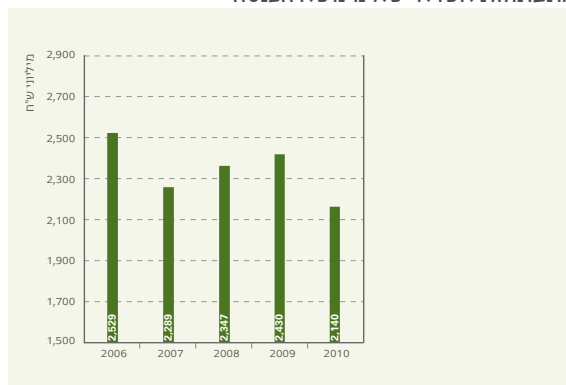
\* הקטנת ההפרשה בענף בתי המלון התבטאה בהקטנת ההפרשה הכוללת, שביחס אליה נמדד משקל ההפרשות ביתר הענפים.

מהנתונים שהובאו לעיל עולה כי חלה עליה במשקלם של ענף הבינוי והנדל"ן, ענף התעשייה וענף שירותים עסקיים אחרים בהפרשה הכוללת בהשוואה לשנת 2009.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק מאוחד - לווים בישראל



התפתחות אשראי שאינו נושא הכנסה



**התפתחות האשראי לציבור לפי ענפי משק.** סיכון האשראי המאזני לענף בינוי ונדל"ן הסתכם בכ-22.4 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, לעומת סך של כ-22.8 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, קיטון בשיעור של 1.9%, והוא היווה כ-18.3% מסך סיכון האשראי המאזני לציבור, לעומת 19.4% ביום 31 בדצמבר 2009. סיכון האשראי החוץ מאזני לענף בינוי ונדל"ן (ברובו ערבויות מכר ומסגרות אשראי שלא נוצלו), הסתכם בכ-12.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת סך של כ-11.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, והוא היווה כ-21.1% מסיכון האשראי החוץ מאזני, לעומת 18.3% ביום 31 בדצמבר 2009.

סיכון האשראי הכולל לענף בינוי ונדל"ן היווה כ-19.2% מסך סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת כ-19.0% ביום 31 בדצמבר 2009.

**סיכון האשראי הכולל לענפי התעשייה** הסתכם בכ-27.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת סך של כ-27.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, גידול בשיעור של כ-1.3%, והוא היווה כ-15.1% מסך סיכון האשראי הכולל לציבור באחריות הקבוצה לעומת כ-15.2% ביום 31 בדצמבר 2009. האשראי לתעשייה ניתן למספר רב של לקוחות בענפי התעשייה השונים.

במסגרת האשראי לתעשייה נכלל האשראי לענף היהלומים שהפיזור בו אינו רחב. סיכון האשראי הכולל לענף היהלומים בבנק, ליום 31 בדצמבר 2010, הסתכם בכ-2.5 מיליארד ש"ח. לעומת סך של כ-2.9 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, קיטון בשיעור של כ-13.8%.

סיכון האשראי הכולל לענף המסחר הסתכם בכ-17.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009, לעומת סך של כ-17.4 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, גידול של 2.2%, והוא היווה כ-9.8% מסך סיכון האשראי הכולל לציבור, לעומת כ-9.7% ביום 31 בדצמבר 2009.

סיכון האשראי הכולל לאנשים פרטיים הסתכם בכ-54.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת כ-51.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר

2009, עליה בשיעור של 5.6%, והוא היווה 29.9% מסך סיכון האשראי הכולל לציבור, לעומת 28.8% ביום 31 בדצמבר 2009.

**התפתחות היתרות של האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות:**

		ליום 31 בדצמבר			
		2009	2010		
שיעור	% מסך	במיליוני	% מסך	במיליוני	
השינוי	האשראי	ש"ח	האשראי	ש"ח	
%-ב	לציבור		לציבור		
8.8	29.1	*33,323	30.5	36,268	קמעונאי - מגזר משקי בית
8.5	11.9	13,653	12.5	14,820	קמעונאי - מגזר עסקים קטנים
(0.6)	39.1	44,725	37.5	44,461	מגזר בנקאות עסקית
(1.8)	17.3	19,815	16.4	19,455	מגזר בנקאות מסחרית
25.8	2.6	*2,910	3.1	3,662	מגזר בנקאות פרטית
3.7	100.0	114,426	100.0	118,666	<b>סך-הכל</b>

\* סווג מחדש.

**התפתחות האשראי לציבור, כולל סיכון אשראי חוץ מאזני, לפי גודל לווה.** כ-99.5% מהלווים קיבלו אשראי שאינו עולה על 1.2 מיליון

ש"ח. האשראי שהועמד לקבוצה זו מהווה 32.0% מסך כל האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 31.5% ביום 31 בדצמבר 2009. מדרגות האשראי שבין 1.2 מיליון ש"ח עד 200 מיליון ש"ח מהוות כ-50.6% מסך כל האשראי ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 51.8% ביום 31 בדצמבר 2009.

ל-73 הלווים הגדולים ביותר, במדרגות האשראי שבין 200 מיליון ש"ח לבין 2,000 מיליון ש"ח, ניתן אשראי המהווה כ-17.42% מסך כל האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 64 לווים שהאשראי שניתן להם היווה 16.7% מסך האשראי ליום 31 בדצמבר 2009.

**מדרגות אשראי מעל 800 מיליון ש"ח - פירוט נוסף.** בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 מובאים פרטים בדבר אשראי לציבור וסיכון

אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה (ביאור 4 ד'), בהתאם להוראות הדיווח לציבור שמפרסם המפקח על הבנקים. להלן פרטים כלליים אודות הלווים הגדולים ביותר, שנכללו במדרגות העליונות (מעל 800 מיליון ש"ח) בביאור האמור<sup>(1)</sup>, ליום 31 בדצמבר 2010 ליום 31 בדצמבר 2009 (מואחד):

		ליום 31 בדצמבר	
		2009	2010
		באלפי שקלים חדשים	
	<b>תחום פעילות:</b>		
	פיננסים	1,217,540	1,830,645
	הובלה ימית	965,185	1,192,041
	תשתיות	914,000	1,021,000
	נדל"ן	929,384	982,447
	בטחוני	1,135,741	968,163
	נדל"ן	945,620	951,963
	אנרגיה	1,082,979	897,744
	פיננסים	984,081	(2)_
	מזון	910,496	(2)_
	פיננסים	968,970	(2)_

(1) הנתונים דלעיל הינם נתוני "חבות" (כוללים גם נתוני מסגרות אשראי לא מנוצלות).  
(2) החבות של לווים אלה לא נכללה במדרגות העליונות ליום 31 בדצמבר 2010.

## אשראי לממשלות

האשראי לממשלות הסתכם בסך של 1,556 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 1,820 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 14.5%.

היתרה ליום 31 בדצמבר 2010 כוללת הפקדה של 1,551 מיליון ש"ח בפקדון החשב הכללי, במסגרת זכיית הבנק במרכז עובדי הוראה ובמכרז עובדי המדינה, לעומת סך של 1,517 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009; ר' "בנקאות קמעונאית - מגזר משקי הבית" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" (להלן).

## ניירות ערך

**כללי.** ניירות ערך הסתכמו בסך של 37,176 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 36,338 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 2.3%. מובהר כי בתיק הנוסטרו של קבוצת דיסקונט ליום 31 בדצמבר 2010, לא היה נייר ערך שההשקעה בו היוותה שיעור של 5% או למעלה מזה מכלל התיק.

**מדיניות ניהול תיק הנוסטרו.** תיקי הנוסטרו של הבנק ושל חברות הבת משמשים, בעיקר, ככלי מרכזי בניהול סיכונים הריבית והבסיס, וכן לניהול יתרות הנזילות העודפות. התיקים מנוהלים בראיה כוללת, במטרה למקסם את הכנסות הריבית, תחת מגבלות סיכון שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק והדירקטוריונים של חברות הבת. הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות היא הגורם שקובע בפועל את הרכב התיק בכל אחת מן החברות. כעולה מהנתונים שיפורטו להלן, כ-65% מהתיק מושקע באיגרות חוב ממשלתיות, וכ-23% מהתיק מושקע באיגרות חוב של סוכנויות הפעולות בחסות ממשלת ארה"ב (GSE).

במסגרת הפעולות שנקט הבנק בשנת 2009 לשיפור הלימות ההון והערכתו ליישום הנחיות באדל II, מימש הבנק חלק גדול מתיק איגרות החוב הקונצרניות שהוחזקו בישראל. באי די בי ניו יורק בוצע תהליך של החלפת חלק מניירות הערך מגובי הנכסים (ABS) של הסוכנויות פאני מיי ופרדי מאק, בהתחייבויות משכנתא מובטחות Collateralized Mortgage Obligation (CMO) של הסוכנות ג'יני מיי, בערבות ממשלתית מלאה. במהלך שנת 2010 הגדיל הבנק את היקף האג"ח בתיק המוחזק לפדיון, וזאת בכדי להקטין את רגישות קרן ההון לשינויים בשווי השוק של איגרות החוב.

## הרכב תיק ניירות הערך לפי מגזרי הצמדה

להלן הרכב תיק ניירות הערך לפי מגזרי הצמדה:

שיעור השינוי	31 בדצמבר		
	2009	2010	
ב-1%	במיליוני שקלים חדשים		
46.6	8,594	12,603	מטבע ישראלי לא צמוד
(8.8)	6,897	6,292	מטבע ישראלי צמוד למדד
(12.6)	20,134	17,588	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
(2.8)	713	693	מניות - פריטים שאינם כספיים
2.3	36,338	37,176	<b>סך-הכל</b>

ניירות ערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירדו בשיעור של 12.6% לעומת 31 בדצמבר 2009. במונחים דולריים ירדו ניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 378 מיליון דולר, ירידה של 7.1% לעומת 31 בדצמבר 2009. סך כל ניירות הערך, הכוללים את ניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלו בשיעור של 5.4% לעומת 31 בדצמבר 2009.

## הרכב תיק ניירות הערך לפי הסיווג לתיקים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מסווגים ניירות הערך לשלושה תיקים: תיק איגרות חוב מוחזקות לפדיון, תיק ניירות ערך זמינים למכירה ותיק ניירות ערך למסחר.

להלן הרכב ההשקעות בניירות ערך על פי הסיווג האמור:

31 בדצמבר 2009			31 בדצמבר 2010			
הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת	
במיליוני שקלים חדשים						
<b>איגרות חוב</b>						
1,989	2,014	1,989	6,752	6,785	6,752	מוחזקות לפדיון
31,491	31,491	31,451	27,550	27,550	27,440	זמינות למכירה
2,145	2,145	2,110	2,181	2,181	2,187	למסחר
<b>מניות</b>						
703	703	700	681	681	665	זמינות למכירה
10	10	16	12	12	12	למסחר
<b>36,338</b>	<b>36,363</b>	<b>36,266</b>	<b>37,176</b>	<b>37,209</b>	<b>37,056</b>	<b>סך-הכל ניירות ערך</b>

ההפרש נטו (לאחר השפעת המס) בין השווי הוגן של התיק הזמין למכירה לבין עלותו המופחתת, בסך של 128 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2010 נכלל בהון העצמי כ-"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" כקרן הון חיובית (31.12.2009: 39 מיליון ש"ח כקרן הון חיובית). בנוסף, נכלל בהון הפרש כאמור בגין חלקו של הבנק בבנק הבינלאומי, בסך של 1 מיליון ש"ח כקרן הון חיובית (31.12.2009: 17 מיליון ש"ח כקרן הון חיובית).

**העברת איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון.** נוכח השינוי המהותי בטיפול באיגרות חוב זמינות למכירה בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (במונחי באזל II), תירי המפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים, באופן חד פעמי, להעביר ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, בכפוף לתנאים שקבע. בהתאם לאמור, הבנק ואי די בי ניו יורק העבירו ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, אשר למועד ההעברה שוויין המאזני ושוויין ההוגן הסתכמו בסך של כ-3.57 מיליארד ש"ח. לפרטים נוספים, ר' ביאור 3 ג' לדוחות הכספיים.

**איגרות חוב קונצרניות.** תיק ניירות ערך הזמינים למכירה של קבוצת דיסקונט ליום 31 בדצמבר 2010 כולל השקעה באיגרות חוב קונצרניות בסכום של כ-3,369 מיליון ש"ח (סך של כ-1,638 מיליון ש"ח מוחזק באי די בי ניו יורק וסך של כ-723 מיליון ש"ח במישרין על ידי הבנק), לעומת 3,350 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009 (סך של כ-1,381 מיליון ש"ח מוחזק באי די בי ניו יורק וסך של 1,573 מיליון ש"ח במישרין על ידי הבנק). לפרטים בדבר הפסדים שטרם מומשו הכלולים ביתרת איגרות החוב האמורות, ר' ביאור 3 לדוחות הכספיים.

**איגרות חוב זמינות למכירה - נתונים לפי ענפי משק.** להלן פרטים בדבר התפלגות איגרות החוב בתיק הזמין למכירה, בחתך של ענפי משק:

31 בדצמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר			
הפסדים	רווחים	שווי הוגן	עלות מופחתת
במיליוני שקלים חדשים			
<b>איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
1	4	106	103
תעשייה			
1	5	103	99
בנוי ונדל"ן			
-	13	124	111
חשמל ומים			
-	-	27	27
מסחר			
-	6	21	15
תחבורה ואחסנה			
236	27	2,988	3,197
שרותים פיננסיים <sup>(1)</sup>			
238	55	3,369	3,552
<b>סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
<b>איגרות חוב ממשלתיות</b>			
14	35	3,208	3,187
ממשלת ארצות הברית*			
24	169	13,822	13,677
ממשלת ישראל			
3	2	400	401
ממשלות אחרות			
41	206	17,430	17,265
<b>סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות</b>			
<b>סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
5	55	2,157	2,107
Freddie Mac			
7	85	4,529	4,451
Fannie Mae			
-	-	65	65
סוכנויות ממשלתיות אחרות			
12	140	6,751	6,623
<b>סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
291	401	27,550	27,440
<b>סך-הכל איגרות חוב בתיק הזמין למכירה</b>			
<b>31 בדצמבר 2009</b>			
381	33	3,350	3,698
<b>סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
44	213	18,937	18,768
<b>סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות</b>			
19	238	9,204	8,985
<b>סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
444	484	31,491	31,451
<b>סך-הכל איגרות חוב בתיק הזמין למכירה</b>			

\* כולל איגרות חוב מסוג Ginnie Mae בשווי הוגן של 2,423 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים ר' בעמוד הבא.



(1) להלן פירוט איגרות חוב זמינות למכירה בענף שירותים פיננסיים:

31 בדצמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	
הפסדים	רווחים	שווי הוגן	
במיליוני שקלים חדשים			
235	25	2,770	2,980
בנקים וחברות החזקה בנקאיות <sup>(2)</sup>			
-	1	36	35
ביטוח וגמל			
1	1	182	182
אחרים			
236	27	2,988	3,197
<b>סך הכל שירותים פיננסיים</b>			

(2) להלן פירוט לפי אזורים גיאוגרפיים של ההשקעות באיגרות חוב זמינות למכירה של בנקים וחברות החזקה בנקאיות:

214	15	1,488	1,687	צפון אמריקה <sup>(3)</sup>
19	-	481	500	מערב אירופה <sup>(4)</sup>
2	9	728	721	ישראל
-	-	25	25	אסיה
-	1	48	47	אחר
235	25	2,770	2,980	<b>סך-הכל בנקים וחברות החזקה בנקאיות</b>

(3) להלן פירוט בחתך דירוגים של ההשקעות באיגרות חוב זמינות למכירה של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה בצפון אמריקה:

דירוג				
-	1	87	86	AAA
1	-	65	66	AA-
78	3	867	942	A+ עד A-
103	3	420	520	BBB+ עד BBB-
6	-	12	18	BB+ עד B-
26	8	37	55	ללא דירוג
214	15	1,488	1,687	<b>סך-הכל</b>

(4) להלן פירוט בחתך מדינות של ההשקעות באיגרות חוב זמינות למכירה של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה במערב אירופה:

מדינה				
13	-	263	276	אנגליה
6	-	218	224	אחר*
19	-	481	500	<b>סך-הכל</b>

\* סכומי שווי הוגן הנמוכים מ-100 מיליון ש"ח למדינה.

**איגרות חוב מוחזקות לפדיון - נתונים לפי ענפי משק.** להלן פרטים אודות התפלגות איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בחתך של ענפי משק:

31 בדצמבר 2010			
הפסדים	רווחים	שווי	עלות
שטרם הוכרו	שטרם הוכרו	הוגן	מופחתת
מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן		
במיליוני שקלים חדשים			
<b>איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
-	-	16	16
תעשייה			
-	-	10	10
חשמל ומים			
-	-	10	10
מסחר			
-	-	4	4
תחבורה ואחסנה			
-	10	283	273
שרותים פיננסיים			
-	10	323	313
<b>סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
16	76	4,845	4,785
<b>סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות</b>			
<b>סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
11	3	538	546
Freddie Mac			
9	5	376	380
Fannie Mae			
25	-	703	728
סוכנויות ממשלתיות אחרות			
45	8	1,617	1,654
<b>סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
61	94	6,785	6,752
<b>סך-הכל איגרות חוב בתיק לפדיון</b>			
31 בדצמבר 2009			
26	2	384	408
<b>סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
1	49	1,609	1,561
<b>סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות</b>			
-	1	21	20
<b>סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
27	52	2,014	1,989
<b>סך-הכל איגרות חוב בתיק לפדיון</b>			

**איגרות חוב למסחר - נתונים לפי ענפי משק.** להלן פרטים אודות התפלגות איגרות חוב בתיק למסחר, בחתך של ענפי משק:

31 בדצמבר 2010			
הפסדים	רווחים	שווי	עלות
שטרם מומשו	שטרם מומשו	הוגן	מופחתת
מהתאמות	מהתאמות	הוגן	הוגן
לשווי הוגן	לשווי הוגן		
במיליוני שקלים חדשים			
<b>איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
-	1	20	19
תעשייה			
-	-	7	7
בנוי ונדל"ן			
-	-	2	2
חשמל ומים			
-	-	1	1
מסחר			
1	-	2	3
תחבורה ואחסנה			
-	-	3	3
תקשורת			
3	-	47	50
שרותים פיננסיים			
2	-	18	20
שרותים עסקיים אחרים			
6	1	100	105
<b>סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
4	3	2,063	2,064
<b>סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות</b>			
-	-	18	18
<b>סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
10	4	2,181	2,187
<b>סך-הכל איגרות חוב בתיק למסחר</b>			
31 בדצמבר 2009			
6	2	107	111
<b>סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות</b>			
2	41	2,033	1,994
<b>סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות</b>			
-	-	5	5
<b>סך-הכל סוכנויות של ממשלת ארה"ב</b>			
8	43	2,145	2,110
<b>סך-הכל איגרות חוב בתיק למסחר</b>			

לפרטים נוספים בדבר החשיפה למוסדות פיננסיים זרים, ר' להלן בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".

**השקעות בניירות ערך מגובי נכסים**

**כללי.** תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 31 בדצמבר 2010 כולל השקעה באיגרות חוב מגובות משכנתא בסכום של כ-3,071 מיליון דולר ארה"ב, אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק לעומת סך של כ-3,641 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009, ירידה של 15.6%. בשנת 2010 רכש אי די בי ניו יורק CMO's של Ginnie Mae, המהווים התחייבות ישירה של ממשלת ארה"ב, בהיקף כולל של כ-532 מיליון דולר. כ-98% מתיק איגרות החוב מגובות המשכנתא, מורכב מאיגרות חוב של סוכנויות פדרליות שונות (Freddie Mac, Fannie Mae, Ginnie Mae) בדרוג AAA בארצות הברית. ההשקעה באיגרות החוב האמורות אינה כוללת חשיפה לשוק ה-Subprime, פרט לחשיפה בסכום זניח, כמפורט להלן.

ליום 31 בדצמבר 2010, כלל תיק ניירות הערך מגובי המשכנתאות (MBS) רווחים שטרם מומשו נטו בסך של כ-52 מיליון דולר.

**הסוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב.** פאני מיי ופרדי מאק הינן סוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב (GSE - Government Sponsored Enterprises) לפי צ'ארטר שניתן על ידי הקונגרס האמריקאי (להלן: "הסוכנויות"), ומטרתן היא להעניק נדירות ויציבות לשוקי הדיור והמשכנתאות בארצות הברית. בכדי להשיג מטרה זו, סוכנויות אלה פועלות בשוק המשני של המשכנתאות. במקום להעמיד הלוואות לדיור ישירות לצרכנים, סוכנויות אלה פועלות עם בנקים למשכנתאות, מתווכים ושותפיות אחרות הפועלים בשוק המשכנתאות הראשוני, בכדי להבטיח שיהיו להם מקורות למתן הלוואות לרוכשי דיור בשעור ריבית שיוכלו לעמוד בהם. הסוכנויות ממנות את השקעותיהן בשוק

המשכנתאות בעיקר על ידי הנפקת איגרות חוב בשוק המקומי ובשוק הבינלאומי. שוק ניירות הערך מגובי המשכנתאות (MBS) של הסוכנויות פעל תמיד בהנחה שלניירות ערך אלה יש ערבות משתמעת של ממשלת ארה"ב, ולכן הפעולה שננקטה על ידי הממשלה הפדרלית, להעמיד את הסוכנויות תחת אפוטרופסות, נתקבלה באהדה על ידי השוק. פעולות אלה מוסיפות לציבות השוק בכך שהן מקנות ביטחון נוסף לבעלי החוב של הסוכנויות - הן חוב בכיר והן חוב נדחה - וגורמת למשכנתאות להיות יותר בהישג יד כלכלי באמצעות שיפור בטחון המשקיעים בניירות ערך מגובי משכנתאות של הסוכנויות. התחייבות זו מבטלת גם הפעלה מחויבת כלשהי של כינוס נכסים.

כל ניירות הערך מגובי המשכנתאות (MBS) של הסוכנויות המוחזקים בידי אי די בי ניו יורק, עומדים בתנאים שלהם, וליום 31 בדצמבר 2010, שווי השוק שלהם עלה ב-46 מיליון דולר על שוויים בספרים.

בנוסף לפיאני מיי ופרדי מאק, ה-Federal Home Loan Bank (FHLB) הינה סוכנות שלישית הפועלת בחסות ממשלת ארה"ב, שייעודה לספק נזילות וציבות לבנקים האמריקאיים החברים בה.

**השקעה ישירה באיגרות חוב של סוכנויות פדרליות.** תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 31 בדצמבר 2010 כולל השקעה ישירה באיגרות חוב של FHLB (Federal Home Loan Bank), Freddie Mac ו-Fannie Mae (להלן: "הסוכנויות הפדרליות"), אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק, בסך של 420 מיליון דולר, לעומת 161 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009.

**חשיפה להלוואות ALT-A ולהלוואות Subprime**

אי די בי ניו יורק מחזיק, בתיק איגרות חוב מוחזקות לפדיון, איגרות חוב מסוג RMBS-ALT A בסך כולל של 148 מיליון ש"ח חשיפה מאזנית. ההשקעה בוצעה במחצית הראשונה של שנת 2008, והיא מגובה בחובות מגובי משכנתאות לדיור של אנשים פרטיים.

מועדי הפדיון החוזיים של איגרות החוב האמורות נעים בין 25 שנים ל-37 שנים. משך החיים הממוצע של ניירות ערך מסוג זה נמוך משמעותית, בדרך כלל, בשל פרעונות שוטפים של המשכנתאות המגובות.

בנוסף, קיימת חשיפה ל-RMBS Subprime בתיק הזמין למכירה בגין השקעה בודדת שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2010 היא 2 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג מתחת לדירוג השקעה, והעומדת לפדיון ביום 25 ביוני 2037.

הערכות השווי של מכשירים מסוג RMBS רגישות במיוחד להנחות בדבר קצב הפרעונות במשכנתאות ולתזירות ולרמת הכשלים הצפויה במשכנתאות. ככל שקצב הפרעונות גבוה, כך שווי איגרות החוב גבוה וככל שתזירות והיקף ההפסדים גבוהים, כך שווי איגרות החוב קטן.

במהלך השנה האחרונה הורדו הדירוגים של כל ניירות הערך המגובים במשכנתאות מסוג ALT-A אל מתחת לדירוג השקעה. בשנת 2010 רשמה אי די בי ניו יורק הפרשה לירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני בסך של 42 מיליון ש"ח בגין ניירות אלה. ברבעון הראשון של שנת 2011 נמכרו כל ניירות הערך מסוג RMBS (לפרטים נוספים, ר' ביאור 3 ד' לדוחות הכספיים).

להלן פירוט החשיפות בגין RMBS-Alt A ובגין RMBS Subprime:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010				
שווי מאזני	שווי הוגן	עלות מופחתת	שווי מאזני	שווי הוגן	עלות מופחתת	מועד פדיון
במיליוני שקלים חדשים						
92	82	92	58	58	58	2035
62	55	62	41	41	41	2036
72	64	72	37	38	37	2037
25	24	25	12	12	12	2047
251	225	251	148	149	148	<b>סך-הכל ALT A RMBS</b>
3	3	4	2	2	2	<b>סך-הכל RMBS Subprime</b>

כעולה מהטבלה, במהלך שנת 2010 ירד סכום החשיפה וזאת כתוצאה מפרעונות שוטפים והפרשות לירידת ערך.

**חשיפה לניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS)**

אי די בי ניו יורק מחזיק איגרות חוב מגובות משכנתאות למסחר (CMBS) בסך כולל של כ-68 מיליון ש"ח חשיפה מאזנית. ניירות ערך אלה מסווגים בענף שירותים פיננסיים. הבטחונות בגין ניירות ערך אלה כולם בארצות הברית.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 העביר אי די בי ניו יורק את כל איגרות החוב מגובות משכנתאות למסחר מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון (ר' ביאור 3 ג' לדוחות הכספיים).  
בהתייחס ליתרת ניירות הערך מסוג זה מעריכות הנהלת אי די בי ניו יורק והנהלת הבנק כי ירידות הערך אינן בעלות אופי אחר מזמני.

**להלן פירוט החשיבות בגין CMBS:**

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010				
שווי מאזני	שווי הוגן	עלות מופחתת	שווי מאזני	שווי הוגן	עלות מופחתת	מועד פדיון
במיליוני שקלים חדשים						
18	18	19	17	18	17	2039-2040
13	13	14	12	14	12	2045-2047
41	41	48	39	44	39	2049-2051
72	72	81	68	76	68	סך-הכל

**פרטים בדבר ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה**

**כללי.** נקודת ההתייחסות לקביעת משך הזמן בו השקעה הייתה בפוזיציה מתמשכת של הפסד שטרם מומש היא תאריך המאזן של תקופת הדיווח שבמהלכה ארעה לראשונה ירידת הערך המתמשכת.

שיעור הירידה בשווי ההוגן מתחת לעלות מחושב ליום הדיווח. זאת, גם אם במהלך התקופה שבה ההשקעה הייתה בפוזיציה מתמשכת של הפסד שטרם מומש, שיעור הירידה בשווי ההוגן מתחת לעלות היה שונה באופן משמעותי משיעור הירידה ליום הדיווח.

**הפסדים שטרם מומשו - מניות זמינות למכירה.** לימים 31 בדצמבר 2010 ו-31 בדצמבר 2009 לא היו הפסדים שנצברו וטרם מומשו בגין מניות זמינות למכירה.

**הפסדים שטרם מומשו - ניירות ערך מגובי נכסים זמינים למכירה.** להלן פרטים בדבר התפלגות הפסדים שנצברו וטרם מומשו, בגין ניירות ערך מגובי נכסים זמינים למכירה, בחתך של שיעור הפסד שטרם מומש מתוך עלות ההשקעה ופרק הזמן שבו נצבר הפסד כאמור:

31 בדצמבר 2010					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
שיעור הפסד שטרם מומש לעלות המופחתת	עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
20%	16	1	-	-	17
<b>סך-הכל</b>	16	1	-	-	17
31 בדצמבר 2009					
20%	31	6	-	7	44
20% עד 40%	-	-	-	5	5
<b>סך-הכל</b>	31	6	-	12	49

**הפסדים שטרם מומשו - איגרות חוב זמינות למכירה.** להלן פרטים בדבר התפלגות הפסדים שנצברו וטרם מומשו, בנין איגרות חוב זמינות למכירה, בחתך של שיעור ההפסד שטרם מומש מתוך עלות ההשקעה ופרק הזמן שבו נצבר ההפסד כאמור:

31 בדצמבר 2010					
התקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת					
שיעור ההפסד שטרם מומש לעלות המופחתת	עד 6 חודשים	מ-6 עד 9 חודשים	מ-9 עד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
עד 20%	37	14	-	31	82
20% עד 40%	-	-	-	166	166
מעל 40%	-	-	-	26	26
<b>סך-הכל</b>	<b>37</b>	<b>14</b>	<b>-</b>	<b>223</b>	<b>274</b>
מזה: איגרות חוב ממשלתיות	24	14	-	3	41
31 בדצמבר 2009					
עד 20%	31	2	6	52	91
20% עד 40%	-	-	-	253	253
מעל 40%	-	-	-	51	51
<b>סך-הכל</b>	<b>31</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>356</b>	<b>395</b>
מזה: איגרות חוב ממשלתיות	18	-	-	-	18

להלן פירוט לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009, בדבר אגרות חוב מסוימות המוחזקות על ידי אי די בי ניו יורק בתיק הזמין למכירה עם הפסד שטרם מומש בעל אופי זמני ביחס לעלות המופחתת בשיעור של 20% ומעלה ושהתקופה בה השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת עולה על 12 חודשים:

ליום 31 בדצמבר 2010:

דירוגי ניירות הערך			מועד פרעון סופי	הפסד שטרם מומש	שווי הוגן	עלות מופחתת	המניק / הקבוצה המנפיקה
Fitch	S&P	Moody's					

באלפי שקלים חדשים

פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%							
NR	NR	NR	2037	(9,117)	7,450	16,567	Community trust bancorp
NR	NR	NR	2037	(8,649)	7,453	16,102	United bancshares inc
NR	NR	NR	2037	(8,631)	7,808	16,439	International bancshares corp.
B	B	B3	2012	(18)	7	25	Boden - Argentina

סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם

מומש מעל 40%

(26,415) 22,718 49,133

פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%							
BBB-	BB+	Baa3	2028	(49,512)	134,316	183,828	Bank of America
A	A-	Baa1	2027	(42,904)	154,044	196,948	Wells Fargo
A	BBB+	A2	2037	(38,489)	139,894	178,383	J.P. Morgan Chase
BBB-	BB	NR	2027	(19,459)	53,672	73,131	Suntrust Capital
BBB-	BB-	Ba1	2027	(5,661)	12,084	17,745	Huntington bank
AA-	NR	Aa3	2026	(5,661)	12,084	17,745	Barclays Bank
NR	BBB-	Baa2	2027	(3,719)	13,476	17,195	Firsf Maryland
			2037	(1,050)	2,474	3,524	אחרים

סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם

מומש של 20%-40%

(166,455) 522,044 688,499

הערות:  
NR - לא מדורג.  
הנתונים בטבלה קובצו לפי קבוצת המנפיק.

ליום 31 בדצמבר 2009:

דירוגי ניירות הערך			מועד פרעון סופי	הפסד שטרם מומש	שווי הוגן	עלות מופחתת	המנפיק / הקבוצה המנפיקה
Fitch	S&P	Moody's					
<b>באלפי שקלים חדשים</b>							
<b>פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%</b>							
BB+	B	Baa3	2027	(11,076)	7,799	18,875	Huntington bank
NR	NR	NR	2037	(11,004)	6,606	17,610	Community trust bancorp
NR	NR	NR	2037	(10,830)	6,607	17,437	International bancshares corp.
NR	NR	NR	2037	(10,453)	6,606	17,059	United bancshares inc
AA-	AA-	Aa3	2026	(7,561)	11,314	18,875	Barclays Bank
B-	B-	B3	2012	(27)	15	42	Boden - Argentina
				(50,951)	38,947	89,898	
<b>סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש מעל 40%</b>							
<b>פירוט בדבר ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%</b>							
A	A-	Baa2	2027	(71,642)	137,795	209,437	Wells Fargo
A+	BBB+	A2	2037	(69,290)	173,981	243,271	J.P. Morgan Chase
BB+	BB	Baa3	2028	(55,425)	139,785	195,210	Bank of America
BBB	BB+	NR	2027	(29,077)	48,677	77,754	Suntrust Capital
A	BBB	Baa1	2028	(7,293)	16,437	23,730	PNC Bank
NR	BBB-	Baa1	2027	(6,846)	11,406	18,252	First Maryland
				2049	(1,552)	4,158	5,710
				(241,125)	532,239	773,364	
<b>סך-הכל ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש של 20%-40%</b>							

הערות:  
NR - לא מדורג.  
הנתונים בטבלה קובצו לפי קבוצת המנפיק.

כ-98% מההפסדים שטרם מומשו בנין איגרות החוב המפורטות בטבלה לעיל הינן מסוג Trust Preferred Securitiest ("TRUPS"), שהונפקו על ידי מוסדות פיננסיים. כ-75 מיליון ש"ח מההפסדים שטרם מומשו הינם בנין ניירות ערך המדורגים, על ידי אחת או יותר מסוכנויות הדירוג, בדירוג מתחת לדירוג השקעה.

המאפיינים של TRUPS:

- רקע - הנחיות רשמיות להנפקת "TRUPS" פורסמו על ידי מועצת הבנק הפדראלי בשנת 1996 ואפשרו לחברות אחזקות בנקאיות ("BHC") לגייס הון באופן יעיל מבחינת העלות באמצעות הנפקת "TRUPS". בעוד ש-"TRUPS" נחשבות כמכשירי חוב, בדוחות כספיים וכן לצרכי מס הכנסה בארה"ב, הרי שמועצת הבנק הפדראלי קבעה כי ניתן להכיר ב-"TRUPS" של חברת אחזקות בנקאית כחלק מההון הראשוני הרגולטורי של החברה (עד למגבלה של 25%) ובלבד שיענו על קריטריונים מסוימים המתוארים להלן.
- מבנה ההנפקה - "TRUPS" הן מניות בכורה צוברות בעלות משך חיים מוגבל, אשר מונפקות בדרך כלל עם משך חיים חוזי לפרעון של עד 35 שנה. הגם ש-"TRUPS" ניתנות להנפקה על ידי חברות ועל ידי חברות אחזקות בנקאיות, הרי שכאשר הן מונפקות על ידי חברת אחזקות בנקאית ועומדות בקריטריונים מסוימים, ניתן להכיר בהן כהון רגולטורי ולא כחוב. מסיבה זו, החלק הארי של הנפקות "TRUPS" בוצע על ידי בנקים. תשלומי דיבידנד בנין "TRUPS" הם יותר בחזקת תשלומי ריבית עבור המנפיק - מאחר שהם מבוצעים בדרך כלל אחת לשלושה או שישה חודשים וכאמור הם מהווים עבור המנפיק הוצאה מוכרת למס. הדיבידנדים המתקבלים מהבנקים, שהם חברות-בת של חברת האחזקות,



- משמשים מקור לפירעון התחייבויותיה של חברת האחזקות הבנקאית במסגרת "TRUPS", מאחר שהנכס העיקרי של חברת אחזקות בנקאית טיפוסית הוא הבעלות שלה על מניות הבנקים שהם חברות בת שלה.
- על מנת לעמוד בדרישות הרגולטוריות להכרה כהון, על החוב לקיים את התנאים הבאים:
- דחיה מצטברת של חמש שנים בתשלום הריבית, על פי בחירת המנפיק. אם הריבית נדחית, כל הריבית אשר נדחתה עומדת לפירעון לאחר תום תקופת הדחיה;
  - המועד הנקוב לפירעון של איגרת החוב המונפקת יהיה לא פחות מ-30 שנה (אך לא יותר מ-50 שנה לשם הכרה בהוצאה לצרכי מס) וכן עליה להיות נדחית מפני כל צורות החוב האחרות המונפקות על ידי חברת האחזקות הבנקאית;
  - המנפיק אינו רשאי להודיע על פדיון מוקדם של החוב אלא לאחר תום חמש השנים הראשונות;
  - "TRUPS" אינן יכולות להקנות זכויות הצבעה.
  - מגבלות - מועצת הבנק הפדראלי הגבילה את הסכום המצרפי המרבי של מניות בכורה ("TRUPS" או מניות בכורה צמיתות רגילות) אשר ניתן לכלול כהון ראשוני (ליבה) עד 25% מסך ההון הכולל. כל סכום שמעבר למגבלה של 25% נחשב כהון משני (נוסף).
  - הוראת דחיה - המנפיק רשאי לדחות תשלומי דיבידנדים בגין נייר ערך למשך חמש שנים לכל היותר באופן מצטבר. אם המנפיק בחר לדחות תשלומי ריבית בגין "TRUPS", הוא חייב להפסיק גם לשלם דיבידנדים/ריבית בגין מניות בכורה או מניות רגילות.
  - ערבות החברה האם - "TRUPS" נהנות מערבות של חברת האחזקות (החברה האם) אשר מכסה רק תשלומי דיבידנדים או חלקות, ובלבד שלאנמנות למטרה מיוחדת יש היקף הולם של מקורות לצורך תשלום למשקיעים. אם חברת האחזקות הבנקאית לא עמדה בתשלום לנאמנות בגין שטר חוב נדחה זוטרה שלה וכתוצאה מכך לנאמנות אין מקורות זמינים בהיקף מספק על מנת לשלם למשקיעים, אזי חברת האחזקות הבנקאית אינה מחויבת לשלם את מלוא החבות בגין ה-"TRUPS".
- אי די בי ניו יורק סוקרת את השקעותיה בניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון בתדירות רבעונית, כדי לקבוע האם קיימת ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. אם ירידה בשווי הוגן נמצאת על ידי די בי ניו יורק כירידה שאינה בעלת אופי זמני ואם ישנם חששות משמעותיים לגבי האשראי בנוגע לנייר ערך ספציפי וצפוי כי די בי ניו יורק לא יחזיר את עלותו המופחתת, עלותו המקורית של נייר הערך מופחתת בכדי לשקף את השווי ההוגן המתואם ונקבע בסיס עלות חדש. הערכת אי די בי ניו יורק גם מתייחסת למשך הזמן בו ההשקעה הייתה בפוזיציה הפסד שלא מומש. ככלל, ככל שהתקופה בה נייר הערך היה בפוזיציה הפסד שלא מומש ארוכה יותר וככל שהיקף הפסד שלא מומש גדול יותר, כך גדלה הסבירות שבנייר הערך חלה ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. גורמים נוספים בהם מתחשבת ההנהלה בעת בחינת ירידות ערך שאינן בעלות אופי זמני, הם המצב הכלכלי של המנפיק, מאורעות עדכניים ולבנטיים למנפיק או לענף של המנפיק, שינויים חיוביים או שליליים בשווי הוגן או דירוג שמפוסם על ידי סוכנות דירוג אחת או יותר, מגמות ותנודתיות ברווחים, האם המנפיק של כתב ההתחייבות עמד בתשלומי הקרן או הריבית, האם הירידה בשווי הוגן ספציפית למנפיק או לחילופין, משקפת תנאי שוק כלליים, והערכות אנליסטים ואמצעי מפתח אחרים ובמקרה שרלבנטי, מודלים לתזרימי מזומנים המבוססים על המבנה הספציפי של נייר הערך, בכדי לקבוע האם קיימים שינויים לרעה בתזרימי המזומנים. לאי די בי ניו יורק היכולת והכוונה להחזיק ניירות ערך עם הפסד שטרם מומש עד השבת מחיר השוק (אשר בגין כתבי התחייבות עלול להיות רק בעת פדיון) וכיום מתכוונת להחזיק את כל ניירות הערך בעלי ירידת ערך זמנית עד להשבת ערכם המלא. סקירות עתידיות לירידות ערך שאינן בעלות אופי זמני יתייחסו לעובדות ולנסיבות הספציפיות בתקופת הדיווח הרלבנטית. ישנם עדיין אי ודאויות משמעותיות בשווקים ובכלכלות, שיכולים להביא לירידה נוספת בשווי הוגן של ניירות ערך בתיק בעתיד. ממשכים להתקיים קשיים ניכרים בפני כלכלת ארה"ב והעולם ושפל ממושך יכול להיות בעל השלכות ולהשפיע על התאוששות בהערכת כל נייר ערך. למרות תוכניות התערבות רבות בשוק מצד ממשלת ארה"ב וממשלות בעולם וגופים רגולטוריים, ממשיך להתקיים חוסר ניליות בשוק ההון בכדי לאפשר שיפור בשוקי ניירות ערך רבים. לכן, קיים עדיין סיכון כי תהיה בעתיד ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.
- כל ניירות הערך המוצגים בטבלה אינם בפיגור בתשלומי קרן וריבית וההנהלה הצהירה לגביהם כי בכונתה וביכולתה להחזיק בהם עד למועד הפדיון שלהם או עד לעליית ערכם מעבר לעלותם בספרים.
- בחינת התנודתיות במחירי ניירות הערך המוצגים לעיל לאחר תאריך המאזן (ועד ליום 28 בפברואר 2011) לא העלתה שינוי משמעותי לעומת מחירי השוק ליום 31 בדצמבר 2010.

להלן יובאו פרטים נוספים בהתייחס לקבוצות מסוימות המוצגות בטבלה לעיל, שלגביהן ישנו הפסד שטרם מומש בסך של 10 מיליון ש"ח ומעלה: **Bank of America Corporation (BOA)**. BOA דיווח על הפסד נקי ברבעון הרביעי של שנת 2010, בסך של 1.24 מיליארד דולר, לעומת הפסד נקי של 7.3 מיליארד דולר ברבעון הקודם, והפסד נקי של 194 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הפסד ברבעון הושפע מזקיפת הפסד בגין ירידת ערך של מוניטין, בסך של 2 מיליארד דולר. בנטרול הפסד האמור, הרווח הנקי היה 756 מיליון דולר. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך

של 5.1 מיליארד דולר, לעומת 5.2 מיליארד דולר ברבעון הקודם. ההפסד למניה ברבעון הרביעי הסתכם ב-0.16 דולר, לעומת הפסד למניה של 0.72 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים הסתכם ב-2.26 טריליון דולר, ירידה לעומת 2.34 טריליון דולר בסוף הרבעון הקודם ו-2.22 טריליון דולר בסוף הרבעון המקביל אשתקד.

יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 7.18% בסוף הרבעון הרביעי של שנת 2010, ירידה לעומת 7.34% ברבעון הקודם. B0A הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized), עם יחס הון כולל של 15.77% ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 15.65% בסוף הרבעון הקודם. **JPM Morgan Chase (JPM)**. JPM דיווח על רווח נקי ברבעון הרביעי של שנת 2010, בסך של 4.8 מיליארד דולר, לעומת 4.4 מיליארד דולר ברבעון הקודם ולעומת 3.3 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 3.2 מיליארד דולר, לעומת 3.24 מיליארד דולר ברבעון הקודם. הרווח למניה הסתכם ב-1.12 דולר, לעומת 1.01 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים הסתכם ב-2.11 טריליון דולר, ירידה לעומת 2.14 טריליון דולר בסוף הרבעון הקודם. יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 6.4% בסוף הרבעון הרביעי של שנת 2010, ירידה לעומת 6.6% בסוף הרבעון הקודם.

JPM הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized), עם יחס הון כולל של 15.51% ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 15.45% בסוף הרבעון הקודם. **WFC Wells Fargo & Co. (WFC)**. WFC דיווח על רווח נקי ברבעון הרביעי של שנת 2010, בסך של 3.4 מיליארד דולר, לעומת 3.3 מיליארד דולר ברבעון הקודם ולעומת 2.8 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 3 מיליארד דולר, לעומת 3.5 מיליארד דולר ברבעון הקודם. הרווח למניה ברבעון הרביעי 2010 הסתכם ב-0.61 דולר, לעומת 0.63 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים הסתכם ב-1.25 טריליון דולר, עליה לעומת 1.22 טריליון דולר בסוף הרבעון הקודם. יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו עמד על 6.9% בסוף הרבעון הרביעי של שנת 2010, ירידה לעומת שיעור של 7.5% בסוף הרבעון הקודם.

WFC הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized), עם יחס הון כולל של 15.01% ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 14.88% בסוף הרבעון הקודם. **STI Sun Trust Banks, Inc. (STI)**. STI דיווח על רווח נקי ברבעון הרביעי של שנת 2010 בסך של 184 מיליון דולר, לעומת רווח נקי בסך של 153 מיליון דולר ברבעון הקודם ולעומת הפסד נקי בסך של 248 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי קטנה לסך של 509.4 מיליון דולר, לעומת 619.8 מיליון דולר ברבעון הקודם. STI דיווח על רווח למניה ברבעון הרביעי בסך של 0.23 דולר, לעומת 0.17 דולר ברבעון הקודם. סך הנכסים הסתכם ב-172.9 מיליארד דולר, ירידה לעומת 174.7 מיליארד דולר בסוף הרבעון הקודם. יחס ההלוואות שאינן נושאות הכנסה לסך הלוואות ברוטו, עמד על 4.75% בסוף הרבעון הרביעי של שנת 2010, ירידה לעומת 4.98% בסוף הרבעון הקודם.

STI הוא מוסד בעל הון הולם (well capitalized), עם יחס הון כולל של 16.54% ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת 16.42% בסוף הרבעון הקודם. **הפרשות לירידת ערך**. בשנת 2010 רשם אי די בי ניו יורק הפרשות בגין ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני בסך של 12.7 מיליון דולר, מהם 11.3 מיליון דולר בגין ניירות ערך מוחזקים לפידיון, בהמשך ל-27 מיליון דולר בשנת 2009, בגין ניירות ערך זמינים למכירה.

**בחינת ירידת ערך של ניירות ערך**. על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכללי החשבונאות המקובלים החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן, למעט מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, אשר נזקפת לדוח רווח והפסד. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי הוגן, בניכוי השפעת המס, נזקפים ישירות לסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי ומועברים לדוח רווח והפסד במקרים מסויימים, לרבות בעת מימוש. הפסדים שטרם מומשו, שנזקפים לקרן הון, הינם הפסדים בעלי אופי זמני בלבד. הפסדים בעלי אופי שאינו זמני ייזקפו מיידית לדוח רווח והפסד.

לפרטים בדבר השיקולים המשמשים בהחלטה לגבי אופי הפסדים שנצברו בגין ניירות ערך כאמור, ר' להלן בסעיף "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים" וביאור 1 ט' 7 לדוחות הכספיים. בהתבסס על בחינת ירידת הערך של ניירות הערך האמורים, העריכה הנהלת הבנק, במקרים הרלבנטיים בהתבסס על הערכת חברת הבת הרלבנטית, כי ירידת הערך הינה זמנית. לפרטים נוספים ר' ביאור 3 לדוחות הכספיים.

## פקדונות הציבור

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמו ב-138,011 מיליון ש"ח, לעומת סך של 141,825 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 2.7%.

להלן נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה:

שיעור השינוי ב-%	31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		
	מסך פקדונות הציבור	במיליוני ש"ח	מסך פקדונות הציבור	במיליוני ש"ח	
5.2	48.0	68,048	51.9	71,592	מטבע ישראלי לא צמוד
(10.6)	9.1	12,982	8.4	11,609	מטבע ישראלי צמוד מדד
(9.8)	42.9	60,795	39.7	54,810	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
(2.7)	100.0	141,825	100.0	138,011	<b>סך-הכל</b>

פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירדו בשיעור של 9.8% לעומת 31 בדצמבר 2009. במונחים דולריים ירדו פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 650 מיליון דולר, ירידה של 4.0% לעומת 31 בדצמבר 2009. סך כל פקדונות הציבור, הכוללים את הפקדונות במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, ירדו בשיעור של 0.2% לעומת 31 בדצמבר 2009.

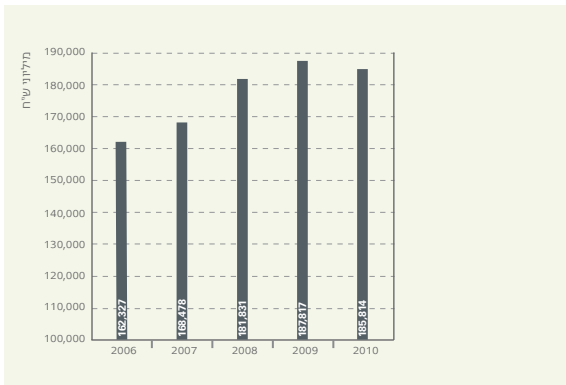
התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

שיעור השינוי ב-%	ליום 31 בדצמבר				
	2009		2010		
מסך פקדונות הציבור	במיליוני ש"ח	מסך פקדונות הציבור	במיליוני ש"ח		
(1.3)	41.1	*58,311	41.7	57,534	קמעונאי - מגזר משקי בית
8.6	9.1	*12,877	10.1	13,988	קמעונאי - מגזר עסקים קטנים
(5.6)	15.8	22,375	15.3	21,112	מגזר בנקאות עסקית
(13.8)	6.5	9,261	5.8	7,982	מגזר בנקאות מסחרית
(4.1)	27.5	*39,001	27.1	37,395	מגזר בנקאות פרטית
(2.7)	100.0	141,825	100.0	138,011	<b>סך-הכל</b>

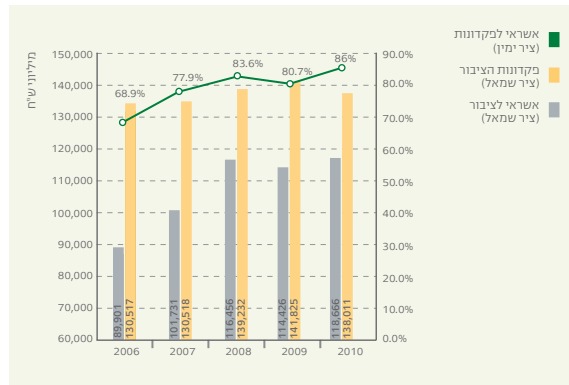
\* סווג מחדש.

סך כל האשראי לציבור ביחס לפקדונות הציבור היווה בסוף שנת 2010 כ-86.0%, לעומת 80.7% בסוף השנה הקודמת.

התפתחות סך הנכסים - מאוחד



התפתחות אשראי ופקדונות הציבור - מאוחד



## רכוש קבוע ומתקנים

### בניינים וציוד

ההשקעה בבניינים וציוד הסתכמה בסוף שנת 2010 בסך של 3,138 מיליון ש"ח, לעומת סך של 3,178 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 1.3%.

מרבית המתקנים בהם מתנהלים עסקי הבנק בישראל הם בבעלות הבנק או בבעלות תאגידי עזר שלו. בסך הכל עמדו לרשות הבנק ביום 31 בדצמבר 2010 שטחים בהיקף של כ-161 אלף מ"ר, לעומת כ-172 אלף מ"ר ביום 31 בדצמבר 2009. מזה כ-104 אלף מ"ר שטחים בבעלות וכ-57 אלף מ"ר שטחים בשכירות (2009: כ-111 אלף מ"ר בבעלות וכ-61 אלף מ"ר בשכירות). בסוף שנת 2010 כ-78 אלף מ"ר שימשו את סניפי הבנק והיתרה את המטה, בדומה לשנת 2009. לפרטים בדבר השקעות הבנק בבניינים וציוד, ר' ביאור 7 לדוחות הכספיים.

**ריכוז משרדי הנהלת בנק מרכזית דיסקונט.** הנהלת בנק מרכזית דיסקונט ויחידות המטה המרכזיות שלה פעלו עד לתחילת שנת 2011 בחמישה מבנים נפרדים. במטרה לייעל את עבודת ההנהלה והמטה, חתם בנק מרכזית דיסקונט בחודש ספטמבר 2009 על הסכם לרכישת חלק ממבנה משרדים במרכז תל אביב, בתמורה לסך של כ-110 מיליון ש"ח. במהלך שנת 2010 נערכו במבנה עבודות להתאמת שטחי המשרדים לצרכי בנק מרכזית דיסקונט, ועם סיומו, בתחילת שנת 2011, הוחל בהעברת יחידות המטה השונות למבנה החדש.

### מערכות מידע ומחשוב

#### כללי

מערכות המידע והבקרה מצויות בליבת הפעילות של הבנק ומהוות את עמוד השדרה עליו מתבססת פעילות הבנק. מערכת עיבוד הנתונים של הבנק, הינה מערכת מרכזית ממוחשבת המורכבת ממחשבי Main Frame במרכזי המחשבים של הבנק ותחנות עבודה בסניפים וביחידות המטה. המערכת המרכזית מבוססת כיום על מחשבי IBM. בסניפי הבנק וביחידות המטה, מותקנים כ-9,000 תחנות עבודה (PC's) וכ-1,400 שרתים פיזיים וכ-800 שרתים וירטואליים, אשר באמצעותם ניתן השירות הן ללקוחות הפנימיים והן ללקוחות החיצוניים. שירותי בנקאות ישירה, ניתנים על ידי הבנק במגוון אמצעים: אינטרנט, משוברים (קיוסקי מידע), כספומטים, מענה קולי ממוחשב ועוד. שירותים אלה מתממשקים למחשב המרכזי, לצורך קבלה ועדכון נתונים, על ידי שרתים ייעודיים ובטכנולוגיות מתקדמות של אבטחת מידע. לשירות קהל לקוחות הבנק עומדים קיוסקי מידע ופעולות להפעלה עצמית - "משובי דיסקונט", למעלה מ-400 במספר, המספקים מגוון רחב של שירותים.

מערכות המחשב השונות משרתות ברובן הן את הבנק והן את בנק מרכזית דיסקונט. במשך שנים בנה הבנק פתרונות מחשוב אפקטיביים, יעילים ויציבים לכל תחומי העסקים בהם הוא פועל. הפתרונות שפותחו הם מהמתקדמים

ביותר הקיימים כיום בבנקים בישראל. מערכות אלו יכולות להמשיך לשרת את הבנק שנים רבות, בכפוף לביצוע פעולות תחזוקה ברמה נאותה. לפרטים בדבר עלות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב, ר' ביאור 7 ו' לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר התקשרות להעמדת שירותי מחשב לבנק דיסקונט למשכנתאות, ר' "פרויקטים מתוכננים עיקריים" להלן.

## אתרי הפעילות

מערכות ה-Main Frame של הבנק מותקנות (בכפילות) בשני אתרים שונים, בערים שונות בגוש דן. העובדה ששתי המערכות מרוחקות פיזית זו מזו מוסיפה לשרידות מערכות המידע של הבנק. שני אתרי המחשוב של הבנק, מחוברים ביניהם באמצעות סיבים אופטיים בשני מסלולים נפרדים. באתרים אלה מצויות גם מערכות דיסקים של חברת EMC ושל חברת IBM, רובוטי קלטות, מדפסות מרכזיות וציוד פריפריאלי, הנדרש לעבודת הבנק. למותר לציין, שגם ציוד זה מגובה בשני האתרים. הסניפים ויחידות המטה, מחוברים למרכז המחשבים בשני קווי תקשורת. שני הקווים פעילים בו זמנית ומספקים רוחב פס של 3MB לכל אתר. בעת תקלה, מגבה קו אחד את היישומים הפעילים בקו השני, ולהיפך.

## גיבוי והתאוששות מאסון

הבנק עובד בשיטת "הגיבוי החם". המשמעות היא שהמחשבים בשני האתרים מתעדכנים בו זמנית בתנועות המבוצעות בסניפי הבנק ולפיכך, במקרה של תקלה באתר המחשב המרכזי, האתר המשני נכנס לפעולה מבלי לאבד אף תנועה. הבנק פועל לשדרוג יכולת הבנקאות הישירה בעת אסון. השדרוג יאפשר לבנקאות הישירה לפעול גם כאשר המוקד הטלפוני של הבנק מושבת.

## אבטחת מידע

מערך טכנולוגיית המידע של הבנק מהווה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול השוטף והתקין של הבנק ובתוך כך חולש על כל תחומי הפעילות של הבנק. חשיבותו של מערך זה הולכת וגוברת נוכח ההתפתחות הטכנולוגית בשנים האחרונות והשלכותיה על הבנק. אשר על כן, הבנק רואה בשמירה על המידע ואבטחתו אינטרס מרכזי ומשקיע משאבים רבים על מנת להבטיח את המידע שברשותו. עיקר הסיכונים הכרוכים בפגיעה באבטחת המידע הם: שימוש לא נאות במידע על ידי משתמשי המערכת ושינוי הנתונים המצויים במערכת; פגיעה בסביבת המערכת, פעילות המערכת והשלכותיה על עסקי הבנק; רגישות המידע ופגיעה בפרטיות ובסודיות המידע ובעלי המידע (לקוחות הבנק). אבטחת המידע בבנק מוסדרת בעיקרה בהתאם להוראות דין שונות ובהן חוק המחשבים, חוק הגנת הפרטיות והוראות ניהול בנקאי תקין של הפיקוח על הבנקים. הנהול המרכזי ביחס לניהול מערכות מידע בתאגידים בנקאיים הינו הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357 ופעילות הבנק בנושא אבטחת מידע נעשית בהתאם למותווה בהוראה זו. באשר לקישוריות הבנק לאינטרנט, לאור חשיבות המידע ועל מנת למזער סיכונים, מנוהלת המערכת המספקת נתונים ללקוחות באמצעות האינטרנט בנפרד מהמערכת הבנקאית המרכזית המספקת נתונים לעובדי הבנק המבצעים פעולות בנקאיות באופן שוטף. באופן זה החשיפה לסיכון של שינוי נתוני האמת בבנק מצומצמת. בבנק פועל מוקד אבטחת מידע ("מוא"ב") שמטרתו היא איתור סיכונים ומפגעים במערכת אבטחת המידע. כמו כן, במסגרת הביקורת הפנימית פועל ענף לתחום מערכות המידע (ענ"א) אשר עורך ביקורות שוטפות בנושאים אלה.

## פרויקטים מתוכננים עיקריים

1. מהלך שוק ההון - פרויקט שמטרתו קיצור זמן התגובה לשוק, התאמה לשוק תחרותי והגדלת היקף הפעילות. הפרויקט החל בשנת 2010.
2. E-Banking - פרויקט לשדרוג אתר האינטרנט של הבנק והתאמתו גם ללקוחות עסקיים קטנים ובינוניים וכן לפרויקטים נוספים, דוגמת סלולר. פרויקט זה החל בשנת 2007.
3. פרויקטים שנועדו למלא אחר ההוראות הרגולטריות בנושאי אשראי וניהול סיכונים (באזל II) ובנושאי ניירות ערך ושוק ההון. תקציב ההשקעות של הבנק במערכות מידע ומחשוב לשנת 2011, ובכלל זה לפרויקטים של פיתוח מערכות מידע, הינו בסך של כ-309 מיליון ש"ח. זאת, לעומת 320 מיליון ש"ח בשנת 2010. האמור בפסקה זו, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על נסיון העבר בכל הקשור להתפתחות המערכות והיכולות הטכנולוגיות, וההשקעה הנדרשת

לשם פיתוח מערכות חדשות והתאמת מערכות קיימות, כך שתענינה לדרישות הרגולטוריות ולצרכים העסקיים של הבנק. כן מתבסס האמור על הוראות הרגולציה הקיימות במועד פרסום הדוחות (אף אם טרם נכנסו לתוקף) וכאלה שהבנק צופה, בין היתר על סמך טיטוט שפורסמו על ידי הרגולטורים השונים, שיפורסמו בעתיד. עוד מתבסס האמור על תכניות הפיתוח הקיימות של הבנק במועד פרסום הדוחות, ועל כוונות עסקיות שמימושן יחייב פיתוח מערכות מחשב תומכות.

שינויי חקיקה ורגולציה שאינם ידועים במועד פרסום הדוחות, לרבות שינוי הפרטים של יוזמות וטיטוט קיימות, התפתחויות טכנולוגיות ו/או פעולות של המתחרים שיביאו לשינוי בדרישות ובציפיות הלקוחות, וכן התפתחויות מאקרו בארץ ובעולם, עשויים להביא לשינוי בהערכות או ביכולת להוציא לפועל את תכניות הבנק הקיימות במועד פרסום הדוחות.

**התקשרות להעמדת שירותי מחשב לבנק דיסקונט למשכנתאות.** בחודש דצמבר 2008 התקשרו הבנק ובדל שירותי מחשב ומנהלה בע"מ, חברה בת של הבנק (בסעיף זה להלן ביחד: "הבנק") עם בנק דיסקונט למשכנתאות בהסכם להעמדת שירותי מחשב הכולל את כל מערכות המיחשוב, לרבות פרויקט שמים (שפיתוחו בידי בנק דיסקונט למשכנתאות היה בעיצומו).

בשלב הראשון ייתנו השירותים תוך השענות על המערכות הנוכחיות של בנק דיסקונט למשכנתאות. בשלב השני השירות ינתן על בסיס מערכות המחשב של הבנק. השלמת המעבר לשימוש מלא במערכות דיסקונט תוכננה לכתחילה לחודש מרס 2011, אך נדחתה לחודש מאי 2012. ההסכם מתייחס גם לשימוש באתר הגיבוי.

הבנק רכש מבנק דיסקונט למשכנתאות את מלוא זכויות הבעלות בפרויקט שמים, שנרכשו ו/או פותחו על ידי בנק דיסקונט למשכנתאות, בהתאם לעלות שנצברה עד סוף שנת 2008.

הסתיים פיתוח המערכת התומכת בתהליך העמדת הלוואות והושלמה הטמעת המערכת בכל הסניפים של בנק דיסקונט למשכנתאות ובמחלקות הרלבנטיות במטה של בנק זה.

## ספקים עיקריים

הבנק נעזר במגוון רחב של ספקים מהארץ ומהעולם בהתאם לנושאים השונים בתחום מערכות המידע ופיתוחן. לבנק אין תלות מהותית בספקים, פרט ל-IBM. IBM התקשרה עם הבנק באמצעות IBM (ישראל).

## נכסים לא מוחשיים

**סימני מסחר ומותגים.** הבנק הוא בעל זכויות קניין רוחני בלעדי בסימונים הבאים, הרשומים כדין אצל רשם סימני המסחר, ובמותג הנלווה לכל אחד מהם: "בנק דיסקונט לישראל בע"מ", "בנק דיסקונט" ו-"דיסקונט". כן רושם הבנק מעת לעת, לצורך פעילותו העסקית והשיווקית, שמות של שירותים ומוצרים כגון "דרייב לחיות" וסיסמאות כגון "בדיסקונט לוקחים אותך אישית", "דיסקונט - בנקאות מהלב" ועוד. בשנת 2010 רשם הבנק סימני מסחר "המפתח", "מפתח דיסקונט" וכן סימן מסחר של תרשים המפתח. בחודש פברואר 2011 נרשמו סימני המסחר "דיסקונט", "דיסקונט לוקחים אותך אישית" ו-"Israel Discount Bank", הכוללים את הסמל החדש.

בעקבות פתיחת התחרות בתחום כרטיסי ה"ויזה", פיתחה כאל סימן מקורי לצורך בידולה אל מול מנפיקי ה"ויזה" האחרים, באמצעות המותג "כ.א.ל." או "Cal". כמו כן, בבעלות כאל סימני מסחר רבים הרשומים בישראל על שמה. בין היתר, בבעלות כאל סימני מסחר רשומים בישראל על שמות המותגים "כ.א.ל."; "CAL"; "ICC"; "אקטיב", "WWW.CARD". בנוסף, כאל מצויה בהליך רישום של מספר סימני מסחר נוספים.

כמו כן, בבעלות חברות בת של הבנק בעלות בסימני מסחר, מותגים נלווים וסיסמאות שנרשמו לצורך פעילותן העסקית והשיווקית.

**רישיונות וזיכיונות.** הבנק וכאל הינם במעמד של "חברה ראשית" (Principal Member), בארגון ויזה הבינלאומי, דבר המקנה להם רשיון לשימוש בסימני המסחר של "ויזה" וכן את הזכות להנפיק ולסלוק כרטיסי אשראי, תחת מותג זה בישראל.

דיינרס הינה בעלת זיכיון בלעדי בישראל לשימוש בסימני המסחר של "דיינרס" מאת ארגון דיינרס הבינלאומי ולתפעול שירותי הנפקה וסליקה של כרטיסי דיינרס בישראל. בחודש מרס 2007 נחתמו בין דיינרס לבין דיינרס אינטרנשיונל הסכמים המקנים לדיינרס רישיון לעשות שימוש בסימני מסחר ולהנפיק כרטיסי אשראי לפתוח חשבון ולתת שירות ללקוחות באופן בלעדי בישראל עד שנת 2017, כאשר ההסכמים ניתנים לחידוש לתקופות של 5 שנים בהתאם לשיקול דעתה של דיינרס אינטרנשיונל.

הבנק וכאל הינם במעמד של "חברה ראשית" בארגון מסטרקארד הבינלאומי, שהעניק להם רישיונות שימוש בסימני המסחר של "Mastercard", "Cirrus", "Eurocard" ו-"Maestro" בישראל.

**תוכנה.** לבנק זכויות קניין רוחני במערכות תוכנה ייעודיות ומודולים שונים בתחומי עיסוקו, אותם מפתח ו/או רוכש הבנק במהלך פעילותו השוטפת לשימוש העצמי ו/או לשימוש חברות בת וחברות קשורות.

**מאגרי מידע.** לבנק ולחברות הבת שלו ישנם מאגרי מידע בקשר לתחומי פעילות השונים העוסקים בעיקר בלקוחותיהם ועובדיהם. כך, בין היתר כאל מחזיקה בשלושה מאגרי לקוחות רשומים של מחזיקי כרטיסי ויזה, דיינרס (באמצעות דיינרס) ומסטרקארד, וכן של בתי עסק המכבדים את אותם כרטיסים.

## מיסוי

### כללי

הבנק ומרבית חברות הבת שלו בישראל הוגדרו כמוסד כספי לעניין חוק מס ערך מוסף, התשל"ה-1975 ומשכך, מוטלים על פעילותם מס שכר ומס רווח בשיעור של 16.0% מהשכר ששולם ומהרווח, בהתאמה. לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005 (לפרטים בדבר שומה בהשגה, בגין שנת 2006, ר' ביאור 29 ג', לדוחות הכספיים). לפרטים בדבר הפחתת שיעורי מס חברות ושינויים בשיעורי מס שכר ומס רווח, ר' ביאור 29 ז' ו-ח' לדוחות הכספיים.

### מיסוי חברות הבת הבנקאיות בחו"ל

על פי הסכם עם רשויות המס בישראל, הכנסות חברות הבת הבנקאיות בחו"ל מתווספות להכנסה החייבת של הבנק, באופן שהבנק משלים את המס ששולם בחו"ל על הרווח החשבונאי לפני מס של חברות הבת בחו"ל, לסכום המס שהיה משולם בארץ בהתאם לשיעור המס שחל על הבנק בארץ.

### היבטי מס של ההוראה בדבר חובות פגומים

בשנת 1992 הוגשו מסקנות ועדת גבעולי, ועדה שמינה נציב מס הכנסה לבחינת היבטי המס בקשר לחובות המסופקים בבנקים. המלצת ועדת גבעולי אמנם לא מצאו ביטוי בתיקוני חקיקה ואולם, בפועל, הבנקים נהגו על פי העקרונות שגיבשה הועדה, בהסכמת נציבות מס הכנסה. יישום ההוראה בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכוני אשראי והפרשה להפסדי אשראי" מחייב הערכות לטיפול בהיבטי המס של היישום האמור. בהתאם, בחודשים האחרונים מנהלים התאגידי הבנקאיים, באמצעות איגוד הבנקים, מגעים עם רשות המסים בנושא עיתוי ההכרה לצרכי מס בהוצאות להפסדי אשראי שתרשם בספרים בהתאם להוראה.

### מעמד של מתווך מורשה (Q.I.)

לבנק מעמד של מתווך מורשה (Q.I.), כהגדרתו על ידי רשויות המס בארה"ב. משמעות מעמד זה הינה שהבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב, לפיו הוא רשאי לערוך ניכוי מס במקור בגין פעילות לקוחותיו בניירות ערך.

לפרטים נוספים בדבר הפרשות למס של הבנק, שומות סופיות, פירוט הפרשים שבין המס הסטטוטורי החל על הבנק לבין שיעור המס האפקטיבי, ר' ביאור 29 לדוחות הכספיים.

## האמצעים ההוניים

### המעבר למדידת יחס ההון בהתאם לכללי באזל II

החל מיום 31 בדצמבר 2009, הלימות ההון מחושבת על פי הוראת שעה שפרסם המפקח על הבנקים בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" מיום 31 בדצמבר 2008. בחודש יוני 2010, עוגנה הוראת השעה בהוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "כללי באזל II"). עד ליום 31 בדצמבר 2009 חושבה הלימות ההון בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו-"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכוני שוק", בהתאמה (להלן: "כללי באזל I").

לפרטים בדבר הבהרות של המפקח על הבנקים, בעניין המשך ההכרה במכשירי הון מורכבים שהונפקו טרם כניסת כללי באזל II לתוקף, ר' ביאור 6 14 א' לדוחות הכספיים.

**הנפקות נוספות של מכשירי הון מורכבים.** לפרטים בדבר הבהרה של המפקח על הבנקים, לפיה על התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון כי יש סבירות גבוהה שהנפקות חדשות של מכשירים כאמור לא יוכרו בעתיד לצורך הלימות ההון, ר' ביאור 6 14 ב' לדוחות הכספיים. לאור האמור, הבנק השעה תוכניות לגיוס מכשירי הון מורכבים נוספים, שנכללו בתוכנית העבודה לשנת 2010.

**מדיניות הון לתקופת ביניים.** בחודש דצמבר 2009 פרסמה ועדת באזל טיוטת המלצות בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי" והודיעה כי בכוונתה לפרסם חלק מהותי מהשינויים המוצעים כהמלצות סופיות כבר בתחילת שנת 2011, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2012 (ההמלצות פורסמו בחודש דצמבר 2010).

במכתב מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי הפיקוח על הבנקים עוקב אחר ההתפתחויות בהקשר זה, ומתכוון לבחון את ההמלצות החדשות לאחר שיוגשו, במטרה להתאים אליהן את ההוראות בארץ, לפי העניין.

במכתב האמור נדרשים התאגידים הבנקאיים, בתקופת הביניים שעד להתאמת ההוראות כאמור:

- לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון הליבה. יחס זה יתייחס להון הליבה בניכוי כל הניכויים הנדרשים מרובד 1, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 "מדידה והלימות הון - רכיבי ההון". על היעד להיקבע בשיעור שלא יפחת מ-7.5%;
- להעביר לפיקוח על הבנקים תוכנית עבודה לעמידה ביעד האמור, עד סוף חודש אוגוסט 2010;
- תאגיד בנקאי אשר מתקשה באמור לעיל, יפנה לפיקוח על מנת לגבש מתווה מוסכם לעמידה ביעד;
- בהעדר אישור מראש מהמפקח על הבנקים, להימנע מחלוקת דיבידנד אם אינו עומד ביעד האמור או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד.

לאור האמור, דירקטוריון הבנק דן בתוכנית שהוגשה לו, אשר כוללת יעד יחס הון ליבה לסוף שנת 2010, וכן מתווה עולה לשנים 2011-2012. התוכנית שהוגשה לאישור הדירקטוריון הושתתה על בחינתם של מספר תרחישים, שתוצאת חלק מהם היא, שליום 31 בדצמבר 2010 הבנק עלול לא לעמוד ביעד שנדרש. ביום 31 באוגוסט 2010, הוגשה התוכנית לפיקוח והבנק פעל על מנת לגבש מתווה מוסכם עם הפיקוח לעמידה ביעד.

ביום 24 בינואר 2011, הודיע הפיקוח כי הבנק רשאי לקבוע יעד הון ליבה שלא יפחת מ-7.5%, עד ליום 31 בדצמבר 2011 ולא עד 31 בדצמבר 2010, ובלבד שיתקיימו תנאים מסויימים שקבע, ובכלל זה, אישור מתווה הלימות הון לעמידה ביעד הון ליבה שלא יפחת משיעור של 7.5% עד ליום 31 בדצמבר 2011, גם בהינתן התפתחויות שונות משמעותיות מאלה שהונחו בבסיס תוכנית העבודה. כמו כן, הדירקטוריון יקבל דיווח חודשי לגבי העמידה במתווה ההון שנקבע, והדיווח יועבר גם לפיקוח על הבנקים. הבנק נדרש לגבש תוכנית כאמור ולהעבירה לפיקוח.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 2 במרס 2011, אושר מתווה מפורט להשגת יעד הון ליבה בשיעור שבין 7.5% ל-8%, ובכל מקרה - יעד שלא יפחת משיעור של 7.5%, וכן יחס הלימות הון כולל שלא יפחת מ-13%, זאת עד ליום 31 בדצמבר 2011.

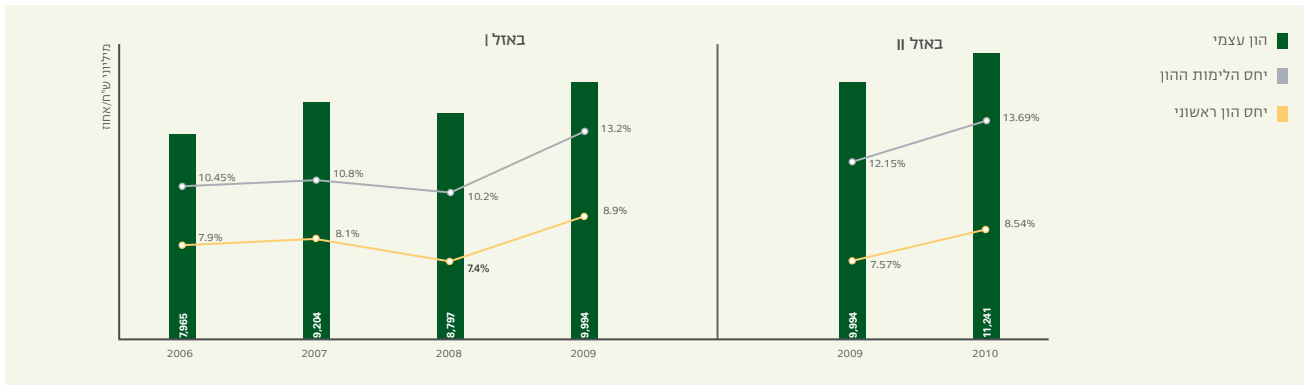
המתווה מבוסס על ניהול קפדני של הון הבנק וכולל שורה של צעדים להבטחת יעדי ההון האמורים, גם בתרחישים שמרניים.

יצוין כי לאור ההסכם שנחתם בין הבנק לבין פיבי ולאור האישורים שניתנו בהתייחס אליו (ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים), בהם נקבע מתווה למכירת החזקת הבנק בבנק הבינלאומי, התיר המפקח על הבנקים לבנק לא לכלול בהון הליבה את הניכוי בגין השקעת הבנק בבנק הבינלאומי.

**יחס הון הליבה** ליום 31 בדצמבר 2010, מחושב בהתאם לאמור לעיל, הגיע לשיעור של 7.9%.



## הלימות ההון



## מרכיבי ההון

**האמצעים ההוניים** של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הסתכמו ב-11,569 מיליון ש"ח, לעומת סך של 10,292 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 12.4%.

**ההון העצמי** ליום 31 בדצמבר 2010, הסתכם ב-11,241 מיליון ש"ח, לעומת סך של 9,994 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של 12.5%.

השינוי בהון העצמי בשנת 2010 הושפע, בין היתר, מהרווח לשנת 2010, מעליה בסך של 73 מיליון ש"ח במרכיבי של התאמות נטו בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, בניכוי השפעת המס, ומהנפקת מניות והנפקת זכויות בסך של 450 מיליון ש"ח, שהושלמו בחודש דצמבר 2010 (ר' להלן).

**יחס ההון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, לסך כל הנכסים** ליום 31 בדצמבר 2010, הגיע לשיעור של 6.2%, לעומת שיעור של 5.5% ביום 31 בדצמבר 2009.

**יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון** ליום 31 בדצמבר 2010, הגיע לשיעור של 8.54% לעומת שיעור של 7.57% בסוף שנת 2009.

**יחס הון רובד 1 מקורי לרכיבי סיכון** ("יחס ההון הראשוני המקורי לרכיבי סיכון" במונחי באזל I) הגיע ביום 31 בדצמבר 2010 לשיעור של 7.96%, לעומת 7.08% בסוף שנת 2009.

יצוין כי דירקטוריון הבנק החליט, בקשר עם הנפקת שטרי ההון הנדחים, לאמץ מדיניות הלימות הון על פיה ישמור הבנק על יחס הון ראשוני מקורי של 6.5% לפחות, בכל עת.

**יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון** ליום 31 בדצמבר 2010, הגיע לשיעור של 13.69%, לעומת שיעור של 12.15% ביום 31 בדצמבר 2009.

**מכשירי הון מורכבים חדשניים** הינם שטרי הון המוכרים כחלק מהון רובד 1 (ר' ביאור 14 לדוחות הכספיים, סעיף 7). מכשירי הון המורכבים החדשניים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמו בסך של 1,680 מיליון ש"ח, לעומת 1,636 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. מכשירי הון המורכבים החדשניים מוגבלים ל-15% מהון רובד 1. ליום 31 בדצמבר 2010, היוו מכשירי הון המורכבים החדשניים 12.97% מההון הראשוני הכולל (2009.12.31: 14.05%). ר' לעיל, בדבר השעיית תוכניות לגיוס מכשירי הון מורכבים נוספים.

**הון רובד 2 תחתון.** הון רובד 2 תחתון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של 6,475 מיליון ש"ח, לעומת 5,826 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני שלא הוקצה כנגד סיכונים שוק. ליום 31 בדצמבר 2010 עמד היחס האמור על שיעור של 50% (2009.12.31: 50%). נוכח המגבלה האמורה, כתבי התחייבות בסך של 531 מיליון ש"ח לא נכללו בהון רובד 2 תחתון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010.

**הון רובד 2 עליון.** הון רובד 2 עליון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של 1,668 מיליון ש"ח, והוא כולל סך של 254 מיליון ש"ח בגין הפרשה כללית לחובות מסופקים, לעומת 1,595 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. היקף סך ההון רובד 2 מוגבל ל-100% מההון הראשוני. יתרת ההון רובד 2 עליון שהבנק יכול לגייס, ליום 31 בדצמבר 2010, עמדה על 4,807 מיליון ש"ח. ר' לעיל, בדבר השעיית תוכניות לגיוס מכשירי הון מורכבים נוספים.

**הנפקות הון רובד 2 תחתון בשנת 2010.** בשנת 2010 גייסו הבנק וחברות הבת שלו סך כולל של כ-600 מיליון ש"ח הון רובד 2 תחתון. **השפעת ההסכם עם פיבי.** אם הבנק ימכור 6% ממניות הבנק הבינלאומי לפי שווים בספרי הבנק, יקטנו הניכיים מהון רובד 1 ומהון רובד 2 של

הבנק בסכום של 337 מיליון ש"ח. הדבר יביא, בין היתר, להגדלת יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון לשיעור של 13.93% במונחי 31 בדצמבר 2010. לפרטים נוספים, ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים.

**השפעת היישום לראשונה של ההוראה בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".** כאמור, בעת יישום ההוראה לראשונה, נדרש הבנק לזקוף לסעיף העודפים בהון העצמי, ביום 1 בינואר 2011, את ההתאמות של יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזני. בהתאם לחישוב פרופורמה (ר' ביאור 1 א' לדוחות הכספיים), הזקיפה כאמור, אילו הייתה מיושמת ביום 31 בדצמבר 2010, הייתה מקטינה את הון הליבה בסך של 817 מיליון ש"ח (כולל השפעת החובות הפגומים בבנק הבינלאומי) ובהתאמה, מגדילה את היקף כתבי התחייבות שלא נכללו בהון רוברד 2 תחתון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 בסך של 410 מיליון ש"ח. האמור לעיל היה מקטין את יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון, לשיעור של 12.90% ואת יחס הון הליבה לשיעור של 7.35%, הכל במונחי 31 בדצמבר 2010.

**גיוס כתבי התחייבות בשנת 2011.** במהלך שנת 2011 ייגרעו מההון המשני של הקבוצה המשמש בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון כתבי התחייבות שהונפקו בעבר בהיקף של כ-925 מיליון ש"ח.

## הנפקת זכויות והנפקה לציבור

במסגרת המהלכים לשיפור הלימות ההון, הבנק בחן עם בעלי השליטה אפשרויות של גיוס הון ראשוני, במהלך משולב של הנפקת מניות לציבור והנפקת זכויות. המהלך של הנפקת מניות לציבור והנפקת זכויות עמד תקופה ארוכה בשלב של קבלת אישור מגורמים רגולטוריים שונים, בארץ ובעיקר בחו"ל. ביום 15 באוקטובר 2010 ניתן ההיתר הנדרש מה-Federal Reserve Bank of New York. בחודש דצמבר 2010 גייס הבנק כ-462 מיליון ש"ח ברוטו, במסגרת הנפקת מניות לציבור והנפקת זכויות. הוצאות הנפקה הסתכמו בסך של כ-12 מיליון ש"ח (לא כולל עמלות ששולמו לחברה בת, בסך של 2 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים, ר' ביאור 13 ד' לדוחות הכספיים. בעלי השליטה בבנק ניצלו את מלוא הזכויות שהוצעו להם במסגרת הצעת הזכויות.

## מבנה ההון

נתוני הלימות ההון

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
<b>1. הון לצורך חישוב יחס ההון</b>		
10,700*	12,101	הון רוברד 1 לאחר ניכויים
6,469*	7,293	הון רוברד 2 לאחר ניכויים
17,169	19,394	
<b>2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון</b>		
125,641*	125,514	סיכון אשראי
2,752	2,907	סיכון שוק
12,969	13,233	סיכון תפעולי
141,362	141,654	<b>סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי הסיכון</b>
<b>3. יחס ההון לרכיבי הסיכון<sup>(1)</sup></b>		
7.1*	8.0	יחס הון רוברד 1 מקורי לרכיבי סיכון
7.6*	8.5	יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
12.1*	13.7	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	<b>יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים</b>

\* סווג מחדש.  
הערה:

(1) לפרטים בדבר יחס הון של חברות בת בנקאיות משמעותיות, ר' ביאור 14 לדוחות הכספיים.

מבנה ההון

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>		
<b>א. רכיבי ההון</b>		
<b>הון רובד 1</b>		
3,600*	4,075	הון מניות רגילות נפרע
6,313	7,037	עודפים
25*	-	קרנות הון אחרות
298	328	זכויות מיעוט בהון העצמי של חברות מאוחדות
10,236	11,440	<b>סך הון ליבה</b>
1,636	1,680	מכשירים מורכבים חדשניים
		סכומים שהופחתו מהון רובד 1:
(176)*	(149)	מוניטין
(44)*	(20)	נכסים לא מוחשיים אחרים
11,652	12,951	הון רובד 1 בניכוי הפחתות מהון רובד זה בלבד
(952)	(850)	ניכויים 50% מהון רובד 1 (ר' ב' להלן)
10,700	12,101	סך-הכל הון רובד 1
<b>הון רובד 2</b>		
45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך		
42	90	זמינים למכירה
254	254	הפרשה כללית לחובות מסופקים
2	2	מניות בכורה
1,297*	1,322	מכשירי הון מורכבים חדשניים
5,826	6,475	כתבי התחייבות נדחים
(952)	(850)	ניכויים 50% מהון רובד 2 (ר' ב' להלן)
6,469	7,293	סך-הכל הון רובד 2
17,169	19,394	<b>הון כולל כשיר</b>
<b>ב. ניכויים 50% מהון רובד 1 ו-50% מהון רובד 2</b>		
1,650	1,548	השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית <sup>(1)</sup>
254	152	ניכויים אחרים מהון רובד 1 ו-2
1,904	1,700	<b>סך-הכל ניכויים</b>
1,632	1,532	* סוג מחדש. הערה: (1) מזה בגין הבנק הבינלאומי

ליום 31 בדצמבר				
2009		2010		
נכסי סיכון	נכסי סיכון	נכסי סיכון	נכסי סיכון	
דרישות הון		דרישות הון		
(1)9%		(1)9%		
במיליוני שקלים חדשים				
<b>נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:</b>				
78	872	52	583	ריבנויות
*129	*1,438	89	991	ישויות סקטור ציבורי
*417	*4,634	353	3,925	תאגידים בנקאיים
*7,819	*86,845	7,869	87,444	תאגידים
-	-	59	660	בבטחון נדל"ן מסחרי
*1,116	*12,397	1,068	11,865	חשיפות קמעונאיות ליחידים
*558	*6,204	588	6,534	הלוואות לעסקים קטנים
*664	*7,371	702	7,801	משכנתאות לדיור
3	37	3	37	איגוח
526	5,843	511	5,674	נכסים אחרים
11,310	125,641	11,294	125,514	<b>סך נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי</b>
248	2,752	263	2,907	<b>נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית</b>
1,167	12,969	1,191	13,233	<b>נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי גישת האינדיקטור הבסיסי</b>
12,725	141,362	12,748	141,654	<b>סך-הכל נכסי סיכון ודרישות הון</b>

\* סווג מחדש.

הערה:

(1) דרישת ההון המינימלית הינה 8% בגין הוראות נדבך 1, בתוספת 1% בגין הוראות נדבך 2.

## דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסויימות

להלן יובאו פרטים בדבר הדירוג שקבעו סוכנויות דירוג שונות לבנק ולחלק מחברות הבת:

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג	פרטים נוספים
<b>בנק דיסקונט</b>					
<b>Standard &amp; Poor's, Ma'alot</b>	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	il AA-	יציב	15 בדצמבר 2010	אופק הדירוג עודכן מ"שלילי" ל"יציב".
	כתבי התחייבויות נדחים	il A+	שלילי	24 בינואר 2010	הדירוג מתייחס גם לכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי מנפיקים.
	הון משני עליון (סדרה 1)	il A-	שלילי	5 ביולי 2010	
	הון ראשוני מורכב (סדרה א')	il BBB-	שלילי	24 בינואר 2010	
<b>מידרג</b>	פקדונות לזמן ארוך	Aa2	יציב	17 במאי 2010	
	פקדונות לזמן קצר	P-1	יציב	17 במאי 2010	
	שטרי הון נדחים	A2	יציב	17 במאי 2010	
	כתבי התחייבויות נדחים	Aa3	יציב	17 במאי 2010	הדירוג מתייחס גם לכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי מנפיקים.
<b>סוכנות הדירוג הבינלאומית S&amp;P</b>	דירוג מנפיק טווח קצר	A-3	יציב	15 בדצמבר 2010	
	דירוג מנפיק טווח ארוך	BBB-	יציב	15 בדצמבר 2010	
<b>סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's</b>	דירוג מנפיק פקדונות מט"ח לטווח ארוך	C- A-2	שלילי	28 באפריל 2010 28 באפריל 2010	ביום 2 במרס 2010 פרסם Moody's סקירה של הסקטור הבנקאי הישראלי במסגרתה צויין, בין היתר, כי במידה והצמיחה הכלכלית תמשיך עוד מספר חודשים, וכתוצאה מכך יימשך השיפור באיכות תיק האשראי, הם יהיו מוכנים לשקול שינוי באופק הדירוג ל-"יציב".
<b>בנק דיסקונט למשכנתאות</b>					
<b>מידרג</b>	פקדונות לזמן ארוך	Aa2	יציב	4 בנובמבר 2009	
	פקדונות לזמן קצר	P-1	יציב	4 בנובמבר 2009	
	כתבי התחייבויות נדחים	Aa3	יציב	4 בנובמבר 2009	

להלן יובאו פרטים בדבר הדירוג שקבעו סוכנויות דירוג שונות לבנק ולחלק מחברות הבת (המשך)

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג	פרטים נוספים
<b>בנק מרכזי דיסקונט</b>					
<b>Standard &amp; Poor's, Ma'alot</b>	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	il AA-	יציב	15 בדצמבר 2010	אופק הדירוג עודכן מ"שילי" ל"יציב".
	כתבי התחייבויות נדחים	il A+	יציב	24 בינואר 2010	
<b>Discount Bank Latin America</b>					
<b>סוכנות הדירוג הבינלאומית S&amp;P</b>	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	BB	יציב	7 בספטמבר 2010	דירוג DBLA זהה לדירוג המדינה של אורוגוואי. הדירוג הועלה מ-"BB" בעקבות העלאת דירוג אורוגוואי.

במסגרת דירוג שטרי ההון הנדחים (סדרה א'), המהווים הון ראשוני מורכב, הדגישו מעלות ומידורג כי דירוג זה התבסס, בין היתר, על החלטת דירקטוריון הבנק, שנתקבלה בקשר עם הנפקת שטרי ההון הנדחים, לפיה אימץ מדיניות הלימות הון, אשר על פיה ישמור הבנק על יחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב) של 6.5% לפחות בכל עת. מידורג הוסיפה והדגישה כי הדירוג שנקבע נסמך על יחס הלימות הון הכולל אשר מציג הבנק.

## חלוקת דיבידנדים

הבנק לא חילק דיבידנד לבעלי מניותיו מאז 1996, למעט חלוקת דיבידנד בחודש אוקטובר 2008, בסך של 250 מיליון ש"ח, ולמעט הדיבידנד על מניות הבכורה הצוברות של הבנק, בסכום של כ-24 אלף לירות סטרלינג לשנה (ר' ביאור 13 ב' ו-1 (4) לדוחות הכספיים), אותו הבנק מחלק מדי שנה. המגבלה העיקרית שהשפיעה על יכולת הבנק לחלק דיבידנד בשנים האחרונות הייתה מגבלת בסיס ההון. לפרטים בדבר מגבלה שקבע נגיד בנק ישראל, בהיתר שנתן לקבוצת ברונפמן-שראן לרכישה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק, ר' "היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקה אמצעי שליטה בבנק" בסעיף "השליטה בבנק" להלן ובביאור 13 ו' (2) לדוחות הכספיים.

**חלוקת דיבידנד.** להערכת הנהלת הבנק, לא ניתן יהיה לחלק דיבידנד בשנת 2011.

## מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק

### כללי

- שנת 2010 התאפיינה בהמשך מדיניות מוניטרית מרחיבה, באמצעות העלאה מתונה בלבד של ריבית בנק ישראל (1%), לצד התמתנות ניכרת במצרי הכסף במשק;
- לאחר עליה חריגה בכמות הכסף M1 (מזומן בידי הציבור ופקדונות עו"ש בשקלים) בשנת 2009, בשיעור של כ-52%, התמתן בשנת 2010 קצב הגידול בשיעור ניכר ועמד על כ-5%. השינוי המהותי חל בתחום פקדונות העו"ש - מגידול של 76% בשנת 2009 ל-3% בלבד ב-2010. במקביל, חלה האטה גם בגידול המזומן שבידי הציבור, מ-20% ל-8%.
- התמתנות נרשמה גם במצרי הכסף הרחב יותר M2 (בתוספת פקדונות לא צמודים עד שנה), מ-14% בשנת 2009 ל-4% בשנת 2010. ראוי לציין בהקשר זה כי, בעוד שבפקדונות מיום עד שבוע נרשמה ירידה של כ-5% (לעומת גידול של 40% בשנת 2009), הרי שבפקדונות משבוע עד שנה נרשמת מגמת עליה (מירידה של 4% לגידול של 6%). מגמות סותרות אלה מתיישבות עם העלאת ריבית בנק ישראל והריבית על הפקדונות בבנקים.
- מגמת ההתמתנות ברכיבי הכסף אפיינה את כל השנה, ולמעשה, החלה כבר בחודש ספטמבר 2009, עם התחלת הצמצום המוניטרי, תוך העלאה מדורגת של הריבית (בחודש אוגוסט 2009 נרשם שיא בקצב הגידול השנתי של M1 ו-M2, 64% ו-20%, בהתאמה).

בניגוד להתמתנות האמורה במצרפי הכסף M1 ו-M2, המשיך בסיס הכסף להתרחב בשנת 2010, אף מעבר לגידול שנרשם בשנת 2009, כ-12 מיליארד ש"ח לעומת כ-5 מיליארד ש"ח, בהתאמה. הגידול בבסיס הכסף נובע מהזרמת בנק ישראל, בעוד שלפעילות הממשלה היתה השפעה מצומצמת בלבד:

- בשנת 2010 חלה ירידה חדה ברכישות מט"ח על-ידי בנק ישראל (מ-77 מיליארד ש"ח בשנת 2009 ל-44 מיליארד ש"ח בשנת 2010) ומעבר מהזרמה באמצעות פעולות בשוק הפתוח (5 מיליארד ש"ח) לספיגה באמצעות הנפקת מק"מ (49 מיליארד ש"ח). באותה עת הובילה פעילות הממשלה להזרמה של כ-1 מיליארד ש"ח, לעומת ספיגה של כ-14 מיליארד ש"ח בשנת 2009.
- לאור פעולות בנק ישראל בשוק המט"ח והמק"מ והעובדה כי פעילות הממשלה כמעט ולא השפיעה על הנדלות במשק, לא נדרש בנק ישראל לספוג את עודפי הנדלות, באמצעות הרחבה מאסיבית של הפקדונות השקליים, כפי שנהג בשנת 2009 (ב-63 מיליארד ש"ח). תחת זאת, הזרים בנק ישראל באמצעות פקדונות אלה נזילות בהיקף של 13 מיליארד ש"ח.
- הרבעון האחרון של שנת 2010 בולט ברכישת מט"ח על-ידי בנק ישראל, בהיקף גדול מאד של כ-19 מיליארד ש"ח, כ-43% מהכמות השנתית. ספיגת עודפי הנדלות התבצעה באמצעות הרחבת מכרזי הפקדונות השקליים בכ-13 מיליארד ש"ח (בניגוד לצמצום המכרזים במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של השנה), בעוד שהיקף הספיגה באמצעות הפעילות בשוק הפתוח, בהשוואה לרבעונים הקודמים, ירד משמעותית.

## הבנק

הבנק שמר לכל אורך השנה על נכסים נזילים בהיקף גדול מסך ההתחייבויות הנזילות. להלן השינויים בהרכב הפקדונות של הבנק בשנת 2010:

**המגזר הלא צמוד.** היקף הפקדונות הלא צמודים של הציבור בבנק הגיע בסוף שנת 2010 לסך של 61.3 מיליארד ש"ח, לעומת סך של 58.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 5.1%.

**המגזר צמוד המדד.** היקף הפקדונות הצמודים למדד בבנק הגיע בסוף שנת 2010 לסך של 12.4 מיליארד ש"ח, לעומת סך של 13.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 8.4%.

**מגזר מט"ח וצמוד מט"ח.** היקף פקדונות הציבור במט"ח והצמודים למט"ח בבנק הגיע בסוף שנת 2010 לסך של 8.5 מיליארד דולר, לעומת סך של 9.0 מיליארד דולר בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 5.6%. השינוי בנטרול הפרשי שער בין המטבעות הסתכם בירידה בסך של 321 מיליון דולר, ירידה בשיעור של 3.6%.

**גיוס הון.** לפרטים בדבר גיוס הון בשנת 2010, באמצעות מכשירי הון שונים, ר' "האמצעים ההוניים" לעיל.

## החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

### מדיניות ניהול הסיכונים ומטרותיה

פעילות הבנק כמתווך פייננסי כרוכה בנטילת סיכונים, שהעיקריים שבהם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. לסיכונים אלה נלווים סיכונים נוספים כדוגמת סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים.

מדיניות ניהול הסיכונים מכוונת להגדלת תוחלת הרווח כחלק מהאמצעים להשגת היעדים העסקיים שקבע הבנק. זאת, במסגרת התיאבון לסיכון שאושר, התואם את יכולת הבנק לשאת בסיכון.

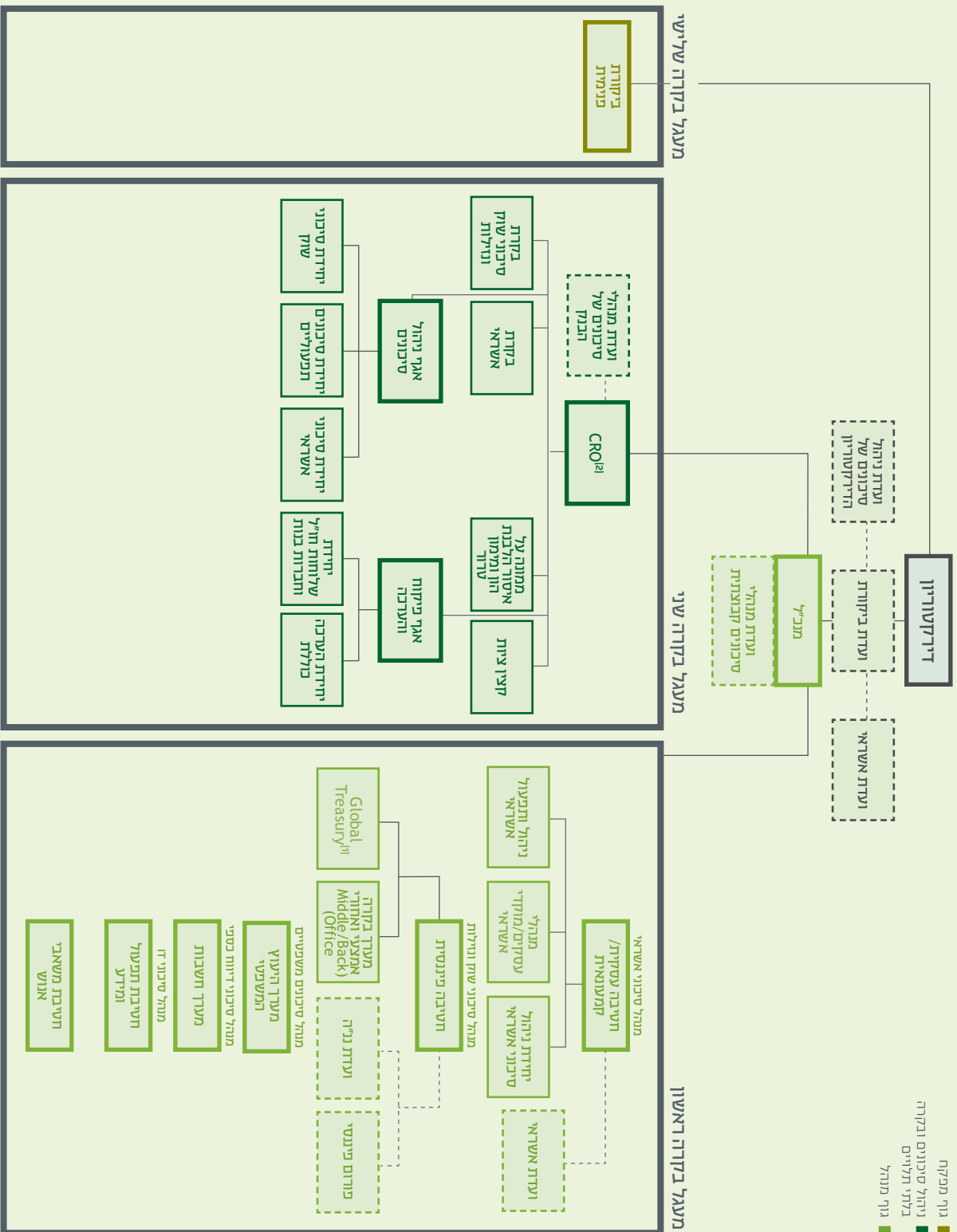
כדי להתמודד עם מכלול הסיכונים קבע הבנק מדיניות לניהול הסיכונים. מדיניות זו מגדירה את סוגי הסיכון להם הבנק חשוף, את הגורמים הרשאים ליצור את החשיפות לסיכונים או לגדר אותם, ואת סמכויותיהם. כמו כן, הוגדרו כלים ומנגנונים לניהול, מדידה, ניטור, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים. בשנת 2010 הותאמה המדיניות במסגרת ההערכות ליישום הנחיות באזל II, במטרה לשדרג את איכות ניהול הסיכונים על פי הפרקטיקה המיטבית המקובלת, והוגדר מודל ניהול הסיכונים כמפורט להלן.

### מבנה וארגון פונקציות ניהול הסיכונים - הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים

**מודל ניהול הסיכונים.** מודל ניהול הסיכונים (Enterprise Risk Management Model) אשר אומץ על ידי הבנק והקבוצה, נועד ליצור איזון בין מעגלים נפרדים הקשורים בניהול הסיכונים ולהגדיר את הקשרים והזיקות ביניהם. הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים כוללים את הדירקטוריון, ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, ההנהלה וכן את שלושת המעגלים הקשורים בניהול הסיכונים: נוטלי הסיכונים, הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי והביקורת הפנימית.

# תרשים מעגלי בקרה

- גוף מפקח
- גוף סוכנים ובקרה
- בלתי תלויים
- גוף מנהל



הגוף המפקח הוא דירקטוריון. גוף סוכנים ובקרה הוא ועדת בקורת. גוף מנהל הוא מנכ"ל. גוף מנהל סיכונים קובלגורית הוא ועדת מנהל סיכונים של הבנק והמל"ל. גוף מנהל סיכונים אשדא הוא מחלקת אשדא חטיבת סיכונים ומל"ל, מחלקת אשדא חטיבת סיכונים אשדא, מחלקת אשדא ממונה על מעורבות אסטרטגית, מחלקת אשדא פיקוח והערכה, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית ניהול, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית מערך בקרה, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית מערך ניהול ועדת ניהול, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית פורום פיננסי, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית מערך אמצעי אחזור (Middle/Back Office), מחלקת אשדא חטיבת פיננסית מערך ניהול ועדת ניהול, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית פורום פיננסי, מחלקת אשדא חטיבת פיננסית מערך אמצעי אחזור (Middle/Back Office).



מודל ניהול הסיכונים נכלל במסגרת מסמך יסוד לניהול סיכונים קבוצתי, אשר אושר בדירקטוריון בחודש מאי 2010. המסמך קובע את החזון, העקרונות המנחים את ניהול הסיכונים, הגופים השותפים בתהליכי הליבה של ניהול הסיכונים, וממשקי העבודה עם חברות הבת בתחומי ניהול הסיכונים. בנוסף, בחודש מאי 2010 אישר הדירקטוריון את מסמך המדיניות לקביעת תיאבון הסיכון ותכנון ההון. מסמך הנחיות לניבוי מסמכי מדיניות בניהול סיכונים (Meta policy) אושר בהנהלה והוצג לוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון. הנחיות אלה, נועדו ליצור תשתית אחידה לפיתוח ויישום עקביים של מסמכי מדיניות ותהליכי ניהול סיכונים.

בעמוד הבא יובא תרשים המתאר את מסגרת הממשל התאגידי המופקדת על ניהול הסיכונים בבנק.

**דירקטוריון הבנק.** דירקטוריון הבנק נושא באחריות העליונה לקביעת מודל ומדיניות ניהול הסיכונים בבנק ובקבוצה ולפיקוח על יישומם, בכפוף להוראות הדין. בכלל זה: הלימות הון של הבנק; קביעת יעדי ההון של הבנק; קביעת התיאבון לסיכון כחלק מתכנון השימוש בהון ואישור המגבלות לסיכונים הנגזרות מהתיאבון; קביעת מדיניות לניהול הסיכונים; קביעת האסטרטגיה והמדיניות העסקית המבטיחה עמידה במגבלות התיאבון לסיכון; כינון המבנה הארגוני ותהליכי הליבה של ניהול הסיכונים (כמוגדר במדיניות); פיקוח ובקרה על החשיפה לסיכונים ואופן ניהולם. הדירקטוריון נעזר בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובגורמים שונים בהנהלת הבנק (ניהול הסיכונים, היעוץ המשפטי, הביקורת הפנימית ועוד).

**ועדת הדירקטוריון "לניהול סיכונים".** הוועדה דנה וממליצה לדירקטוריון בכל נושא הקשור לתחום ניהול הסיכונים בבנק ובכלל זה בנהלי הדירקטוריון בתחום זה.

הוועדה מפקחת אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים בבנק ובקבוצה, לרבות בחינת נושאים שונים המתעוררים מעת לעת, כגון: יישום הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות שמפרסם בנק ישראל, קביעת מגבלות חדשות, מסמכי מדיניות ניהול לסיכונים השונים וכיוצ"ב. ככלל, הוועדה מתכנסת מדי חודש. נושאי ניהול הסיכונים, כוללים בין היתר את המדיניות, החשיפות, הסמכויות שנקבעו לניהולן ואופי המעקב והבקרה עליהן. נושאים אלה מובאים לדיון בדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת מסמך החשיפות. מסמך זה כולל דיווח על כלל החשיפות של הבנק ברבעון החולף, לסיכונים מסוגיהם השונים. מסמך זה מתייחס גם לסיכונים בחברות הבת הבנקאיות.

**הנהלת הבנק.** ההנהלה אחראית לנימוש מודל ומדיניות ניהול הסיכונים, קיום בקרה ופיקוח על איכות ניהול הסיכונים ונאותות מדידת והערכת הסיכונים. ההנהלה פועלת באמצעות מנהל הסיכונים הראשי והמערך לניהול סיכונים ובאמצעות ועדת מנהלי סיכונים של הבנק ושל קבוצת הבנק.

**ועדת מנהלי סיכונים.** הנהלת הבנק פועלת באמצעות ועדת מנהלי סיכונים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי של הבנק, בה חברים:

- מר יאיר אבידן, סמנכ"ל - מנהל הסיכונים הראשי ויו"ר הוועדה;
- גב' דורית בן-סימון, סמנכ"ל בכירה - מנהלת סיכוני השוק והנדילות;
- גב' אורית אלסטר, סמנכ"ל - מנהלת סיכוני האשראי (במקומו של מר אהוד ארנון, אשר פרש בסוף שנת 2010);
- גב' אסתר דויטש, סמנכ"ל בכירה - מנהלת הסיכונים המשפטיים;
- מר שי ורדי, סמנכ"ל - מנהל סיכוני IT;
- מר אמיר רוזין - סגן מנהל המערך לניהול סיכונים.

מנהלי הסיכונים אחראים לניהול הסיכונים, איש איש בתחומו.

הוועדה עוסקת בגיבוש מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק בתחומים השונים, בזיהוי תחומי סיכון חדשים ומוקדי סיכון ובייחום שינויים מתחייבים במדיניות ניהול הסיכונים. הוועדה משמשת גם כוועדת ההיגוי של הבנק לנושא היערכות הבנק ליישום כללי באזל II.

**הנחיית הפיקוח על הבנקים בדבר מנהל סיכונים ראשי ופונקצית ניהול סיכונים.** בחודש דצמבר 2009 פירסם המפקח על הבנקים הנחיה בנושא, אשר מסתמכת על עקרונות הנדבך השני של באזל II וקובעת הנחיות בדבר המעמד, התפקידים והאחריות של פונקצית ניהול סיכונים והעומד בראשה. ההנחיה קובעת כי פונקצית ניהול הסיכונים תהיה בעלת מעמד משמעותי בארגון, ובראשה יעמוד מנהל סיכונים ראשי אשר יהיה בלתי תלוי ולא יקבל החלטות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים. מנהל הסיכונים הראשי יהיה חבר ההנהלה וכפוף ישירות למנכ"ל.

במסגרת ההיערכות ליישום ההנחיה החליט דירקטוריון הבנק, ביום 28 במרס 2010, על הקמת מערך ניהול סיכונים. ביום 24 במאי 2010 החליט הדירקטוריון למנות את מר יאיר אבידן כמנהל הסיכונים הראשי (CRO) של הבנק וחר הנהלת הבנק בתואר סגן מנהל כללי. ביום 3 באוקטובר אישר הדירקטוריון את מבנה מערך ניהול הסיכונים. למערך ניהול הסיכונים הועברו אגף ניהול סיכונים, ענף שלוחות חו"ל וחברות בת, בקר סיכוני שוק ונזילות, יחידת בקרת אשראי, קצינת הציות והיחידה לאיסור הלבנת הון ונימוח טרור.

ביום 9 ביוני 2010, לאחר קבלת הסכמת המפקח על הבנקים, החל מר אבידן את כהונתו כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. גב' בן סימון, אשר כינה עד מועד זה כמנהלת הסיכונים הראשית של הבנק, ממשיכה לכהן כמנהלת סיכוני השוק והנדילות של הבנק.

**מערך ניהול הסיכונים.** המערך, בראשו עומד מנהל הסיכונים הראשי, אחראי על ניהול מכלול הסיכונים בבנק ובקבוצה, במסגרת מעגל הבקרה השני (ר' להלן), ובכלל זה על יישום הנחיות באזל, למעט סיכונים משפטיים וסיכוני רגולציה, אשר מטופלים במערך היעוץ המשפטי, וסיכוני הדיווח הכספי, אשר מטופלים במערך החשבונות. בנוסף, המערך אחראי על ניהול וריכוז פרויקטים בתחום ניהול הסיכונים בקבוצת דיסקונט כולה.

**נוטלי הסיכונים (מעגל בקרה ראשון).** יחידות הבנק אשר נוטלות/יוצרות את הסיכונים עבור הבנק ואחריות לניהול שוטף של אותם סיכונים. יחידות אלה אחראיות הן לגיבוש "האסטרטגיה והמדיניות העסקית" ולמימושה והן ליישום "מדיניות ניהול הסיכונים" ביחס לסיכונים הנלקחים במסגרת פעילותן. במעגל הבקרה הראשון נכללות יחידות מערך ביניים ומערך אחורי הפועלות בכפיפות לנוטלי הסיכונים (בחטיבות בהן קיימות יחידות מסוג זה) ומסייעות להם במימוש המדיניות לניהול הסיכונים.

### **ניהול ובקרה בלתי תלויים (מעגל בקרה שני)**

- מנהל הסיכונים הראשי - בעל אחריות כוללת לניהול הסיכונים ברמת הבנק וברמת הקבוצה;
- מערך ניהול סיכונים - המערך באמצעותו פועל מנהל הסיכונים הראשי, אחראי להבטיח את הבנת הסיכונים בקבוצה; פיתוח מתודולוגיות וכלים כמותיים ואיכותיים לזיהוי ומדידת החשיפה לסיכונים; תמיכה בנוטלי הסיכונים בכל הקשור לניהול הסיכון שבאחריותם; ניתוח ודיווח ביחס לחשיפות הבנק וקבוצת הבנק לסיכונים השונים, לרבות פיקוח ובקרה על שלוחות חו"ל וחברות בת ישראל. כמו כן, המערך אחראי לביצוע הערכת הנאותות ההונית, ליישום אפקטיביות תהליכי ניהול הסיכונים ולגיבוש המלצות בתחומי ניהול סיכונים, לרבות מדיניות ניהול הסיכונים, הגדרה ועדכון של התיאבון לסיכון, יעד הלימות ההון וכי;
- בקרי סיכונים בלתי תלויים - בקר האשראי ובקר סיכונים השוק והנזילות מהווים חלק ממערך ניהול הסיכונים ומסייעים למנהל הסיכונים הראשי בפיקוח על הסיכונים, לרבות על יעילות ואפקטיביות ניהולם;
- קצינת הציגות - עוקבת אחר היערכות הבנק למילוי החובות המוטלות עליו מכח הוראות החקיקה והרגולציה בתחום ההוראות הצרכניות, לרבות יידוא עמידת הבנק בהוראות צרכניות הרלבנטיות לפעילות חדשה של הבנק, וכן עוקבת אחר תיקון ליקויים שונים בתחום;
- הממונה על איסור הלבנת הון - אחראי על מילוי החובות המוטלות על הבנק בתחום אסור הלבנת הון ומימון טרוו.

**נופי הביקורת (מעגל בקרה שלישי).** מערך הביקורת הפנימית, הכפוף לדיקטוריון הבנק, משמש את הדיקטוריון והנהלה כמעגל בקרה שלישי, בביקורת על ניהול הסיכונים, לרבות יעילות ואפקטיביות הביקורת. יצוין כי מאחר ובסמכות ובאחריות הביקורת הפנימית לבקר גם את בקרי הסיכונים, היא משתייכת למעגל בקרה נפרד מהם.

## **ניהול סיכונים אשראי**

### **כללי**

סיכון אשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם או עקב הרעה באיכות הלווים ושיוי הבטחונות שהועמדו על ידם לבנק.

תפיסת ניהול סיכונים האשראי בבנק ובקבוצת דיסקונט מכוונת להבטיח איזון נאות בין הגורמים העסקיים היוצרים באופן ישיר את החשיפה לסיכון אשראי ומנהלים אותה, לבין הגורמים העוסקים בפיקוח, בקרה והערכת סיכונים, ובכלל זה, גיבוש המדיניות והמתודולוגיה לניהול סיכון האשראי, תהליכי ניתוח הערכה ודיווח על החשיפות לסיכונים אשראי, ובקרת סיכונים בלתי תלויה, לבין הגורמים העוסקים בביקורת.

הבנק מקדם את התאמת מדיניות ניהול סיכונים האשראי למתכונת הנדרשת בהתאם להמלצות באזל II, שמטרתה להבטיח את הבנת תפיסת ניהול הסיכונים, קיומם של תהליכים אפקטיביים לניהול סיכון האשראי, לרבות העמידה במגבלות החשיפה שנקבעו. במסגרת זו הוקמה בחטיבה העסקית יחידה לניהול סיכונים אשראי. במסגרת היחידה מוקמת מחלקה שתשתלב בתהליך אישור האשראי ותערוך סקירה בלתי תלויה של בקשות אשראי, טרם אישורן. בנוסף, יכללו ביחידה המחלקה הכלכלית אשר עוסקת, בין השאר, בגיבוש אסטרטגיות ומדיניות האשראי של הבנק ומחלקת בקרה עסקית ותפעולית שתעסוק, בין השאר, בפיתוח מתודולוגיה של בקרה עסקית אחידה בבנק. יישום המדיניות לניהול סיכונים אשראי בבנק בא לידי ביטוי במסמכי אסטרטגיית ומדיניות האשראי.

מסמך אסטרטגיית האשראי מתווה את דרכי פעילותו של הבנק בתחום האשראי, במסגרת יישום התוכנית האסטרטגית של הבנק, באמצעות פירוט שוקי מטרות ויעדים עסקיים, שיפור ניהול התיק האשראי ואיכותו ותמחור האשראי על מנת לשקף ולבטא את סיכונים האשראי.

מסמך מדיניות האשראי כולל עקרונות והנחיות התומכים בניהול סיכונים האשראי, כולל מדיניות בטחונות, סמכויות אשראי, תהליך חיתום האשראי ומגבלות חשיפה. במסגרת מדיניות האשראי נקבעו אינדיקטורים מצביעי סיכון, אשר בהתקיימם נדרש לבצע תיקוף ועדכון של המסמכים. כמו כן, נקבעו מדיניות ומגבלות ספציפיים עבור חשיפות שהוגדרו משמעותיות.

הבנק פועל להטמעת ניהול סיכונים אשראי קבוצתי, אשר תחייב את כל חברות הבת. כל חברה בת בקבוצה תידרש לאשר מדיניות ניהול סיכונים אשראי התואמת, בנושאים המהותיים, את הקווים המנחים של בנק דיסקונט. במסגרת זו יוטמעו, בין היתר, התיאבון לסיכון של הקבוצה ותפיסת ניהול סיכונים האשראי שלה. כצעד ראשון במהלך לישום אסטרטגיה ומדיניות אשראי קבוצתית, תואמו השנה הסעיפים העיקריים במסמכי האסטרטגיה והמדיניות של הבנק ושל בנק מרכזית דיסקונט. אסטרטגית האשראי של אי די בי ניו יורק נסקרה על ידי הנהלת הבנק.

ניהול סיכונים אשראי מתבצע באמצעות נהלים ותהליכי עבודה המגדירים את כללי החיתום בבנק, את ניהול תיק האשראי הקיים ובקרתו, סמכויות אשראי ומדרג ועדות אשראי, מתודולוגיות עבודה, תהליכי אישור ובקרה, בטחונות נדרשים, מעקב אחר תיקי אשראי ודיווח באמצעות מערכות מידע. תפקידם של כל אלה הינו להבטיח ניהול תקין של תיק האשראי בבנק תוך הפחתה, ככל הניתן, של סיכון האשראי. הנהלים לטיפול באשראי ובטחונות ומערכות המידע הרלוונטיות נמצאים בתהליכי עדכון שוטפים במטרה לשפר את ניהול האשראי. כמו כן, הבנק עושה שימוש שוטף בכלי ניתוח ובקרה במטרה לאתר, מוקדם ככל שניתן, לווים העלולים להתגלות כבעייתיים. להלן תובא התייחסות, לפי העניין, לחברות הבת העיקריות אי די בי ניו יורק, כאל ובדמ"ש. נוכח העובדה שבנק מרכנתיל דיסקונט דומה במאפייניו הכלליים לבנק, בהיבט תחומי הפעילות הכלליים והרגולציה המתייחסת, לא הובאה בדרך כלל התייחסות נפרדת לבנק זה.

## אסטרטגיה ומדיניות הבנק בתחום ניהול סיכונים אשראי

האסטרטגיה והמדיניות של הבנק וחברות הבת במתן אשראי לציבור נועדו, בין היתר, להביא לשיפור איכות תיק האשראי, גיוון התיק, הגבלת הריכוזיות ופיזור הסיכונים הגלומים בו.

דיון במסמכים נערך פעם בשנה, תוך קביעת אסטרטגיה ומדיניות אשראי לשנה הבאה. המדיניות מאושרת על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון. עקב המשבר בשנת 2008 הוחלט כי מדיניות האשראי תבחן באופן שוטף ובמידת הצורך תובא לאישור הדירקטוריון הצעה לשינוי המדיניות. בנוסף נקבעת אסטרטגיית אשראי מפורטת לתחומים ופעילויות שונים הכוללים: ענפי המשק, קבוצות לווים ולווים גדולים. מושם דגש על תחומים בהם קיימת חשיפת אשראי ייחודית מהותית כגון: רכישת אמצעי שליטה, ענף היהלומים, נדל"ן וליווי פרויקטים, סניף לונדון, פעילים גדולים בשוק ההון.

נקבעה מדיניות גם לתחום איכות הסיבה, זאת לאור עלית המודעות לנדקים אקולוגיים וחברתיים הנגרמים כתוצר לוואי של פעילות חברות והרחבת החקיקה בנושא ובהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בענין זה. כמו כן, נקבעה אסטרטגיה לעסקאות סחר חוץ מורכבות, למוסדות פיננסיים ולבנקים וללווים במדיניות פחות מפותחות (ה-LDC).

מסמך האסטרטגיה הורחב בנושאים שפורטו במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 10 בדצמבר 2009, בדבר "לקחים מהמשבר הפיננסי בנושא ניהול סיכונים אשראי". בין היתר, נקבעה אסטרטגיית אשראי מפורטת לחברות אחזקה, ובכלל זה הנחיות לאופן המימון.

בתחילת שנת 2011 הבנק ביצע מהלך של התאמה של מסמכי האסטרטגיה ומדיניות האשראי, לעקרונות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 החדשה בנושא "הדירקטוריון". ההתאמה התייחסה, בין השאר, לנושאים הבאים: קביעת יעדים עסקיים ושווקי יעד למתן אשראי, קביעת מגבלות חדשות לרמת חשיפה לסיכונים בתיק האשראי, הוספת עקרונות להעמדת אשראי לעובדים ואנשים קשורים והתייחסות לעמידה בדרישות פיקוחיות וחוקיות. המגבלות הרגולטוריות המוטלות על תאגידים בנקאיים במסגרת הוראות המפקח על הבנקים לגבי ריכוזיות ענפית, לוה בודד, קבוצת לווים ושש קבוצות הלווים הגדולות, מטילות על הקבוצה אפקטיבית במתן אשראי ללווים מסוימים. קבוצת דיסקונט עומדת במגבלות אלה. בנוסף, מדיניות האשראי של הבנק וחברות הבת כוללת מגבלות פנימיות וקווים פעולה, בנוסף לאלה שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. פיזור הסיכון בין ענפי משק מושתת על הערכת התפתחויות צפויות באמצעות סקירות שוטפות על מצב ענפי המשק וסקרים על ענפי משק שונים. הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הלווים הגדולים/ששת קבוצות הלווים הגדולות והעמידה במגבלות הפיקוח על הבנקים ובמגבלות הפנימיות שנקבעו בבנק לגביהן. בכל קבוצת לווים גדולה נערך בבנק דיון מדי תקופה.

על פי הוראות המפקח, הבנק עורך מדי רבעון מסמך חשיפות המתאר, בין השאר, את מכלול סיכונים האשראי בתחומים השונים להם חשופים הבנק והקבוצה, עמידה במגבלות של הפיקוח ובמגבלות הפנימיות של הבנק והקבוצה לצרכי מעקב ובקרה. מסמך חשיפות מוצג לדירקטוריון של הבנק. מסמך חשיפות האשראי מתייחס לחשיפות הבאות: חשיפה למגזרי הצמדה, חשיפה למגזרי פעילות, חשיפה לענפי משק, חשיפה ללווים גדולים/קבוצות לווים גדולות.

בנוסף נבחנת איכותו של תיק האשראי על פי התפלגות דירוגי החבות של הלווים, היקף החוב הבעייתי וההוצאה להפרשה לחומ"ס.

**שלוחות חו"ל - אי די בי ניו יורק.** תיק האשראי של חברת הבת אי די בי ניו יורק, מנוטר בהתאם לקטגוריות הריכוזיות הבאות: סוג ענף, פיזור גיאוגרפי, חשיפות לקבוצות גדולות, דירוגי סיכון, ותיק הנדל"ן במטרה לפזר את הסיכונים הגלומים בתיק האשראי. הנהלת אי די בי ניו יורק אחראית לקבוע מגבלות ו/או יעדים במסגרת סיכונים ריכוזיות אלו. חשיפות האשראי והעמידה במגבלות מדווחות לדירקטוריון על בסיס רבעוני. **כאל.** מדיניות האשראי של כאל, המאושרת בדירקטוריון כאל לפחות אחת לשנה, קובעת מגבלות לקווי הפעילות השונים. הדירקטוריון והנהלת הבנק בוחנים מדי רבעון במסגרת דוח החשיפות לסיכונים אשראי, בין היתר, את העמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון, חריגה ממגבלות ותוכניות פעולה לתיקון החריגות.

**תחום המשכנתאות.** פעילות הקבוצה בתחום המשכנתאות, המבוצעת בעיקר באמצעות חברת הבת בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן: "בדמ"ש"), מאופיינת בתיק אשראי בפיזור גבוה של לווים, הנובע מהתמקדות באשראי למשקי בית. מדיניות בדמ"ש בשנים האחרונות הינה

התמקדות בפעילות בתחום המשכנתאות הן בהלוואות המיועדות למימון רכישת דירות מגורים, לרבות מימון בניית צמודי קרקע, והן בהלוואות לכל מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים שבבעלות החייב. מדיניות זו תורמת לפיזור תיק האשראי הקיים בין מספר רב של לווים, בפיזור גיאוגרפי ניכר. בנוסף, מממן בדמ"ש גם אשראי לרכישת נכסים ביעוד למשרדים למסחר ולתעשייה קלה באזורי ביקוש, הן לשימוש עצמי והן למימון רכישת נכסים כנכסים מניבים המשמשים כהשקעה. בדמ"ש אינו מעניק מימון חדש לבתי מלון, אולמות שמחה, נדל"ן לתעשייה כבדה או מרכזי מסחר גדולים. כמו כן, מממן בדמ"ש קבוצות לווים בדרך של "קבוצת רכישה", בעיקר למגורים. בדמ"ש קבע מגבלות חשיפה למגזרי הפעילות הבאים: א) שיעור מרכיב מגזר האשראי המסחרי בכלל התיק. ב) שיעור האשראי לתושבי חוץ בתמהיל ביצועי הבנק. ג) היקף מסגרות מצרפי לאשראי המוקצה לקבוצות רכישה. כמו כן, בדמ"ש הגדיר מגבלות פנימיות לחשיפה ללווה בודד ולקבוצת לווים.

## המבנה והארגון של פונקציות ניהול סיכוני האשראי

המבנה הארגוני באמצעותו מנוהל סיכון האשראי מורכב כאמור משלושה מעגלי בקרה.

### מעגל הבקרה הראשון

- במסגרת **היחידות העסקיות** מתבצעים באופן שוטף תהליכים להפחתת סיכון האשראי באמצעות ניתוח כלכלי ועסקי של בקשות האשראי להערכת סיכון האשראי בפעילות הלווה, דירוג האשראי ומעקב ובקרה שוטפים אחר האשראי הניתן ואיכות הלווה. במסגרת תהליכים אלו מוערכים ומשוערכים הביטחונות בהתאם למדיניות הביטחונות והנהלים הנגזרים ממנה. הסריקה השוטפת של תיקי האשראי כוללת בדיקת יישום ההחלטות שנתקבלו בועדות האשראי לרבות מסמכים המלווים את עסקות אשראי (חוזי אשראי, מסמכי שעבוד, עמידה בהתניות, זמינות דיווחים שוטפים מהלקוח וכו').
- מהלכי הבקרה מבוצעים תוך שימוש בדוחות חריגים ודוחות חייבים בחתכים שונים. מטרת הבקרה, לאתר מוקדם ככל האפשר כשלים בחשבונות הלקוחות ולהסב את תשומת לב הגורמים העסקיים לצורך לפעול בדחיפות להסדרת החבובות;
- **ועדות האשראי** דנות ומקבלות החלטות בנושאי אשראי הן בבקשות אשראי חדשות והן בחבובות קיימות. דיוני הועדות כוללים סקירה של הלווים לרבות עמידת הלווה בתנאי האשראי, שינויים ברווחיות האשראי, התפתחות מצבו הכספי, הערכת רמת החשיפה לשינויים בשע"ח, דירוג הלקוח ועוד;
- **יחידה לניהול סיכוני אשראי** בחטיבה העסקית אשר כוללת את היחידות הבאות:
- **יחידת "חוות דעת שניה"** - מחלקה חדשה שתעסוק במתן חוות דעת בלתי תלויה, כחלק מתהליך החיתום;
- **יחידות בקרה עסקית** העוקבות אחר חריגות מתנאי האשראי וממנמים להרעה במצבם של לקוחות. זאת באמצעות דוחות חריגים תקופתיים ומעקב שוטף אחר לקוחות שאותרו לגביהם סמני אורות אדומים וניטורם באמצעות ניהול "רשימות מעקב";
- **המחלקה הכלכלית** שבין תפקידיה: כתיבת מסמכי אסטרטגיה ומדיניות האשראי, וניתוח חשיפות האשראי ברמת הבנק; השתתפות בפיתוח מודלים לדירוג אשראי וכתיבת מתודולוגיה לניתוח סיכוני אשראי; עריכת סקרים להערכת סיכוני אשראי בענפי משק ובקבוצות לווים מסוימות; ניתוח סיכון האשראי בבקשות אשראי מורכבות.
- **יחידת ניהול ותפעול אשראי** עוסקת בהכנה ועדכון של תיקי המעקב לועדות האשראי. היחידה אחראית על קישור קבוצות לווים, בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא, ומעקב שוטף למניעת חריגה ממגבלות לווה בודד/קבוצת לווים. כן אחראית היחידה על כתיבת חלק מנהלי האשראי והבטחונות בבנק.
- בבנק פועלות שתי יחידות שתפקידן לטפל בחובות בעייתיים, במטרה להגיע להסדרי גביה ופירעון חוב: **האגף לאשראים מיוחדים** שמפעיל צוותים של מנהלי עסקים, ומטפל בתיקי אשראי גדולים. **אגף הגביה**, שמופקד על לקוחות החטיבה הבנקאית, ומטפל בתיקי אשראי קטנים.

### מעגל הבקרה השני

- תפקידיה של **המחלקה לניהול סיכוני אשראי**, הפועלת במסגרת האגף לניהול סיכונים, כוללים:
- כתיבה ויישום של מסמכי מדיניות ומתודולוגיות לניהול סיכוני האשראי, כל זאת על מנת לעקוב ולוודא כי תיק האשראי מנוהל בהתאם למגבלות החשיפה אשר אושרו על ידי הדירקטוריון;
- פיתוח ויישום מודלים פנימיים לדירוג אשראי לצורך דירוג פנימי של לקוחות הבנק, לשם כימות סיכוני אשראי ותמיכה בהחלטות;
- פיתוח מודל סטטיסטי לחישוב הפרשה קבוצתית בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא חובות פגומים;
- מעקב אחר מגמות והתפתחויות בתחום ניהול סיכוני האשראי ותקשורם לכלל יחידות הבנק;
- פיתוח מודלים למבחני קיצון ובחינת השפעתם על תיק הקבוצה והבנק.

- **היחידה לבקרת אשראי** מעריכה, ללא תלות בגורמים המאשרים את האשראי, את טיב הלווה הספציפי ואיכות תיק האשראי של הבנק. כמו כן היחידה נותנת חוות דעת על איכות דירוג הלווים. מדגם הבדיקה כולל את הלווים העיקריים של הבנק, על פי הנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 319. היחידה כפופה למנהל הסיכונים הראשי של הבנק. בבנק מרכנתיל דיסקונט הוחלט על הקמת יחידות בקרה בתחום האשראי, מהלך שמתוכנן לביצוע במהלך שנת 2011.

## מעגל הבקרה השלישי

**הביקורת הפנימית** מבצעת בדיקות מדגמיות של תיקי אשראי. הביקורת הפנימית בודקת את תהליכי אישור מתן אשראי וניהול אשראי ובדיקת תיקי לקוחות ובוחנת האם תהליכי העבודה עולים בקנה אחד עם נהלי הבנק. בנוסף עורכת הביקורת הפנימית ביקורות רחב בנושאי אשראי.

## תהליכי חיתום וניהול האשראי

**תהליך חיתום האשראי בבנק** מוגדר באמצעות נהלים, סמכויות אשראי ותהליכי עבודה. תהליך החיתום הינו מובנה ומתחיל מפניית לקוח לבנק בבקשת אשראי, ניתוח הבקשה, שלבי אישור הבקשה בהתאם לסמכויות האשראי, מתן האשראי ולאחר מכן בקרה שוטפת על תיק הלקוח. בבנק נקבע מדרג סמכויות אשראי למנהלים ולועדות האשראי השונות, עד למליאת הדירקטוריון. סמכויות האשראי בבנק נקבעות על ידי הדירקטוריון ומוגדרות בנהלי הדירקטוריון. על פי הנהלים, בקשות האשראי של לקוחות הבנק מנותבות אל ועדות האשראי השונות על פי היקף המסגרת של הלקוח או של קבוצת הלווים אליה הוא משתייך, בהתאם למדרג שלהלן:

- דירקטוריון הבנק;
  - ועדת אשראים של הדירקטוריון;
  - ועדת אשראי מרכזית, בראשות מנכ"ל הבנק;
  - ועדות אשראי ברמת חטיבה (עסקית וקמעונאית), וברמת אגף מסחרי;
  - ועדות אשראי מקומיות (לפי היחידה העסקית אליה משוייך הלקוח).
- בשנת 2011 הבנק יערך לשינוי תהליך אישור האשראי, כך שעיסוק הדירקטוריון באישורי אשראי יהיה מצומצם ויתמקד בעיקר באישור עסקות שהן חריגות ביחס למדיניות שנקבעה, וזאת כנדרש על פי הוראת ניהול בנקאי מס' 301 החדשה. עבור לקוחות השייכים לענף היהלומים קיימות ועדות אשראי ספציפיות, מדורגות על פי היקף המסגרת של הלקוח, החל מועדת אשראי של סניף בורסת היהלומים ועד לדירקטוריון הבנק. השיקולים למתן אשראי ללקוח עסקי מתבססים בעיקר על מטרות האשראי וכושר פירעון, חוסן פיננסי, מיצוב עסקי וטיב הביטחונות. פרמטר חשוב נוסף הוא טיב הלקוח וניסיון העבר עימו. במסגרת אישור האשראי מבוצע ניתוח כלכלי ועסקי של הלקוח לצורך איתור והערכת סיכוני אשראי בפעילותו. כמו כן, במסגרת הדיון בועדת האשראי, הועדה שוקלת האם אישור האשראי משקף נטילת סיכון סביר מבחינת הבנק במקביל לרווחיות ותשואה הולמת. האשראי הצרכני בבנק מאופיין בסכומים קטנים יחסית ובפיזור גבוה. המתודולוגיה והנהלים לבדיקת בקשות אשראי של לקוחות פרטיים מכוונת להתמקד יותר בהכרת הלקוח, בפרמטרים סוציאוקונומיים ובאיתנות פיננסית בנוסף לבחינת בטחונות. כמו כן, נעשה שימוש במערכת דירוג ללקוחות פרטיים (Credit Scoring) לצורך קביעת דירוג והמלצת אשראי ללקוחות קיימים. החלטות למתן האשראי צרכני מתקבלות בסמכות אישית או בועדת האשראי הרלוונטית, בהתאם להיקף האשראי. הבנק שם דגש על תהליך בחינה איכותית של בקשת האשראי ומתן מענה ללקוח. כמו כן הבנק מציע חבילת מימון כוללת ומשתדל להתאימה לצרכי הלקוח.

במסגרת **תהליך ניהול האשראי בבנק** נערכים דיונים שוטפים בועדות האשראי בתדירות של כפעמיים בשנה לכל לקוח עם מסגרת העולה על 400 אלף ש"ח. לקראת הדיון נערכת הכנה ועדכון של תיקי המעקב. במסגרת הדיון נסקרים התפתחויות ושינויים עיקריים במצבו העסקי של הלווה, לרבות עמידת הלווה בתנאי האשראי, שינויים ברווחיות האשראי, מצבו הכספי של הלקוח ודירוג החבות שלו. הבנק פועל על פי נהלים המגדירים קריטריונים לזיהוי אשראים בעלי פוטנציאל בעייתי, וזאת על מנת להבטיח ניטור שוטף של איכות תיק האשראי, ובמידת הצורך סיווג אשראים בעייתיים ו/או ביצוע הפרשות, במועד המתאים. התהליך של סיווג החובות הבעייתיים וקביעת הפרשות מבוצע אחת לרבעון על ידי הנהלת הבנק, ובאופן שישקף את רמת הסיכון של תיק האשראי. תהליך ניטור תיק האשראי כולל:

- זיהוי ואיתור לוויים בעלי תסמינים שליליים, באמצעות מערכת "אורות אדומים" ובאמצעות רשימות מעקב.
- זיהוי הלקוחות שחלה הרעה במצבם הפיננסי ו/או ביכולתם לקיים את התחייבויותיהם כלפי הבנק, וסיווגם, כפועל יוצא מכך, כ"חובות בעייתיים".

- ערכת הפרשות המבטאות את ההפסד הצפוי לבנק בגין ה"חובות הבעייתיים". בקביעת הפרשות מתבססת הנהלת הבנק על מידע הקיים בידיה לגבי החייב, כגון: דירוג האשראי שלו, חוסן פיננסי ו/או ערבויות בעלים, היקף ואיכות הביטחונות שלו, מידת הסיכון של הענף בו הוא פועל, וכיוצ"ב.

הבנק נערך לניהול תיק האשראי וההפרשות בגין הפסדי אשראי בהתאם לדרישת ההוראה החדשה בגין חובות פגומים.

**תהליך חיתום האשראי באי די בי ניו יורק.** תהליך החיתום באי די בי ניו יורק מתחיל בהגשת בקשת אשראי על ידי היחידה העסקית. היחידה לניהול סיכונים אשראי עורכת "חוות דעת" על כל בקשת אשראי, אשר מתייחסת בין היתר למקרים בהם החשיפות לאשראי חורגות מהספים השונים שנקבעו במדיניות האשראי. חוות הדעת יכולה לקבוע הסכמה, הסכמה שמלווה בתנאים או המלצה לדחייה.

**תהליכי חיתום וניהול האשראי בכאל.** כאל פועלת על פי נהלים ותהליכי עבודה המגדירים את כללי החיתום, ניהול וניטור תיק האשראי. הנהלים לטיפול באשראי ובביטחונות ומערכות המידע הרלוונטיות נמצאים בתהליכי עדכון שוטפים במטרה לשפר את ניהול האשראי. הערכת סיכון האשראי בכאל מתבססת על המודלים הסטטיסטיים הבאים:

- מודל Credit Scoring - מודל סטטיסטי, שבאמצעותו נקבע ניקוד ללקוח שעל פיו נקבע גובה האשראי/סוג הכרטיס.

- מודל Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שבאמצעותו נקבע ניקוד ללקוח בהתאם להתנהגות בתקופת היותו לקוח החברה.

כל תהליך של הערכה מחודשת ואשרור של מסגרות אשראי מבוצע בהתאם לקריטריונים ומדרג סמכויות שהוגדרו במסמך המדיניות.

**תהליכי חיתום וניהול האשראי בדמ"ש.** המסמכים והקריטריונים הנדרשים לצורך בחינת בקשת אשראי מוגדרים בנהלי הבנק, וכוללים, בין השאר, מדיניות "הכר את הלקוח", בחינת כושר החזר של הלקוח בהתאם לאופיו (פרטי, חברה), מטרת העסקה, וסוגי הביטחונות המוצעים בגינה. בדמ"ש אינו מפעיל בשלב זה מערכת דירוג טרם אישור האשראי, והוא פועל לגיבוש עקרונות לפיתוחה של מערכת מסוג זה. עם זאת, בדמ"ש מפעיל בקרת איכות אשראי עוד בתהליך העמדתו, באמצעות מערך עורפי הכולל יחידת חיתום ויחידת בחינה המשמשות יחידות מפקחות לפעילות הסינפים טרם העמדת האשראי.

מחלקת חיתום מבצעת בקרה אודות התאמת המסמכים שהגיש הלקוח הן לגבי מצבו הכלכלי, הן לגבי הזכויות המוצעות לשעבוד להצהרותיו שניתנו במסגרת אישור האשראי שניתן לו, והן בקשר עם יכולת רישום הנכס כבטוחה הולמת. לאחר תיקוף התיק, תפיק מחלקת החיתום אישור הכולל התייחסות למסמכי הבטוחה הנדרשים להעמדת האשראי.

בדמ"ש סוקר מדי תקופה את תיקי האשראי הגדולים בהתאם למדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון של בנק זה. בנוסף, מדרג בדמ"ש את לקוחותיו, למעט הלוואות לדיו, בהתאם לדרישות והגדרות הפיקוח על הבנקים. מערכת הדירוג כוללת ציון התנהגותי (Behavioral Score) המתקבל אחת לחודש. בדמ"ש מפעיל מאמצים לשיפור מתמשך של מודל הדירוג.

סקירת תיק האשראי מבוצעת על ידי מחלקת הגביה, על מנת לבחון את הצורך בסיווג חוב וביצוע הפרשות. כמו כן, המחלקה פועלת מול הלקוחות בפיגור, הן בגיבוש הסדרים והן באמצעות נקיטת צעדים משפטיים, ככל הנדרש.

## מערכות מדידה ודיווח על סיכונים אשראי

בבנק נעשה שימוש במספר מערכות מדידה ודיווח התומכות בניהול סיכונים אשראי, כמפורט להלן:

- מערכת ממוחשבת לניהול מסגרות אשראי ולניהול חוב הלקוח, המאפשרת בנוסף מעקב אחר היקף התיק האשראי. המערכת כוללת את כל לקוחות הבנק בעלי חבות שעולה על 400 אלף ש"ח. המערכת נמצאת בשלבי הטמעה גם עבור לקוחות החטיבה הבנקאית שהם בעלי חבות קטנה יותר. המערכת מאפשרת קבלת מידע לגבי מצבת האשראי והביטחונות של הלווה, מסגרות האשראי, ערבויות והתניות פיננסיות. המערכת תומכת בניהול ועדות האשראי השונות ומאפשרת ריכוז נתוני לקוח בדוח כולל המוצג לוועדות האשראי השונות. בנוסף, המערכת תומכת בתהליך פריסה וניתוח של דוחות כספיים והערכת שעבודים שוטפים.

כמו כן, המערכת תומכת בניהול סיכון האשראי של הלקוח, על בסיס מודל דירוג חבות לקוח. מודל הדירוג בנוי משאלון וכולל ציון של מודל פיננסי סטטיסטי לדירוג אשראי, המבוסס על ניתוח הדוחות הכספיים של הלקוח;

- מערכת ממוחשבת לדירוג ומתן המלצות אשראי ללקוחות פרטיים (Credit Scoring);

- מערכת ממוחשבת לניהול בטוחות מטריאליות. במערכת מתועדים שעבודים על נדל"ן, רכוש קבוע, ניירות ערך ושעבוד שוטף. המערכת מנהלת את השווי לביטחון של הבטוחות המטריאליות;

- מערכת ממוחשבת לניהול ערבויות;

- מערכת מידע המשמשת לאמזן הרווחיות מתיק בודד וכן ליחידה עסקית. (בשלב פיתוח - הרחבת המערכת למדידת תשואה מלקוח);

- הבנק הטמיע מערכת ממוחשבת לחישוב נכסי סיכון ברמה קבוצתית, בהתאם להוראות באזל II.

## הפחתת הסיכון בגין ריכוזיות

סיכון ריכוזיות הינו הסיכון הנובע מהעדד פיזור בתיק האשראי. סיכון זה נחלק לשתי קטגוריות עיקריות: (1) סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי הניתן ללווה ספציפי ו/או למספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים; (2) סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי הניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסוים או לאיזור גאוגרפי מסוים.

פיזור סיכונים האשראי מושג, בין היתר, על ידי פיזור תיק האשראי למספר רב של לווים/קבוצות לווים, בענפי משק ומגזרים שונים.

**הפחתת סיכון האשראי בגין ריכוזיות לווים/קבוצות לווים.** הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הלווים הגדולים/ששת קבוצות הלווים הגדולות והעמידה במגבלות בנק ישראל ובמגבלות הפנימיות שקבע הבנק. בנוסף, הבנק מבצע סקרים ועורך דיון תקופתי בכל קבוצת לווים, במטרה להעריך את סיכונים האשראי ברמת הקבוצה.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל ובמגבלות הפנימיות לגבי לווא בודד ולגבי ששת קבוצות הלווים הגדולות.

**הפחתת סיכון האשראי בגין ריכוזיות ענפי משק.** בבנק נערכים סקרים ענפיים על ענפי משק שונים וכן סקירות שוטפות על מצב ענפי המשק בישראל כדי להעריך את סיכונים האשראי ברמת הענף.

במסגרת בקשת האשראי הפרטנית נערך ניתוח ענף המשק של הלווה ונבדק האם הבקשה עומדת במדיניות האשראי לענפי משק.

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל ובמגבלות הפנימיות לגבי ענפי משק, ובכלל זה במגבלות הספציפיות לגבי ענף הנדל"ן.

**הפחתת חשיפה לסיכונים שער חליפין.** הבנק מנטר את החשיפה לשינויים אפשריים בשער חליפין של השקל לעומת מט"ח, בין היתר, באמצעות בדיקת רגישות של לווים שלקחו הלוואות במט"ח לשינויים בשער החליפין. לגבי לווים המוגדרים כבעלי חשיפה גבוהה, נוקט הבנק בצעדים להקטנת החשיפה, באמצעות חיזוק בטחונות ודרישה לביצוע עסקאות חיסוי.

## מתודולוגיה והדרכות בניהול אשראי

- קיימים מתודולוגיה ונהלים המתייחסים לאופן עריכת בקשות אשראי וניתוח פיננסי של מצב הלווה. מתבצע ניתוח שוטף של דוחות כספיים עדכניים של הלקוחות העסקיים של הבנק ונערך מעקב שוטף אחר מצבם העסקי והפיננסי. כמו כן, נערך ניתוח כלכלי ועסקי של בקשות אשראי, אשר מתמקד באיתור והערכת סיכונים אשראי בפעילות הלווה;
- קיימות שיטות שונות שפותחו בבנק להערכת כושר החזר של הלווה, להערכת הצרכים להון חוזר ולהערכת סבירות האשראי. השיטות מותאמות לסוג הלקוח ומבנה העסקה;
- עובדים בתחום האשראי בכל הזרעים עוברים השתלמויות והדרכות במטרה לשמר ולעדכן את הידע הקיים ואת הרמה המקצועית של העובדים;
- בבנק מתקיים תהליך הפקת לקחים שמתבצע על ידי ועדות מחטיבות השונות בנושאים שונים, וביניהם גם בנושא אשראי. הועדות מתכנסות מדי תקופה בכדי לדון באירוע כשל, ניתוח ממצאי הכשל וגיבוש דרכים למניעת כשלים מסוג זה בעתיד.

## הגדרות של חובות בעייתיים

זיהוי וסיווג אשראים כ"חובות בעייתיים" מבוצע בהתאם לסיווגים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 314 ועל פי קריטריונים שנקבעו בהוראות אלה: "חובות מסופקים", "חובות שאינם נושאי הכנסה", "חובות שאורגנו מחדש", "חובות בפיגור זמני", ו"חובות בהשגחה מיוחדת". לפרטים בדבר שינויים צפויים בהגדרות, עם כניסתה לתוקף של ההוראה בדבר "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", ר' ביאור 1 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר סיכון האשראי בגין חובות בעייתיים ומרכיביו, ר' לעיל "האשראי לציבור" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות".

## תיאור של הגישות והשיטות הסטטיסטיות לפיהן נקבעו הפרשות ספציפיות וכלליות

במסגרת היערכות הבנק להוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", פעל הבנק לפיתוח מתודולוגיות וכלים סטטיסטיים לקביעת הפרשות להפסדי אשראי. לפרטים בדבר ההוראה ר' ביאור 1 א' לדוחות הכספיים.

## גילוי כמותי לסיכון האשראי

התפלגות חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי  
1. חשיפת סיכון אשראי ברוטו

ממוצע ליום 31 בדצמבר 2009 <sup>(1)</sup>	ממוצע ליום 31 בדצמבר 2010 <sup>(1)</sup>	ממוצע ליום 31 בדצמבר 2009	ממוצע ליום 31 בדצמבר 2010
במיליוני שקלים חדשים			
143,609*	148,894*	147,177	146,493
30,455*	24,703*	25,462	25,972
8,717	8,521	8,505	7,558
65,439*	63,521*	63,389	62,435
2,750*	2,316*	2,312	1,913
250,970	247,955	246,845	244,371

\* סווג מחדש.

הערות:

- הממוצע לשנת 2010 מחושב על בסיס רבעוני החל מיום 31 בדצמבר 2009. הנתונים בגין רבעונים שקדמו ל-31 בדצמבר 2009 מבוססים על נתונים שדווחו לפיקוח במהלך תקופת הטמעת באזל II (ריצה במקביל) אשר בה חלו שינויים לאורך התקופות באופן יישום ההוראה. נתונים אלו אינם מבוקרים.
- בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

## התפלגות חשיפות לפי צד נגדי

ליום 31 בדצמבר 2010					
אשראי	אג"ח	אחרים <sup>(1)</sup>	ערבויות והתחייבויות אחרות במכשירים פיננסיים נגזרים <sup>(3)</sup>	ערבויות והתחייבויות אחרות במכשירים פיננסיים נגזרים <sup>(3)</sup>	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
14,212	19,288	-	-	-	33,500
797	2,898	-	281	39	4,015
13,039	1,849	-	44	870	15,802
73,448	1,731	-	38,592	923	114,694
653	-	-	14	-	667
16,543	-	-	17,913	9	34,465
10,026	-	-	3,484	3	13,513
17,775	-	-	2,107	69	19,951
-	206	-	-	-	206
-	-	7,558	-	-	7,558
146,493	25,972	7,558	62,435	1,913	244,371

הערות:

- בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).



התפלגות חשיפות לפי צד נגדי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009							
סך-הכל	פיננסיים נגזרים <sup>(3)</sup>	עסקאות במכשירים	ערבויות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות <sup>(2)</sup>		אחרים <sup>(1)</sup>	אשראי	אג"ח
			מל	מל			
במיליוני שקלים חדשים							
36,077	-	-	-	-	-	16,864*	19,213
5,470	3	327	-	-	-	4,093*	1,047
17,106	856	45	-	-	-	1,519*	14,686
115,736	1,277*	40,260	-	-	-	1,886*	72,313
33,837	93	16,880*	-	-	-	-	16,864*
12,642	4*	3,542*	-	-	-	-	9,096*
18,225	83*	2,467*	-	-	-	-	15,675*
341	-	-	-	-	-	341	-
8,521	-	-	-	-	8,521	-	-
<b>247,955</b>	<b>2,316</b>	<b>63,521</b>	<b>8,521</b>	<b>24,703</b>	<b>148,894</b>		

\* סווג מחדש.

הערות:

- בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון<sup>(1)</sup>

ליום 31 בדצמבר 2010				
סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פרעון <sup>(2)</sup>	מעל שנה		עד שנה
		מעל חמש שנים	ועד חמש שנים	
במיליוני שקלים חדשים				
152,332	3,019	25,914	42,543	80,856
50,082	-	30,839	11,192	8,051
7,558	4,645	208	274	2,431
62,435	1,880	4,238	13,330	42,987
20,235	-	2,576	2,767	14,892
<b>292,642</b>	<b>9,544</b>	<b>63,775</b>	<b>70,106</b>	<b>149,217</b>

הערות:

- בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.
- כולל נכסים בסך 1,653 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.
- בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.
- סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- מוצג כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה.

פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון<sup>(1)</sup> (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009				
סך הכל	ללא	מעל חמש	מעל שנה	עד שנה
תזרימי	תקופות	שנים	שנים	שנים
מזומנים	פרעון <sup>(2)</sup>			
במיליוני שקלים חדשים				
153,465	*3,802	24,097	35,211	*90,355
50,380	20	30,565	13,217	6,578
8,521	4,865	178	295	3,183
63,521	1,829	3,762	*12,928	*45,002
17,580	-	*2,460	*2,163	*12,957
293,467	10,516	61,062	63,814	158,075

**סך-הכל**

\* סווג מחדש.  
הערות:

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.

(2) כולל נכסים בסך 1,821 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(3) בעיקר: מזומנים, מניות, רכוש קבוע.

(4) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).

(5) מוצג כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה.

**גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית**

למטרת שקלול הסיכון של החשיפות, הבנק וחברות הבת הבנקאיות בישראל עושים שימוש בדירוגים הבינלאומיים של סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's. אי די בי ניו יורק עושה שימוש בדירוגים של סוכנויות הדירוג הבינלאומיות S&P, Moody's ו-Fitch. הקבוצה עושה שימוש בדירוגים החיצוניים לכל סוגי החשיפות הרלוונטיים, ובכללם: ריבוניות, ישויות סקטור ציבורי, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, תאגידים בנקאיים, חברות ניירות ערך, תאגידים ואיגודים.

הקבוצה פועלת בהתאם למיפוי הסטנדרטי, שמפורסם על ידי המפקח על הבנקים.

התהליך המשמש להעברת דירוגי אשראי פומביים (Public Issue rating) לנכסים בני השוואה בתיק הבנקאי הינו בהתאם למסגרת העבודה שפרסם המפקח על הבנקים. כאשר הבנק משקיע בהנפקה מסוימת, שיש לה דירוג הנפקה ספציפי, משקל הסיכון יתבסס על דירוג זה. כאשר החוב לבנק אינו השקעה בהנפקה מדורגת מסוימת, מיישם הבנק את העקרונות שנקבעו במסגרת העבודה.

**סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון**

ליום 31 בדצמבר 2010									
ניכוי	מההון	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים									
244,371	152	3,153	119,099	49,569	3,833	16,596	17,165	34,804	חשיפה לפני הפחתת סיכון <sup>(1)(2)</sup>
228,664	-	3,121	114,231	39,101	8,903	16,566	11,633	35,109	חשיפה לאחר הפחתת סיכון <sup>(1)(2)</sup>

סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009									
סך-הכל	ניכוי מההון	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים חדשים									
247,955	254	3,314	*119,788	*48,480	*4,122	*14,467	*20,721	*36,809	(2)(1) סיכון הפחתת סיכון
231,920	-	3,270	*114,213	39,369	9,175	*14,430	*14,443	*37,020	(2)(1) סיכון הפחתת סיכון

\* סוג מחדש.

הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).  
 (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

הפחתת סיכון אשראי

**גילוי איכותי כללי בהתייחס להפחתת סיכון אשראי.** הבנק פועל לפי מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה לגבי קבלת הביטחונות וניהולם, הכוללים הנחיות לגבי שערך הנכס, שיעור ההסתמכות על הביטחון, שעבוד הביטחון ורישומו ברשם, ועוד.

על פי הוראות באזל II, יכולים התאגידים הבנקאיים לקבל הקלה בדרישות ההון בגין שימוש בשיטות של הפחתת סיכונים אשראי (CRM), בכפוף לקיום וודאות משפטית. וודאות משפטית מחייבת, בין היתר, כי כל המסמכים הקשורים להבטחת עסקאות, מסמכי קיזוז, ערבויות וכיוצ"ב, יהיו מחייבים כלפי כל הצדדים ובני אכיפה משפטית בכל תחומי השיפוט הרלוונטיים.

בחישוב דרישות ההון ליום 31 בדצמבר 2010 הכיר הבנק רק בחלק ממוטנציאל הביטחונות המותרים בהקלה על פי הוראת באזל II. הבנק ממשיך לפעול לשיפור התהליכים והנהלים בכדי להגיע לוודאות המשפטית הנדרשת לשם הכרה בביטחונות נוספים.

**תהליכי הניהול והבקרה של הביטחונות.** הביטחונות המתקבלות להבטחת אשראים מסוגים שונים מנוהלות ומבוקרות ביחידות שונות, כלהלן:

- במסגרת היחידות העסקיות הביטחונות מוערכים ומשוערכים בהתאם למדיניות הביטחונות והנהלים הנגזרים ממנה. בנוסף, מבוצעת בקרה שוטפת על תיקי הלקוחות, אשר כוללת בחינה של מסמכי הביטחונות ורענון הערכת השווי שלהם;
- יחידת בקרה עסקית (במעגל הבקרה הראשון) עוסקת בבחינה מדגמית של שווי הביטחונות, עמידה בנהלים ואחריות לדוחות בקרה והתראה ביחס לשווי הביטוחה, תקפות הערכה וכיוצ"ב;
- יחידת השמאות מבצעת בקרה תקופתית על שווי הביטחונות מסוג נדל"ן ועל פרויקטים בליווי סגור, בהתאם לסוגי הנכסים ובתדירות כפי שהוגדר בנהלי הבנק;
- יחידת בקרת האשראי (במעגל הבקרה השני) מבצעת בקרה מדגמית על תיקי לקוחות, הכוללת בדיקת מסמכי הביטחונות, תוך התאמה למדיניות ולנהלי הבנק;
- הביקורת הפנימית עורכת מידי שנה ביקורת שוטפת בחטיבות העסקיות. במסגרת הביקורת נערכת בדיקה של הביטחונות מהיבטי רישום ודיווח, הערכת שווי הביטחונות, קיום פוליסות ביטוח וכיוצ"ב. הביקורת עוקבת אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות על ידי הגורמים העסקיים, עד לסיום הטיפול;
- מערך הייעוץ המשפטי מעורב בניהול הביטחונות, בהתאם לסוג הביטוחה, באחד או יותר משלושת התחומים הבאים: ייעוץ מקדמי, הכנת מסמכי ביטוחה, בדיקה ואישור של הביטוחה.

הבנק פועל לשיפור תהליכי הניהול והבקרה האמורים.

**מדיניות ותהליכים לגבי קיזוז מאזני וחוף מאזני.** הבנק אינו עושה שימוש בקיזוז מאזני.

**הפחתת סיכונים אשראי מול תאגידים בנקאיים.** מדיניות הבנק, כפי שאושרה בדירקטוריון בחודש פברואר 2010, הינה לפעול בנגזרים פיננסיים רק עם תאגידים בנקאיים עימם נחתם הסכם ISDA. הסכם זה מביא להפחתת סיכונים אשראי, כיוון שהוא מאפשר קיזוז (netting) של החתיבות ודרישות הדדיות שמקורן בעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק, במקרה של חדלות פירעון של הצד הנגדי.

ההסכמים נחתמים עם כל ישות משפטית בנפרד; עם חלק מאותם תאגידים בנקאיים נחתם נספח להסכם (CSA - Credit Support Annex), המסדיר עם הצד הנגדי את נושא הביטחונות בגין עסקאות בנגזרים. במסגרת החתימה על נספח CSA נקבע סכום סף (Threshold), המשקף את מקסימום החשיפה שמוכן כל אחד מהצדדים הנגדיים להיחשף, ללא ביטחונות.

באי די בי ניו יורק פועלים רק עם תאגידים בנקאיים עימם נחתם הסכם ISDA.

בבנק מרכזתיל דיסקונט עושים שימוש בקיזוז חוץ מאזני לגבי עסקאות במכשירים נגזרים עם בנקים שאיתם נחתמו הסכמי קיזוז העומדים בכללי ISDA.

**הפחתת סיכוני סליקה.** סליקת עסקאות בנגזרים מול בנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל מהווים את המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה. על מנת לגדר את סיכון הסליקה הגלום בעסקאות מסוג זה, משתמש הבנק בשירותי מערכת הסליקה הבינלאומית (CLS - Continuous Linked Settlement), שבה מתבצע תהליך הסליקה במטבעות השונים בנטו, בו זמנית.

על מנת לצמצם סיכוני סליקה, הבנק מבצע סליקה של עסקאות דו צדדיות במטבעות העיקריים עם בנקים באמצעות CLS, ככל שאפשרי. **מדיניות ותהליכים לגבי הערכת שווי וניהול הבטחון.** לבנק מדיניות מפורטת בנושא בטחונות, בהתייחס לקבלת הבטחונות, טיפול בסוגי הבטחונות השונים ושיעורי ההסתמכות עליהם. על פי רוב, נוהג הבנק לתת אשראי ללקוחותיו כנגד בטחונות מסוגים שונים, ובהם נכסים מזילים, נכסים קבועים, שעבודים וערבויות לסוגיהם.

היקף ואיכות הבטחונות נגזרים מרמת סיכון האשראי שהבנק נוטל על עצמו בעת העמדת האשראי תוך מתן דגש מיוחד לכושר החזר של הלקוחות. כך, במקרים מסוימים - כגון: לווה בעל דירוג חבות גבוה, לווה אמין - ניתן להעמיד אשראי ללא בטחונות ו/או התניות של הלווה. הבטחונות מותאמות, במידת האפשר, לאשראי אותו הן מבטיחות, מבחינת תקופת האשראי, מטבע הלוואה, אשראי נפרע או מתחדש. מדיניות ניהול הבטחונות וקביעת שוויים לבטחון נסמכים על עקרונות וכללים, שנקבעו במסגרת נהלי הבנק למתן אשראי, בהתאם לאופי הנכס. שיעור כיסוי החוב בבטחונות מותאם לאופי הלקוח, מצבו הפיננסי, מגר הפעילות וענף המשק בו הוא פועל. כתנאי להסתמכות על בטוחה מטריאלית (שעבוד נכסים קבועים, כגון: כלי רכב, נדל"ן למגורים, נדל"ן מסחרי, מכונות וציוד), דורש הבנק פוליסת ביטוח כנגדה.

קביעת שווי לבטחון של סוגי הבטחונות השונים נגזרת מאופיים, איכותם ומהירות יכולת המימוש שלהם, לרבות שינויים בערכם כתוצאה ממצבי האטה או מצמיחה בסביבה העסקית של הלווים.

כמו כן, נקבעו בנהלי הבנק שיעורי הסתמכות מקסימליים לבטחון, בהתאם לסוג הנכס, לצורך הפחתת הסיכון בעת מימוש הנכס. הערכת שווי הבטחונות נערכת באופן תקופתי, תוך קביעת שווי הנכס ושיעור ההסתמכות המתאים, שלא יעלה על השיעור המקסימלי הקבוע בנהל. בחלק מהמקרים נקבעות התניות פיננסיות לחיוב. העמידה בהתניות נבדקת באופן תקופתי כאשר הפרתן מהווה עילה לפרעון מיידי של האשראי או דרישה להשלמת בטחונות.

**סוגי הבטחונות העיקריים המתקבלים על ידי הבנק.** סוגי הבטחונות העיקריים אותם מקבל הבנק הינם:

- "בטחונות כשירים" וערבויות הניתנות לקיזוז - בטחונות שהבנק עושה בהם שימוש להפחתת נכסי הסיכון בתחום האשראי בהתאם להוראת באזל II, הכוללים:
  - פקדונות המשועבדים לטובת הבנק;
  - ערבויות בנקאיות שניתנו לבנק להבטחת אשראי שנתן הבנק;
  - פקדונות ניירות ערך וניירות ערך ששועבדו לטובת הבנק (אך ורק ניירות ערך אשר מוגדרים ככשירים על פי הוראות באזל II);
  - "בטחונות אחרים" - כל יתר הבטחונות, שאינם מוגדרים ככשירים (ניתנים לקיזוז). בטחונות אחרים המשמשים את הבנק לצורך גידור סיכוני האשראי, כוללים שעבוד נכסים קבועים, כגון: כלי רכב, נדל"ן מגורים, נדל"ן מסחרי, מכונות וציוד, שעבוד שוטף, ממסרים כשירים הכוללים שוברי כרטיסי אשראי ואשראי דוקומנטרי וכולל ניירות ערך שאינם מוגדרים ככשירים.
- הכללים לשערוך סוגי הבטחונות השונים הינם כלהלן:
  - בטחונות מזילים - נהלי הבנק מגדירים את שיעורי ההסתמכות על בטחונות מזילים שונים לפי סוג הבטוחה;
  - שעבוד נדל"ן - הערכת שווי של נדל"ן כבטוחה לאשראי מתבצעת על ידי מחלקת השמאות של הבנק ו/או על פי הערכת שמאים מוסמכים, כאשר נדרשת הערכת שמאי עדכנית בהתאם לתקופת ההסתמכות שנקבעה בנהלי הבנק.
  - נהלי הבנק לעניין שעבוד נדל"ן קבועים, בין היתר, את שיטת חישוב שוויים לבטחון, מרווחי הבטחון, תדירות עדכון השמאות, וסמכויות לבחינה ואישור שומות למתן אשראי. כמו כן, נהלי הבנק קובעים את שיעורי ההסתמכות לסוגי נכסים שונים כגון: נכסים מניבים, חנויות, דירות מגורים, מבני תעשייה, קרקעות מסוגים שונים וכיוצ"ב;
- שעבוד קבוע - נהלי הבנק קובעים הנחיות להערכת שעבוד על רכוש קבוע מסוגים שונים. בנהלים מפורטת תדירות עדכון שווי השעבוד ושיעורי ההסתמכות על הנכסים השונים בהתחשב באופי הנכס, גילו, מידת הסחירות ויכולת המימוש. בכלל זה: שוויים של כלי תחבורה נקבע לפי מחירון חיזוני מתאים המתעדכן באופן שוטף ושוויים של מכונות וציוד נקבע בהתבסס על מחיר רכישה או לפי הערכת שמאי;
- שעבוד שוטף - נהלי הבנק קובעים הנחיות להערכת השעבוד השוטף, תדירות עדכון ההערכה, שיעורי ההסתמכות על הנכסים השונים הכלולים בשעבוד וחישוב חלק הבנק בשעבוד. עריכת השעבוד השוטף מבוססת על מידע עדכני, היכרות של פעילות הלקוח, אופי הנכסים הפעילים ויכולת מימושם. במידה והמידע לצורך הערכת השעבוד השוטף אינו מספק, מופחתים בהתאם שיעורי ההסתמכות;
- ניירות ערך כשירים - שוויים של ניירות ערך כשירים, בשיעור אחזקה הנמוך מ-5%, נקבע על פי שווי שוק, כאשר שיעור ההסתמכות לבטחון נקבע

על ידי מחלקת מחקר ניירות ערך. שווים של ניירות ערך המוחזקים בשיעור גבוה יותר מוערך על ידי הגורם העסקי בבנק אשר מטפל בלקוח. במסגרת מדיניות הבנק בנושא מימון רכישת אמצעי שליטה, נקבעו כללים להערכת שווי המניות כבטוחה לאשראי מסוג זה. מתבצעת הערכת שווי של החברה הנרכשת על פי שווי העסקה, שווי שוק או על-פי הערכת שווי, וכן בדיקה לגבי יכולתה של החברה הנרכשת לשלם דיבידנד, שהוא על פי רוב המקור להחזר החוב.

**הפחתת סיכון אשראי**

ליום 31 בדצמבר 2010				
חשיפת אשראי ברוטו <sup>(1)(2)</sup>	חשיפת סיכון			חשיפת אשראי נטו
	אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר <sup>(3)(4)</sup>	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(5)</sup>	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(5)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים				
33,500	-	305	-	33,805
4,015	-	-	(168)	3,847
15,802	(6,775)	6,616	-	15,643
114,694	(4,242)	-	(766)	109,686
667	-	-	-	667
34,465	(1,851)	-	(5,961)	26,653
13,513	(2,657)	-	(26)	10,830
19,951	(30)	-	-	19,921
206	-	-	-	206
7,558	-	-	-	7,558
<b>244,371</b>	<b>(15,555)</b>	<b>6,921</b>	<b>(6,921)</b>	<b>228,816</b>

ליום 31 בדצמבר 2009				
חשיפת אשראי ברוטו <sup>(1)(2)</sup>	חשיפת סיכון			חשיפת אשראי נטו
	אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר <sup>(3)(4)</sup>	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(5)</sup>	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(5)</sup>	
36,077	-	211	-	36,288
5,470	(2)	-	(211)	5,257
17,106	(7,241)	5,866	-	15,731
115,736	(4,482)	-	(743)	110,511
33,837	(1,770)	-	(5,109)	26,958
12,642	(2,249)	-	(14)	10,379
18,225	(37)	-	-	18,188
341	-	-	-	341
8,521	-	-	-	8,521
<b>247,955</b>	<b>(15,781)</b>	<b>6,077</b>	<b>(6,077)</b>	<b>232,174</b>

\* סוג מחדש.  
הערות:

- (1) סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
- (2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר השפעת netting ולאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- (3) לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (haircuts) כולל התאמות חיוביות שנוספו לחשיפה.
- (4) לרבות זהב.
- (5) סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.

## גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

**נגזרים מעבר לדלפק.** סיכון אשראי של צד נגדי הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בגין העסקה. המקור העיקרי לחשיפת הקבוצה לסיכון אשראי של צד נגדי הינו עסקאות בנגזרים (OTC).

מדיניות הבנק לגבי ניהול סיכון אשראי של צד נגדי מעוגנת במסמך מדיניות, המאושר על ידי הדירקטוריון מדי שנה. מסמך המדיניות כולל, בין היתר, עקרונות לזיהוי מדידה והערכה של הסיכון, דרישות לקביעת מגבלות מצרפיות ולדיווחים לגבי החשיפות, וכן הגדרת קווי אחריות וסמכות. חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי של צד נגדי מתהווה בעיקר מול בנקים ומוסדות פיננסיים בינלאומיים. מסגרת החשיפה למוסדות פיננסיים בינלאומיים מאושרת ברמת הקבוצה, על בסיס מודל פנימי. הבנק מקצה את המסגרת המאושרת בין חברות הבת בקבוצה.

פעילות בנגזרים מותנית באישור מראש של קו האשראי, הקובע מגבלות חשיפה לצד הנגדי. מסגרת החשיפה ללקוחות מאושרת בהתאם לסמכויות לאישור אשראי, על בסיס קבלת בטחונות פיננסיים בלבד (איגרות חוב ממשלתיות, איגרות חוב קונצרניות מזורגות, מניות ופיקדונות), בגובה מסגרת החשיפה, כאשר בסמכות ועדת האשראי לאשר העמדת בטחונות בהתאם לחשיפה בפועל בלבד. כמו כן, תתכן העמדת מסגרת ללקוח ללא בטחונות, לפי הענין.

ניטור סיכון אשראי של צד נגדי נעשה באופן הבא:

- חשיפות של בנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל - היחידה לגיבוי עסקאות (Back Office) בחטיבה הפיננסית עורכת השוואה של החשיפות בפועל מול המסגרות המאושרות, על בסיס יומי.
- חשיפות של לקוחות גדולים ו/או בעלי פעילות מורכבת - היחידה לבקרה וניהול סיכונים (Middle Office) בחטיבה הפיננסית עורכת השוואה של החשיפות בפועל אל מול המסגרות המאושרות, על בסיס יומי, כולל יישום תרחישי קיצון. כחלק מהניהול והבקרה אחר ניצול מסגרת החשיפה, מופק ממערכת המידע דוח חריגים יומי, ובו, בין היתר, מוצגת רשימת הלקוחות שניצלו את מסגרת החשיפה בפועל בשיעור שווה או עולה על 85%. מטרת הדוח הינה ליצור התראה לגורם העסקי האחראי לגבי שיעור הניצול הגבוה.
- בנוסף, קבע הבנק מערכת מגבלות פנימיות ביחס לחשיפות אשראי מצרפיות של צדדים נגדיים, כגון: מגבלות מצרפיות לפי סוגי מטבעות ולפי סוגי מוצרים. מגבלות אלה נועדו, בין היתר, לתת מענה לסיכון נזילות השוק, הנובע מקושי אפשרי לפעול בהיקפים גדולים בשווקים שסחירותם נמוכה. השיטות הנהוגות בבנק להפחתת סיכון אשראי של צד נגדי כוללות:
- מעקב יומי לגבי מצב בטחונות הלקוח, ובמידת הצורך דרישה להשלמת בטחונות;
- קביעה חוזית של מגבלת הפסד מקסימלי (Stop Loss) - המאפשרת לבנק לסגור ללקוח פוזיציות באופן כפוי, במידה וקיימת חריגה במונחי הפסד מההפסד המקסימלי שנקבע ללקוח;
- חתימה על הסכמי ISDA ונספחי CSA. (להסבר בדבר "הסכם ISDA" ו-"נספח CSA", ר' "הפחתת סיכון אשראי" לעיל).

**השיטה לקביעת מגבלות אשראי לחשיפות אשראי לצד נגדי.** למטרות דיווח רגולטורי משתמשת הקבוצה ב"שיטת החשיפה הנוכחית", לפיה מחשבים את עלות השחלוף הנוכחית על ידי שערך חוזים למחיר שוק, ומוסיפים מקדם "תוספת" (Add-on), כדי לשקף את החשיפה הפוטנציאלית העתידית למשך יתרת חיי החוזה. החשיפה הפוטנציאלית העתידית, המחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו, הינה בהתאם לסוג המוצר וליתרת התקופה לפירעון לפי טבלת מקדמים שנכללה בכללי באזל II.

למטרות ניהול החשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי משתמשת הקבוצה ב"מודל חשיפת לקוח", המבוסס על חישוב החשיפה במונחי שווה ערך אשראי הכולל שערך של העסקאות (Mark to market), בתוספת החשיפה הפוטנציאלית העתידית.

בשנים 2008-2009 ביצע הבנק שינויים במקדמי החשיפה העתידית המשמשים אותו לאמידה של חשיפות אשראי במכשירים פיננסיים נגזרים (CCR), וזאת בעקבות ההתפתחויות הפיננסיות בשנים אלה. במהלך שנת 2008 הועלו מקדמי החשיפה ובמהלך שנת 2009 הם הצטמצמו.

**מדיניות להגנה על ביטחון להערכת שווי ולניהול ביטחונות.** על פי מדיניות הבנק, הביטחונות הפיננסיים משוערכים בתדירות יומית. שיעורי ההסתמכות על ביטחונות אלו נקבעים בהתאם לסיכונים התנדבותיים בשווי השוק שלהם לאורך זמן, ומעוגנים במסמך מדיניות המאושר בדירקטוריון.

**השפעה של סכום הביטחון שהתאגיד הבנקאי יידרש לספק במקרה של הורדת דירוג אשראי.** בחלק מהסכמי הביטחונות עליהם חתום הבנק במסגרת הסכמי ISDA, נקבע כי סכום הסף (Threshold) והסכום המינימאלי להעברה יופחתו במידה שתחול ירידה בדירוג האשראי של הבנק. בהתאם, במקרים כאלה הבנק יידרש להפקיד בבנק הזר בטחונות (במקרה של רווח לבנק הזר בנגזרים) בסכומים גבוהים יותר.

גילוי לגבי נגזרים

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
		<b>שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים<sup>(1)</sup>:</b>
		<b>חוזי ריבית:</b>
		שקל-מדד
2	1	
		אחר
881	1,100	
		חוזי מטבע חוץ
769	970	
		חוזים בגין מניות
139	82	
		חוזי סחורות ואחרים
218	47	
		סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים
2,009	2,200	
		חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית <sup>(2)</sup>
* 1,590	1,709	
		הטבות קיזוז
(1,283)	(1,996)	
		חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז <sup>(2)</sup>
2,316	1,913	
		ביטחון שמוחזק
(140)	(150)	
		<b>חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים</b>
2,176	1,763	

\* סווג מחדש.

הערות:

(1) לרבות נגזרים משובצים בסך 72 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009: 74 מיליוני ש"ח).

(2) חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים מחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו מוכפל במקדם התוספת (Add-on).

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

**סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים.** פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובהם סיכוני אשראי. ייחודיותו של סיכון האשראי בעסקאות אלה נובעת מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי הכרוך בה. לפרטים נוספים ר' לעיל "גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי" בסעיף "ניהול סיכוני האשראי".

בביאור 20 לדוחות הכספיים מובאים פרטים בדבר הפעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון. בחלק ב' של הביאור האמור, מובאים פרטים בדבר סיכון אשראי בגין נגזרים לפי צד נגד לחוזה, על בסיס מאוחד. להלן יובאו פירוטים נוספים לנתונים המובאים בחלק ב' האמור של הביאור.

(1) להלן, פירוט בחתך דירוגים של יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים:

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים - כנגד מוסדות פיננסיים זרים		
1	-	בדירוג AAA
184	179	בדירוג AA+
215	201	בדירוג AA
240	539	בדירוג AA-
124	158	בדירוג A+
237	175	בדירוג A
16	24	בדירוג BBB
5	20	לא מדורגים
1,022	1,296	סך-הכל כנגד מוסדות פיננסיים זרים
265	384	סך-הכל כנגד מוסדות פיננסיים ישראלים
1,287	1,680	<b>סך-הכל יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים</b>

(2) להלן, פירוט בחתך דירוגים של סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים:

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
יתרות חוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים - כנגד מוסדות פיננסיים זרים		
23	-	בדירוג AAA
1,755	1,098	בדירוג AA+*
1,416	971	בדירוג AA**
1,440	2,877	בדירוג AA-***
684	558	בדירוג A+****
1,184	639	בדירוג A*****
1	-	בדירוג BBB+
61	59	בדירוג BBB
19	52	לא מדורגים
6,583	6,254	סך-הכל כנגד מוסדות פיננסיים זרים
1,604	2,861	סך-הכל כנגד מוסדות פיננסיים ישראלים
8,187	9,115	<b>סך-הכל יתרות חוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים</b>

\* 31.12.2010 - כולל סך של 140 מיליון ש"ח ב-Credit Suisse וסך של 938 מיליון ש"ח ב-JP Morgan Chase.  
 \*\* 31.12.2009 - כולל סך של 923 מיליון ש"ח ב-Deutsche Bank וסך של 680 מיליון ש"ח ב-JP Morgan Chase.  
 \*\* 31.12.2010 - כולל סך של 482 מיליון ש"ח ב-BSBC Bank PLC, סך של 385 מיליון ש"ח ב-BNP Paribas וסך של 72 מיליון ש"ח ב-Societe Generale.  
 \*\* 31.12.2009 - כולל סך של 898 מיליון ש"ח ב-BSBC Bank PLC וסך של 246 מיליון ש"ח ב-BNP Paribas.  
 \*\*\* 31.12.2010 - כולל סך של 406 מיליון ש"ח ב-Barclays Bank PLC, סך של 446 מיליון ש"ח ב-UBS, סך של 290 מיליון ש"ח ב-Commerzbank AG וסך של 399 מיליון ש"ח ב-Royal Bank of Scotland Plc וסך של 1,071 מיליון ש"ח ב-Deutsche Bank.  
 \*\* 31.12.2009 - כולל סך של 438 מיליון ש"ח ב-Barclays Bank PLC, סך של 347 מיליון ש"ח ב-UBS, סך של 289 מיליון ש"ח ב-Commerzbank.  
 \*\*\*\* 31.12.2010 - כולל סך של 273 מיליון ש"ח ב-Citibank וסך של 197 מיליון ש"ח ב-Merrill Lynch International Bank.  
 \*\*\*\* 31.12.2009 - כולל סך של 446 מיליון ש"ח ב-Citibank.  
 \*\*\*\*\* 31.12.2010 - כולל סך של 387 מיליון ש"ח ב-Morgan Stanley, סך של 246 מיליון ש"ח ב-Goldman Sachs Group.  
 \*\*\*\* 31.12.2009 - כולל יתרות של 5 מוסדות פיננסיים זרים, שהגבוהות ביניהן מגיעות לסך של 434 מיליון ש"ח, לסך של 410 מיליון ש"ח, לסך של 290 מיליון ש"ח ובין יתר המוסדות אין מוסד פיננסי אחד שיתרתו עולה על סך של 46 מיליון ש"ח.



(3) להלן, פירוט לעמודה "אחרים" בחתך סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ליום 31 בדצמבר 2010	ליום 31 בדצמבר 2009	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>		
15	12	חקלאות
		תעשייה:
179	178	מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני
335	290	כרייה, תעשייה כימית ומוצרי נפט
107	257	אחר
621	725	סך-הכל תעשייה
		בינוי ונדל"ן:
6	-	רכישת נדל"ן לבניה
59	161	אחזקות נדל"ן
12	29	אחר
77	190	סך-הכל בינוי ונדל"ן
19	20	חשמל ומים
206	147	מסחר
2	1	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
84	121	תחבורה ואחסנה
99	65	תקשורת ושירותי מחשב
		שירותים פיננסיים:
361	417	מוסדות כספיים (למעט בנקים)
1,003	1,558	לקוחות פרטיים הפעילים בשוק ההון
485	249	מוסדות אחזקה פיננסיים
162	194	שירותי ביטוח וקופות גמל
2,011	2,418	סך-הכל שירותים פיננסיים
107	102	שירותים עסקיים ואחרים
16	7	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
210	157	אנשים פרטיים - אחר
3,467	3,965	<b>סך-הכל</b>

### חשיפות איגוח

אי די בי ניו יורק משקיע במספר סוגים של ניירות ערך מאוגחים, ניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר (CMBS), ניירות ערך מסוג Trust preferred CDO וניירות ערך המגובים במשכנתאות למגורים (RMBS). אי די בי ניו יורק משמש כמשקיע בניירות ערך מאוגחים ואינו היוזם בהנפקת ניירות ערך מאוגחים כלשהם.

למטרת שקלול הסיכון של חשיפות האיגוח, אי די בי ניו יורק עושה שימוש בדירוגים של סוכנויות הדירוג הבינלאומיות Moody's, Fitch ו-S&P. חשיפות האיגוח הכלולות בטבלה להלן אינן כוללות ניירות ערך מגובים במשכנתאות של הסוכנויות (FNMA, FHLMC, GNMA) זאת בשל העובדה שאין הם כוללי שכבות על פי סדר תשלום.

לפרטים נוספים, ר' ביאור 3 לדוחות הכספיים ו-"השקעות בניירות ערך מגובי נכסים" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" לעיל.

חשיפות איגוח

סך חשיפה ליום 31 בדצמבר	
2009	2010
במיליוני שקלים חדשים	
ניירות ערך מגובי משכנתאות:	
325	194
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 REMIC, CMO)	
16	12
ניירות ערך מגובי אג"ח (TRUPS CDO)	
341	206

**סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים**

ליום 31 בדצמבר			
2009		2010	
דרישת הון	סך חשיפה	דרישת הון	סך חשיפה
9%		9%	
במיליוני שקלים חדשים			
משקל סיכון:			
-*	35	-	-
2*	44	1	35
1	8	2	19
254	254	152	152
הפחתה מההון			
257	341	155	206

**סך-הכל**

\* סווג מחדש.

**חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים**

**כללי.** לאור המשבר הפיננסי שהחל בשנת 2008 והחשש מהשלכות המשבר על מוסדות פיננסיים זרים, נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון, גילוי נפרד לחשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים.

הגדרת מוסדות פיננסיים זרים כוללת בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים. בשונה מהגדרת ענף משק "שירותים פיננסיים", לצורך הגילוי בסקירת הנהלה של "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק", החשיפה בגין מוסדות פיננסיים זרים המוצגת בטבלה שלהלן כוללת חשיפות לבנקים זרים ולבנקים להשקעות זרים שאינם נכללים באשראי לציבור מחד, ומאידיך אינה כוללת חשיפות בגין השקעות בניירות ערך מגובי נכסים ובגין חשיפה חוץ מאזנית פוטנציאלית.

**התפתחויות בשוקי העולם.** המשבר הפיננסי העולמי הביא להידרדרות במצבן הכלכלי של מספר מדינות ולהתפרצות משבר חובות בגוש האירו. מדינות הפריפריה כגון ספרד יוון, אירלנד ופורטוגל נפגעו באופן משמעותי אשר בא לידי ביטוי בעליה משמעותית נוספת ומהירה בתשואת איגרות החוב של אותן מדינות. סוכנויות דירוג אשראי בינלאומיות הורידו את דירוג האשראי של יוון מתחת לדירוג השקעה בחשש שהמדינה תתקשה להתמודד עם נטל החוב שלה ועל רקע חששות כי המדינה לא תקבל את הסיוע הבינלאומי שהובטח לה. הדירוג של אירלנד הורד בצורה חדה בחודש דצמבר 2010, בחמש דרגות.

המגמה מתחילת שנת 2011 בתחום החוב הממשלתי של מדינות ה-PIIGS לא היתה אחידה. בעוד שבחודש ינואר הסתיימו בהצלחה גיוסי החוב של ספרד, אירלנד ופורטוגל וכתוצאה מכך ירדו התשואות ומרווחי ה-CDS של מדינות אלה ונרשמה רגיעה במשבר החובות, הרי שבהמשך השנה, לאור אי הסכמה בין מדינות הגוש לגבי תנאי תוכנית החילוץ בעתיד והחשש מצורך בתוכנית חילוץ לפורטוגל, על רקע צרכי הגיוס הגבוהים, חלה הרעה בפרמיית הביטוח של חלק ממדינות ה-PIIGS. כמו כן, דירוג האשראי של ספרד ויוון הורד פעם נוספת, על רקע הבעיות המבניות במדינות אלה. הבנק עוקב באופן שוטף וברמה קבוצתית אחר ההתפתחויות והיקפי החשיפות בשווקים בכלל ובמדינות האמורות בפרט. חדר העסקאות של הבנק עוקב אחר השווקים לקבלת תמונה מקיפה ומנטר בזמן אמת את סיכוני המטבע בהתאמה לפרופיל הסיכון של כל לקוח ולמסגרות המאושרות. כמו כן, החטיבות העסקיות ביצעו בדיקה מקיפה לגבי לקוחות שעלולים להיפגע מהמשבר באירופה.

כעולה מתוספת 1 לסקירת הנהלה להלן, בדבר "חשיפה למדינות זרות", החשיפה הישירה של הקבוצה למדינות האמורות אינה מהותית ובמגמת

ירידה. עם זאת, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה העקיפה, בפרט אם יתפתח משבר גלובלי בעקבות המשבר במדינות האמורות.  
**אופן ניהול חשיפת האשראי הנובעת ממוסדות פיננסיים זרים.** מדיניות הבנק בדבר החשיפות השונות לבנקים ומוסדות פיננסיים זרים

עברה בחינה מחודשת ובאה לידי ביטוי בנושאים הבאים:

- הבנק קבע מדיניות שמרנית בתחום ניהול החשיפות לבנקים ומוסדות פיננסיים זרים;
- הקצאת הקווים לבנקים זרים מבוצעת בצורה קפדנית ושמרנית יותר, תוך שימוש בכלי עזר מתמטיים שנבחנו מחדש והותאמו ללקחי המשבר;
- הפקדות הבנק מבוצעות באופן בררני, בבנקים המדורגים בדירוג "A+" לפחות, בעיקר בארה"ב ובמדינות מערב אירופה;
- צומצם היקף ההפקדות בחו"ל;
- הבנק אימץ מדיניות לפיה חשיפה בנגזרים פיננסיים מחייבת חתימה על הסכם ISDA עם כל מוסד פיננסי עימו מתבצעות עסקאות מסוג זה. תהליך זה מתבצע באופן הדרגתי מול מוסדות פיננסיים זרים (עם מרבית המוסדות הפיננסיים הפעילים בנגזרים קיים הסכם ISDA חתום. בכוונת הבנק לחתום על הסכמי ISDA עם כל הגופים מולם הוא פועל בעסקאות נגזרים פיננסיים, עד תום שנת 2011);
- המסגרות לסיכוני סליקה נבחנות בצורה פרטנית, תוך מגמה ברורה לצמצם משמעותית את סיכוני הסליקה, ותוך שימוש בכלי ה-CLS, המהווה כלי מרכזי לסליקה דו-צדדית הדדית;
- נקבעה מדיניות לחשיפות למדינות פחות מפותחות (LDC). המדיניות מגדירה חשיפה בסכומים נמוכים ולטווחים קצרים יחסית;
- ניהול שיטתי וצמוד תוך שידרוג מערכות מעקב פיקוח ובקרה, בשיתוף כל הגורמים המעורבים בבנק ובקבוצה;
- פיתוח מערכת מידע חדשנית אינטגרטיבית תומכת, שתסייע בקבלת תמונה על בסיס קבוצתי בדבר חשיפות המתייחסות לבנקים ולמוסדות פיננסיים זרים.

חשיפת האשראי בקבוצה הנובעת מבנקים ומוסדות פיננסיים זרים מנוהלת בחטיבה העסקית, כלהלן:

- קווי האשראי למדינות ולבנקים זרים מאושרים על ידי דירקטוריון הבנק וועדות האשראי בבנק, בהתאם להמלצות היחידה למוסדות פיננסיים שבחטיבה העסקית. המלצה זו מבוססת על מודלים מתמטיים לקביעת תקרת הקו למדינות ולבנקים. מודלים אלה מתבססים, בין היתר, על דירוגי המדינות והבנקים על ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות ונתונים פיננסיים של הבנקים, תוך התחשבות בסיכון המדינה בה פועלים הבנקים וגודלה של הכלכלה אליה חשוף הבנק;
  - הורדת דירוג ו/או הרעה בנתונים הפיננסיים של בנק זר משוקללים במודלים ובמידת הצורך, הבנק מקטין את הקו בהתאם;
  - היחידה למוסדות פיננסיים בחטיבה העסקית מקצה את קווי האשראי שאושרו על ידי הדירקטוריון בין מרכיבי הקבוצה, לבין היחידות השונות בבנק, לרבות לחדר עסקות של הבנק שבאחריות החטיבה הפיננסית. הקצאת קווי אשראי לחדר עסקות של הבנק נעשית במרבית המקרים לבנקים המאוגדים במדינות מפותחות. המעקב אחר עמידת הבנק במגבלות הקווים שאושרו למוסדות השונים נעשה על פי המקובל בבנק בכל הנוגע למעקב אחר עמידה במגבלות חשיפה מאושרות. המחלקה מעבירה דיווחים שוטפים להנהלת הבנק בדבר היקפי החשיפה בפועל בבנק, ואינדיקציות שליליות, ככל שמתקבלות כאלה;
  - חריגות מקווי אשראי במידה ואירעו, מדווחות לדרג ממונה על ידי היחידה להקצאה הקו, על פי סמכויות האשראי;
  - היחידה למוסדות פיננסיים שבחטיבה העסקית מקבלת את נתוני החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים מהחטיבה הפיננסית ומגורמים שונים בבנק ומחברות הבת ושלוחות חו"ל. נתונים אלה מאוחדים לרמת הקבוצה ומדווחים לגורמים שונים בבנק ולפיקוח על הבנקים, על פי הצורך.
- חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים.** חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה ברובה לבנקים ולבנקים להשקעות. כעולה מהנתונים שיובאו להלן, כ-88% מהחשיפה ליום 31 בדצמבר 2010 הינה למוסדות פיננסיים בדירוג "A-" ומעלה.
- המדינות בגינן קיימת לבנק חשיפת אשראי כאמור ליום 31 בדצמבר 2010 כוללות, בין היתר, את ארצות הברית, גרמניה, שוויץ ובריטניה. בגין החשיפה למוסדות פיננסיים זרים נכללים הפסדים בגין ירידת ערך של ניירות ערך בסך של 47 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים<sup>(1)</sup>, על בסיס מאוחד:

חשיפת אשראי נוכחית <sup>(4)</sup>	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי <sup>(3)(4)</sup>	סיכון אשראי מאזני <sup>(2)(4)(5)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים			
31 בדצמבר 2010			
<b>חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים<sup>(6)</sup></b>			
<b>דירוג אשראי חיצוני<sup>(7)</sup></b>			
4,142	178	3,964	AA- עד AAA
2,679	555	2,124	A- עד A+
479	9	470	BBB- עד BBB+
308	-	308	B- עד BB+
160	51	109	ללא דירוג <sup>(9)</sup>
7,768	793	6,975	<b>סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים</b>
17	-	17	יתרת איגרות חוב בעייתיים
31 בדצמבר 2009			
<b>חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים<sup>(6)</sup></b>			
<b>דירוג אשראי חיצוני<sup>(7)</sup></b>			
4,719	120	4,599	AA- עד AAA
2,668	432	2,236	A- עד A+
570	2	568	BBB- עד BBB+
291	-	291	B- עד BB+
207	111	96	ללא דירוג <sup>(9)</sup>
8,455	665	7,790	<b>סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים</b>
מזה חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים:			
3,249	15	3,234	בארצות הברית <sup>(10)</sup>
11	-	11	יתרת איגרות חוב בעייתיים

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות, לרבות ערבויות להבטחת חבות של ג'.
- (4) סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (5) למידע נוסף אודות הרכב חשיפות האשראי שנכללו בטבלה בגין מכשירים נגזרים מול בנקים/דילרים/ברוקרים, ר' ביאור 20 לדוחות הכספיים.
- (6) חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, ר' ביאור 3 לדוחות הכספיים).
- (7) לפי דירוג Moody's ובהעדרו, דירוג Fitch או S&P.
- (8) סיכון אשראי חוץ מאזני ללא דירוג מרביתו בגין ערבויות מבנקים שווייצריים ומבנקים שווייצריים במערב אירופה שדירוגם הינו AA- ומעלה.
- (9) סיכון אשראי מאזני ללא דירוג, מרביתו בגין חברות בנות בבעלות מלאה של בנקים מדורגים ובנקים מוסדות פיננסיים קטנים. סיכון אשראי חוץ מאזני ללא דירוג מרביתו בגין חשיפה לחברה לביטוח סחר חוץ במדינת OECD בעלת דירוג השקעה של A-.
- (10) ארצות הברית היתה ביום 31 בדצמבר 2009, המדינה היחידה שהחשיפה אליה עלתה על 15% מבסיס ההון של הבנק ולכן רק לגביה ניתנו פרטים בנפרד בהתייחס לשנת 2009. החשיפה ליום 31 בדצמבר 2010 לא עברה את הסף האמור, ועל כן לא הוצגו לגביה פרטים בנפרד.

בנוסף לחשיפה המוצגת בטבלה לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 קיימת חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית למוסדות פיננסים זרים בגין מכשירים נגזרים (כהגדרתה בסעיף 4(א) להגדרת חבות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים" דהיינו, 10% מיותרת עסקה עתידית מסוג Forward Rate agreement או Future Rate agreement) בסך של 6,254 מיליון ש"ח ו-6,583 מיליון ש"ח, בהתאמה.

## סיכוני אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

**הגדרת מימון ממונף.** הבנק מגדיר אשראי למימון עסקאות לרכישת אמצעי שליטה, כפי שהוגדרו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323, בהן שיעור המימון הינו מעל הנורמה, כמימון ממונף (ההגדרה האמורה שונתה במהלך שנת 2010, ומספרי ההשוואה לשנת 2009 המוצגים להלן, סווגו מחדש בהתאם). מימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים מתאפיינין בסכומים או בשיעורי מימון גבוהים, כאשר פרעון האשראי מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, לעיתים אף ללא זכות חזרה ללווה.

**סיכוני אשראי בגין מימון ממונף.** נוכח המורכבות הכרוכה בעסקאות אלו, נוקט הבנק משנה זהירות במתן אשראי ופועל על פי מדיניות אשראי ייחודית לתחום. בנוסף, פעמיים בשנה נבחנות העסקאות למימון רכישת אמצעי שליטה ונמסר דיווח להנהלת הבנק ולדירקטוריון. בהוראות ניהול בנקאי תקין נקבעו מגבלות ביחס למימון רכישת אמצעי שליטה, אשר הבנק עומד בהן. להלן יובאו נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין רכישת אמצעי שליטה שכל אחת מהן עולה על סך של 50 מיליון ש"ח.

### חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענפי משק של התאגיד הנרכש:

אשראי מאזני ליום 31 בדצמבר	
2010	*2009
במיליוני שקלים חדשים	
הענף	
חקלאות	544
תעשייה	410
בינוי ונדל"ן	718
מסחר	-
תקשורת ושרותי מחשב	-
שירותים פיננסיים	490
שירותים עסקיים אחרים	-
<b>סך-הכל</b>	<b>2,162</b>
	2,958

\* סווג מחדש.

פרטים נוספים:  
החשיפה בגין מימון ממונף (כהגדרתה לעיל) ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה ב-2,958 מיליון ש"ח לעומת 2,162 מיליון ש"ח בתום שנת 2009, עליה בשיעור של 37%. יתרת החשיפה המוצגת בטבלה לעיל הינה בניכוי הפרשה לחובות מסופקים בסך של 45 מיליון ש"ח בתום שנת 2010, בדומה לשנת 2009. בניכוי בטחונות מותרים (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311), סך החשיפה המאזנית בגין מימון ממונף ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה ב-2,854 מיליון ש"ח, לעומת 1,994 מיליון ש"ח בתום שנת 2009, עליה בשיעור של כ-43%. החשיפה החוץ מאזנית בגין מימון ממונף הסתכמה ליום 31 בדצמבר 2010 ב-50 אלף ש"ח לעומת 12 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009 והינה בגין התחייבויות למתן אשראי לרכישת אמצעי שליטה בתאגיד.

## ניהול סיכוני השוק והנזילות

**סיכון שוק.** סיכון שוק הוא הסיכון לפגיעה בהון הבנק וברווחיותו הנובע משינויים בשווקים הפיננסיים המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ומדדים כלכליים אחרים.  
**סיכון הנזילות** הוא הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה, ויאלץ לגייס מקורות באופן שיגרם לו הפסד מהותי.

## אסטרטגיות ותהליכים

**מדיניות ניהול סיכוני השוק והנזילות.** מדיניות ניהול סיכוני השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק במקביל להגדלת רווחי הבנק כתוצאה מלקיחת חשיפות יזומות ומבוקרות. לבנק שני מסמכי מדיניות בנושאים אלה, האחד - מדיניות ניהול סיכוני שוק, והשני - מדיניות ניהול סיכון הנזילות. מסמכי מדיניות אלה אושרו על ידי הדירקטוריון.

מסמכי המדיניות מגדירים את עקרונות ניהול הסיכון, הכלים למדידת החשיפות ומגבלות החשיפה ביחס לכלל פעילות הבנק, פעילויות מסחר, תיקים ספציפיים ומגבלות היקף כמותיות על המכשירים בהם מותר לבנק לפעול. המסמך מגדיר בנוסף את אחריות הגופים השונים בתחום ניהול סיכוני השוק והנזילות הן בקביעת המגבלות והן בטיפול בחריגה מהמגבלות. כמו כן, במסמך מדיניות ניהול סיכון הנזילות הוגדר מערך של אינדיקטורים שישמשו לזיהוי מגמות במצב סיכון הנזילות ונכללה בו גם תוכנית ההיערכות למשבר נזילות.

גם בחברות הבת העיקריות קיימים מסמכי מדיניות לניהול סיכוני שוק ונזילות.

במהלך שנת 2010 לא נרשמו חריגות ביישום המדיניות שנקבעה (פרט למספר חריגות נקודתיות בהיקף זניח). לפרטים, ר' להלן.

**ניהול סיכונים קבוצתי.** בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 339, מערכת ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי תקיף את סניפיו בישראל ומחוץ לישראל ותביא בחשבון את החשיפות לסיכונים בחברות הבת שלו, בישראל ומחוץ לישראל, ובהתבסס על מידע זמין מגופים אלו כחלק ממערך המידע הניהולי.

הדירקטוריונים של חברות הבת הבנקאיות קבעו מדיניות לגבי החשיפות המירביות לסיכוני השוק והנזילות, על בסיס מדיניות הבנק. חברות הבת מנהלות את סיכוני השוק והנזילות שלהן, כל אחת בכפוף למדיניות שקבע הדירקטוריון שלה. יחד עם זאת, במסגרת יישום המדיניות הקבוצתית לניהול סיכוני השוק והנזילות הנחה דירקטוריון הבנק את חברות הבת הבנקאיות העיקריות בארץ ובחו"ל להתאים עד כמה שניתן את מתודולוגיות מדידה וניהול סיכוני שוק לאלה המקובלות בחברת האם, תוך התחשבות באופי הפעילות הספציפי של כל חברה בת.

הבנק נוקט בצעדים הדרושים כדי למדוד ולהעריך את החשיפה הכוללת לסיכונים בקבוצה כולה וכן כדי להטמיע את תפיסת הניהול הקבוצתי, בבנק ובחברות בקבוצה. קביעת תיאבון הסיכון הקבוצתי יושמה בשלב ראשון עבור סיכון השוק של הקבוצה כמכלול. לצורך כך קבע הדירקטוריון מגבלות קבוצתיות במונחי VaR ובמונחי ההפסד המקסימלי בעת שינוי מקבילי בעקומי הריבית ובמונחי החשיפה לסיכוני בסיס.

הניהול השוטף של סיכוני השוק והנזילות מתבצע בבנק ובכל אחת מחברות הבת הבנקאיות העיקריות בנפרד. יחד עם זאת, הבנק בוחן בתדירות גבוהה את התיאבון לסיכון ואת סיכוני השוק והנזילות בפועל של הבנק ושל חברות הבת הבנקאיות. דיווחים אלו מוצגים בפני הדירקטוריון במסגרת מסמך החשיפות.

הדיווח אודות חשיפת הקבוצה לסיכוני שוק ונזילות בשנת 2010 כולל לראשונה גם את נתוני כאל, חברת כרטיסי אשראי שהבנק מחזיק בה בשיעור של 71.83%, ונתוני בל"ד, הקופה לפיצויים של עובדי הבנק. הנתונים המוצגים בסקירה זו כוללים אפוא את הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק דיסקונט למשכנתאות, אי די בי ניו יורק, אי די בי (סוויס) בנק, כאל ובל"ד.

**שינויים עיקריים במדיניות החשיפה ובתהליכי ניהול הסיכונים.** בשנים האחרונות ננקטו צעדים להידוק הפיקוח על ניהול סיכוני השוק והנזילות בחברות הבת הבנקאיות העיקריות, ובכלל זה החשיפות בפועל, המדיניות והתיאבון לסיכון. זאת, תוך קיומו של דיאלוג רציף בין הגורמים המקצועיים בבנק ובחברות הבת.

במהלך שנת 2010 אושר מסמך מדיניות בנושא סיכוני שוק וסיכוני נזילות של בדמ"ש. כמו כן, במהלך השנה אושרו מספר שינויים במסמכי המדיניות של חברות הבת השונות.

## המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכוני השוק והנזילות

המבנה הארגוני באמצעותו מנוהלים סיכוני השוק והנזילות, מורכב כאמור משלושה מעגלי בקרה.

**ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים.** ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים משמשת כשלוחת הדירקטוריון לנושא ניהול סיכוני השוק. הוועדה מקיימת דיון ראשוני בכל נושא הקשור לניהול סיכוני השוק בקבוצת הבנק, ומגבשת חוות דעת והמלצות אשר מובאות לדיון במליאת הדירקטוריון. בנוסף, הוועדה עוקבת אחר התפתחות החשיפה לסיכון, לרבות תרחישי קיצון, בשים לב למצב השווקים והסביבה העסקית של הבנק והקבוצה. כמו כן נבחנת קביעתן של מגבלות חדשות ושל הצעות לפעילות חדשה, תוך אמידת סיכוני השוק שהפעילות יוצרת, יכולת הבנק לניהול, למדידה ולבקרת סיכוני הפעילות וקביעת מגבלות בהתאם

**הניהול והפיקוח השוטפים.** הניהול והפיקוח השוטפים בתחום ניהול סיכוני שוק והנזילות מתבצעים על ידי ארבע ועדות:

- **ועדה לניהול נכסים והתחייבויות (ועדת ננ"ה)** היא ועדה בראשות המנכ"ל, המתכנסת אחת לחודש. תפקיד הוועדה לקבוע את יעדי החשיפה לסיכוני שוק לאור הערכת מצב על ההתפתחויות הצפויות בשווקים ובכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון, לאשר שינויים במודלים

- לניהול סיכונים השוק והנזילות, ולעדכן פרמטרים הכלולים במודלים אלה ולבחון את רווחיות הפעולות השונות וכן את העמידה ביעדי הלימות ההון. בסמכות הוועדה לאשר חריגה זמנית ממגבלות הדירקטוריון;
- **הפורום הפיננסי** הוא ועדה פנימית של החטיבה הפיננסית, הפועלת בראשות ראש החטיבה הפיננסית. הפורום מתכנס בתדירות שבועית ומטרתו להעריך את ההתפתחויות השוטפות בשוקים ולקבוע אחר ביצוע הנחיות ועדת ניהול נכסים והתחייבויות. בסמכות הפורום לאשר, במידת הצורך, חריגה זמנית מהיעדים שהוצבו על ידי ועדת נ"ה;
- **פורום תרחישי קיצון (Stress test)**. פועל בראשות מנהל הסיכונים הראשי ומתכנס לפחות אחת לרבעון. בפורום זה מוצגת ירידת השווי הפוטנציאלית בתרחישי קיצון שנקבעו בבנק ובחברות הבת בקבוצה ומתקבלות החלטות לגבי תרחישי הקיצון שיש לבחון במסגרת ניהול סיכונים השוק. לאחרונה נקבע כי פורום זה ישמש כפורום תרחישי קיצון גם בהתייחס לסיכונים אשראי;
- **פורום נזילות** פועל בראשות מנהל המחלקה לניהול נכסים והתחייבויות ומתכנס אחת לשבוע. בפורום זה מתבצע מעקב שוטף אחר מצב הנזילות ויישום החלטות הגורמים הניהוליים.

## מנגנוני הבקרה הפנימית למניעת חריגות מהמדיניות

- הבנק מפעיל מנגנוני בקרה למניעת חריגה מהמגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הכולל שלשה מעגלי בקרה כלהלן:
- **מעגל הבקרה הראשון.** החטיבה הפיננסית מרכזת תחתיה את מכלול הפעילות הפיננסית של הבנק, הכוללת הן את הגורמים העסקיים (נוטלי הסיכון) והן את המערך העורפי ומערך הביניים Middle Office (גורמי הבקרה). נהלי הבנק מחייבים את נוטלי הסיכון ואת גורמי הבקרה לדווח לראש החטיבה הפיננסית ולאגף ניהול הסיכונים על אירועים חריגים, כדוגמת הפסד שעולה על סף שנקבע, חריגה ממגבלות וכ'. כל חריגה מהמגבלות מדווחת מיידית לראש החטיבה הפיננסית, אשר קובעת את אופן הטיפול בחריגות ואת התגובות להתפתחויות חריגות בשוקים השונים. החריגות, במידה וישנן, מדווחות לוועדת הנכסים והתחייבויות, לבקר סיכונים השוק ולדירקטוריון (באמצעות מסמך החשיפות). בנוסף, מוגדרות מגבלות פנימיות אשר נקבעות על ידי ראש החטיבה הפיננסית ומנוטרות באופן שוטף.
  - **מעגל הבקרה השני.** במעגל זה נכללים האגף לניהול סיכונים, בקר סיכונים שוק ונזילות ופורום תרחישי קיצון. המחלקה לניהול סיכונים שוק ונזילות מספקת להנהלה ולדירקטוריון תמונת מצב על רמת סיכונים השוק והנזילות של הבנק, חברות הבת העיקריות והקבוצה כמכלול. המחלקה עוסקת בהגדרת סוגי הסיכון, בפיתוח כלים ומתודולוגיות לזיהוי ולמידה של החשיפות לסיכונים השוק והנזילות. זאת, בין היתר, בהתאם להנחיות והמלצות הגופים הרגולטורים בתחומי ניהול הסיכונים. המחלקה משמשת כגוף מקצועי המספק הכוונה בנושאים אלו ליחידות הרלוונטיות בבנק ובחברות הבת. המחלקה עורכת את מסמך החשיפות, אשר מציג את מצב החשיפות העדכני מול המגבלות וכן מדווח על חריגות מהמדיניות, הנהלים והמגבלות שהוגדרו על ידי הדירקטוריון.
  - גורם נוסף במעגל הבקרה השני הוא היחידה לבקרת סיכונים השוק והנזילות, שתפקידה העיקריים הם: תיקוף מודלים המשמשים לניהול סיכונים השוק והנזילות, בדיקת התאמת הפעילות והחשיפות בפועל לעקרונות ולגבולות החשיפה המאושרות, בדיקת סבירות תרחישי הקיצון ונאותות תהליך מדידת סיכונים השוק והנזילות.
  - **מעגל הבקרה השלישי** כולל את הביקורת הפנימית, אשר מבצעת הערכה כוללת של איכות ניהול הסיכונים בבנק. לשם כך היא משלבת בתוכנית העבודה השנתית שלה פעולות ביקורת מתאימות. הביקורת הפנימית בודקת, סוקרת ומעריכה את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון והנחיותיו בנושא ניהול, אמידיה ובקרת הסיכונים, עמידת הבנק במגבלות החשיפה שקבע הדירקטוריון, מהימנות וזמינות המידע הניהולי והדיווחים הפיננסיים והתפעוליים המוגשים לדירקטוריון ולהנהלת הבנק.
  - **המבנה הארגוני בחברות הבת העיקריות.** המבנה הארגוני בחברות הבת העיקריות כולל את הפונקציות ומעגלי הבקרה שתוארו לעיל, במספר שינויים כמתחייב מגודלן:
  - בנק מרכנתיל דיסקונט. הפורום העליון לניהול סיכונים השוק והנזילות הוא "ועדת הנוסטרו המורחבת", הפועלת בראשות המנכ"ל, אשר מתכנסת אחת לחודש. האחריות לניהול הסיכונים השוטף מוטלת על "ועדת הנוסטרו המצומצמת", הפועלת בראשות מנהל החטיבה הפיננסית וניהול נכסי לקוחות, אשר מתכנסת בתדירות שבועית. במהלך שנת 2010 הועברה האחריות לניהול סיכונים השוק והנזילות לחטיבה הפיננסית וניהול נכסי לקוחות, כחלק מהיערכות ארגונית הנגזרת מיישום הוראת בנק ישראל בנושא "מנהל הסיכונים ראשי".
  - באי די בי ניו יורק פועל מנהל סיכונים ראשי, במעמד חבר הנהלה, שתחום אחריותו הבלעדי הינו ניהול הסיכונים. כמו כן פועלת ועדת הנהלה לניהול סיכונים השוק (ועדת ALCO) הכפופה לוועדת הנהלה לניהול סיכונים. הועדה מורכבת מהמנכ"ל, הנהלה בכירה ונציגי Treasury וניהול סיכונים ומתכנסת מידי חודש. בוועדה דנים במצב החשיפות ובאסטרטגיה לשינוי במצב החשיפות לאור הערכות כלכליות ושינויים צפויים בשוקים.
  - בנק דיסקונט למשכנתאות. במהלך שנת 2010 בוצע שינוי ארגוני במסגרתו הסמנכ"ל הממונה על האגף הפיננסי הוגדר גם כמנהל הסיכונים הראשי

של הבנק הכפוף למנכ"ל. האגף אחראי על ניהול כלל הסיכונים, ביניהם גם סיכוני השוק והנזילות. כמעגל שני מונה בקר סיכוני שוק שתפקידו לבצע בקרה בלתי תלויה על נוטלי הסיכון בבנק. במהלך שנת 2010 אושרו מסמכי מדיניות לניהול סיכוני השוק ולניהול סיכוני הנזילות.

## האופי וההיקף של מערכות הדיווח ומדידת הסיכון

מדידת החשיפה לסיכוני שוק ונזילות, לרבות חישוב אומדני הסיכון השונים, מבוצעת בבנק בתדירות שבועית, באמצעות מערכת Riskpro. המערכת משמשת כבסיס לנתונים פיננסיים, בו מרוכז המידע הפיננסי הנדרש לניהול סיכונים, המתייחס למגוון המכשירים הפיננסיים בהם פועל הבנק, כולל אופציות גלומות, לנתוני השוק (דוגמת מדדים, שערי חליפין ושיעורי ריבית), מידת התנודתיות שלהם והמתאמים הסטטיסטיים שביניהם, וכן מודלים מימוניים והתנהגותיים.

באמצעות המערכת מחושבים אומדני הסיכון וסימולציות על כלל הפעילות ברמת הבנק והקבוצה, על פעילויות/תיקים וכן מחושבים מודדי סיכון נוספים ונמדדות חשיפות הריבית (יצוין כי המערכת משמשת גם במדידת השווי ההוגן לצרכי הדיווח החשבונאי).

מערכת זו משמשת גם את בנק מרכנתיל דיסקונט, לחישוב החשיפות לסיכוני השוק והנזילות שלו.

**אי די בי ניו יורק.** מדידת החשיפה לסיכוני שוק ונזילות מבוצעת על ידי המעגל הראשון (ה-Treasury) באמצעות מערכת ניהול סיכונים עצמאית המספקת חישוב של אומדי הסיכון בתדירות חודשית. ניהול הסיכונים מבקר את החשיפות לסיכוני השוק והנזילות.

**בדמ"ש.** מודד ומדווח על רמות החשיפה לשיעורי ריבית באמצעות מיקור חוץ. בדמ"ש מצוי בתהליך של הערכות לקראת שימוש במערכת ניהול הסיכונים המשמשת את הבנק.

## מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון

**מדיניות גידור סיכוני השוק.** מדיניות הבנק וחברות הבת הבנקאיות בנושא ניהול סיכוני שוק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק, במסגרת מגבלות כמותיות שנקבעו על חשיפות אלה תוך הגדרה של אופן הפעילות והגנה עליה.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים);
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים ולקוחות גדולים);
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים ולקוחות גדולים.

## ניהול ומדידת סיכוני שוק

בהוראה בנושא ניהול סיכונים מס' 339, שפורסמה על ידי המפקח על הבנקים, נקבעו עקרונות יסוד לניהול ולבקרת הסיכונים השונים. במסגרת זו הוטלה על הדירקטוריון החובה לדון במדיניות הבנק בתחום ניהול הסיכונים ולאשרה ואף הועמקה מעורבותו בתחום. בן היתר, מתקיים דיון במסמך החשיפות המרכז את מכלול סיכוני השוק להם חשופה הקבוצה. בהוראה זו נדרש הבנק לנהל את החשיפה לסיכוני שוק באמצעות מערכת מידע המבוססת על מודל פנימי.

### (1) חשיפת בסיס

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או במדד המחירים לצרכן, עקב הפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות והשפעתן של האופציות הגלומות על החשיפה בבסיס. החשיפה לסיכון בסיס ממדדת במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר מטבע חוץ (לרבות בשקלים צמודים למטבע חוץ).



להלן תמצית מאזני ההצמדה, נטו<sup>(1)</sup>:

ליום 31 בדצמבר 2010				
	פריטים	מטבע חוץ	צמוד	מטבע
סך-הכל	שאינם	כולל צמוד	למדד	ישראלי
	כספיים	מט"ח <sup>(2)</sup>	המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים	185,814	6,132	58,827	27,743
התחייבויות	174,245	630	65,316	22,654
<b>הפרש</b>	11,569	5,502	(6,489)	5,089
מכשירים נגזרים	-	-	3,936	(2,679)
אופציות	-	3	226	12
<b>סך-הכל</b>	11,569	5,505	(2,327)	2,422

ליום 31 בדצמבר 2009				
נכסים	187,817	*6,692	*66,052	28,323
התחייבויות	177,525	*924	*72,681	23,286
<b>הפרש</b>	10,292	5,768	(6,629)	5,037
מכשירים נגזרים	-	-	4,862	(4,773)
אופציות	-	2	16	146
<b>סך-הכל</b>	10,292	5,770	(1,751)	410

\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים את הפוזיציות החשבונאיות, השונות מהפוזיציות הכלכליות במגזרי ההצמדה השונים, שעל בסיסן מבוצע ניהול החשיפות היומיומי בפועל (ר' להלן).
- (2) חשיפת הבסיס מחושבת בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, כמוצג בביאור 17 לדוחות הכספיים. לצורך ניהול השוטף מבוצעים שינויים מסוימים, אשר מביאים בחשבון את הגישה הכלכלית של הבנק לסיכוני בסיס. החשיפה למטבעות החוץ השונים מותרת במגבלות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

החשיפה לסיכוני בסיס נמדדת ומנוהלת כאחוז מההון הפנוי הכלכלי של הבנק. ההון הפנוי הכלכלי של הבנק מוגדר כהון העצמי, בניכוי הנכסים הקבועים ובתוספת השקעות בחברות בנות בחו"ל אשר ממומנות מפקדונות במטבע חוץ ובתוספת ההתאמות הנדרשות לצורך ההצגה הכלכלית של החשיפה לסיכוני בסיס.

תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי הכלכלי במגזרי ההצמדה השונים נקבע באופן שוטף במסגרת המגבלות המוצגות להלן ועל בסיס תחזיות לגבי משתני השוק הרלבנטיים.

להלן התפלגות השקעת ההון הפנוי הכלכלי בפועל בקבוצה, בהשוואה למגבלות (הנתונים מוצגים ביחס להון הפנוי הכלכלי):

מגזר	2010				*2009			
	מגבלה	סוף שנה	מ-	עד	ממוצע	סוף שנה	מ-	עד
לא צמוד	היתרה	69%	68%	95%	79%	90%	75%	93%
צמוד מדד	80%-(40%)	29%	2%	30%	19%	5%	5%	22%
מט"ח	25%-(25%)	2%	1%	5%	3%	5%	1%	6%

\* מספרי ההשוואה לשנת 2009 הותאמו לחישוב שבוצע בשנת 2010, אשר כולל גם את חשיפות הבסיס של כאל ושל הקופה לפיצויים.

במהלך שנת 2010 לא נרשמו חריגות מהמגבלות.

**רגישות ההון לשינויים בשער החליפין.** רגישות ההון לשינויים בשערי חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010.

רגישות הון הבנק לשינויים בשערי חליפין <sup>(1)</sup>				
במיליוני שקלים חדשים				
מגזר	10%	5%	-5%	-10%
דולר	(115)	(58)	44	83
יורו	(14)	(12)	25	54
ליש"ט	16	8	(8)	(16)
פר"ש	(1)	-	-	1

הערות:

(1) השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי של הקבוצה (במונחי ערך נוכחי) כתוצאה מהתרחיש.  
 (2) החישוב התיאורטי שנערך בהתייחס ליום היפני הצביע על שינויים זניחים בשווי הכלכלי, ולכן אינו מוצג בטבלה.

השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי ההון של הקבוצה במטבעות השונים, בהינתן התרחיש שנקבע על ידי המפקח על הבנקים.

## (2) החשיפה לסיכון ריבית

### א. כללי

סיכון הריבית הוא הסיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהון כתוצאה משינוי של שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות לרבות תיקונים כלכליים מסויימים. ניהול חשיפת הריבית מבוצע בנפרד בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

### ב. ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

**שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.** לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, בהתאם להוראה, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרימי המזומנים המהוונים בריבית נכיון בשיעור המבטא את אומדן רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרימי המזומנים העתידיים וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הנתונים שיובאו להלן אינם בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת תזרימי המזומנים העתידיים נעשתה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה מתחשבת בתנדויות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול יהיו שונים באופן מהותי. הדברים אמורים בעיקר לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית, ולא נכללה השפעת המס. עוד יצויין כי יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין הערכים המוצגים כשווי הוגן לא ימומש כיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירוקו.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בפרק זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. יתר על כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, ולאור השיטות וההנחות ששימשו ביישום ההוראה, יש להזהר בבחינת נתוני השווי ההוגן כשלעצמם, ובעריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

**מכשירים פיננסיים מורכבים** הינם מכשירי חוב, אשר משובצים בהם רכיבים נגזרים שלא הופרדו מהם. במידע על שווי הוגן, לא נדרש הבנק לסווג מכשירים פיננסיים כמכשירים מורכבים, כיון שבהתאם להנחיות בנק ישראל, החשיפה לריבית של מכשירים אלה כללה את הפריסה של עסקאות אלה על פי מועדי הפרעון, תוך הפרדת מרכיב האופציה ממכשירים אלה. להלן פרוט המכשירים הפיננסיים המורכבים, אשר בגילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית טופלה האופציה שהופרדה והמכשיר המארח כמכשירים העומדים בפני עצמם (ההשפעה על הדוחות אינה מהותית): פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה לקבלת ריבית משתנה, תוכניות חסכון צמודות למדד וצמודות למטבע חוץ עם אופציה לשינוי בסיס הצמדה ואופציה להבטחת קרן הפקדה שקלית, פקדונות והלוואות צמודים למדד וצמודים למטבע חוץ עם אופציה להבטחת קרן שקלית.

לפרטים נוספים בדבר השיטות וההנחות העיקריות ששימשו באומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ר' ביאור 21 לדוחות הכספיים.

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

31 בדצמבר 2010					
מטבע חוץ**			מטבע ישראלי		
סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים					
177,365	4,874	7,237	45,919	28,781	90,554
121,342	8,283	9,528	42,125	961	60,445
(171,322)	(3,913)	(8,905)	(52,165)	(23,236)	(83,103)
(122,460)	(9,246)	(8,231)	(38,499)	(4,785)	(61,699)
4,925	(2)	(371)	(2,620)	1,721	6,197
<b>שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים</b>					

31 בדצמבר 2009					
מטבע חוץ**			מטבע ישראלי		
סך-הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים					
180,171	4,913	8,756	51,381	29,611	85,510
99,735	8,672	10,184	31,365	521	48,993
(175,336)	(4,115)	(11,485)	(56,672)	(24,123)	(78,941)
(100,232)	(9,420)	(7,531)	(28,541)	(5,920)	(48,820)
4,338	50	(76)	(2,467)	89	6,742
<b>שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים</b>					

\* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.  
\*\* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.  
\*\*\* סכומים לקבל (לשלם) כגון מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי הוגן המוצג בביאור 21 בדוח הכספי.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים

31 בדצמבר 2010									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית****									
שינוי בשווי הוגן			מטבע ישראלי				מטבע חוץ**		
			לא צמוד	צמוד	דולר	אירו	אחר	השפעות מקזזות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	6,045	1,825	(2,904)	(370)	(1)	(2)	4,593	(332)	(7%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	6,188	1,731	(2,610)	(390)	-	-	4,919	(6)	-
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	6,381	1,599	(2,607)	(416)	1	(3)	4,955	30	1%

31 בדצמבר 2009									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת השינויים בשיעורי הריבית****									
שינוי בשווי הוגן			מטבע ישראלי				מטבע חוץ**		
			לא צמוד	צמוד	דולר	אירו	אחר	השפעות מקזזות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	6,685	159	(2,523)	(70)	46	-	4,297	(41)	(1%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	6,783	103	(2,502)	(89)	49	-	4,344	6	-
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	6,921	36	(2,756)	(117)	53	-	4,137	(201)	(5%)

\* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.  
\*\* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.  
\*\*\* סכומים לקבל (לשלם) כגון מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי הוגן המוצג בביאור 21 בדוח הכספי.  
\*\*\*\* שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי הוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר הצמדה. סך הכל שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הוא השווי הוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (בהנחה שחל השינוי שצויין בשיעורי הריבית בכל מגזרי הצמדה).

העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים בסך של 74 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים בסך של 4 מיליון ש"ח (לעומת 54 מיליון ש"ח ו-6 מיליון ש"ח, בהתאמה, ביום 31 בדצמבר 2009).

**ג. נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית.** הנתונים שהוצגו בסעיף ב' לעיל, חושבו על בסיס השווי ההוגן, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובהתאמה לחישוב של תוספת ד' בסקירת ההנהלה להלן.

הניהול השוטף של חשיפת הריבית נערך על כלל פעילות הבנק ומובאים בו בחשבון נתונים נוספים המייצגים את הגישה הכלכלית של הבנק לניהול חשיפת השווי הכלכלי של הון הבנק לשינויים בריבית. בפרט נלקחים בחשבון:

- חשיפות עתידיות שונות שאינן עונות על התנאים להכללתן בגישות חישוב חשבונאיות;
  - מחירים המייצגים את העלות האלטרנטיבית שרואה הבנק בהתאם לשינויים במחירי השוק (ולא ביחס לשינויים בסיכון האשראי של התזרימים);
  - יתרות בעלות השפעה כלכלית השונה מהשפעתן החשבונאיות (כגון תיקונים בגין חסוי המס על ההשקעה בחברות בנות בחו"ל).
- נתונים נוספים אלה מביאים לאומדן שווי כלכלי ולאומדני חשיפה לשינויים בריבית, השונים מהאומדנים המקבילים שנגזרים מהנתונים החשבונאיים.

**להלן השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה:**

31 בדצמבר 2010					
השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(102)	(36)	(87)	8	(217)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	120	25	(194)	(9)	(58)
* 31 בדצמבר 2009					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(89)	31	(51)	1	(108)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	102	(40)	(218)	(4)	(160)

\* מספרי ההשוואה לשנת 2009 הותאמו לחישוב שבוצע בשנת 2010, אשר כולל גם את חשיפות הבסיס של כאל ושל הקופה לפיצויים.

המגבלות שקבע הדירקטוריון לגבי החשיפה לסיכוני ריבית במגזרי ההצמדה השונים מבוטאות במונחי הפגיעה המקסימלית בהון הכלכלי כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום התשואה ב-1% בכל אחד מהמגזרים.

המגבלה שנקבעה היא בשיעור של 9% מההון העצמי על החשיפה הקבוצתית לשינוי של 1% בעקומי הריבית, בנוסף למגבלות שקבעו חברות הבת הבנקאיות. בשנת 2010 הבנק והקבוצה עמדו במגבלות החשיפה שנקבעו.

בנוסף לתרחיש של תזוזה מקבילה בעקומי הריבית, הבנק בוחן גם את החשיפה לשינויים לא מקביליים בעקומי הריבית השונים.

מידת הסיכון בבנק נעשית בתדירות שבועית. תוצאות המדידה מזווחות מדי שבוע בפורום הפיננסי, מדי חודש בוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובתדירות רבעונית לדירקטוריון הבנק, במסגרת מסמך החשיפות.

בחברות הבת הבנקאיות מבוצעת מדידה במתודולוגיה דומה ובתדירות חודשית לפחות. החשיפה לסיכוני ריבית מנוהלת בכל אחת מהחברות בנפרד, באמצעות הגופים שהוסמכו לכך.

**ד. אופיו של סיכון הריבית בתיק הבנקאי**

התיק הבנקאי כולל את מרבית סיכוני הריבית של הקבוצה וכוללה בו פעילות הבנק במתן אשראים, ברכישת ניירות ערך ובגיוס פקדונות וכתבי התחייבות. פעילות זו מושפעת משיקולים אסטרטגיים וראייה ארוכת טווח של תיאבון הבנק לסיכון ריבית.

התיק הבנקאי של הקבוצה בארץ מוכוון ללקיחת חשיפות לסיכוני ריבית שקלית ומדידת ואילו התיק הבנקאי של החברות הבנות בחו"ל מכיל חשיפות לסיכוני ריבית מט"ח (בעיקר ריבית דולרית) לרבות סיכון פירעון מוקדם של נכסי הבנק והתחייבויותיו.

להלן השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעור הריבית על התיק הבנקאי:

31 בדצמבר 2010					
השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(99)	(34)	(76)	6	(203)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	116	23	(202)	(8)	(71)
31 בדצמבר 2009					
עליה של 100BP בשיעורי הריבית	(82)	5	(46)	(8)	(130)
ירידה של 100BP בשיעורי הריבית	94	(14)	(223)	5	(137)

\* מספרי ההשוואה לשנת 2009 הותאמו לחישוב שבוצע בשנת 2010, אשר כולל גם את חשיפות הבסיס של כאל ושל הקופה לפיצויים.

בעשר השנים האחרונות לא ארע שינוי שבועי מצטבר, אשר לו היה מתרחש בתקופת הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

להלן ריכוז נתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו, ובכלל זה שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) ומשך החיים הממוצע (מח"מ), בהתאם למגזרי ההצמדה השונים (במיליוני ש"ח), כולל הנחות לגבי פרעונות מוקדמים:

	ליום 31 בדצמבר 2010			ליום 31 בדצמבר 2009		
	מטבע חוץ		מטבע ישראל	מטבע חוץ		מטבע ישראל
	מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים		מטבע חוץ ושקלים צמודים	מטבע חוץ ושקלים צמודים	
סך-כל הנכסים	150,999	29,742	117,966	134,503	30,132	115,271
סך-כל התחייבויות	144,802	28,021	120,959	127,761	30,043	117,764
משך חיים ממוצע (מח"מ) (בשנים):	0.99	3.83	1.05	0.99	3.69	0.86
נכסים	0.66	3.98	0.69	0.74	3.83	0.73
התחייבויות	0.33	(0.15)	0.36	0.25	(0.14)	0.13
<b>פער המח"מ</b>	3.00	0.76	2.13	3.04	0.59	2.51
<b>הפרש שת"פ</b>						

**(3) הערך הנתון לסיכון VaR (Value at Risk)**

**כללי.** הבנק מנהל את החשיפה לסיכונים בשוק באמצעים שונים, כמפורט לעיל, וכן על ידי מודל סטטיסטי - מודל ה-VaR. מודל זה תואם את הוראות המפקח על הבנקים בעניין ניהול הסיכונים. ה-VaR מהווה אינדיקטור מרכזי למידת חשיפתו של הבנק לסיכונים שוק. ניתוח של תוצאותיו ובחינת השתנתו על פני הזמן מאפשרים להנהלה לקבל מידע על רמת סיכון השוק הגלומה בכלל פעילויותיו של הבנק. ה-VaR אומד את הנזק המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית מוגדרת. נזק זה מתבטא בשחיקה בערך הבנק (במונחי שווי הוגן).

הבנק נדרש לנהל את החשיפה לסיכונים שוק באמצעות מערכת מידע המבוססת על מודל פנימי, שמאפשרת מדידה שוטפת של החשיפה הכוללת של הבנק לסיכונים שוק באמצעות אומדן VaR.

**אופי והיקף מערכות הדיווח ומדידת הסיכון.** חישוב ה-VaR (ברמת הבנק) מבוצע באמצעות מערכת Riskpro. באמצעות המערכת מחושב VaR על כל הפעילות ברמת הבנק ועל פעילויות/תיקים וכן מחושבים מדדי סיכון נוספים וסימולציות ונמדדות חשיפות הריבית.

ה-VaR מחושב על פי מודל פרמטרי המבוסס על התנהגות היסטורית של גורמי הסיכון השונים של השוק בתקופה הקודמת לחישוב (שנה) ובהנחה שהשינויים בפרמטרים מתפלגים נורמלית. החישוב על כל הפעילות ברמת הבנק מבוצע בתדירות שבועית ועל פעילות המסחר בתדירות יומית. הדיסקוריון קבע מנבלה לפיה ה-VaR של הקבוצה (בשיטה פרמטרית, לאופק של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%) לא יעלה על 4% מההון העצמי. ה-VaR ברמת הקבוצה מחושב בתדירות חודשית.

להלן נתונים בדבר אומדן סכום ה-VaR של קבוצת דיסקונט:

שנת 2009		שנת 2010		
בסוף שנה	מינימום	מקסימום	ממוצע	בסוף שנה
במיליוני שקלים חדשים				
144	72	180	130	180
אומדן סכום ה-VaR (במיליוני ש"ח, הקבוצה)				

משקלו של ה-VaR ביחס להון העצמי ביום 31 בדצמבר 2010 עומד על 1.6%, לעומת 1.4% בסוף שנת 2009. העליה באומדן ה-VaR הקבוצתי נובעת, בעיקר, מהכללת נכסי הקופה לפיצויים באומדן זה.

**Back Testing.** בהיות מודל ה-VaR מודל סטטיסטי, עולה הצורך לבחון את טיב החיזוי שהוא מספק. מקובל לבחון את איכות החיזוי של המודל על-ידי מדידה בדיעבד (Back Testing). בבחינה זו מחושב השינוי בפועל של השווי הכלכלי של הבנק. תקפותו של המודל נבחנת על פי מספר הפעמים בהן אירעו חריגות של ההפסד מאומדן ה-VaR. הבחינות שבוצעו עד כה מאששות את תקפות המודל.

בדיקת ה-Back Testing הצביעה על 2 חריגות (בהיקף של 17 ו-21 מיליון ש"ח) במהלך שלוש השנים האחרונות, עובדה התומכת בתקפות המודל.

**מנבלות מודל ה-VaR.** כאמור, ה-VaR הוא כלי סטטיסטי המבסס את אומדן הערך הנתון בסיכון על התנהגות השווקים בעבר ועל הנחות לגבי התנהגות התזרימים השונים בעתיד. מגבלות המודל נעוצות בנקודות הבאות:

- המודל מניח כי השינויים בגורמי הסיכון מתפלגים נורמלית. הנחה זו נדרשת אמנם לצורך קירוב, אבל אינה משקפת בהכרח את התנהגות השווקים;
- חישוב ה-VaR לתקופת אחזקה של 10 ימים מניח כי הפוזיציות ניתנות למימוש או סגירה תוך 10 ימים. בתנאי שוק מסוימים, יתכן שהדבר לא יהיה אפשרי, וההפסד יהיה גדול יותר;
- השימוש ברמת מובהקות של 99% מתעלם מהפסדים שעלולים להתממש מעבר לרמת מובהקות זו (זנב ההתפלגות);
- השימוש בנתונים היסטוריים עשוי שלא לכלול במדגם אירועים קיצוניים.

מסיבות אלה זו ה-VaR אינו אומדן הפסד שיכול להיגרם במצבים אלו ואין להתייחס לתוצאותיו כאל חסם ממשי להפסד אשר עלול להיגרם לבנק בתרחיש קיצוניים. המענה יכול להינתן על ידי בחינה של ההפסד הפוטנציאלי בתרחיש קיצון (כמפורט להלן).

**(4) ניתוח ירידת השווי הכלכלי בתרחישי קיצון (STRESS TESTS)**

השווקים העולמיים והמקומיים נתונים מעת לעת לזעזועים הנובעים מאירועים קיצוניים. אירועים אלה עשויים להיות קשורים למשבר כללי (כגון: מלחמה, זעזוע פוליטי, אסון טבע וכיו"ב) או לזעזוע בשווקים הפיננסיים, ולהתבטא בשינויים מהותיים בריביות, שערי חליפין, או בתנודתיות גדולה במיוחד של גורמים אלה, החורגת מהתנהגות היסטורית נורמלית. אחת ממטרותיו של תהליך ניהול הסיכונים היא להגן על הבנק מפני הפסד קיצוני שעלול לנבוע מזעזועים מעין אלה. על אף שה-VaR הינו אמצעי המדידה המתאים ביותר לאמידת החשיפה הכוללת לסיכונים השוק, אין הוא מספק מידע על הפסדים שעלולים להתרחש בתנאי שוק חריגים ומעבר לרמת המובהקות שנקבעה.

מבחינת קיצון (Stress tests) מאפשרים לבחון את השפעתם האפשרית של אירועים קיצוניים מעין אלה, ובכך הם מהווים נדבך משלים לבחינת החשיפה לסיכונים שוק שנעשית על פי מודל ה-VaR.

בבנק פועל פורום Stress tests, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, שבו נבחנים, לפחות אחת רבעון, תרחישי קיצון. בפורום משתתפים הכלכלן הראשי, נציגי הגורם העסקי (ניהול הנכסים וההתחייבויות וחדר עסקות) וכן האגף לניהול סיכונים ובקר סיכונים השוק והנזילות. בישיבות הפורום נסקרות תוצאות התרחישים שהוגדרו ונבחנת מידת השפעתם על תיק הבנק. כן נקבעים בו, במידת הצורך, תרחישי קיצון נוספים אותם ראוי לבחון. הפורום קובע תרחישי קיצון גם עבור חברות הבת הבנקאיות ובוחן את השפעות תרחישי הקיצון על פעילותן.

הבנק וחברות הבת העיקריות בוחנים כ-15 תרחישי קיצון הכוללים שינויים בעקומי הריבית (מקביליים ולא מקביליים), שינויים בשערי החליפין ובמדד ושינויים במרווחים של ההשקעות באיגרות החוב הקונצרניות.

- להלן פרטים בדבר תרחישי הקיצון העיקריים המופיעים בבנק:
- תרחישי השינויים הקיצוניים בנתוני השוק החל משנת 2000;
  - תרחישי השינויים שחלו בשווקים במהלך משבר אוקטובר 1998;
  - תרחיש החרפה במצב הבטחוני בארץ;
  - תרחיש משבר פיננסי בארה"ב ובאירופה (תרחיש תאורטי שעודכן ונבחן לאור המשבר בשווקים האמורים בשנים האחרונות, כאשר התרחיש התיאורטי חמור ממנו בפרמטרים מסויימים);
  - תרחיש עלית מחירים עולמית;
  - תרחיש משבר בשווקים המתעוררים;
  - תרחיש אירוע קיצון הכולל הנחות מחמירות של שינויים בריביות.
- המגבלה על הפגיעה המקסימלית בשווי הכלכלי של ההון העצמי של הבנק בתרחישי קיצון נקבעה כך שלא תעלה על 12.5% מההון העצמי. במהלך שנת 2010 עמד הבנק במגבלה זו.

### **(5) מודל ה-NII (NET INTEREST INCOME) וה-EAR (EARNING AT RISK)**

בנוסף לבחינת רגישות השווי הכלכלי של ההון העצמי, הבנק בוחן את ההשפעה של שינויים מוגדרים בריבית על ההכנסות מריבית. בחינה זו מבוצעת באמצעות סימולציה דינאמית על הכנסות הריבית נטו לשנה הקרובה, כדי לבחון את השפעתן של אסטרטגיות שונות בניהול הנכסים וההתחייבויות על הכנסותיו העתידיות של הבנק מריבית. מודד ה-EaR מודד את רגישותן של ההכנסות מריבית לשינויים בתשואות השוק. יצוין כי מודל זה אינו משמש לניהול חשיפות הריבית של הבנק, אך משמש כמודל לניהול חשיפות הריבית באי די ניו יורק ובבנק מרכזתיל דיסקונט.

### **(6) הנחות התנהגותיות המיושמות באמידת סיכוני השוק והנדילות**

**מודל פריסת יתרות העו"ש הזכותיות.** לצורך החשיפה לסיכוני ריבית הבנק מניח כי שיעור משמעותי של יתרות העו"ש הזכותיות אינו צפוי לפרעון מיידי ונפרס לתקופות של שנה עד שבע שנים. זאת בהתאם להנחות התנהגותיות אשר מתעדכנות מעת לעת. בסוף שנת 2010 עודכן המודל באופן המשקף את הערכות הבנק באשר למידת יציבותן של יתרות העו"ש.

**מודלים לכימות סיכון פירעון מוקדם Prepayment risk של נכסים.** הקבוצה מפעילה מספר מודלים לחיזוי פרעונות מוקדמים בתיק נכסיה. הבנק מנהל גם את סיכון הפרעון המוקדם של הלוואות המשכנתא הניתנות באמצעות בנק דיסקונט למשכנתאות, במסגרת "מתווה דיסקונט". המודל המופעל על ידי הבנק מבוסס על נתונים היסטוריים של פירעונות מוקדמים, בדומה למודל המופעל בבנק דיסקונט למשכנתאות. חב' הבת IDBANY עושה שימוש במודלים מקובלים בארה"ב לחיזוי שיעורי הפרעון המוקדם בתיק הנכסים מגובי המשכנתאות המוחזק על ידה.

### **(7) הגישה הסטנדרטית להקצאת הון לסיכוני שוק**

- הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק בהתאם לגישה הסטנדרטית, כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208. הקצאת ההון לסיכוני שוק נעשית כלהלן:
- סיכון ריבית ומניות - הקצאה בגין התיקים המנוהלים בבנק למטרות מסחר, ובכלל זה כלל פעילות חדר עסקות. חישוב סיכון ריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון";
  - סיכון שער חליפין - הקצאה בגין כלל פעילות הבנק;
  - סיכון אופציות - הקצאה בגין כלל פעילות הבנק, לרבות אופציות גלומות. החישוב נערך בהתאם לשיטת "זלתא פלוס".

להלן פירוט הקצאת ההון לסיכוני השוק לפי הגישה הסטנדרטית (כללי באזל II):

הקצאת הון ליום	
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
במיליוני שקלים חדשים	
<b>הבנק:</b>	
69*	96*
סיכון ריבית	
70*	76
סיכון שער חליפין	
-	1
סיכון מניות	
17	26
סיכון אופציות	
156	199
סך-הכל הבנק	
64	33
סך-הכל חברות בנות	
220	232
<b>סך-הכל הקבוצה הבנקאית</b>	
2,752	2,907
הקצאה במונחי נכסי סיכון	

\* כולל סיכון ספציפי בסך של 4 מיליון ש"ח ו-0.2 מיליון ש"ח בשנים 2010 ו-2009, בהתאמה.

ההקצאה לסיכוני שוק במונחי נכסי סיכון מהווה כ-2.05% מסך נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2010, לעומת כ-1.95% ליום 31 בדצמבר 2009. העליה בהקצאת ההון לסיכוני שוק, נבעה מגידול בחשיפות הבנק במטבעות דולר ויורו. עליה זו קווצה בחלקה בירידה בהקצאת ההון בגין חברות הבת.

### (8) ניהול פוזיציות מסחר

הבנק מבחין בין חשיפות הנוצרות במהלך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין החשיפה למסחר. הפוזיציות למסחר הינן תוצאה של פעילות הבנק כ"עושה שוק" ושל ניהול דינמי של תיק הנכסים הפיננסיים הנדלים. פעילות המסחר מכוונת ליצירת הכנסות תוך לקיחת חשיפות בטווח הסיכון המותר לפעילות ותוך קיום מעקב ובקרה יומיים ותוך-יומיים.

הדירקטוריון קבע מערכת מגבלות נפרדת לפעילות המסחר ולפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות. המגבלות על פעילות המסחר נקבעו על ידי הדירקטוריון במונחים של היקף הפעילות, של הרגישות לגורמי סיכון, ושל ההפסד התיאורטי בתרחישים, לרבות תרחישי קיצון ובמונחים של הערך בסיכון (VaR). כמו כן נקבעו גורמי הניהול והבקרה בפעילויות אלה.

פעילות המסחר מבוצעת תוך מדידה יומית של העמידה במגבלות על ידי הגורם המנהל את התיק ובקרה יומית על ידי גורם בקרה, של העמידה במגבלות ושל הרווחיות.

לצורך חישובי הקצאת ההון לסיכוני שוק בנדבך הראשון הוגדרו הפוזיציות אשר יכללו בתיק למסחר. פוזיציות אלו עונות על הדרישות בהוראת באזל 2 וכוללת מכשירים פיננסיים המוחזקים עם כוונת מסחר וכן מכשירים שמטרתם לגדר רכיבים אחרים של התיק למסחר. הבנק הגדיר כי התיק יכלול את פעילויות חד"ע וכן פעילות מסוימת בתיקי אג"ח. בחברות הבת היקפי התיק למסחר הם לא מהותיים.

### (9) סיכוני אופציות

סיכוני אופציות מתייחסים לאפשרות להפסד הנובע משינויים בנכסי הבסיס והתנודתיות שלהם המשפיעים על שווי של אופציות, לרבות סטיות התקן. דירקטוריון הבנק קבע הנחיות לפעילות המותרת באופציות, הן במונחי נפח כולל והן במונחי ירידת השווי המקסימלית בתרחישי קיצון ובתרחיש מתון. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין או בממד ובתנודתיות (Volatility) של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו בנהלי חדר עסקות מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות, במונחים של מדדי רגישות (Greeks).

גם הדירקטוריונים של חברות הבת הבנקאיות העיקריות קבעו מגבלות על הפעילות באופציות. בשנת 2010 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

### (10) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

עסקאות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים מבוצעות בחלקן עם תאגידים בנקאיים או חברי הבורסה לניירות ערך, המחויבים לעמידה בדרישות של הלימות הון או לעמידה ברמת בטחונות מול הבורסה לניירות ערך, ובחלקן עם לקוחות הבנק האחרים, המחויבים בבטחונות בהתאם לנוהלי הבנק.



עסקאות אלו מבוצעות הן עבור לקוחות הבנק והן עבור הבנק עצמו, גם למטרות גידור סיכונים וגם למטרות אחרות. חדר עסקות מבצע פעולות מסחר עם לקוחות וכן פעולות לגידור סיכונים במסגרת ניהול סיכוני השוק. בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון, נקבעו לחדר העסקות מגבלות פנימיות בתחום פעילות זה.

הבנק פעיל במגוון רחב של מכשירים פיננסיים נגזרים בשקלים ובמט"ח, ובכלל זה באופציות רגילות ובאופציות "אקזוטיות" מסוגים מסויימים ומשמש "עושה שוק" בחלקם. חלק ניכר מהעסקאות מבוצעות "מעבר לדלפק" (OTC) לפי צרכי הלקוחות וצרכי הבנק. קביעת המחירים לעסקאות אלו מבוצעת על בסיס תשואות ומחירי נכסי הבסיס, בהתבסס על מודלים מקובלים לתמחור ובהתחשב בתנאי התחרות בענף. דירקטוריון הבנק קבע את אופן הפעילות של הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים, היקפי הפעילות המקסימליים ומגוון המכשירים הפיננסיים שלבנק מותר לפעול בהם (בין אם עבור לקוחותיו ובין אם עבור עצמו). היקף הפעילות לכל מכשיר פיננסי נגזר נקבע בנוסף למגבלות אחרות וזאת, בין היתר, על מנת לתחום את הסיכון התפעולי הכרוך בפעילות זו, ולכן היקף הפעילות במכשיר מסוים אינו מייצג בהכרח את רמת הסיכון הגלומה בו. בשנת 2010 נרשמה חריגה אחת ממגבלות אלו.

בנוסף, הבנק קבע מגבלות על החשיפה המצרפית של כלל לקוחות הבנק למטבעות מסויימים. בשנת 2010 נרשמו שתי חריגות ממגבלות אלו. החשיפות הנוצרות כתוצאה מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, הן בבסיס ההצמדה והן בריבית, נכללות במסגרת מגבלות הדירקטוריון השונות לחשיפות הבסיס, הריבית והאופציות. כלל החשיפות והעמידה במגבלות הדירקטוריון נמדדות ומבוקרות באופן שוטף על ידי ה-middle office.

**להלן נתונים אודות היקפי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, של הבנק והחברות המאוחדות שלו:**

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>		
1,378	-	נגזרים מגדרים
*108,704	131,963	ALM נגזרים
*42,476	44,826	נגזרים אחרים
4,630	5,164	נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

\* סווג מחדש.

**היבטים חשובנאים.** המדיניות החשבונאית לגבי מדידת ערכם של המכשירים הפיננסיים הנגזרים והתוצאות הנובעות מהם, סוגי העסקאות והמכשירים הפיננסיים הנגזרים, בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, מפורטת בביאורים 1 ו-20 לדוחות הכספיים.

על פי הנחיות המפקח על הבנקים כאמור, הוגדרו רוב העסקאות שמבצע הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים במסגרת ניהול סיכוני השוק הנובעים מנכסי הבסיס הפיננסיים שלו (ALM) כ"עסקאות ALM" ולא "עסקאות גידור", מאחר שלפי הנחיות אלו נדרשים קריטריונים מחמירים על מנת שעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים יוכרו כ"עסקאות גידור".

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכוני שוק כאמור כוסתה על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נקפות לדוח הרווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שהוגדרו כ"עסקאות ALM" מחושבות לפי ה"שווי ההוגן". לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות ALM". השפעת האמור לעיל הייתה הקטנת הרווח מפעולות מימון בסך של 146 מיליון ש"ח בשנת 2010, בהשוואה להקטנת הרווח מפעולות מימון בסך של 247 מיליון ש"ח בשנת 2009.

הכנסות המימון ממכשירים פיננסיים נגזרים מפורטות בביאור 23 לדוחות הכספיים.

**פעילות בשוק המעו"ף.** הבנק פועל בשוק המעו"ף על מחד המניות עבור לקוחותיו בלבד, תוך שמירת בטחונות בהתאם להנחיות הבורסה לניירות ערך. באופציות על שערי החליפין של הדולר, פועל הבנק בשוק המעו"ף הן עבור לקוחות והן עבור עצמו. ללקוחות נבחרים מאפשר הבנק לפעול באשראי בשוק המעו"ף תוך מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק מול הבטחונות.

## ניהול ומדידת סיכון הנזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה, ויאלץ לגייס מקורות או לממש נכסים באופן שיגרום לו הפסד מהותי. כיוון שמדובר במצב של אי וודאות, שבו סיכון הנזילות קיים תמיד, הבנק קבע לעצמו את החשיפה המקסימלית לסיכון נזילות שהוא מוכן ליטול.

המדידה השוטפת של החשיפה לסיכונים נזילות מיועדת לספק למקבלי ההחלטות אינדיקטורים המתריעים על התגברות סיכון זה, וזאת תוך הותרת פרק זמן שיאפשר להם לנקוט בצעדים לטיפול בסיכון ומבלי שייגרמו הפסדים מהותיים.

**ניהול סיכונים הנזילות.** הבנק מנהל את סיכונים הנזילות שלו בכפוף למדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והמביאה לידי ביטוי את הנחיות הרגולטור בתחום והעקרונות המקובלים בתחום זה. מדיניות זו, אשר עוצבה ואושרה במהלך שנת 2010, מהווה עלית מדרגה ביכולת הניהול של סיכון הנזילות ויישום הנחיות באזל בתחום זה. המדיניות כוללת התייחסות למספר תרחישי קיצון, מבנה המקורות, כרית הנזילות, וקביעת מגבלות על אומדי הסיכון השונים. בנוסף כוללת המדיניות גם את תוכנית הבנק לטיפול במשבר נזילות, לרבות הגדרת אינדיקטורים המשמשים לזיהוי מגמות בסיכון הנזילות.

המודל הפנימי המופעל כעת בבנק הינו מודל משופר, שנבחן במהלך שנת 2010 במקביל להפעלת המודל הקודם. בתחילת שנת 2011 אישר הדירקטוריון לנהל את סיכון הנזילות באמצעות מודל זה.

המודל הפנימי לאומדן סיכון הנזילות בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון שונים על נכסי הבנק והתחייבויות, בין אם נובעים מאירועים המשפיעים באופן ספציפי על נזילותו של הבנק ובין אם נובעים מהתפתחויות כלל מערכתיות.

המודל מבוסס, בין היתר, על העקרונות הבאים:

- הפרדה בין נזילות לטווח קצר לנזילות לטווח ארוך;
- ניהול נפרד של סיכונים הנזילות במגזר השקלי (כולל צמוד מדד וצמוד מט"ח) ובמגזר המט"ח;
- הבחנה בין מפקידים הנבדלים זה מזה בדפוסי התנהגותם;
- סיווג הנכסים וההתחייבויות על פי תקופות לפרעון על בסיס כלכלי.

בתהליך הניהול של סיכון הנזילות מובאים בחשבון, בין היתר, מדיניות הבנק ומגמות בשווקים הפיננסיים, מבנה ופיזור הפקדונות ושיעורי המיחזור שלהם, מוניטין הבנק ודירוגו, היקף תיק ניירות הערך ומידת פיזורו, גודל השוק הרלבנטי ותנודתיות המחירים.

מודל סיכון הנזילות של הבנק מביא בחשבון גם את הערכת הבנק באשר למצב הנזילות של חברות הבת, לרבות צרכי הנזילות שלהן בהווה ובעתיד. חברות הבת הבנקאיות מנהלות אף הן את סיכון הנזילות שלהן בהתאם לנדרש בהוראות.

בבנק פועל פורום נזילות אשר מתכנס בתדירות שבועית לפחות, דן במצב הנזילות ובוחן את יישום החלטות הגורמים הניהוליים.

**מגבלות החשיפה לסיכונים נזילות.** המגבלות שקבע הדירקטוריון במסמך המדיניות החדש שאושר מתייחסות למספר אומדי סיכון וכן למבנה הנכסים וההתחייבויות.

בשנת 2010 לא נרשמו בבנק חריגות מהמגבלות שהוגדרו.

## פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

### אסטרטגיות ותהליכים

במסגרת מדיניות גיוון ההשקעות פועל הבנק בשני תחומים עיקריים:

- קרנות השקעה פרטיות, קרנות הון סיכון וקרן של קרנות גידור;
- השקעה ישירה בחברות שההשקעה בהן נחשבת השקעה ריאלית.

לפרטים בדבר מדיניות ההשקעות ובדבר הישיות בהן משקיע הבנק, ר' "תת מגזר חברות ריאליות" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים".

להלן נתונים לגבי השקעות במניות

ליום 31 בדצמבר			
2009		2010	
עלות מופחתת שווי הוגן	עלות מופחתת שווי הוגן	עלות מופחתת שווי הוגן	עלות מופחתת שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
השקעות במניות חברות כלולות <sup>(1)(2)</sup> :			
163	163	152	152
מניות שאינן סחירות			
מניות בתיק הזמין למכירה:			
53	50	55	39
מניות סחירות			
650	650	626	626
מניות שאינן סחירות			
703	700	681	665
סך-הכל מניות בתיק הזמין למכירה			
866	863	833	817
<b>סך-הכל השקעה במניות</b>			

הערה:

- (1) למידע נוסף ר' ביאור 6 לדוחות הכספיים.  
 (2) לפרטים בדבר השקעה בבנק הבינלאומי, שאינה כלולה בטבלה, ר' ביאור 6 לדוחות הכספיים ו"הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן.

דרישת ההון בגין פוזיציות במניות<sup>(1)</sup>

ליום 31 בדצמבר	
2009	2010
במיליוני שקלים חדשים	
68	69
בגין השקעות בקרנות הון סיכון, בקרנות השקעה פרטיות ובקרן של קרנות גידור <sup>(2)</sup>	
20	17
בגין השקעה במניות אחרות <sup>(3)</sup>	
11	10
בגין הלוואות בעלים <sup>(3)</sup>	
99	96
סך דרישת ההון בגין פוזיציות במניות	
1,654	1,548
השקעות שנוכו מההון <sup>(4)</sup>	

- (1) דרישת ההון חושבה לפי 9% והיא אינה כוללת דרישת הון בגין השקעה במניות בתיק למסחר.  
 (2) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 150%.  
 (3) השקעות אלו משוקללות במשקל סיכון 100%.  
 (4) כולל בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי.

## סיכונים תפעוליים

**רקע כללי.** סיכון תפעולי מוגדר בהוראות בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה משיטות פגומות לעיבוד נתונים, טעויות אנוש והעדר תהליכי בידוק ובקרה נאותים.

קבוצת דיסקונט מציעה ללקוחותיה מגוון רחב של שירותים פיננסיים החל ממוצרים בנקאיים כמו פקדונות והלוואות מסחריות, עבור בשירותי מט"ח, שירותי ניירות ערך, יעוץ והפצה של מוצרים פנסיוניים וכלה בניהול תיקים, שירותי חיתום, משכנתאות ועוד.

מתוך הכרה כי במגוון כה רחב של שירותים ופעילויות בנקאיות, הניתנים על ידי הבנק וחברות הבת שלו, גלויים סיכונים תפעוליים רבים, פועלים הבנק וחברות הבת, למזער את החשיפה לסיכון התפעולי.

**מבנה ארגוני של פונקציות ניהול הסיכונים התפעוליים.** מנהל הסיכונים הראשי נושא באחריות העל לניהול סיכון זה בבנק ובקבוצה. כל

ראש חטיבה או מערך אחראי לניהול הסיכון התפעולי הגלום בתחומי פעילותו. כמו כן, בכל החטיבות והמערכים מכהנים בקרי סיכונים תפעוליים שתפקידם, בין היתר, לסייע לראש החטיבה או המערך בניהול הסיכון התפעולי, לרבות זיהוי הסיכונים, אמידתם וגיבוש תוכניות להפחתתם. בקרי הסיכונים התפעוליים עומדים בקשר עם אגף ניהול הסיכונים, ומדווחים אליו. האגף לניהול הסיכונים, אשר כפוף למנהל הסיכונים הראשי, מפקד על גיבוש המדיניות בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים, ואחראי לוודא את יישומה, תוך העמדת הכלים הנדרשים לכך, גיבוש מתודולוגיה לזיהוי

והערכת הסיכונים, לניטורם והפחתתם ומסירת דיווח עליהם לוועדת מנהלי הסיכונים, להנהלת הבנק ולדירקטוריון. כן אחראי האגף להטמעת תרבות ניהול הסיכונים התפעוליים בקרב יחידות הבנק והקבוצה.

מבנה זה של ניהול הסיכונים מאפשר הפרדה בין נוטלי הסיכונים, בחטיבות ובמערכים השונים, אשר יוצרים באופן ישיר את החשיפה לסיכון ומנהלים אותו, לבין הגורמים העוסקים בניהול הבלתי תלוי של הסיכון.

במקביל, גופי הבקרה - הממונה על איסור הלבנת הון, הביקורת הפנימית וקצינת הציות, שומרים על מעמדם כגופים עצמאיים המדווחים להנהלה ו/או לדירקטוריון.

חברות הבת גיבשו מבנה ארגוני התומך בניהול הסיכונים התפעוליים שלהן, ברוח דומה ובשינויים הנדרשים. מבנה ארגוני כאמור, יאפשר ניהול קבוצתי כולל ויעיל של הסיכונים התפעוליים בקבוצה.

**מדיניות ניהול סיכונים תפעוליים.** בחודש פברואר 2011, הוצגה לוועדה לניהול סיכונים הצעה לעדכון המדיניות, לרבות הצהרת התיאבון של הסיכון התפעולי וספים לניטור. עם אישור ההצעה בדירקטוריון, הבנק יפעל לאימוצה ברמת הקבוצה.

מטרת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים הינה, להגדיר ולתקשר דרישות לניהול הסיכונים התפעוליים בכל יחידות קבוצת הבנק ולהבטיח את אפקטיביות הניהול, הבקרה והשליטה בסיכונים התפעוליים הגלומים בפעילות הבנק. כמו כן, המדיניות מיועדת להבטיח:

- קיום תהליכי זיהוי הסיכונים, הערכתם, ניטורם השוטף, מזעור החשיפה ובקרה שוטפת בכל יחידות הבנק;
- קיום מבנה ארגוני ותפקודי בבנק אשר תומך בניהול הסיכונים התפעוליים;
- דיווח מלא של אירועי כשל, כולל אירועים מסוג "כמעט ונפגע", וקיומו של תהליך הפקת לקחים יעיל.

בנוסף, המדיניות קובעת כי:

- הנהלת הבנק תבחן, באמצעות האגף לניהול סיכונים, בעקביות ובאופן שוטף, את מהות ועוצמת הסיכונים התפעוליים המשפיעים על הבנק, על מנת להתמודד עם הסיכונים התפעוליים ובניסיון למזער את חשיפת הבנק להתרחשות אירועי כשל. בחינה כזו, תיקח בחשבון שינויים מהותיים בגורמים הבאים: הוראות רגולטוריות רלוונטיות, מצב המשק ורמת החשיפה לסיכונים בענף בארץ ובעולם, מבנה ארגוני ותהליכי עבודה בבנק, מערכות מידע התומכות בתהליכים השונים, תהליכים עסקיים או תפעוליים, כמות הפעילות בבנק (העסקית והתפעולית) שיכולה לשנות את היקף הנזק הפוטנציאלי, כלים טכנולוגיים, לרבות פתיחת המערכות לערוצי הפצה חדשים, יישום אמצעי בקרה, הטמעת מערכות מידע חדשות והשקת מוצרים חדשים;

- הנהלת הבנק מזה והדירקטוריון מזה יבחנו, ישפרו ויעמיקו במידת הצורך את עקרונות הליבה בתחום ניהול הסיכונים התפעוליים, את הצהרת הסובלנות לסיכון, הגדרת מסגרת הסמכויות לנטילת הסיכון, הגדרה ותחזוקה של המבנה הארגוני התומך בניהול הסיכון התפעולי;

- מבנות החשיפה לסיכונים תפעוליים ברמת הבנק והקבוצה יאפשרו פעילות תפעולית יעילה, אחראית וחשוכנית בהוצאות;

- מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפיתוח מתודולוגיה ומודלים וגיבוש כלי עבודה ושיטות הערכה ואמידה של הסיכון התפעולי בקבוצה, על מנת שניהול הסיכון התפעולי בבנק ובקבוצה יהיה איכותי, אפקטיבי ואקטיבי. בנוסף, מנהלת הסיכונים הראשית אחראית לדיווח להנהלה ולדירקטוריון;

- בכל חטיבה או מערך, הגורמים נוטלי הסיכונים, מהדרג הניהולי הנמוך ביותר ועד לדרג ההנהלה הבכירה, הינם בעלי הסיכון ואחראים לניהולו השוטף, על ידי זיהוי הסיכון, הערכת רמתו, ניטורו, קביעה וביצוע של תוכניות להפחתת רמת הסיכון השוטף, כמו גם, דיווח לגורמים הממונים עליהם ולאגף לניהול סיכונים;

- המערך לניהול סיכונים יפעל להטמעת ניהול הסיכונים התפעוליים על ידי הגדרת תהליכי עבודה ונהלים מיטביים בתחום;

- אחת לתקופה תתבצע, בכל מוקד סיכון, בחינה ניתוח והערכה עצמית של הסיכונים התפעוליים ועוצמתם (RCSA), תוך התייחסות לשינויים שהתרחשו בתהליכים חדשים, פעילויות ומוצרים חדשים. ההערכה תתבצע על פי מתודולוגיה להערכת סיכונים אשר שימשה את הבנק במהלך סקר הסיכונים התפעוליים, תוך שימת לב מיוחדת לסביבת הבקרה.

**מתודולוגיה להערכת הסיכונים.** המתודולוגיה להערכת הסיכונים גובשה על ידי המערך לניהול סיכונים ומשמשת את הבנק ואת חברות הבת, בהערכה העצמית השוטפת שלהם, הן של הסיכונים הקיימים והן של סיכונים חדשים בתהליכי עבודה חדשים ובמוצרים חדשים.

כל מנהל מוקד סיכון אחראי לזהות ולהעריך את הסיכונים והבקורות הקיימים בתהליכי העבודה עליהם הוא אחראי. מנהל מוקד הסיכון אחראי לזהות ולעדכן את הפרמטרים השונים הקשורים בהערכת הסיכונים בעקבות שינוי בתהליכי העבודה או שינוי שהשפיע על איכות סביבת הבקרה.

הערכת הסיכונים משקללת את מאפייני התהליך והיקף הנזק שעלול להיווצר, וכן את רמת האפקטיביות של הבקורות הקיימות על סמך פרמטרים שהוגדרו. השילוב בין הערכת הסיכונים והבקורות הקיימות מאפשר הערכה של רמת הסיכון השוטף במונחים איכותיים.

**הקצאת ההון.** הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי נעשית בקבוצת דיסקונט על פי גישת האינדיקטור הבסיסי. בגישה זו מחשבים את הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון התפעולי, על ידי מכפלת ההכנסה הגולמית נטו במקדם של 15%.

על פי הנחיות המפקח על הבנקים, תאגידי המשתמשים בגישת האינדיקטור הבסיסי יידרשו לאמץ את הגישה הסטנדרטית לכל המאוחר החל

מהדיווח לשנת 2012. בגישה זו מפלחים את ההכנסה הגולמית לשמונה קווי עסקים המוגדרים בבאזל II, ומקבצים אותם לשלוש קבוצות של מקדמים: ההכנסות מבנקאות קמעונאית יוכפלו במקדם של 12%; ההכנסות מבנקאות מסחרית ועסקית יוכפלו במקדם של 15%; ההכנסות ממימון תאגידיים לצורך רכישות ומיזוגים, פעילות חדרי עסקות והכנסות מתיק ההשקעות של התאגיד, יוכפלו במקדם של 18%. הבנק נערך בכדי לעמוד בלוח הזמנים שקבע המפקח.

**ניהול שוטף של הסיכונים התפעוליים.** הבנק בוחן באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקט באמצעים להפחתת רמת הסיכונים המהותיים. מנהל מוקדי הסיכון (היחידות הנסקרות) פועלים ליישום תוכניות ההפחתה ומעדכנים, מידי רבעון, בדבר התקדמות היישום של הבקורות החדשות. סטטוס הביצוע של תוכניות ההפחתה מדווח להנהלה ולדירקטוריון על בסיס רבעוני. מנהל מוקדי הסיכון מעדכנים באופן שוטף את מפות הסיכונים, בעקבות יישום הבקורות (מערכות מידע, נהלים, דוחות וכד'), מזהים ומעריכים סיכונים ובקורות בתהליכי עבודה חדשים או בעקבות שינויים בתהליכי עבודה קיימים, וכד'.

**אירועי כשל תפעוליים.** דיווח ותחקור אירועי כשל מהווים חלק אינטגרלי מניהול הסיכונים השוטף, במסגרתו מנהלי מוקדי הסיכון מדווחים ומתחקרים אירועי כשל שארעו, מפקים לקחים, ומשפרים ומחזקים את הבקורות על התהליכים השונים. הבנק בונה מאגר מידע על מימוש אירועי כשל תפעוליים על סמך דיווחים ממוקדי הסיכון השונים בבנק. הבנק שואף להגיע למאגר מידע רחב ומקיף של אירועי כשל הכולל אירועים שבגינם לא נרשם נזק לבנק או שהם בבחינת "כמעט ונפגע". מאגר זה יאפשר ניתוח גורמי הכשל, טיפול במוקדי הסיכון שזוהו ובניית אינדיקטורים לסיכון שיאפשרו בעתיד לנטר את הסיכונים לפני התממשותם.

הבנק נמצא בשלבים סופיים של פרויקט התאמת והטמעת המערכת לניהול סיכונים תפעוליים, אשר תשרת את קבוצת הבנק. המערכת תוטמע בבנק ובקבוצה, באופן מדורג, במהלך השנים 2011-2012.

**הפחתת החשיפה לסיכון התפעולי באמצעות רכישת ביטוח.** האמצעים בהם עושה הבנק שימוש, במטרה להפחית את החשיפה לסיכונים התפעוליים - כוללים, בין היתר, רכישת פוליסת ביטוח בנקאית ייעודית - בגבול אחריות של 100 מיליון דולר של ארה"ב, המגדרת חלק מהסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק.

פוליסת הביטוח של הבנק כוללת מספר פרקים רלוונטיים ובהם: (1) פרק הביטוח הבנקאי המתמקד באירועים כגון מעילה באמון של עובדי הבנק, כספים ורכוש יקר ערך בחצרות הבנק, כספים ורכוש יקר ערך בהעברה, זיוף המחאות, בטחונות מזוייפים ומזומנים מזוייפים; (2) פרק ביטוח פשעי מחשב המתמקד באירועים כדוגמת הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכות המחשוב של הבנק או של לשכת שירות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות, שינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני; (3) פרק אחריות מקצועית שנועדה לבטח את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס לתביעה או דרישה לפיצוי בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק; (4) פרק ביטוח כספות אישיות שנועד לבטח את הבנק בגין אובדן או נזק לרכוש לקוחות לרבות מזומנים ותכשיטים המצוי בכספות אישיות בחצרי הבנק בשטח מדינת ישראל.

כמו כן רכש הבנק, במסגרת פוליסת ביטוח שהוצאה לחברות בקבוצת דיסקונט, כסוי ביטוחי לתביעות כנגד נושאי משרה ודירקטורים, בגבול אחריות של 100 מיליון דולר של ארה"ב.

בנוסף, הבנק רכש פוליסת "אש מורחב" לביטוח רכוש, ביטוח לענין אחריותו של הבנק לפי דין לנזקי גוף, על סך של 50 מיליון דולר, וביטוח חבות מעבידים, על סך של 30 מיליון דולר.

היקף הכיסוי הביטוחי של הבנק נבחן בעזרת יועץ מקצועי ובלתי תלוי, ותואם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 301 ו-352.

## ניהול סיכונים טכנולוגית המידע

**כללי.** מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של תאגיד בנקאי, לאור היותו של המידע, על כל היבטיו והשלכותיו, בעל השפעה מכרעת על יציבות התאגיד והתפתחותו. סיכונים טכנולוגיות המידע הינם סיכונים תפעוליים החלים על מערכות מידע בייצור, תהליכי טכנולוגיית מידע רוחביים ופעילויות חדשות.

מנהל חטיבת טכנולוגיות ותכנון אחראי על ניהול סיכונים טכנולוגיות המידע בבנק ובחברות הבנות, יושב ראש ועדת ניהול סיכונים טכנולוגיית המידע הקבוצתית ומדווח להנהלה ולדירקטוריון בתדירות קבועה, על חריגה מרף הסובלנות לסיכון בתחום טכנולוגיית המידע בבנק ובחברות הבנות בקבוצה, המקבלות שירותים מחטיבת טכנולוגיות ותכנון, על הסיכונים ברמת חשיפה "גבוהה מאוד"/"גבוהה", אירועי כשל מהותיים והפעולות המתקנות שנקטו בגינם.

על מנת להתמודד עם סיכונים טכנולוגיית המידע ובניסיון למזער את חשיפת הבנק וחברות הבת בקבוצה להתרחשות אירועי כשל במערכות המידע, מינתה הנהלת הבנק מנהל סיכונים טכנולוגיית המידע, שתפקידו להתוות את מדיניות סיכונים טכנולוגית המידע, להנחות ולבקר את יחידות המחשוב בבנק ובקבוצה, בניהול סיכונים טכנולוגיית המידע בעקביות ובאופן שוטף. ככלל, המתודולוגיה לניהול סיכונים טכנולוגיית המידע מבוססת על מתודולוגיית הבנק לניהול סיכונים תפעוליים כפי שמוגדרת ומבוצעת במערך לניהול סיכונים (בהתאמות מסוימות לתחום טכנולוגית המידע).

- בין תפקידי מנהל סיכוני טכנולוגית המידע, לפעול על פי מדיניות לניהול סיכוני טכנולוגית המידע, כדי להבטיח קיומם של התהליכים הבאים:
- תהליכי בקרה המבטיחים כי החשיפה לסיכוני טכנולוגיית המידע לא תחרוג מהתיאבון לסיכוני טכנולוגיית המידע, ומגבלות החשיפה שנקבעו בהתאם;
- ניטור חשיפות טכנולוגיית המידע בזמן אמת;
- יזום הערכה עצמית תקופתית של הסיכון ואפקטיביות תהליך ניהול הסיכונים;
- הטמעת עקרונות מדיניות ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בבנק ובחברות הבנות, וקיום תהליכי פיקוח ובקרה אחר נאותות יישום המדיניות במסגרת ניהול הסיכון הקבוצתי.

**תהליכי הליבה לניהול הסיכונים.** זיהוי סיכוני טכנולוגיית המידע - תהליך שמטרתו להבטיח כי כל גורמי הסיכון ומאפייניהם יזוהו באופן שלם ביחס לכל מערכת, תשתית ופעילות של הבנק, כך שתמנע האפשרות בה הבנק ימצא בחשיפה לסיכון טכנולוגיית המידע שלא זוהתה או שזוהתה באופן חלקי. מדידה והערכה של סיכוני טכנולוגיית המידע - אחד השלבים המרכזיים בתהליך ניהול הסיכונים, אשר מהווה בסיס לניטור החשיפות ונקיטת צעדי תגובה.

הבנק מצוי בעיצומו של גיבוש מסמך מדיניות ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בו יוגדרו, בין היתר, תפקידי וסמכויות מעגלי הבקרה השונים וזאת בהתאם לעקרונות שהותוו במסגרת מסמך היסוד לניהול סיכונים. אישור המדיניות, הטמעתה ויישומה בקבוצה עשויים להוות שיפור משמעותי ביכולת ובאיכות ניהול הסיכון בקבוצת דיסקונט.

## סיכוני טכנולוגית המידע

**סיכונים בתהליכים רוחביים בטכנולוגיית המידע.** סיכונים תפעוליים גלומים בתהליכי העבודה הרוחביים המתבצעים בכל יחידות המחשוב בחטיבת טכנולוגיות ותכנון. איתור הסיכונים מתבצע במסגרת סקר ניהול הסיכונים התפעוליים של הבנק. הסקר מתבצע אחת למספר שנים ומקיף את כל הפעילות התפעולית של הבנק. באחריות מנהל סיכוני טכנולוגית המידע לנהל את הסיכונים שאותרו בתהליכים רוחביים בטכנולוגיית המידע בבנק ובחברות הבת בקבוצה, כולל מעקב ובקרה אחר עדכון שוטף של מפת הסיכונים ומעקב אחר יישום תוכניות ההפחתה על ידי מנהלי מוקדי הסיכון. יחידת סיכוני טכנולוגיית המידע, בראשות בקר סיכונים תפעוליים חטיבתי, הכפוף למנהל סיכוני טכנולוגיית המידע, פועלת לממש אחריות זו.

**סיכונים במערכות הייצור ורכיבי התשתית בטכנולוגיית המידע.** סיכונים, הנובעים מפעילותה השוטפת של המערכת ו/או רכיב התשתית, לרבות סיכוני אבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע באופן מהותי על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק, ברמות קריטיות שונות. מתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין 357, מחוייב הבנק לבצע הערכת סיכונים של מערך טכנולוגיית המידע, במטרה לאתר את מערכות הייצור ורכיבי התשתית ברמת סיכון גבוהה, תוך התייחסות למכלול הסיכונים הפוטנציאליים הקשורים בניהול מערך טכנולוגיית המידע, לרבות משתמשי המערכת הפנימיים והחיצוניים לתאגיד הבנקאי, סביבת המערכת, פעילות המערכת והשלכותיה על עסקי התאגיד, רגישות המידע ומיקור חוץ. תהליך הערכת הסיכונים הינו מתמשך ומתעדכן בהתאם לשינויים בגורמי הסיכון השונים. בהתאם להערכת הסיכונים, נבנית תוכנית עבודה רב שנתית לביצוע סקרי מערכות מידע וסקרי אבטחת מידע וניסיונות חדירה מבוקרים של מערך טכנולוגיית המידע.

**סיכונים בפעילויות חדשות בטכנולוגיית המידע.** סיכוני פרויקטים - סיכוני פרויקטים מוגדרים כסיכונים העלולים למנוע עמידה ביעדי הפרויקט (תכולה, תקציב, לוחות זמנים). סיכונים אלה מנוהלים כחלק אינטגרלי מניהול הפרויקט ובעזרת הכלים לניהול הפיתוח. מנהל הפרויקט בחטיבת טכנולוגיות ותכנון אחראי על תהליך ניהול ובקרת הסיכונים, וישום תוכניות הפחתה ותוכניות מגירה. סיכוני השקה - מועד ההשקה וההעברה לייצור מוגדר כשלב קריטי ובעל מרכיבי סיכון ברמת חשיפה גבוהה ולכן מבוצע זיהוי של הסיכונים והערכתם בשלב זה. זיהוי הסיכונים בשלבי העבודה השונים (איפיון, פיתוח, בדיקות וכו') בפעילויות חדשות ופרויקטים מבוצע במסגרת מתודולוגיה סדורה ונהלים בתחום טכנולוגיות המידע.

## סיכונים סביבתיים

ביום 11 ביוני 2009 הפיץ המפקח על הבנקים מכתב בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. במכתב מפורטים היבטים אפשריים שונים לחשיפת התאגידים הבנקאיים לסיכונים סביבתיים ומודגש בו הצורך להתייחס לסיכונים אלה באופן פרטני. סיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי לתאגיד הבנקאי יכול לנבוע מירידה בערך בטחונות בעת שימומושו. כמו כן, הסיכון עשוי להתממש באופן עקיף, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של חייב בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. אפשרי גם סיכון מוניטין, כתוצאה מהאפשרות שייחוס לתאגיד הבנקאי קשר לגורם למפגע סביבתי.

כן מובהר במכתב כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם מהווים חלק מתהליך נאות של זיהוי והערכת הסיכונים בתאגיד הבנקאי ולפיכך, התאגידים הבנקאיים נדרשים לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על ידם, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד ללקוחות. הדירקטוריונים של התאגידים הבנקאיים נדרשו לאשר, עד ליום 30 ביוני 2010, קריטריונים ולוחות זמנים ליישום הדרישות. ביום 21 ביוני 2010 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות בנושא סיכונים סביבתיים. במדיניות האמורה יושמו הוראות המפקח בעניין זה, ומטרתה לנהל את חשיפת הבנק לסיכונים הסביבתיים ולצמצם אותם. במסגרת זו הוגדר אופן הערכת הסיכון הסביבתי של הלקוחות העסקיים של הבנק, תוך התייחסות נפרדת ללקוחות המוגדרים כבעלי פוטנציאל לסיכון סביבתי גבוה. במסגרת הטמעת מדיניות האשראי התווספה התייחסות לנושא בבקשת האשראי ובדין השוטף.

## סיכונים משפטיים

סיכון משפטי מוגדר בהוראת בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. על פי מסגרת העבודה של באזל II, הסיכון המשפטי רחב יותר וכולל, בין היתר, הפסד מחשיפה לקנסות, נזקים עונשיים ותביעות נגד הבנק (בין פליליות ובין אזרחיות).

בין הסיכונים המשפטיים העיקריים, ניתן למנות את אלה: אי ידיעת הדין, בשים לב לשינויים הרבים החלים בו מעת לעת, העדר ודאות משפטית ביחס לדין החל, כשל בזיהוי השינויים בדין, שינויים רטרואקטיביים בדין, יעוץ משפטי שגוי, פעילות עסקית ללא לזוי משפטי, שימוש במסמכים סטנדרטים שאינם מתאימים, אי קיום הוראות חוק ו/או רגולציה, שעלול לגרום עיצומים כספיים ו/או אחריות פלילית על הבנק ו/או עובדיו. היועצת המשפטית הראשית הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים והאחראית על ניהול הסיכון המשפטי בבנק ובקבוצה. במסגרת ניהול הסיכונים המשפטיים פועל הבנק לאיסוף וריכוז מידע בקשר לסיכונים משפטיים, בבנק ובקבוצה, ובכלל זה מידע לגבי שנויי חקיקה ו/או עדכוני פסיקה, בעלי השלכה מהותית על פעילותו של הבנק, וכן מידע לגבי תביעות והליכים משפטיים מהותיים בהם מעורב הבנק. לבנק מדיניות ניהול סיכונים משפטיים, אשר נועדה למזער את החשיפה לסיכונים משפטיים. במסגרת זו, פועל הבנק לאיתור מוקדי הסיכונים המשפטיים, ולגיבוש הליכים, נהלים ושגרת דיווח לצורך טיפול ומעקב אחר סיכונים אלה. הבנק בחן את הגדרת הסיכון המשפטי לאור הגדרתו במסמכי באזל II ובהתאם, נערך לגיבוש מסמך מדיניות מעודכן.

## סיכונים רגולציה

סיכון רגולציה מוגדר על ידי הבנק כהפסד הנובע מאי עמידה בהוראות רגולטוריות שונות החלות על הבנק והקבוצה, למעט הוראות בתחום יחסי בנק-לקוח, אשר מטופלות באופן נפרד במסגרת ניהול סיכון הציות. פעילותו של הבנק מוסדרת בהוראות רגולטוריות שונות, אשר מכוון מוטלות על הבנק מגבלות שונות על תחומי הפעילות ומקורות ההכנסה, והמטילות חובות החלות על הבנק מתוקף מעמדו כ"תאגיד בנקאי". הוראות אלה כוללות, בין היתר, את חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, חוק ההגבלים עסקיים, התשמ"ח-1988, הוראות ניהול בנקאי תקין, לרבות תקנות כללים וחובות נוספות המוטלות על הבנק מצד רשויות הפיקוח השונות להן הוא כפוף במסגרת פעילותו. הבנק וחברות הבנות שבשליטתו חשופים לשינויים תכופים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות שונות, שנקבעים לעיתים אף באופן רטרואקטיבי, אשר חושפים את הבנק וחברות הבת שלו לסיכונים הכרוכים בשינויים תכופים בתהליכי העבודה, ולעלויות הכרוכות בהערכות הנדרשות ליישום ההוראות הרלבנטיות. במסגרת ניהול סיכון הרגולציה נערך מעקב שוטף אחר שינויי חקיקה ורגולציה בעלי השפעה מהותית על פעילותו של הבנק, על מנת להיערך ליישום ההוראות החלות על הבנק והחברות שבשליטתו.

## סיכונים ציות

סיכון ציות מוגדר על ידי הבנק כסיכון הנובע מאי עמידה בהוראות הדין והרגולציה, החלות על הבנק בתחום יחסי בנק-לקוח ("הוראות צרכניות"). בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 308, קצין הציות אחראי על עמידה בהוראות צרכניות. פעילות הבנק וחברות הבת שלו כפופה להוראות חקיקה ופיקוח הן בתחום הבנקאות והן בתחומים אחרים, כמפורט בסעיף "חקיקה ופיקוח" להלן. כניסה לפעילויות חדשות, שינויים תכופים בחקיקה וריבוי הוראות רגולציה החלות על הבנק ועל החברות הבנות בתחומי פעילות קיימים או חדשים מצריכים התאמה של תשתיות לתמיכה בחובות הנדרשות מהוראות הרגולציה הרלבנטיות. אי ציות להוראות צרכניות עלול לחשוף את הבנק לתביעות משפטיות, וכן לתוצאות של הפעלת סמכויות אכיפה, אשר הוקנו לרשויות הפיקוח השונות אליהן כפוף הבנק במסגרת פעילותו, לרבות הטלת עיצומים כספיים בסכומים מהותיים במקרה של הפרה.

**תשתית תומכת.** בבנק קיימת תשתית של מערכת נהלים מפורטים, המיועדת להביא לאכיפת הציות לדרישות החוקיות והרגולטוריות השונות. הנהלים מתעדכנים מעת לעת בהתאם להוראות החקיקה והרגולציה ובהתאם לפעילויות השונות המבוצעות בידי הבנק. במקביל מעודכנות המערכות התומכות בפעילות ומתבצעת פעילות הדרכה והטמעה בקרב העובדים.

**בקרה ופיקוח.** הציות להוראות הדין, הרגולציה והנהלים נאכף באופן שוטף באמצעות מערכות בקרה ופיקוח שונות. כן קיימים גורמי בקרה נוספים כגון הביקורת הפנימית, קצינת ציות והממונה על פי החוק לאיסור הלבנת הון.

הביקורת הפנימית בודקת באופן רציף ומתמשך את כל תחומי הפעילות של הבנק. לפרטים בדבר פעילות הביקורת הפנימית ר' סעיף "הביקורת הפנימית בקבוצה" להלן.

**קצינת הציות.** בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין מס' 308 פועלת בבנק קצינת ציות אשר משמשת בתפקיד זה גם במספר חברות בת של הבנק. חברות בת אחרות בארץ מינו קציני ציות משלהן בהתאם להוראה האמורה וקצינת הציות מקיימת עימם קשר על בסיס קבוע.

במהלך שנת 2010 הועברה יחידת הציות לאחריות המערך לניהול סיכונים, בכפיפות ישירה לחבר הנהלה - מנהל הסיכונים הראשי. קצינת הציות מסייעת להנהלת הבנק ולדירקטוריון שלו בניהול האחריות לציות להוראות חקיקה ורגולציה בתחום יחסי בנק-לקוח ("הוראות צרכניות"), במטרה להקטין את החשיפה לתביעות משפטיות ולסנקציות אחרות אשר ניתן להטיל על תאגיד בנקאי בגין אי עמידה בהוראות צרכניות.

לצורך פעילותה מסייעת קצינת הציות בוועדת תיאום המתכנסת מדי רבעון.

קצינת הציות עוקבת אחר היערכות הבנק למילוי החובות המוטלות עליו מכח הוראות צרכניות, לרבות ידוא עמידת הבנק בחובות כאמור אשר רלבנטיות לפעילות חדשה של הבנק, וכן עוקבת אחר תיקון ליקויים שונים בנושא הציות להוראות צרכניות. קצינת הציות מגישה דוחות רבעוניים, אשר כוללים את סיכום פעילותיה, למנכ"ל הבנק ולמנהלים הכלליים של חברות הבת בהן היא משמשת כקצינת ציות. בנוסף, קצינת הציות מגישה דוח סיכום פעילות שנתי למנכ"ל הבנק, למנהלים הכלליים של חברות הבת האמורות ולדירקטוריונים של הבנק ושל חברות הבת.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין ובתדירות הקבועה בהן, מבוצע בבנק סקר תשתיות הכולל מיפוי של ההוראות הצרכניות החלות על הבנק והחובות הנגזרות מהן, החשיפות הפוטנציאליות שבאי קיום החובות האמורות והתשתיות התומכות בקיום החובות (נהלי עבודה, תשתיות מיכון ואמצעי בקרה אחרים). הבנק פועל להשלמת תהליך ההטמעה של מערכת מיכונית אשר נועדה לסייע במעקב אחר סגירת פערים שזוהו בסקר התשתיות וכן במעקב השוטף אחר ההערכות ליישום הוראות צרכניות חדשות.

לצורך הגברת המודעות לחשיבות הציות, נערכות בבנק הטמעות והדרכות בנושא הציות בקרב עובדי הבנק ומנהליו בכלל, ובנושאי ציות להוראות רגולציה צרכנית הרלבנטית לסביבת העבודה של אוכלוסיות עובדים ייעודיות בפרט.

במטרה לשפר את מנגנוני הבקרה ולהדק את הפיקוח על הציות להוראות הרגולציה כאמור, לרבות בנושא איסור הלבנת הון, מונו בבנק נאמני ציות, ברמות ארגוניות שונות (סניפים, אזורים, חטיבות) בחטיבה הקמעונאית והעסקית, וברמת חטיבה/מערך ביתר החטיבות/מערכים הרלבנטיים.

**הממונה על איסור הלבנת הון** מונה בהתאם להוראות חוק איסור הלבנת הון וחקיקת המשנה על פיו, והוא אחראי על מילוי החובות המוטלות על הבנק בתחום איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, בהתאם לנדרש על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. כאמור, יחידת הממונה מהווה חלק ממערך ניהול הסיכונים בבנק.

חברות הבת בארץ ושלוחות הבנק בחו"ל הנדרשות לכך, מינו אף הן ממונה כנדרש בדין. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום איסור הלבנת הון חושפת את הבנק, להטלת עיצומים כספיים, לסיכוי מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט נגד הבנק ועובדיו בשל הפרת הוראות הדין בתחום זה.

הממונה על איסור הלבנת הון אחראי על כתיבת נהלי עבודה והקמת התשתית המיכונית הדרושה לצורך עמידה בהוראות הדין החלות על הבנק בתחום זה, וכן על הגשת הדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון, בגין פעולות החייבות בדיווח על פי החוק. הבנק נעזר במערכת מיכונית לצורך ניטור פעולות הנחזות כבלתי רגילות החייבות בדיווח.

בבנק נערכת פעילות הדרכה שוטפת ביחידות השונות לצורך העלאת הידע והגברת המודעות לנושא זה.

במהלך שנת 2010 המשיך הבנק לפעול לתיקון ליקויים שהתגלו בעקבות ביקורת שערך בבנק הפיקוח על הבנקים בתחום איסור הלבנת הון. במסגרת זו, מונו כאמור נאמני ציות יחידתיים אשר פועלים ביחידות הרלבנטיות במטרה לשפר את מנגנוני הבקרה אחר הציות לנהלים בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור.

הממונה על איסור הלבנת הון מקיים קשר עם חברות הבת בארץ ועם שלוחות הבנק בחו"ל, לצורך מעקב אחר יישום מדיניות הבנק והוראות הרגולציה בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, על בסיס קבוצתי זאת, בהתאם למדיניות קבוצתית שאושרה בדירקטוריון הבנק בחודש יולי 2010. פעילות זו נתמכת משילוב יחידת הממונה על איסור הלבנת הון במסגרת מערך ניהול הסיכונים בבנק.

לעניין החקיקה בנושא איסור הלבנת הון, ר' "חוק איסור הלבנת הון וחוק איסור מימון טרור" בסעיף "חקיקה ופיקוח" להלן.



## טבלת גורמי סיכון

התאגידים הבנקאיים בישראל נדרשים, לכלול בדוח טבלת גורמי סיכון אשר ידורגו בקטגוריות הבאות על פי השפעתם על עסקי התאגיד הבנקאי: השפעה גדולה, בינונית או קטנה. טבלה זו כוללת את ההערכה בדבר השפעת הסיכונים על הקבוצה. קיים קושי רב בהערכת הסיכונים והשפעתם. בכדי להעריך את השפעתו של סיכון, נדרש להניח הנחות בדבר עוצמת האירוע העתידי ובדבר ההסתברות שאירוע כזה אכן יקרה. על מנת שהערכה כזו תתבצע באופן אמין, היא חייבת להתבצע באמצעות מודלים מתקדמים שבדרך כלל, אינם זמינים בשלב זה. הערכת הסיכונים והשפעתם, כפי שתובא בטבלה להלן, הינה, אפוא, הערכה סובייקטיבית של הנהלת הבנק אשר גובשה על פי המתודולוגיה להערכת פרופיל הסיכון הקבוצתי, המבוססת על זיהוי והערכת הסיכון המובנה בפעילויות הקבוצה ובהתחשב במערך הבקורות הקיים, הבא לידי ביטוי בהערכת איכות ניהול הסיכונים. מתודה זו משמשת את הבנק גם לצורך הערכת הנאותות ההונית שלו במסגרת דוח ה-ICAAP. לאור כל האמור לעיל, יש לנקוט משנה זהירות בבחינת גורמי הסיכון והערכת השפעתם, ובעריכת השוואות בעניין זה בין הבנקים. יצויין כי בשנת 2010 הבנק השלים את תהליך ההערכה של נאותות הלימות ההון ובמסגרת זו נבחנו הסיכונים השונים והשפעתם על הבנק, תוך שימוש במתודולוגיה שונה מבעבר. עם סיום ההליך עלה הצורך לשנות את הערכת חלק מהסיכונים הנכללים בטבלה, לעומת ההערכה שפורסמה בעבר.

## טבלת סיכונים

גורם הסיכון	השפעת הסיכון	תיאור הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו כתוצאה מהרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם. הבנק מנהל את הסיכון באמצעות קביעת מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה המתייחסות, בין השאר, לסוגי הלווים, ענפי משק, מגזרי פעילות, בטחונות, בקורות אשראי ועוד.
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	בינונית	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו כתוצאה מכך שיתברר שאיכות הלווים נמוכה מזו שהוערכה בעבר ו/או שהבטחונות אותם העמידו הלווים בעלי ערך נמוך מזה שהוערך. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, באמצעות מעקב ובקרה אחר הלווים, בדיקת תקינות ושווי הבטחונות בהתאם למדיניות ההסתמכות על בטחונות, תוך התאמה למדיניות האשראי של הבנק.
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	קטנה	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע מהרעה בפעילות העסקית בענף משק מסוים. מדיניות הבנק בגין ריכוזיות ענפית הינה שמרנית. הריכוזיות הענפית הגבוהה בבנק הינה בענף בינוי ונדל"ג, אשר מופחתת על ידי פיזור גדול ואיכות הלווים והביטחונות.
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	בינונית	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע מהרעה בפעילות העסקית של לווה/קבוצת לווים גדולה. בהוראות בנק ישראל נקבעו מגבלות ביחס לריכוזיות חבות לווים וקבוצות לווים. הבנק עומד במגבלות ומבצע בקורות שוטפות על עמידה במגבלות אלה. הבנק עורך ניתוח ומעקב אחר פעילות ואיתנות קבוצות הלווים האמורות. בהערכה העדכנית של השפעת הסיכון, שעלתה ל-"בינונית", הובאה בחשבון השפעת המשבר הפיננסי על לווים גדולים ועל קבוצות לווים במשק וכן היקף הקצאת ההון שהבנק נדרש להקצות בגין סיכון זה.
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק	קטנה-בינונית*	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע משינויים בפרמטרים כלכליים בשווקים הפיננסיים השונים, המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו. החשיפה הכוללת לסיכונים שוק כפי שנאמדת באמצעות מודל ה-VaR ומבחני Stress שונים, במותאם לבאזל II, נמוכה-בינונית ביחס להון הבנק, אינה חורגת ממגבלות החשיפה שקבע הדירקטוריון ומבוקרת באופן שוטף.
2.1 סיכון ריבית	בינונית*	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות של הבנק. החשיפה לסיכונים ריבית, הנאמדת באמצעות כלים מקובלים, אינה חורגת ממגבלות החשיפה שנקבעו ומבוקרת באופן שוטף.
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע משינויים במדד המחירים לצרכן עקב ההפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות, כולל השפעת העסקות העתידיות. חשיפת הבנק לסיכונים אינפלציה אינה מהותית ביחס להיקף פעילותו והונו העצמי, אינה חורגת מהמגבלות שנקבעו ומבוקרת באופן שוטף.

\* ההערכה המתייחסת לגורם סיכון זה השתנתה בהשוואה להערכה שנכללה בדוח שנתי 2009 זאת, כאמור, בעקבות השלמת תהליך בחינת הסיכונים במסגרת הערכת נאותות הלימות ההון.

**טבלת סיכונים (המשך)**

גורם הסיכון	השפעת הסיכון	תיאור הסיכון
2.3 סיכון שערי חליפין	קטנה-בינונית*	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע משינויים בשער החליפין עקב ההפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות, כולל השפעת העסקות העתידיות. חשיפת הבנק לסיכונים שער חליפין אינה מהותית ביחס להיקף פעילותו והונו העצמי, אינה חורגת מהמגבלות שנקבעו ומבוקרת באופן שוטף. עם זאת, שינויים חדים בשער החליפין יכולים לפגוע בהלימות ההון של הבנק ולהשפיע בעקיפין על רווחיותו.
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה	סיכון לפגיעה בשווי הבנק וברווחיותו הנובע כתוצאה משינויים במחירי מניות המוחזקות על ידי הבנק. לבנק החזקה מהותית במניות אשר מיועדות להשקעה ולא למסחר.
3. סיכון נזילות	קטנה	סיכון לרווחי הבנק ולהונו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי הנזילות שלו ו/או אי הוודאות שקיימת לגבי זמינות המקורות. הסיכון הטמון בכך הוא, שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה ויאלץ לגייס מקורות ו/או לממש נכסים באופן שיגרום לו הפסד משמעותי. החשיפה כפי שנאמדת באמצעות מודל פנימי, בחינת היקפם של הפקדונות ויציבותם ואינדיקטורים נוספים, היא נמוכה, ומבוקרת באופן שוטף.
4. סיכון תפעולי	קטנה-בינונית*	סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, טעויות אנוש והעדר תהליכי בידוק ובקרה נאותים, כשלים במערכות הבנק או כתוצאה מאירועים חיצוניים כדוגמת נזק פיזי. הבנק בוחן באופן שוטף הן את החשיפה לסיכון התפעולי והן את אירועי התממשות, ומיישם בקרות על התהליכים השונים.
5. סיכון משפטי	קטנה	סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. הגדרת הסיכון המשפטי כוללת, בין היתר, גם תביעות משפטיות שהבנק צד להן. הסיכון המשפטי כולל את הסיכון הרגולטורי הנובע משינויים בדין, לרבות שינויים בחקיקה, בפסיקה ובעיקר בהנחיות שמתפרסמות באורח תדיר על ידי הגופים הרגולטוריים אליהם כפוף הבנק, אשר מטילות חובות שונות על הבנק. לבנק לא נגרמו בעבר הפסדים מהותיים כתוצאה מסיכון זה, והוא מעריך כי הבקורות המשפטיים המיושמות על ידו הינן טובות.
6. סיכונים ציית והלבנת הון	קטנה-בינונית*	סיכון שתאגיד בנקאי יסבול מסקציה חוקית או רגולטורית, ויפגוע הפסד כספי מהותי, או פגיעה במוניטין כתוצאה מאי ציות להוראות הדין והרגולציה, החלות על הבנק בתחום יחסי בנק-לקוח ו/או הוראות הדין והרגולציה החלות עליו בתחום איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. הבנק מפעיל כלי מעקב ובקרה שוטפים אשר להערכתו מפחיתים סיכון זה.
7. סיכון מוניטין	קטנה-בינונית*	סיכון לפגיעה במצבו העסקי של הבנק כתוצאה מפגיעה בדימוי הבנק בעקבות פרסומים שונים, נכונים או שגויים, בעיני לקוחותיו, בנקים קורספונדנטים, משקיעים, גורמי פיקוח ואחרים. תדמית שלילית עלולה להיווצר כתוצאה מהתממשות מספר רב של גורמים, יחד או לחוד, כגון: מעילה, פגיעה ברווחיות או בהלימות ההון, קריסת מערכות וכו'. התממשות סיכון המוניטין עלולה לבוא לידי ביטוי בנזקים/הפסדים משמעותיים לבנק ולקבוצה ולהתפתח אף עד לכדי קשיי נזילות. הבנק פועל למזעור סיכון זה על ידי פיקוח ובקרה שוטפים על יישום הוראות ונהלים מול לקוחות, ספקים ועובדים.

**סיכונים נוספים הרלבנטיים לבנק:**

8. סיכון אסטרטגי	קטנה-בינונית*	הסיכון לפגיעה מהותית ברווחי הבנק, בהונו או במוניטין שלו, הנובע משינויים בסביבה העסקית שבה פועל הבנק, מכניסה לפעילויות חדשות, שווקים או מוצרים חדשים, מהחלטות אסטרטגיות שגויות, ומפערים באיכות ניהול הסיכון.
------------------	---------------	---

\* ההערכה המתייחסת לגורם סיכון זה השתנתה בהשוואה להערכה שנכללה בדוח שנתי 2009 זאת, כאמור, בעקבות השלמת תהליך בחינת הסיכונים במסגרת הערכת נאותות הלימות ההון.

**באזל וו**

**כללי**

ועדת באזל הינה גוף בינלאומי אשר נוסד בשנת 1974 על ידי הבנקים המרכזיים של מדינות שונות. החלטותיה והמלצותיה של הועדה, אף שאין להן תוקף משפטי מחייב, קובעות את עקרונות הפיקוח לפיהם יפקחו הגופים המפקחים על המערכות הבנקאיות בחלק ניכר ממדינות העולם.

בחודש יוני 2004 פרסמה ועדת באזל המלצות חדשות שנועדו להבטיח את הרגולציה הראויה בנושא הלימות ההון של הבנקים במדינות השונות (להלן: "באזל II"). בחודש יוני 2006 התפרסם נוסח סופי ומעודכן של ההוראות. המלצות באזל II מחליפות את ההוראה הקודמת משנת 1988, המכונה באזל I, שכללה דרישות הון בגין סיכונים אשראי והורחבה בשנת 1996, כדי לכלול דרישות הון גם בגין סיכונים שוק. בעוד שהוראת באזל I כיוונה בעיקרה להקצאת הון בגין סיכונים אשראי וסיכון השוק, מרחיבה הוראת באזל II את ההתייחסות גם לסיכונים נוספים, ושמה דגש רב על איכות ניהול הסיכונים. זאת, במטרה להגדיל את יציבות המוסדות הפיננסיים גם באמצעות הטמעה של תרבות ניהול ובקרה של סיכונים. לפיכך כוללת הוראת באזל II, בנוסף לשינוי מהותי באופן חישוב ההון (הנדבך הראשון של ההוראה) גם שני נדבכים נוספים, כמפורט להלן. בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל המלצות חדשות, "באזל III", שנועדו להחמיר בהוראות ניהול הסיכונים ודרישות ההון בינם, במטרה לשפר את עמידת הבנקים בעיתות משבר. ההמלצות כוללות התייחסות לשיפור איכות ההון, בדגש על הון הליבה ברובד הראשון, למגבלה על יחס המינוף (הון רבד ראשון חלקי סך כל הנכסים המאזניים והחוז מאזניים) וכן ליחסי מילות, בדגש על מילות עד 30 יום. ההמלצות ייושמו באירופה החל מחודש ינואר 2013. בשלב זה טרם פורסמה עמדת הפיקוח בדבר מועד ואופן יישומן בישראל (עם זאת, ר' "מדיניות הון לתקופת ביניים" בפרק "האמצעים ההוניים" לעיל).

## יישום המלצות ועדת באזל בישראל

ביום 31 בדצמבר 2008 פרסם המפקח על הבנקים כללים ליישום הנחיות "באזל II" בישראל - על פי "הגישה הסטנדרטית", במסגרת הוראת שעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון", שתחילתה ביום 31 בדצמבר 2009.

הוראות באזל II בנויות משלושה נדבכים:

- הנדבך הראשון - דרישות להון מזערי - מגדיר את אופן חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון. מטרתו להרחיב ולשפר את מסגרת המדידה לחישוב דרישות ההון המזערי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי<sup>(1)</sup>. תהליך החישוב של הלימות ההון לפי הנדבך הראשון מבוסס על מערכת קשיחה של הנחיות, אשר אינה מאפשרת לתאגיד הבנקאי שיקול דעת סובייקטיבי.
- הנדבך השני - הערכה פיקוחית (SREP - Supervisory Review and Evaluation Process) מדגישה את תהליך הפיקוח והבקרה, את איכות ניהול הסיכונים ואת נאותות ההון ביחס לרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי. במסגרת הנדבך השני נדרשים התאגידים הבנקאיים לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון ולקבוע אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון - ("ICAAP" - Internal Capital Adequacy Assessment Process). במסגרת תהליך ה-ICAAP נדרשים התאגידים הבנקאיים להעריך מחדש את צרכי ההון שלהם, הן עבור הסיכונים שטופלו במסגרת הנדבך הראשון והן עבור סיכונים מהותיים שלא טופלו במסגרתו ולקבוע, באופן סובייקטיבי, מהי רמת ההון הנאותה הנדרשת אל מול סיכונים אלה (הערכת נאותות ההון). הסיכונים הנוספים הכלולים בנדבך השני מורכבים מסיכונים, שאינם מטופלים במסגרת הנדבך הראשון, אשר ניתן לחשב את היקף החשיפה אליהם ואת הקצאת ההון הנדרשת בינם על בסיס כמותי (כגון: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי<sup>(2)</sup>) ומסיכונים איכותיים, אשר נבחנים במסגרת הבחינה הכוללת של הנאותות ההונית (כגון: סיכון מוניטין, סיכון ציות, סיכון אסטרטגי - עסקי וכו'). כמו כן במסגרת הנדבך השני נדרשים התאגידים הבנקאיים לערוך תרחישי קיצון לבחינת מצב ההון. תהליך זה של הערכת הנאותות ההונית יתבצע באופן קבוע ועל בסיס שנתי.

דוח ה-ICAAP הראשון, בגין שנת 2009, הוגש לבנק ישראל ב חודש יוני 2010 (לפרטים בדבר תהליך הסקירה וההערכה של תהליך ה-ICAAP, ר' להלן "תהליך הסקירה הפיקוחי").

- הנדבך השלישי - "משמעת שוק" - התאגידים הבנקאיים נדרשים לתת גילוי נאות ולהרחיב את הדיווח לציבור בדבר הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק, באופן שיאפשר לציבור להבין טוב יותר את מכלול הסיכונים להם חשוף הבנק, האופן בו מנוהלים סיכונים אלה והיקף ההון שהוקצה בינם.
- תהליך הסקירה הפיקוחי.** ביום 20 ביוני 2010 פרסם המפקח על הבנקים מסמך בדבר תהליך הסקירה הפיקוחי המתמקד במסגרת תהליך הסקירה האמור, באופן שיחד עם הוראת ניהול בנקאי תקין 211 "הערכת נאותות הלימות ההון", משלים את אימוץ הנדבך השני של באזל II על ידי המפקח על הבנקים. המסמך מפרט בין היתר את הצעדים בהם עשוי המפקח על הבנקים לנקוט במהלך תהליך הסקירה הפיקוחי. תהליך זה נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח ולהשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכוניהם.

המפקח יעריך באיזה מידה הצליחו התאגידים הבנקאיים להעריך את צרכי ההון שלהם יחסית לסיכוניהם ויתערב היכן שיידרש. המפקח מכיר בקשר המתקיים בין סך ההון המוחזק על ידי התאגיד הבנקאי כנגד החשיפה לסיכון ובין חוסנם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים

(1) הקצאת הון בגין סיכון תפעולי לא נדרשה על פי באזל I.  
(2) בנדבך השני נדרשים הבנקים להעריך לא רק את סיכון הריבית בתיק הסחיר אלא גם את סיכון הריבית בתיק הבנקאי. סיכון זה אומד את החשיפות הנוצרות במהלך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק בתיק הבנקאי הכולל את מרבית סיכונים הריבית של הקבוצה וכוללה בו הפעילות במתן אשראים, ברכישת ניירות ערך ובגיוס פקדונות וכתבי התחייבות.

הבקורות הפנימיות בו. ואולם, הגדלת סך ההון לא תיחשב לאופציה היחידה לטיפול בסיכונים מוגברים שבפניהם ניצב התאגיד הבנקאי. יש לשקול גם אמצעים אחרים לטיפול בסיכון, כגון חיזוק ניהול הסיכונים, הטלת מגבלות פנימיות, הגדלת ההפרשות והרזרבות, ושיפור הבקורות הפנימיות. העקרונות המרכזיים בתהליך הסקירה הפיקוחית הם אלה:

- לתאגיד הבנקאי יהיה תהליך להערכת הלימות הונו הכוללת ביחס לפרופיל הסיכונים שלו ואסטרטגיה לשמירה על רמת ההון;
- המפקח יסקור ויעריך את הערכות הלימות ההון הפנימיות והאסטרטגיות של התאגידים הבנקאיים וכן, את יכולתם לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים ולהבטיח עמידה בהם. המפקח ינקוט בפעולות הפיקוחיות הנדרשות במקרה שלא תנוח דעתו מתוצאות תהליך זה;
- המפקח מצפה מתאגידים בנקאיים לפעול מעל ליחסי ההון הפיקוחיים המזעריים ויכול לדרוש מהם להחזיק הון מעל לרמה המזערית הנדרשת;
- המפקח יתערב בשלב מוקדם כדי למנוע ירידה ברמת ההון מתחת לרמה המזערית הנדרשת לתמיכה במאפייני הסיכון של תאגיד בנקאי מסוים, וידרוש פעולה מתקנת מהירה במקרה בו רמת ההון אינה נשמרת או חוזרת לרמתה הנדרשת.

**באזל II - חיזוק הממשל התאגידי בתאגידים בנקאיים.** לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין 301 החדשה, ובכלל זה התייחסות שנכללה בה לנושאי ניהול סיכונים וממשל תאגידי, ר' להלן "ניהול קבוצתי" בסעיף "מבנה הקבוצה הבנקאית". לפרטים בדבר אימוץ קוד ממשל תאגידי, ר' "קוד ממשל תאגידי לקבוצת דיסקונט" בפרק "שונוות" להלן.

### היערכות קבוצת דיסקונט ליישום דרישות באזל II

**כללי.** ועדת היגוי קבוצתית עליונה, בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות בכירים מקבוצת דיסקונט, מקדמת את הנושאים הקשורים ביישום באזל II. ועדת מנהלי הסיכונים של הבנק מרכזת את ההיגוי ברמת הבנק.

במהלך שנת 2006 השלים הבנק את השלב הראשון, אשר כלל גיבוש אסטרטגיית ניהול סיכונים הולמת, ניתוח פערים מקיף והכנת תוכנית פרויקט. בשנת 2007 נמשך השלב השני של ההיערכות ובו ניתן דגש להגדרת נושאי Risk Governance, הגדרת מבנה ארגוני הולם לניהול סיכונים כולל (ERM - Enterprise Risk Management), וקביעת מסגרת למסמכי מדיניות בתחום ניהול הסיכונים. זאת, כחלק מהיערכות הבנק ליישום דרישות הנדבך השני של באזל II. במהלך שנת 2008 הבנק המשיך בתהליך הקמת מערכת לחישוב הלימות הון וניהול סיכונים אשראי, בכדי להיות מוכן באופן מלא ליישום דרישות באזל II עד סוף שנת 2009. בשנת 2009 השלימו הבנק וחברות הבת הרלבנטיות את הערכותם לדיווח לפי נדבך 1 ונדבך 3 של באזל II.

ההיערכות הכוללת ליישום באזל II חייבה השקעת משאבים בהיקף ניכר. בין היתר נדרשו שינויים והתאמות בתהליכי העבודה ובמערכות תשתית, השלמת תהליכי איסוף נתונים, בניית מאגרי נתונים, פיתוח מודלים שונים והטמעת מערכות חדשות ליישום חישוב דרישות ההון.

**הנדבך הראשון.** במהלך שנת 2009 החל הבנק בחישוב הלימות ההון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק והסיכון התפעולי בהתאם לכללי באזל II, במקביל לחישוב הלימות ההון בהתאם לכללי באזל I.

דרישת ההון בגין סיכונים אשראי מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית, על בסיס דירוגי אשראי חיצוניים. בשנת 2010 הבנק שיפר את חישוב הלימות הון וניהול סיכונים אשראי, המאפשרת יישום מלא של דרישות באזל II בגין סיכונים אשראי. תוכנית היישום הופעלה בכל קבוצת דיסקונט, בארץ ובחול"ל. במסגרת זו הבנק שקד על טיוב ושדרוג הנתונים.

הבנק מקדם את הערכתו להכללת בטחונות כשירים נוספים במסגרת חישוב הלימות ההון על פי כללי באזל II, בנוסף על אלה שנכללו עד כה. כמו כן, הבנק התקשר עם תאגיד בינלאומי המתמחה בדירוג אשראי, לביצוע פרויקט במסגרתו יפתח התאגיד עבור הבנק מספר מודלים לדירוג אשראי של לקוחות בינוניים וגדולים, בענפי הנדל"ן, התעשייה, המסחר והשירותים. תוצרי המודל ישמשו לשיפור תהליכי ניהול האשראי ויהיו אבני בסיס, שהבנק יוכל לעשות בהם שימוש בעתיד לחישוב דרישות ההון בגין סיכונים אשראי בהתבסס על מודלים פנימיים לדירוג אשראי, במסגרת יישום "גישות מתקדמות" למדידת הלימות ההון.

הקצאת ההון בגין סיכונים תפעוליים מחושבת בהתאם לגישת "האינדיקאטור הבסיסי", לפיה מכפילים את ההכנסה הגולמית במקדם קבוע. לקראת שנת 2012 יידרוש התאגידים הבנקאיים לעבור לחישוב הקצאת הון בהתאם לגישה הסטנדרטית, לפיה ההכנסה הגולמית מקווי עסקים שונים תוכפל במקדם שונה לכל קו עסקים.

במכתב מיום 20 במאי 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי לאור החשיבות המרכזית של יחס הלימות ההון בתאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים להתקשר עם רואי החשבון המבקרים במכתב התקשרות לעריכת בדיקה בנושא נאותות הדיווח לפיקוח על הלימות הון ליום 31 בדצמבר 2010, שממצאיה יוגשו לפיקוח עד ליום 1 במאי 2011.

**הנדבך השני.** היערכות הבנק ליישום הנדבך השני בשנת 2010 כללה:

- הגשת דוח ICAAP לפיקוח על הבנקים, על בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2009 (בחודש יוני 2010);
- פגישות עם הפיקוח על הבנקים, במסגרת תהליך ה-SREP, בהן ננסרו הערות הפיקוח לדוח ה-ICAAP שהגיש הבנק;
- המשך גיבוש תהליך הערכת נאותות ההון (ICAAP), לרבות שיפור תהליכים ומתודולוגיות, לאור תובנות ומשוב מתהליך ה-SREP;

- גיבוש ועדכון מסמכי המדיניות של ניהול הסיכונים;  
- המשך יישום תוכנית העבודה לסגירת הפערים שעלו בסקר שביצע הבנק בהשוואה לעקרונות ניהול סיכונים הנדרשים במסמכים שפרסמה ועדת באזל (BIS) ופערים שהתבררו במהלך גיבוש תהליך ה-ICAAP.

הפיקוח על הבנקים דרש מהתאגידים הבנקאיים להגיש לו את מסמך ה-ICAAP על בסיס נתוני דצמבר 2009 עד סוף חודש יוני 2010 לשם סקירתו. הבנק הגיש לפיקוח על הבנקים את מסמך ה-ICAAP במועד שנדרש. המסמך כלל תוכנית עבודה לסגירת הפערים שהתבררו במסגרת סקרי הפערים של הנדבך השני. כעולה מחישובי ה-ICAAP שהוגשו לפיקוח על הבנקים, לבנק יש כרית הון עודפת כנגד הסיכונים להם הוא חשוף. את מסמך ה-ICAAP על בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2010, נדרש הבנק להגיש עד ליום 15 במאי 2011. הבנק נערך להגשת המסמך במועד, תוך יישום חלקים שהופקו מתהליך הסקירה הפיקוחית שביצע הפיקוח על הבנקים על מסמך ה-ICAAP לשנת 2009.

**הנדבך השלישי.** הוראות "באזל II" מרחיבות את דרישות הגילוי, האיכות והכמות, בנושא ניהול החשיפות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק והסיכון התפעולי. בהמשך ל"מסגרת העבודה" מיום 31 בדצמבר 2008, פרסם המפקח על הבנקים בחודש אוקטובר 2009, הוראת שעה בדבר "יישום דרישות הגילוי הנכללות בנדבך 3 של "באזל II" - בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים לשנת 2009, ואילך".

גילוי איכותי וכמותי אודות הסיכונים השונים הובא לעיל בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם". מידע איכותי וכמותי נוסף מובא בפרק זה, וכן בחלקים נוספים בדוח השנתי. בסוף פרק זה מובאת טבלה אשר קושרת בין מכלול דרישות הגילוי שנכללו בהוראת השעה, לבין חלקי הדוח השנתי בהם נכלל המידע הנדרש.

ביום 20 ביוני 2010 פרסם המפקח על הבנקים הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא "מדידה והלימות הון", אשר ממזגות לתוכן את הוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון", שיושמו לראשונה ביום 31 בדצמבר 2009. אגב כך הוכנסו מספר שינויים ובכלל זה שינוי משקל הסיכון של בנקים כך שתקבע להם דרגה אחת פחות מהמדינה בה התאגדו, במקום דירוגיהם הספציפיים, ואישור ההתייחסות לאיגרות חוב שהנפיקו חברות הנפקה של בנקים כאל הבנק השולט בהן. ביום 27 בדצמבר 2010 פורסמו עדכונים להוראה, ובכלל זה עדכון לשקלול חשיפת התאגידים הבנקאיים למדינת ישראל במט"ח, כך שבתנאים מסוימים ניתן להחיל עליה משקל סיכון של 0%.

## יישום מסגרת העבודה למדידה והלימות הון

מסגרת העבודה למדידה והלימות הון, כפי שאומצה על ידי המפקח על הבנקים, חלה על קבוצת דיסקונט ובראשה חברת האם, בנק דיסקונט. מסגרת העבודה חלה גם על תאגידים בנקאיים ותאגיד עזר בקבוצת דיסקונט: בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק דיסקונט למשכנתאות וכרטיסי אשראי לישראל. מסגרת העבודה מיושמת על בסיס מאוחד ואין הבדל בין חברות הבת שנכללו בבסיס האיחוד על פי כללי חשבונאות מקובלים לבין בסיס האיחוד הפיקוחי למסגרת העבודה. לפרטים בדבר החברות העיקריות בקבוצה, ר' ביאור 6 לדוחות הכספיים.

השקעות בחברות שאינן ריאליות, בהן לבנק השפעה מהותית והן כלולות בספרי הבנק על פי כללי חשבונאות מקובלים, מנוכות מההון לצורך יישום ההוראה. ההשקעה העיקרית בחברה כלולה כאמור היא בגין השקעת הבנק בבנק הבינלאומי הראשון.

## עבירות ההון

עבירות ההון מהווה נדבך חשוב בביסוס הנאותות ההונית של הקבוצה. בראיית קבוצת דיסקונט, רמה גבוהה של עבירות הון בקבוצה תומכת בנאותות ההון הקבוצתית לאור היכולת להעביר הון, בעת הצורך, בין חברות הקבוצה.

העברת הון בין חברות הקבוצה עשויה להתבצע באמצעות הנפקת הון ראשוני ומשני בין חברות הקבוצה, מכירת/רכישת נכסי סיכון, ואף באמצעות מתן כתבי שיפוי על מנת לצמצם את הצורך בהעברת ההון עצמה. הסדרת תהליכי העברת ההון ושכלולם, תורמת מהותית למוצקות הטבעיים ביחס לנאותות ההון של הקבוצה ושל כל חברה בת בנפרד.

יצוין כי העברת הון כאמור, יכולה להתבצע בין חברות הבת לבין עצמן ומחברת האם (הבנק) לחברות הבת. ואכן, בפועל, הבנק השקיע בהון ובשטרי הון של חברות בת מסוימות וכן נתן שיפוי לחברות בת אחרות. העברת הון מחברות הבת לחברה האם אינה רלבנטית, אך יחד עם זאת, הון משני עודף בחברה יכול לשמש את האם בחישוב הלימות ההון.

## טבלת קשר בין דרישות הגילוי על פי הנדבך השלישי לבין המידע שנכלל בדוח

במטרה לרכז את המידע שנדרש בהוראת השעה, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה לבין סעיפי הדוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש בדוח השנתי. בטבלה המובאת להלן ניתנים הפרטים שנדרשו כאמור.

מס' טבלה	נושא	מיקום*	מס' עמוד
טבלה 1	תחולת היישום	באזל II – יישום המלצות ועדת באזל בישראל	99
טבלה 2 א	מבנה ההון – גילוי איכותי	ביאור 14 לדוחות הכספיים	344-352
טבלה 2 ב,ג,ה	מבנה ההון – גילוי כמותי	האמצעים ההוניים – הלימות ההון של הבנק ביאור 14(1), 14(4) לדוחות הכספיים	50 344, 346
טבלה 3 א	הלימות ההון – גילוי איכותי	האמצעים ההוניים – הלימות ההון של הבנק	47-50
טבלה 3 ב,ד,ה,ז	הלימות ההון – גילוי כמותי	האמצעים ההוניים – הלימות ההון של הבנק ביאור 14(3) לדוחות הכספיים	50-52 345
סעיף 824	גילוי איכותי כללי	מדיניות ניהול הסיכונים ומטרותיה, מבנה וארגון פונקצית ניהול הסיכונים, הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים	55-58
טבלה 4 א	סיכון אשראי – גילוי איכותי	ניהול סיכוני אשראי	58-77
טבלה 4 ב	סיכון אשראי – חשיפות לפי סוגים עיקריים	ניהול סיכוני אשראי – גילוי כמותי לסיכון האשראי	64
טבלה 4 ג	סיכון אשראי – חשיפות לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים	תוספת ו' לסקירת הנהלה	264-266
טבלה 4 ד	סיכון אשראי – חשיפות לפי צד נגדי	ניהול סיכוני אשראי – גילוי כמותי לסיכון האשראי	64-65
טבלה 4 ה	סיכון אשראי – חשיפות לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון	ניהול סיכוני אשראי – גילוי כמותי לסיכון האשראי	65-66
טבלה 4 ו	סיכון אשראי – חובות בעייתיים	תוספת ה' לסקירת הנהלה ביאור 4 ב,ג לדוחות הכספיים	262-263 321-323
טבלה 4 ז	סיכון אשראי – חובות בעייתיים לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים	תוספת ו' לסקירת הנהלה ביאור 4 לדוחות הכספיים	264-266 321
טבלה 4 ח	סיכון אשראי – תנועה בהפרשה לחובות מסופקים	ביאור 14 לדוחות הכספיים	322-323
טבלה 5	סיכון אשראי – גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	ניהול סיכוני אשראי – גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	66-67
טבלה 7	הפחתת סיכוני אשראי	ניהול סיכוני אשראי – הפחתת סיכוני אשראי	69
טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	ניהול סיכוני אשראי – גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	70
טבלה 9	חשיפות איגוח	ניהול סיכוני אשראי – חשיפות איגוח	73-74
טבלה 10	סיכון שוק	ניהול סיכוני השוק והנזילות	77-89
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	91-93
טבלה 13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	90-91
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	ניהול סיכוני השוק והנזילות	77-89

\* המיקום הינו בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" או בביאור לדוחות הכספיים, אלא אם צוין במפורש אחרת.

## קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשנת 2010

### התפתחויות בכלכלת העולם

בשנת 2010 צמח התוצר העולמי בשיעור של 5%, בהובלת המדינות המתפתחות, לאחר נסיגה של 0.6% בשנת 2009. גם במרבית המדינות המפותחות נרשמה בשנת 2010 צמיחה חיובית, אם כי בקצב מתון בהשוואה לשווקים המתפתחים. הצמיחה בעולם בשנת 2010, לווה בעליה בהיקף הסחר העולמי (לאחר נסיגה בשנת 2009) ועליה במחירי הסחורות.

במוקד שנת 2010 עמד משבר החובות הממשלתיים שהתפתח במספר מדינות בגוש האירו (בעיקר במדינות ה-PIIGS), נושא שאיים על הציבות הפיננסית ואילץ את מדינות הגוש לנקוט בריסון תקציבי, אשר הקשה על תהליך ההתאוששות. על רקע זה, לצד אבטלה גבוהה בחלק ממדינות הגוש, נרשמה בשנת 2010 צמיחה בשיעור של כ-2% (לעומת נסיגה ב-2009), תוך שונות בין המדינות החזקות של הגוש למדינות הפריפריה. בארה"ב צמחה הכלכלה בשנת 2010 בשיעור של 2.8% (לאחר נסיגה של 2.6% בשנת 2009), תוך האצה בקצב הצמיחה במחצית השנייה של השנה. עם זאת, שיעור האבטלה במשק האמריקאי נותר גבוה, שוק הנדל"ן לא הצליח להתאושש ונמשכה העליה בחוב הממשלתי. המדיניות הפיסקלית בארה"ב לא הייתה אחידה. בעוד שבמחצית הראשונה של השנה צומצמו התמריצים הפיסקליים לעידוד הכלכלה, שהופעלו במהלך המשבר, הרי שלקראת סוף השנה הוכרז על תוכנית תמריצים חדשה.

במרבית הכלכלות המפותחות, נשמרה, על רקע קצב הצמיחה המתון, רמת אינפלציה נמוכה, אשר אפשרה לבנקים המרכזיים להותיר את הריביות ברמות שפל.

הצמיחה במדינות המתפתחות התנהלה במהלך השנה לנוכח ביקושים מקומיים גבוהים, כאשר באסיה נרשם קצב הצמיחה הגבוה ביותר מבין השווקים המתעוררים. בסין צמח התוצר בשיעור של 10.3%. קצב הצמיחה המהיר, לצד העליה במחירי הסחורות, הובילו לאינפלציה גבוהה בחלק מהמדינות המתפתחות, שאילצה את הבנקים המרכזיים להעלות את הריבית מספר פעמים.

המסחר בשווקים הפיננסיים בעולם התנהל בשנת 2010 על רקע המשך תהליך היציאה מהמשבר העולמי והתאפיין בתנודתיות גבוהה בשוקי המניות, תוך ירידות שערים במחצית הראשונה של השנה ועליות במחצית השנייה. שוקי ההון הושפעו בעיקר מהסביבה המקרו כלכלית, לצד דוחות כספיים טובים. בסיכום שנתי עלו מדדי ה-S&P 500 ומדד ה-DAX ב-13% וב-16%, בהתאמה, בעוד מדד שנחאי הסיני רשם ירידה בשיעור של כ-14%. בשוק אגרות החוב, נרשמו עד תחילת הרבעון הרביעי של שנת 2010 ירידות בתשואות איגרות החוב של ממשלות ארה"ב וגרמניה, הנחשבות לנכס בטוח - Flight to Safety. זאת, בעיקר על רקע אי הוודאות לגבי קצב ההתאוששות והתפתחות משבר החובות בגוש האירו, אשר גרר הורדות בדירוג האשראי של חלק ממדינות ה-PIIGS, לצד עליה חדה בתשואות איגרות החוב הממשלתיות ומרווחי ה-CDS שלהן. כמו כן, הושפע המסחר מתוכניות הבנק המרכזי של ארה"ב לרכישת איגרות חוב ממשלתיות. לקראת סוף השנה, לנוכח ההרחבה הפיסקלית בארה"ב, ונתונים כלכליים המעידים על המשך הצמיחה בארה"ב ובמדינות החזקות של גוש האירו, נרשמה עליית תשואות באיגרות החוב הממשלתיות של ארה"ב וגרמניה. עם זאת, בסיכום שנתי ירדו התשואות.

המסחר בשוקי המטבעות בעולם הושפע בשנת 2010, בעיקר, מההתפתחויות המקרו כלכליות ובפרט ממשבר החובות באירופה, לצד ביקושים לנכסים פיננסיים של ממשלת ארה"ב עקב שנאת סיכון. כמו כן, הושפעו שיערי החליפין בעולם מפעילותם של בנקים מרכזיים במדינות שונות בעולם, שניסו להתערב בשוק מטבע החוץ בדרכים שונות ("מלחמת המטבעות"). כתוצאה מההתפתחויות האמורות, התחזק הדולר מול האירו בסיכום שנתי בשיעור של כ-6.5%, וזאת חרף התחזקותו של האירו מול הדולר במהלך המחצית השנייה של שנת 2010 (בכ-9%). מנגד, מול היין היפני והפרנק השוויצרי נחלש הדולר בשיעור של כ-15% וכ-11%, בהתאמה.

### קווי התפתחות עיקריים של המשק הישראלי

#### כללי

ההתאוששות הכלכלית שהחלה ברבעון השני של שנת 2009, נמשכה גם במהלך שנת 2010. כתוצאה מכך צמח המשק המקומי בשיעור של 4.6% (לעומת 0.8% בשנת 2009). עליה חדה אף יותר נרשמה בתוצר העסקי - 5.3%.

הצמיחה המהירה בשנת 2010, נתמכה בעליה בשיעור של כ-14% ביצוא סחורות ושירותים, לצד גידול של כ-12% בהשקעות בנכסים קבועים, סעיפים אשר רשמו נסיגה חדה בשנת 2009. במקביל, חלה האצה בצריכה הפרטית לקצב של 4.9% (בשנת 2009).

שיעור האבטלה ירד מ-7.5% בשנת 2009 ל-6.6% בשנת 2010, תוך עליה חדה בשיעור השתתפות ל-57.3% בממוצע שנתי (רמת שיא של 57.8% ברבעון האחרון של שנת 2010) וקליטה של כמאה אלף עובדים חדשים.

## התפתחויות עיקריות בענפי המשק

התפתחות ענף התעשייה בשנת 2010 לא הייתה אחידה. בעוד שבמחצית הראשונה של השנה נרשמה עליה בייצור התעשייתי, הרי שבמחצית השנייה התהפכה המגמה, תוך נסיגה ביצוא. בסיכום שנתי, צמח הייצור התעשייתי בכ-8%, בהובלת ענפי הטכנולוגיה העלית, ובמקביל נרשם גידול של כ-2% במספר השכירים בענף. בפדיון ענפי המסחר והשרותים נרשמה בשנת 2010 עליה של כ-8%, בעיקר כתוצאה מעליה בפדיון המסחר הסיטונאי ובפדיון של נכסי נדל"ן ושרותים עסקיים.

## התפתחות בפעילות המשק מול חו"ל

שנת 2010 אופיינה במגמות מנוגדות - המשך הירידה בהשקעות הישירות של תושבי חוץ בישראל, לצד גידול חד בהשקעות הפיננסיות. ההשקעות הפיננסיות הושפעו במהלך שנת 2010, בעיקר, מפערי הריביות בין ישראל למדינות המפותחות, לצד תנודתיות נמוכה בשער החליפין של השקל, בהשוואה לשנים 2008-2009, ושדרוגה של ישראל למדד ה-MSCI של השווקים המפותחים. בהשקעות הישירות נרשמה ירידה של למעלה מ-50%, מסך של 3.9 מיליארד דולר בשנת 2009 לסך של 1.8 מיליארד דולר בשנת 2010. מנגד, ביצעו תושבי חו"ל השקעות פיננסיות בניירות ערך סחירים, בהיקף של 9.8 מיליארד דולר (2.4 מיליארד דולר בשנת 2009), כמחציתן ברבעון האחרון של השנה. רובן המכריע של ההשקעות, סך של 9.6 מיליארד דולר, התרכז במק"מ. לעומת זאת, ההשקעות במניות ישראליות היו אפסיות (לעומת 2.1 מיליארד דולר בשנת 2009). זאת, במידה רבה, כתוצאה ממימושים בבורסה של תל אביב במחצית הראשונה של שנת 2010, על רקע שדרוגה של ישראל במדד ה-MSCI למשק מפותח. בהשקעות של ישראלים בחו"ל נרשם בשנת 2010 גידול חד הן בהשקעות הישירות והן בפיננסיות. ההשקעות הישירות הסתכמו בשנת 2010 בסך של 7.3 מיליארד דולר, מזה 3.4 מיליארד דולר השקעה של חברה אחת בתחום התרופות. ההשקעות הפיננסיות בניירות ערך סחירים הסתכמו בשנת 2010 בסך של כ-10 מיליארד דולר, לעומת 7.6 מיליארד דולר בשנת 2009. העליה בהשקעות הפיננסיות מוסברת, בעיקר, על ידי המגזר העסקי (לעומת מימושים בשנת 2009), בעוד המשקיעים המוסדיים צמצמו את השקעותיהם בחו"ל.

## התפתחות שערי חליפין ואינפלציה

בשער החליפין של השקל חלו במהלך שנת 2010 תנודות חדות מול המטבעות המובילים. אלו נגזרו במידה רבה מהתנהגות המטבעות בעולם, העודף בחשבון השוטף של ישראל, פערי הריביות בין ישראל למדינות המפותחות והתערבות בנק ישראל במטבע חוץ. בסיכום שנתי התחזק השקל מול הדולר בשיעור של כ-6%, מול האירו בכ-13% והשער הנומינלי האפקטיבי התחזק בכ-7%. בולטת התחזקותו של השקל ברבעון הרביעי של שנת 2010, בכ-3% מול הדולר ובכ-5% מול האירו, בדומה למגמת היחלשות מטבעות אלו בעולם, על רקע תוכנית ההרחבה הפיסקאלית בארה"ב, לצד התפתחות מחודשת של משבר החובות באירופה. מדד המחירים לצרכן עלה במהלך שנת 2010 בשיעור של 2.7%, בטווח יעד האינפלציה של בנק ישראל. התפתחות האינפלציה במהלך השנה לא הייתה אחידה והתאפיינה בירידת מחירים ברבעון הראשון של השנה, האצה ברבעונים השני והשלישי והתמתנות בקצב עליית המחירים ברבעון האחרון. הגורמים העיקריים לעליית המדד הינם סעיף הדיור (המהווה כ-20% מהמדד), אשר עלה השנה בשיעור של 4.9%, וסעיף הפירות והירקות, אשר עלה בשיעור של 16%.

## מדיניות פיסקלית ומוניטרית

**מדיניות פיסקלית.** בשנת 2010 נרשם גידול ריאלי של 7% בהכנסות המדינה ממסים, על רקע המשך ההתאוששות הכלכלית במשק ועליות בשוקי ההון והנדל"ן. במקביל נרשמו הוצאות מימון נמוכות מהמתוכנן, על רקע סביבת הריבית הנמוכה. כתוצאה מכך, הגרעון בשנת 2010 (ללא מותן אשראי) היה נמוך בכ-30% מהתכנון המקורי. במונחי תוצר זהו גרעון של 3.7% (לעומת 5.5% על פי חוק התקציב), זאת בהשוואה לגרעון של 5.2% מהתוצר בשנת 2009.

**מדיניות מוניטרית.** במהלך שנת 2010 שמר בנק ישראל על סביבת ריבית נומינלית נמוכה וריבית ריאלית שלילית. ריבית בנק ישראל הועלתה ארבע פעמים, לרמה של 2% בחודש אוקטובר. בין הגורמים שתמכו בהעלאת הריבית ציין בנק ישראל את קצב ההתאוששות של המשק, עליית מחירי הדיור, הצורך להחזרת הריבית ל"רמה נורמלית" והעובדה שמספר בנקים מרכזיים במשקים הצומחים מהר יחסית החלו אף הם בתהליך העלאת הריבית. מנגד, עליית אי הודאות לגבי המשך קצב הצמיחה והצפי כי הבנקים המרכזיים במדינות המפותחות יותירו את הריבית ברמתה הנמוכה לאורך זמן, יחד עם הרצון למתן את התחזקות השקל, היו גורמים שמיתנו את העלאת הריבית.



## שוק ההון

המסחר במניות התאפיין בשנת 2010 בתנודתיות. זאת, על רקע ההתפתחויות בכלכלה הגלובלית ובראשן משבר החובות באירופה, לצד ההתפתחויות בכלכלה המקומית ובפרט, נתונים כלכליים טובים, שדרוגה של ישראל במדד ה-MSCI, והתפתחויות בסקטור חיפושי הגז והנפט. כתוצאה מכך, בדומה למגמה בעולם, ירדו שערי המניות במחצית הראשונה של שנת 2010, אך התאוששו במחצית השנייה, כאשר המדדים המובילים קובעים שיאים היסטוריים חדשים. בסיכום שנתי עלה מדד המניות הכללי בשיעור של 12.6%, לעומת עליה של כ-79% בשנת 2009, אשר אופיינה בעלויות חדות בשוקי המניות, לנוכח היציאה מהמיתון העולמי. כתוצאה מכך, ערך השוק של המניות וההמירים (לא כולל מוצרי מדדים) עלה במהלך השנה בכ-13%, והסתכם בסוף חודש דצמבר ב-806 מיליארד שקל.

מדדי "ת"א 25" ו-"ת"א 100" היו גבוהים ב-15%-16% לעומת רמתם בסוף שנת 2009. עליה בשיעור דומה, נרשמה גם במדד נדל"ן-15. לעומתם, מדד הבנקים רשם במהלך שנת 2010 עליה מתונה של כ-7%. זאת, על אף ירידה של כ-17% במחצית הראשונה של השנה. בלט סקטור חיפושי הגז והנפט אשר רשם עליה חדה של 49% והתאפיין בתנודתיות ובמחזורי מסחר גבוהים. המסחר במניות אלו הושפע מהתפתחויות בתגליות הגז משנת 2009, לצד התפתחויות בחיפוש הנפט בישראל ומוסקנות הועדה הציבורית (ועדת ששינסקי) אשר הוקמה במטרה להסדיר את תמלוגי המדינה מאוצרות טבע. בניגוד לתנודתיות במדדי המניות, המסחר בשוק איגרות החוב, במהלך שנת 2010, התאפיין ברובו בעלויות שערות, תוך התמתנות בקצב העליה ברבעון האחרון. התפתחות זו הושפעה, במידה רבה, מהמסחר בשוק איגרות החוב בארה"ב, המהוות Benchmark לשוק המקומי. כתוצאה מכך, המדד לתשואה כוללת של איגרות החוב על כל סוגיהן עלה בשיעור של 8%, לעומת עליה של 15% בשנת 2009, בעיקר כתוצאה מבלית העלויות החדות באיגרות החוב הלא ממשלתיות, שעלו במהלך שנת 2010 בשיעור של כ-11% (כ-32% בשנת 2009). איגרות החוב הממשלתיות רשמו עליה של 6.3%. במהלך שנת 2010 עלה היקף הגיוסים באיגרות החוב הקוצרניות בכ-18% בהשוואה לשנה קודמת והסתכם ב-42.7 מיליארד ש"ח. הנפקות איגרות חוב למוסדיים הסתכמו ב-3.2 מיליארד ש"ח, בדומה לשנת 2009. במהלך השנה עלה היקף גיוס ההון באמצעות הנפקת מניות והוא הסתכם בכ-8.6 מיליארד שקל, לעומת 2.5 מיליארד שקל בשנת 2009.

במהלך שנת 2010 עלה מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים בשיעור של כ-20%, לרמה של כ-2 מיליארד ש"ח. זאת, בין היתר, בשל גידול של פי 3 במחזורי המסחר בניירות הנפט והגז. עליה חדה במחזורי המסחר, של כ-85%, נרשמה גם במק"מ, תוך עליה ניכרת בשיעור אחזקתו בידי המשקיעים הזרים. מנגד, מחזורי המסחר היומיים באיגרות חוב במהלך שנת 2010, היו נמוכים בכ-20% בהשוואה למחזורי המסחר בשנת 2009, ועמדו על כ-3.3 מיליארד ש"ח.

## תיק הנכסים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים הפיננסיים שבידי הציבור עלה במהלך שנת 2010 בשיעור של כ-10% והסתכם בסוף חודש דצמבר בכ-2.5 טריליון שקל, תוך עליית משקלם של ניירות הערך הסחירים בתיק. חלק ניכר מהעליה בשווי התיק נובע מעליית מחירי המניות בבורסה של תל אביב, במקביל לגידול בהשקעות נטו במניות ואיגרות חוב, בארץ ובחול.

להלן השינויים אשר נרשמו בהרכב התיק במהלך שנת 2010:

1. משקל המניות עלה מ-23.4% ל-26.7%;
2. משקל הנכסים הלא צמודים עלה מ-31.7% ל-31.9%;
3. משקל הנכסים הצמודים למדד ירד מ-32.5% ל-30.4%;
4. משקל הנכסים הצמודים למט"ח ירד מ-12.5% ל-10.9%.

## התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים ינואר - מרס 2011<sup>[1]</sup>

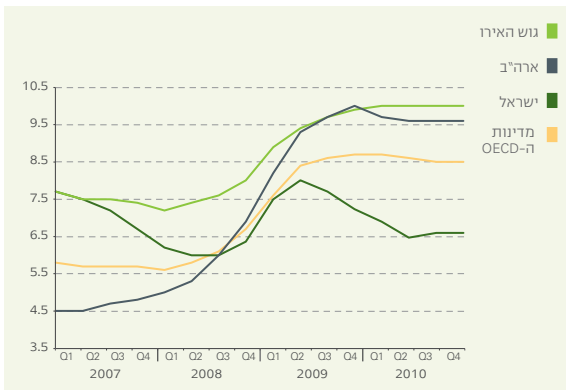
קרן המטבע העלתה את תחזית הצמיחה העולמית והסחר העולמי לשנת 2011, לרמה של 4.4%, ו-7.1% בהתאמה. מרבית הנתונים שפורסמו בארה"ב היו חיוביים והצביעו על המשך השיפור בצריכה הפרטית, התרחבות בסקטור התעשייה וירידה בשיעור האבטלה. הכלכלות החזקות בגוש האירו המשיכו להתרחב, תוך ירידה בשיעור האבטלה. מנגד, במדינות ה-PiIGS, לאחר רגיעה במשבר החובות והצלחה בהנפקת חוב של חלק מהמדינות, חזר המשבר לכותרות, תוך עליית מרווחי ה-CDS והורדת דירוג אשראי של מספר מדינות. במהלך התקופה הנסקרת, נותרה הריבית המוניטרית בארה"ב ובגוש האירו ללא שינוי. עם זאת, על רקע חריגת האינפלציה השנתית מהיעד בגוש האירו, רמז נגיד ה-ECB, על אפשרות להעלאת הריבית כבר בתקופה הקרובה. בסין, לאור "התחממות הכלכלה" והחשש מ"בועות מחירים" במספר סקטורים, המשיך הבנק המרכזי הסיני

(1) כל הנתונים מתייחסים לתקופה מיום 1 בינואר 2011 ועד ליום 16 במרס 2011.

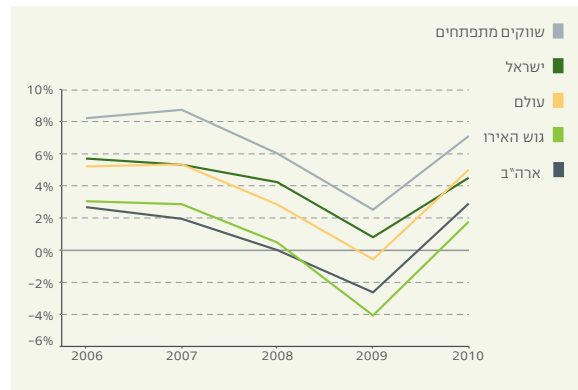
במדיניות מצמצמת, תוך העלאת הריבית ויחס הרזרבה. על רקע זה, הנתונים הכלכליים שהתפרסמו בסוף, הצביעו על האטה בקצב הצמיחה. במוקד התקופה הנסקרת עמד המשבר הפוליטי שהתפתח במדינות ערב, אשר גרם לתנודתיות במסחר בשוקי ההון, עליית מחירי הנפט ועליית רמות ה-CDS של ישראל. בנוסף, התרחשה במחצית הראשונה של חודש מרס רעידת אדמה חזקה ביפן, שהעלתה חששות להתפתחות אסון גרעיני. על רקע האירועים האמורים, נותר בסוף התקופה הנסקרת מדד ה-S&P500 ללא שינוי בהשוואה לסוף שנת 2010, ואילו מדד ה-DAX ירד בכ-0.6%. זאת, לאחר שמדדים אלו עלו בכ-7% עד אמצע חודש פברואר.

בישראל, מרבית האינדיקטורים לפעילות המשק, היו חיוביים. המדד המשולב עלה בחודש פברואר ב-0.4%, בהמשך לעליה בת 0.5% בחודש ינואר. בגבית המסים לחדשים ינואר-פברואר נרשמה עליה ריאלי של כ-12% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ובתקציב המדינה נרשם בחודשים אלה עודף של כ-3 מיליארד שקל. כמו כן, נרשמה עליה ביצוא הסחורות. עם זאת, במדדי אמון הצרכנים ומנהלי הרכש נרשמה ירידה. בחודשים ינואר-פברואר נרשמה מגמת עליה בשיעור האינפלציה השנתית, תוך חריגה מהגבול העליון של היעד. מדד המחירים לחדש פברואר עלה ב-0.3%, כאשר שיעור האינפלציה השנתית עמד על 4.2%. במקביל, נמשכה מגמת העליה בסעיף הדיור במדד ובמחירי הדירות, וכן עלייה בציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון. על רקע ההתפתחויות האמורות, העלה בנק ישראל את הריבית לחדשים פברואר-מרס, לרמה של 2.25%-2.5%, בהתאמה. ההתפתחות בשער החליפין של השקל הושפעה ממצבו הטוב יחסית של המשק הישראלי, פערי הריבית מול המדינות המפותחות, התפתחות המשבר במדינות ערב ורעידת האדמה ביפן. כמו כן, הושפע המסחר מהצעדים הרגולטוריים של בנק ישראל שנועדו לצמצם את הפעילות הספקולטיבית של המשקיעים הזרים. זאת, לצד כוונת משרד האוצר לבטל את הפטור ממס על השקעות זרות לטווח קצר. בסיכום התקופה נותר שער החליפין של השקל מול הדולר ללא שינוי, ומול האירו הוא נחלש בכ-0.5%. יתרות המט"ח של בנק ישראל המשיכו לעלות והגיעו לרמת שיא של כ-74 מיליארד דולר בסוף חודש פברואר. המסחר במניות בבורסה של תל אביב התנהל בתנודתיות, בדומה למגמה בעולם, על רקע המצב בעולם הערבי, עליית מחירי הנפט והאסון ביפן. בסיכום התקופה ירדו מדדי ת"א 25 ות"א 100 ב-6%-7%. תשואות האג"ח הממשלתי עלו, ומדד התל-בונד 20 עלה בכ-1%, תוך צמצום המרווח מול האג"ח הממשלתי.

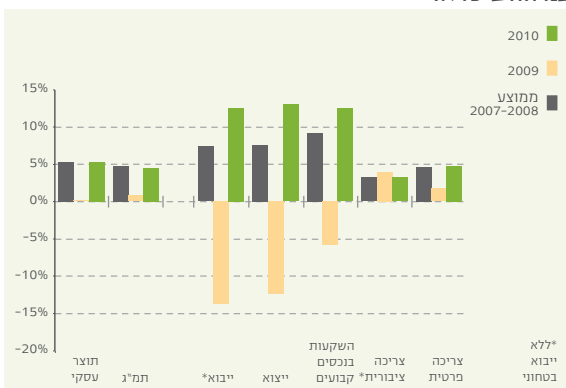
שיעור אבטלה רבעוני



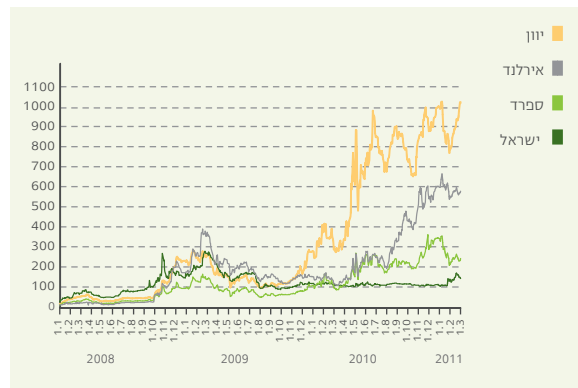
צמיחת תוצר - שיעור שינוי שנתי



צמיחה בישראל



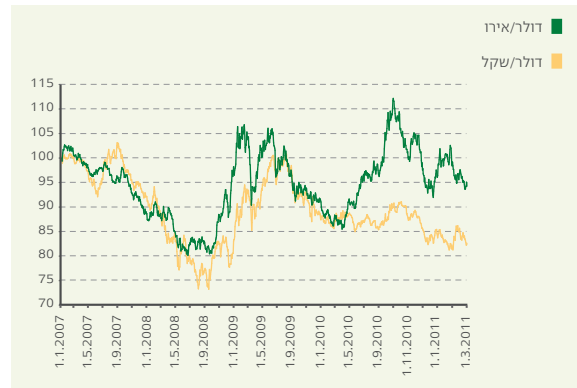
מרווחי CDS ל-5 שנים במדינות נבחרות וישראל



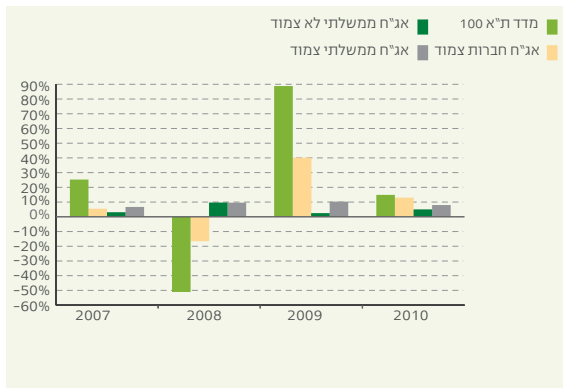
שיעור שינוי שנתי במדד המחירים לצרכן



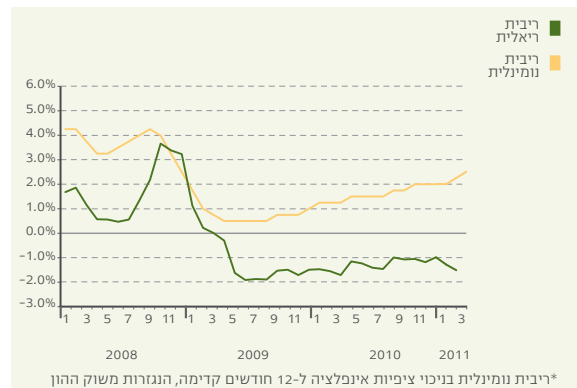
שערי חליפין-מדד 100=ינואר 2007



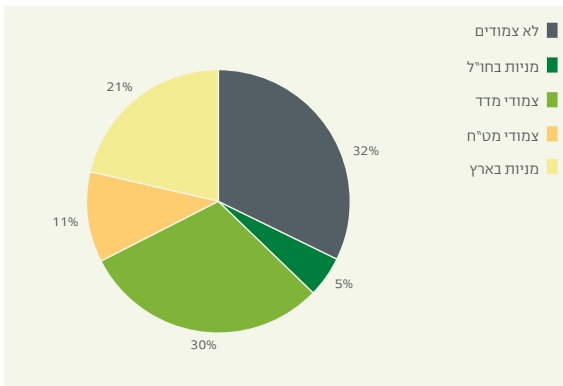
שיעור שינוי שנתי במדדים נבחרים



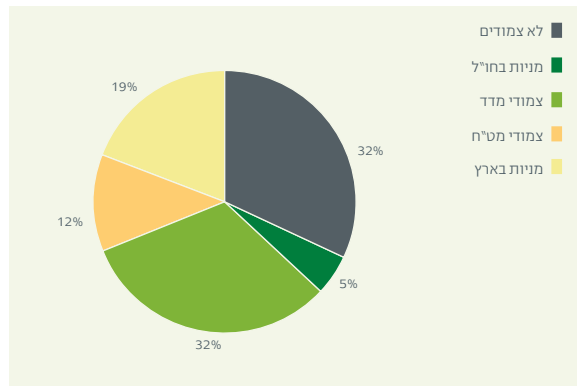
ריבית נומינלית של בנק ישראל וריבית ריאלית\*



התפלגות תיק הנכסים שבידי הציבור על פי סוג הנכס 2010



התפלגות תיק הנכסים שבידי הציבור על פי סוג הנכס 2009



## פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים

### כללי

תאור תמציתי של מגזרי הפעילות, ובכלל זה הקריטריונים לשייך הלקוחות על פי מגזרי הפעילות, בדרך כלל, הובאו בסעיף "מגזרי הפעילות של קבוצת דיסקונט - תיאור תמציתי" בפרק "קבוצת דיסקונט - רקע כללי ומבנה הקבוצה". פרטים בדבר התפלגות ההון האנושי בקבוצה לפי מגזרי פעילות מובאים בפרק "משאבי אנוש" להלן. לפרטים בדבר עיקרי ההנחות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים, ר' ביאור 31 לדוחות הכספיים.

**ההבדלים העיקריים בין מתכונת הדיווחים הניהוליים לבין המתכונת הדיווח לציבור.** נתוני המגזרים המוצגים בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בעניין זה. קיימים הבדלים מסוימים בין הדיווחים הניהוליים אשר מובאים בפני הנהלת הבנק, לבין נתוני המגזרים המובאים בדוחות הכספיים ומתכונתם.

הדיווחים להנהלת הבנק כוללים, בשלב זה, דיווח על נתוני החטיבה העסקית והחטיבה הבנקאית, ברמת בנק, עד לשורת הרווח לפני מס. נתוני החטיבה הבנקאית כוללים את מגזר הלקוחות במשקי הבית, מגזר העסקים הקטנים ומגזר הבנקאות הפרטית, נתוני החטיבה העסקית כוללים את מגזר הבנקאות העסקית ומגזר הבנקאות המסחרית.

ישנם כאמור מספר הבדלים עיקריים בין הדיווחים להנהלה לבין הדיווח על המגזרים בדוחות הכספיים:

- הדיווח להנהלה אינו מתייחס להקצאת רווחי קופת הפיצויים כפי שנעשה בדיווח המגזרים בהתאם להוראות הדיווח לציבור;
- מגזר הפעילות הפיננסית כולל הן את הפעילות של ניהול הנוסטרו וניהול הסיכונים של הבנק, אשר נמצא תחת אחריות החטיבה הפיננסית, והן את ההשקעה בחברות הריאליות, שאינה מנוהלת על ידה, וכאמור, דיווחי הפעילות של מגזר זה אינם מוצגים בדיווחים האמורים להנהלה;
- בדיווח המגזרים על פי הוראות המפקח על הבנקים, מוקצה לכל מגזר הון ראשוני והון משני, בהתאם לנכסי הסיכון שלו, על חשבון המגזר הפיננסי.

להלן כימות של ההבדלים העיקריים בין מתכונת הדיווחים הניהוליים לבין מתכונת הדיווח לציבור המוכתבת בהוראת הדיווח לציבור:

	משקי בית	עסקים קטנים	עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	מגזר פיננסי	סך-הכל מאוחד
במיליוני שקלים חדשים							
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010							
רווח נקי מדווח	184	183	279	117	56	(95)	724
רווח נקי בהתאם לדיווחים ניהוליים	167	174	279	112	55	(63)	724
<b>הפרש</b>	17	9	-	5	1	(32)	-
להלן מרכיבי ההפרש:							
רווח (הפסד) מפעולות מימון	1	4	(7)	4	-	(2)	-
לפני הפרשה לחובות מסופקים	25	10	7	4	1	(47)	-
הכנסות קופת פיצויים	26	14	-	8	1	(49)	-
סך-הכל הכנסות שהועברו	9	5	-	3	-	(17)	-
הפרשה למסים על פעולות רגילות	17	9	-	5	1	(32)	-
<b>הפרש</b>	17	9	-	5	1	(32)	-

להלן כימות של ההבדלים העיקריים בין מתכונת הדיווחים הניהוליים לבין מתכונת הדיווח לציבור המוכתבת בהוראת הדיווח לציבור (המשך):

מסקי בית	עסקים קטנים	עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	מגזר פיננסי	סך-הכל מאוחד
במיליוני שקלים חדשים						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009						
רווח נקי מדווח	*222	*199	*324	*33	*32	*113
רווח נקי בהתאם לדיווחים ניהוליים	*161	*174	*305	*8	*28	*247
<b>הפרש</b>	61	25	19	25	4	(134)
להלן מרכיבי ההפרש:						
רווח (הפסד) מפעולות מימון	3	5	(3)	4	-	(9)
לפני הפרשה לחובות מסופקים	93	35	33	35	6	(202)
הכנסות קופת פיצויים	96	40	30	39	6	(211)
סך-הכל הכנסות שהועברו	35	15	11	14	2	(77)
הפרשה למסים על פעולות רגילות	61	25	19	25	4	(134)
<b>הפרש</b>						

\* סווג מחדש.

## מבנה ניהולי

קבוצת הבנק פועלת בארץ ובחו"ל באמצעות הבנק, חברות בת, סניפים ונציגויות בכל תחומי הבנקאות והשירותים הפיננסיים. פעילותו העסקית של הבנק התבצעה בשנת 2010 באמצעות 3 חטיבות: החטיבה הבנקאית, החטיבה העסקית והחטיבה הפיננסית.

**החטיבה הבנקאית** (לשעבר: החטיבה הקמעונאית) אחראית לפעילות בקרב משקי בית, לקוחות אח"מ, חברות ועסקים קטנים, תושבי חוץ, לקוחות בנקאות פרטית ולקוחות הבנקאות הישירה. כן אחראית החטיבה על מערכי הייעוץ בבנק - ייעוץ פנסיוני וייעוץ בניירות ערך.

**החטיבה העסקית** אחראית לפעילות בקרב החברות הגדולות והבינוניות (Middle Market) באמצעות מנהלי עסקים, מרכזי עסקים הפזורים ברחבי הארץ, סניף ראשי ת"א, אגף סחר חוץ סניף בורסת היהלומים וסניף לונדון. כמו כן, אחראית החטיבה לניהול הפעילות עם מגזרי לקוחות ספציפיים, כגון: יהלומנים, חברות היי-טק, חברות בניה (ליווי פרויקטים בתחום הנדל"ן), מפעלים מאושרים ופעילים גדולים בשוק ההון.

**החטיבה הפיננסית** אחראית לניהול הנוסטרו והנזילות, חדר עסקות (מט"ח, ריביות וניירות ערך), ולניהול סיכוני השוק והנזילות. כן אחראית החטיבה על ניהול, פיתוח ותפעול כלל מוצרי הפאסיבה, לרבות ניירות ערך.

לפרטים בדבר ארגון מחדש של מערכי השירות בחטיבה העסקית ובחטיבה הבנקאית, ר' להלן בפרק "משאבי אנוש".

## המגזר הקמעונאי - כללי

הבנק מציג שני מגזרים קמעונאיים: מגזר "משקי הבית" ומגזר "עסקים קטנים". בסעיף כללי זה להלן יובאו כמה עניינים שמשותפים לשני המגזרים האמורים.

### סניפים - מרכז העשייה הקמעונאית

הסניפים הם החוליה המרכזית בקשר בין הבנק ללקוח הקמעונאי. חווית הקמעונאות מתרחשת במקום המפגש של הלקוח הקמעונאי עם הבנק - בסניף. לקוח המבקר בסניף יחוה חווית קמעונאות כתוצאה משילוב של ארבעה גורמים עיקריים: חזות נעימה של הסניף ועובדיו, שירות איכותי לאורך כל זמן שהייתו בסניף, בהירות ופשטות של המוצרים והמסרים המועברים לו וזמינות וקלות הצריכה - תהליכים פשוטים וביצוע יעיל. הסניפים הותאמו למבנה ממוקד לקוח, כאשר מול כל זירת לקוחות מתקיימת היערכות שונה ומבודלת.

## סינוף

בסוף שנת 2010 הפעיל הבנק מערך של 147 סניפים ושלוחות ברחבי הארץ המאורגנים במסגרת 9 איזורים. בנק מרכנתיל דיסקונט הפעיל 77 סניפים נוספים.

**פתיחת סניפים.** בשנת 2010 נפתחו 2 סניפים: סניף בייתי הגוש הגדול ו"דיסקונט בדרך שלך" קמפוס תל-אביב.

לפרטים בדבר רשת הסינוף, שירותים משלימים ומערכי ייעוץ ר' "מגזר משקי הבית" להלן. בנק מרכנתיל דיסקונט פתח בשנת 2010 4 סניפים.

**תוכנית לשנת 2011.** התוכנית לשנת 2011 כוללת פתיחת "דיסקונט מהיר" אחד, שני סניפי "דיסקונט בדרך שלך" ושני סניפי "דיסקונט ביתי".

## יעדים ואסטרטגיה עסקית

בשנת 2004 קבע בנק דיסקונט את חזון הבנקאות האנושית. במסגרת החזון שואף הבנק להיות הבנק המוביל בקמעונאות. כחלק מהאסטרטגיה הותאמה פריסת הסינוף על ידי איחוד סניפים והקמת סניפי קונספט ייחודיים (ר' להלן "התאמת רשת הסינוף" ב"מגזר משקי הבית").

בכדי להעניק חווית לקוח נעימה ומזמינה, הותאמה חזות הסניפים לקמעונאות בדרך של מיסחור הסניפים והתקנת מסכי ווידאו ומערכות אודיו. הסניף חולק לשני אזורים: אזור בנקאות יומיומית - "דיסקונט מהיר" ואזור בנקאות מומחים. בנוסף, ננקטת פעולה אינטנסיבית לייעול תהליכי העבודה בסניף על ידי הוצאת עבודות תפעוליות מהסניף, שנועדה לפנות זמן ליוזמה ומכירות. במקביל, בוצעה פריסה של מערכת ניהול תורים באזור בנקאות המומחים בסניף, במטרה לשפר את חוויית השרות של הלקוח.

המגזר הקמעונאי שם דגש על פיתוח תחום האשראי הצרכני כמנוע צמיחה.

## אסטרטגיית המגזרים

אסטרטגיה המתווה דרך על פיה יש ליצור בידול ברור בין לקוחות על מנת להצליח לשמר את הלקוחות ולמצות את הפוטנציאל הגלום בהם. במהלך שנת 2010 המשיך הבנק לשפר את פילוח לקוחות המגזר במטרה להתאים את השירות הניתן לכל פלח. בנוסף על החלוקה לצוותי שירות בסניפים, המבוססת בעיקר על פרמטרים פיננסיים, סווגו הלקוחות לתתי פלחים המאפשרים לשפר את רמת השירות הניתנת ללקוח, לרבות מגוון המוצרים, השירותים והערוצים להם הוא זקוק.

## פילוח הלקוחות

**במגזר משקי הבית** עליו הושם דגש בשנים האחרונות, נקבעו דגשים אסטרטגיים שונים לפעילות מול כל פלח, בהתאם למאפייניו וצרכיו. בשנים האחרונות הושם דגש מיוחד על המגזר הפרטי על כל פלחיו. בהתבסס על פילוח המגזר הפרטי נקבעו דגשים אסטרטגיים שונים לפעילות מול כל פלח בהתאם למאפייניו, צרכיו ולסדרי העדיפויות של הבנק.

בהתבסס על פילוח המגזר הפרטי נבנו מסלולי חשבון המאפשרים העמדת קווי אשראי מובנים, תוך הצעת מסלולים ייחודיים לבעלי עושר פיננסי ו/או מקבלי משכורת. ללקוחות אלה מוצע קו אשראי בגובה 30% מהעושר הפיננסי הפנוי נטו ו/או עד פי 5 מגובה המשכורת, בהתאמה. התאמת קווי האשראי לפלחי אוכלוסיה אלה נעשית באמצעות פניה יזומה ללקוח והתאמת המסגרות בהתאם לצרכיו של הלקוח, יכולת החזר שלו, וההיכרות עימו לאורך שנים בקווי אשראי מובנים, בהם הריבית הולכת ופוחתת ככל שגדל הניצול. פעילות זו תומכת בפיתוח תחום האשראי הצרכני בבנק ומאפשרת התאמה מלאה לצרכי הלקוח.

**במגזר העסקים הקטנים** אותרו שלושה פלחים עיקריים של לקוחות: עסקי פלוס, עסקי מורחב. הפלחים מוגדרים בהתייחס לפרמטרים של היקף הפעילות מול הבנק, כפי שנמדד בעיקר בתחום האשראי.

## תפיסת השירות

על מנת ליצור יתרון תחרותי גבושה תפיסת שירות חדשה. תפיסה זו מגדירה מערכת של ערכים, אשר הטמעתם תשפר את חוויית השירות. הטמעת התפיסה החדשה החלה בחודש מאי 2010 וצפויה להמשיך במהלך שנת 2011.

הובלת השירות האישי והאנושי בנויה על העקרונות הבאים:

- מיקוד בלקוח - התמחות לפי סגמנטים (זירות לקוחות) במקום במוצרים - התאמת שירותים ומוצרים על פי מאפייניו וצרכיו הייחודיים של כל סגמנט;

- שירות כולל ללקוח בנקודת שירות אחת - one stop shop;
  - שירות בצוות - מקנה מענה שירותי מקיף יותר בכתובת אחת בסניף;
  - רב ערוציות - לאפשר ללקוח לבצע פעילות בנקאית בכל מקום, בכל זמן, בכל ערוץ ובהתאמה אישית;
  - בנקאות מומחים - מתן שירותים מקצועיים מגוונים, בתחום האשראי וההשקעות, תוך התאמת המוצר לצרכיו של הלקוח;
  - בנקאות אנושית - היכרות ויחס חם ואנושי מצד נותני השירות;
  - יוזמה שירותית - הקדמת הלקוח בחיזוי צרכיו והתאמת מוצר או שירות לאותם צרכים;
  - הטמעת סטנדרטים לטיפול בפניות לקוחות והמשך צמצום התלונות;
  - הקצאת משאבים המבוססת על צרכי הלקוח וסדרי העדיפות בבנק.
- בבנק הוטמעה מערכת התומכת בשיווק ממוקד לקוח במערכי השירות. מערכת זו ממקמת את הלקוח במרכז, ומתאימה לו מוצרים בהתאם לצרכיו והעדפותיו.

## “מפתח דיסקונט”

ביום 27 במאי 2010 השיק הבנק מהלך שיווקי ייחודי בתחום הצריכה הפיננסית - “מפתח דיסקונט”. המהלך מבטא גישה חדשה המשלבת בין תרבות הצריכה לתרבות החיסכון, במטרה לבסס את נאמנות הלקוחות לבנק. במסגרת זו הוצע ללקוחות הבנק מחזיקי כרטיס אשראי של דיסקונט (ויזה Cal, דינרס ומאסטרקארד), להנות מהנחות בעשרות רשתות שיווק ומשלל הטבות והפתעות ולהצטרף לתוכנית חיסכון ייחודית, הצוברת כספים שנצברים מהפעולות המבוצעות באמצעות כרטיס האשראי. לקוחות הבנק יכולים לבחור לחסוך בשלושה מסלולים: עיגול עסקה לחמישה או עשרה שקלים, צבירת הנחות והטבות לחיסכון, השלמת הפקדה בסכום חודשי קבוע.

לאחר כשבעה חודשים מהשקת המהלך, נפתחו למעלה מ-263,000 תוכניות חיסכון “מפתח דיסקונט”. ביום 1 באוגוסט 2010 הרחיב הבנק את ההטבות במפתח דיסקונט עם עלית תוכנית המאפשרת חניה חינם בתל אביב, רמת גן והרצליה בשעות אחר הצהריים ובכל סוף השבוע. המהלך מבטא מענה למצוקת החנייה באזור תל אביב והסביבה ומרחיב את הסיבות שבעטיין “כדאי להיות לקוח בדיסקונט”.

## פרויקט ארגון “רזה” - הוצאת הפעילות התפעולית מהסניפים

הטמעת הפרויקט במערך הסניפים נועדה להשיג את היעדים הבאים:

- א. הלקוח יוכל לבחור בין בנקאות נעזרת בפקיד לבין בנקאות בשירות עצמי;
- ב. הרחבת שעות הפעילות בסניף;
- ג. הוצאה מהסניף של כל הפעילות שאיננה הכרחית בכדי לשרת את הלקוח;
- ד. פישוט וקיצור התהליכים הנותרים בסניף;
- ה. התמקדות בלקוח ובצרכיו, לשיפור חווית השירות;
- ז. הקטנת כמות הניירת והתיק בסניף;
- ח. חסכון בכוח אדם ובעלויות.

למועד פרסום הדוח, בכל סניפי הבנק קיים אזור של בנקאות עצמית בו הלקוח יכול לבצע את מרבית הפעילות הבנקאית היום יומית, לרבות הפקדת מזומנים, שיקים וביצוע תשלומים. הורחבו השירותים בתשתית הכספומטים, ובכלל זה משיכת מט”ח ומשיכה ללא כרטיס. שירות הפקדת מזומנים בתשתית הכספומטים נמצא בפיילוט.

הוקמו שלושה משרדים אחוריים (ת”א, ירושלים, חיפה), אליהם הועברו למעלה מ-25 פעילויות תפעוליות, בהן: בדיקת מסלוקה, הקמת הרשאות לחיוב חשבון וטיפול בהן, הפקדת אלתור, וכיוצ”ב. בנוסף, מתבצעות במשרד האחורי פעילויות להוצאת תיק מסמכי היסוד והניירת היומית מהסניפים וקליטתם תוך 72 שעות במערכת ממוחשבת מרכזית. הוצאת מסמכי היסוד בוצעה בכ-50 סניפים. במהלך שנת 2011 צפוי שהתהליך יושלם בכ-30 סניפים נוספים ויחידות עסקיות נוספות. הוצאת הניירת היומית בוצעה במרבית הסניפים. פעילויות אלה חוסכת שטחים בסניף, חוסכות נייר, מקצרות את זמן איתור המסמך ומפחיתות סיכונים.

מאז תחילת הפרוייקט ננידו לתחומי המשרד האחורי כ-200 עובדים, תוך הפחתת כמות העובדים הכוללת בבנק בכ-140 עובדים. פרויקט דומה מתוכנן להתבצע בבנק מרכזתיל דיסקונט, החל מהמחצית הראשונה של שנת 2011.

## בנקאות קמעונאית - מגזר משקי הבית

### שירות

**מוצרים בנקאיים.** המוצרים הבנקאיים העיקריים העומדים לשימוש לקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פקדונות, פעילות בשוק ההון וכרטיסי אשראי, וכן הלוואות לרכישה, חכירה, הרחבה, שיפוץ או בניה של דירת מגורים ומתן הלוואות לכל מטרה, המובטחת על ידי משכון דירות מגורים.

**טלבנק שירות אישי.** מרכז מענה טלפוני ללקוחות - הפניה אוטומטית לבנקאות הישירה ללקוחות המתקשרים למרכזיית הסניף (ולא לשלוחות הישירות של העובדים). הפרויקט מאפשר לשפר את איכות המענה הטלפוני ולפנות לעובדי הסניף זמן לייצר עבור הלקוח ערך מוסף בהיבטי יזומה ומכירות.

**טלבנק אינטרנט.** פיתוח ושיכלול ערוץ השירות באמצעות האינטרנט. עידוד השימוש בערוץ זה מתבטא בעלויות הנמוכות משמעותית ללקוח לעומת שירותים זהים הניתנים בסניף. לפרטים בדבר שדרוג אתר אינטרנט, ר' להלן "שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע על המגזר".

**דיסקונט בסלולר.** שירות המבוסס על יישום סלולרי, המאפשר גלישה לחשבון לקבלת מידע וביצוע פעולות בנקאיות באמצעות אפליקציה/SMS מכל מקום ובכל זמן. ללקוח ניתנים שירותים שונים תוך אפשרות קבלת תמיכה בעת הגלישה.

**מכשירי כספומט מותאמים לצרכים של מוגבלי הראיה.** ב-340 מכשירי כספומט של הבנק ושל בנק מרכזיית דיסקונט ברחבי הארץ, מותקנים אמצעי שמע, נוסף על אמצעי זיהוי קיימים על ידי מישוש, אשר יחד מסייעים בידי מוגבלי ראיה לבצע פעולות בנקאיות. מרבית הכספומטים מותקנים בגובה המאפשר שימוש גם למוגבלים על כסא גלגלים.

### התאמת רשת הסינון

כחלק ממהלך הבידול של הבנק מוקמים סניפי קונספט ייחודיים, במטרה לתת מענה מותאם לצרכים שונים של לקוחות קמעונאיים. **"דיסקונט מהיר"** ממוקם בקדמת הסניף ומספק מענה מהיר לשירותי בנקאות יומיומית. האזור משדר חדשנות, מובילות וגמישות. במרכזים לבנקאות מהירה יש מספר משוברים, מכשיר כספומט, עמדת טלבנק ואינטרנט ובעיקר - הוא מאויש על ידי בנקאים מקצועיים בשעות שאינן שגרתיות: 20:00-8:00. בסוף שנת 2010 פעלו 35 מרכזי "דיסקונט מהיר".

**"דיסקונט בדרך שלך"** סניפים אלה, הממוקמים בקניונים, משמשים נקודת שירות ומכירות ללקוחות הקניון, והם מותאמים לסביבה הקמעונאית של הקניון. שעות הפתיחה מותאמות ללקוח: 22:00-10:00. בסוף שנת 2010 פעלו 6 סניפים בסדרת "דיסקונט בדרך שלך": בקניון "אבנת" בפתח תקוה, בקניון "מול הפארק" ברעננה, בקניון גבעתיים בגבעתיים, בקניון מלחה בירושלים, בקניון רננים ברעננה ובקמפוס אוניברסיטת תל אביב. בתחילת חודש מרס 2011, נפתח סניף "דיסקונט בדרך שלך" בקניון "שרונים" בהוד השרון.

**"דיסקונט ביתי"** סניף המיועד ללקוחות קמעונאיים - פרטיים בלבד, המבוסס על מודל שירות כלכלי ויעיל לחדירה לשכונות מגורים ולמתחמים ממוקדים. סניפים אלה נמצאים בשכונות גדולות בערים, ומשרתים לקוחות פרטיים עד שעות מאוחרות. שעות הפתיחה מותאמות לצרכי התושבים והסביבה, פעילות בבתי חולים, איזורי תעשיה וכיוצ"ב: 20:00-8:00. בסוף שנת 2010 פעלו 10 סניפי דיסקונט ביתי.

### מערכי הייעוץ

**מרכזי השקעות.** לקוחות בעלי פסיבה של מעל 750,000 ש"ח או לקוחות פעילים בשוק ההון זכאים לייעוץ בתחום הפסיבה במרכזי השקעות (10 במספר). חשבון הלקוח משווה לסניף אולם השירות ניתן במרכז ההשקעות על ידי יועצי השקעות מומחים. בשנת 2010 נפתחו 3 שלוחות של מרכזי השקעות בהן ניתן שירות ללקוחות בעלי פסיבה של 120 אלף ש"ח. בסוף שנת 2010 פעלו 5 שלוחות של מרכזי השקעות.

**שירותי ייעוץ בסניפים.** לקוחות בעלי פסיבה בתחום של 250-750 אלף ש"ח זכאים לייעוץ אשר ניתן בסניפים על ידי יועצי השקעות מורשים ומבודלים העוסקים בתחום שוק ההון בלבד.

**שירותי ייעוץ פנסיוני.** החל מחודש מרס 2008 החל הבנק במתן ייעוץ פנסיוני בסניפי הבנק ובמרכזי ההשקעות. הבנק בחר במודל ייחודי של מתן ייעוץ פנסיוני על ידי יועצים מבודלים המתמחים בייעוץ פנסיוני לכל סוגי הלקוחות. הבנק נחשב כמוביל בתחום ומספק ייעוץ פנסיוני לעצמאים ושכירים בכל רחבי הארץ. (לפרטים נוספים ר' להלן "פעילות בשוק ההון" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים").

**ניהול תיקים.** הפנית לקוחות הנדרשים לשירות זה להתקשרות עם מנהלי תיקים מורשים.



## שיווק והפצה

- השיווק וההפצה מתבצעים באמצעות מבצעי פרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברדיו ובשלטי חוצות. בנוסף, מתבצעים שיווק והפצה בערוצים הבאים:
- בסניפים - פנים מול פנים, על ידי מסכי פלאזמות בעמדות ההמתנה לשירות;
  - באמצעות הטלפון, הן בפניה יזומה והן בתגובה לפנית הלקוחות;
  - בטלבלק דיסקונט - הן בפניה יזומה הן כמענה לפנית לקוחות;
  - באתר דיסקונט באינטרנט, באמצעותו מועברים מסרים שיווקיים והצעות שיווקיות;
  - במשוב דיסקונט, באמצעותו מועברים מסרים שיווקיים והצעות שיווקיות;
  - במערכת מענה קולי אינטראקטיבי (IVR) בטלבלק, באמצעות מסרים שיווקיים והצעות מכר בזמן המתנה לשירות;
  - דיוור ישיר ללקוחות (בצירוף דוח מצב חשבון) ובאמצעות המכשירים לשירות עצמי (משובים וכספומט).

## יעדים ואסטרטגיה עסקית

- לאור אסטרטגיית הבנק להתמקד במגזר הקמעונאי כמקור עיקרי לצמיחה ורווחיות, פועל הבנק להגדלת אוכלוסיית לקוחותיו הקמעונאיים. ארבעת המהלכים העיקריים שבוצעו בהקשר זה בשנתיים האחרונות היו:
- מרכז עובדי מדינה - הבנק זכה במכרז למתן הלוואות לעובדי מדינה בתנאי החשב הכללי ושירותים בנקאיים נוספים (ר' להלן "מכרז למתן שירותים לעובדי המדינה");
  - מכרז עובדי הוראה - הבנק זכה במכרז למתן הלוואות לעובדי הוראה וסטודנטים בתנאי החשב הכללי (ר' להלן "מכרז עובדי הוראה");
  - המשך גיוס לקוחות פרטיים במסגרת מבצעי גיוס ללקוחות חדשים;
  - מתווה דיסקונט - מבצע שיווק משותף עם בנק דיסקונט למשכנתאות, שבמרכזו עומדת הפיכת המשכנתא למוצר עוגן לגיוס לקוחות פעילים חדשים, על ידי הענקת ריבית אטרקטיבית במיוחד ללקוחות שיעבירו את משכורתם לבנק (לפרטים נוספים, ר' להלן "פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיוור" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים").

## דגשים לשנה הקרובה

- המשך הובלת השירות האישי והאנושי;
- חיזוק התפיסה ממוקדת לקוח;
- פיתוח מוצרים חדשים וייחודיים והתאמתם ללקוחות הבנק;
- המשך גיוס עובדי המדינה וההוראה, בין היתר באמצעות סל ההטבות שנבנה במיוחד עבורם והשירות האישי והאנושי אותו יקבלו מעובדי הבנק;
- המשך מיצוב הבנק כמוביל בתחום הייעוץ הפנסיוני;
- דגש על שימור טיפוח נאמנות לקוח והעמקת פעילות בקרב לקוחות חדשים וותיקים;
- העמקת פעילות פאסיב במסגרת מהלך שוק ההון (לפרטים נוספים בדבר מהלך שוק ההון, ר' "פעילות בשוק ההון" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים");
- קיצור תהליכים בנקאיים;
- הטמעת תהליכים להוצאת פעילות תפעולית מהסניפים;
- פריסת מערכת ניהול תורים;
- בנקאות רב ערוצית אשר תאפשר ללקוח לבצע פעילות בנקאית בכל ערוץ שיבחר;
- העלאת שביעות רצון הלקוחות על ידי שדרוג חוויית השירות בסניף והעלאת רף השירות;
- המשך פיתוח ושימוש במודלים אנליטיים ככלי תומך החלטה במתן אשראי.

## תחרות

**מתחרים.** מספר המתחרים במגזר משקי הבית הינו כמספר הבנקים הפועלים במשק. עיקר התחרות של הבנק הינה מול ארבעת הבנקים הגדולים בישראל: בנק הפועלים, בנק לאומי, הבנק הבינלאומי הראשון ובנק מזרחי-טפחות, כאשר בנק דיסקונט הינו השלישי בגודלו מבין חמשת הבנקים. כמו כן, בשנים האחרונות התפתחה תחרות מצד גופים פיננסיים "חוץ בנקאיים" כגון: חברות כרטיסי אשראי - בתחום האשראי הצרכני, חברות השקעות וביטוח - בתחום שוק ההון, ועוד.

**דרכי התמודדות עם התחרות.** התמודדות עם התחרות נעשית תוך מאמץ לבדל את הבנק מול מתחריו, בכמה מישורים:

- גידול בנתח השוק הקמעונאי על ידי גיוס לקוחות תוך התמקדות בעובדי המגזר הציבורי;
  - שימור לקוחות על ידי העמקת פעילות, שיפור שירות ומתן הצעות ערך מבודלות ללקוחות הבנק;
  - העמדת משכנתאות באמצעות בנק דיסקונט למשכנתאות, כמנוע לגיוס לקוחות;
  - כחלק מהצעת הערך הכוללת המותאמת לצרכי הלקוחות, מפעיל הבנק מערכי שירות מתמחים בייעוץ השקעות, ייעוץ פנסיוני ואשראי;
  - בנק דיסקונט היה הראשון להרחיב את מגוון סניפיו במסגרת שיפור השירות והשיק סניפי קונספט ייחודיים. הפעילות כוללת למעלה מ-100 סניפים, אשר פתוחים לשירות הלקוחות גם ביום שישי.
- בנוסף, כאמור, הבנק מתמקד ביישום אסטרטגיית המגזרים על ידי התמחות בדירות השונות ומתן שירות מבודל בהתאם לפלחי האוכלוסיה וצרכיה.

## התפתחות בשוקי המגזר ושינויים במאפייני הלקוחות

בשנת 2011 לא חלו שינויים במאפייני לקוחות המגזר. יחד עם זאת, נמשכת המגמה של גידול בפעילות הבנקאית באמצעות הערוצים הישירים (מכשירי בנק אוטומטיים, טלבנק דיסקונט, אינטרנט ובנקאות סלולרית).

## שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע על המגזר

**באתר הפעולות בניירות ערך** בוצעו שיפורים בשאלות קיימות ונוספו שאלות מידע חדשות, ובכלל זה: מערכת "בולס", אשר מספקת מידע עדכני ונרחב בשפה העברית על ניירות ערך שנסחרים בבורסות בארה"ב, ומנגנון חיפוש תעודות סל, אשר מאפשר איתור וסינון תעודות סל על פי פרמטרים. כמו כן, נוספו אפשרויות חדשות, כגון האפשרות לבחור סניף בו יימסרו ללקוח פנקסי השיקים שהזמין, קבלת הלוואה ישירה לעובדי מדינה שחשבונו עומד בתנאים הנדרשים, העברות מט"ח וכיוצ"ב.

כמו כן, במהלך שנת 2010 הוחלפו תשתיות אתר הפעולות ללקוחות פרטיים במסגרת פרויקט RETAIL, אשר במסגרתו הוקמה גם מערכת הצטרפות חדשה לאינטרנט בסניפים.

**בתחום המדיה החברתית** הושק דף דיסקונט בפייסבוק במטרה לחזק את הקשר עם מגזר הצעירים, קידום ושיווק מוצרי הבנק ושירותיו, קידום פעילויות תרבות בחסות הבנק וקידום פעילות תרומה לקהילה. זאת מתוך הנחה כי כלי המדיה החברתית ישמשו עבור דיסקונט אמצעי מהיר ויעיל לניהול הקשר עם לקוחותיו, לשיווק מסרים בתפוצה רחבה ולתמיכה והגברה של מכירות.

**בתחום הייעוץ הפנסיוני** מופעל בבנק סימולטור ייעוץ פנסיוני - אפליקציה אינטראקטיבית וידיוותית בתחום החסכון הפנסיוני, המאפשרת קבלת תמונה כללית של נתוני החסכון הפנסיוני לגיל פרישה. הבנק מציע ללקוחותיו תיק מידע פנסיוני המאפשר ללקוח מיועץ לצפות באתר הבנק במוצרים הפנסיוניים השונים בהתאם למידע שמתקבל מהיצרנים. הבנק מצגי מידע המתקבל ממרבית היצרנים בשוק, הכולל נתונים על מוצרי הפנסיה, הגמל וההשתלמות.

**בתחום ה-IPhone.** הבנק מציע ללקוחותיו שירות המאפשר גלישה לחשבון באמצעות ה-IPhone. בחודש מרס 2010 הושק שירות המאפשר לבצע פעולות בניירות ערך בבורסה באמצעות מכשירי ה-IPhone. בסמוך למועד פירסום הדוחות הכספיים יושק שירות הגלישה למכשירי הדור השלישי. בחודש אוקטובר 2010 הושק שירות המאפשר ביצוע העברות מחשבון לחשבון באמצעות מכשירי ה-IPhone.

**בתחום ה-SMS** הבנק מציע ללקוחותיו גם חבילות SMS, הכוללות: חבילת התראות בסיס, חבילת עו"ש, חבילת שוק ההון וחבילת עסקים. בחודש מרס 2010 הושקה חבילת בסיס SMS לצירוף בסניפים.

**בתחום המשוב** בחודש מרס 2010 נוספו שאלות מידע חדשות: שאלת איחזור דף חשבון אחרון, מס' IBAN לחשבון מט"ח. בחודש יולי 2010 הושק שירות העברות לחשבון אחר ומוטבים קבועים באמצעות המשוב. בחודש נובמבר 2010 הושק שירות מתן הלוואות לעובדי מדינה באמצעות המשוב.

## גורמי הצלחה קריטיים במגזר

- פריסת נקודות שירות והתאמת שעות הפעילות לאיזור וסוג האוכלוסייה;
- הרחבת החשיפה והזמינות של הערוצים הטכנולוגיים הישירים;
- מתן שירות ומענה מקצועי ללקוח, התואם את צרכיו והעדפותיו;
- בניית מוצרים המותאמים ללקוח במגוון האפיקים הבנקאיים;
- גמישות ורגישות לשינויים בשוק, לרבות הוראות רגולטוריות.

## מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים במגזר

- השקעה בפריסת רשת סניפים ברחבי הארץ;
- השקעה בהקמת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים, תחזוקתם ושדרוגם;
- הכשרת כוח אדם שירותי המיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיות;
- שמירה על מוניטין של רמת שירות, מובילות, מקצועיות ואמינות, הנבנה לאורך שנים;
- המעבר של לקוחות מבנק לבנק כרוך בהשקעת מאמצים ומקשה על גיוס לקוחות חדשים.

במטרה לפשט את תהליך המעבר מבנק אחד למשנהו, פרסם המפקח על הבנקים, בחודש יולי 2005, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432, לפיו מוטלת על התאגיד הבנקאי חובה לספק מידע ללקוח השוקל להעתיק את פעילותו לבנק אחר ולבצע עבורו שורת פעולות, בתקופה קצרה ונקובה.

## מתן שירותים לעובדי המדינה

בשנת 2007 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות, משיכת יתר ושירותים בנקאיים לעובדי המדינה (שירותים שניתנו עד אז על ידי בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ), לתקופה של 7 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2008.

על פי תנאי המכרז על הבנק לתת שירותים בנקאיים ב-50 סניפים לפחות וברשימת מקומות שנקבעו בתנאי המכרז. הבנק פתח סניפים בכל המקומות שנדרשו במכרז, למעט סניף בקרית הממשלה בשיך ג'ראח בירושלים, אשר פתיחתו מתעכבת בשל בעיות משפטיות. להערכת הבנק, הזכיה במכרז משמשת פלטפורמה איכותית להגדלת חלקו של הבנק בבנקאות הקמעונאית.

בעקבות הזכיה במכרז התפתחה תחרות בין הבנק לבין בנק "יהב" על מתן שירותים לעובדי המדינה.

הבנק מעניק את מלוא ההטבות המגיעות לעובדי המדינה בהתאם לתנאי המכרז, בין ללקוחות חדשים ובין ללקוחות ותיקים של הבנק מקרב עובדי המדינה, וכן שירותים והטבות חוץ בנקאיות שהותאמו במיוחד עבור עובדי המדינה.

הבנק מפעיל סניפים מיוחדים במסגרת מתן השירותים כאמור וזאת מכוח היתר להפעלת סניפים ארעיים שניתן לבנק בעבר, על פיו הותר לבנק להפעיל עד 30 סניפים ארעיים בו זמנית, בכפוף למגבלות השונות שנקבעו בהיתר זה. ההיתר האמור הוארך עד ליום 30 ביוני 2011.

יצוין כי במסגרת המכרז, לא כל אוכלוסיות עובדי הסקטור הציבורי הוגדרו על ידי החשב הכללי כזכאים לתנאים ולהטבות. בעקבות הזכיה במכרז, ופניות שנעשו מטעם ארגונים שונים בסקטור הציבורי, חתם הבנק הסדרים מיוחדים עם ארגונים שאינם נכללים באוכלוסיית הזכאים לתנאי עובדי מדינה, ובנה לעובדיהם הסדר הטבות דומה.

עד ליום 31 בדצמבר 2010 נפתחו כ-68,325 חשבונות חדשים של עובדי מדינה, מתוכם 5,524 חשבונות תפעוליים, אשר משמשים להעמדת הלוואות עובדי מדינה בלבד.

לפרטים נוספים, ר' ביאור 19 ג' 18 לדוחות הכספיים.

**פינוי סניפי בנק יהב ממתחמי המדינה.** בעקבות פניית הבנק למוחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, בהליך מסוג "קדם בג"צ", הודיעה פרקליטות המדינה לבנק, ביום 16 במרס 2010, כי בנק יהב נדרש לפנות את כל סניפי בנק יהב המתנהלים בנכסי המדינה ולהשיב את החזקה בהם למינהל הדיור הממשלתי, עד ולא יאוחר מיום 30 באפריל 2010, כשהם פנויים וריקים על פי דין. ביום 7 ביוני 2010 הגישה פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי) לבית משפט השלום בירושלים כתב תביעה בסדר דין מקוצר לפינוי סניפי בנק יהב המצויים במתחמי משרדי הממשלה בבירה (משרד הפנים ושיח ג'ראח). ביום 5 באוקטובר 2010 החליט בית המשפט לקבל את בקשת הרשות להתגונן של בנק יהב, והעביר את התביעה לדין בהליך רגיל. בחודש דצמבר 2010 התביעה הועברה להליך גישור.

## מתן שירותים לעובדי ההוראה

בשנת 2007 זכה הבנק במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות מסובסדות למורים והלוואות מותנות לסטודנטים להוראה (שירותים שניתנו באותה עת על ידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ). תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים החל מיום 1 בנובמבר 2007. החל מיום 1 בנובמבר 2007 דיסקונט הינו הבנק היחיד אשר מעמיד הלוואות מכספי המדינה למורים המקבלים משכורת ממשרד החינוך ולסטודנטים להוראה. הבנק החליט להרחיב את פעילותו גם לעובדי הוראה אחרים, המקבלים את משכורתם מגופים אחרים, ולהציע להם תנאים מועדפים. בחודש פברואר 2009 נחתם הסכם בין הבנק לבין ארגון המורים. במסגרת ההסכם נהנים חברי ארגון המורים אשר מנהלים חשבון משכורת בבנק דיסקונט, מהתנאים המגיעים להם כעובדי הוראה ובנוסף מתנאים מועדפים ייחודיים לחברי ארגון המורים. עד ליום 31 בדצמבר 2010 נפתחו כ-23,280 חשבונות חדשים של עובדי הוראה, מתוכם 12,225 חשבונות תפעוליים, אשר משמשים להעמדת הלוואות לעובדי הוראה בלבד. לפרטים נוספים ר' ביאור ג' 19 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר שיווק משכנתאות במסגרת מתווה דיסקונט, ר' "פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיור" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים" להלן.

## היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

**כללי.** רוב ההכנסות מפעילות ההנפקה של כרטיסי אשראי משוייכות למגזר משקי הבית.

**הרווח מפעולות מימון** הסתכם בשנת 2010 בסך של 1,386 מיליון ש"ח, לעומת 1,253 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה של 10.6%. העליה האמורה מוסברת בעליה במרווחים על הפקדונות, עקב העליות בריבית.

**הרווח הנקי** של המגזר הסתכם בשנת 2010 בסך של 184 מיליון ש"ח, לעומת סך של 222 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 17.11% ללא הרווח מפעולות בלתי רגילות, הסתכם הרווח ב-171 מיליון ש"ח, לעומת 222 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 22.97%.

**שיעור תשואת הרווח הנקי,** המחושב על ההון שהוקצה למגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע ל-8.8% בשנת 2010, לעומת 12.9% בשנת 2009.

**ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה בשנת 2010 ב-191 מיליון ש"ח, לעומת 249 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 23.3%. הירידה בהפרשה לחובות מסופקים נבעה מענפי בתי המלון, התקשורת, שירותי המחשב והשירותים ומתחום הבניה והנדל"ן.

נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית:

פעילות בינלאומית: בנקאות ופיננסים	פעילות מקומית						
	סך-הכל	סך-הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010							
במיליוני שקלים חדשים							
						רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
1,759	3	1,756	160	10	283	1,303	מחיצוניים
(373)	-	(373)	(43)	-	(51)	(279)	בינמיגזרי
1,386	3	1,383	117	10	232	1,024	סך-הכל רווח מפעולות מימון
1,570	-	1,570	48	264	787	471	הכנסות תפעוליות ואחרות
2,956	3	2,953	165	274	1,019	1,495	<b>סך-הכל הכנסות</b>
191	-	191	4	-	26	161	הפרשה לחובות מסופקים
2,413	1	2,412	118	176	655	1,463	הוצאות תפעוליות ואחרות
352	2	350	43	98	338	(129)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
114	(1)	115	16	38	114	(53)	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
184	3	181	27	73	157	(76)	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
8.8	108.9	8.7	4.7	219.4	20.7	(10.5)	תשואה להון (אחוזים)
33,516	36	33,480	16,327	9	7,858	9,286	יתרה ממוצעת של נכסים
59,446	161	59,285	1,531	-	748	57,006	יתרה ממוצעת של התחייבויות
29,693	36	29,657	8,016	472	10,880	10,289	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
							יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל
27	-	27	-	27	-	-	וקרנות נאמנות
33,360	-	33,360	-	33,360	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
3,614	-	3,614	1,538	1,215	-	861	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול
							מרכיבי הרווח מפעולות מימון:
858	1	857	114	-	238	505	מרווח מפעילות מתן אשראי
483	2	481	-	-	-	481	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
45	-	45	3	10	(6)	38	אחר
1,386	3	1,383	117	10	232	1,024	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית (המשך):

פעילות בינלאומית: בנקאות ופיננסים	פעילות מקומית					בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	משכנתאות	סך-הכל
	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009										
במיליוני שקלים חדשים										
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים										
196	7	189	173	10	275	*(269)				– מחיצוניים
1,057	–	1,057	(64)	–	(59)	1,180				– בינמיגזרי
1,253	7	1,246	109	10	216	911				סך-הכל רווח מפעולות מימון
1,627	–	1,627	49	260	767	*551				הכנסות תפעוליות ואחרות
2,880	7	2,873	158	270	983	1,462				<b>סך-הכל הכנסות</b>
249	13	236	–	–	77	159				הפרשה לחובות מסופקים
2,242	1	2,241	123	150	605	*1,363				הוצאות תפעוליות ואחרות
389	(7)	396	35	120	301	(60)				רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
114	–	114	14	43	*99	*(42)				הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
222	(7)	229	21	77	*149	*(18)				<b>רווח (הפסד) נקי</b>
12.9	(74.7)	13.3	2.7		36.5	*(3.9)				תשואה להון (אחוזים)
31,023	141	30,882	14,879	7	7,682	*8,314				יתרה ממוצעת של נכסים
64,200	25	64,175	1,760	–	1,396	*61,019				יתרה ממוצעת של התחייבויות
26,524	141	26,383	12,350	7	6,301	7,725				יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
55	–	55	–	55	–	–				יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
29,366	–	29,366	–	29,366	–	–				יתרה ממוצעת של ניירות ערך
3,659	–	3,659	1,772	1,307	–	580				יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:										
763	3	760	106	–	216	438				מרווח מפעילות מתן אשראי
444	4	440	–	–	–	*440				מרווח מפעילות קבלת פקדונות
46	–	46	3	10	–	33				אחר
1,253	7	1,246	109	10	216	911				<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

\* סווג מחדש.

## מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזר.

**עמלות.** ישנן מספר הצעות חוק פרטיות בהן הוצע לבטל את עמלות העו"ש וכן לחייב את הבנקים לשלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות עו"ש. בשלב זה לא ניתן עדיין להעריך האם יחולו שינויים נוספים בחקיקה וברגולציה הנוגעים לשירותים הבנקאיים ולעמלות ו/או לריביות בגינם, מה יהיו ההסדרים שיקבעו, אם בכלל, וכיצד ישפיעו על הרגלי צריכת השירותים הבנקאיים בידי הלקוחות. לפיכך, לא ניתן עדיין להעריך את ההשלכות שהיו לכך על תוצאות פעולותיו של הבנק בעתיד. לפרטים נוספים בנושאים אלה, ר' "חקיקה והסדרים בנושא העמלות הבנקאיות" בפרק "חקיקה ופיקוח" להלן.

## המגזר הקמעונאי בבנק מרכנתיל דיסקונט

מרבית לקוחות בנק מרכנתיל דיסקונט המשתייכים למגזר משקי הבית בבנק זה, מקבלים שירותי בנקאות באמצעות סניפי בנק מרכנתיל דיסקונט המשתייכים ארגונית לאזור עכו ולאזור נצרת (31 סניפים). סניפים אלה ממוקמים במקומות ישוב שבהם יש רוב מוחלט לאוכלוסיה לא יהודית. להערכת הנהלת בנק מרכנתיל דיסקונט, מרבית הלקוחות המשתייכים לאוכלוסיות אלה מקבלים את שירותיהם באמצעות בנק לאומי ובנק הפועלים ויתרת הפעילות מתחלקת בין יתר הבנקים.

בנק מרכנתיל דיסקונט רואה במגזר הקמעונאי יעד מרכזי בהתפתחותו העסקית ושוקד על הגדלת פריסת הסניפים במגזר ושיפור השירות ללקוחות המגזר. במסגרת זו פתח בנק מרכנתיל דיסקונט, במהלך שנת 2010, 4 סניפים באזורים המהווים פוטנציאל למתן שירותים בנקאיים ללקוחות המשתייכים למגזר זה.

## בנקאות קמעונאית - מגזר עסקים קטנים

### היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

**הרווח הנקי** של המגזר הסתכם בשנת 2010 ב-183 מיליון ש"ח, לעומת 199 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 8.04%. **שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על ההון שהוקצה למגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע ל-17.3% בשנת 2010, לעומת 26.0% בשנת 2009. **ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה בשנת 2010 ב-214 מיליון ש"ח, לעומת 191 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה של 12.04%.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים:

פעילות מקומית					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
1,614	13	3	110	37	1,777
(815)	1	-	(30)	(13)	(857)
799	14	3	80	24	920
334	60	47	20	4	465
<b>סך-הכל הכנסות</b>					
1,133	74	50	100	28	1,385
172	-	-	43	(1)	214
777	65	31	19	10	902
184	9	19	38	19	269
65	4	6	13	7	95
<b>רווח נקי</b>					
119	5	22	25	12	183
15.7	10.0	-	19.7	10.8	17.3
11,809	324	4	1,828	1,276	15,241
13,087	905	-	769	69	14,830
10,895	753	87	1,819	1,517	15,071
-	-	10	-	-	10
-	-	9,186	-	-	9,186
-	-	347	-	-	347
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:					
638	14	-	67	22	741
104	-	-	6	-	110
57	-	3	7	2	69
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>					
799	14	3	80	24	920



נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים (המשך):

פעילות מקומית					
סך-הכל	משכנתאות	בנייה ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
840	45	84	3	15	*693
(22)	(24)	(14)	-	-	16
818	21	70	3	15	709
526	2	17	42	93	*372
<b>סך-הכל הכנסות</b>					
1,344	23	87	45	108	1,081
הפרשה לחובות מסופקים					
191	3	19	-	-	169
הוצאות תפעוליות ואחרות					
841	8	18	28	66	*721
רווח מפעולות רגילות לפני מסים					
312	12	50	17	42	191
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות					
107	4	18	6	14	*65
<b>רווח נקי</b>					
199	8	32	11	22	*126
תשואה להון (אחוזים)					
26.0	10.1	51.9	-	99.7	*20.9
יתרה ממוצעת של נכסים					
14,581	1,262	1,693	3	305	11,318
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
14,206	87	686	-	1,064	12,369
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
11,785	1,256	952	3	335	9,239
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות					
25	-	-	25	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
6,275	-	-	6,275	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
302	-	-	302	-	-
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:					
מרווח מפעילות מתן אשראי					
669	18	58	-	15	578
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
83	-	4	-	-	*79
אחר					
66	3	8	3	-	*52
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>					
818	21	70	3	15	709

\* סווג מחדש.

## השירותים ללקוחות המגזר

מגזר העסקים הקטנים מספק מגוון שירותים ללקוחות עסקיים קטנים עד בינוניים. לקוחות בעלי מסגרת אשראי של עד 500 אלף ש"ח, מקבלים את השירותים על ידי צוותים עסקיים בסניפים המתמחים בצרכי המגזר ועל ידי ערוצי הבנקאות הישירה (אינטרנט וטלבנק דיסקונט). לקוחות בעלי מסגרת אשראי העולה על 500 אלף ש"ח מטופלים על ידי מוקדי אשראי מרחביים (במסגרת הארגון מחדש של מערכי השירות, מוקדי האשראי ימוזגו עם מרכזי העסקים למערך שירות אחד של 6 מרכזי עסקים בפריסה ארצית).

לקוחות העוסקים בסחר בינלאומי מטופלים באגף לסחר חוץ. כל לקוח, בהתאם לשיוך הענפי שלו, מקבל את מכלול שירותי סחר חוץ ביחידה ענפית מתמחה, העוסקת בכל מקצועות סחר החוץ: יצוא, יבוא, מימון, מכשירים פיננסיים עתידיים, תקשורת אלקטרונית ומידע רלוונטי על לקוחות וספקים. (לפרטים נוספים, ר' להלן ב-"מגזר העסקי").

## דגשים לשנה הקרובה

- מיקוד מתמיד לשיפור רמת השירות ללקוח על ידי הדרכות לשיפור מיומנות העובדים, מדידה ובקרה;
- המשך פיתוח מודלים אנליטיים ושימוש בהם ככלי תומך החלטה במתן אשראי (credit scoring);
- הרחבת השימוש בערוצים הישירים, ובכלל זה אתר ייעודי ללקוחות המגזר "עסקים +";
- השלמת המהלך לארגון מחדש של מערכי השירות;
- הגברת השימוש במודלים לניתוח פעילות לקוחות המגזר (מערכת "אורות אדומים").

## מוקדי אשראי

כאמור, הטיפול בפעילות העסקית של לקוחות בעלי מסגרת אשראי העולה על 500 אלף ש"ח, מבוצע במוקדי אשראי מרחביים. מוקדים אלה מאוישים על ידי צוותי עובדים מתמחים בתחום האשראי. נכון לסוף שנת 2010 פועלים 5 מוקדי אשראי בפריסה ארצית: מוקד אשראי השרון, מוקד אשראי תל-אביב, מוקד אשראי חיפה, מוקד אשראי השפלה ומוקד אשראי ירושלים עם שלוחה דרומית בבאר שבע. מוקדי האשראי משמשים כלשכות שירות מקצועיות, כאשר חשבון הלקוח והפעילות השוטפת ממשיכים להתנהל בסניף האם. (כאמור, במסגרת הארגון מחדש של מערכי השירות, מוקדי האשראי ימוזגו עם מרכזי העסקים למערך שירות אחד של 6 מרכזי עסקים בפריסה ארצית).

## תחרות

התחרות הקיימת במגזר פעילות זה, היא בעיקר מצד המערכת הבנקאית. השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות, הן מתן מענה מהיר לפניות הלקוחות, פיתוח קשר אישי עם הלקוח והצעת פתרונות מקצועיים כוללים למכלול צרכיו הפיננסים.

## שירות

**אתר "עסקים +"**. בחודש ספטמבר 2010 השיק הבנק אתר ייעודי ללקוחות עסקיים, העונה על צרכי הלקוחות. האתר מציג מידע מקיף על חשבונות העסק ומאפשר ביצוע פעולות בעלויות מופחתות.

**חבילות SMS לעסקים**. בחודש פברואר 2011 הושקה חבילת SMS לעסקים, אשר מאפשרת הרחבה של שירותי העו"ש. ניתן לקבל הודעות בנושאים הבאים: הודעה מראש על סיום ערבות, יתרת ערבויות בחשבון, שיקים דחויים גוביינא (יתרה ופרעון), שיקים לבטחון (יתרה, פרעון, ירידה מתחת לסכום שהוגדר), הזמנת פנקסי שיקים, שיקים שהוחזרו וכיוצ"ב.

## מגזר עסקים קטנים בבנק מרכנתיל דיסקונט

מגזר עסקים קטנים בבנק מרכנתיל דיסקונט מהווה את אחד המגזרים הבולטים של בנק מרכנתיל דיסקונט ולפיכך מהווה יעד מרכזי בהתפתחות העסקית של בנק זה.

כמחצית מלקוחות בנק מרכנתיל דיסקונט המשתייכים למגזר זה מתגוררים בישובים בהם יש רוב מוחלט לאוכלוסייה לא יהודית, ומקבלים שירותי בנקאות באמצעות 31 מסניפי בנק זה המשתייכים ארגונית לאזור עכו ולאזור נצרת. להערכת הנהלת בנק מרכנתיל דיסקונט, מרבית הלקוחות המשתייכים לאוכלוסיות אלו מקבלים את שירותיהם באמצעות בנק לאומי ובנק הפועלים ויתרת הפעילות מתחלקת בין יתר הבנקים.

## המגזר העסקי

### סקירת התפתחויות בסקטור העסקי בשנת 2010

בשנת 2010 צמח המשק הישראלי בשיעור של 4.6%, לאחר גידול מתון ביותר (כ-1%) בשנת 2009, זאת על רקע המשך התאוששות הכלכלה הגלובלית לצד גידול בביקושים המקומיים. צמיחת התוצר העסקי הייתה מהירה אף יותר, 5.3%, והובלה על ידי הגורמים הבאים:

- עליה בשיעור של כ-12% בהשקעות בנכסים קבועים, לאחר נסיגה בשנת 2009, תוך האצה במוחצית השניה של השנה. גידול מהיר במיוחד נרשם בהשקעות בכלי תחבורה, וכן גידול בהשקעות במכונות ובציוד, לצד האצה ניכרת בהשקעות בבניה למגורים. לעומת זאת, בהשקעות

- בתשתית ובבנייה שלא למגורים, נרשם גידול מתון בלבד.
- על רקע הגידול בסחר העולמי, ולאחר נסיגה של כ-13% בשנת 2009, נרשמה בשנת 2010 עליה של כ-14% ביצוא סחורות ושירותים, ובשיעור דומה ביצוא התעשייתי (למעט יהלומים). עם זאת, במחצית השנייה של השנה חלה האטה משמעותית בקצב התרחבות הייצוא, לצד גידול מתון ביותר ביצוא התעשייתי ללא יהלומים.
- עליה בשיעור של כ-5% בצריכה הפרטית, תוך עליה של כ-13% בצריכת מוצרים בני קיימא וגידול חד (21%) בצריכת כלי רכב. ברבעון האחרון של השנה חלה האצה ניכרת בצריכת מוצרים בני קיימא.
- גידול בשיעור של כ-3% בהוצאה לצריכה ציבורית (ללא יבוא בטחוני), תוך גידול של 1% ברכישת מערכת הביטחון מהמגזר העסקי המקומי, וגידול של כ-4% בקניות האזרחיות.
- ההתרחבות במשק בשנת 2010, לווה בעליה בשיעור של כ-12% ביבוא הסחורות והשירותים (למעט יבוא בטחוני), תוך עליה של כ-18% ביבוא הסחורות. בנוסף, במהלך שנת 2010 נרשם שיפור בשוק התעסוקה, כאשר במרבית הענפים דיווחו החברות, ברבעון האחרון של השנה, על הקושי לגייס עובדים מקצועיים.

## התפתחויות בחוב המגזר העסקי

- במהלך שנת 2010 גדל סך החוב של המגזר העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) בשיעור של כ-3% (כשליש מהגידול מיוחס לרבעון האחרון), והסתכם ב-759 מיליארד ש"ח, זאת, לאחר נסיגה של כ-1% בשנת 2009 (שיעורי השינוי הינם במונחים נומינליים, ומושפעים משינויים בשער החליפין ובמדד המחירים).
- העליה ביתרת החוב בשנת 2010 נובעת מגידול של כ-6% בחוב לבנקים (לאחר נסיגה בשיעור דומה ב-2009), כאשר כמחצית מהגידול השנתי התרחשה ברבעון האחרון. במקביל, נמשך הגידול (כ-15%) בחוב המגזר העסקי למשקי בית ולחברות (אג"ח חברות סחיר), תוך התמתנות ניכרת לעומת 2009. מנגד, חוב המגזר העסקי לגופים המוסדיים המשיך והצטמצם (בכ-2%), וכן חלה ירידה (כ-7%) בחוב לתושבי חוץ.
- כתוצאה מההתפתחויות האמורות, עלה משקל הבנקים בסך החוב של הסקטור העסקי, מ-53% בסוף שנת 2009 ל-54.5% בסוף שנת 2010.
- העליה בהיקף החוב של המגזר העסקי למערכת הבנקאית בשנת 2010 נבעה, בעיקר, מהגורמים הבאים:
- גידול באשראי השוטף, כתוצאה מעליה בהיקף הפעילות וההון החוזר (בעיקר מלאי וחיובים);
  - גידול בהשקעות בציוד ומתקנים על רקע גידול בפעילות וראיית אופק חיובי בתחום הביקושים;
  - שיפור הלימות ההון של הבנקים, שאפשרה הרחבת אשראי;
  - החרפת התחרות במערכת הבנקאית, שהביאה להקטנת עלויות ללקוחות המגזר;
  - עליה בהיקף העסקאות למימון רכישת אמצעי שליטה ופריקטים בתחום התשתיות הלאומיות;
  - ירידה בהיקף גיוס איגרות החוב (לא כולל הנפקות של המגזר הפיננסי) מכ-26 מיליארד ש"ח במהלך שנת 2009 לכ-22 מיליארד ש"ח במהלך שנת 2010;
  - חזרה להשקעה סלקטיבית בחו"ל מצד גופים ישראלים, על רקע ירידת שווי נכסים ורצון לניצול הזדמנויות עסקיות.

## התפתחויות בשווקים של המגזר

- במהלך שנת 2010 נמשך הגידול בפעילות מרבית ענפי המשק, בהמשך להתאוששות ברמת הביקושים בארץ ובחו"ל שהחלה במחצית השנייה של שנת 2009.
- להלן כיווני ההתפתחות ברמה הענפית בשנת 2010 בהשוואה לשנת 2009:
- ענפי תעשייה מוטי ייצוא - עליה של כ-16% בהיקף היצוא התעשייתי (ללא יהלומים, במונחים דולריים), שהתבססה על ענפי האלקטרוניקה, פרמצבטיקה, כימיקלים, ומספר ענפים מסורתיים (בעיקר מזון, נייר, מתכת, גומי-פלסטיקה). קצב הגידול ביצוא התעשייתי הואט במחצית השנייה של שנת 2010, במידה רבה כתוצאה מירידה בענף התרופות (שצמח במהירות במחצית הראשונה) ובשל התמתנות בהיקף הביקושים בחו"ל וסביבת שיעור מטבע נמוכים. העליה בהיקף הפעילות וצדדי ההתייעלות שנגקטו בעת המשבר תרמו לעליה בניצול הציוד תוך שיפור שולי הרווח התפעולי ותזרימי המזומנים;
  - ענף האלקטרוניקה - גידול בהיקף הפעילות, שנבע מגידול בביקושים והזמנות של חב' אלקטרוניקה מארה"ב, גוש היורו ומדינות מסוימות באסיה, בעיקר לתחום השבבים והמוליכים למחצה (מעגלים מודפסים) לשוק מוצרי הצריכה האלקטרוניים שהיה בין הענפים העיקריים שנפגעו במשבר. בתחום השבבים וציוד למפעילי תקשורת חל גידול מתון בהיקף הביקושים, כאשר היקף הפעילות עדיין נמוך מזה של טרום המשבר;

- ענף הכימיקלים - בשנת 2010 נרשמה עליה בשיעור של כ-19% בתפוקת הענף, עליית מחירים וירידת מלאי. השיפור האמור נבע מצמצום עודף כושר היצור העולמי והעלאת מחירים בשווקים הבינלאומיים על ידי ה"שחקנים" המובילים בענף;
- תעשיות ביטחוניות - גידול בהיקף הפעילות בחו"ל, על רקע קבלת הזמנות לעסקאות נשק גדולות;
- ענפי תעשייה מקומיים - עליה בשיעור הניצול של מכונות וציוד ורמות המלאי, כתוצאה מגידול ברמת הביקושים המקומיים, הביאה לגידול בהיקף הייצור התעשייתי;
- יהלומים - גידול בשיעור של 52% ביצוא יהלומים מלוטשים וגלומיים (נטו) ל-8.9 מיליארד דולר בהשוואה ל-5.9 מיליארד דולר אשתקד, שנבע בזמנית מגידול כמותי ועליית מחירים מסוימת של יהלומי גלם ויהלומים מלוטשים;
- ענפי המסחר - גידול בהכנסות ובשולי הרווח התפעוליים, כתוצאה מגידול בהיקף הביקושים בשוק המקומי. הענפים העיקריים שהושפעו מהעליה בהיקף הפעילות הינם יבוא רכב, סחורות שונות וחומרי גלם, רכיבים אלקטרוניים, מזון, מותגי אופנה וקוסמטיקה; מדד מכירות רשתות השיווק עלה בכ-3.0% בהשוואה לשנת 2009;
- ענפי השירותים - גידול ניכר בהיקפי הפעילות בענפי הליסינג התפעולי והמימוני, השכרת רכב ושרותי מחשב. ענף התקשורת רשם גידול מתון בהיקף הפעילות ושולי הרווח התפעולי על רקע רכישות ומיזוגים והגברת התחרותיות. ענף בתי ההשקעות רשם גידול בהיקף הפעילות על רקע הגאות בשוק ההון;
- ענף המלונאות - עליה ניכרת בשיעור של כ-10% במספר הלינות בבתי מלון בהשוואה לשנת 2009 (21.9 מיליון לינות השנה לעומת 20.0 מיליון לינות אשתקד), הודות לגידול בשיעור של 22% במספר הלינות של תיירים מחו"ל. תפוסת החדרים הארצית הממוצעת עמדה על 66% בהשוואה לתפוסה של 60% אשתקד;
- במרבית הענפים רשמו החברות עליה ברמות המלאי וההשקעות בנכסים קבועים.

## התפתחויות צפויות בשוקי המגזר

- בשנת 2011 צפוי המשך גידול בפעילות המגזר העסקי על רקע המשך התאוששות הכלכלה המקומית, שתקיף את מרבית ענפי התעשייה, המסחר והשירותים. על פי תחזית בנק ישראל מחדש ספטמבר 2010, התוצר העסקי צפוי בשנת 2011 לגדול בשיעור של 4.4%, בהשוואה לגידול בשיעור 5.3% בשנת 2010. להלן ההתפתחויות העיקריות הצפויות:
- התמתנות בקצב גידול היצוא, על רקע חשיפה לשווקים מסוימים בגוש היורו שנמצאים בדרגות שונות של משבר, קצב התאוששות איטי מהצפוי של המשק האמריקאי, וסביבת שערי מטבע נמוכים;
  - המשך גידול בביקושים על רקע גידול בצריכה הפרטית של משקי הבית, כתוצאה מירידה בשיעור האבטלה, עליה ברצון האוכלוסייה לצרוך (על רקע אופק חיובי בשוק ההון) וסביבת ריבית נמוכה;
  - המשך קצב פעילות מואץ בענף הבניה, הודות לגידול מואץ בהשקעות בבנייה למגורים;
  - התייצבות בהיקף ההשקעות והמלאי של החברות לאחר חזרה לרמות נורמטיביות נוכח הציפיות לגידול נוסף בפעילות המגזר.

## התפתחויות צפויות באשראי למגזר העסקי

- במהלך שנת 2011 צפויה הרחבה ניכרת של האשראי הבנקאי והרחבה מתונה יחסית של האשראי החוץ-בנקאי למגזר העסקי, כתוצאה מההתפתחויות הבאות:
- המשך גידול בהשקעות ובצרכי ההון החוזר כתוצאה משיפור בסביבתן העסקית של הפירמות המקומיות וצפי להמשך גידול בפעילות הריאלית;
  - שיפור בהלימות ההון של המערכת הבנקאית מעל הרף המינימלי הנדרש;
  - ירידה במרווחי האשראי והעמלות בעקבות הגברת התחרותיות בין הבנקים הגדולים;
  - גידול בהיקף העסקאות לרכישת אמצעי שליטה בארץ ובחו"ל מצד חברות אחזקה המחזיקות רזרבות נזילות;
  - גידול בהיקף העסקאות למימון פרויקטים של תשתיות לאומיות;
  - הצורך במיחזור איגרות חוב בהיקף ניכר, שצפוי לעמוד לפרעון במהלך שנת 2011.
- להערכת הבנק, האשראי הבנקאי למגזר העסקי צפוי לגדול בשיעור של כ-5.5%, הגבוה משיעור הגידול הצפוי בתוצר העסקי (4.4%).
- האשראי החוץ בנקאי.** צפוי גידול בגיוס איגרות חוב על ידי פירמות גדולות ומובילות, בעלות דירוג של A ומעלה, על רקע תשואות נמוכות של איגרות החוב הקונצרניות, סביבת ריבית נמוכה וביקושים, בעיקר מצד קרנות הנאמנות שאינן כפופות להמלצות ועדת חודק.

אימוץ עיקרי המלצות ועדת חודק על ידי משרד האוצר, בדבר רכישת איגרות חוב על ידי הגופים המוסדיים, אשר כוללות המלצות להערכת כושר החזר, קבלת בטחונות, התניות, והעלאת ריבית במקרה של הורדת דירוג, עלול לגרום לחברות מסוימות להימנע מגיוס אג"ח כך שצרכי המימון שלהן ינותבו למערכת הבנקאית. מאידך, בהינתן תנאי עדיפות לאיגרות החוב, יתכן שחברות שינפיקו תחת המגבלות החדשות יתקלו בקושי בגיוס מימון בנקאי. מכל מקום, היקף הגיוסים החוץ בנקאיים יושפע מהתנהלות הגופים המוסדיים, תוך נקיטת מדיניות סלקטיבית מבעבר. על פי המגמה המסתמנת בשוק איגרות החוב החל מיום 1 באוקטובר 2010 (המועד בו נכנסו לתוקפן ההוראות שנקבעו בעקבות המלצות ועדת חודק), נראה כי היקף ההנפקות של איגרות החוב הקונצרניות לא פחת, אלא שתהליך הגיוס מצד החברות המנפיקות נעשה ממושך ומורכב יותר הכולל, בין היתר בשל הצורך בקבלת הסכמות מהבנקים המממנים.

## יעדים ואסטרטגיה עסקית

במסגרת מיקוד הבנק בהשאת ערך, ניהול סיכונים איכותי ועמידה ביעדי הלימות ההון, הוגדרו כיווני ההתפתחות של המגזר העסקי כלהלן:

- ניהול מושכל ומבוקר של נכסי הסיכון;
- המשך חיזוק הסינרגיה והממשל התאגידי ברמת הבנק והקבוצה בנושא ניהול סיכוני האשראי;
- תמחור הסיכונים באמצעות שימת דגש על התשואה להון מתואמת סיכון;
- בחינת אפשרות מכירה של נכסי סיכון;
- ישום מדיניות ענפית סלקטיבית במימון לקוחות, בדגש על ענפי משק המתאפיינים בפוטנציאל צמיחה וברמת סיכון סבירה;
- השתתפות במימון עסקאות גדולות בתחום רכישות ומיזוגים המאורגנות על ידי שני הבנקים הגדולים;
- הגדלת הפעילות הנלווית עם לקוחות קיימים וחדשים;
- הרחבת אשראי לקבוצות לווים בינוניות בגודלן, בעלות חוסן פיננסי ופוטנציאל צמיחה;
- הגברת תהליכי הבקרה, המעקב והניטור אחר התפתחויות חריגות שוטפות בפרופיל הסיכון של הלקוחות;
- המשך שיפור התשתיות הטכנולוגיות המסייעות בתהליכי איתור, מדידה, ניתוח ובקרת סיכונים שונים בדגש על סיכוני אשראי וסיכונים תפעוליים. נוכח הצפי להמשך המגמה החיובית בפעילות המגזר העסקי, שתבטא בהמשך הצמיחה הנאה במכירות לשוק המקומי ובצמיחה מעט ממונתנת ליצוא, וראיית אופק התפתחות חיובי בשוק ההון, הוגדרו על ידי הבנק הענפים ו/או תחומי הפעילות המועדפים הבאים להקצאת אשראי:
- תעשייה - חברות בתחומי אלקטרוניקה, (בעיקר בענפי ציוד תעשייתי אלקטרוני, שבבים, ומוליכים למחצה), כימיקלים, ציוד רפואי, פרמצבטיקה, תעשיות ביטחוניות, נייר, מזון ומשקאות;
- מסחר - חברות גדולות בתחום סחר בדלק, גז וסחורות, יבואניות רכב, רשתות גדולות לשיווק מזון ומוצרי חשמל;
- שירותים - חברות תקשורת, שירותים עסקיים, תחבורה ציבורית, חברות לסינג והשכרת רכב בעלות מינוף יחסי נמוך הפועלות במסגרת קבוצה איתנה;
- מימון שוטף של פעילים גדולים בשוק ההון, כאשר האשראי מגובה בנכסים פיננסיים סולידיים;
- מימון לטווח בינוני וארוך ליצואנים ו/או ללקוחותיהם בגין עסקאות סחר חוץ מורכבות, המגובה באמצעות פוליסות ביטוח של חברות ביטוח בעלות דירוג השקעה בינלאומי גבוה;
- הרחבת פעילות מול קבוצות לווים בינוניות בעלות חוסן פיננסי סביר ופוטנציאל צמיחה, במטרה להקטין את ריכוזיות תיק האשראי;
- מתן אשראי לזמן קצר לחברות גדולות בעלות חוסן פיננסי בדרך של ניכיון שטרות ו/או כנגד חשבוניות מספקים;
- השלמת המהלך לארגון מחדש של מערכי השירות;
- הרחבת פעילות מול חברות תפעוליות בעלות פוטנציאל צמיחה ורווחיות סבירה, שנמצאות בבעלות חברות החזקה הממומנות על ידי הבנק, במטרה להגדיל את מרכיב התשואה מהפעילות הנלוות.

האמור לעיל הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכת הנהלת הבנק, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות הכספיים, באשר למצב המשק והכלכלה העולמית, כמפורט לעיל בסעיף זה וכן בפרק "קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשנת 2010". האמור עשוי שלא להתממש במידה ותחול ירידה ניכרת בהיקף הביקושים מחו"ל כתוצאה מהמתמנות ניכרת בקצב ההתאוששות והצמיחה בשווקים מסוימים בחו"ל, ירידה ניכרת ברמת הביקושים המקומיים כתוצאה מהרעה במצב הביטחוני-מדיני, קיטון בהיצע מקורות המימון בשווקים הפיננסיים בחו"ל ובשוק המקומי, תנודתיות ניכרת בשערי הריבית ושערי החליפין בעולם ובמשק העולמי והתפתחויות אחרות בתנאים המקור כלכליים, שאינם בשליטת הבנק.

## מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזר.

**מגבלות לווה בודד, קבוצת לווים וחבות כל שש קבוצות הלווים הגדולות.** במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה על גובה החבות המותרת ללווה, לקבוצת לווים, לסך החבות הכוללת לשש קבוצות הלווים הגדולות בבנק. למגבלות אלה עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות.

הבנק מחשב את מגבלת קבוצת לווים לפי שיעור של 25% מהון הבנק ומגבלת סך החביונות של ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולות לפי שיעור של 150% מהון הבנק, וזאת על פי אישורו של המפקח על הבנקים.

ליום 31 בדצמבר 2010 לא הייתה כל חריגה מהמגבלות בענין לווה בודד, קבוצת לווים וששת קבוצות הלווים הגדולות שנקבעו בהוראות המפקח. **מגבלת "אנשים קשורים".** במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 חלה מגבלה על מתן אשראי לכלל "האנשים הקשורים" לבנק, כהגדרתם בהוראה, כך שלא יעלה על 10% מהון הבנק. החבות של כל מרכיב בגרעין השליטה לא תעלה על המכפלה של חלקו היחסי בגרעין השליטה ב-10% מהון הבנק.

בחודש ספטמבר 2006 נמסרה לבנק הנחיית הפיקוח על הבנקים בעניין, לפיה לצורך ההוראה האמורה, מגבלת האשראי למרכיבי הקבוצה היחידים תהיה כלהלן: מר אדגר מ. ברונפמן - 3.86% מהון הבנק, מר מתיו ברונפמן - 0.78% מהון הבנק, מר אדם ר. ברונפמן - 0.39% מהון הבנק, גב' הולי ב. לב - 0.39% מהון הבנק; מר מייקל ראובינוף - 0.2% מהון הבנק, מר פיליפ מילשטיין 0.39% מהון הבנק ומר רובין שראן - 4.0% מהון הבנק. ליום 31 בדצמבר 2010 אין חריגה מהמגבלה האמורה.

**תיקון מס' 44 לחוק ניירות ערך.** בתיקון שפורסם ביום 12 בינואר 2011, נקבע כי במקרים בהם החברה, שהינה תאגיד מדווח, הופכת לחדלת פירעון או אינה עומדת בהתחייבויותיה, יפרעו בעלי השליטה את האג"ח שבידם רק לאחר שכל בעלי האג"ח האחרים יפרעו את חובם. משמעות הדבר, שזכאות בעלי שליטה לקבלת תשלום מכוח החזקתם באג"ח של התאגיד בשליטתם, בנסיבות בהן התאגיד הופך לתאגיד בקשיים, נפגעת והופכת לזכאות נדחית. במקרים כאלה, יוכל בעל השליטה לקבל תשלום מכוח החזקתו באג"ח של התאגיד בשליטתו רק אחרי (ולמעשה רק כפוף לכך) שיתר בעלי האג"ח נפרעו במלואם וזאת אלא אם נקבע אחרת, במפורש, במסגרת פשרה או הסדר שאושרו בהחלטה מיוחדת באסיפה של מחזיקי תעודות ההתחייבות מאותה סדרה, או במסגרת פשרה או הסדר שאושרו לפי סעיף 350 לחוק החברות, או אם בעל השליטה מחזיק בתעודות ההתחייבות משעה שהונפקו לראשונה.

## היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

**הרווח מפעולות מימון** הסתכם בסך של 1,025 מיליון ש"ח בשנת 2010, לעומת סך של 1,097 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 6.56%. הירידה האמורה נובעת מקיטון של 6.4% בתיק האשראי הממוצע, שנבע, בין היתר, מהשפעת ירידת שער החליפין של הדולר וכן מהגברת התחרותיות בין הבנקים הגדולים ומירידה בפרמיית הסיכון בשל השיפור במצב המשק.

**הרווח הנקי** של המגזר הסתכם בשנת 2010 ב-279 מיליון ש"ח, לעומת 324 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 13.89%. **שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על הון שהוקצה למגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע ל-7.3% בשנת 2010 לעומת 8.7% בשנת 2009.

**ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה בשנת 2010 ב-221 מיליון ש"ח לעומת 293 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 24.5%.

נתונים עיקריים אודות המגזר העסקי:

פעילות בינלאומית		פעילות מקומית						
סך-הכל	סך-הכל	בנקאות ופיננסים ונדל"ן	בנקאות בנייה	סך-הכל	בנייה ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010								
במיליוני שקלים חדשים								
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
760	417	9	408	343	252	2	11	78
מחיצוניים								
265	(257)	-	(257)	522	69	-	-	453
סך-הכל רווח מפעולות מימון								
1,025	160	9	151	865	321	2	11	531
הכנסות תפעוליות ואחרות								
261	67	1	66	194	27	34	49	84
<b>סך-הכל הכנסות</b>								
1,286	227	10	217	1,059	348	36	60	615
הפרשה לחובות מסופקים								
221	140	53	87	81	38	(1)	-	44
הוצאות תפעוליות ואחרות								
593	108	7	101	485	69	18	60	338
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים								
472	(21)	(50)	29	493	241	19	-	233
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות								
193	22	(16)	38	171	84	7	1	79
<b>רווח (הפסד) נקי</b>								
279	(43)	(34)	(9)	322	157	12	(1)	154
תשואה להון (אחוזים)								
7.3	(6.6)	(55.4)	(1.6)	10.3	12.1	227.4	(3.8)	8.6
יתרה ממוצעת של נכסים								
45,259	5,981	875	5,106	39,278	14,080	18	447	24,733
יתרה ממוצעת של התחייבויות								
21,638	1,496	-	1,496	20,142	1,785	2	1,298	17,057
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון								
54,158	9,417	875	8,542	44,741	18,582	74	519	25,566
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות								
230	-	-	-	230	-	230	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך								
80,484	-	-	-	80,484	-	80,484	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול								
182	-	-	-	182	-	182	-	-
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:								
872	133	9	124	739	269	-	11	459
מרווח מפעילות מתן אשראי								
71	27	-	27	44	9	-	-	35
מרווח מפעילות קבלת פקדונות								
82	-	-	-	82	43	2	-	37
אחר								
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>								
1,025	160	9	151	865	321	2	11	531

נתונים עיקריים אודות המגזר העסקי (המשך):

פעילות בינלאומית		פעילות מקומית						
סך-הכל	סך-הכל	בנקאות ופיננסים ונדל"ן	בנקאות בנייה	סך-הכל	שוק ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009								
במיליוני שקלים חדשים								
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
1,905	196	20	176	1,709	705	5	11	*988
(808)	(12)	-	(12)	(796)	(383)	-	-	(413)
סך-הכל רווח מפעולות מימון הכנסות תפעוליות ואחרות								
1,097	184	20	164	913	322	5	11	575
424	29	3	26	395	23	27	*104	*241
<b>סך-הכל הכנסות</b>								
1,521	213	23	190	1,308	345	32	115	816
הפרשה לחובות מסופקים								
293	64	-	64	229	98	-	-	131
הוצאות תפעוליות ואחרות								
703	150	10	140	553	79	17	72	385
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים								
525	(1)	13	(14)	526	168	15	43	300
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות								
192	11	1	10	181	59	6	*14	*102
<b>רווח (הפסד) נקי</b>								
324	(12)	12	(24)	336	109	9	20	*198
תשואה להון (אחוזים)								
8.7	(2.1)	21.5	* (4.8)	10.7	9.4		270.3	10.1
יתרה ממוצעת של נכסים								
48,352	6,784	880	5,904	41,568	13,136	14	422	27,996
יתרה ממוצעת של התחייבויות								
24,652	1,993	-	1,993	22,659	1,894	2	1,508	19,255
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון								
57,162	8,773	880	*7,893	48,389	18,024	12	113	30,240
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות								
426	-	-	-	426	-	426	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך								
64,172	-	-	-	64,172	-	64,172	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול								
141	-	-	-	141	-	141	-	-
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:								
938	156	19	137	782	278	2	11	491
מרווח מפעילות מתן אשראי								
79	27	-	27	52	6	-	-	*46
מרווח מפעילות קבלת פקדונות								
80	1	1	-	79	38	3	-	38
אחר								
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>								
1,097	184	20	164	913	322	5	11	575

\* סווג מחדש.

## השירותים ללקוחות המגזר

המגזר העסקי נהנה משירות בנקאי מקצועי באמצעות החטיבה העסקית, המתמחה בליווי פיננסי כולל (One Stop Shop), לרבות בחינה מעמיקה של צרכי החברה והתאמת פתרונות פיננסיים ייחודיים. הלקוחות זוכים לשירות אישי, מקצועי ואיכותי המתייחס לכל צרכיהם הפיננסיים בהתאמת מוצרים בנקאיים שונים בתחומי האשראי, הגנות מטבע, מסחר בינלאומי, סליקה בכרטיסי אשראי, מימון, השקעות מתמחות בשוק ההון ועוד. הליווי הפיננסי של החברות הגדולות מתבצע באמצעות מנהלי העסקים באגף חברות גדולות של החטיבה העסקית. הצוותים מפולחים על פי ענפי הפעילות העסקית של החברות. הצוותים כוללים מנהל עסקים, בנקאי עסקים, כלכלנים ורכזי אשראי. צוות כזה מהווה כתובת בנקאית לכל צרכיו הפיננסיים של הלקוח העסקי.



שירותי הבנקאות השונים ניתנים באמצעות מערך הסניפים.

**ענף שוק ההון.** במסגרת הרחבת סל הפעילויות מול הלקוח העסקי והתמקדות בפעילות שאינה צורכת הון, הוחלט בשנת 2010 על הקמת ענף שוק ההון בחטיבה העסקית. הענף פועל במטרה להרחיב את שירותי הבנק בתחום שוק ההון לתאגידים הגדולים, הנופים המוסדיים ופעילי שוק ההון. הענף עוסק בהקצאת אשראי לפעילי שוק ההון, לרבות מתן שירותים נלווים (ברוקראז', ייעוץ השקעות, תפעול), במתן ייעוץ יזום לתאגידים, ובטיפול כולל בגופים מוסדיים.

**סניף בורסת היהלומים** משרת את לקוחות ענף היהלומים, וייחודו בניהול חשבונות ליהלומנים, תוך התמחות בכלל השירותים המיוחדים לענף זה. **היחידה למפעלים מאושרים**, אשר פועלת במסגרת האגף לבנייה ונדל"ן, מלווה את הלקוחות הזכאים להטבות מהמדינה, במימון ציוד או מבנים, הקמה או הרחבה של פרויקטים תיירותיים ותעשייתיים, וזאת במסגרת החוק לעידוד השקעות הון.

לקוחות העוסקים בסחר בינלאומי מטופלים באגף לסחר חוץ (לפרטים נוספים, ר' להלן). חלק מלקוחות המגזר מקבלים שירותים באמצעות חדר עסקות (ר' להלן ב"מגזר הניהול הפיננסי") ובאמצעות שלוחות חו"ל של הבנק (ר' להלן ב"הפעילות הבינלאומית").

לרשות הלקוחות עומדים גם שירותי **סניף ראשי ת"א**. הסניף מתמקד בטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים של הבנק ובמתן שירותים למוסדות פיננסיים ומוסדיים, לרבות טיפול בחשבונות קסטודיאן לגופים זרים.

## פעילות סחר חוץ

**כללי.** אגף סחר חוץ פועל במסגרת החטיבה העסקית בבנק, ומעניק שירותים מגוונים ללקוחות מהמגזרים העסקיים השונים העוסקים בסחר בינלאומי. **היקפי הפעילות.** בשנת 2010 נמשכה ההתאוששות של המשק הישראלי, שהחלה ברבעון הרביעי של שנת 2009. התאוששות שגרמה לגידול ניכר בפעילות היבוא והיצוא במשק. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, יבוא הסחורות (ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) עלה בשיעור של 21.0% בהשוואה לשנת 2009, ויצוא הסחורות (ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) עלה בשיעור של 15.0% בהשוואה לשנת 2009.

הפעילות העסקית באגף סחר חוץ מרכזת את מכלול השירותים בתחום סחר החוץ הנדרשים ללקוח (יבוא, יצוא, מימון, מכשירים פיננסיים וכד'). דגש רב מושם על פיתוח הקשר האישי והישיר מול הלקוחות במקביל לקשר השוטף של הלקוח מול מנהל העסקים שלו, וזאת במטרה להעמיק את הפעילות מול הלקוחות.

בשנת 2010 המשיך הבנק בהרחבת הפעילות לפיתוח עסקים בהתאם לתוכנית שגובשה, והתבצעה פעילות יזומה לאיתור לקוחות פוטנציאליים. במקביל, בוצעה העמקת הפעילות עם הלקוחות הקיימים, תוך מתן שירות אישי ומקצועי ללקוחות.

**שיפור השירות.** הבנק ממשיך במאמציו לשיפור איכות השירות ללקוחות, ובמסגרת זו הרחיב את שעות הפעילות באופן המאפשר מתן שירות מהיר, בעתות עומס, בהתאם לדחיפות, גם מעבר לשעות העבודה המקובלות.

**שיפורים טכנולוגיים.** שנת 2010 התאפיינה בהצלחת הפעילות השיווקית בהגדלת מאגר הלקוחות המשתמשים בשירותי סחר חוץ באינטרנט. מערכת האינטרנט מאפשרת ללקוחות ביצוע תשלומי יבוא ישירים, ביצוע פתיחת אשראי דוקומנטרי יבוא וביצוע תשלומים בדוקומנטים לגובייני יבוא.

**בבנק מרכנתיל דיסקונט** הוקמה בחודש פברואר 2011 יחידה מרכזית במטה הבנק, לטיפול בפעילות סחר חוץ, בכפיפות לחטיבה העסקית של בנק זה.

## התפתחויות בשווקי המגזר ושינויים במאפייני הלקוחות

הלקוחות הגדולים וקבוצות הלווים הגדולות במשק מהווים נתח נכבד מתיק הלקוחות העסקיים בבנק. הגידול בהיקף פעילות המיזוגים והרכישות במשק בשנים האחרונות, תרם לגידול משקל הלווים הגדולים והקבוצות הגדולות בפעילות המגזר העסקי בבנק.

בשנים שקדמו למשבר הרחיבו לקוחות רבים של המגזר את היקף פעילותם מחוץ לישראל, כך שמתן אשראי ללקוחות אלה שימש בעיקר כאקוויטי להרחבת פעילות זו. כחלק מלקחי המשבר הפיננסי הבנק הקטין משמעותית את האשראי הניתן למימון פעילות לקוחות בחו"ל, ועל פי רוב הוא מגובה בביטחונות מקומיים סבירים.

## שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מערכות המידע המשמשות את המגזר מיועדות לסייע בתהליכי ניתוח צרכי הלקוחות, תהליכי הבקרה והשיווק. המגזר העסקי עוסק באופן שוטף בעדכון ושדרוג מערכות המידע המשמשות אותו לניתוח ומדידת סיכונים שונים (בעיקר סיכוני אשראי) למעקב

ובקרה אחר פעילות הלקוחות "בזמן אמת".  
הבנק שוקד על שיפור המערכות למדידת רווחיות הלקוחות, לאמידה אמינה של תרומתם לרווחיות.

## גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- קשר מחייב וארוך טווח עם הלקוחות, שירות איכותי, מתן מענה מהיר לבקשות אשראי ולמכלול השירותים הנלווים (פעילות סחר חוץ, השקעה בניירות ערך, מכשירים פיננסיים נגזרים, שירותים בנקאיים למנהלי ובעלי חברות וכיוצ"ב);
- יכולת תמיכה ועמידה לצד הלקוח גם בעיתות של האטה ומשבר כלכלי;
- ניהול יעיל של תיק האשראי מהיבט מדידה, תמחור וניהול סיכונים מושכל "בזמן אמת", תוך קיום מערכות בקרת אשראי נאותות לאיתור ומזעור הסיכונים ותוך התייחסות לכלל היקף החבויות של הלקוח לרבות בשוק החוץ בנקאי;
- הכשרה מקצועית של כוח אדם איכותי ומיומן;
- שיפור היכולת הטכנולוגית לאספקת השירותים;
- קשרים עם בנקים גדולים בארץ ובחור"ל.

## מחסומי הכניסה והיציאה של המגזר

הלקוחות במגזר פעילים, בו זמנית, מול מספר בנקים כך שהיתרון היחסי של המגזר מושגת על מערכות קשרים ארוכות טווח עם לקוחותיו ובכלל זה שביעות רצון מתמשכת מטיב השירות ומתן פתרון מהיר והולם לצרכי מימון מורכבים, ותמיכה בלקוחות בזמן של שינויים במצב הכלכלי. חלק ניכר מהפירמות הגדולות אמצו מדיניות מינוף הכוללת צריכת מקורות מימון בנקאים בד בבד עם אמצעי מימון חוץ בנקאים. במהלך שנת 2010 השתפרה יכולת הפירמות לגייס אשראי ממקורות מימון חוץ בנקאיים, בעיקר מצד לקוחות גדולים וחסונים פיננסית, דבר שהקטין את תלותם במימון מהמערכת הבנקאית. מחסומי כניסה ויציאה עשויים להיווצר מהצורך בהקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות רגולטוריות של בנק ישראל המשליכים על אופן והיקף הפעילות מול לקוחות וקבוצות לווים. מקורות למתן אשראי לזמן ארוך, העומדים לרשות הבנק, מוגבלים ביחס למקורות לזמן קצר ובינוני. לפיכך נדרש שיתוף פעולה עם משקיעים מוסדיים במימון פרויקטים ארוכי טווח בתחום הנדל"ן המניב והתשתיות ו/או באמצעות מכירת חלקים מהאשראי הבנקאי לזמן ארוך.

## תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

כתחליף לאשראי הבנקאי ללקוחות המגזר העסקי התפתחו מוצרי מימון תחליפיים המוצעים על ידי גופים פיננסיים חוץ בנקאים בכלל וגופים מוסדיים בפרט. תחליפי האשראי כוללים גיוס אמצעי מימון באמצעות הנפקת מניות, איגרות חוב וניירות ערך אחרים בשווקי ההון בארץ ובחור"ל לרבות אשראי ישיר הניתן על ידי גופים אלה. החל מהמחצית השנייה של שנת 2009 על רקע שיפור בביצוע העסקי של חברות הפועלות בשוק המקומי ובשווקים בחו"ל, גדלה זמינות חלק מהלקוחות הגדולים, החסונים פיננסית למקורות מימון חוץ בנקאיים. כאשר קיימת יכולת גיוס בשוק ההון, מהווה המימון החוץ בנקאי מקור מימון תחליפי בעיקר למוצרי אשראי לטווח ארוך ובינוני ובכך תורם להקטנת היקפו של אשראי זה בתיק האשראי המשקף את פעילות המגזר.

## מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

המגזר העסקי חשוף לתחרות הולכת וגדלה מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות לרבות בנקים זרים הפועלים בישראל (Citigroup, BNP, HSBC). יש לציין שעם התפתחות המשבר הפיננסי בעולם, קטנה התחרות מצד הבנקים הזרים. בשנים האחרונות גדלה גם רמת התחרותיות מול גופים מוסדיים, בעיקר חברות ביטוח וקרנות פנסיה. המשבר הפיננסי, שהחל במחצית השנייה של שנת 2008, הביא לסיום תקופת שיא של גיוס מקורות חוץ בנקאיים שהיוו אלטרנטיבה לאשראי הבנקאי, ולצמצום מהותי בהיקפם. ואולם, מאז המחצית השנייה של שנת 2009 חלה התערורות מתמשכת בשוק ההון וחלק ניכר מהחברות חזרו

לגייס מקורות מימון חוץ בנקאיים. במהלך שנת 2010 נמשך תהליך הקיטון במרווחים הפיננסיים ובעמלות התפעוליות, שהחל במחצית השניה של 2009, כתוצאה מהירידה ברמת סיכוני האשראי של חלק מהלקוחות, השיפור בהלימות ההון של הבנקים, והגברת התחרותיות בין שני הבנקים הגדולים במשק על הובלת עסקות אשראי גדולות במגזר, בעיקר בתחום מימון רכישת אמצעי שליטה.

## שיווק והפצה

פעילות המגזר העסקי בשיווק אשראי ושירותים נלווים ללקוחות קיימים וחדשים מתבצעת, בעיקר, על ידי מנהלי העסקים העוסקים בהתאמת פתרונות מימון לעסקאות השונות וניתוח של מכלול הצרכים הבנקאיים של הלקוחות, בהתאמה נכונה של מוצרי הבנק לצרכיהם ובהעמדתם ב"זמן אמת". פעילות שיווק והפצה של מוצרי הבנק מתבצעת גם מול זירת הבעלים של החברות, מנהליהן ועובדיהן. בנוסף, בשנת 2010 הושק אתר "עסקים 4", אתר ייעודי ללקוחות העסקיים, אשר מציג מידע מקיף של חשבונות העסק ומאפשר ביצוע פעולות בעמלות מופחתות.

## התמודדות עם תחרות

התחרות הגבוהה במגזר מתבטאת בעיקר בטיב השירות ותחכמו, מהירות התגובה ומחירי אשראי ועמלות. האמצעים העיקריים של המגזר להתמודדות עם התחרות כוללים מתן שירות אישי, מקצועי ואיכותי ובניית קשר ארוך טווח עם הלקוחות תוך מעבר לראיה כוללת של צרכיהם הפיננסיים. המשבר האחרון הגביר את מודעות הלקוח העסקי לכך שרצוי לו לעבוד עם יותר מבנק אחד לאור הרצון והצורך שלא להיות תלוי במסגרות ו/או קווי אשראי מבנק אחד. מודעות גוברת זו מהווה יתרון לבנק בעת גיוס לקוחות חדשים. החטיבה עורכת מעת לעת סקרי שביעות רצון בקרב לקוחותיה, במטרה לשפר באופן מתמיד את איכות השירות הניתן להם.

## מוצרים ושירותים

השירותים הניתנים כוללים מימון שוטף על פי צרכי הלקוחות ובין השאר פעילות סחר חוץ וחדר עסקות, מימון השקעות לשימור הפעילות והרחבתה, מימון רכישות ומיזוגים, מתן אשראי לפעילים בשוק ההון, רכישת השתתפות באשראים ו/או סיכונים המוצעים על ידי הבנקים הגדולים המקומיים או גופים פיננסיים בחו"ל ומתן אשראי לחברות ישראליות הפועלות בחו"ל. בנוסף, ניתנים שירותים נלווים כפעילות בתחום הפסיבה וההשקעות, עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים העמדת ערבויות כספיות, מקדמה, ביצוע וכיו"ב.

## מגזר הבנקאות המסחרית

### היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

**הרווח מפעולות מימון** הסתכם בשנת 2010 בסך של 656 מיליון ש"ח, לעומת סך של 658 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 0.3%.  
**הרווח הנקי** של המגזר הסתכם בשנת 2010 ב-117 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 33 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה של 254.55%.  
**שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על ההון שהוקצה למגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע ל-7.5% בשנת 2010, לעומת 2.4% בשנת 2009.  
**ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה בשנת 2010 ב-182 מיליון ש"ח, לעומת 219 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 16.89%. הירידה בהפרשה לחובות מסופקים נבעה מענפי בתי המלון, התקשורת, שירותי המחשב והשירותים ומתחם בניה ונדל"ן.

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות המסחרית:

פעילות בינלאומית					פעילות מקומית					
בנקאות בנייה					בנקאות כרטיסי שוק					
סך-הכל סך-הכל					ונדל"ן משכנתאות סך-הכל ופיננסים ונדל"ן					ונדל"ן
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010										
במיליוני שקלים חדשים										
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים										
764	565	120	445	199	-	67	1	4	127	- מחיצוניים
(108)	(255)	(30)	(225)	147	-	18	-	-	129	- בינמיגזרי
656	310	90	220	346	-	85	1	4	256	סך-הכל רווח מפעולות מימון
201	65	9	56	136	-	12	18	16	90	הכנסות תפעוליות ואחרות
857	375	99	276	482	-	97	19	20	346	<b>סך-הכל הכנסות</b>
182	91	32	59	91	-	(5)	-	-	96	הפרשה לחובות מסופקים
524	182	30	152	342	-	27	11	20	284	הוצאות תפעוליות ואחרות
151	102	37	65	49	-	75	8	-	(34)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
37	21	2	19	16	-	27	2	-	(13)	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
117	81	36	45	36	-	48	9	-	(21)	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
7.5	12.7	17.8	10.5	4.0	1.4	21.2	-	(1.4)	(3.1)	תשואה להון (אחוזים)
18,204	7,665	2,395	5,270	10,539	179	2,521	1	144	7,694	יתרה ממוצעת של נכסים
10,318	3,252	354	2,898	7,066	-	699	-	1,441	4,926	יתרה ממוצעת של התחייבויות
22,298	9,074	2,751	6,323	13,224	233	3,305	33	253	9,400	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
16	-	-	-	16	-	-	16	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
8,541	-	-	-	8,541	-	-	8,541	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
1,361	-	-	-	1,361	-	-	404	-	957	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:										
533	262	83	179	271	-	68	-	4	199	מרווח מפעולות מתן אשראי
77	48	7	41	29	-	3	-	-	26	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
46	-	-	-	46	-	14	1	-	31	אחר
656	310	90	220	346	-	85	1	4	256	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות המסחרית (המשך):

פעילות מקומית		פעילות בינלאומית									
בנקאות כרטיסי שוק ופיננסים אשראי ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות סך-הכל ופיננסים ונדל"ן	בנקאות בנייה סך-הכל	בנקאות בנייה סך-הכל	סך-הכל	בנקאות כרטיסי שוק ופיננסים אשראי ההון	בנייה ונדל"ן	משכנתאות סך-הכל ופיננסים ונדל"ן	בנקאות בנייה סך-הכל	בנקאות בנייה סך-הכל	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009											
במיליוני שקלים חדשים											
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים											
-	157*	3	1	3	155	3	319	216	88	304	623
-	106	-	-	-	(73)	(2)	31	2	2	4	35
סך-הכל רווח מפעולות מימון											
263	3	1	1	3	82	1	350	218	90	308	658
הכנסות תפעוליות ואחרות											
105	33	19	13	1	171	1	171	29	29	58	229
<b>סך-הכל הכנסות</b>											
368	36	20	95	2	521	2	521	247	119	366	887
הפרשה לחובות מסופקים											
104	-	-	17	-	121	-	121	42	56	98	219
הוצאות תפעוליות ואחרות											
293	23	12	25	-	353	-	353	182	61	243	596
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים											
*(29)	13	8	53	2	47	2	47	23	2	25	72
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות											
(14)	4	3	*20	1	14	1	14	15	7	22	36
<b>רווח (הפסד) נקי</b>											
*(15)	6	5	*33	1	30	1	30	8	(5)	3	33
תשואה להון (אחוזים)											
*(3.5)	89.8	-	16.4	13.6	4.1	13.6	4.1	*1.7	(2.4)	*0.6	2.4
יתרה ממוצעת של נכסים											
8,293	138	1	2,645	123	11,200	123	11,200	*5,464	2,685	8,149	19,349
יתרה ממוצעת של התחייבויות											
5,180	455	-	618	-	6,253	-	6,253	3,631	595	4,226	10,479
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון											
7,444	109	1	3,082	123	10,759	123	10,759	*7,812	2,757	*10,569	21,328
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות											
-	-	83	-	-	83	-	83	-	-	-	83
יתרה ממוצעת של ניירות ערך											
-	-	8,014	-	-	8,014	-	8,014	-	-	-	8,014
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול											
839	-	679	-	-	1,518	-	1,518	-	-	-	1,518
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:											
212	3	-	68	1	284	1	284	189	82	271	555
מרווח מפעילות מתן אשראי											
*22	-	-	3	-	25	-	25	29	8	37	62
מרווח מפעילות קבלת פקדונות											
29	-	1	11	-	41	-	41	-	-	-	41
אחר											
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>											
263	3	1	82	1	350	1	350	218	90	308	658

\* סווג מחדש.

השירות ללקוחות המגזר

מגזר הבנקאות המסחרית נהנה משירות בנקאי מקצועי באמצעות האגף המסחרי שבחטיבה העסקית. הלקוחות זוכים לשירות אישי, מקצועי ואיכותי המתייחס לכל צרכיהם הפיננסיים בהתאמת מוצרים בנקאיים שונים בתחומי האשראי, הגנות מטבע, מסחר בינלאומי, סליקה בכרטיסי אשראי, מימון, השקעות מתמחות בשוק ההון ועוד. לצד אלה מוצעים פתרונות לצרכים הפיננסיים של בעלי החברות, מנהליהן וצוות העובדים בהן, הנהנים מהסדרים המקנים להם מעמד של לקוחות מועדפים.

המוצרים והשירותים מותאמים לצרכים העסקיים של הלקוחות וכוללים לצד מגוון מוצרי האשראי גם שירותי סחר-חוץ, גידור סיכונים באמצעות

מכשירים פיננסיים ושירותי השקעות באפיקים שונים: פקדונות, ני"ע וטיפול בחשבונות עסקיים ופרטיים. השירות ללקוחות המגזר ניתן באמצעות **מרכזי עסקים**: דן, שרון, ת"א, דרום, ירושלים וחיפה וכן באמצעות ענף עסקים תל-אביב בסניף ראשי תל אביב. השירות במרכזים אינטגרטיבי וניתן על ידי צוותים הכוללים בנקאים עסקים, כלכלנים, יועצי השקעות ורכזי אשראי. התאמת השירות ללקוח העסקי נעשית על ידי צוותי שירות ייחודיים אלו אשר נמצאים במרכזי העסקים, תוך הסתייעות במערך הסניפים. (במסגרת הארגון מחדש של מערכי השירות, מוקדי האשראי ימוזגו עם מרכזי העסקים למערך שירות אחד של 6 מרכזי עסקים בפריסה ארצית). לקוחות העוסקים בסחר בינלאומי מטופלים באגף לסחר חוץ. (לפרטים נוספים, ר' לעיל ב-"המגזר העסקי").

## התפתחויות בשווקים של המגזר

לקוחות המגזר הינם בדרך כלל חברות בעלות היקף פעילות בינוני, שעיקר פעילותן בשוק המקומי ורמת חשיפתן לרבידים שונים של המשבר בשווקים הבינלאומיים בהיבט הריאלי והפיננסי גבוהה יחסית לזו של הלקוחות הגדולים. במהלך שנת 2010 חלה התייצבות בפעילות לקוחות המגזר בהשוואה לתחילת שנת 2009. נגישותן של חברות במגזר למקורות אג"ח בשוק האשראי החוץ בנקאי היתה נמוכה.

להלן עיקרי ההתפתחויות במהלך שנת 2010:

- התייצבות בהיקף הביקושים בשוק המקומי ובשווקי חו"ל, על רקע התאוששות בצריכה הפרטית המקומית ובהיקף הסחר העולמי;
- התרחבות מתונה בהיקף הפעילות של לקוחות המגזר, שהתבטאה בגידול מתון ברמות המלאי וההשקעות, תוך שמירה על יציבות בשולי הרווח התפעולי;
- גידול מתון בביקוש לאשראי הנובע מהתרחבות בפעילות החברות בהשוואה לשנת 2009.

## מגזר הבנקאות הפרטית

### דגשים אסטרטגיים

במערך השירות של הבנקאות הפרטית מושם דגש על שירות בנקאי כולל, יזום ומתמחה, ללקוחות עתירי הון, תוך מחויבות לדיסקרטיות ולהיענות מהירה לצרכי הלקוחות, הן בתחום ההשקעות והן בתחום האשראי. מתן השירות לישראלים ולתושבי חוץ במערך אחד, מקנה יתרון ללקוחות, בנגישות גבוהה לתחום הגלובלי. יתרון זה מועצם גם בסניגריה של תשתיות הבנק בתחום מידע ותפעול, המותאמות לצרכי פלח לקוחות ייחודי זה. עונן אסטרטגי נוסף הינו מתן שירותי הבנקאות הפרטית ללקוחות הסניפים, מבלי שייאלצו להעתיק לשם כך את חשבונם. מתכונת זו מעמיקה את קשרי הלקוח עם הבנק, מבלי לנתק את הקשר האנושי החם המלווה אותו, טרם שיוכז למערך הבנקאות הפרטית. במסגרת היערכות הבנק למתן חווית שירות הולמת ומותאמת ללקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה בפרופיל בנקאות פרטית - לקוחות ישראליים, בעלי עושר פיננסי בבנק של 1 מיליון דולר ומעלה ולקוחות תושבי חוץ, בעלי עושר פיננסי של 0.5 מיליון דולר ומעלה (להלן: "פרופיל בנקאות פרטית") - פועל הבנק, החל משנת 2009, למיצוב מחדש של מרכזי הבנקאות הפרטית. במסגרת זו, לקוחות העונים לפרופיל בנקאות פרטית יטופלו על ידי מרכזי הבנקאות הפרטית. לקוחות קמעונאיים שאינם עונים לפרופיל האמור, מועברים לאחריות המגזר הקמעונאי. במהלך שנת 2009 נחנכו מרכזי בנקאות פרטית בתל אביב ובחיפה שהועתקו למשכנם החדש. ביום 15 בפברואר 2011 נפתח מרכז חדש בהרצליה, שישרת בעיקר לקוחות ישראלים ובחודש אפריל 2011, צפוי להיפתח מרכז חדש בממילא בירושלים. במקביל, המרכזים הקיימים בירושלים ובנתניה, המתמחים בלקוחות תושבי חוץ קמעונאיים, מועברים לאחריות המגזר הקמעונאי, בעוד לקוחותיהם, בפרופיל בנקאות פרטית, משויכים למרכזי הבנקאות הפרטית החדשים. בתום המהלך האמור, יעמיד הבנק 4 מרכזי בנקאות פרטית לשירות לקוחות ישראלים ותושבי חוץ בעלי עושר פיננסי גבוה בפרופיל בנקאות פרטית. מרכזי הבנקאות הפרטית מציעים, בין היתר, פתרונות בנקאיים כוללים, תוך התמקדות במוצרי השקעה ובאשראי הנדרש למימון אפיקי ההשקעה המגוונים של לקוחות אלה. במהלך שנת 2011 האגף יפעל להעמקת הפעילות בקרב הלקוחות הישראלים שבפרופיל הבנקאות הפרטית.

## היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

**הרווח הנקי** של המגזר הסתכם בשנת 2010 ב-56 מיליון ש"ח, לעומת 32 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה של 75%. ללא הרווח מפעולות בלתי רגילות, הסתכם הרווח ב-47 מיליון ש"ח, לעומת 32 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה של 46.9%. **שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על ההון שהוקצה למגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע ל-17.4% בשנת 2010, לעומת 15% בשנת 2009.

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית:

פעילות מקומית		פעילות בינלאומית		סך-הכל		
שוק ההון	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך-הכל	סך-הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010						
במיליוני שקלים חדשים						
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים						
222	1	223	(443)	(219)	(442)	- מחיצוניים
(90)	-	(90)	644	554	644	- בינמיגרי
132	1	133	201	335	202	סך-הכל רווח מפעולות מימון
49	35	84	85	226	142	הכנסות תפעוליות ואחרות
181	36	217	286	561	344	<b>סך-הכל הכנסות</b>
1	-	1	10	11	10	הפרשה לחובות מסופקים
94	24	118	295	464	346	הוצאות תפעוליות ואחרות
86	12	98	(19)	86	(12)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
30	5	35	3	39	4	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
56	16	72	(22)	56	(16)	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
41.0	139.7	48.8	(13.2%)	17.4	(9.5)	תשואה להון (אחוזים)
1,985	7	1,992	4,591	6,583	4,591	יתרה ממוצעת של נכסים
18,597	-	18,597	18,006	36,603	18,006	יתרה ממוצעת של התחייבויות
2,266	238	2,505	2,115	4,620	2,115	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	187	187	-	187	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
-	11,834	11,834	-	22,833	10,999	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	2,088	2,088	99	2,187	99	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:						
28	-	28	87	116	88	מרווח מפעילות מתן אשראי
113	-	113	114	227	114	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(9)	1	(8)	-	(8)	-	אחר
132	1	133	201	335	202	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

פעילות בינלאומית		פעילות מקומית				
סך-הכל	סך-הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך-הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009						
במיליוני שקלים חדשים						
רווח מפעולות מימון						
לפני הפרשה לחובות מסופקים						
263	140	-	140	123	1	*122
- מחיצוניים						
99	86	-	86	13	-	13
- בינמיגזרי						
362	226	-	226	136	1	135
סך-הכל רווח מפעולות מימון						
187	94	51	43	93	41	52
הכנסות תפעוליות ואחרות						
549	320	51	269	229	42	187
<b>סך-הכל הכנסות</b>						
15	15	-	15	-	-	-
הפרשה לחובות מסופקים						
444	306	40	266	138	28	*110
הוצאות תפעוליות ואחרות						
90	(1)	11	(12)	91	14	77
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים						
58	25	4	21	33	4	*29
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות						
32	(26)	7	(33)	58	10	*48
<b>רווח (הפסד) נקי</b>						
15.0	(18.7)		(23.3)	84.2	-	*70.3
תשואה להון (אחוזים)						
6,478	4,184	-	4,184	2,294	6	*2,288
יתרה ממוצעת של נכסים						
37,730	17,685	-	17,685	20,045	-	*20,045
יתרה ממוצעת של התחייבויות						
3,277	2,073	-	2,073	1,204	6	1,198
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון						
308	-	-	-	308	308	-
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות						
18,718	9,677	9,677	-	9,041	9,041	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך						
1,419	135	-	135	1,284	1,284	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:						
115	89	-	89	26	-	26
מרווח מפעילות מתן אשראי						
259	137	-	137	122	-	*122
מרווח מפעילות קבלת פקדונות						
(12)	-	-	-	(12)	1	(13)
אחר						
362	226	-	226	136	1	135
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>						

\* סווג מחדש.

## השירותים ללקוחות

ללקוחות הבנקאות הפרטית מוצעת "מעטפת שירות", הרוחמת את משאבי הבנק והקבוצה, למתן מענה אופטימאלי לצרכי הלקוחות ולפעילות יוזמת כלפיהם.

לקוחות המגזר הנהנים ממכלול שירותים בנקאיים ברמה מקצועית גבוהה ביותר בארבעה מרכזי בנקאות פרטית, בהם עומדים לרשותם יועצים בעלי ניסיון בתחום ההשקעות הפיננסיות בארץ ובעולם, יועצים פנסיונים וכן בנקאים מנוסים בתחומי האשראי והבנקאות הכללית. העובדים, רובם ככולם, דוברי שפות זרות בהתאמה לשפת הלקוח אותו משרתים. בנוסף, עומדים לרשות הלקוחות שירותים שונים בבנק ובהם: קשר ישיר לחדרי העסקות, בנקאות ישירה באמצעות האינטרנט וכן שירותים משלימים של חברות הבת של הבנק: נאמנות, family office ובנקאות להשקעות,



המותאמים ללקוחות המגזר.

**מחלקת פיתוח עסקים בבנקאות הפרטית.** המחלקה מסייעת בפיתוח עסקים בקרב לקוחות המגזר, הן בארץ והן בחו"ל. המחלקה גם תורמת למעורבות הבנק בקהילות היהודיות בחו"ל, תוך שמירה על קשר הדוק עם הארגונים הפועלים שם.

**יחידת תכנון ופיתוח עסקי** פועלת להעמיד לרשות לקוחות הבנקאות הפרטית הצעות ערך בתחום המוצרים והמעטפת השיווקית.

**יחידת הציות** אשר פועלת במסגרת האגף לבנקאות פרטית עוסקת בבקרת סיכונים, בתחום איסור הלבנת הון, הוראות צרכניות וסיכונים תפעוליים, כנגד מהיחודיות של פעילות מגזר הבנקאות הפרטית.

## התפתחות בשווקים של המגזר ותחרות

בשנת 2010 נמשך תהליך הגברת התחרותיות במגזר הבנקאות הפרטית, שבאה לביטוי הן בתחרות בתחום המחירים והעמלות והן בבידול מערכי הבנקאות הפרטית, בבנקים הישראליים, בהתאם למבנה המגזר בכל בנק. במקביל, התחזקו מאמצי השירות והשיווק ללקוחות הבנקאות הפרטית של בנקים זרים, לרבות בנקים ישראלים בחו"ל ושל חברות ביטוח ובתי השקעה, אשר פונים לאותו קהל יעד.

## שיווק והפצה

עיקר מאמצי השיווק בבנקאות הפרטית נשענים על הפניית לקוחות. שיווק המוצרים ושירותי המעטפת נעשה במפגשים אישיים ובכנסים ממוקדים ללקוחות הבנקאות הפרטית. בנוסף, הבנק פועל בקהילות היהודיות בעולם, במתן ערך מוסף ותרומה לחיי הקהילה, תוך יצירת בידול תדמיתי. כמו כן, כלקוחות נבחרים, נהנים ללקוחות הבנקאות הפרטית מפעילות הבנק בתחומי תרבות ואמנות, תוך שיתוף פעולה עם מוזיאון דיסקונט. לפרטים בדבר החקיקה בנושא העמלות הבנקאיות והשלכותיה, ר' לעיל.

## מגזר הניהול הפיננסי

### התפתחויות עיקריות במגזר

**התפתחויות בתיק הנוסטרו.** לפרטים בדבר תיק הנוסטרו של הבנק והתפתחויות שחלו בו, ובכלל זה פרטים בדבר ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה ובדבר השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים, ר' לעיל "ניירות ערך" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" וביאור 3 לדוחות הכספיים.

### היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

**ההפסד של המגזר,** ללא הפעילות של תת מגזר חברות ריאליות, הסתכם בשנת 2010 ב-93 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 117 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**סך כל ההכנסות** הסתכמו בשנת 2010 בסך של 457 מיליון ש"ח מזה 170 מיליון ש"ח מפעילות מקומית, לעומת 636 מיליון ש"ח בשנת 2009, מזה 317 מיליון ש"ח מפעילות מקומית, והן כוללות שלושה מרכיבים עיקריים:

1. רווחים מפעילות הנוסטרו של הבנק (בעיקר מנגזרים פיננסיים) בסך של 215 מיליון ש"ח, מהם 195 מיליון ש"ח רווחים ממכירה של ניירות ערך ומהתאמות לשווי הוגן. זאת לעומת רווחים מפעילות נוסטרו בסך של 496 מיליון ש"ח בשנת 2009, מהם 325 מיליון ש"ח מרווחים ממכירה של ניירות ערך ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר.
2. הפסד נטו, מניהול נכסים והתחייבויות (ניהול הפוזיציות ומסחר ותווך במטבעות ובנגזרים פיננסיים) בסך של 45 מיליון ש"ח בשנת 2010, לעומת הפסד בסך של 179 מיליון ש"ח בשנת 2009.
3. רווח מפעילות בינלאומית בסך של 287 מיליון ש"ח, לעומת 319 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**שיעור תשואת הרווח הנקי,** המחושב על ההון שהוקצה למגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע לשיעור שלילי של 5.8% בשנת 2010, לעומת שיעור של 7.7% בשנת 2009.

נתונים עיקריים אודות מגזר הניהול הפיננסי:

פעילות מקומית		פעילות בינלאומית		פעילות מקומית		פעילות בינלאומית	
סך-הכל		סך-הכל		סך-הכל		סך-הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2009				2010			
במיליוני שקלים חדשים							
571	330	*241	512	365	147	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
65	(11)	76	(55)	(78)	23	הכנסות תפעוליות ואחרות	
636	319	317	457	287	170	<b>סך-הכל הכנסות</b>	
31	31	-	2	3	(1)	הפרשה לחובות מסופקים	
656	75	581	731	80	651	הוצאות תפעוליות ואחרות	
(51)	213	(264)	(276)	204	(480)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	
117	174	*(57)	(93)	83	(176)	<b>רווח (הפסד) נקי</b>	
7.7	*43.4	*(5.1)	(5.8)	22.5	(14.3)	תשואה להון (אחוזים)	
67,501	18,619	48,882	67,196	16,159	51,037	יתרה ממוצעת של נכסים	
26,377	12,217	*14,160	32,287	10,156	22,131	יתרה ממוצעת של התחייבויות	
15,051	*6,194	*8,857	13,475	5,180	8,295	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	

\* סווג מחדש.

**חדר עסקות**

חדר עסקות מרכז תחתיו ארבעה תחומי פעילות עיקריים: מסחר במטבעות, מסחר בריביות, מסחר בניירות ערך ישראלים זרים וניהול הנדלות בשקלים ובמט"ח. חדר עסקות מפתח ו"בונה" את העסקאות השונות לפי צרכי הלקוחות ובין היתר מפתח מוצרים מובנים על מטבעות, על ריביות ועל שערי מניות. חדר עסקות עומד לרשות הלקוחות והסניפים במתן שירות פיננסי אישי ומקצועי בשוקי הכספים וההון הגלובלים, בביצוע עסקאות מיוחדות במט"ח, ריביות וניירות ערך. עם לקוחות חדר עסקות נמנים בנקים מקומיים זרים, חברות, לקוחות פרטיים בעלי היקף פעילות גדול וגופים מוסדיים. דילרים וסוחרים מקצועיים, טכנולוגיה ומערך מחשוב מתקדמים, מאפשרים לחדר העסקות לספק ללקוחותיו שירות מהיר ומקצועי. שילוב ארבעת תחומי הפעילות כאמור, מאפשר ללקוחות קבלת כלל שירותי המסחר תחת קורת גג אחת, אחידה בסטנדרט השירות ורמת המקצועיות.

**מסחר במט"ח ובריביות**

העסקות העיקריות אותן מאפשר הדסק ללקוחות, באמצעות דסק לקוחות בחדר העסקות, הן: חוזים עתידיים ואופציות על המטבע, הריבית והמדד (כולל אופציות אקזוטיות). עסקאות החלף, עסקאות החלפת ריבית משתנה וקבועה.

**מסחר בניירות ערך**

להלן פרטים אודות תחומי הפעילות במסחר בניירות ערך;

**מסחר בניירות ערך זרים.** דסק ניירות ערך זרים פעיל במגוון גדול של שוקי הון ופיננסים בעולם תוך שימוש בכלים פיננסיים מורכבים ומציע מסחר במגוון רחב של מכשירים: מסחר במניות בבורסות חו"ל, מסחר באופציות, באיגרות חוב מדינות ואיגרות חוב קונצרניות, קרנות נאמנות וקרנות גידור וביצוע פעילות ארביטראז'.

**ניירות ערך ישראלים.** דסק ניירות ערך ישראלים עוסק במסחר באיגרות חוב, מניות, אופציות והמירים בבורסה. בנוסף מעניק הדסק שרותי ברוקראז' בניירות ערך סחירים ולא סחירים, מבצע עסקאות מתוחכמות באיגרות חוב, הזמנות בהנפקות של ניירות ערך סחירים ולא סחירים ומכירה בחסר במקביל לביצוע השאלות. אנשי הדסק מצויים בקשר ישיר עם לקוחות מוסדיים, חברות גדולות ושקני גידור הפעילים במסחר התוך יומי.

**נדלות ופקדונות**

דסק הנדלות עוסק בניהול הנדלות הקצרה (עד חודש) של הבנק בשקלים ובמט"ח על ידי מכרזים של בנק ישראל, פקדונות והלוואות. הדסק נותן ציטוטי ריבית בפקדונות במט"ח ובשקלים עבור לקוחות גדולים (סופר ג'מבו) ודואג למלא בכל מטבע ובכל נקודת זמן את צרכי הבנק (הלוואות והעברות), כולל השקעת העודפים.

## ניהול נכסים והתחייבויות (נ"ה)

להלן פרטים אודות תחומי הפעילות בניהול נכסים והתחייבויות:

**כללי.** תחומי הפעילות העיקריים בניהול נכסים והתחייבויות הם ניהול ההון, ניהול הנדלות, ניהול חשיפות בסיס וריבית הגלומות במאזן, ניהול התיק הזמין למכירה, ניהול המרווח הפיננסי וקביעת מחירי העברה.

**ניהול ההון.** תהליך ניהול ההון כולל קביעת יחסי הון, בניית מסגרת לנידול בפעילות העסקית שתאפשר עמידה ביעדי ההון של הבנק, חלוקת הפעילות העסקית לחברות בקבוצה ומעקב אחר הפעילות השוטפת. בתהליך שותפים מספר גורמים בבנק ובקבוצה. בנוסף, הנ"ה אחראית על גיוסי הון בשוק ההון.

**ניהול הנדלות.** ניהול סיכון הנדלות בבנק באמצעות מודל פנימי, ממנו נגזר ההיקף הנדרש של נכסים נזילים לצורך עמידה בתרחישי לחץ. ניתוח שוטף של מגמות בתמהיל ונפח הפיקדונות והאשראי של הבנק.

**ניהול חשיפות הבסיס והריבית.** אמידת חשיפות השוק במאזן הבנק באמצעות מערכת מיחשוב יעודית, שניזונה מכלל המערכות התפעוליות בבנק. ועדת נ"ה, בראשות מנכ"ל הבנק, מקבלת החלטות באשר לרמות החשיפה לסיכונים ריבית במגזרי ההצמדה השונים, במסגרת מגבלות שקבע הדירקטוריון לעניין התיאבון לסיכון. יחידת הנ"ה מגדילה או מקטינה את הסיכונים, בהתאם להחלטות ועדת נ"ה, באמצעות ניהול התיק הזמין למכירה ועסקאות חוץ מאזניות.

**מחירי העברה וניהול המרווח הפיננסי השולי.** הנ"ה מספקת מדי יום לחטיבות העסקיות את מחירי ההעברה הפנימיים של הבנק לאשראי ולפיקדונות. המחירים מתעדכנים בתדירות יומית בהתאם להתפתחויות בשווקי ההון והכסף. מחירי ההעברה מהווים בסיס לחישוב רווחיות של כל עסקאות האשראי והפיקדונות המתבצעות בבנק. הנ"ה קובעת את יעדי המרווח השולי בפיקדונות ובאשראי ועוקבת אחריהם באופן שוטף.

## ניהול קבוצתי

בשנת 2007 החל הבנק ביישום אסטרטגיית Global Treasury בתל אביב, שבין מטרתיה, קידום הניהול בראיה קבוצתית בתחום חדרי העסקות ובתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות בכלל חברות הקבוצה.

**בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות** יישם הבנק במהלך השנתיים האחרונות תהליך של ניהול קבוצתי בתחום הנדלות, תכנון וניהול ההון וגיוסי הון.

במסגרת תהליך ניהול ההון הקבוצתי גיבש הבנק תוכנית תלת שנתית לניהול ההון, לשנים 2011-2013, במסגרתו, נקבעת הקצאת הון ליחידות העסקיות ולחברות הבנות במרוכז, על בסיס מסגרת נכסי סיכון קבוצתית. מסגרת נכסי הסיכון מחושבת כך שתאפשר לבנק לעמוד ביעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון בתרחישים שונים.

**בתחום חדר עסקות** קידם הבנק במהלך השנתיים האחרונות שיתוף פעולה בין חדרי העסקאות השונים של חברות הבת והחל ביישום תכנית אסטרטגית להתייעלות והגדלת רווחיות אשר נשענת על שיתוף פעולה זה. במסגרת תכנית זו מבקש הבנק ליצור פלטפורמה קבוצתית משותפת לחדרי העסקאות בקבוצה בתחום הניהול הפיננסי, תחום ניהול הסיכונים, הבקורות והיעדים העסקיים, אשר תאפשר מתן שירות מקצועי מקיף המותאם לצרכי הקבוצה ולקוחותיה.

דסק חברות הבת ושלוחות חו"ל בחדר עסקות אמון על יישום תכנית זו, על קיום שקיפות מלאה בין חברות הבת בכל הנוגע לפעילות חדרי העסקאות במט"ח ועל שיתוף הפעולה השוטף וההדדי בין החברה האם לחברות הבת.

**שינויים ארגוניים במגזר הניהול הפיננסי בבנק מרכזתיל דיסקונט.** במסגרת שינוי במבנה הארגוני שאישר דירקטוריון בנק מרכזתיל דיסקונט בחודש ינואר 2010, נקבעו, בין היתר, המהלכים הבאים:

- כל חדרי העסקאות הוכפפו לחטיבה הפיננסית וניהול נכסי לקוחות (יכנס לתוקף עד תום הרבעון הראשון של שנת 2011);
- האחריות לניהול ה"נוסטרו" הועברה לחטיבה הפיננסית וניהול נכסי לקוחות (בתוקף מחודש אוקטובר 2010).

## תחרות

מגזר הניהול הפיננסי כולל, כאמור, את פעילות חדרי העסקות בקבוצה. תחום זה מאופיין ברמה גבוהה של תחרות. המתחרים העיקריים הינם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. גורמים תחרותיים נוספים בשוק הם בנקים זרים אשר פתחו חדרי עסקות בארץ (סיטיבנק, דויטשה בנק, HSBC, ברקליס, BNP) וחברות פיננסיות אחרות בשוק המט"ח ובשוק הריביות השקליות, אשר מעורבותן בשווקים אלה עלתה בשנים האחרונות באופן משמעותי.

## יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית לשנים הקרובות במגזר הניהול הפיננסי כוללת המשך הטמעת האסטרטגיה של Global Treasury, במטרה לרכז מקצועית את פעילות הנכסים וההתחייבויות ופעילות חדרי העסקות של הקבוצה כולה (בארץ, בניו יורק, בלונדון ובשוויץ). בכוונת הבנק להתמקד בעיקר בתחומים של ניהול ההון, ניהול הנדלות, ניהול חשיפות הבסיס והריבית, ניהול תיק הנוסטרו, מיחשוב, וכן בנושא של הטמעת סטנדרטים משותפים של ניהול סיכונים ויישום בקרות, לרבות באמצעות מערכות לניהול סיכונים שוק ואשראי. במהלך 2011 מתכוון הבנק להעמיק את שיתוף הפעולה בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות ובפעילות חדרי העסקאות של חברות הקבוצה, הן ברמה העסקית הן ברמה הטכנולוגית. מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, אשר מבוסס על תוכניות הבנק במועד פרסום הדוחות. המידע עשוי שלא להתממש, בין היתר בשל קשיים ביישום, קשיים טכנולוגיים וקשיים רגולטוריים.

## תת מגזר החברות הריאליות

### מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תת המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על תת המגזר.

סעיף 23 לחוק הבנקאות (רישוי) קובע, כי סך כל אמצעי השליטה שתאגיד בנקאי מחזיק בתאגידים ריאליים, לא יעלה על השיעורים הבאים מהון התאגיד הבנקאי, כפי שיוגדר לענין זה בכללים שקבע הנגיד, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעדת ובאישור שר האוצר -

- (1) עד חמישה עשר אחוזים מהונו - בתאגידים ריאליים כלשהם;
- (2) עד חמישה אחוזים נוספים מהונו - ובלבד שלא יחזיק בתאגיד אחר יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי השליטה ולא תהיה לו זכות למנות דירקטור;
- (3) עד חמישה אחוזים נוספים מהונו - בתאגידים ריאליים שהם תאגיד חוץ אשר אין להם פעילות עסקית מהותית ומתמשכת בישראל.

ליום 31 בדצמבר 2010, הבנק היה רחוק ממיצוי המגבלה.

**חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מספר 15), התש"ע-2010.** בחודש מרס 2010 פורסם תיקון לחוק הבנקאות (רישוי) הנוגע למגבלה לפיה תאגיד בנקאי לא יחזיק ביותר מתאגיד החזקה ריאלי אחד. על פי התיקון, המגבלה תשונה באופן הבא:

- בנוסף להחזקה המותרת בתאגיד ריאלי אחד תתאפשר החזקה, ישירה או עקיפה, בתאגיד החזקה ריאליים נוספים בשיעור של עד 1% מסוג מסוים של אמצעי שליטה;
- תאגיד בנקאי יהיה רשאי להחזיק בשיעור העולה על 1% מסוג מסוים של אמצעי השליטה במבט אחד בלבד, שהונו עולה על 2 מיליארד שקלים חדשים;
- המונח "פועל בעקיפין" (המשמש בהגדרת תאגיד החזקה ריאלי) יוגדר כך שתאגיד ייחשב כפועל בעקיפין בענף משק אם הוא מחזיק ב-5% או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד הפועל באותו ענף משק. לתיקון חוק זה אין השפעה מהותית על עסקי הבנק.

### היקף הפעילות של תת המגזר והרווח הנקי שלו

**ההפסד** של תת המגזר הסתכם בשנת 2010 ב-2 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 4 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על ההון שהוקצה לתת המגזר על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון במגזר, הגיע לשיעור שלילי של 4.2% בשנת 2010, לעומת 9.0% בשנת 2009.

נתונים עיקריים אודות תת מגזר החברות הריאליות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
(2)	(4)	הפסד מפעולות מימון
33	(7)	הכנסות תפעוליות ואחרות
31	(11)	<b>סך-הכל הכנסות</b>
4	4	הוצאות תפעוליות ואחרות
27	(15)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
(7)	4	חלקו של הבנק ברווחי חברות כלולות
(4)	(2)	<b>הפסד נקי</b>
(9.0)	(4.2)	תשואה להון (אחוזים)
749	624	יתרה ממוצעת של נכסים
745	721	יתרה ממוצעת של התחייבויות
749	1,094	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

תחומי הפעילות העיקריים במגזר

השקעות קבוצת דיסקונט בחברות הריאליות מתחלקות לשני סוגים עיקריים:

- **השקעה בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון.** הפעילות בתחום זה מתבצעת בעיקר באמצעות חברת הבת, דש"ה, על ידי הבנק במושרין, וכן באמצעות חברת הבת בנק מרכנתיל דיסקונט.
- **השקעה בחברות.** ההשקעה העיקרית בתחום זה הינה ההשקעה בשתי חברות שבשליטת מאיר חברה למכונות ומשאיות בע"מ (ר' להלן).

מדיניות השקעות ריאליות

במסגרת התוכנית האסטרטגית החדשה לשנים 2011-2013 תיקבע גם, בין היתר, מדיניות המתייחסת להשקעות ריאליות, חלף המדיניות שנקבעה בשנת 2007.

## השקעות הקבוצה בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון

בתחום קרנות הון סיכון וקרנות השקעה פרטיות שותפה חברת הבת דש"ה במספר קרנות ובהן:

שם הקרן	התחייבות		יתרת	
	גודל הקרן	ההשקעה	ההתחייבות	מידע נוסף והערות
	עד ליום 31 בדצמבר 2010*			
	(מיליוני דולרים)*			
קרן המזנין הראשונה לישראל (פימי)	91	16	13.1	הקרן השלימה מימוש של יתרת תיק ההשקעות שלה והוחל בתהליך פירוקה בהתאם להסכם השותפות.
Vertex Israel II Fund	160	15	15	
Vertex Israel III Fund	174	13.5	11.3	
קרן ויטלייף	50.3	10	9.6	דש"ה יזמה את הקמת הקרן. הקרן מתמחה בהשקעות בתחום מדעי החיים.
Fimi Opportunity II	293	50	44.3	
FITE – First Israel Turnaround Enterprise	129	12.5	3.1	יתרת התחייבות ההשקעה בקרן הועברה לקרן FIMI Opportunity IV, שהחלה את פעילותה בתחילת שנת 2008 (ר' להלן).
Fimi Opportunity IV	509	50	14	ההתחייבות להשקעה בקרן כוללת את יתרת התחייבות ההשקעה שהועברה מקרן FITE.
קרן גולדן גייט ברידג' פאנד	6	2	1.7	הקרן עוסקת במימון ביניים לחברות טכנולוגיה בראשית דרכן.
Plenus Venture Lending II Fund	55	5	4.2	הקרן סיימה השקעותיה ולא צפויות השקעות נוספות.
Stage One Ventures Capital Fund	46	17.8	16.9	הקרן עוסקת במתן הלוואות גישור וקווי אשראי לחברות טכנולוגיה.
קרן אלון	30	2	2	הקרן הוקמה בשיתוף עם חברת בזק ואחרים. עוסקת בהשקעות בתחום התקשורת וטכנולוגיית המידע.
Fortissimo Capital Fund	78	5	4.3	מקבוצת גאון ניהול נכסים אשר משקיעה בחברות טכנולוגיה בשלב המאוחר (late stage).
Edmund de Rothschild Euroopportunities	100 מיליון יורו	11.3 מיליון יורו	10 מיליון יורו	מקבוצת רוטשילד.
Apax VII	11 מיליארד יורו	7.4 מיליון יורו	5 מיליון יורו	קרן private equity אירופאית מקבוצת Apax, שצפויה לפעול בעיקר באירופה.
Plenus III	120	15	9.7	קרן הלוואות (Venture Lending) מקבוצת דברת, אשר עוסקת במתן הלוואות וקווי אשראי לחברות טכנולוגיה.
קרן נדל"ן מקבוצת "בראק קפיטל"	110	5	3.7	בתחילת פעילותה התמקדה בהשקעות בנדל"ן בהודו ובסין. בעקבות המשבר העולמי שינתה הקרן את מדיניות ההשקעות שלה והחליטה להתמקד בהשקעות בארה"ב ובקנדה.
קרן נדל"ן אירופאית	416 מיליון יורו	10 מיליון יורו	7.2 מיליון יורו	מנוהלת על ידי קבוצת AXA הצרפתית.
קרן פורטיסימו II	109.9	20	5	קרן מפנה (turn around) לחברות בוגרות מוטות טכנולוגיה.
Carmel Software Fund	171	0.5	0.5	

\* הסכומים נקובים בדולרים של ארה"ב, אלא אם צויין במפורש אחרת.

יתרת ההשקעה של דש"ה בקרנות הון סיכון, חברות וקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 בסך של 173.8 מיליון דולר. יתרת התחייבויות ההשקעה של דש"ה הסתכמה למועד זה בסך של 155.4 מיליון דולר.

**השקעה נוספת בקרנות.** בנוסף להשקעה בקרנות באמצעות דש"ה, השקיע הבנק במישרין בקרן נוספת:

**קרן FIMI Opportunity I.** היקף הקרן הוא כ-114 מיליון דולר. חלקו של הבנק יגיע לכ-22.7 מיליון דולר, ממנו הושקע עד ליום 31 בדצמבר 2010 סך של כ-18.6 מיליון דולר.

כמו כן, בנק מרכנתיל דיסקונט התקשר בהסכמים להשקעה בחמש קרנות הון סיכון. השקעת בנק מרכנתיל דיסקונט בקרנות אלה עמדה ביום 31 בדצמבר 2010 על כ-3.2 מיליון דולר. סך ההתחייבויות העתידיות המקסימליות של בנק מרכנתיל דיסקונט להשקעה בקרנות אלה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 ב-2 מיליון דולר.

## השקעה בחברות

בתחום ההשקעה בחברות בוצעו השקעות במספר חברות, ובהן:

**השקעה בפעילות בחו"ל.** בחודש ספטמבר 2007 נחתמו הסכמים לביצוע השקעה בשתי חברות בבעלות מאיר חברה למכונות ומשאיות בע"מ (להלן: "קבוצת מאיר") על פיהם התחייבה דש"ה להשקיע סכום של עד 40 מיליון יורו בחברת מאיר (קשר) נדל"ן בע"מ (להלן: "מאיר נדל"ן") וסכום של עד 30 מיליון יורו בחברת מאיר אירופה בע"מ (להלן: "מאיר אירופה"). ההתחייבות האמורה של הבנק כפופה להתחייבות של קבוצת מאיר להשקיע במקביל סכום של עד 160 מיליון יורו במאיר נדל"ן וסכום של עד 120 מיליון יורו במאיר אירופה. עד ליום 31 בדצמבר 2010 השקיעה דש"ה סך של כ-18 מיליון יורו במאיר נדל"ן וסך של כ-1.4 מיליון יורו במאיר אירופה.

מאיר נדל"ן הינה חברת אחזקות שהוקמה בתחילת שנת 2007, והיא מרכזת את פעילות קבוצת מאיר בתחומי הנדל"ן היזמי בישראל ובעולם, לרבות בתחום המלונאות. מאיר אירופה הינה חברת אחזקות שהוקמה בשנת 2006, והיא מרכזת את פעילות קבוצת מאיר בתחומי הליסינג, מסחר והשכרה ויבוא של מכונות פרטיות, חדשות ומשומשות, במדינות אירופה.

ההשקעה בחברות האמורות מקנה לדש"ה אחזקה בשיעור של 20% זכות למינוי דירקטור אחד מתוך חמישה בכל אחת מהחברות.

עיקר ההשקעה במאיר נדל"ן הינה בגין החזקה בחס סטאר, שהחזקתה העיקרית הינה ריט הולנדי המחזיק בנכסי נדל"ן מניב במערב אירופה. החל מהרבעון השלישי של שנת 2008, לא ביצעה מאיר אירופה השקעות והפעילות בהונגריה, שהיתה פעילות יחידה עד כה, נמצאת בהליך של מימוש נכסים והפסקת פעילות (Run off).

**השקעה ב-KFS.** ביום 30 בדצמבר 2007 התקשרו דש"ה, חברת Kardan Financial Services B.V. (להלן: "KFS") וחברת Kardan N.V. (להלן: "קרדן") בהסכם השקעה לפיו תרכוש דש"ה על דרך של הקצאה, מניות המהוות במועד הקצאתן 11.01% מהון המניות המונפק והנפרע של KFS (ו-11% מהון המניות המונפק והנפרע של KFS בהנחת דילול מלא) תמורת סך של כ-55.6 מיליון יורו. ההשקעה המקורית ב-KFS הסתכמה בסך של 316 מיליון ש"ח. הבנק העמיד ל-KFS מסגרת אשראי בהיקף של עד 225 מיליון יורו. האשראי ניתן לשיעורין, לתקופות שונות ובכפוף לעמידה בתנאים מסויימים, כפי שנקבעו בהסכם בין הצדדים. חלק ניכר מהאשראי הובטח בבטחונות שאינם בתחומי פעולתה של KFS או באזורים בהם היא פועלת.

ביום 30 במרס 2009, נחתם הסכם במסגרתו מכרה דש"ה את מלוא החזקותיה במניות KFS לקרדן בתמורה לסך של 38.5 מיליון יורו.

לפרטים בדבר מכירת ההשקעה של דש"ה ב-KFS והסכם אופציה לרכישת מניות KFS, ר' ביאור 19 ג' 20 לדוחות הכספיים.

בשנים 2008-2009 הבנק רשם הפרשות לירידת ערך ההשקעה והפסד בגין מימוש השקעה, בסך של 103 מיליון ש"ח.

**השקעה בחברת מניף - שירותים פיננסיים בע"מ.** חברת מניף עוסקת בהשלמת הון עצמי לקבלנים, הנדרש על ידי בנקים המלווים את הפרוייקטים במתכונת של פרוייקטים סגורים. ההשלמה נעשית בדרך של העמדת ערבויות לטובת הפרוייקטים בתמורה לקבלת ריבית משתתפת ברווחים. דש"ה מחזיקה כ-19.6% מהון המניות של חברת מניף. דירקטוריון דש"ה אישר העמדה של ערבויות לפרוייקטים עד סך של 17.3 מיליון דולר. ליום 31 בדצמבר 2010 הועמדו בפועל ערבויות בסך של כ-51.3 מיליון ש"ח.

**השקעה בירופורט בע"מ.** בחודשים מרס ואפריל 2007 רכשה דש"ה 13.34% בחברת יורופורט בע"מ, תמורת סך של כ-2 מיליון דולר. יורופורט התעתדה לפעול בייזום פרוייקטים של נדל"ן מניב. ביום 31 בדצמבר 2010 החזיקה דש"ה 10.67% בירופורט בע"מ.

**מכירת השקעות.** לפרטים בדבר מכירת השקעות בהוט, בזק והראל בשנת 2009, בהן הבנק החזיק במישרין, ר' ביאור 25 לדוחות הכספיים.

## פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים

### הפעילות בתחום כרטיסי האשראי

#### מבנה תחום הפעילות

בשנים האחרונות כרטיס האשראי הינו אחד מאמצעי התשלום המרכזיים במשק. כרטיס האשראי מונפק על ידי חברת כרטיסי אשראי ללקוח והלקוח מבצע באמצעותו תשלומים, כתחליף למזומן או לשיקים. חברת כרטיסי האשראי מנפיקה כרטיסי אשראי משני סוגים: רוב הכרטיסים מונפקים ללקוחות בנקים, עבור לקוחותיהם של אותם בנקים (להלן: "בנקים שבהסדר"). יתרת הכרטיסים מונפקת ישירות על ידי חברת האשראי ללקוחות, שלא באמצעות הבנקים (להלן: "כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים").

להערכת כאל, כ-80% מהאוכלוסיה הבוגרת בישראל משתמשים בכרטיסי אשראי כאמצעי תשלום, כאשר הצרכן הישראלי מחזיק בממוצע כ-2.1 כרטיסים בארנקו. להערכת כאל, ביום 31 בדצמבר 2010 היו בישראל כ-6.75 מיליון כרטיסים. כמו כן, כ-70 אלף בתי עסק ורשתות בישראל מאפשרים רכישות באמצעות כרטיסי אשראי.

השימוש בכרטיסי אשראי מתאפשר באמצעות רשת חוזית הפרושה בין ארבעה גורמים, הכוללים מנפיק, סולק, בית עסק ולקוח (מחזיק הכרטיס), אשר קשורים בינם לבין עצמם, במערכת של הסכמים נפרדים ובלתי תלויים (בין בהסכמים ישירים, ובין בעקיפין, מכוח חברותם של הסולק והמנפיק בארגון הבינלאומי מעניק הזכיון ביחס למותג כרטיס האשראי). מערך ההתקשרויות האמור, הוא המהווה את התשתית להעברת המידע הרלוונטי לשם הסדרת התשלומים בעסקאות שתמורתן שולמה באמצעות כרטיסי אשראי.

מערכת כרטיסי האשראי מורכבת, כאמור, מארבעה גורמים: **מנפיק** - שהוא הגוף המנפיק ללקוחותיו כרטיסי אשראי; **לקוח** - מחזיק הכרטיס; **בית עסק** - המכבד את כרטיסי האשראי; ו**הסולק** - המוסד הפיננסי באמצעותו מקבל בית העסק את התשלום.

בית העסק קשור בקשר חוזי עם הסולק. במסגרת זו מתחייב הסולק, כנגד עמלה, לזכות את בית העסק הקשור עמו באופן מובטח מראש, בתמורה המגיעה לבית העסק בגין העסקאות שביצעו אצלו הלקוחות המחזיקים בכרטיס אשראי מהמותג שנסלק. העמלה אותה גובה הסולק עבור מתן שירותי הסליקה לבית העסק היא "**עמלת בית העסק**". הסולק מצדו משלם למנפיק עמלת מנפיק הקרויה "**עמלה צולבת**". עמלה זו מגולמת בעמלת בית העסק שגובה הסולק. כלומר, עמלת בית העסק מורכבת מעמלת הסליקה ומעמלת המנפיק.

#### פעילות כאל

כאל פועלת בשוק כרטיסי האשראי בשני תחומי פעילות המהווים, יחדיו, את ליבת הפעילות של חברת כרטיסי אשראי: (א) הנפקת כרטיסי אשראי;

(ב) סליקת עסקאות בכרטיסי אשראי. בנוסף, כאל משמשת כסולק בתחום הסחר האלקטרוני הבינלאומי. כאל מנפיקה, משווקת ומתפעלת (במישרין ובאמצעות דיינרס, חברה בשליטתה) כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", "דיינרס" ו-"מאסטראקארד", התקפים בארץ ובחו"ל, וכן קשורה בהסכמי הנפקה משותפת עם בנקים בהסדר.

בתחום הנפקה מנפיקה כאל (במישרין ובאמצעות דיינרס, חברה בשליטתה) כרטיסי אשראי בשני ערוצים: (א) הנפקת כרטיסים ללקוחות בנקים שבהסדר עינם קשורה כאל בהסכמי הנפקה משותפת או בהסכמי הפצה (לעיל ולהלן: "הנפקה במשותף") בכרטיסים אלה כאל מנפיקה ומתפעלת את הכרטיס ונושאת בתפעול הכרטיס ובעלות נזקי זיוף וגניבה. הבנקים הם שמעמידים את האשראי ללקוח ונושאים בסיכון האשראי הכרוך בכרטיס; (ב) הנפקת כרטיסים על ידי כאל במישרין, בעיקר דרך מועדונים וארגונים ייחודיים (להלן: "כרטיסים חוץ בנקאיים"). בכרטיסים אלה כאל היא אשר מעמידה את האשראי ללקוח ונושאת בסיכון הכולל הנובע מהפעולות המתבצעות בכרטיס.

כאל מנפיקה מגוון של סוגי כרטיסי אשראי, מעבר לכרטיס חיוב נדחה שהינו הנפוץ ביותר כיום בישראל, ביניהם נמנים הכרטיסים הבאים:

- (1) "אקטיב" - כרטיס אשראי מתגלגל, המאפשר ללקוח לבחור, לאחר ביצוע עסקאות, מתי לשלם עבורו, עד לגובה מסגרת האשראי שנקבעה לו.
- (2) כרטיס אשראי מסוג ויזה, שהינו כרטיס אשראי וירטואלי ("כרטיס אשראי ללא כרטיס"), אשר פותח בשיתוף עם ארגון ויזה הבינלאומי. הלקוח המתקשר במסגרת זו עם כאל ומקבל מספר כרטיס וקוד, באמצעותו הוא רשאי לבצע עסקאות בכרטיס (בסכום שלא יעלה על תקרה שנקבעה מראש), בלא שקיים בפועל כרטיס פלסטיק פיזי.

במסגרת הרחבת סל המוצרים שמציעה כאל ללקוחותיה, מעמידה כאל ללקוחות המחזיקים בכרטיסי אשראי חוץ בנקאיים, הלוואות לשימושים שונים, ומעמידה לרשותם תוכניות אשראי מגוונות ופריסות תשלומים בקשר עם עסקאות שהם מבצעים באמצעות כרטיסי האשראי שבידיהם.

תחום הסליקה כולל סליקה של כרטיסי אשראי בארץ באמצעות מכשירי סליקה Point of Sale ("מכשירי POS") המותקנים בבתי עסק. בנוסף, כאל מציעה לסולקים אשראי ושירותים נלווים, בין היתר בדרכים הבאות: ניכיון שוברים של כרטיסי אשראי, הקדמת תשלומים בגין עסקאות



שבוצעו, מתן מקדמות על חשבון תשלומים עתידיים לבתי עסק עמם קשורה החברה בהסכמי סליקה ופעילות פקטורינג. בתחום סליקת הסחר האקטרוני הבינלאומי, כאל משמשת כסולק החל משנת 2003. לכאל רשיון סליקה מתאים מויזה, מסטרקארד ודיינרס. במסגרת פעילות זו, כאל סולקת בעיקר בעסקאות המבוצעות באתרי אינטרנט עבור בתי עסק בחו"ל אשר מפעילים את האתרים. העסקאות הן עסקאות במסמך חסר. הפעילות בתחום זה מבוססת על מגמה עולמית של גידול חד בעסקאות המבוצעות באמצעות האינטרנט. (לפרטים בדבר התפתחויות בתחום סליקת הסחר הבינלאומי, ר' ביאור 33 א' לדוחות הכספיים).

**להלן יובאו נתונים כמותיים על פעילות כאל:**

מספר כרטיסים תקפים<sup>(3)</sup>

ליום 31 בדצמבר			
2009		2010	
באלפים			
מזה:	סה"כ	מזה:	סה"כ
כרטיסים פעילים <sup>(5)</sup>	כרטיסים	כרטיסים פעילים <sup>(5)</sup>	כרטיסים
892	1,043	942	1,107
421	524	431	548
1,313	1,567	1,373	1,655

כרטיסים בנקאיים<sup>(1)</sup>

כרטיסים חוץ-בנקאיים<sup>(2)</sup>

**סך-הכל**

מחזור עסקאות<sup>(4)</sup>

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2009	2010
במיליוני שקלים חדשים	
34,415	37,414
8,523	8,882
42,938	46,296

כרטיסים בנקאיים

כרטיסים חוץ-בנקאיים

**סך-הכל**

הערות:

- (1) "כרטיס בנקאי" - כרטיס אשראי המונפק במשותף עם הבנקים שבהסדר ובאחריותם.
- (2) "כרטיס חוץ-בנקאי" - כרטיס אשראי המונפק על ידי כאל, שלא במשותף עם הבנקים.
- (3) "כרטיס תקף" - כרטיס אשראי בתוקף, שאינו חסום.
- (4) "מחזור עסקאות" - כולל עסקאות שבוצעו באמצעות הכרטיס וחייבים בגין עסקאות בתשלום נדחה, בניכוי הזיכויים בהם זוכו הבנקים או זוכו לקוחותיהם בגין השימוש בכרטיסי האשראי במשך אותה תקופה ועמלות שנגבו עבור הבנקים או עבור כאל. מחזור העסקאות אינו כולל משיכת מזומנים ממכשירי בנק אוטומטיים בישראל.
- (5) "כרטיס פעיל" - כרטיס אשראי שביצע לפחות פעולה אחת ברבעון האחרון.

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 31 בדצמבר 2010, כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל, חלקם של כרטיסי כאל מכלל כרטיסי האשראי בישראל הינו 29%.

**היקף הפעילות והרווח הנקי**

**כללי.** היקף העסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי עולה באופן עקבי מידי שנה. הגידול בשימוש בכרטיסי אשראי נובע הן מגידול בהיקף העסקאות (הנובע מגידול באוכלוסיה ומכניסת אוכלוסיה צעירה אשר רגילה לעשות שימוש בכרטיסי אשראי כחלק מתרבות הצריכה) והן מגידול הבא על חשבון עסקאות באמצעי תשלום אחרים.

ההכנסות מפעילות הסליקה של כרטיסי האשראי משויכות למגזר בנקאות עסקית, מגזר עסקים קטנים ולמגזר בנקאות מסחרית.

**הרווח הנקי** מהפעילות הסתכם בשנת 2010 ב-161 מיליון ש"ח, לעומת 197 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 18.27%.

**שיעור תשואת הרווח הנקי,** המחושב על ההון שהוקצה לפעילות על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון בפעילות, הגיע ל-18.5% בשנת 2010, לעומת 44.2% בשנת 2009.

**ההפרשה לחובות מסופקים** הסתכמה בשנת 2010 ב-26 מיליון ש"ח, לעומת 77 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 66.23%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות תחום כרטיסי האשראי:

מסקי בית	עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	סך-הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
283	13	11	4	311	- מחיצוניים
(51)	1	-	-	(50)	- בינמיגזרי
232	14	11	4	261	סך-הכל רווח מפעולות מימון
787	60	49	16	912	הכנסות תפעוליות ואחרות
1,019	74	60	20	1,173	<b>סך-הכל הכנסות</b>
26	-	-	-	26	הפרשה לחובות מסופקים
655	65	60	20	800	הוצאות תפעוליות ואחרות
338	9	-	-	347	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
114	4	1	-	119	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
157	5	(1)	-	161	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
20.6	10.0	(3.8)	(1.4)	18.5	תשואה להון (אחוזים)
7,858	324	447	144	8,773	יתרה ממוצעת של נכסים
748	905	1,298	1,441	4,392	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,880	753	519	253	12,405	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:					
238	14	11	4	267	מרווח מפעילות מתן אשראי
232	14	11	4	261	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

נתונים עיקריים אודות פעילות תחום כרטיסי האשראי (המשך):

משקי בית	עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	סך-הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					
במיליוני שקלים חדשים					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
275	15	11	3	304	- מחיצוניים
(59)	-	-	0	(59)	- בינמיגזרי
216	15	11	3	245	סך-הכל רווח מפעולות מימון
767	93	*104	33	997	הכנסות תפעוליות ואחרות
983	108	115	36	1,242	<b>סך-הכל הכנסות</b>
77	-	-	-	77	הפרשה לחובות מסופקים
605	66	72	23	766	הוצאות תפעוליות ואחרות
301	42	*43	13	399	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
*99	14	*14	4	131	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
*149	22	20	6	197	<b>רווח נקי</b>
36.5	99.7	270.3	89.8	44.2	תשואה להון (אחוזים)
7,682	305	422	138	8,547	יתרה ממוצעת של נכסים
1,396	1,064	1,508	455	4,423	יתרה ממוצעת של התחייבויות
6,301	335	113	109	6,858	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:					
216	15	11	3	245	מרווח מפעילות מתן אשראי
216	15	11	3	245	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

\* סווג מחדש.

## הנפקת חברת ויזה הבינלאומית

בשנת 2007 החליטה חברת ויזה הבינלאומית על שינוי מבני ועל הנפקת מניותיה לציבור. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 בוצעה ההנפקה לציבור בבורסה בארה"ב. כאל חברה בארגון ויזה אירופה, שנותר ארגון ללא כוונות רווח. ויזה אירופה קיבלה חלק מתמורת ההנפקה של חברת ויזה הבינלאומית וכן מניות חסומות של ויזה הבינלאומית. ויזה אירופה חילקה את התמורה שהתקבלה לחברות בארגון, ובכלל זה הבנק וכאל. בהתאם, הבנק קיבל סך של כ-4.4 מיליון דולר במזומן וכן 54.6 אלף מניות של ויזה אינק. כאל קיבלה במועד האמור סך של כ-16 מיליון דולר במזומן וכן כ-201 אלף מניות. ההכנסה שהתקבלה כאמור, בסך כולל של 110 מיליון ש"ח, נרשמה בשנת 2008. המניות האמורות נחסמו (חלקן שוחרר בשנת 2010 והיתרה בחודש מרס 2011). לפרטים בדבר רווח ממימוש חלק ממניות ויזה, ר' ביאור 25 א' לדוחות הכספיים.

## חקיקה, תקינה והסדרה

**כללי.** פעילותה של כאל מוסדרת על פי חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986. כן חלים עליה דינים שונים מתחום המשפט הכללי. בנוסף, בשל היותה חברה בת של תאגיד בנקאי, מוגדרת כאל "כתאגיד עזר" לפי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, וככזו חלה עליה מערכת של חוקים, צווים ותקנות מתחום דיני הבנקאות, ובכלל זה הוראות שונות שמוציא המפקח על הבנקים. כמו כן, כאל מחוייבת לפעול על פי הוראות הארגונים הבינלאומיים בהם היא חברה (ארגון ויזה הבינלאומי, ארגון מאסטר כארד הבינלאומי וארגון דיינרס הבינלאומי) אשר מתעדכנות מעת לעת וקובעות סטנדרטים בינלאומיים. בנוסף, הפעילות מחוץ לישראל, של סליקה בתחום הסחר הבינלאומי בחו"ל, עשויה להיות כפופה לחקיקה ורגולציה זרה.

**הממונה על ההגבלים העסקיים.** קיימת מעורבות רבה של הממונה על ההגבלים העסקיים בתחום הפעילות בכרטיסי אשראי. לפרטים בדבר הסדרים בין חברות כרטיסי האשראי והסכם משולש לסליקה צולבת, אשר הוגש לאישור בית הדין להגבלים עסקיים, ר' ביאור 33 ג' 1 לדוחות הכספיים.

**איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור.** בחודש דצמבר 2006 פורסם תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור). התיקון החיל על חברות כרטיסי האשראי חובות זיהוי, ניהול רישומים ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, בכל הנוגע למחזיקי כרטיסים ולבתי עסק עמם מתקשרות החברות בהסכמי סליקה. כאל נערכה לביצוע הנדרש ממנה בהתאם להוראות הצו המתוקן. הצו נכנס לתוקף החל מחודש ספטמבר 2007 באופן מדורג. כאשר נכון ליום 12 במרס 2009 הסתיימו תקופות המעבר הקבועות בצו ונכנסו כל הוראות התיקון לתוקף. לצורך יישום הצו מחוייבת כאל, בין היתר, לנקוט בפעולות מוגברות להכרת לקוח בתהליך גיוס לקוחות חדשים.

## חקיקה תקינה והסדרה

**תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 411 - חברות כרטיסי אשראי.** ביום 12 בינואר 2011, פורסם תיקון להוראה 411 המתייחס לחברות כרטיסי האשראי, במסגרתו מבקש הפיקוח להסדיר את ניהול הסיכונים הכרוכים בביצוע עסקאות בלתי חוקיות באמצעות כרטיסי אשראי. במסגרת התיקון נקבע, כי על דירקטוריון חברת כרטיסי אשראי לקבוע מדיניות ליישום הוראות הפיקוח בנושא זה. המדיניות תתייחס, בין השאר, למגבלות על היקף פעילות ההנפקה והסליקה של החברה בשווקים מחוץ לישראל, וכן להתקשרויות עם בתי עסק שתחום פעילותם הוא בענפים עתירי סיכון. בצד ההנפקה - נאסר על חברת כרטיסי אשראי לאשר עסקה שנעשתה באמצעות כרטיס שהונפק על ידה אשר קיים חשש לגביה, כי הינה עסקת הימורים, הגרלה או משחק אסור, וכן כי קיים חשש כי השירות בגינו חויב הכרטיס אינו חוקי במדינה בה ניתן או אם התשלום התבצע מכרטיס אשראי של לקוח שהוא תושב ישראל או תושב חוץ השוהה בישראל.

בצד הסליקה - נקבע כי חברת כרטיסי אשראי תוכל להתקשר בהסכם לסליקת עסקאות במסמך חסר עם בתי עסק (בארץ או בחו"ל), זאת רק אם על פי המידע המצוי בידה תחום פעילותם אינו מהווה הפרה של הדין. כמו כן נאסר על חברות כרטיסי האשראי להתקשר עם בתי עסק מחוץ לישראל שתחום פעילותם בענפים עתירי סיכון, אלא אם נתנה לגביהם חוות דעת משפטית על פיה תחום פעילותם אינה מהווה הפרה של הדין, והמתייחסת לדין החל על הצדדים לעסקה בכל מוקדי פעילותם, וננקטו כל הצעדים הנדרשים על מנת לוודא כי בתי עסק כאמור אינם מתקשרים בעסקאות במסמך חסר עם לקוחות שהדין במדינתם אוסר עליהם להתקשר בעסקאות כאמור. כן נקבע כי על חברת כרטיסי האשראי ליישם את האמור לכל הפחות ביחס למדינות החברות ב-OECD. בנוסף, הוטלה חובה לנטר באופן תקופתי את עמידתו של בית העסק בחובות המוטלות עליו, ולקבוע נהלים שיבטיחו כי החברה עומדת בדרישות בעניין זה בכל תקופת ההתקשרות עם בתי העסק כאמור. כאל אמצה חלק מההוראה אשר נכנס לתוקף, והיא נערכת ליישום שאר חלקי ההוראה.

לפרטים בדבר תיקון נוסף להוראת ניהול בנקאי תקין, אשר מתייחס לכלל המערכת הבנקאית, ר' בפרק "חקיקה ופיקוח" להלן.

**ניהול בנקאי תקין.** בשנת 2005 פרסם המפקח על הבנקים את הוראות נוהל בנקאי תקין מס' 470 בנושא כרטיסי חיוב, אשר נועדה להסדיר את מכלול פעילות חברות כרטיסי האשראי - הן בתחום ניהול סיכונים והן בתחומים צרכניים שונים. בתחום ניהול הסיכונים הוחלו על חברות כרטיסי האשראי הוראות ניהול בנקאי תקין נוספות כמו "הדירקטוריון", "ניהול סיכונים", "מעילות והונאות של עובדים", "ביטוח בנקאי" ועוד. בתחום הצרכני, ההוראה מטפלת במספר נושאים עיקריים, ובכלל זה: כללים להנפקת כרטיסי האשראי, מסירתם, חידושם וביטולם, המידע הניתן במסגרת החשבון החודשי, כללי פעולה בעניין מבצעי כוכבים ונקודות, כללים להמרת עסקות במט"ח לשקלים ועוד.

**דיווח לציבור של חברות כרטיסי אשראי.** הפיקוח על הבנקים החיל על חברות כרטיסי אשראי חובות דיווח דומות לאלו של הבנקים, לרבות דוח דירקטוריון, סקירת הנהלה והצהרות לגבי גילוי בדוחות הכספיים.

**תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432.** בסוף חודש מרס 2010, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי מס' 432, שעניינה "כרטיסי חיוב". התיקון נועד להקל על מעבר לקוחות בין הבנקים והוא יאפשר לכל לקוח להעביר הוראות קבע או עסקאות מתמשכות בכרטיסי חיוב, מכרטיס אשראי קיים לכרטיס אשראי חדש. התיקון נועד ליצור מנגנון העברת חיובים, תוך העברת הנטל להעברת הפעילות, מהלקוח אל המנפיק המעביר. ההוראה חלה גם על העברת פעילות בעסקאות מתמשכות בכרטיסי חיוב שאינה אגב מעבר בין בנק לבנק. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 בדצמבר 2010. לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעת התיקון על כאל.

**תקנות שירות נתוני אשראי (תיקון) התש"ע-2009.** תיקון לתקנות המטילות על כאל חובה להעביר מידע לבעלי רישיון שירות נתוני אשראי. במסגרת זו תידרש כאל להקים מערך דיווחים בדבר נתוני אשראי אודות לקוחותיה, לרבות מידע חיובי על הלקוחות.

**ועדה לבחינת כשלי שוק בענף כרטיסי האשראי.** בחודש פברואר 2007 פורסם דוח של ועדה בינמשרדית בראשות החשב הכללי במשרד האוצר, אשר עסקה בבחינת כשלי שוק במערך סליקת כרטיסי האשראי בישראל. הוועדה המליצה להסדיר את שוק הסליקה באמצעות חוק הבנקאות (רישוי). על פי המלצות הוועדה העיסוק בסליקה יותנה בקבלת רישיון מנגיד בנק ישראל (סולקים קיימים יהיו זכאים לרישוי); המפקח על הבנקים

יהיה רשאי לחייב סליקה הדדית בין שלוש חברות כרטיסי האשראי הקיימות ובינן לבין כל חברה חדשה בתחום, ולחייב מנפיק גדול לאפשר לכל סולק לסלוק את כרטיסיו; המפקח על הבנקים יוסמך לפקח על סולקים ולקבוע הוראות לפעילותם, ובכלל זה להמליץ לוועדת המחירים, שהוקמה לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, על עמלות צולבות מירביות, ולקבוע הוראות ביחס לחיוב סולק להתקשר עם חברות נכיון ולא להפלות ביניהן.

**חוק הבנקאות (רישוי) (עידוד תחרות בשוק כרטיסי האשראי).** בהמשך לדוח הועדה הבינמשרדית האמורה והצעת חוק פרטית שהוגשה בעקבותיו בחודש מרס 2007, פרסם משרד האוצר בחודש אפריל 2008 תזכיר חוק לתיקון חוק הבנקאות (רישוי), שעיקריו:

- הטלת החובה לקבל רישיון מנגיד בנק ישראל לצורך ביצוע סליקה של כרטיסי חיוב;
- המפקח על הבנקים יוסמך לקבוע שסולק - יחד עם חברות בת וחברה אם שלו - שסלקו לפחות 20% מסכום העסקאות או ממספר העסקאות בישראל בשנה קלנדרית, הם "סולק גדול", ולכפות על סולק גדול להתקשר עם מנפיקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיהם;
- המפקח על הבנקים יוסמך לקבוע שמנפיק - יחד עם חברות בת וחברה אם שלו - שהנפיקו לפחות 10% ממספר הכרטיסים בישראל בשנה קלנדרית, הם "מנפיק גדול", ולכפות על מנפיק גדול להתקשר עם סולקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיו;
- העמלה הצולבת תיחשב עמלה בת פיקוח לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח);
- על מי שקיבל רישיון סליקה יוחלו הוראות שונות מפקודת הבנקאות.

הצעת החוק הפרטית אינה זהה בהיקפה ופרטיה לתזכיר החוק האמור אולם עקרונותיה דומים. בחודש יוני 2008 עברה הצעת החוק הפרטית בקריאה טרומית בכנסת. בשלהי חודש יולי 2010 פרסם האוצר הצעת חוק לעידוד התחרות בשוק כרטיסי האשראי.

להערכת כאל והבנק, לא ניתן בשלב מוקדם זה להעריך את השפעת החוק, אם יתקבל, על הפעילות בתחום כרטיסי האשראי.

בהמשך לאמור, ביום 9 בפברואר 2011 פורסמה הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 17) (סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב), התשע"א - 2011, במסגרתה הוצע לתקן את חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א 1981 ולקבוע כי סליקה של עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב תיעשה רק בידי מי שקיבל רישיון לכך מאת נגיד בנק ישראל, כי סולקים יהיו נתונים לפיקוח של המפקח על הבנקים, וכי תוקנה לבנק ישראל סמכות להתערב במחירי העמלות הצולבות. במסגרת ההצעה מוצע כי המפקח על הבנקים יורשה לקבוע שסולק, יחד עם חברות בת וחברות אם שלו, שסלקו לפחות 20% מסכום העסקאות או ממספר העסקאות בישראל בשנה קלנדרית, הינו "סולק גדול", ומתוקף כך לכפות על סולק גדול להתקשר עם מנפיקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיהם. כן מוצע להקנות למפקח על הבנקים סמכות לקבוע שמנפיק, יחד עם חברות בת וחברות אם שלו, שהנפיקו לפחות 10% ממספר הכרטיסים בישראל בשנה קלנדרית, הם "מנפיק גדול", ומתוקף כך לכפות על מנפיק גדול להתקשר עם סולקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיו. בנוסף, מוצע להחיל מספר סעיפים מפקודת הבנקאות על מי שקיבל רישיון סליקה, זאת, על פי דברי ההסבר, במטרה לאפשר למפקח לפקח על סולק ולאכוף עליו את ההוראות שיחולו עליו על פי המוצע בהצעת החוק. הצעת החוק עברה בקריאה ראשונה במליאת הכנסת ביום 14 בפברואר 2011, ועוד בטרם אושרה בנוסחה על ידי ועדת הכנסת הרלבנטית.

מכאן נמסר כי לא ניתן להעריך את השפעת התיקון המוצע.

**יזמות חקיקה להפרדת חברות כרטיסי האשראי מן הבנקים.** עם חידוש פעילות הכנסת, לאחר הבחירות לכנסת ה-18, והקמת הממשלה החדשה, הוגשה מחדש, בחודש אפריל 2009, הצעת חוק פרטית לפיה ייאסר על תאגיד בנקאי להחזיק בחברה מנפיקה של כרטיסי אשראי. הפיקוח על הבנקים התנגד בעבר ליזמות חקיקה מסוג זה והממשלה נמנעה מלתמוך בהן. לא ניתן להעריך בשלב זה האם הצעות ברוח זו יקודמו בידי הממשלה והכנסת ומה יהיו ההסדרים שייקבעו בתחום זה, אם בכלל.

**יזמת חקיקה לתיקון חוק כרטיסי חיוב (תיקון - הפסקת חיוב בשל פגם), התשס"ט-2009.** בחודש מאי 2009 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית העוסקת בזכותו של מחזיק כרטיס אשראי להורות לחברת כרטיסי אשראי להפסיק את חיובו בשל פגם שנפל בעסקת היסוד בינו לבין בית העסק שבו בוצעה העסקה.

**הצעה לתיקון חוק העונשין וחוק כרטיסי חיוב.** לאחרונה הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית לתיקון חוק העונשין (תיקון - משחקים אסורים, הנבלות והימורים ברשת האינטרנט), התש"ע-2010. ההצעה כוללת תיקון לחוק כרטיסי חיוב, על פיו יאסר על מנפיק לשלם לספק ביוזעין את תמורת עסקות שבוצעו על ידי לקוח בגין השתתפות במשחקים אסורים, לרבות משחקים באתר אינטרנט. כמו כן, יאסר על סולק להתקשר ביוזעין עם ספק העוסק במשחקים אסורים, לרבות באתר אינטרנט. על פי ההצעה, מנפיק ו/או סולק שיפרו את ההוראה דינם קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. יצוין כי מדברי ההסבר להצעת החוק ניתן ללמוד כי כוונת יזמי החוק אינה לפגוע בעסקי הסליקה הבינלאומית של כאל. עוד יצוין כי כאל פועלת היום ברוח הדברים האמורים בהצעה.

## שינויים טכנולוגיים

**השימוש בכרטיס חכם.** במסגרת הניסיונות להקטין את תופעת השימוש לרעה בכרטיסי אשראי וזיופים, נוקטים ארגון ויזה הבינלאומי וארגון מטטקארד הבינלאומי בצעדים שונים לשיפור רמת האבטחה בכרטיסי האשראי הנושאים את המותגים שלהם. בין היתר, הורו הארגונים לחבריהם

על מעבר לשימוש בכרטיס אשראי בעל מאפיינים מיוחדים אשר מקשים על השימוש בו על ידי גורמים שאינם מורשים ו/או על זיופו (להלן: "כרטיס חכם"). החל מיום 1 בינואר 2005 (להלן: "מועד המעבר"). על מנת להאיץ במנפיקים ובסולקים לעבור לשימוש בכרטיסים החכמים קבעו הארגונים הבינלאומיים הוראות בקשר עם הסבת האחריות במקרה של שימוש לרעה בכרטיס במקרים מסויימים החל ממועד המעבר. הוראות אלו קובעות כי במקרה של זיוף ו/או שימוש לרעה בכרטיס:

- (1) כאשר כרטיס חכם נסלק בבית עסק אצלו לא הותקן מכשיר סליקה חכם, ישא בעלויות הסולק.
  - (2) כאשר כרטיס שאינו כרטיס חכם נסלק בבית עסק אצלו הותקן מכשיר סליקה חכם, ישא בעלויות המנפיק.
- בהתאם להוראות הארגונים הבינלאומיים החלה כאל בהיערכות למעבר לשימוש בכרטיסים חכמים. בצד ההנפקה כוללת היערכות זו בעיקר שדרוג של הטכנולוגיה שנרכשה על ידי כאל בעבר והתאמתה לצורך הנפקת כרטיסים חכמים. בצד הסליקה, כוללת היערכות זו שדרוג ו/או רכישה ו/או פיתוח של מכשירי P.O.S. חכמים והתקנתם בבתי העסק השונים עימם קשורה כאל בהסכמי סליקה. כאל מנפיקה באופן שוטף כרטיסים חכמים. בצד הסליקה כאל טרם החלה בהערכות ולהערכתה, הערכות כזו מחייבת שיתוף פעולה בין כל חברות כרטיסי האשראי לצורך העמדת מכשירי סליקה חכמים בבתי עסק.

**שידרוג מערכות המידע.** בשנת 2010 החלה כאל בפרוייקט החלפת מערכת הדיווח הכספי הקיימת, במערכת ERP של חברת אורקל. המערכת החדשה צפויה להביא, בין היתר, לשיפור ביכולות הבקרה בתחומים השונים של הפעילות הכספית של כאל, לקיצור תהליכי הרכש ולשיפור הבקרה בתחום זה, לשיפור הבקרה התקציבית ולתאימות גבוהה יותר לדרישות ציות שונות.

## גורמי ההצלחה הקריטיים בפעילות

- מערך תפעולי הכולל מערכות מידע טכנולוגיות, תקשוב ותשתיות מתקדמות;
  - מערך מפותח ואפקטיבי של ניהול סיכונים.
- בתחום ההנפקה:
- הזכות להנפיק כרטיסי אשראי ממותגים מכוח זיכיון מול הארגונים הבינלאומיים;
  - שיתוף פעולה עם תאגידים בנקאיים;
  - התקשרות בהסכמים להקמת מועדונים;
  - יכולת להציע ללקוחות מוצרי אשראי נוחים ואטרקטיביים;
  - היכולת ללוות כספים מגופים פיננסיים בתנאים נוחים.
- בתחום הסליקה:
- הסכמי סליקה צולבת בין חברות כרטיסי האשראי בישראל;
  - יכולת גיוס בתי עסק ושימורם באמצעות מערך שיווק נרחב.
- בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי:
- הקמת מערך התקשרויות עם מתווכים (Internet payments service providers);
  - יכולת מתקדמת של ניטור ובקרה;
  - מערך יעיל ואפקטיבי של ניהול סיכונים.

## מחסומי כניסה לשוק

- מחסומי כניסה עיקריים בתחום ההנפקה:
- הפעילות כמנפיק דורשת קיומו של מערך תפעולי רחב, מורכב ועתיר עלויות והשקעות, הכולל מערכות מידע ותקשורת מתוחכמות, לרבות מערכות לאבטחת מידע, שירות לקוחות ועוד;
  - נדרשת השקעה מסיבית ורציפה בערוצי שיווק, הפצה ומכירה, בפריסה כלל ארצית, על מנת להתחרות בתחום ההנפקה. בפרט, יש ליצור רשת ערוצי הפצה לכרטיסי האשראי באמצעות התקשרות עם בנקים ו/או מועדוני לקוחות;
  - חוסן פיננסי גבוה, אשר נדרש לצורך גיוס מקורות לפעילות הפיננסית: קרי, היכולת ללוות כספים בהיקפים גדולים מאוד בתנאים עדיפים על התנאים המוצעים ללקוחות "רגילים" בשוק;
  - החזקת השליטה במנפיק בידי תאגיד בנקאי, אשר נדרשת לצורך הכרה וחברות בארגונים הבינלאומיים המנהלים את המותגים המובילים;
  - היכולת להציג ערבות מהתאגיד הבנקאי השולט;

- קיום מערכת יעילה ומוכרת לדירוג סיכוני אשראי.
- מחסומי כניסה עיקריים בתחום הסליקה:
- כניסה לתחום סליקת כרטיסי האשראי כרוכה, בראש ובראשונה, בקבלת רישיון מהארגון הבינלאומי של כרטיס האשראי אותו מבקשים לסלוק. לשם קבלת רישיון כאמור נדרש מבקש הרישיון להיות בעל זיקה בנקאית, ולעמוד בשורת סטנדרטיים עסקיים ופיננסיים שיבטיחו את פעילותו, ולשלם אגרות לארגון הבינלאומי;
- תאגיד שביקש להיכנס לתחום הסליקה יידרש לפרוס מערך תקשורת שיאפשר את ביצוע הסליקה On-Line (או להתקשר עם שב"א, לה מערך מעין זה בישראל);
- קיומה של מערכת מידע אמינה ויציבה לניהול ההתחשבות (Billing).

## מוצרים תחליפיים

- בנוסף למוצרים תחליפיים קלאסיים לשימוש בכרטיס אשראי, כגון שיקים, כסף מזומן והעברות בנקאיות, קיימים מוצרים ושירותים נוספים שהינם תוצר טכנולוגיה מתקדמת, ואשר בניגוד לאמצעי התשלום האמורים ובדומה לכרטיסי האשראי, הם מאופיינים בנוחות ובזמינות:
- שירותי תשלומים באמצעות הטלפון הסלולרי;
  - שירות הניתן לצורך ביצוע עסקאות באמצעות האינטרנט במסגרתו מתאפשרת העברת כספים מבלי לחשוף את פרטי כרטיס האשראי של הלקוח/פרטי חשבון הבנק שלו;
  - מוצרים תחליפיים למוצרי האשראי הניתנים באמצעות כרטיסי אשראי הינם מוצרי האשראי הרבים המוצעים במשק - בין באמצעות הבנקים ובין באמצעות גורמים אחרים (חברות פרטיות אשר נותנות אשראי חוץ בנקאי, לרבות "שוק אפור"). בשוק ישנו מגוון רחב מאוד של מוצרי אשראי, בעלי אפיונים שונים, וכולם תחליפיים האחד לשני. עם זאת, רוב הלקוחות ירכשו מוצר אשראי מתאגיד המוכר להם (קרי, מהבנק שלהם), ולכן כל לקוח רואה תחליפים שונים למוצרים המוצעים על ידי כאל;
  - מוצר תחליפי באפיק הסליקה הינו שירות ניכין שיקים;
  - מוצרים תחליפיים בתחום הסליקה באינטרנט מתפתחים כל העת לאור העובדה שהסחר באינטרנט היא פעילות המצויה בהתפתחות מתמדת.

## לקוחות

- בתחום ההנפקה.** רוב הלקוחות של כאל בתחום הנפקת כרטיסי האשראי הינם לקוחות, אשר כרטיס האשראי הונפק להם במשותף עם הבנקים שבהסדר (ובכלל זה הבנק ובנק מרכזי דיסקונט). כאל מייחדת מאמץ מיוחד להגדלת שיעורם של הכרטיסים החוץ בנקאיים ופועלת להנפקת כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים במסגרת מועדוני לקוחות או כרטיסים ייחודיים.
- בתחום הסליקה.** לקוחות כאל בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", מאסטקרד או דיינרס. לקוחות נוספים בתחום הסליקה הינם בתי עסק המבקשים שירותי הקדמת תשלום (ניכין שוברים או חשבונות).

## שיווק והפצה

- בתחום ההנפקה.** הבנקים שבהסדר מהווים עבור כאל את "רצפת הגיוס" ללקוחות המזמינים באמצעותם כרטיסי אשראי בנקאיים. מועדוני הלקוחות מהווים "רצפת גיוס" נוספת, באמצעותם מגייסת כאל לקוחות חוץ בנקאיים, בהפצה ישירה. מועדונים אלה מרכיבים קבוצות ייחודיות של לקוחות, הנהנים מהטבות המותאמות להם. בנוסף, מציעה כאל ללקוחותיה מבצעים אטרקטיביים בשיתוף פעולה עם בתי עסק מובילים במשק הישראלי, ומקיימת מספר ערוצי פרסום ושיווק באמצעות רשת האינטרנט, פרסום טלוויזיוני, דיור ועוד.
- בתחום הסליקה.** פעולות השיווק בתחום זה מופנות לבתי עסק, כאשר דגש מיוחד מושם על בתי עסק להם מספר נקודות מכירה (בדרך כלל רשת מתקשרת עם סולק יחיד עבור כל סניפיה). שיווק שירותי סליקה לבתי עסק מבוצע באמצעות אנשי מכירות של כאל, אשר נותרים "אנשי קשר" לבית העסק גם לאחר ההתקשרות בהסכם סליקה.
- בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי** ההתקשרות מול בתי עסק בעולם נעשית באמצעות מספר מצומצם של "מתווכים" (Internet Payment Service Providers).

## תחרות

**מבנה התחרות.** התחרות בתחום הנפקת כרטיסי אשראי נגזרת מן התחרות בין הבנקים על הלקוחות. בנוסף, התחרות היא על ליבו ועל כיסו של הלקוח במטרה שיבצע את חלק הארי מהצריכה השוטפת שלו באמצעות הכרטיסים שהנפיקה כאל, ובמקביל להביא להגדלת כמות כרטיסי האשראי המונפקים על ידה. בפעילות העמדת האשראי באפיק ההנפקה מתחרה כאל באשראי בנקאי, וכן בגורמים אחרים המציעים אשראי חוץ בנקאי. בתחום הסליקה התחרות היא על בתי העסק להם מסופקים שירותי סליקה ושירותים משלימים.

**בתחום ההנפקה** פועלות בישראל כיום שלוש חברות כרטיסי אשראי, שלושתן בבעלות או בשליטה של בנקים:

- **כאל** מנפיקה כרטיסי אשראי של "ויזה" וכרטיסי אשראי של "דיינרס" (באמצעות דיינרס, באופן בלעדי). כמו כן, מנפיקה כאל כרטיסי אשראי של "מסטרקארד".
- **ישראלכרט**, המורכבת מקבוצת חברות פרטיות בשליטת בנק הפועלים בע"מ, מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי של "ישראלכרט" (באופן בלעדי) ו-"מסטרקארד". "ישראלכרט" הינו מותג פרטי בבעלותה של ישראלכרט, אשר מנפיקה כרטיסים תחת מותג זה לשימוש בישראל בלבד. למיטב ידיעת כאל, למועד הדוח, היקף פעילותה של ישראלכרט בתחום ההנפקה של כרטיסי אשראי של "ויזה", מצומצם בהשוואה להיקף פעילותה בתחום ההנפקה של כרטיסי אשראי של "מסטרקארד", אשר מהווה את רוב הפעילות תחת מותג זה בישראל. "אמריקן אקספרס" מונפק על ידי חברה אחת של ישראלכרט (באופן בלעדי);
- **לאומי קארד**, שהינה חברה פרטית בשליטת בל"ל (ומוחזקת גם על ידי קנית - ניהול השקעות ומימון בע"מ), מנפיקה כרטיסי אשראי ושל "ויזה" ו-"מסטרקארד".

**בתחום הסליקה** השחקנים בישראל הינם:

- **כאל**, אשר סולקת כרטיסי אשראי של "ויזה", "מאסטרקארד" וכרטיסי אשראי של "דיינרס" (באמצעות דיינרס, באופן בלעדי);
- **ישראלכרט**, אשר סולקת כרטיסי אשראי של "ישראלכרט" (באופן בלעדי), "אמריקן אקספרס" (באופן בלעדי), "מסטרקארד" ו-"ויזה";
- **לאומיקארד**, אשר סולקת כרטיסי אשראי של "ויזה" ו-"מאסטרקארד".

בהתבסס על הסכם שנחתם ביום 30 באוקטובר 2006, בין כאל, לאומיקארד, ישראלכרט והתאגידים הבנקאיים השולטים בהם, שעניינו פתיחת שוק הסליקה של כרטיסי "ויזה" ו"מסטרקארד" על ידי שלוש החברות לתחרות, התרחבה יכולת פעילותה של כאל (וכן של לאומיקארד) בתחום סליקת כרטיסי מסטרקארד בישראל. בחודש יוני 2007, לאחר הפעלת הממשק המשותף בין החברות החלה כאל לסלוק כרטיסי אשראי מבית מסטרקארד בישראל. בעקבות חתימת ההסכם החדש, הצטרפה חברת ישראלכרט להסכם המקומי לסליקה צולבת הקיים בין כאל לבין לאומיקארד ביחס למותג "ויזה" (לפרטים על ההסכם האמור ר' להלן).

## התפתחויות במגזר בשנת 2010

**התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי.** לפרטים בדבר התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי ובעניינים נוספים, ר' ביאור 33 א' לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר מיזוג בין כאל לבין כאל אינטרנשיונל, ר' ביאור 33 א' לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר חולשות מהותיות במערך הבקרה הפנימית על דיווח כספי, שדווחו על ידי כאל בדוח השנתי לשנת 2009, אשר הוסרו עד ליום 31 בדצמבר 2010, ובכלל זה חולשה מהותית בקשר עם מערך הבקרה המתייחס לפעולות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, ר' להלן "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ", בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".

**הלימות הון וצעדים מתקנים.** במכתב מיום 16 ביוני 2010, הודיע המפקח על הבנקים לבנק ולכאל כי בעקבות אירועי התממשות הסיכונים בחודשים האחרונים, נדרשת כאל לפעול לאלתר כדי לעמוד בדרישות הלימות הון ולנקוט בצעדים מתקנים. לפרטים נוספים ר' ביאור 33 א' לדוחות הכספיים.

כאל פעלה ופועלת ליישום מלא של דרישות המפקח.

**הסכם הנפקה משותפת עם בנק יהב.** ביום 22 בספטמבר 2009 חתמו כאל ובנק יהב על הסכם הנפקה משותפת של כרטיסי ויזה, מסטר קארד ודיינרס. ההסכם כולל את כל הסדרי התפעול ומותן השירותים לכרטיסים שיונפקו על ידי כאל ויופצו על ידי בנק יהב ללקוחותיו. עד כה הנפיק בנק יהב כרטיסי ישראלכרט בלבד.

**רכישת פעילות פקטורינג.** בחודש אפריל 2009, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים להשלמת העסקה, הושלמה עסקה לרכישת פעילות הפקטורינג של חברת פסגות מימון פקטורינג. הפעילות הנרכשת תפעל תחת חברה חדשה (להלן: "כאל פקטורינג") בבעלות משותפת של כאל (75%) ושל פסגות מימון פקטורינג (25%). ביום 30 בנובמבר 2010 רכשה כאל את יתרת המניות, כנגד ערך הנקוב בלבד.

ביום 31 בדצמבר 2010, החליט דירקטוריון כאל על העברת פעילות ניכיון החשבונות מחברת כאל פקטורינג בע"מ לחברת כאל. העברת הפעולות



תבצע בדרך של מיזוג, כמשמעותו בתיק החברות, התשנ"ט-1999. מטרת המהלך להרחיב את הפיקוח והבקרה על פעילות ניכיון החשבונות. השלמת המיזוג כפופה לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי חוק החברות והתקיימות כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג.

**תקן לאבטחת מידע לתשלומים בכרטיס ויזה.** בשנת 2004 נקבע על ידי ארגון ויזה העולמי ("ארגון ויזה") תקן לאבטחת מידע לתשלומים בכרטיסי אשראי (PCI DSS), מכוחו נדרשים בתי עסק, חברות המפעילות נקודות מכירה אלקטרוניות וחברות כרטיסי אשראי לעמוד בשורה של אבני דרך ביישום והטמעת הוראות התקן. על פי כללי ארגון ויזה, רשאי הארגון להטיל עיצומים כספיים על חברי הארגון אשר לא יעמדו באבני הדרך האמורות. לאור קשיים מסוימים שהתעוררו בהתאמת הוראות התקן לשוק כרטיסי האשראי בישראל, אשר הביאו לעיכוב בלוח הזמנים של יישום התקן, מתקיימת בחודשים האחרונים הידברות עם ארגון ויזה בדבר השלכות העיכוב האמור. כאל פועלת יחד עם גורמים נוספים בכדי לפתור את בעיית התאמת התקן לשוק כרטיסי האשראי בישראל.

**תביעה בעניין שיוך לקטגוריית עמלת מנפיק הגבוהה.** ביום 31 באוגוסט 2010 הגישה "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן: "בזק") תביעה בבית המשפט המחוזי כנגד כאל, לאומי קארד וישראלכרט (להלן, כולן ביחד: "הנתבעות"). בית המשפט התבקש להצהיר, כי על בזק להיות משויכת לקטגוריית עמלת המנפיק הנמוכה; כי שיבוצה של בזק בקטגוריית עמלת המנפיק הגבוהה היא הפרה של הוראות סעיף 4 של חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים העסקיים"); וכי ההעלאה החד צדדית של עמלת בית העסק, מיום 25 ביולי 2010, של שיעור העמלה אשר הנתבעות, ובכללן כאל, התחייבו לגבות מבזק בהסכמים ביניהן, היא בגדר הפרת הסכם הסליקה הקיים בין כל אחת מהנתבעות.

ביום 6 בנובמבר 2010 החליט בית המשפט כי התביעה כנגד ישראלכרט תימחק, בהתאם להבנות בין בזק וישראלכרט.

ביום 3 בנובמבר 2010 הגישו הנתבעות כתבי הגנה מטעמן. כתב תשובה מטעם בזק הוגש ביום 2 בינואר 2011.

ביום 8 בנובמבר 2010 פנתה כאל לרשות להגבלים עסקיים, על מנת לקבל את התייחסותה להיבטים מסויימים הנוגעים לתביעת בזק. ביום 6 בינואר 2011 התקבל מכתב הרשות, בו היא מבהירה כי העלאת העמלה הצולבת על ידי כאל בהתייחס לבזק נעשתה כדין; כי הכללתה של בזק בקטגוריה התחתונה של עמלת המנפיק תהווה פעולה בניגוד לתנאי ההיתר הזמני והפרה של החלטת בית הדין; כי קבלת תביעת בזק תהווה החלטה שלא בסמכות בית המשפט וכי הכללת בזק בקטגוריה הנמוכה תהווה פעולה בניגוד לחוק.

**הארכת הסכם "פאואר קארד".** ביום 22 ביולי 2010 התקשרה כאל בהסכם עם חברת פאואר קארד (2000) בע"מ, ועם חברת פישמן רשתות בע"מ (להלן: "ההסכם"). ההסכם מאריך את תוקפו של הסכם קודם שנכרת בין הצדדים, בשינויים מסוימים, עד ליום 31 בדצמבר 2015. ההסכם מעגן את חובות וחכיות הצדדים במסגרת פעילויות משותפות, שמטרתן קידום הנאמנות לרשתות המשתתפות במועדון "פאואר קארד" מחד, והפצת כרטיסי אשראי שמפיצה כאל מאידך.

## הסכמים מהותיים

**הסכמים עם תאגידים בנקאיים.** כאל קשורה בהסכמים עם תאגידים בנקאיים שונים לצורך הנפקת כרטיסי אשראי ללקוחותיה. הנפקת הכרטיסים נעשית במשותף על ידי כאל והתאגיד הבנקאי, מקום בו מעמד התאגיד הבנקאי בארגון ויזה הבינלאומי ו/או בארגון מסטרקארד הבינלאומי מאשר לו הנפקת כרטיסים. במקרים אחרים הנפקת הכרטיס נעשית על ידי כאל והפצה ללקוחות נעשית על ידי התאגיד הבנקאי.

לפרטים בדבר הסכם הנפקה משותפת עם בנק מזרחי-טפחות ובדבר מתן אופציה לבנק מזרחי-טפחות, לרכישת עד 10% מהון המניות של כאל, ר' ביאור 33 ג' 3 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הסכם הנפקה משותפת עם הבנק הבינלאומי, ר' ביאור 33 ג' 2 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הסכם הנפקה משותפת עם בנק איגוד ובדבר מתן אופציה לבנק איגוד לרכישת 3% מהון המניות של כאל, ר' ביאור 33 ג' 4.

**הסדרים בין חברות כרטיסי אשראי.** לפרטים בדבר הליכים בפני בית הדין להגבלים עסקיים בענין הסדר כובל לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה, בין כאל, הבנק הבינלאומי, בנק דיסקונט, בנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי קארד בע"מ, ובכלל זה מינוי מומחה על ידי בית הדין, ר' ביאור 33 ג' 1 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הסכם משולש לסליקה צולבת, בין הממונה לבין חברות כרטיסי האשראי והבנקים בעלי המניות בחברות כרטיסי האשראי, לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה ומסטרקארד, ר' ביאור 33 ג' 1 לדוחות הכספיים.

## עונתיות

העונתיות בתחומי הנפקה והסליקה תלויה בעונתיות של הצריכה הפרטית בישראל.

## יעדים ואסטרטגיה עסקית

**בתחום ההנפקה.** הובלת השוק באמצעות מיצוי הערוץ הבנקאי והצעת פתרונות מותאמים לצרכי הלקוח, וגיוס כרטיסים בערוץ החוץ-בנקאי במועדוני הלקוחות הקיימים וכן באמצעות יצירת שיתופי פעולה עם גופים שונים להקמת מועדוני לקוחות נוספים. כאל שואפת להפוך לשחקן משמעותי בתחום האשראי הצרכני, תוך שימוש בגיוס הכרטיסים החוץ בנקאיים כתשתית לגיוס אשראי צרכני. כאל שואפת למצב עצמה כגוף הנותן שירותי אשראי מגוונים (לרבות באמצעות כרטיסי אשראי), ללא תלות בבנקים, ולפתח מוצרים נוספים בתחום.

**בתחום הסליקה.** אסטרטגיית כאל הינה להפוך לחברת סליקה המשוקת סל מוצרים כולל לבתי העסק, תוך הגדלת נתח השוק שלה בשוק הסליקה. כמו כן, כאל פועלת לפיתוח ושיווק מוצרים נוספים לבתי עסק, בנוסף לניכיון והקדמת תשלומים המוצעים כיום.

## פעילות בשוק ההון

### מגמות אירועים והתפתחויות בסביבת המקרו כלכלית

**שוק קרנות הנאמנות.** שוק קרנות הנאמנות גדל מתחילת השנה ב-23.4 מיליארד ש"ח, מרמה של 133.2 מיליארד ש"ח בסוף חודש דצמבר 2009 לרמה של 156.6 מיליארד ש"ח בסוף חודש דצמבר 2010. בשנת 2010 נרשמו גיוסים חיוביים נטו בכל סוגי הקרנות, פרט לקרנות השקליות, בהן נרשמה צבירה שלילית.

נכסי קרנות האג"ח בארץ עלו בתקופה האמורה בסך של 17.1 מיליארד ש"ח, למרות ירידות בנכסי קרנות אג"ח מדינה (471 מיליון ש"ח), אג"ח שקליות (1.9 מיליארד ש"ח) ואג"ח מט"ח (163 מיליון ש"ח). זאת, בזכות עליה של 19.7 מיליארד ש"ח (54.6%) בנכסי קרנות אג"ח אחרות. נכסי הקרנות המנייתיות בארץ עלו ב-2.5 מיליארד ש"ח (33.9%). בה בעת, גדלו נכסי קרנות אג"ח חו"ל ב-1.9 מיליארד ש"ח (56.6%) ואילו נכסי קרנות מניות חו"ל קטנו ב-54 מיליון ש"ח (1.7%).

העליה בנכסי קרנות האג"ח האחרות והמניות נובעת, במידה רבה, מעליות השערים בשוק המניות והאג"ח בארץ, אך גם מזרימת כספים נטו לאפיקים אלה. מנגד, הירידה בנכסי הקרנות השקליות מוסברת במשיכת הכספים מהן.

**שוק קופות הגמל.** שוק קופות הגמל השיג בשנת 2010 תשואה חיובית בשיעור ממוצע של כ-9.92%. העליה האמורה משקפת את עליות השערים במדדים השונים של הבורסה בשנת 2010.

מנתונים שמפרסם אגף שוק ההון במשרד האוצר, עולה כי היקף כל קופות הגמל בסוף שנת 2010 הסתכם בכ-305,988 מיליון ש"ח לעומת כ-279,833 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה של כ-26.1 מיליארד ש"ח (9.3%).

בנוסף, לפי נתונים שמפרסם אגף שוק ההון במשרד האוצר, בקופות גמל מסוג "קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים" היתה בשנת 2010 צבירה נטו שלילית בהיקף של כ-2,910 מיליון ש"ח. זאת, לעומת צבירה נטו שלילית של כ-2,600 מיליון ש"ח בשנת 2009. הנתונים האמורים מבטאים השפעה של שינויי רגולציה בתחום קופות הגמל.

**שוק תעודות הסל.** על פי נתונים שפורסמו על ידי הבורסה לניירות ערך, בשנת 2010 הונפקו כ-45 תעודות סל חדשות, ומספרן הכולל של תעודות הסל שנסחרו בסוף חודש דצמבר 2010 עמד על 398. מתוכן, 382 תעודות על 12 מדדים מקומיים ו-55 תעודות סל על מדדים בינ"ל.

**שוק ההון.** לפרטים בדבר התפתחויות בשוק ההון בשנת 2010, ר' לעיל "שוק ההון" בפרק "קווי התפתחויות עיקריים בארץ ובעולם בשנת 2010".

### מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות בשוק ההון

המסגרת הרגולטורית הנוגעת לפעילות שוק ההון, אשר השתנתה מהותית, בין היתר, כתוצאה מיישום המלצות וועדת בכר, ממשיכה להתעדכן והיא צפויה להמשיך ולהשפיע על פעילות הבנק בתחום פעילות זה, לרבות בתחום הייעוץ הפנסיוני.

### תיקוני חקיקה ותקינה בתחום החסכון הפנסיוני

**התוכנית להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני.** ביום 30 בנובמבר 2010 פרסם משרד האוצר תוכנית לשכלול השוק ולהגברת התחרות והשקיפות בתחום החיסכון הפנסיוני. בהתאם לאמור בתוכנית, הצעדים אשר ינקטו, עתידים לתקן את העיוותים שנוצרו בתחום החסכון הפנסיוני ולסייע בהפחתת דמי הניהול.

לפי התכנית, במטרה לחזק את השוק הפנסיוני, בכוונת האוצר לאפשר ליועצים הפנסיוניים לגבות עמלת הפצה אחידה בשלושת המוצרים הפנסיוניים, לרבות במוצרי ביטוח (ביטוח מנהלים), אשר בניגוד הבנק לא היה זכאי עד כה לעמלת הפצה.

עם המעבר למבנה דמי ניהול אחיד, שיעור עמלת הפצה המרבי ירד ל-0.2% מהצבירה (במקום 0.25% כיום), ויוסף לו מרכיב של עמלת הפצה מההפקדה בשיעור של 2%. טיטות תקנות בעניין זה צפויה להתפרסם ברבעון הראשון של שנת 2011. כמו כן, במטרה להקל על הלקוח להתמודד עם כמות המידע, מתכוון האוצר לקבוע פורמט אחיד ומחייב למספר טפסים בתהליך הייעוץ הפנסיוני ובפרט, לקבוע נוסח אחיד למסמך משולב של הנמקה, המחשה וגילוי נאות אשר יימסר ללקוח במהלך הייעוץ הפנסיוני. במסגרת הסדרה זו, יידרש הבנק לפעול לעדכון מערכת הייעוץ, המסמכים המופקים ממנה וטפסי הייעוץ הפנסיוני בכללותם. טיטות החוזרים בעניין זה צפויה להתפרסם במחצית השנייה של שנת 2011.

**טיטות חזר חתימה דיגיטלית.** ביום 4 בינואר 2011, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, טיטה ראשונה המסדירה את אופן השימוש בחתימה דיגיטלית בהחתמת לקוח על מסמכים, כחלק מביצוע עסקה על ידי בעל רשיון פנסיוני.

**הצעת חוק הגברת האכיפה בשוק ההון.** ביום 18 באוקטובר 2010 פורסמה הצעת חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, אשר נועדה להגביר ולהרחיב את סמכויות האכיפה של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ביחס למבטחים, לחברות מנהלות של קופות גמל ושל קרנות פנסיה וביחס ליועצים ולמשווקים בתחום הפנסיוני. לפי המוצע בהצעת החוק, יורחבו סמכויות הפיקוח של הממונה ויוענקו לו סמכויות ברור מיהגלי לצורך בירור קיומן של הפרות חוקי הפיקוח הרלבנטיים לתחום הפנסיוני ובכלל זה גם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 וזאת בדומה לסמכויות האכיפה המנהליות שהוקנו לרשות ניירות ערך לפי חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), תשע"א-2011.

**דמי תפעול בקופות גמל.** הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר פרסם הוראה, אשר נכנסה לתוקף בחודש ספטמבר 2006, לפיה יועץ פנסיוני אשר נותן שירותי תפעול לקופות גמל, לא יגבה מחברה מנהלת דמי תפעול הגבוהים מ-0.1% לשנה מסך כל נכסי קופות הגמל המקבלים ממנו שירותים כאמור.

**ממשקים אחידים.** בשלהי שנת 2008 ובראשית שנת 2009 החל משרד האוצר לפעול על מנת לתאם את פעילות הבנקים והשחקנים השונים בשוק הפנסיוני (מנהלי מוצרים, סוכני ביטוח וכיוצ"ב) במטרה ליצור ממשקים אחידים להעברת מידע בין מנהלי המוצרים הפנסיוניים והשחקנים האחרים בשוק לבין הבנקים כיועצים, כשלב ראשון ביצירת ממשק אחיד כאמור, פורסם בחודש אוגוסט 2009 חזר בנושא "מבנה אחיד מצומצם להעברת מידע מגוף מוסדי לבעל רשיון", אשר נכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2010. בהמשך להסדרת ממשקי העברת המידע, פרסם האוצר ביום 19 באוקטובר 2010, חזר שני, אשר בוטל עוד בטרם נכנס לתוקף וזאת לאור פרסומו של חזר נוסף, שלישי, שפורסם ביום 28 בפברואר 2011. החזר האחרון יכנס לתוקף ביום 1 באוקטובר 2011.

**קידוד מוצרי החסכון הפנסיוני.** כחלק מהפעילות לשיפור יעול הממשקים האחדים להעברת מידעים בין מנהלי המוצרים הפנסיוניים והשחקנים האחרים בשוק לבין הבנקים כיועצים, הוחלט על הטמעה של שיטת קידוד אחידה המאפשרת זיהוי חד - חד - ערכי לכל מוצרי החסכון הפנסיוני הקיימים בשוק (גמל, פנסיה וביטוח), באמצעות חזר שפורסם ביום 29 לדצמבר 2010 שיכנס לתוקף ב-1 באוקטובר 2011.

**מסלוק פנסיונית.** בשנת 2010 נמשכו המאמצים לקידום המסלוקה הפנסיונית. בחודש מאי 2010, הצטרף הבנק, לצד גורמי הפצה נוספים ולצד גופים מוסדיים, כבעל מניות בחברת 'המסלוקה לחיסכון לטווח ארוך', אשר היא החברה אשר מיועדת להקים ולנהל את המסלוקה הפנסיונית (להלן: "המסלוקה"). ביום 28 בפברואר 2011 עבר בקריאה שניה ושלישית תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), אשר מסדיר את פעילותן של חברות לסליקה פנסיונית ובפרט את פעילותה של המסלוקה. בהתאם לאמור בתיקון, מערכת הסליקה הפנסיונית תאפשר למשתמשים וביניהם הבנק גישה לאינפורמציה אודות חסכוני הפנסיונים של הלקוח וכן עתידה לאפשר סליקה כספית בתחום החסכון הפנסיוני, בדומה למערכת הסליקה הבורסאית.

**חזר בדבר תוכנו של מסמך ההנמקה.** בחודש פברואר 2009 פורסם חזר בדבר תוכנו של מסמך ההנמקה שיימסר ללקוח לאחר כל פעולת ייעוץ פנסיוני, ובכלל זה מסירת חלקים מסויימים ממסמך זה לחברה המנהלת שהלקוח בחר לבצע חסכון פנסיוני באמצעות מוצריה. החזר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2010.

**טיטות חזר ההכרעה בעניין פיצוי לקוחות.** ביום 16 בפברואר 2010, פירסם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר טיטה שנייה של חזר הכרעות עקרונות, מכח סעיף 39 (ג) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, בעניין פיצוי בשל איחור במשיכה של כספים או בשל איחור בהעברה של כספים בין קופות גמל או בין מסלולי השקעה, אשר מכוחה, ככל שתהפוך לחייבת, יתכן וידרש תשלום פיצוי לעמיתים אשר בקשותיהם כאמור התבצעו באיחור.

**קופות גמל בניהול אישי.** בחודש אוקטובר 2009 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופות גמל בניהול אישי), התשס"ט-2009. התקנות מאפשרות לחוסכים לנהל את כספי קרנות ההשתלמות והרובד המשני של קופות הגמל שלהם בקופות גמל בניהול אישי, וקובעות מגבלות מסויימות על אופן השקעת הכספים. בהתאם לתקנות לא תשולם עמלת הפצה בגין קופות גמל בניהול אישי.

## תיקוני חקיקה ותקינה בתחום ייעוץ השקעות

בחודש ינואר 2008 נכנסה לתוקף הוראת רשות ניירות ערך בדבר בירור צרכי לקוח מיועץ בייעוץ השקעות והנחיותיו. ההוראה מפרטת ומרחיבה את הנדרש מיועץ ההשקעות בעת בירור צרכי הלקוח והנחיותיו. בין היתר מחייבת ההוראה לקבוע מדיניות השקעות ללקוח באמצעות קביעת מספר דרגות סיכון אפשריות בהתאם לצרכים ולהנחיות שמסר, ולהתאים מספר אפיקי השקעה פוטנציאליים לכל דרגת סיכון.

ביום 17 בנובמבר 2010 פורסם נוסח חדש של ההוראות. ההוראות בנוסח החדש מאפשרות, בהתקיים תנאים מסוימים, ביצוע הליך בירור צרכים ראשוני באמצעות שיחת טלפון מוקלטת וקובעות, בין היתר, את תוכן בירור הצרכים של הלקוח, אופן קביעת מדיניות ההשקעה בתיק, תיעוד המידע בהסכם עם הלקוח, סירוב הלקוח למסירת פרטים ועדכון אפיון הלקוח ומדיניותו אחת לשנה. ההוראות לעניין ביצוע ההליך באמצעות שיחה טלפונית מוקלטת נכנסו לתוקף ביום 17 בנובמבר 2010, תחילת יתר סעיפי ההוראות ביום 31 במאי 2011.

ביום 3 ביוני 2010 נכנס לתוקפו תיקון לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון 14). במסגרת התיקון נקבע כי תעודות סל תכלולנה בהגדרה של נכס פיננסי, כך שמי שיש לו "זיקה" (כמשמעות מונח זה בחוק) לתעודות סל לא יוכל לשמש כיועץ השקעות, אלא כמשווק השקעות בלבד. לאור התיקון האמור, נדרש הבנק לפעול לביטול הזיקה אל החברות המנפיקות תעודות סל ו/או למכור את החזקותיו בהן, עד חודש אוגוסט 2013. לפרטים בדבר מכירת פעילות תעודות הסל, ר' ביאור 19, סעיף 23.

ביום 18 באפריל 2010 נכנסו לתוקף ההוראות הנוגעות ל"לקוח כשיר" מתוך תיקון חוק הסדרת העיסוק בייעוץ (תיקון 13), שיאפשר לזרים המוסמכים במדינות מוצאם לעסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות או ניהול תיקים להציע את שירותיהם גם בארץ, ללא צורך ברשיון, וזאת בהתקיים התנאים שנקבעו בחוק. התקנות העוסקות בנושא פורסמו ביום 31 בינואר 2011 וייכנסו לתוקף 60 יום מיום פרסומן. ההוראות מתוך התיקון האמור הנוגעות ל"עוסקים זרים" יכנסו לתוקף עם כניסתן לתוקף של התקנות כאמור.

במסגרת התיקון הורחבה רשימת הגורמים שיוגדרו כ"לקוח כשיר", להם ניתן לתת ייעוץ או שיווק השקעות גם ללא רשיון כך שתכלול, בין היתר, גם לקוחות פרטיים בעלי תיק נכסים גדול (12 מיליון ש"ח ומעלה) ותיקונים נוספים.

**רגולציה חדשה בתחום קרנות הנאמנות.** ביום 17 במאי 2010 פורסמה הצעת חוק, תיקון מספר 15 לחוק השקעות משותפות בנאמנות,

התשנ"ד-1994. התיקון יאפשר, בין היתר, הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל לשם שיפור התחרות בענף הקרנות בישראל. בנוסף, ובמקביל לאמור לעיל לעניין תיקון 14 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995 ("חוק הסדרת העיסוק בייעוץ") ביום 16 בנובמבר 2010 פורסם תזכיר הצעת חוק לתיקון נוסף לחוק השקעות משותפות בנאמנות, בנושא תעודות סל וקרנות סל, אשר מטרתו להתאים את ההסדרה החלה בתחום תעודות הסל ומוצרים דומים להסדרה הקיימת לעניין קרנות נאמנות וזאת על מנת למנוע קיומו של ארביטראז' רגולטורי בין מוצרים הדומים באפיונם ובמטרת ההשקעה בהם. בהתאם, מוצע במסגרת התיקון לחוק לקבוע כי חוק השקעות משותפות בנאמנות יחול על כל הסדר שמטרתו השקעה משותפת בניירות ערך ומטבעות והפקת רווחים משותפים מהחזקתם ומכל עסקה בהם, שאינו מפוקח על פי דין אחר ובכלל זה גם על תעודות סל.

**הצעת חוק להסדרת מתווכים בהשקעות, התש"ע-2010.** ביום 22 באוגוסט 2010 פרסמה רשות ניירות ערך הצעת חוק להסדרת המתווכים בהשקעות, התש"ע-2010. חוק זה נועד להחליף את חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995 ולחול על כלל המתווכים בהשקעות לרבות, אנליסטים, ברוקרים, דילרים והעוסקים בשירותי משמורת של ניירות ערך. חוק זה אמור להניח תשתית להקמת מועצה מפקחת אשר תפקח על פעילות המתווכים ותקבע כללים בכל התחומים הנוגעים לפעילותם. ככל שהצעת החוק האמורה תתקבל במתכונתה המוצעת, יביא הדבר להרחבת סמכות רשות ניירות ערך ביחס לתחומי פעילות שכיום אינם מפוקחים על ידה ולשינוי במבנה הרגולטורי והפיקוחי בתחום שוק ההון, בעיקר בכל הנוגע להקמת המועצה ולהעברת סמכויות תקינה ופיקוח לידיה.

## היקף הפעילות והרווח הנקי

**הרווח הנקי** מהפעילות הסתכם בשנת 2010 ב-138 מיליון ש"ח, לעומת 119 מיליון ש"ח בשנת 2009.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות בשוק ההון:

פעילות בינלאומית:	פעילות מקומית						משקי בית	עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	סך-הכל
	בנקאות פרטית	סך-הכל	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	מגזר עסקי	עסקים קטנים						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010												
במיליוני שקלים חדשים												
רווח מפעולות מימון												
לפני הפרשה לחובות מסופקים												
18	1	17	1	1	2	3	10	–	מחיצוניים			
–	–	–	–	–	–	–	–	–	בינמיגזרי			
18	1	17	1	1	2	3	10	סך-הכל רווח מפעולות מימון				
455	57	398	35	18	34	47	264	הכנסות תפעוליות ואחרות				
473	58	415	36	19	36	50	274	<b>סך-הכל הכנסות</b>				
311	51	260	24	11	18	31	176	הוצאות תפעוליות ואחרות				
162	7	155	12	8	18	19	98	רווח מפעולות רגילות לפני מסים				
59	1	58	5	2	7	6	38	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות				
138	6	132	16	9	12	22	73	<b>רווח נקי</b>				
39	–	39	7	1	18	4	9	יתרה ממוצעת של נכסים				
2	–	2	–	–	2	–	–	יתרה ממוצעת של התחייבויות				
904	–	904	238	33	74	87	472	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון				
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל												
470	–	470	187	16	230	10	27	וקרנות נאמנות				
154,404	10,999	143,405	11,834	8,541	80,484	9,186	33,360	יתרה ממוצעת של ניירות ערך				
4,236	–	4,236	2,088	404	182	347	1,215	<b>יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול</b>				

נתונים עיקריים אודות הפעילות בשוק ההון (המשך):

פעילות בינלאומית: בנקאות פרטית	פעילות מקומית						משקי בית
	סך-הכל	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	מגזר עסקי	עסקים קטנים	מסך-הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009							
במיליוני שקלים חדשים							
							רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
20	-	20	1	1	5	3	10
-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	20	1	1	5	3	10
440	51	389	41	19	27	42	260
460	51	409	42	20	32	45	270
275	40	235	28	12	17	28	150
185	11	174	14	8	15	17	120
66	4	62	4	3	6	6	43
119	7	112	10	5	9	11	77
31	-	31	6	1	14	3	7
2	-	2	-	-	2	-	-
29	-	29	6	1	12	3	7
897	-	897	308	83	426	25	55
126,545	9,677	116,868	9,041	8,014	64,172	6,275	29,366
3,713	-	3,713	1,284	679	141	302	1,307

להלן נתונים אודות היקפי הפעילות בתחומים השונים

**ניירות ערך.** ביום 31 בדצמבר 2010 עמדה יתרת ניירות ערך המוחזקים עבור לקוחות על סך של כ-112.9 מיליארד ש"ח, כולל סך של 9.6 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, לעומת סך של 101.2 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, אשר כלל סך של 9.7 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, עליה של כ-11.5%. לפרטים בדבר הכנסות מפעילות בניירות ערך, ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים. בנוסף, יתרת ניירות ערך שהוחזקו בבנק מרכזית דיסקונט עבור לקוחותיו עמדה ביום 31 בדצמבר 2010 על סך של 13 מיליארד ש"ח, לעומת 11.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה של 15.0%.

**ניהול תיקי השקעות.** ביום 31 בדצמבר 2010 ניהלה תכלית 1,619 תיקי השקעות בשווי כספי כולל של כ-2,862 מיליון ש"ח, לעומת 1,531 תיקי השקעות בשווי כספי כולל של כ-2,169 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. הנתונים דלעיל מצביעים על עליה של 5.7% במספר התיקים שבניהול, ועל עליה של כ-31.9% בהיקף הכספי של התיקים שבניהול.

בנוסף, בנק מרכזית דיסקונט מנהל באמצעות חברה בת שלו תיקי השקעות עבור לקוחותיו. ביום 31 בדצמבר 2010 נוהלו תיקי לקוחות כאמור בשווי כספי כולל של כ-2,306 מיליון ש"ח, לעומת 1,631 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009, עליה בשיעור של כ-36.9%.

**ייעוץ פנסיוני.** שנת 2010 היתה השנה השלישית בה הבנק העניק ייעוץ פנסיוני ללקוחותיו. החל מתחילת הפעילות, בחודש מרס 2008, ועד סוף שנת 2010, ניתן ייעוץ לכ-64,000 אלף לקוחות. הצבירה בתקופה האמורה של נכסי לקוחות שניתן להם ייעוץ הסתכמה בכ-7.1 מיליארד ש"ח. בנוסף, בנק מרכזית דיסקונט נתן ייעוץ לכ-3,400 לקוחות, עם צבירת נכסים פיננסיים בסך של כ-740 מיליון ש"ח.

## התפתחויות בפעילות

**הפצת קרנות נאמנות.** הבנק התקשר בהסכמי הפצה עם מרבית החברות המנהלות קרנות נאמנות בארץ לצורך הפצת קרנות הנאמנות שלהן ללקוחותיו, בתמורה לעמלות הפצה בגין החזקת הלקוחות ביחידות בקרנות נאמנות, בהתאם לתקנות בעניין זה. בנוסף, הבנק נמצא בשלבי היערכות ראשוניים לחתימה על הסכמי הפצה עם מנהלי קרנות נאמנות זרים, ולכשיתאפשר להם על פי החוק להציע בישראל יחידות של קרנות נאמנות שבניהולם.

יצוין כי במסגרת הרפורמה בתחום העמלות, נאסר על בנקים דרך כלל לגבות עמלות בגין קניה ומכירה של יחידות בקרנות נאמנות.

**ייעוץ פנסיוני.** בחודש פברואר 2008 קיבל הבנק רישיון למתן ייעוץ פנסיוני ובחודש מרס 2008 החל הבנק במתן השירות ללקוחות.

הבנק מעניק יעוץ פנסיוני בקופות גמל, קרנות פנסיה וקרנות השתלמות באמצעות היועצים הפנסיונים הפרוסים בסניפים ובמוקדי ההשקעות. כחלק ממערך התמיכה בשירותי הייעוץ הפנסיוני הוקם במערכת הבנק מודול ייעודי לניהול הקשר מול לקוחות פוטנציאליים לייעוץ פנסיוני, החל מיצירת הקשר הראשוני עם הלקוח (ביזמתו או ביזמת הבנק) ועד להגעתו בפועל לפגישת ייעוץ עם היועץ הפנסיוני בסניף. כך פותח מודול דוחות, לבקרה וניטור הביצועים ברמת היועץ/הסניף/המרחב וכלל הבנק.

הבנק התקשר בהסכמי הפצה עם מרבית הגופים בשוק הפנסיוני לצורך הפצת קרנות השתלמות, קופות גמל וקרנות פנסיה שבניהולם. הבנק מחויב להתקשר עם כל יצרני המוצרים הפנסיוניים (מסוג קופות גמל וקרנות פנסיה שאינן מוצרי ביטוח, וכן קרנות השתלמות) החפצים בכך, בהסכם הפצה להפצת המוצרים שבניהולם, בתמורה לתשלום עמלת הפצה בשיעור ובתנאי תשלום זהים עבור שירות זהה. שיעור עמלת ההפצה נקבע בתקנות והיא משולמת בגין הנכסים הפנסיוניים (שאינם מוצרי ביטוח) של לקוחות שקיבלו ייעוץ מהבנק, ביחס למוצרים אשר לבנק הסכמי הפצה עם החברות המנהלות אותם. עמלת ההפצה עומדת על פי רוב על 0.25% מהנכסים המיועצים.

בעקבות המשבר הפיננסי הנוכחי, גברה המודעות בציבור לחשיבות התכנון הפנסיוני וכתוצאה מכך גדל בצורה משמעותית הביקוש לייעוץ פנסיוני בסניפי הבנק. במקביל, גרם המשבר ללקוחות רבים לקבל החלטה להעביר את ניהול קופות הגמל לאפיק השקעה אחר או למנהל אחר ובמקרים מסוימים אף למשוך את כספם.

כתוצאה מכך שטרם נקבע פרוטוקול אחיד להעברת נתונים ואין מסלוקה מרכזית להעברת כספים, מתקבלות תלונות רבות מלקוחות על עיכוב בביצוע הפעולות. תלונות אלו מועברות לטיפולן של החברות המנהלות, תוך מעקב של הבנק.

**פניית רשות הגבלים העסקיים.** במכתב מיום 10 ביולי 2008, הודיעה רשות הגבלים העסקיים כי היא בוחנת את היקף חדירת הבנקים לתחום הייעוץ הפנסיוני, וביקשה מהבנק להעביר לה נתונים לגבי שירותי ייעוץ פנסיוני הניתנים בפועל על ידי הבנק. הבנק העביר לרשות את הנתונים המבוקשים.

**"מהלך שוק ההון".** לפני מספר חודשים השיק הבנק מהלך אסטרטגי מרכזי וארוך טווח, שמטרתו הגדלת נתח קבוצת דיסקונט בהכנסות משוק ההון. במסגרת המהלך ישודרגו בשנים הקרובות מערכות הליבה, המסחר והשירות ללקוח בתחום ניירות ערך והמסחר במט"ח, לצד היערכות מקבילה, אירגונית ועסקית, למול מגזרי הלקוחות הרלבנטיים בכל אחת מחטיבות הבנק.

**מכירת יתרת ההחזקות בפעילות קופות הגמל.** לפרטים בדבר מכירת יתרת החזקות בנק מרכנתיל דיסקונט בפעילות קופות הגמל, ר' ביאור 19 ג' 22 לדוחות הכספיים. בגין המכירה נזקף רווח, נטו, בסך של כ-28 מיליון ש"ח, אשר נגזר מהסכום שאינו שנוי במחלוקת בין הצדדים.

**מכירת פעילות תעודות הסל.** לפרטים בדבר מכירת פעילות תעודות הסל, ר' ביאור 19 ג' 23 לדוחות הכספיים. בגין המכירה צפוי הבנק לרשום רווח, נטו, בסך של כ-24 מיליון ש"ח, ברבעון הראשון של שנת 2011.

**מכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכנתיל דיסקונט.** הכנסות בנק מרכנתיל דיסקונט מניהול והפצת קרנות נאמנות הסתכמו בשנת 2010 בסך של 6.6 מיליון ש"ח, לעומת 6.2 מיליון ש"ח בשנת 2009. הרווח, נטו, שנבע מהעסקה, הסתכם בסך של כ-5 מיליון ש"ח (ר' ביאור 19 ג' 24 לדוחות הכספיים).

**מתן שירותי ניירות ערך ללקוחות אמריקאיים.** בעקבות שינוי מדיניות האכיפה של הרשויות בארה"ב בנוגע לחשבונות המנוהלים מחוץ לארה"ב, ביצע הבנק בחינה מחדש של הדינים האמריקאיים הרלבנטיים לפעילות זו. לאור ממצאי הבחינה, בדעת הבנק לפעול להפסקת מתן שירותי ניירות ערך ללקוחות בעלי זיקה לארה"ב (חדשים וקיימים), ולאסור על שימוש באמצעי תקשורת אמריקאיים לצורך מתן שירותי ניירות ערך לשוהים בארה"ב. בהמשך לאימוץ המדיניות האמורה נקבעו הנחיות מתאימות במסגרת נהלים החלים על פעילות הבנק ועל חברות הבת הרלבנטיות בקבוצה.

## שיווק והפצה

הפצת המוצרים והשירותים נעשית על ידי עובדי המגזר תוך שימוש בפלטפורמה הקיימת של הבנק, מערך הסניפים, מוקדי השקעות, מרכזים לבנקאות פרטית ויחידות המטה והחברות הבנות שלו. לפרטים נוספים ר' "מערכי היעוץ" בסעיף "המגזר הקמעונאי - כללי" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" לעיל.  
כאמור לעיל, בעקבות החקיקה החדשה ליישום המלצות ועדת בכר הפך הבנק ליועץ פיננסי ופנסיוני בלתי תלוי ביצרני המוצרים, המפיץ מגוון מוצרים פיננסיים ופנסיוניים.

## שירותים בשוק ההון

הבנק מספק ללקוחותיו מגוון שירותי ייעוץ השקעות, מסחר ותפעול בניירות ערך בארץ ובח"ל, וזאת ללקוחות פרטיים, לקוחות מוסדיים ולפעילים בשוק ההון. הבנק מציע מגוון שירותים הכולל: פעילות במניות בארץ ובח"ל, איגרות חוב (כולל איגרות חוב להמרה), מק"מ, אופציות, מט"ח, פקדונות מובנים, תעודות סל, נגזרים בארץ ובח"ל, הנפקות והשאלות, וכן מתן ייעוץ השקעות מקצועי ואובייקטיבי, בניירות ערך ובנכסים פיננסיים. חלק מלקוחות הבנק מנהלים תיקי השקעות באמצעות מנהלי תיקים שונים הפועלים באמצעות הבנק, ובכלל זה באמצעות חברת הבת תכלית בית השקעות.  
החל מחודש מרס 2008 מספק הבנק שירותי ייעוץ פנסיוני. לשם כך התקשר הבנק בהסכמי הפצה עם מרבית הגופים בשוק הפנסיוני לצורך הפצת קרנות השתלמות, קופות גמל וקרנות הפנסיה שבניהולם ללקוחות (לפרטים נוספים ר' לעיל).

## תחרות

בפעילות בשוק ההון מתחרה הבנק על הבנקים האחרים והן בברוקרים הפרטיים. בתחום המוצרים הפיננסיים קיימת תחרות הן מול הגופים המייעצים והן מול הגופים המשווקים (יצרני המוצרים) על המכירה ללקוח של מוצר פיננסי זה או אחר.  
קבלת הכנסות מייעוץ פנסיוני מחייבת קיומו של הסכם ייעוץ פנסיוני בתוקף בין היועץ או המשווק לבין הלקוח. לפיכך, צפויה תחרות עזה על ליבו של הלקוח בניסיון ליצור עימו מערכת יחסים ארוכת טווח, שכן במידה והלקוח יחתום על הסכם ייעוץ פנסיוני עם גוף אחר, ישלם יצרן המכשירים הפנסיוניים, מאותו מועד, את העמלה לגוף האחר. במידה והלקוח לא יחתום על הסכם עם משווק או יועץ, לא יידרש יצרן המכשירים הפנסיוניים לשלם כלל עמלה. לפיכך, צפויה תחרות מול כל הגופים המייעצים מחד ומול הגופים המשווקים ויצרני המוצרים (חברות הביטוח, סוכני ביטוח, קרנות הפנסיה וכיו"ב) מאידך.  
במהלך השנים 2008-2009 החלו כל הבנקים, לרבות שני הבנקים הגדולים, לפעול בתחום זה.

## יעדים ואסטרטגיה עסקית

- העמקת הפעילות שהחלה בחודש מרס 2008 בתחום הייעוץ הפנסיוני והמשך פיתוח המערכות התומכות בפעילות זו;
- השלמת ההיערכות לפעילות כ"סופרמרקט" של מוצרים פיננסיים ופנסיוניים;
- שיפור המסחר בניירות ערך באמצעות האינטרנט, פיתוח פעילות שחקני ארביטראז' ושחקני שוק ההון;
- המשך טיפוח ובידול מעמד יועץ השקעות.



## פעילות בניה ונדל"ן

### התפתחויות בשווקים של הפעילות

**כללי.** בשנת 2010 נמשכה ההתרחבות בפעילות ענף הבניה והנדל"ן בהשוואה לשנת 2009, וזאת על רקע גידול בתחום הבניה למגורים. היקף ההשקעה בבניה למגורים גדל בשיעור של כ-11.7%, בהשוואה לשנת 2009, בהמשך לגידול בשיעור של 5.5% בשנת 2009. בבניה שלא למגורים ועבודות בניה אחרות נמשך הגידול בהיקף ההשקעות בשיעור של כ-2.6%, לאחר ירידה של כ-5% בשנת 2009. בשנת 2010 חלו במגזרי הפעילות השונים ההתפתחויות הבאות:

**בניה למגורים.** עליה בשיעור של כ-4.3% במספר יחידות הדיור החדשות המבוקשות<sup>(1)</sup> בהשוואה לשנת 2009. בניטרול בניה פרטית וקבוצות רכישה, עמדה העליה במספר הדירות החדשות על שיעור של 7.6%. מהתפלגות הביקושים לפי מחוזות עולה כי חל גידול בביקושים לרכישת דיור בקבוצות אזור המרכז<sup>(2)</sup> ובעיקר ביישובי הפריפריה השונים (במיוחד אשקלון ובאר שבע), בהם עדיין ניתן למצוא דירות עממיות במחירים סבירים התואמים את כוח הקניה של הרוכשים הפוטנציאליים. מנגד, באזורי ביקוש כולל אביב וירושלים המחירים הגבוהים הביאו לירידה בביקושים בהשוואה לשנת 2009.

- מחוזות דרום, חיפה ומרכז רשמו עליה ביחידות הדיור החדשות המבוקשות בשיעורים של 47.6%, 20.6%, ו-5.7% בהתאמה;
  - מחוזות ירושלים ותל אביב רשמו ירידה בשיעורים של 11.3% ו-2.2% בהתאמה;
  - מלאי הדירות החדשות בינמה הפרטית לסוף שנת 2010 היה דומה לסוף שנת 2009. לאחר עליה במלאי הדירות במחצית הראשונה של שנת 2010, שיקפה המחצית השנייה של השנה חזרה למגמת הירידה המתמשכת במלאי. כ-63% ממלאי הדירות המוצע התרכז במחוזות תל אביב והמרכז;
  - בשנת 2010 חל גידול ניכר בביקוש למשכנתאות, בשל ההאצה במחירי הדירות והחשש מפני החמרת תנאי האשראי לנוטלי משכנתאות;
  - העליה בביקושים לדירות חדשות באזורי ביקוש במרכז ובפריפריה, בצד מגבלת ההיצע, לווה בעליית מחירי הדירות והקרקעות, בהמשך לעליה הניכרת במחירים במהלך שנת 2009. עליית המחירים המתמשכת הביאה את בנק ישראל להורות על החמרות נוספות במתן משכנתאות, במטרה לייקר את עלותן ולצנן את הביקוש לדירות, ואכן ברבעון האחרון של השנה ישנן אינדיקציות להתייצבות מחירים.
- דירות יוקרה.** הסתמנה מגמת ירידה בביקושים מצד תושבי חוץ, בעיקר באזורי ירושלים, תל אביב, נתניה ואשדוד, שלווה בירידות מחירים.
- נדל"ן מניב - משרדים.** הסתמנה ירידה קלה בשיעורי התפוסה ודמי השכירות בתל אביב. במקביל, בערי לווין בגוש דן נרשמה עליה קלה במחירי השכירות, כתוצאה מגידול האוכלוסיה, צמיחת שוק הנדל"ן למגורים, ומחירי שכירות נמוכים יחסית. היציבות היחסית בשוק זה נשמרה בעיקר בשל היצע נמוך של בניה חדשה.

**נדל"ן מניב - מסחרי.** הסתמנה יציבות בביקושים, מצד גופים מוסדיים ומשקיעים פרטיים, לנכסים מסחריים איכותיים באזורי ביקוש במרכז ובפריפריה, בעיקר בקניונים ובמרכזי קניות פתוחים, שלווה ביציבות בשיעורי התפוסה ודמי השכירות. כתוצאה מתהליכי רכישות ומזוגים, התחזקה מגמת ריכוזיות הבעלות על מרבית נכסי הנדל"ן המניב המסחרי בידי מספר חברות מובילות.

- פעילות נדל"ן בחו"ל.** נמשכה הירידה בהשקעות של חברות ישראליות בנדל"ן יזמי ומניב בחו"ל, כתוצאה מההתפתחויות הבאות:
- סלקטיביות בהעמדת מקורות מימון על ידי בנקים זרים למיזמי פיתוח ולרוכשים פוטנציאליים של נכסי נדל"ן בשווקים פיננסיים מסוימים בחו"ל;
  - צמצום מהותי במימון המועמד על ידי הבנקים הישראליים לחברות השקעה ממונפות הפועלות בתחום הנדל"ן בחו"ל, המשמש כהון עצמי להשקעות בנכסי נדל"ן או מימון מחדש של נכסים מניבים קיימים;
  - צורך בהזרמת הון בשיעורים גבוהים מבעבר למימון רכישת נכסים מניבים איכותיים (40%-25% בהשוואה ל-10% ואף פחות טרם המשבר);
  - ירידה בשווי נכסי נדל"ן מניב באזורים מסוימים בארה"ב ובמדינות מסוימות באירופה, שלווה בקושי לבצע מימושים.

### התפתחות מקורות המימון של המגזר

- בשנת 2010 גייסו חברות המגזר איגרות חוב קונצרניות בהיקף של כ-8.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לגיוס בסך של כ-6.2 מיליארד ש"ח בשנת 2009. עיקר גיוס איגרות החוב נעשה על ידי חברות נדל"ן גדולות, המדורגות בדירוג גבוה של A ומעלה, כאשר ההאצה בקצב הגיוסים נבעה מהגורמים הבאים:
- סביבת ריבית נמוכה;
  - ביקושים ניכרים מצד גופים מוסדיים, בעיקר קרנות נאמנות, להשקעה באיגרות חוב בריבית שקלית משתנה;

(1) המונח "יחידות דיור חדשות מבוקשות" מחליף על פי הגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המונח הקודם "דירות שנמכרו", וכולל הן את הדירות שנמכרו והן דירות שלא למטרות מכירה שבנייתן החלה (בניה לשימוש עצמי, קבוצות רכישה ובניה למטרות השכרה).

(2) מרכז הארץ - אזורים הממוקמים במשולש שקודקודיו הם אשדוד, נתניה וירושלים.  
פריפריה - יתרת האזורים בארץ, ובין היתר: מחוזות דרום, חיפה והצפון.

- הרצון להנפיק סדרות אג"ח חדשות לפני כניסת שינויי הרגולציה בעקבות המלצות ועדת חודק לתוקפם, בתחילת חודש אוקטובר 2010;
- שיפור בביצוע העסקי של חברות נדל"ן הפועלות בשוק המקומי וסימני התייצבות בסביבה העסקית של חברות הפועלות בשווקים מסויימים בחו"ל.

## התפתחויות צפויות בשווקי המגזר בשנת 2011

בשנת 2011 צפויה להימשך ההתרחבות בהיקף הפעילות של ענף הנדל"ן, כתוצאה מגידול בהשקעות בבניה למגורים ופרויקטים בתחום התשתיות הלאומיות. הלהן ההתפתחויות הצפויות במגזרי הפעילות השונים:

**בניה למגורים - מרכז הארץ.** יציבות בפעילות ובביקושים שתלווה בהתייצבות עד ירידות קלות במחירים, כתוצאה מרמות מחירים גבוהות וקיום מגבלת היצע של קרקעות זמינות למכירה במחירים סבירים.

**בניה למגורים - פריפריה.** עליה בפעילות ובביקושים, שתלווה בעלויות מחירים, בעיקר כתוצאה מרמות מחירים נמוכות יחסית כיום. תוואי הפעילות הנסקר בכיוון הסטת ביקושים לדירות מהמרכז לפריפריה יושפע בעיקר ממחירי הדירות והקרקע ופחות מעליית הריבית על משכנתאות והחמרת תנאיהן.

בימים אלו פרסם ראש הממשלה תכנית חדשה להאצת הבניה למגורים, במטרה לעצור את עליית מחירי הדירות. בשלב זה קשה להעריך באיזה אופן תיושם התוכנית והאם יהיה בה כדי להשפיע על המחירים כבר בשנה הקרובה.

**בניה למגורים - דירות יוקרה.** ירידה ברמת הביקושים לדירות יוקרה מצד תושבי חוץ ומשקיעים מקומיים, שתלווה בירידת מחירים, בעיקר בתל אביב ובירושלים, בהמשך למגמת הירידה שהחלה בשנת 2010.

**נדל"ן מניב - משרדים.** עליה בביקושים למשרדים באזור ביקוש במרכז הארץ, שתלווה בעלית מחירים מתונה, כתוצאה משיפור במצב הכלכלי ומצב השוכרים העסקיים, והיצע נמוך של שטחי משרד באזורי ביקוש.

**נדל"ן מניב - מסחרי.** התייצבות בביקושים לנכסי מסחר איכותיים, שתלווה ביציבות מחירים, כתוצאה מביקושים מצד גופים מוסדיים ויזמים פרטיים לנכסי מסחר בעלי שיעורי תשואה יציבים לטווח ארוך.

**תשתיות.** צפוי גידול בהיקף ההשקעות בתחום זה, כתוצאה מפרויקטים לאומיים רחבי היקף הנמצאים בשלבי ביצוע שונים (בעיקר במתכונת P.P.P - Public Private Partnership - על סוגיה השונים), בתחומי המים, תחבורה, אנרגיה וחשמל (לרבות הקמת תחנות כוח פרטיות המבוססות על גז ו/או אנרגיה פוטו-וולטאית).

**מימון פעילות בחו"ל.** קיפאון בהיקף ההשקעות של חברות ישראליות בנדל"ן יזמי, בתחום יחידות דיור ונכסים מניבים, בשווקים מסויימים בארה"ב ובמזרח אירופה. במקביל, תחילת השקעות בשווקים אחרים במערב אירופה, ארה"ב וקנדה, בהן צפוי המשך ההתאוששות הכלכלית ובהן ניתן לצלל הזדמנויות עסקיות לרכישת נכסים במחירים נמוכים. זמינות נמוכה של מקורות מימון לרוכשי נדל"ן פוטנציאליים בחלק מהשווקים בחו"ל, קשיים במימון מחדש של חלק מהנכסים ששוויים בתקופת המשבר נשחק בהשוואה לאשראי שניתן למימון.

**התפתחויות במקורות מימון.** בשנת 2011 צפויה התמתנות בהיקף גיוס איגרות החוב על ידי החברות במגזר, לאור הגיוס המואץ בשנת 2010 וכניסת המלצות ועדת חודק לתוקפן. עם זאת, תשואות נמוכות של איגרות החוב הקונצרניות ואיגרות החוב הממשלתיות, סביבת ריבית נמוכה, ביקושים מצד קרנות הנאמנות וגופים מוסדיים למוצרי השקעה חדשים, ובעיקר הצורך בזמינות מקורות למיחזור איגרות חוב בהיקף ניכר, שצפוי לעמוד לפירעון, ייתמכו בהמשך גיוסי חוב על ידי חברות במגזר.

בשלב זה מוקדם מלהעריך את השפעת שינויי הרגולציה בעקבות המלצות ועדת חודק על יכולת גיוס החוב של חברות המגזר, אך על פי המגמה המסתמנת בשוק האג"ח, החל מיום 1 באוקטובר 2010 (המועד בו הוראות נכנסו לתוקף), נראה כי היקף גיוס החוב לא פחת, אלא שהחברות המנפיקות חוייבו לעבור תהליך גיוס ממושך ומורכב יותר, הכולל, בין היתר, קבלת הסכמות מהבנקים המממנים.

## כיווני פיתוח עסקי בשווקי המגזר

נוכח החוסן הפיננסי הגבוה יחסית שגילה הענף בתקופת המשבר וצפי להמשך הצמיחה במהלך שנת 2010 הוגדרו על ידי הבנק תחומי הפעילות הבאים כתחומים מועדפים להקצאת מסגרות אשראי, בכפוף לעמידה במגבלות הרגולטוריות:

- הקמת פרויקטים למגורים שאינם בתחום דירות היוקרה, במרכז הארץ ובאזורי ביקוש בפריפריה, על ידי קבלנים/יזמים בעלי חוסן פיננסי, אשר לבנק ניסיון חיובי קודם עימם מביצוע פרויקטים שהבשילו;
- קרקעות זמינות לבניה באזורי ביקוש במרכז הארץ ובפריפריה, אשר כוונת הבנק למומן לגביהן את פעילות הבניה למגורים ו/או מסחר במתכונת של ליווי פיננסי סגור;
- מימון לטווח בינוני של פעילות שוטפת ו/או השקעתית לחברות נדל"ן וותיקות וגדולות בעלות איתנות פיננסית;

- הקמת נכסים מניבים, בעיקר בתחום הקניונים ומרכזי מסחר פתוחים באזורי ביקוש, על ידי יזמים בעלי חוסן פיננסי ניכר, תוך הבטחה מראש של חלק מפרוטנציאל דמי השכירות;
  - מימון פרויקטים בתחום התשתיות הלאומיות, בשיתוף עם בנקים ו/או גופים מוסדיים, תוך מתן עדיפות לפרויקטים בתחומים חיוניים, כגון: חשמל, מים ותחבורה. הפרויקטים יכללו מקור החזר מזוהה וסגור לרבות הבטחת הכנסה מהמדינה.
- מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכת הנהלת הבנק בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות הכספיים כמפורט בסעיף זה לעיל, והמתבסס על פרסומים של גורמים שונים דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד השיכון, בנק ישראל ואחרים. המידע עשוי שלא להתממש במידה ויימשך ו/או תחול החרפה בקיטון רמת הביקושים המקומיים, כתוצאה מהרעה במצב הביטחוני-מדיני, קיטון ניכר עד כדי קיפאון בהיצע מקורות המימון בשווקים הפיננסיים בחו"ל ובשוק המקומי, החרפה בתנאי המיתון בשווקים הגלובליים, תמשך התמודדות בשיעורי הריבית ובשערי החליפין בעולם ובמשק המקומי והתפתחויות אחרות בתנאים המקרו כלכליים שאינם בשליטת הבנק.

## מדיניות האשראי בפעילות הנדל"ן והבניה

מדיניות האשראי מתבססת על העקרונות הבאים:

- האשראי למגזר הנדל"ן יטופל ברובו במסגרת אגף נדל"ן ותשתיות;
- מימון פרויקטים למגורים ונכסים מניבים יבוצע בשיטת "הליווי הסגור" (Construction loan) המאפשר פיקוח צמוד על הפרויקט בליווי;
- הקצאת מסגרות אשראי לליווי בניה, תותנה בהשקעת שיעורי הון עצמי מינימלי מצד היזמים בשלב רכישת הקרקע והליווי ושיעורי רווחיות מינימליים של הפרויקטים, שלא יפחתו מאמות המידה שהבנק קבע בענין זה;
- שחרור עודפים בפרויקט יעשה בכפוף לעמידה בו-זמנית בשיעורי מכירות וביצוע מינימליים ומרווח כסוי סביר לסיום של הפרויקט;
- הקצאת מסגרות אשראי המובטחות בשעבוד פרויקטים מניבים ודמי שכירות יותנה בקיום שוכרים איתנים וכושר החזר לשרות החוב.

## היקף הפעילות והרווח הנקי

**כללי.** נוכח העליה בהיקף הפעילות בענף הדירות למגורים בשנת 2010, הרחיב הבנק את פעילותו העסקית מול חברות קבלניות. במרבית הפרויקטים בתהליך ביצוע דווח על קצב מכירות העולה על קצב הביצוע, דבר שהגדיל את היקף החשיפה לערבויות חוק מכר על חשבון ניצול אשראי בנקאי.

**הרווח הנקי** מהפעילות הסתכם בשנת 2010 ב-232 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 181 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 28.17%.

**שיעור תשואת הרווח הנקי,** המחושב על ההון שהוקצה לפעילות על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון בפעילות, הגיע ל-12.1% בשנת 2010, לעומת שיעור של 10.8% בשנת 2009.

**ההפרשה לחובות מסופקים** הסתכמה בשנת 2010 ב-161 מיליון ש"ח, לעומת 190 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 15.26%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות בניה ונדל"ן:

פעילות בינלאומית		פעילות מקומית						
מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010								
במיליוני שקלים חדשים								
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
558	129	9	120	429	67	252	110	– מחיצוניים
27	(30)	–	(30)	57	18	69	(30)	– בינמיגזרי
585	99	9	90	486	85	321	80	סך-הכל רווח מפעולות מימון
69	10	1	9	59	12	27	20	הכנסות תפעוליות ואחרות
654	109	10	99	545	97	348	100	<b>סך-הכל הכנסות</b>
161	85	53	32	76	(5)	38	43	הפרשה לחובות מסופקים
152	37	7	30	115	27	69	19	הוצאות תפעוליות ואחרות
341	(13)	(50)	37	354	75	241	38	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
110	(14)	(16)	2	124	27	84	13	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
232	2	(34)	36	230	48	157	25	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
12.1	0.8	(55.4)	17.8	14.9	21.2	12.1	19.7	תשואה להון (אחוזים)
21,699	3,270	875	2,395	18,429	2,521	14,080	1,828	יתרה ממוצעת של נכסים
3,607	354	–	354	3,253	699	1,785	769	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27,332	3,626	875	2,751	23,706	3,305	18,582	1,819	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:								
496	92	9	83	404	68	269	67	מרווח מפעילות מתן אשראי
25	7	–	7	18	3	9	6	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
64	–	–	–	64	14	43	7	אחר
585	99	9	90	486	85	321	80	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

נתונים עיקריים אודות פעילות בנייה ונדל"ן (המשך):

פעילות בינלאומית		פעילות מקומית		עסקים קטנים		עסקים קטנים		
מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי	מגזר עסקי
בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות
מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית
מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית
מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית
מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית	מסחרית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009								
במיליוני שקלים חדשים								
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
1,052	108	20	88	944	155	705	84	- מחיצוניים
(468)	2	-	2	(470)	(73)	(383)	(14)	- בינמיגזרי
584	110	20	90	474	82	322	70	סך-הכל רווח מפעולות מימון
85	32	3	29	53	13	23	17	הכנסות תפעוליות ואחרות
669	142	23	119	527	95	345	87	<b>סך-הכל הכנסות</b>
190	56	-	56	134	17	98	19	הפרשה לחובות מסופקים
193	71	10	61	122	25	79	18	הוצאות תפעוליות ואחרות
286	15	13	2	271	53	168	50	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
105	8	1	7	*97	*20	59	18	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
181	7	12	(5)	174	33	109	32	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
10.8	3.0	21.5	(2.4)	*12.1	16.4	9.4	51.9	תשואה להון (אחוזים)
21,039	3,565	880	*2,685	17,474	2,645	13,136	1,693	יתרה ממוצעת של נכסים
3,793	595	-	595	3,198	618	1,894	686	יתרה ממוצעת של התחייבויות
25,695	3,637	880	2,757	22,058	3,082	18,024	952	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:								
505	101	19	82	404	68	278	58	מרווח מפעילות מתן אשראי
21	8	-	8	13	3	6	4	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
58	1	1	-	57	11	38	8	אחר
584	110	20	90	474	82	322	70	<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

\* סווג מחדש.

## מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות

המגבלות שתוארו לעיל, בקשר למגזר העסקי חלות אף על פעילות בנייה ונדל"ן. בנוסף, ראוי לציין כי במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה על ריכוזיות אשראי ענפית, וזאת כאשר חלקו של האשראי באחריות התאגיד הבנקאי (כולל אשראי חוץ מאזני) הניתן לענף מסוים, כהגדרתו בהוראה, עולה על 20% מסך האשראי לציבור שבאחריות התאגיד הבנקאי. שיעור החשיפה לאשראי בענף הבינוי והנדל"ן בבנק ליום 31 בדצמבר 2010 הגיע לכ-18.44% (19.66% בסוף שנת 2009).

**מכתב בדבר "קבוצות רכישה".** ביום 25 במרס 2010 הופץ מכתב של המפקח על הבנקים, על רקע הגידול המשמעותי בהיקפי הפעילות של קבוצות רכישה, עד כדי הפיכתה לרכיב מהותי מאוד בתחום של התחלות הבניה למגורים. במכתב מצביע המפקח על הסיכונים בהם כרוכה פעילות קבוצות רכישה, בהשוואה לסיכון בהעמדת אשראי לדיר "סטנדרטי", אשר יוצרים חשש לפגיעה מהותית באיכות האשראי של התאגידים הבנקאיים. בהתאם למכתב, במהלך הבניה ועד להשלמתה, אשראי (מאזני וחוף מאזני) שהועמד לקבוצת רכישה, המיועדת לבנות עשר יחידות דיור ומעלה, יסווג כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן (אף אם קבוצת הרכישה לא התאגדה באופן רשמי). בהתאמה, האשראי האמור ישוקלל בשיעור של 100% בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (במקום שיעור של 35%, או 75%. בהתאם לכללי באול II, אילו האשראי היה נחשב כהלוואות לדיר).

בהתאם למכתב, האמור בו ייושם בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010. ההשפעה של ההוראה האמורה על יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון של הקבוצה במונחי II ליום 31 בדצמבר 2010, היתה זניחה. (מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם). בהמשך להנחייה האמורה פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 15 באוגוסט 2010 הבהרה, לפיה על אף השינוי הנדרש בסיווג הלוואות אלה, יחולו עליהן ההוראות לחישוב הפרשות לחובות מסופקים לפי שיטת "עומק הפיגור" (אם וכאשר יתקיימו התנאים לכך). **ערביות בנקאיות לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974** (להלן: "חוק המכר"). ביום 21 בנובמבר 2010 פורסמו תקנות המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (ערבות בנקאית), התשע"א-2010, אשר קובעות נוסח אחיד לערבות הבנקאית לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974. התקנות נכנסו לתוקף בחודש פברואר 2011. לתוקף, בוטלה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 456 בדבר נוסח כתב ערבות לפי חוק המכר.

## השירות ללקוחות המגזר

מרבית הפעילות העסקית במגזר הבניה והנדל"ן מתבצעת באמצעות אגף נדל"ן ותשתיות. האגף מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות הן לחברות הגדולות והן לחברות בדרג ביניים העוסקות בייזום והשקעות בתחומי הנדל"ן למגורים והמניב בשוק המקומי. בנוסף מתבצעת פעילות המימון של המגזר על ידי מנהלי עסקים באגף חברות גדולות, בעיקר מול חברות אחזקה, שעיקר פעילותן מתמצה באחזקת חברות בתחום הנדל"ן. במסגרת אגף נדל"ן ותשתיות פועלת יחידה לטיפול בעסקאות מורכבות של מימון השקעות בפרויקטים של תשתיות לאומיות (אנרגיה, חשמל, מתקני התפלה ומים, כבישי אגרה, בעיקר בשיטת PPP). היחידה עוסקת בהעמדת חבילות מימון מתאימות, תוך שיתוף משקיעים מוסדיים (להם יתרון בגיוס מקורות מימון ארוכים) או שיתוף גורמים בנקאיים במימון העסקה. ברמת הקבוצה הפעילות מתבצעת באמצעות חברות בת כמפורט להלן:

**בנק מרכנתיל דיסקונט** מעמיד את השירות ללקוחות המגזר באמצעות אגף נדל"ן המטפל בכל חברות הנדל"ן הפועלות במסגרת בנק זה, ועוסקות בתחומי ייזום הכולל מימון בשיטת "ליווי פיננסי סגור", למטרת ביצוע פרויקטים לבניית מבנים, בעיקר מבני מגורים (בטיפול מחלקת ליווי בניה), קבלנות ביצוע, נדל"ן מניב ואחזקות נדל"ן (בטיפול מחלקת נדל"ן).

## גורמי ההצלחה הקריטיים בפעילות

- גורמי ההצלחה הקריטיים בפעילות כוללים:
- קשר שוטף עם הלקוחות, שירות איכותי, שביעות רצון מתמשכת מטיב השירות והליווי הפיננסי בפרויקטים שהסתיימו;
  - מתן מענה מהיר לבקשות אשראי ושירותים נלווים אחרים;
  - שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים, המסייעים בתהליך קבלת החלטות ובקרה במהלך הליווי הפיננסי;
  - מיפוי וקריאה נכונה של השוק במטרה לזהות מערכת של סיכונים - סיכונים הטמונה בתחומי הפעילות השונים כבניה עממית למגורים, מגורי יוקרה, נכסים מניבים איכותיים בתחום המשרדים והמסחר;
  - איתור וליווי פרויקטים באזורי ביקוש במרכז הארץ ובפריפריה.

## מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של הפעילות

הלקוחות בענף פעילים בו זמנית מול מספר בנקים, כך שהיתרון היחסי בפעילות מושגת על היכרות ארוכת טווח של הבנק עמם ובכלל זה שביעות רצון מתמשכת מטיב השירות והליווי הפיננסי. לצורך מתן שירות איכותי ללקוחות דרוש משאב אנושי בעל מיומנות גבוהה, היכרות מעמיקה של לקוחות המגזר, מאפייני פעילותם וניתוח צרכיהם, תוך התאמת מוצרי הבנק לצרכים לעיל. בנוסף נדרשות מערכות למעקב ובקרה אחר חשיפות וסיכונים שונים במהלך הליווי. שיטת הליווי הפיננסי הסגור של פרויקטים אמורה, לכאורה, לאפשר לקבלן לממן כל פרויקט בבנק אחר. עם זאת בהתייחס לעובדה שעודפים בפרויקטים שמלווים על ידי הבנק או מסגרות שוטפות שהוקצו לחברות ו/או ליזמים משמשים במקרים רבים כהון עצמי למינוף פרויקטים אחרים, קיים קושי מסוים לבצע מעבר מבנק לבנק, בעיקר בקרב לקוחות קטנים ובינוניים, המושפעים במיוחד ממגבלת זמינות של אמצעים כספיים להזרמת הון. נדרשת גם היערכות מתאימה לצורך עמידה במגבלות רגולטוריות ובמגבלות פנימיות שקבע דירקטוריון הבנק לגבי שיעורי חשיפת הבנק המירבית במימון הענף.

## תחליפים למוצרים ולשירותים של הפעילות והשינויים שחלו בהם

המימון החוץ בנקאי מהווה מקור מימון תחליפי ללקוחות בענף לגבי אשראי לטווח ארוך ובינוני המשמש למימון השקעות ו/או רכישת נכסים מניבים, כאשר בפרויקטים לבניה הלקוחות מעדיפים בדרך כלל שימוש באשראי מגשר לטווח בינוני-קצר לתקופת ההקמה. החל מהמחצית השנייה של שנת 2009, על רקע שיפור בביצוע העסקי של חברות הפועלות בשוק המקומי והגאות בשוק ההון, גדלה זמינות חלק מהלקוחות הגדולים והחסונים בענף למקורות מימון חוץ בנקאיים. ההוראות שנקבעו בעקבות המלצות ועדת חודק, המחייבות קבלת בטחונות, הפכו את חברות המגזר ליעד מועדף על ידי הגופים המוסדיים בשל קבלת שעבוד בטחונות נדל"ניים. יחד עם זאת, ללקוחות הקטנים והבינוניים תלות גבוהה במערכת הבנקאית, בהשגת מקורות מימון לתמיכה בפעילותן.

## מבנה התחרות בפעילות והשינויים שחלו בו

עיקר התחרות בפעילות מתקיימת בתוך המערכת הבנקאית. בתקופות בהן ניתן לבצע גיוס הון ואג"ח בשוק ההון, מהווה המימון החוץ בנקאי מקור מימון תחליפי למימון לטווח ארוך אשר נדרש, בדרך כלל, להקמה ו/או רכישה של נכסים מניבים בארץ או בחו"ל או כהון למימון הקמת פרויקטים בחו"ל. במימון פרויקטים בתחום התשתית ונכסים מניבים בארץ קיימת תחרות מול בנקים מקומיים וגופים מוסדיים (כגון חב' ביטוח וקרנות פנסיה). חלק מהגופים המוסדיים עוסקים בהעמדת ערבויות חוק מכר לרוכשי דירות.

## התמודדות עם התחרות

האמצעים העיקריים להתמודדות עם התחרות כוללים מתן שירות מקצועי, מהירות תגובה ובניית מערכת תקשורת מקיפה ושוטפת עם הלקוחות, תוך ראייה כוללת של צרכיהם הפיננסיים.

## מוצרים ושירותים

השירותים הניתנים כוללים:

- אשראי להקמת פרויקטים המיועדים למגורים ו/או המיועדים לשמש כנכסים מניבים (בעיקר מסחר ומשרדים שחלקים ניכרים מתוכם משוקים מראש);
  - אשראי להקמה ורכישת נכסים מניבים המיועדים למסחר ומשרדים;
  - אשראי למימון שוטף ו/או השקעות בארץ, ובמקרים חריגים להשקעות בחו"ל;
  - העמדת ערבויות חוק מכר לרוכשי יחידות דיור וערבויות לבעלי הזכויות בקרקע במסגרת עסקאות קומבינציה;
  - מתן אשראי לפרויקטים בתחום התשתיות הלאומיות בשלב ההקמה והפעלה.
- לפרטים נוספים אודות השירות ללקוחות המגזר בבנק, ר' "המגזר העסקי" לעיל.

## פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיור

### התפתחויות בשוק המשכנתאות

שוק המשכנתאות מתאפיין בתחרות עזה ששוררת בין הבנקים הפועלים בו. היקף האשראי לדיור מכספי בנק, שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות בשנת 2010, לא כולל מיחוזורים פנימיים, הגיע לסך של 47,050 מיליון ש"ח, לעומת 34,622 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול של 35.9%. האשראי מכספי המדינה המשיך את מגמת הירידה שנמשכת מספר שנים וקטן ב-36.5%, לסך של 468 מיליון ש"ח. סך האשראי שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות בשנת 2010, לא כולל אשראי מכספי מדינה ומיחוזורים פנימיים, הסתכם בסך של 54,950 מיליון ש"ח, לעומת 39,758 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול של 38.2%.

## תחומי הפעילות

**הלוואות לרכישת או לבניית דיור.** הלוואות לרכישת יחידות דיור או לבנייתן (על ידי פרטיים). הלוואות ניתנות בעיקרן למשקי בית. הלוואות אלה מהוות את עיקר הפעילות בתחום המשכנתאות.

**הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים.** הלוואות הניתנות שלא במהלך רכישת או בניית יחידת דיור, אלא כנגד שעבודה. בנק דיסקונט למשכנתאות מציע לציבור שדירתו פנויה ממשכנתא, או שהיקף חוב המשכנתא בגינה נמוך יחסית, להשתמש בדירתו כבטוחה לגיוס הון לשימוש משק הבית.

**פעילות תומכת - ביטוח אגב משכנתא.** כבטוחה נוספת לאשראי שניתן על ידי בנק דיסקונט למשכנתאות, דורש בנק זה מלקוחותיו ביטוח נכס ובחלק מהמקרים ביטוח חיים.

במהלך שנת 2005 קבע המפקח על הבנקים, בשיתוף עם המפקח על הביטוח, הסדרים חדשים בתחום פעילות הבנקים למשכנתאות בשיווק ביטוח אגב מתן משכנתא לדיור, אשר אף עוגנו מאוחר יותר בחקיקה.

במשך שנים רבות הציע בנק דיסקונט למשכנתאות ללקוחותיו לבצע ביטוח זה באמצעותו, בעודו משמש סוכן ביטוח לענין זה. הלקוח היה רשאי לבחור בבנק דיסקונט למשכנתאות או בכל סוכן אחר. החל מיום 1 בינואר 2006 לא מציע עוד בנק דיסקונט למשכנתאות ביטוחים אלה כסוכן. בנק דיסקונט למשכנתאות הקים חברת בת **דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ**, שהינה סוכנות ביטוח. סוכנות הביטוח פועלת באופן עצמאי ומשווקת את הביטוחים באמצעות מוקד טלפוני הנפרד מהמוקד הטלפוני של הבנק.

## אסטרטגיה עסקית

בנק דיסקונט למשכנתאות רואה את עיקר פעילותו ואת מנוף ההתרחבות שלו בשנים הבאות בתחום האשראי לדיור, ועיקר מאמצי השיווק והמכירות שלו מוטים לפעילות זו. בנק דיסקונט למשכנתאות שם לו למטרה להעמיד משכנתאות לדיור ללקוחות דיסקונט ולשמר את לקוחותיו בעת מיחזור משכנתאות.

בנק דיסקונט למשכנתאות מעריך כי המרווח הפיננסי על מוצרי האשראי של הבנקים למשכנתאות הגיע לרמה נמוכה ביותר, במקביל לפניעה בהכנסות התפעוליות של הבנקים למשכנתאות, בשל התחרות הקשה הנטושה בתחום זה. בנק דיסקונט למשכנתאות מתמודד עם התחרות האמורה, בדרך של שיפור וייעול השירות, המשך הפעילות במסגרת מתווה דיסקונט והידוק הסינרגיה עם בנק דיסקונט, מימון קבוצות רכישה והרחבת פעילותו בהדרגה במתן אשראי לכל מטרה במימון דירת מגורים (ר' להלן).

## היקף הפעילות והרווח הנקי

**היקפי ביצוע של הלוואות לדיור.** בשנת 2010 הסתכם היקף הלוואות לדיור שבוצעו בסך של 4,906 מיליון ש"ח, לעומת 4,183 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה של 17.3%. הסך האמור כולל כ-370 מיליון ש"ח הלוואות שמוחזרו בשנת 2010, לעומת 232 מיליון ש"ח בשנת 2009, גידול של 59.3%.

**הרווח הנקי** מהפעילות הסתכם בשנת 2010 ב-39 מיליון ש"ח, לעומת 30 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 30%. **שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על ההון שהוקצה לפעילות על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון בפעילות, הגיע ל-5.7% בשנת 2010, לעומת 3.4% בשנת 2009.

**ההפרשה לחובות מסופקים** בפעילות הסתכמה בשנת 2010 ב-3 מיליון ש"ח, לעומת 3 מיליון ש"ח בשנת 2009.



להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיר:

פעילות מקומית			
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			
במיליוני שקלים חדשים			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
160	37	-	197
- מחיצוניים			
(43)	(13)	-	(56)
- בינמיזרי			
117	24	-	141
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
48	4	-	52
הכנסות תפעוליות ואחרות			
165	28	-	193
<b>סך-הכל הכנסות</b>			
4	(1)	-	3
הפרשה לחובות מסופקים			
118	10	-	128
הוצאות תפעוליות ואחרות			
43	19	-	62
רווח מפעולות רגילות לפני מסים			
16	7	-	23
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות			
27	12	-	39
<b>רווח נקי</b>			
4.7	10.8	1.4	5.7
תשואה להון (אחוזים)			
16,327	1,276	179	17,782
יתרה ממוצעת של נכסים			
1,531	69	-	1,600
יתרה ממוצעת של התחייבויות			
8,016	1,517	233	9,766
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון			
1,538	-	-	1,538
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול			
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:			
114	22	-	136
מרווח מפעילות מתן אשראי			
3	2	-	5
אחר			
117	24	-	141
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>			

נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיור (המשך):

פעילות מקומית			
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			
במיליוני שקלים חדשים			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
173	45	3	221
(64)	(24)	(2)	(90)
109	21	1	131
49	2	1	52
158	23	2	183
<b>סך-כל הכנסות</b>			
-	3	-	3
123	8	-	131
35	12	2	49
14	4	1	19
21	8	1	30
תשואה להון (אחוזים)			
2.7	10.1	13.6	3.4
14,879	1,262	123	16,264
1,760	87	-	1,847
12,350	1,256	123	13,729
1,772	-	-	1,772
מרכיבי הרווח מפעולות מימון:			
106	18	1	125
3	3	-	6
109	21	1	131
<b>סך-הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>			

מגבלות חקיקה

**הצעות חוק.** בחודש מרס 2010 הונחו על שולחן הכנסת שתי הצעות חוק בתחום ההלוואות לדיור:

- הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון - חובת הפניה לוועדה המיוחדת ולוועדת חריגים לפני הגשת בקשה לביצוע משכנתא), התש"ע-2010 - על פי הצעת החוק לא ניתן יהיה לפתוח תיק הוצאה לפועל למימוש משכנתא לפני זימון הלווה ומתן הסבר על זכותו לפנות לוועדת חריגים. הגשת בקשה לוועדה תוביל לעיכוב הליכי הביצוע למשך שישה חודשים או עד לקבלת החלטתה של הוועדה, לפי המאוחר. פתיחת תיק הוצאה לפועל ללא זימון הלווה לוועדת החריגים תחייב את הבנק לפצות את הלווה, ללא הוכחת נזק, בשיעור 10% מיתרת החוב לסילוק. ללווה הזכות לוותר על הזכות לקבלת פיצוי בשיעור 10% מיתרת החוב ולהגיש תביעה לפיצויים בגין מלוא הנזק שנגרם לו.
- הצעת חוק הלוואות ללא זכות חזרה, התש"ע-2010 - על פי הצעת החוק במקרה של כשל בתשלום החזר ההלוואה ניתן יהיה לפעול למימוש הנכס המשועבד בלבד, ללא זכות לתבוע את הלווה על יתרת חוב.

להערכת הבנק ובנק דיסקונט למשכנתאות, להצעות החוק האמורות, אם תקבלנה במתכונת המוצעת, תהיה השפעה מהותית על פעילות המשכנתאות של הקבוצה.

**מגבלת הלימות ההון.** כיוון שהפעילות במסגרת מתווה דיסקונט (ר' להלן) מתבצעת על ידי בנק דיסקונט למשכנתאות, היא עשויה להיות מוגבלת במגבלת הלימות ההון של בנק זה. יחס ההון לרכיבי סיכון של בנק דיסקונט למשכנתאות הגיע ביום 31 בדצמבר 2010 לשיעור של 18.3%. בשנים 2008-2009 השקיע הבנק סך של 160 מיליון ש"ח בהון בנק דיסקונט למשכנתאות וסך של 350 מיליון ש"ח בכתיבת החייבות של בנק זה.

ההשקעה נועדה לתמוך בהלימות ההון של בנק דיסקונט למשכנתאות ולאפשר לו להמשיך בפיתוח עסקיו.  
**מגבלת ריכוזיות אשראי.** על פי הוראות ניהול בנקאי תקין נדרשת הפרשה נוספת בגין ריכוזיות אשראי בהלוואות לדיור כאשר יתרת ההלוואות לדיור שביגין נעשתה הפרשה לפי עומק הפיגור, בניכוי ההפרשה, עולה על 1.5% מיתרת ההלוואות לדיור. ליום 31 בדצמבר 2010 היחס האמור בבנק דיסקונט למשכנתאות עמד על 1.09% ולכן לא נדרשה הפרשה.

**רפורמה בחוק הוצאה לפועל בעניין הגנת דיור חלופי.** לתיקון החוק צפויה להיות השפעה מהותית על שוק ההלוואות לדיור ועל הבנקים הפועלים בשוק זה. להערכת הבנק צפויה השלכה מהותית של חוק זה על ההכנסות מפעילות המשכנתאות.

**פס"ד בבית דין לחוזים אחידים.** לפרטים בדבר פסק דין שניתן בעניין תנאים מקפחים בחוזה הלוואה של הבנק הבינלאומי הראשון, ר' בסעיף "חקיקה ופיקוח" להלן. להערכת בנק דיסקונט למשכנתאות, לפסק הדין עלולה להיות השפעה מהותית עליו.

**מכתב המפקח על הבנקים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור.** ביום 11 ביולי 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור. בהוראה נקבע כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדיור נדרשים הבנקים לבחון מחדש את תיקי האשראי שלהם ואת מדיניות האשראי בנושא משכנתאות ולוודא כי מדיניותם תואמת את תאבון הסיכון שהוגדר באסטרטגיית העסקית שלהם. כן נקבע כי כל תאגיד בנקאי יבצע הפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור, בשיעור של 0.75% לפחות, בגין כל הלוואה לדיור שניתנה מיום 1 ביולי 2010 ואילך, ואשר שיעור המימון הראשוני שלה היה גבוה מ-60%.

בבנק דיסקונט למשכנתאות נערכה בחינה, ממנה עלה כי שיעור ההפרשה הנוספת המינימלית כאמור הינה ראוייה, בהינתן סיכון האשראי הקיים כיום באשראי חדש שניתן על ידי בנק דיסקונט למשכנתאות בשיעור המימון שנקב המפקח.

בשנת 2010 נדרשו בנק דיסקונט למשכנתאות ובנק מרכנתיל דיסקונט להגדיל את ההפרשה הנוספת בסך של כ-5.1 מיליון ש"ח כתוצאה מיישום ההוראה.

בהמשך להנחיות האמורות, במטרה לשפר את ניהול סיכון האשראי בתחום זה, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 13 ביולי 2010 הוראה המרחיבה את הדיווח בנושא הלוואות לדיור, בתוקף מיום 30 ביוני 2011.

**מכתב המפקח על הבנקים בנושא הלוואות ממונפות לדיור.** ביום 28 באוקטובר 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר שינוי משקל הסיכון, כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203, על חלק מהלוואה שהועמד בריבית משתנה. עיקרה של ההוראה הינה כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדיור, כל הלוואה חדשה לדיור, אשר אושרה החל מיום 26 באוקטובר 2010, שסכומה מעל 800,000 ש"ח ואשר שיעור המימון בה גבוה מ-60% וחלק הלוואה שניתן בריבית משתנה עולה על 25%, תחייב את הבנקים להעלות את משקל הסיכון בהלוואות אלו ל-100%.

**הוראה בנושא טיפול בחובות בעייתיים בחובות לדיור - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314.** לפרטים בדבר ההוראה, ר' ביאור 1 כד' (4) לדוחות הכספיים.

## תחרות

בענף המשכנתאות מתחרים מרבית הבנקים: בנק למשכנתאות, בנקים למשכנתאות שמוחזגו והפכו לאגף בבנק מסחרי ובנקים מסחריים. כמו כן, חלק מחברות הביטוח מציעות אף הן משכנתאות. התחרות בענף קשה, ומוטת מחיר באופן מובהק. התחרות מושפעת, בין היתר, מראיית ענף המשכנתאות כמוצר עוגן לשימור לקוחות קיימים ולגיוס לקוחות חדשים.

## שיווק מוצרי משכנתא

בנק דיסקונט למשכנתאות מעמיד את השירות ללקוחותיו ב-75 נקודות מכירה, ארבעה סניפים עצמאיים (סניף ראשי תל אביב, סניף פל ים בחיפה, סניף הבורסה ברמת גן וסניף מודיעין) ו-71 סניפים המצויים בתוך סניפי בנק דיסקונט לישראל בע"מ או בסמוך אליהם. כמו כן, מפעיל בנק דיסקונט למשכנתאות מוקד טלפוני, המחולק לשני מוקדים מתמחים: מוקד מכירות המטפל בפניות של לקוחות המתעניינים בהלוואה חדשה, לרבות ליווי שוטף של הלקוח בתהליך העמדת הלוואה, ומוקד קשרי לקוחות הנותן מענה ללקוחות קיימים.

בנק דיסקונט למשכנתאות עוסק בשיווק ופרסום מוצריו המרובים והמגוונים בהתאמה לצרכים המשתנים של הציבור, לתנאים הכלכליים המשתנים ולמגמות במשק. במקביל, ממשיך בנק דיסקונט למשכנתאות להרחיב את פעילותו באוכלוסיות מגוונות כגון: קבוצות רכישה, תושבי חוץ, אח"מים ועוד.

ההלוואות לדיור בבנק מרכנתיל דיסקונט ניתנות במסגרת סניפים מתמחים של בנק זה.

## מבצע לשיווק משכנתאות - מתווה דיסקונט

הבנק יחד עם בנק דיסקונט למשכנתאות יצאו בחודש יולי 2007 במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית, שנועד להגדיל את תיק האשראי של בנק דיסקונט למשכנתאות ואת חלקו בשוק המשכנתאות.

הבנק קובע את הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיק להם אישור זכאות לקבלת תנאי ריבית המתווה.

הבנק מעמיד לבנק דיסקונט למשכנתאות מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש (להלן: "הפקדון"). הוסכם כי במקרים של פרעון מוקדם או מיחזור האשראי, יפרע או ימוחרז במקביל הפקדון שהועמד על ידי הבנק. בתחילת שנת 2010, נוכח עודפי המקורות שהחלו להצטבר בבנק דיסקונט למשכנתאות, הוסכם כי בנק דיסקונט למשכנתאות יוכל לתת אשראי במסגרת המתווה גם ממקורותיו. בנק דיסקונט למשכנתאות מעמיד לבעלי אישור זכאות משכנתא בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים שקבע הבנק (נכון לשנת 2010 משכורת של 4,000 ש"ח ומעלה או הון בסכום מינימלי של חצי מיליון ש"ח).

הלקוח מחויב לעמוד בתנאים אלה במשך חמש שנים לפחות. במידה ולא עמד בתנאי הזכאות יעלה שיעור הריבית ללקוח בהתאם להנחיית הבנק (ובמקביל תועלה ריבית הפקדון באותו שיעור).

אישור הזכאות על ידי הבנק מאפשר ללקוח לפנות לבנק דיסקונט למשכנתאות לקבלת הריבית האטרקטיבית, אך אינו מחייב את בנק דיסקונט למשכנתאות לאשר מתן הלוואות משכנתא במסלול המתווה או בכלל מאחר והוא אשר נושא בסיכון האשראי.

בהתאם להסדר הקיים מספר שנים בין הצדדים, בנק דיסקונט למשכנתאות משלם לבנק עמלה חד פעמית בגין הפניית לקוחות קיימים של הבנק. הטיפול החשבונאי אותו נקטו הבנק ובנק דיסקונט למשכנתאות בדוחות הכספיים בקשר עם המבצע האמור הינו בהתאם לטיפול החשבונאי אותו הם נוטים בעסקאות של מתן הלוואות אחרות לדיור ובעסקאות של קבלת פקדונות אחרים מבנקים או מתן פקדונות אחרים לבנקים.

היקף האשראי שמעמיד בנק דיסקונט למשכנתאות עלה משמעותית בעקבות המתווה, מהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2007 לכ-4.1 מיליארד ש"ח בשנת 2010. בהתאם לנתוני בנק ישראל, נתח השוק של בנק דיסקונט למשכנתאות עלה מ-5.6% במחצית הראשונה של שנת 2007, ל-8.0% בשנת 2010 (9.5% בשנת 2009).

בנק דיסקונט למשכנתאות מעריך כי נתח השוק בו ימצא בחודשים הבאים ימשיך להיות גבוה יחסית לזה שהיה ערב כניסתו למתווה. האמור הינו מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכת בנק דיסקונט למשכנתאות בשים לב לגידול שנרשם בנתח השוק מאז הפעלת המתווה.

סה"כ האשראי שניתן לדיור במסגרת מתווה דיסקונט בשנת 2010 הסתכם בכ-3,537.0 מיליון ש"ח. סה"כ האשראי לדיור שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה הסתכם בכ-179.8 מיליון ש"ח. סה"כ הפקדונות שהעמיד הבנק במסגרת המתווה בשנת 2010 הסתכמו בסך של 3,184.4 מיליון ש"ח.

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים			
1,163.8	2,060.7	30.9	3,255.4
אשראי לדיור במסגרת מתווה דיסקונט - ממקורות שהעמיד הבנק			
281.6	-	-	281.6
אשראי לדיור במסגרת מתווה דיסקונט - ממקורות עצמיים של בנק דיסקונט למשכנתאות			
45.5	131.0	3.3	179.8
אשראי לדיור שלא במסגרת מתווה דיסקונט			
1,159.9	1,995.6	28.9	3,184.4
הפקדונות שהעמיד הבנק			

סך נוסף של 71.0 מיליון ש"ח הועמד בתחילת חודש ינואר 2011, מזה 3.9 מיליון ש"ח במגזר צמוד המדד, 65.1 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד בריבית משתנה ו-2.0 מיליון ש"ח במגזר צמוד מט"ח.

שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד היה 2.03% בשנת 2010. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה היה 2.20% בשנת 2010.

המקורות שהעמיד הבנק לבנק דיסקונט למשכנתאות הינם בשיעור הריבית על הלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

## מערכות מידע

בחודש פברואר 2007 אישר דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות את פרויקט "שמשים", אשר מטרתו הייתה שידרוג מערכות המידע הקיימות. לפרטים בדבר התקשרות בנק דיסקונט למשכנתאות עם הבנק לקבלת שירותי מחשוב, ר' "פרוייקטים מתוכננים עיקריים" ב-"מערכות מידע ומחשוב" בפרק "רכוש קבוע ומתקנים".

## הפעילות הבינלאומית

### כללי

פעילות קבוצת דיסקונט בחו"ל מתבצעת בעיקר באמצעות חברות הבת בארה"ב, בדרום אמריקה (כולל נציגויות) ובשוויץ ובאמצעות סניף הבנק באנגליה. הפעילות הבינלאומית מתאפיינת כפעילות עסקית מסחרית ובנקאות פרטית.

### מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

**מגבלת החשיפה לשלוחות בחו"ל.** בסוף חודש אוגוסט 2008 הפיץ המפקח על הבנקים הנחיה חדשה בעניין חשיפת התאגיד הבנקאי לפעילות שלוחות חו"ל. בהנחיה נקבע שעל דירקטוריון תאגיד בנקאי שפועל או שבכוונתו לפעול באמצעות שלוחות חו"ל, לדון ולאשר מסמך מדיניות מקיף בנושא הפעילות בשלוחות חו"ל. במסגרת המסמך האמור, דירקטוריון התאגיד הבנקאי נדרש, בין היתר, לקבוע מגבלה, או מערכת מגבלות, על החשיפה לפעילות שלוחות חו"ל, אשר ישקפו את התיאבון לסיכון לגבי פעילות שלוחות חו"ל, ובלבד שעיקר פעילות התאגיד הבנקאי והקבוצה הבנקאית תהיה בישראל.

התאגידים הבנקאיים נדרשו להיערך ליישום ההנחיה החדשה לא יאוחר מסוף חודש פברואר 2009. המגבלה שנקבעה בעבר במכתב הסדרה תבטל במקביל לאישור מגבלת החשיפה בידי דירקטוריון התאגיד הבנקאי. הפיקוח האריך לבנק מעת לעת את המועד ליישום ההוראה החדשה. ביום 24 במאי 2010, אימץ דירקטוריון הבנק את הצהרת התיאבון לסיכון של קבוצת דיסקונט, אשר גובשה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית, ה-ICAAP, בה נקבע, בין היתר, כי היקף פעילות השלוחות בחו"ל לא יעלה על 30% מסך נכסי הסיכון של הקבוצה (לא כולל סיכון תפעולי; בהתאם לנדבך הראשון להוראות באזל II). בנוסף, נקבעו מגבלות פרטניות לגבי ההיקף המקסימלי של נכסי הסיכון שיוקצה לכל אחת משלוחות הבנק בחו"ל ומגבלות פרטניות נוספות.

שיעור החשיפה המחושבת של הבנק לשלוחות חו"ל עמד על 19.0% מסך נכסי הסיכון ביום 31 בדצמבר 2010.

הבנק עוקב בתדירות חודשית אחר התפתחות שיעור החשיפה בגין פעילותו בשלוחות חו"ל.

**פיקוח רגולטורי בחו"ל.** פעילות המנזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות הרלבנטיות. לפרטים בדבר חקירה בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון באי די בי ניו יורק, ר' "דיסקונט בנקורפ אינק." בסעיף "חברות מוחזקות עיקריות" להלן וביאור 6 ד' לזוחות הכספיים.

### היקף הפעילות והרווח הנקי

**הרווח הנקי** הסתכם בשנת 2010 ב-108 מיליון ש"ח, לעומת סך של 132 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 18.18%. **שיעור תשואת הרווח הנקי**, המחושב על ההון שהוקצה לפעילות על בסיס היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון המשמשים בפעילות, הגיע ל-6.0% בשנת 2010, לעומת 7.3% בשנת 2009.

**ההפרשה לחובות מסופקים** הסתכמה בשנת 2010 ב-244 מיליון ש"ח, לעומת 221 מיליון ש"ח בשנת 2009, עליה בשיעור של 10.4%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות הבינלאומית:

משקי בית	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	אחר	סך-הכל	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010						
במיליוני שקלים חדשים						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	3	160	310	202	365	1,040
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	67	65	142	(78)	196
<b>סך-הכל הכנסות</b>	<b>3</b>	<b>227</b>	<b>375</b>	<b>344</b>	<b>287</b>	<b>1,236</b>
הפרשה לחובות מסופקים	-	140	91	10	3	244
הוצאות תפעוליות ואחרות	1	108	182	346	80	717
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	2	(21)	102	(12)	204	275
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	(1)	22	21	4	121	167
<b>רווח (הפסד) נקי</b>	<b>3</b>	<b>(43)</b>	<b>81</b>	<b>(16)</b>	<b>83</b>	<b>108</b>
תשואה להון (אחוזים)	108.9	(6.6)	12.7	(9.5)	22.5	6.0
יתרה ממוצעת של נכסים	36	5,981	7,665	4,591	16,159	34,432
יתרה ממוצעת של התחייבויות	161	1,496	3,252	18,006	10,156	33,071
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	36	9,417	9,074	2,115	5,180	25,822
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	7	184	308	226	330	1,055
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	29	58	94	(11)	170
<b>סך-הכל הכנסות</b>	<b>7</b>	<b>213</b>	<b>366</b>	<b>320</b>	<b>319</b>	<b>1,225</b>
הפרשה לחובות מסופקים	13	64	98	15	31	221
הוצאות תפעוליות ואחרות	1	150	243	306	75	775
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	(7)	(1)	25	(1)	213	229
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	-	11	22	25	39	97
<b>רווח (הפסד) נקי</b>	<b>(7)</b>	<b>(12)</b>	<b>3</b>	<b>(26)</b>	<b>174</b>	<b>132</b>
תשואה להון (אחוזים)	(74.7)	(2.9)	0.7	(18.7)	29.1	7.3
יתרה ממוצעת של נכסים	141	6,784	8,149*	4,184	18,619	37,877
יתרה ממוצעת של התחייבויות	25	1,993	4,226	17,685	12,217	36,146
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	141	8,773*	10,569*	2,073	6,194*	27,750

\* סוג מחדש.

## מיסוי

על פי הסכם עם רשויות המס בישראל, הכנסות חברות הבת הבנקאיות בחו"ל מתווספות להכנסה החייבת של הבנק, באופן שהבנק משלים את המס ששולם בחו"ל על הרווח החשבונאי לפני מס של חברות הבת בחו"ל, לסכום המס שהיה משולם בארץ בהתאם לשיעור המס שחל על הבנק בארץ.

## התפתחויות במגזר

**ניירות ערך מגובי נכסים.** לפרטים בדבר השקעות הקבוצה בניירות ערך מגובי נכסים, ר' לעיל "ניירות ערך" בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות".

**אידיבי (סוויס).** בחדש נובמבר 2010 הגיש סמנכ"ל אידיבי (סוויס) ומנהל הסיכונים שלו דוח ובו ממצאים שונים, ביניהם ממצאים המצביעים לכאורה על הפרות דין ונהלים. ממצאי הדוח הועברו לבדיקה חיצונית של KPMG (שוויץ) ומעבר להפרות שונות של נהלי הבנק לא נמצאו הפרות דין כנטען. דיווחים מתאימים נמסרו לרשויות בשוויץ.

## השירות ללקוחות המגזר

**אירופה.** אידיבי (סוויס) בנק, חברה בת בבעלות מלאה של בנק דיסקונט, שמקום מושבו בז'נבה, ואשר מפעיל גם סניף בציריך (לשעבר בנק ארזי אשר, כאמור, מוזג), מתמקד בבנקאות פרטית (Private Banking) ייחודית אשר באמצעותה הצליח לגייס לקוחות ולהגדיל את היקף הפעילות. השלוחה בשוויץ נותנת מענה ללקוחות הקבוצה וללקוחות פוטנציאליים, תושבי חוץ ותושבי ישראל, בשירותי בנקאות פרטית מתקדמים ובניהול השקעות במרכז פיננסי בינלאומי. בישראל פועלת נציגות של אידיבי (סוויס) בנק. הנציגות פועלת אך ורק במתן מידע, קידום (promotion) עסקי אידיבי (סוויס) בנק בישראל, וביצוע הפעולות הנלוות להגשת הבקשה לפתיחת חשבון ללקוח בבנק במדינת חוץ. כמו כן, לבנק נציגות בצרפת (פריס). הבנק בוחן את המשך הפעלת הנציגות.

לבנק סניף בלונדון, אשר מעניק שירותי בנקאות מסחרית ופרטית ללקוחות ישראלים ומקומיים, ולחברות בבריטניה ובמערב אירופה. עיקר פעילות הסניף במתן אשראי למגזר הנדל"ן למלונאות ולמימון פעילות סחר חוץ בענף הדלקים והאנרגיה. בנוסף, לסניף פעילות בתחום הבנקאות הפרטית. הסניף מעניק שרותי סחר חוץ הכוללים אשראי דוקומנטרי וניכיון שטרות. הסניף הינו באחריות החטיבה העסקית ומבוקר ומפוקח על ידי יחידת הפיקוח והבקרה על שלוחות הבנק בחו"ל במשרד הראשי בישראל, כמו גם על ידי הביקורת הפנימית ובקר האשראי של הבנק.

**ארצות הברית.** כאמור, אי די בי ניו יורק הינו הגדול בין הבנקים הישראלים הפועלים בחו"ל.

בנק זה מפעיל כיום שלושה סניפים בניו יורק (סניף סטטן איילנד נפתח בחודש ספטמבר 2010), סניף אחד בפלורידה, שני סניפים בקליפורניה וסניף באיי קיימן.

לאי די בי ניו יורק חברה בת בנקאית באורוגוואי - דיסקונט בנק (לטיין אמריקה) ונציגויות בדרום אמריקה ובישראל.

## שירותים ומוצרים עיקריים של אי די בי ניו יורק

**אשראי - אי די בי ניו יורק,** מעניק מימון למגוון חברות שמקום מושבן בארה"ב וכן, לעיתים, גם לראשי חברות פרטיות אלה. **מגזר החברות הבינוניות (Middle market) - אי די בי ניו יורק** פועל בעיקר בתחום של מימון למגזר החברות הבינוניות הפועלות בענפים שונים, ובמיוחד באזור המטרופוליטני של ניו יורק, בדרום פלורידה ובלוס אנג'לס. ענפי העסקים בהם אי די בי ניו יורק פעיל הם יהלומים ואבני חן, הלבשה ומוצרים נלווים, מזון, חברות מימון, קמעונאות, ארגונים שלא למטר רווח, ספורט וענף הבידור. ללקוחות מוענק מגוון מלא של שירותים ומימון, כולל ניהול חשבונות לקוחות, ערבויות, אשראי לקוחות, גביה, מקדמות כנגד חשבונות לקוחות ומלאי, משיכות יתר עונתיות ומימון יבוא.

**הלוואות מבוססות נכסים -** הלוואות אלה כוללות מימון חובות לקוחות, מימון מלאי רכישת ציוד, מכתבי אשראי, הלוואות לזמן קצוב וכן מימון מיזוגים ורכישות בשוק החברות הבינוניות. הלוואות מבוססות נכסים מאפשרות לאי די בי ניו יורק להעריך ולמנף את נכסיו של הלקוח לצורך מימון הון חוזר. ההבחנה בין אשראי המתייחס לנכסים לבין הלוואות מובטחות אחרות טמונה בהיקף המעקב הדרוש להבטיח את קיומם, ערכם ותקינותם של הבטחונות. התהליך של הערכה מתמדת של הבטחונות ופעילות השטח מבדילים מבחינה תיפקודית בין הלוואות המתייחסות לנכסים לבין הלוואות עסקיות מובטחות אחרות.

**רכישת חובות לקוחות (פקטורינג) -** פעילות זו משרתת טווח רחב של חברות מגוונות בענפי פעילות שונים. אחת העוצמות של אגף זה הינה היכולת להתאים את חבילת הפקטורינג לצרכיו של כל לקוח.

**הלוואות לענף הנדל"ן המסחרי -** המוצרים העיקריים הם קווי וכתבי אשראי וכן הלוואות בריבית קבועה ומשתנה לכל הסוגים של נכסי מקרקעין. לדוגמה: אשראי לצורך רכישה והתאמה לשימוש מחדש של נכסים המיועדים למסחר קימעונאי, למשרדים, למגורים ולמלונאות. ניתנות גם הלוואות לזמן ארוך לפרויקטים יציבים, כולל הלוואות משותפות עם מוסדות פיננסיים אחרים בארה"ב. מושם דגש על שמירת רמה גבוהה של איכות האשראי. אי די בי ניו יורק רואה עצמו מחויב לעזור ולתמוך בפיתוח ובהחייאה של שכונות.

**מסחר ומימון -** מכתבי אשראי ומימון סחר נלווים ממשיכים להיות מקור הכנסה משמעותי של אי די בי ניו יורק. אי די בי ניו יורק ממשיך לתפוס מקום נכבד בקבוצת הגופים המנפיקים מכתבי אשראי דוקומנטריים וממשיך להיות מדורג בעשירון העליון של קבוצת הבנקים המסחריים בארה"ב, לפי דוח ידען "עולם האשראי הדוקומנטרי", זאת מתוך 300 הבנקים שברשימתם. המערכת האוטומטית להנפקת מכתבי אשראי ביוזמת הלקוח המופעלת ב-אי די בי ניו יורק, הינה מערכת מכתבי אשראי עכשווית ואישית, מבוססת אינטרנט, אשר מחברת את המחשב האישי של החברה ישירות למחלקת תיקון מכתבי האשראי של אי די בי ניו יורק. התוכנה מאפשרת הנפקה ותיקון של מכתבי אשראי באופן מהיר, קל ומדויק יותר מאשר בעבר.

**בנקאות קמעונאית -** אי די בי ניו יורק מעניק מכלול מוצרים ושרותים בנקאיים, כולל חשבונות שיקים אישיים ועסקיים, חשבונות שוק ההון, פקדונות לזמן קצוב וכיו"ב.

**בנקאות פרטית בינלאומית -** ענף זה מעניק שירות ברמה אישית גבוהה ללקוחות שמחוץ לארה"ב. כמו בכל המגזרים ב-אי די בי ניו יורק, בניית קשר יציב ואיתן עם לקוחות מהווה ערך עליון, ומעידה על מסורת רבת-שנים זו הקשרים ארוכי הימים של הבנק עם לקוחותיו. פקדונות לקוחות שמחוץ לארה"ב מהווים כ-66% מכלל בסיס הפקדונות בבנק. המוצרים והשרותים הניתנים על ידי החברה הבת של אי די בי ניו יורק, העוסקת בתיווך ומסחר בשוק ההון, אי די בי קפיטל קורפ, גם הם עומדים לרשות לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית. פקידי מחלקת בנקאות פרטית בינלאומית הינם גם נציגים מורשים של אי די בי קפיטל קורפ.

**בנקאות פרטית ללקוחות ארה"ב -** הלקוחות הינם לקוחות פרטיים וגם חברות. המוצרים והשירותים של החברה הבת, העוסקת בתיווך ומסחר בשוק ההון, אי די בי קפיטל קורפ, עומדים גם הם לרשות הלקוחות הנ"ל.

**פקדונות -** כ-58% מכלל פקדונות הלקוחות ב-אי די בי ניו יורק, הינם פקדונות של תושבי אמריקה הלטינית. אותם משקיעים מגוונים את דפוסי ההשקעה שלהם בין מוצרים המבוססים על פקדונות המוצעים על ידי הבנק, לבין השקעה באמצעות חברת המסחר בבורסה של הבנק; בהתחשב בשעורי ריבית ותקופות לפרעון לעומת הזדמנויות בשוקי אגרות החוב והמניות.

## מבנה הקבוצה הבנקאית

קבוצת הבנק פועלת באמצעות בנקים מסחריים בארץ ובחו"ל, בנק למשכנתאות וחברות לשירותים פיננסיים. ההשקעה בחברות מאוחדות וכלולות הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 ב-10.2 מיליארד ש"ח, לעומת סך של 10.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009.

להלן התפלגות הרווח הנקי לפי מבנה הקבוצה:

תרומה בניטרול חיסוי השקעה <sup>(1)</sup>		תרומה לרווח הקבוצה	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
<b>פעילות בנקאית:</b>			
<b>בנקים מסחריים:</b>			
בארץ - הבנק (כולל סניפים בחו"ל)			
278	79	296	246
- בנק מרכזית דיסקונט			
180	113	180	113
- הבנק הבינלאומי הראשון			
<sup>(2)</sup> 161	<sup>(2)</sup> 180	<sup>(2)</sup> 161	<sup>(2)</sup> 180
בחו"ל - שלוחות הבנק			
130	130	112	(37)
בנק דיסקונט למשכנתאות			
30	29	30	29
<b>פעילות אחרת:</b>			
כרטיסי אשראי לישראל			
153	130	153	130
שירותים פיננסיים אחרים			
11	27	11	27
הרווח הנקי מפעולות רגילות			
943	688	943	688
רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות			
(20)	36	(20)	36
<b>רווח נקי</b>			
923	724	923	724

הערות:

(1) הבנק בארץ יצר עודף התחייבויות במטבע חוץ, המהוות חיסוי להשקעה של הבנק בדיסקונט בנקורפ אינק, וב-אידיבי (סוויס), במטרה להימנע מחשיפה לתנודות בהפרשי שער החליפין של השקל לעומת הדולר והפרנק השוויצרי. בדוח רווח והפסד של הבנק בארץ מוצגות הכנסות/הוצאות הפרשי שער על עודף ההתחייבויות, כאמור לעיל, בסעיף "רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים". הכנסות/הוצאות אלה נלקחות בחשבון בחישוב ההפרשה למס הכנסה. הכנסות/הוצאות הפרשי שער על ההשקעה בחו"ל מוצגות בסעיף "חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס". דרך טיפול זו משפיעה על הצגת הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים של הבנק בארץ, ועל התרומה לרווח הנקי של השלוחות בחו"ל. בשנת 2010 יוסף שער החליפין של השקל לעומת הדולר בשיעור של 6.0% לעומת ייסוף בשיעור של 0.7% בשנת 2009. בשנת 2010 פוחת שער החליפין של השקל לעומת הפרנק השוויצרי בשיעור של 3.3%, לעומת פחות בשיעור של 2.9% בשנת 2009. הייסוף נטו, בשנת 2010, גרם להגדלת הרווח הנקי מפעולות רגילות לאחר מס של הבנק בארץ בסך של כ-167 מיליון ש"ח, לעומת הגדלת הרווח בסך של כ-17 מיליון ש"ח בשנת 2009. במקביל חל גידול/קיצון בתרומת השלוחות בחו"ל לרווח הנקי של הבנק. כולל ביטול חלק מההפרשה למס בגין חלק הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי, בסך של 53 מיליון ש"ח, 2009 - 10 מיליון ש"ח (ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים).



## ניהול קבוצתי

הוראות ניהול בנקאי תקין מסדירות, בין היתר, את ההתנהלות הקבוצתית של התאגיד הבנקאי בנושאים שונים. הוראת ניהול בנקאי תקין 301 (בנוסח הקיים) מחייבת את דירקטוריון הבנק לקבוע מדיניות חשיפה לסיכונים שונים (סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים תפעוליים, סיכונים מזילות, סיכונים משפטיים וכו') לגבי חברות הבת שלו ושלוחותיו בחוץ לארץ. כמו כן על דירקטוריון הבנק לקבוע מדיניות בכל הקשור למעורבותו בקביעת תנאי העסקה ופרישה של עובדי חברות הבת של התאגיד הבנקאי ולדאוג כי יתקיים דיון בדירקטוריון חברות הבת בדבר התנאים כאמור. על הדירקטוריון להבטיח כי כל פעילות חדשה תאושר על ידו לאחר שעמד על הסיכונים הכרוכים בפעילות החדשה, בחן את המנגנונים בהם ישתמש לניהול, למדידה ולבקרת הסיכונים, יקבע מגבלות כמותיות ויוודא כי קיימים כח אדם, מקורות מימון ותשתית מיכונית וטכנולוגית שתבטיח קליטה וניהול נאותים של הפעילות והתאמה לקיים בתאגיד הבנקאי. כמו כן על הדירקטוריון לקבוע הנחיות שיבטיחו כי תאגידי שבשליטת התאגיד הבנקאי יעבירו לתאגיד הבנקאי את המידע הדרוש לו על מנת לקיים ברמה הקונצרנית מעקב שוטף, פיקוח ובקרה על עסקי הקבוצה ועל היקף הסיכונים. הנחיות אלו יכללו הקמת יחידת מטה מרכזית שתנתח את המידע האמור ותדווח להנהלת התאגיד הבנקאי על תמצית המידע ועל המלצותיה, על פי מתכונת דיווח שיאשר הדירקטוריון. הוראת ניהול בנקאי תקין 313 מחייבת יישום מגבלות לווה וקבוצת לווים על בסיס מאוחד. בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 החדשה (להלן: "ההוראה החדשה"), שהתפרסמה בחודש דצמבר 2010 (ר' "חקיקה ופיקוח" להלן), נקבע כי הדירקטוריון ידון, יחליט ויקבע הנחיות, לפי הענין, בדבר יעדי האסטרטגיה הכוללת של התאגיד הבנקאי ושל תאגידי נשלטים, לרבות שלוחותיו בארץ ובחוץ לארץ, לרבות הקווים העקרוניים לפעולה והתיאבון לסיכון. בנושא מנגנוני פיקוח ובקרה על תאגידי נשלטים נקבע כי הדירקטוריון יקבע הנחיות כלליות לגבי מבנה הממשל התאגידי בתאגידי נשלטים, כך שיתרום לפיקוח יעיל על הקבוצה. בהוראה החדשה נכללה, לראשונה, התייחסות למסגרת השיקולים של התאגיד הנשלט ונקבע בה כי על דירקטוריון התאגיד הנשלט להתחשב ביעדי האסטרטגיה הכוללת של הקבוצה, להתחשב במדיניות ניהול הסיכונים הכוללת של הקבוצה ולהתחשב בהנחיות הכוללות של הקבוצה בקשר עם מנגנוני הפיקוח והבקרה על תאגידי נשלטים, שנקבעו, בהתאמה, על ידי דירקטוריון התאגיד הבנקאי השולט, ככל שהם מתיישבים עם טובתו של התאגיד הבנקאי הנשלט ועם הוראות סעיף 11 לחוק החברות, שענינו תכלית החברה. לפרטים בדבר ניהול סיכונים קבוצתי, ר' "אסטרטגיות ותהליכים" בסעיף "ניהול סיכונים השוק ונזילות" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל. לפרטים בדבר החובה לקבוע מדיניות בנושא תנאי העסקה ופרישה בחברות הבת, ר' "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" בפרק "משאבי אנוש" להלן.

## חברות מוחזקות עיקריות

כ-24.5% מסך כל הנכסים במאזן המאוחד בסוף שנת 2010 הינם נכסי חברות מאוחדות בארץ וכ-20.5% מסך כל הנכסים במאזן המאוחד הינם של חברות מאוחדות וסניפים בחו"ל. התרומה לרווח הנקי של החברות המאוחדות בארץ הסתכמה בשנת 2010 ב-327 מיליון ש"ח (בשנת 2009 הסתכמה התרומה ב-363 מיליון ש"ח). התרומה לרווח הנקי של חברות מאוחדות בחו"ל הסתכמה בשנת 2010 בהפסד בסך 37 מיליון ש"ח (בשנת 2009 הסתכמה התרומה ברווח בסך של 112 מיליון ש"ח), התרומה לרווח הנקי של חברות כלולות הסתכמה בשנת 2010 ב-186 מיליון ש"ח (בשנת 2009 הסתכמה התרומה ב-153 מיליון ש"ח). סך התרומה של החברות המוחזקות, בארץ ובחו"ל, לרווח הנקי של הבנק בשנת 2010 הסתכמה ב-476 מיליון ש"ח, לעומת סך של 628 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 24.2%. בניטרול ההשפעה של חיסוי ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, בניכוי השפעת המס, הייתה התרומה של החברות המוחזקות בארץ ובחוץ לארץ, לרווח הנקי של הבנק בשנת 2010, מסתכמת ב-643 מיליון ש"ח, לעומת סך של 646 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 0.5%. להלן יובאו עיקרי ההתפתחויות בחברות המוחזקות העיקריות.

## דיסקונט בנקורפ אינק.

דיסקונט בנקורפ אינק. הינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק. דיסקונט בנקורפ אינק. היא חברת אחזקות בנקאיות שהתאגדה על פי חוקי מדינת דלאוור. בנקורפ מחזיקה במלוא הבעלות והשליטה ב-אי די בי ניו יורק. אי די בי ניו יורק הינו הגדול בין הבנקים הישראליים הפועלים בחו"ל. בהתאם למסמכי היסוד של בנקורפ, אי די בי ניו-יורק לא ימכר על ידי בנקורפ, אלא אם ניתנה לכך הסכמה מראש של בנק דיסקונט. (הנתונים המובאים בסעיף זה להלן נלקחו מהדוחות הכספיים המבוקרים של בנקורפ).

**סך כל הנכסים** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-9,319 מיליון דולר, לעומת 9,520 מיליון דולר בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 2.1%.

לפרטים בדבר השקעות אי די בי ניו יורק באגרות חוב מגובות משכנתא, ר' "התפתחות נכסים והתחייבויות" לעיל וביאור 3 לדוחות הכספיים להלן.

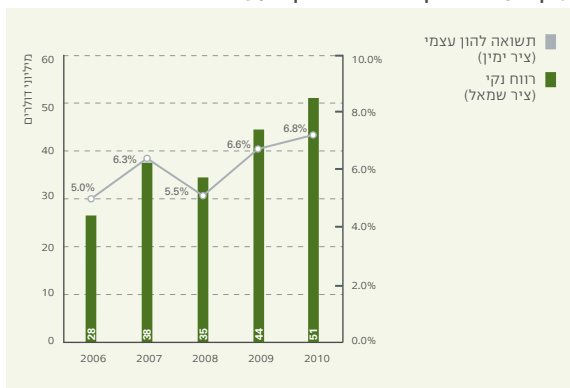
**סך כל האשראי** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-3,858 מיליון דולר, לעומת 3,491 מיליון דולר בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 10.5%.  
**סך כל הפקדונות** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-6,112 מיליון דולר, לעומת 6,208 מיליון דולר בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 1.5%.  
**ההון העצמי** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-767 מיליון דולר, לעומת 710 מיליון דולר בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 8.0%.  
**יחס ההון לרכיבי סיכון**, המחושב בהתאם לכללים המחייבים בעניין זה בארה"ב, עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על 14.7%, לעומת 14.9% ביום 31 בדצמבר 2009.

**הרווח הנקי** הסתכם בשנת 2010 בסך של 51.3 מיליון דולר, לעומת סך של 43.8 מיליון דולר בשנת 2009, עליה בשיעור של 17.1%.  
 העליה ברווח הושפעה, בעיקר, מירידה בהפרשה להפסדים בגין ירידת ערך של ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך של 18.8 מיליון דולר אשר קוזזה בירידה בהכנסות המימון. מנגד, חלה עליה בהפרשה לחובות מסופקים, בסך של 4.6 מיליון דולר, וירידה בהוצאות המס, בסך של 5.4 מיליון דולר.

**התשואה להון העצמי** הגיעה בשנת 2010 לשיעור של 6.8%, לעומת שיעור של 6.6% בשנת 2009.  
**התרומה של השקעת הבנק בבנקורפ לתוצאות העסקיות של הבנק** הגיעה בשנת 2010 להפסד בסך של 24 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס נוסף החל על הבנק בישראל בסך של 35 מיליון ש"ח), לעומת רווח בסך של 120 מיליון ש"ח בשנת 2009 (לאחר ניכוי הפרשה למס נוסף החל על הבנק בישראל בסך של 24 מיליון ש"ח).

התרומה האמורה מורכבת מהרווח הנקי בשנת 2010 של בנקורפ (לאחר ניכוי ההפרשה למס כאמור) בסך של 141 מיליון ש"ח ובניכוי הפרשי שער על ההשקעה בסך של 165 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך של 141 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס כאמור) ובניכוי הפרשי שער על ההשקעה בסך של 21 מיליון ש"ח בשנת 2009.  
 במקביל להפרשי שער על ההשקעה האמורה, נרשמו בבנק בישראל בשנת 2010 ובשנה הקודמת, הכנסות/הוצאות מימון בגין עודף ההתחייבויות במטבע חוץ, שהבנק יצר כחיסוי להשקעה בבנקורפ.

בנקורפ- רווח נקי ותשואה להון העצמי



בנקורפ- התפתחות אשראי ופקדונות הציבור



## בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

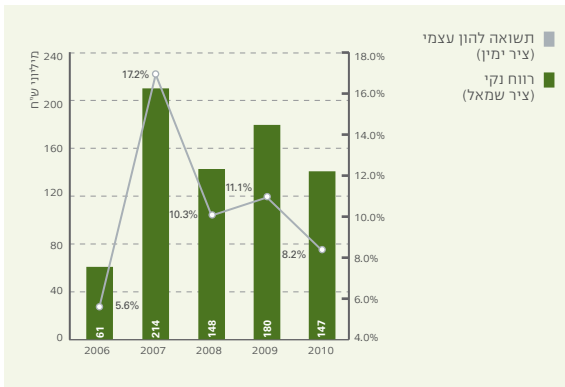
בנק מרכנתיל דיסקונט הינו חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק.  
 בסוף שנת 2010 פעל בנק מרכנתיל דיסקונט באמצעות 77 סניפים, בהשוואה ל-73 סניפים בשנת 2009.  
**סך כל הנכסים** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-22,560 מיליון ש"ח, לעומת סך של 21,807 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 3.5%.  
**סך כל האשראי לציבור** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-15,082 מיליון ש"ח, לעומת סך של 13,848 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 8.9%.  
**סך כל פקדונות הציבור** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-18,736 מיליון ש"ח, לעומת סך של 18,178 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 3.1%.

**ההון העצמי** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-1,855 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,695 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 9.4%.  
**יחס ההון לרכיבי סיכון**, עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על 13.6%, לעומת 12.2% ביום 31 בדצמבר 2010. ביום 25 בינואר 2011, קבע דירקטוריון בנק מרכנתיל דיסקונט כי יחס הלימות ההון הכולל של בנק זה לא יפחת משיעור של 13%.

**הרווח הנקי** הסתכם בשנת 2010 ב-147 מיליון ש"ח, לעומת סך של 180 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 18.3%. הגורמים העיקריים אשר השפיעו על התוצאות העסקיות של בנק מרכזיתל דיסקונט בשנת 2010, בהשוואה לשנת 2009: ירידה ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (ירידה של 14 מיליון ש"ח, המהווה 2.0%); ירידה בהפרשה לחובות מסופקים (ירידה של 6 מיליון ש"ח, המהווה 5.3%); ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות (ירידה של 53 מיליון ש"ח, המהווה 12.9%) ועליה בהוצאות התפעוליות והאחרות (עליה של 57 מיליון ש"ח, המהווה 8.2%) וירידה בשיעור המס האפקטיבי. מנגד, רשם בנק מרכזיתל דיסקונט בתקופת הדוח רווח מפעולות בלתי רגילות בסך של 34 מיליון ש"ח. הירידה בהכנסות מימון נבעה, בעיקר, מקיטון בהכנסות מימון אחרות אשר מוסבר, בעיקר, בירידה בסך של 37 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש איגרות חוב, וירידה בסך של 15 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית, בגין סכומים שנבנו מחובות בעייתיים. הירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות מוסברת בקיטון של 24 מיליון ש"ח ברווחים, נטו, שנצברו ביעודות לזכויות עובדים ומירידה בסך של 46 מיליון ש"ח בהכנסות ממימוש מניות ודיבידנד מבזק שנרשמו אשתקד. הירידה בהכנסות התפעוליות קוזזה על ידי עליה בשיעור של 4.7% בעמלות התפעוליות. הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות נבע, בעיקר, מעליה של 14.2% בהוצאות משכורות והוצאות נלוות, עקב עדכון הפרשות לזכויות עובדים ועליה במספר המשרות ובתעריפי השכר.

**התשואה להון העצמי** הגיעה בשנת 2010 לשיעור של 8.2%, לעומת שיעור של 11.1% בשנת 2009. לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה, בין היתר, נגד בנק מרכזיתל דיסקונט ונגד הבנק, בעניין תשלומים שקיבלו בגין עיקולים בהוצאה לפועל במדיה מגנטית, ר' ביאור 19 ג' סעיף 11.3 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר בקשה למתן פסק דין הצהרתי בעניין חיוב חשבונו של חייב בריבית הפרה, ר' ביאור 19 ג', סעיף 11.9 לדוחות הכספיים.

מרכזיתל- רווח נקי ותשואה להון העצמי



מרכזיתל- התפתחות אשראי ופקדונות הציבור



## בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

בנק דיסקונט למשכנתאות (להלן: "בדמ"ש") הינו חברה בת בעלות ובשליטה מלאים של הבנק. בנק דיסקונט למשכנתאות מפעיל 75 נקודות מכירה, ארבעה סניפים עצמאיים (סניף ראשי תל אביב, סניף פל ים בחיפה, סניף הבורסה ברמת גן וסניף מודיעין) ו-71 סניפים המצויים בתוך סניפי בנק דיסקונט או בסמוך אליהם.

**סך כל הנכסים** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-17,418.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של 15,884.4 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 9.7%.

**סך כל האשראי לציבור** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-17,099.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של 15,294.1 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 11.8%.

**ההון העצמי** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-1,120.5 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,090.1 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 2.8%.

**הרווח הנקי** בשנת 2010 הסתכם ב-30.4 מיליון ש"ח, לעומת סך של 31.0 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 1.9%.

התוצאות העסקיות של בדמ"ש בשנת 2010 הושפעו, בין היתר, מעליה ברווח מפעולות מימון (סך של 6.8 מיליון ש"ח, המהווה 5.9%), מירידה בהפרשה לחובות מסופקים (סך של 4.8 מיליון ש"ח), ומירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות (סך של 5.0 מיליון ש"ח, המהווה 4.1%).

**התשואה להון העצמי** הגיעה בשנת 2010 לשיעור של 2.8%, לעומת שיעור של 3.4% בשנת 2009.

**יחס ההון לרכיבי סיכון**, עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על 18.3%, בהשוואה ל-18.8% ביום 31 בדצמבר 2009. ביום 31 בדצמבר 2009, השקיע הבנק בהון מניות בדמ"ש סך של 160 מיליון ש"ח. ההשקעה נועדה לתמוך בהלימות ההון של בדמ"ש ולאפשר לו להמשיך בפיתוח עסקיו. ביום 21 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון בדמ"ש כי יחס הלימות ההון הכולל של בנק זה לא יפחת משיעור של 13%.

**התרומה של בדמ"ש לתוצאות העסקיות של הבנק** הסתכמה בשנת 2010 בסך של 29.4 מיליון ש"ח, לעומת 30.0 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 2.0%.

לפרטים בדבר תלויות בדמ"ש בע"מ ר' ביאור 19 ג' סעיף 11.10 לדוחות הכספיים בעניין גביית עמלות בגין ביטוחי חיים וביטוחי דירות של לווים סעיף 11.11 בעניין גביית עמלת פרעון מוקדם במקרים של מימוש פוליסת ביטוח חיים של לווים שנפטרו, סעיף 12.1 בעניין ביטוח נכסים בסכום העולה על סכום הכינון שלהם וסעיף 12.4 בעניין גביית עמלת פרעון מוקדם בהלוואות מסחריות.

## הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ הינו חברה כלולה של הבנק. ביום 31 בדצמבר 2010 החזיק הבנק ב-26.4% מהון המניות וזכויות ההצבעה. לפרטים בדבר הסכם עם פיבי אחזקות, בדבר החזקות הבנק במניות הבנק הבינלאומי, ר' "הסכמים מהותיים" להלן וביאור 6 ד' לדוחות הכספיים.

**הרווח הנקי** הסתכם בשנת 2010 בסך של 484 מיליון ש"ח, לעומת 568 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה בשיעור של 14.8%. **חלק הבנק ברווח הנקי** של הבנק הבינלאומי הסתכם בשנת 2010 בסך של 180 מיליון ש"ח (כולל סך של 53 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון), לעומת סך של 161 מיליון ש"ח בשנת 2009 (כולל סך של 10 מיליון ש"ח בגין ביטול חלק מההפרשה למס בגין ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון).

**התשואה להון העצמי** בשנת 2010 הגיעה לשיעור של 8.0%, לעומת 9.7% בשנת 2009.

**יחס ההון לרכיבי סיכון**, עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על 12.50%, לעומת 13.81% ביום 31 בדצמבר 2009.

**חלוקת דיבידנד**. ביום 6 בספטמבר 2010, קיבל הבנק מהבנק הבינלאומי דיבידנד במזומן בסך של 212 מיליון ש"ח.

**איחוד הון**. עם השלמת מהלך איחוד ההון של הבנק הבינלאומי, עלה שיעור החזקותיו של הבנק בבנק הבינלאומי ל-26.4% בהצבעה. בהתאם להוראות ההסכם עם פיבי אחזקות, הפקיד הבנק בידי נאמן מניות בבנק הבינלאומי המעניקות לו זכויות הצבעה מעבר לשיעור של 11.09% חלוקת הדיבידנד ואיחוד ההון נערכו בהתאם להסכם האמור עם פיבי אחזקות.

לפרטים בדבר תובענה מסויימת שהוגשה נגד הבנק הבינלאומי ובקשה להכיר בה כייצוגית, בעניין עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, ר' ביאור 19 ג' 13 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית, שהוגשה נגד הבנק הבינלאומי בעניין קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים לפיה התקיימו בין הבנקים הסדרים כובלים, ר' ביאור 19 ג' לדוחות הכספיים, סעיף 12.4.

## חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

כרטיסי אשראי לישראל (להלן: "כאל") הינה חברה בת של הבנק. ליום 31 בדצמבר 2010 הבנק החזיק 71.8% מזכויות ההון ו-79.0% מזכויות הצבעה בכאל. כאל מתפעלת כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", "דיינרס" ו-"MasterCard".

**סך כל הנכסים** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-8,646 מיליון ש"ח, לעומת סך של 8,579 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 0.8%.

**ההון העצמי** הסתכם בסוף שנת 2010 ב-1,131 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,056 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 7.1%.

ביום 15 במרס 2009 אימץ דירקטוריון כאל מדיניות, לפיה כאל לא תחלק דיבידנד מרווחים שנצברו או מרווחים שייצברו בכאל עד ליום 31 בדצמבר 2009. **יחס ההון לרכיבי סיכון**, עמד ביום 31 בדצמבר 2010 על 16.2%, בהשוואה ל-13.7% ביום 31 בדצמבר 2009.

ביום 27 בפברואר 2011 אימץ דירקטוריון כאל מדיניות לפיה יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה לא יפחת משיעור של 15%.

**חלוקת דיבידנד**. ביום 31 בדצמבר 2010 חילקה כאל דיבידנד בסך של 150 מיליון ש"ח מרווחי שנת 2010 (חלק הבנק כ-108 מיליון ש"ח). ביום 23 במרס 2011, החליט דירקטוריון כאל לחלק דיבידנד בסך של 75 מיליון ש"ח, מרווחי שנת 2011 (חלק הבנק כ-54 מיליון ש"ח).

**סך כל ההכנסות** הסתכם בשנת 2010 ב-1,104 מיליון ש"ח, לעומת 1,157 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 4.6%.

**הרווח הנקי** הסתכם בשנת 2010 ב-215 מיליון ש"ח, לעומת 249 מיליון ש"ח בשנת 2009, ירידה של 13.7%.

**התשואה להון העצמי** הגיעה בשנת 2010 לשיעור של 18.3%, בהשוואה לשיעור של 26.3% בשנת 2009.

**התרומה של כאל לרווח הנקי** של הבנק בשנת 2010 הסתכמה בסך של 130 מיליון ש"ח, לעומת סך של 153 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**הנפקת כתבי התחייבות לבנק**. ביום 31 בדצמבר 2010 הנפיקה כאל לבנק כתבי התחייבות נדחים, בסך של 30 מיליון ש"ח.

**חולשות מהותיות במערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי - 2009**. בדוח השנתי לשנת 2009 דיווחה כאל על שתי חולשות מהותיות שאותרו במערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, כמתואר להלן:

1. על רקע ממצאים של הביקורת הפנימית של כאל, העריכה הנהלת כאל, במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, את הבקרה

הפנימית על הדיווח הכספי בהתייחס לרישומי הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום. ההערכה האמורה הצביעה על קיומה של חולשה מהותית, שנובעת מהעדר בקרה פנימית אפקטיבית אשר נדרשת בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בהוצאות, בעיקר הוצאות השיווק והפרסום, ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם.

נכון ליום 30 ביוני 2010, כאל השלימה את המהלך לחיזוק ושיפור הבקורות (remediation) בקשר עם רישום הוצאות כאמור לעיל. לאור שיפור הבקורות ולאחר בדיקת האפקטיביות שלהן, העריכו הדירקטוריון והנהלת כאל כי החולשה המהותית בקשר עם רישום הוצאות (בעיקר הוצאות שיווק ופרסום), אינה מתקיימת עוד החל מיום 30 ביוני 2010.

2. במהלך ביקורת שביצע המבקר הפנימי של כאל בסוף שנת 2009 ובתחילת שנת 2010, התגלו ליקויים מהותיים בסביבת הבקרה של כאל אינטרנשיונל בע"מ, חברה בת של כאל, אשר פעלה בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, ופעילותה מוזגה לתוך כאל ביום 31 בדצמבר 2009. על רקע ממצאי הביקורת הפנימית ולאור התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי (לפרטים נוספים, ר' ביאור 33 א' לדוחות הכספיים), העריכה הנהלת כאל, במסגרת עריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, את מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בכאל אינטרנשיונל, בהתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי. ההערכה האמורה הצביעה על קיומה של חולשה מהותית במערך הבקרה ברמת הארגון, המתייחס לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, שנובעת מהעדר תהליכי בקרה תומכים וסביבת בקרה נאותה בחברת כאל אינטרנשיונל, הנדרשים בכדי להבטיח שהרישומים החשבונאיים הקשורים בפעילות זו ירשמו, יעובדו, יסוכמו וידווחו במידה סבירה של בטחון לגבי מהימנותם.

מרכיבי הבקרה ברמת הארגון הינם: סביבת הבקרה; תהליך הערכת הסיכונים ברמת הארגון; מידע ותקשורת; פיקוח ומעקב. במרבית המרכיבים האמורים נמצאו ליקויים, שכאמור הצטברו כדי חולשה מהותית.

במהלך שנת 2010 בחנה כאל את התהליכים המרכזיים אשר משפיעים על מרכיבי הבקרה ברמת הארגון, בסיוע יועצים חיצוניים, ופעלה לחיזוק הבקורות והפעולות ברמת הארגון, בפרט אלה אשר מהוות את התשתית להלך הרוח ולאופי ההתנהלות בארגון (Tone at the top). זאת, מתוך תפיסה שגישתה הנחרצת של ההנהלה בעניינים אלה תחלחל במורד המבנה הארגוני ותביא לחיזוק מערך הבקרה הפנימית ושיפור יעילותו. במסגרת זו הוטמחו שינויים בתהליכי העבודה בכאל, שעיקרם התווית תרבות דיווח ושקיפות, תרבות ציות לדרישות החוק והרגולציה, העמקת השליטה והבקרה של ההנהלה והדירקטוריון ושיפור הממשל התאגידי.

בין הצעדים שנקטו: החלפת בכירים בכאל, מיפוי סיכונים, פיתוח כלי בקרה וניטור, שיפור מסמכי המדיניות, עדכון ורענון נהלים ושיפור זרימת המידע בתוך כאל ומחוצה לה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010, כאל השלימה את המהלך לחיזוק ושיפור הבקורות (remediation) המתייחסות למרכיבי הבקרה ברמת הארגון. לאור שיפור הבקורות ולאחר בדיקת האפקטיביות שלהן, העריכו הדירקטוריון והנהלת כאל כי החולשה המהותית במערך הבקרה הפנימית ברמת הארגון, המתייחסת לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, אינה מתקיימת עוד החל מיום 31 בדצמבר 2010.

יצוין כי במסגרת בחינת התהליכים כאמור, אותרו ליקויים שונים, שהטיפול בחלקם טרם הושלם והוא נכלל בתוכנית העבודה של החברה לשנת 2011, ובכלל זה בנושאים הבאים: השלמת הטיפול בממצאי דוח ביקורת בנק ישראל בנושא איסור הלבנת הון, מינוי פונקציה נפרדת של מנהל סיכונים ראשי, השלמת בניית מערך הייעוץ המשפטי, המשך הכשרות ייעודיות לדרגי הניהול, השלמה של כתיבת נהלים והטמעתם.

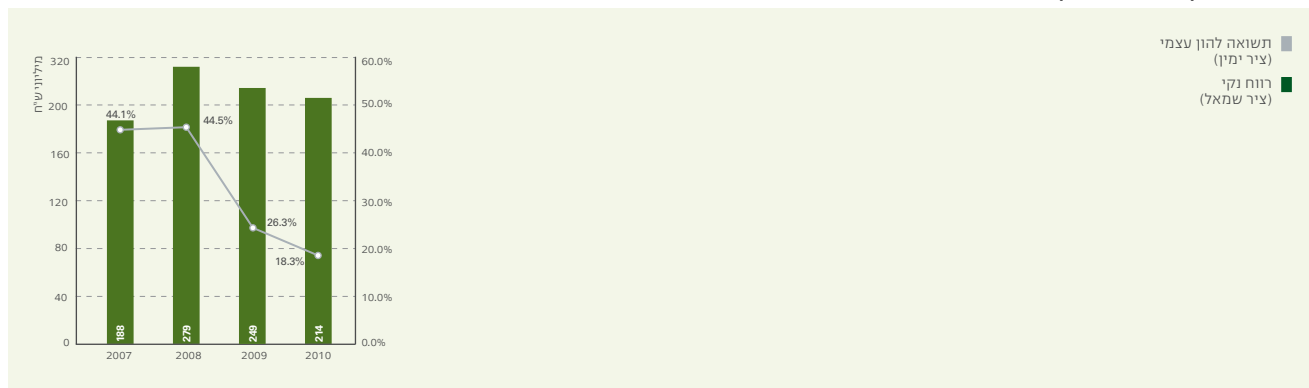
בחוות דעתם על בקרה פנימית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, ציינו רואי החשבון המבקרים של כאל כי לדעתם, לאור החולשות המהותיות שדיחתה הנהלת כאל כאמור, כאל לא קיימה בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-COSO. עוד ציינו רואי החשבון המבקרים של כאל כי החולשות המהותיות הנ"ל נשקלו בקביעת אופי, עיתוי והיקף נהלי הביקורת שבוצעו בביקורתם על הדוחות הכספיים המאוחדים של כאל לשנת 2009, והדוח בקשר לבקרה הפנימית על דיווח כספי, לא השפיע על דוח רואי החשבון המבקרים שלהם בקשר לדוחות הכספיים השנתיים, אשר כלל חוות דעת בלתי מסויגת על הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל.

מערך הבקרה הפנימית על דיווח כספי בכאל ליום 31 בדצמבר 2010, בוקר על ידי רואי החשבון המבקרים ונמצא אפקטיבי.

**ביקורת בכאל בנושא יישום "חוק איסור הלבנת הון"**. במחצית השניה של שנת 2008 ובמחצית הראשונה של שנת 2009, ערכה מחלקת הביקורת של בנק ישראל ביקורת רוחב בכאל בנושא יישום חוק איסור הלבנת הון. ביום 20 ביוני 2010, נמסר לכאל דוח הביקורת, בו פורטו ליקויים שנמצאו במהלך הביקורת ואשר מהווים הפרה לכאורה של הוראות דין שונות ובכלל זה הוראות אותן נדרשת כאל ליישם מנכ"ח הוראות המפקח על הבנקים. בדוח הביקורת נדרשה כאל, בין היתר, לפעול לתיקון הליקויים שנמצאו ולקבוע נהלים ודרכי פעולה לשם עמידה בהוראות החוק והתקנות. כאל פועלת לתיקון הליקויים וליישום ההמלצות שנכללו בדוח הביקורת.

לפרטים בדבר הפעילות בתחום כרטיסי אשראי, ובכלל זה בדבר התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, ר' פעילות כרטיסי אשראי" בסעיף "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים" לעיל וביאור 33 לדוחות הכספיים.

כאל - רווח נקי ותשואה להון העצמי



דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ

חברת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (להלן: "דש"ה") הינה חברה מאוחדת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק, הפועלת בתחום ההשקעות בחברות, בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון, בתחום הבנקאות להשקעות ובתחום חיתום להנפקות וניהולן (באמצעות חברה בת).

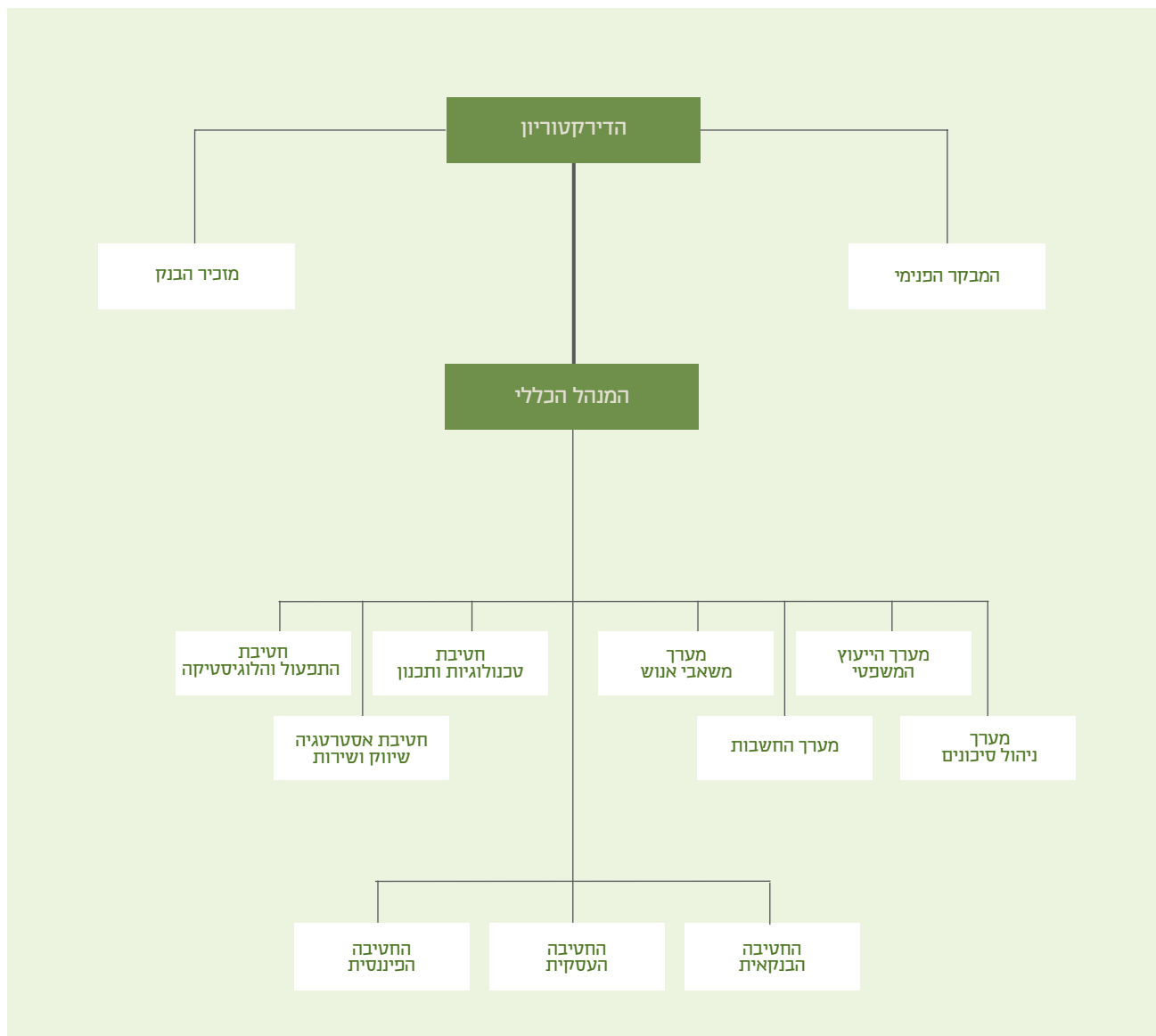
**סך כל הנכסים** ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם ב-703 מיליון ש"ח, לעומת סך של 690 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 1.9%. **הרווח הנקי** בשנת 2010 הסתכם ב-10.5 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בשנת 2009.

**התרומה של השקעת הבנק בדש"ה לתוצאות העסקיות של הבנק**, הסתכמה בשנת 2010 בהפסד בסך של 9 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 7 מיליון ש"ח בשנת 2009. (הפער בין הרווח הנקי של דש"ה לבין תרומתה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מהבדלים ביישום כללי חשבונאות).

בשנת 2010, השתתפה דש"ה, באמצעות חברה בת, ב-56 הנפקות לציבור (מהן 6 עם חיתום) בהיקף כולל של כ-15 מיליארד ש"ח (בשנת 2009 - 15 הנפקות בהיקף של כ-8.5 מיליארד ש"ח) וב-2 הנפקות פרטיות בהיקף של כ-1 מיליארד ש"ח (בשנת 2009 - 3 הנפקות בהיקף של כ-3 מיליארד ש"ח). מתוך ההנפקות האמורות בשנת 2010, 3 הנפקות לציבור בהיקף כולל של 1.2 מיליארד ש"ח והנפקה פרטית אחת, בהיקף של 200 מיליון ש"ח, היו הנפקות של קבוצת דיסקונט, לעומת הנפקות לציבור בהיקף כולל של 1,771 מיליון ש"ח והנפקה פרטית אחת בהיקף של 102 מיליון ש"ח בשנת 2009.

## משאבי אנוש

### תרשים המבנה הארגוני



### שינוי המבנה הארגוני

#### ארגון מחדש של מערכי השירות בחטיבה העסקית והבנקאית

הנהלת הבנק מארגנת מחדש בימים אלה את מערכי השירות ללקוחות העסקיים והפרטיים של הבנק. הוחלט על מעבר לשלושה מערכי שירות חדשים וממוקדים, שיועמדו לרשות הלקוחות העסקיים וזאת בהתאמה להיקף פעילות הלקוח בבנק. לקוחות עסקיים המנהלים אשראי בהיקף של 50 מיליון ש"ח ומעלה ישויכו לחטיבה העסקית. לקוחות עסקיים המנהלים אשראי בין 5 מיליון ש"ח

עד 50 מיליון ש"ח ישויכו לאגף המסחרי בחטיבה הבנקאית, שיעניק שירות ב-6 מרכזים מסחריים. הלקוחות שמנהלים אשראי בהיקף של עד 5 מיליון ש"ח ישויכו למערך הסניפים.

החטיבה העסקית תכלול את אגף חברות גדולות, המעניק שירות ללקוחות העסקיים הגדולים של הבנק המנהלים אשראים בהיקף של 50 מיליון ש"ח ומעלה ומחזור מכירות של 150 מיליון ש"ח ויותר, את אגף נדל"ן ותשתיות ואת האגף לאשראים המיוחדים. במקביל, תמשיך החטיבה להציע שירות מתמחה במערך סחר החוץ, סניף בורסת היהלומים, הסניף הראשי בת"א וסניף דיסקונט בלונדון.

לצד מערכי השירות ללקוחות העסקיים, מעבה הבנק את מערכי השירות המתמחה ללקוחות הפרטיים. החטיבה הקמעונאית תיקרא **החטיבה הבנקאית** ותכלול את האגף המסחרי שעובר מהחטיבה העסקית לבנקאית. האגף יעניק שירות ללקוחות המסחריים ועסקים קטנים (Middle Market) ויאחד שני מערכי שירות, מוקדי האשראי ומרכזי העסקים, למערך שירות אחד שיעניק שירות כולל למגזר זה בפריסה ארצית של 6 מרכזי עסקים.

147 סניפי הבנק ישויכו ל-6 מרחבים, בכפיפות ישירה לראש החטיבה הבנקאית, וירכזו את הטיפול בלקוחות הפרטיים. השירות ללקוחות הסניפים ישתפר לאור ההחלטה להגדיל את סמכויות מנהלי הסניפים, מהלך אשר יקצר את הטווחים בקבלת ההחלטות בשירות ללקוח. מערך השירות המתמחה בסניפים יועצם על ידי בנקאים מתמחים באשראי, יעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני. לקוחות פרטיים הפעילים בשוק ההון ימשיכו לקבל שירות מתמחה ומותאם ב-10 מרכזי השקעות בפריסה ארצית.

במסגרת השינוי הכולל יניידו כ-90 עובדי מטה למערכי השירות בחטיבה ובבנק. כמו כן, שטחים עודפים של מערכי השירות המתמזגים, יפונו ויוצעו למכירה.

לצד היערכות האמורה, נערך הבנק למצב מחדש את מערך הבנקאות הפרטית, שיהווה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים של הבנק בשנים הקרובות.

## הקמת חטיבת נכסי לקוחות

בחודש מרס 2011 החליט הדירקטוריון להקים חטיבת נכסי לקוחות. החטיבה תרכז את תחום ייעוץ ההשקעות בבנק (פיננסי ופנסיוני), תחום הבנקאות הפרטית, תחום פיתוח וניהול מוצרים בבנק, ותהיה אחראית על פעילות ניהול תיקי השקעות ועל דיסקונט נאמנות. הקמת החטיבה לניהול נכסי לקוחות נועדה לתמוך באחד היעדים המרכזיים של קבוצת דיסקונט - פיתוח והעמקת הפעילות בתחום שוק ההון והבנקאות הפרטית.

## הקמת חטיבת אסטרטגיה שיווק ושירות

בחודש מרס 2011 הוקמה החטיבה, אשר תהיה אחראית על האסטרטגיה הקבוצתית, על תחום השיווק בבנק, על איכות השירות הניתן ללקוחות הבנק, ועל פעילות הבנק בערוצים הישירים.

## שינוי במבנה הארגוני (2010)

בסוף חודש מרס 2010 אושרו שינויים ארגוניים כלהלן:

- **שינוי ארגוני בחטיבת התפעול והמידע.** חטיבת התפעול והמידע פוצלה לשתי חטיבות, חטיבת טכנולוגיות ותכנון וחטיבת תפעול ולוגיסטיקה, שבראש כל אחת מהן, חבר הנהלה בתואר סגן מנהל כללי. מאז ההחלטה על השינוי במבנה הארגוני, מתבצעת היערכות ארגונית בכל אחת משתי החטיבות החדשות. בחטיבת טכנולוגיות ותכנון ההיערכות הסתיימה, והטמעת השינויים הושלמה בחודש יולי 2010. בחטיבת התפעול והלוגיסטיקה, נוכח היקף השינויים המתוכננים, הטמעתם צפויה במהלך מספר חודשים.
  - **שינוי ארגוני בחטיבה הקמעונאית.** השינוי התבטא בביטול 5 מרחבים והקמת 9 אזורים. במסגרת השינוי, נערך מטה החטיבה בהתאם למבנה הסניף, למתן שירותים ומענה ישיר, בתחומים כמו אשראי והשקעות, לכלל לקוחות הסניפים. לפרטים נוספים, ר' לעיל "המגזר הקמעונאי (Retail) - כללי" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים".
- הקמת מערך ניהול סיכונים.** לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק להקים מערך ניהול סיכונים, שבראשו יעמוד מנהל הסיכונים הראשי של הבנק, ר' "מדיניות ניהול הסיכונים ומטרותיה" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל.



## מצבת כוח האדם ועלויות משרה

מספר העובדים, על בסיס משרה מלאה של הבנק בארץ (לא כולל סניפי הבנק בחו"ל) הסתכם בסוף שנת 2010 ב-6,027 לעומת 6,110 בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 1.4%.  
בשנת 2010 חלה ירידה במספר הממוצע החודשי של העובדים, על בסיס משרה מלאה, של הבנק בארץ (לא כולל סניפי הבנק בחו"ל), שהסתכם בשנת 2010 ב-6,041 לעומת 6,132 בשנת 2009, ירידה בשיעור של 1.5%.  
מספר העובדים של הקבוצה בארץ ובחו"ל, על בסיס משרה מלאה, הסתכם בסוף שנת 2010 ב-10,221 לעומת 10,290 בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 0.7%.  
מספר העובדים הממוצע החודשי, על בסיס משרה מלאה, של הקבוצה בארץ ובחו"ל הסתכם בשנת 2010 ב-10,219 לעומת 10,319 בשנת 2009, ירידה בשיעור של 1.0%.

להלן נתוני כוח אדם בבנק ובקבוצה, במונחי משרות<sup>(1)</sup>:

ממוצע חודשי בשנת		ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
6,132	6,041	6,110	6,027	הבנק בארץ
3,324	3,381	3,335	3,394	חברות מאוחדות בארץ
9,456	9,422	9,445	9,421	סך-כל הקבוצה בארץ
35	35	34	37	בסניפי הבנק בחו"ל
828	762	811	763	בחברות מאוחדות
863	797	845	800	סך-כל הקבוצה בחו"ל
10,319	10,219	10,290	10,221	<b>סך-הכל הקבוצה בארץ ובחו"ל</b>

(1) מספר המשרות כולל תרגום למשרות של שעות נוספות, בתוספת משרות של עובדי בתי תוכנה המספקים לבנק שירותי עבודה ובינכוי משרות עובדים ששכרם הוון לרכוש קבוע.

להלן נתונים אודות העלות למשרה, באלפי ש"ח<sup>(1)</sup>:

% שינוי	2009	2010	
2.3	215	220	העלות הממוצעת השנתית של השכר הישיר למשרת עובד בבנק בארץ
0.6	332	334	העלות הכוללת הממוצעת השנתית למשרת עובד בבנק בארץ
1.3	308	312	העלות הכוללת הממוצעת השנתית למשרת עובד בקבוצה בארץ ובחו"ל

(1) עלויות השכר כוללות גם עלויות עובדי בתי תוכנה, כאמור בהערה לטבלה הקודמת, בינכוי עלויות שכר עובדים שהוון לרכוש קבוע.

## ההון האנושי לפי מגזרי פעילות

המשרות המוצגות על פי מגזרי פעילות כוללות משרות של עובדים ישירים במגזר ומשרות של עובדי מטה ברמות השונות, שעלות העסקתם הועמסה על המגזר. חישוב מספר המשרות כאמור, מתבסס על מודל הקצאת העלויות אשר משמש את הבנק, בהתאמות שנדרשו בניסיונות העניין ועל סמך אומדנים.

פיננסי								
מספר משרות ממוצע במגזר	מספר משרות ניהול	מסקים קטנים	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	חברות ריאליות	ניהול פיננסי סך-הכל	פיננסי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010								
4,662	1,853	1,161	956	545	6	1,106	10,289	
828	352	283	216	124	3	195	1,999	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009								
4,544	1,853	1,248	1,008	572	4	1,090	10,319	
757	317	290	229	114	3	205	1,915	

## יחסי עבודה

**כללי.** יחסי העבודה בבנק מושפטים על חוקת העבודה, על ההסכמים הקיבוציים ועל הסדרי העבודה השונים המתגבשים, בעיקרם, בדיונים בין הנהלת הבנק לבין נציגות העובדים.

**חוקת העבודה.** "חוקת העבודה לעובדי בנק דיסקונט לישראל בע"מ" שנחתמה בשנת 1974 (להלן: "חוקת העבודה"), משמשת בסיס רחב המתווה ומאגד בתוכו תנאי עבודה, הוראות משמעת, הליכי בוררות וכן הליכים והוראות נוספים. במהלך עשרות השנים האחרונות נחתמו בנוסף לחוקת העבודה עשרות רבות של הסכמים קיבוציים, הכוללים הסכמי שכר והסכמים שונים אחרים, שבדרך כלל באו להוסיף על האמור בחוקת העבודה ולהרחיבה ולעיתים היה בהם כדי לשנות את חוקת העבודה ואף לבטל הוראות שנקבעו בה.

ב"הסכם העובדים" אשר נחתם ביום 1 בפברואר 2005 (ר' "הסכם העובדים" בסעיף "השליטה בבנק" להלן) נקבע, בין היתר, כי תוקפה של חוקת העבודה כהסכם קיבוצי בבנק דיסקונט יוארך לתקופה של חמש שנים, דהיינו עד ליום 31 בדצמבר 2009, וכי בתום מועד זה ינהגו הצדדים, לגבי תוקפה של חוקת העבודה, בהתאם להוראות החוקה, קרי הארכתה לשנה נוספת בכל פעם, החל מיום 31 במרס 2011, אלא אם תודיע אחרת הנהלת הבנק לוועד הארצי, או הוועד הארצי להנהלת הבנק, על ידי הודעה מוקדמת בכתב, שלושה חודשים לפני המועד הנ"ל.

**חופש ההתאגדות.** העובדים מן המניין בבנק מאוגדים במסגרת ועד עובדים ארצי. בתוך הוועד מתקיימת חלוקה פנימית לפיה עובדים בדרג הפקידותי משתייכים לוועד הפקידים, ואילו מורשי החתימה והמנהלים מאוגדים במסגרת ועד המנהלים. מרבית העניינים מסוכמים ונחתמים בין הנהלת הבנק לבין הוועד הארצי. בנוסף, קיים גם ועד הגמלאים, המאגד בתוכו את גימלאי הבנק.

**השתתפות הבנק בתקציב הוועד.** הבנק משתתף בתקציב הוועד הארצי על בסיס חודשי. היקף השתתפות הוא פי שניים מהסכום החודשי הנגבה מהעובדים. חמישה מתוך 21 חברי הוועד הינם בעלי תפקידים בוועד המשמשים בתפקידים בוועד במשרה ובמשכורת מלאה. שאר חברי הוועד משמשים בתפקידים אחרים בבנק וכהונתם כחברי ועד הינה בנוסף לעבודתם הרגילה. בנוסף מעמיד הבנק לרשות הוועד משרדים ומממן את אחזקתם. הבנק מסייע לוועד הגימלאים בפעולותיו ובין היתר, מאפשר לו לקיים פעילות באתרי הבנק בירושלים, יפו וחיפה.

## קטגוריות עיקריות לעניין תנאי העבודה

לעניין תנאי העבודה, נחלקים עובדי הבנק לשלוש קטגוריות:

**עובדים מן המניין.** תנאי העבודה של עובדים מן המניין מוסדרים, כאמור, בחוקת העבודה, בהסכמים קיבוציים מיוחדים ובהסדרי עבודה שונים. ביום 31 בדצמבר 2010 היו בבנק 4,002 עובדים מן המניין (31 בדצמבר 2009: 3,924 עובדים מן המניין). מרבית העובדים מן המניין הם עובדים קבועים של הבנק, ומיעוטם עובדים חדשים בתקופת נסיון.

**עובדים ארעיים.** תנאי עבודתם של העובדים הארעיים מוסדרים, בעיקרם, במספר הסכמים קיבוציים מיוחדים שבהם מפורטים תנאי העסקתם וכן תקופת העסקתם המירבית. תקופת העסקתם המירבית היא 5 שנים ובנסיבות מיוחדות ניתן להאריך אותה עד 7 שנים. סיום עבודתם של עובדים ארעיים אפשרי בכל עת, לפי שיקול דעת ההנהלה. ביום 31 בדצמבר 2010 היו בבנק 1,902 עובדים ארעיים (31 בדצמבר 2009: 1,893 עובדים ארעיים). מתוכם, מועסקים בבנק 248 עובדים (31 בדצמבר 2009: 252 עובדים) הקרויים "ארעי מחשב". עובדים אלה פועלים בתחום מערכות המידע ובהתאם להסכם משנת 2002, בין הנהלת הבנק לבין נציגות העובדים, ניתן להעסיקם במעמד ארעי עד 7 שנים.

בהתאם להסכם בין הנהלת הבנק לבין נציגות העובדים מוגבל היקף הכולל של עובדים ארעיים (למעט עובדי נקיון, וארעי מחשב) ל-30% מכלל עובדי הבנק.

ביום 1 בפברואר 2009 נחתם עם נציגות העובדים הסכם המאפשר לבנק להעסיק עובדים שסיימו 7 שנות העסקה כארעיים, ואשר הוועד ייתן

הסכמתו לגביהם, לתקופה בלתי מוגבלת בזמן וזאת בתנאים דומים לתנאי העסקתם כארעיים.

**חוזים אישיים.** עובדים בחוזים אישיים חותמים, עובר להעסקתם, על חוזה אישי עם הבנק וחוקת העבודה והסכמי העבודה הקיבוציים אינם חלים עליהם. אוכלוסיית העובדים בחוזה אישי כוללת את חברי הנהלת הבנק, עובדים מסוימים בתחומי המחשוב ורשימה מוגדרת ומוסכמת של בעלי תפקידים, ברובם בכירים. ההיקף הכולל של אוכלוסייה זו יכול להגיע כיום מכוח הסכמי העבודה המצטברים לכ-80 משרות. ביום 31 בדצמבר 2010 היו בבנק בפועל 65 עובדים (לרבות חברי הנהלה) המועסקים בחוזה אישי. (31 בדצמבר 2009: 63 עובדים בחוזים אישיים).

בנוסף, הבנק רוכש את שירותיהם של חברות כח אדם ובתי תוכנה. ליום 31 בדצמבר 2010 הועסקו בבנק כ-29 עובדי חברות כח אדם. עובדים אלה הינם, בעיקר, כספרים המשמשים כתגבורת שע"מ (עובדים שנלקחו כתגבורת בעקבות המעבר לשבוע עבודה מקוצר) (ליום 31 בדצמבר 2009: כ-14 עובדי חברות כוח אדם).

צוין כי בשנים האחרונות חלה עליה במספר העובדים הארעיים וירידה חדה במספר עובדי חברות כח אדם, כתוצאה מהשלמות יישום סעיף 12 א' לחוק חברות כח אדם, דהיינו, אי העסקת עובדים באמצעות חברות כח אדם לתקופה העולה על 9 חודשי עבודה.

ליום 31 בדצמבר 2010 מועסקים בבנק כ-839 עובדי בתי תוכנה. עובדים אלה מועסקים בעיקר במשימות פיתוח תוכנה. (ליום 31 בדצמבר 2009: כ-747 עובדי בתי תוכנה).

#### להלן ריכוז נתוני ההעסקה בקטגוריות השונות והשינויים שחלו בהם:

עובדים	מן המניין			
	בחוזים אישיים	וחברי הנהלה <sup>(1)</sup>	ארעיים <sup>(1)</sup>	חברה
	בתי תוכנה <sup>(2)</sup>	סך-הכל		
12-2008	3,941	2,033	71	6,992
12-2009	3,987	1,893	14	6,641
12-2010	4,067	1,902	29	6,837
פער (12-2010 לעומת 12-2009)	80	9	15	196
פער (12-2009 לעומת 12-2008)	46	(140)	(57)	(351)
<b>משרות</b>				
12-2008	4,051	1,955	31	6,983
12-2009	4,041	2,025	13	6,906
12-2010	4,117	1,973	20	6,970
פער (12-2010 לעומת 12-2009)	76	(52)	7	64
פער (12-2009 לעומת 12-2008)	(10)	70	(18)	(77)

(1) כולל משרות של עובדי בנק שעלות שכרם הוונה לרכוש קבוע: 2010 - 137 משרות, 2009 - 126 משרות, 2008 - 188 משרות.  
(2) כולל משרות של עובדי בתי תוכנה שנכללו בנתוני כח אדם בבנק: 2010 - 54 משרות, 2009 - 157 משרות, 2008 - 162 משרות.

## התפתחויות ביחסי עבודה

**סכסוכי עבודה.** ביום 29 בדצמבר 2009 הכריזה ההסתדרות הכללית על סכסוך עבודה המתייחס לאוכלוסיית הפקידים, שעניינו "דרישה לחתימה על הסכם שכר וקביעת התוספת הסלקטיבית לאוכלוסיית הפקידים לשנת 2009". מכוח סכסוך זה הייתה נציגות העובדים רשאית לנקוט בעיצומים מיום 14 בינואר 2010 ואילך, וכך עשתה. מיום 18 בינואר 2010 הופסקו העיצומים.

ביום 31 בינואר 2010, לאחר דיונים שהתקיימו, לאור פניית ההסתדרות הכללית, בין הנהלת הבנק לנציגות העובדים (לרבות נציגות המנהלים), הכריזה ההסתדרות על סכסוך עבודה בענין דרישת נציגות הפקידים לחתום על הסכם קבוצי הנוגע להיקף העסקתם של עובדי מיקור חוץ, וכנגד המשך העסקתם במקום עובדי הבנק "מן המניין" ועשיית שמוש בהם כשוברי שביתה, דברים הפוגעים לדעת הנציגות בכח העבודה המאורגן בבנק. כמו כן, לטענת הנציגות נמנעת הנהלה מלחסור פרטים הנוגעים להעסקת עובדי מיקור חוץ ועובדים ארעיים. ביום 17 בפברואר 2010 החל ועד העובדים הארצי לנקוט בעיצומים, שהופעלו לסירוגין ביחידות הבנק השונות.

ביום 2 במרס 2010 קיבלה הנהלת הבנק הודעה מוועד העובדים הארצי, שבכוונתו לכנס למחרת היום אסיפת עובדים במהלך יום העבודה. הנהלת הבנק הודיעה לעובדים שאין היא נכונה להשלים עם עבודה חלקית ומשובשת, ולפיכך היא הורתה לעובדים שלא לבוא כלל לעבודה. ביום 3 במרס 2010 נסגר מערך הסניפים של הבנק. עם זאת, 40 נקודות שירות בסניפי דיסקונט מהיר וסניפי קונספט הופעלו על ידי עובדים ארעיים. כמו כן,

השירותים בערוצים הישירים (אינטרנט, טלבוק וחדר עסקות), הופעלו כמקובל. במסגרת העיצומים האמורים, הורה ועד העובדים הארצי, ביום 8 במרס 2010, לעובדי אגף החשבות בבנק, לחדול מביצוע כל פעילות הקשורה בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2009, וזאת, עד להודעה חדשה. בתום ישיבה אינטנסיבית עם הנהלת הבנק, בלילה 10- במרס 2010, החליט ועד העובדים הארצי להשעות את העיצומים עד לערב חג הפסח, תקופה בה נמשך המשא ומתן בין הצדדים. ביום 30 במאי 2010, בתום משא ומתן ממושך, נחתמו על ידי הצדדים ארבעה הסכמים קיבוציים.

**הסבת עובדים ארעיים.** הסכם בנושא הסבת עובדים ארעיים למעמד של עובדים מן המניין בתקופה שממועד חתימת ההסכם ועד לסוף שנת 2012, כך שביום 31 בדצמבר 2012 יעמוד מספרם של כלל העובדים מן המניין על 4,500 עובדים לפחות. שינוי במספר העובדים הארעיים לאחר המועד האמור יהיה באופן שמסכתם לא תעלה על 30% ממספר העובדים במעמד מן המניין כפי שיהיה מעת לעת.

**זכות ההתארגנות וחירות ההשבתה.** הסכם בדבר מחויבות הבנק לזכות ההתארגנות וחרות השביתה והימנעות משבירת שביתה באמצעות הפעלת עובדי מיקור חוץ, חברות כח אדם ועובדים ארעיים.

**משכורת יג' וזיכוי צבירת חופשה.** הסכם לפיו נקבע תשלום של 40% ממשכורת יג' לשנת 2009 לעובדים בדרג הניהולי, לאחר שבהסכמת הוועד בשנת 2009 היא לא שולמה להם כלל. כן נקבע בהסכם החזר של 2 ימי חופשה לעובדים בדרג הפקידותי, מתוך 5 ימי חופשה עליהם ויתרו בשנת 2009.

**מקדמת תוספת סלקטיבית.** הסכם בנושא מקדמת תוספת סלקטיבית לדירוג הפקידותי לשנת 2009, בשעור ממוצע של 4.5%, ולדירוג הפקידותי והניהולי לשנת 2010, בשעור ממוצע של 4%. עוד נקבע בהסכם כי שעור התוספות המלאות יסוכם במשך ומתן על הסכם השכר לשנים 2010-2011 של כלל העובדים, שיקויים החל מחודש אוקטובר 2011. כמו כן, התחייבה נציגות העובדים לשמור על שקט תעשייתי עד ליום 31 בדצמבר 2011 בנושאים שהוסדרו בהסכם. בוטל הסכסוך שהוכרז ביום 29 בדצמבר 2009, בנושא הסכם השכר. ימי השביתה, שנוכו משכר העובדים שנקטו בעיצומים במסגרתו, יקפו על חשבון ימי החופשה של העובדים.

**הסכם שכר לעובדי הבנק בדרג הניהולי.** ביום 17 בפברואר 2008 נחתם הסכם שכר, אשר על פיו תשלומה לשנים 2007-2009 למרבית עובדי הבנק בדרג הניהולי, תוספות שכר בשיעור ממוצע של 15% לכל תקופת ההסכם, ולשאר אוכלוסית המנהלים, הכוללת עובדים בכירים ו/או בעלי שכר גבוה, תוספות שכר בשיעור ממוצע של 7% לכל תקופת ההסכם, ובנוסף מספר משכורות בונוס שתחולקנה על בסיס דיפרנציאלי. בנוסף, הוסכם על ביטול רכיבי שכר בגין: עיתון, טלפון ו"הסכם אפריל 92" ועל עדכון רכיב דמי התעבורה. כמו כן, התחייבו הצדדים על שמירת השקט התעשייתי עד ליום 30 באפריל 2010, ביחס לנושאים שהוסדרו בהסכם.

**העסקת עובדים ארעיים.** ביום 1 בפברואר 2009 נחתם עם נציגות העובדים הסכם המאפשר לבנק להעסיק עובדים ששימו 7 שנות העסקה כארעיים, ואשר הוועד ייתן הסכמתו לגביהם, לתקופה בלתי מוגבלת בזמן וזאת בתנאים דומים לתנאי העסקתם כארעיים.

**שינויים בחוקת העבודה.** הנהלת הבנק שיגרה בחודש אוקטובר 2009 מכתב לנציגות העובדים, לפיו היא נתבקשה לקיים סדרה של התדיינויות (בהמשך למספר התדיינויות קודמות שנערכו בנושא), במגמה להגיע להסכמות על הכנסת שינויים בחוקת העבודה, על מנת להתאימה לצרכי הבנק העכשוויים והעתידיים, ולהבטחת חוסנו הכלכלי של הבנק ובטחונם התעסוקתי של עובדיו בהווה ובעתיד.

## תגמול העובדים

רכיבי השכר המרכזיים הינם משכורת בסיסית, הכוללת תוספת וותק, ייצוג ודמי חיתום, לכל עובד לפי הוותק שלו ומעמדו. המשכורת הבסיסית מהווה בסיס לתשלום תוספות השכר וכן לתשלום דמי פיצול בשיעור של 2.5% מהמשכורת הבסיסית (בגין כל יום עבודה בפיצול, לעובדים הזכאים לכך) דמי משמרת (לעובדים הזכאים לכך), שעות נוספות, משכורת 13 ומענק יובלות. כמו כן, ישנו תשלום נוסף בשיעור של 4%, לפי הסכם קיבוצי מחודש ינואר 2006, המשתלם לזכאים לדמי פיצול. חלק משכרם של העובדים מוצמד למדד המחירים לצרכן. כאשר המדד שלילי, לא מתבצעת הפחתה בשכרם של העובדים והמדד השלילי מנוכה מעליות מדד בחודשים העוקבים. כמו כן זכאים העובדים לתוספות שונות. קידום עובדי הבנק נעשה באמצעות דרגות בלבד. עובדי הבנק זכאים למענקי יובלות בגובה של מספר חודשי משכורת ומספר ימי חופשה נוספים, בתום 20, 30 ו-40 שנות עבודה בבנק. בהסכם קיבוצי מיום 22 בנובמבר 2007 ניתנה לעובדים האפשרות להמיר את חופשת היובלות לה יהיו זכאים במהלך תקופת עבודתם כנגד סכומים כספיים שנקבעו על ידי הצדדים להסכם. באותו הסכם נקבע גם כי הזכות לחופשת יובלות וכן רכיבי שכר בגין גנון וקייטנה לא ינתנו לעובדים חדשים.

שעות נוספות משולמות לחלק מן המנהלים כשעות נוספות גלובליות. ביצוע שעות נוספות בידי עובדים הזכאים לתשלום עבורן מותנה באישור מוקדם של הממונים. יצוין כי בבנק אין מערכת ממוחשבת למדידת שעות העבודה המבוצעות בפועל על ידי העובדים ("שעון נוכחות"). רוב עובדי הבנק זכאים לדמי הבראה בסכום גבוה משמעותית מהסכומים הקבועים על פי דין. כמו כן זכאים העובדים לתגמולים ולקרנות השתלמות, כמקובל.

לצורך חישוב פיצויי פיטורים כולל הבנק את המשכורת הבסיסית, שעות נוספות גלובליות (על פי דרגה), החלק ה-12 ממשכורת 13, וכן תוספות שונות.

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות גם לאחר פרישתם מהבנק, אשר דומות לאלו להן זוכים עובדים מן המניין. הבנק נערך לשינויים המתחייבים בהפרשות בגין פיצויי פיטורים מכח צו ההרחבה בענין הנהגת פנסיית חובה לכל עובד ומכח תיקון מספר 3 לחוק קופות הגמל, אשר תחילתם מיום 1 בינואר 2008.

בהתאם לצו ההרחבה יידרש הבנק לבצע הפרשות לקופות אישיות לפיצויים וזאת עד לשיעור מירבי (מיום 1 בינואר 2013 ואילך) של 5% משכר העובד או מהשכר הממוצע במשק, כנמוך ביניהם. בהתאם לתיקון לחוק קופות הגמל יידרש הבנק לבצע הפרשות לפיצויי פיטורים שלא במסגרת קופה מרכזית לפיצויים כפי שנהג עד כה, בגין עובדים חדשים החל מיום 1 בינואר 2008 ובגין עובדים אחרים החל מיום 1 בינואר 2011. לפרטים נוספים ר' ביאור 16 לדוחות הכספיים.

**הפחתת שכר בשנת 2009.** ביחס לעובדים בחוזים אישיים וארעיים לסוגיהם, בעלי רמת שכר כוללת של 10 אלפי ש"ח לפחות, נעשתה הפחתה משכרם בשיעור של 5.5%, החל מחודש פברואר 2009, למשך 12 חודשים, מבלי שייפגע גובה השכר להפרשות סוציאליות. עובדים בדרג הניהולי, על פי הסכמות עם ועד המנהלים, ויתרו על משכורת 13 לשנת 2009, כאשר בנסיבות מסוימות תישקל החזרה של 40% ממנה, בתחילת שנת 2010. עובדים בדרג הפקידותי, על פי הסכמות עם ועד הפקידים, ויתרו על 5 ימי חופשה ועל תשלום ההנהלה בגין מתנת ראש השנה. בדעבד, במסגרת הסכם קיבוצי שנחתם, צומצם הויתור על השכר (ר' לעיל "משכורת יג' וזיכוי צבירת חופשה").

## תשלומים מיוחדים לדרג הניהולי

עובד בדרג הניהולי שקיבל קידום, מקבל תוספת בגובה 5% (בתנאי שעברו לפחות 12 חודשים ממועד זכאותו לתוספת הקודמת בגין קידום ו/או העברה). עובד בדרג הניהולי שעבר מתפקידו, מקבל תוספת בשיעור של 2% עד 7% ממשכורת טבלה, בהתאם להחלטת ההנהלה, בהתחשב באחריות הנוספת ו/או במאמץ הניהולי המיוחד הדרוש להסתגלות בתפקידו בעקבות ההעברה, ובתנאי שעברו לפחות 12 חודשים ממועד זכאותו לתוספת הקודמת בגין קידום ו/או העברה.

עובדים ב-3 הדרגות הבכירות האחרונות (מנהל בכיר, עוזר למנכ"ל, עוזר בכיר למנכ"ל), זכאים לקבל מהבנק רכב צמוד ומימון מלא של קו טלפון אחד בביתו של הבכיר.

ליום 31 בדצמבר 2010 הגיע מספר העובדים בדרג הניהולי ל-1,267 (31 בדצמבר 2009: 1,224 עובדים).

## קבוצת נושאי המשרה ועובדי ההנהלה הבכירה בתאגיד

לחברי קבוצה זו תקופת הודעה מוקדמת ארוכה מהקבוע בחוק וכן מוגדרת לגבי כל אחד מהם תקופת הגבלת העיסוק (בין חודשיים לשנה), אשר בגינה הם זכאים למענק הסתגלות (2-12 חודשי משכורת).

לפרטים בדבר תוכנית אופציות לנושאי משרה בבנק, ר' ביאור 13 ד' לדוחות הכספיים.

## מענקים לעובדים ומנהלים בבנק

לפרטים בדבר תכנית מענקים לחברי הנהלת הבנק, ר' ביאור 16 לדוחות הכספיים. תקציב התכנית יקבע על פי שיעור התשואה השנתית להון של הרווח מפעולות רגילות. המענקים יינתנו במדרגות לפי שיעור התשואה. מטרת התוכנית היא יצירת קשר מובנה בין הצלחת הבנק לבין תגמול העובדים והמנהלים בטווח הקצר ולאורך זמן.

**מענק בגין שנת 2009.** בסוף חודש מרס 2010 החליט דירקטוריון הבנק להעניק לעובדי הבנק מענק בגין שנת 2009 בגובה 0.9 משכורת.

**מענק בגין שנת 2008.** התשואה על ההון בשנת 2008 לא הקימה זכות למענק בגין שנת 2008 בהתאם לתוכנית המענקים לשנה זו. בחודש מרס 2009 החליט דירקטוריון הבנק להעניק לעובדי הבנק מענק מיוחד בגין שנת 2008, בגובה חצי משכורת.

## עבודה ביום המנוחה

תורנים של מערך המחשוב ואנשי הבטחון של הבנק עובדים בימי המנוחה הקבועים בחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951. עבודת תורני המחשב בימים אלה טעונה היתר מיוחד, המצוי בידי הבנק ומוארך מעת לעת. עבודת אנשי הבטחון נעשית בהתאם להיתר כללי.

## פרישת עובדים

להלן נתונים בדבר מספר העובדים שפרשו מהבנק בשנים 2010-2006:

השנה	מספר כולל של עובדים שפרשו (כולל בפרישה מוקדמת)	מספר העובדים שפרשו בפרישה מוקדמת
2010	62	13
2009	37	3
2008	86	28
2007	172	103
2006	262	205

## יחסי העבודה בחברות הבת העיקריות

**כאל.** בחודש אפריל 2010 התקבלה במשרדי כאל פניה מאת הסתדרות העובדים, לפיה למעלה משליש מעובדי כאל בחרו להצטרף להסתדרות העובדים. ההסתדרות הכריזה על עצמה כארגון העובדים היציג בקרב עובדי כאל, וביקשה שהנהלת כאל תיכנס עמה להליך הידברות ומשא ומתן בנושאי יחסי העבודה בכאל.

**בנק דיסקונט למשכנתאות.** בחודש מרס 2010 התקבלה במשרדי בנק דיסקונט למשכנתאות פניה מאת הסתדרות העובדים, לפיה למעלה משליש מעובדי בנק דיסקונט למשכנתאות הצטרפו להסתדרות ומשכך, הנהלת הבנק דיסקונט למשכנתאות התבקשה להכיר בהסתדרות כארגון יציג. בין הצדדים התקיים תהליך לאימות העובדות האמורות, בסיומו הכירה הנהלת בנק דיסקונט למשכנתאות בהסתדרות כארגון יציג. ביום 13 במרס 2011 נחתם לראשונה הסכם קיבוצי עם נציגות עובדי בנק דיסקונט למשכנתאות בהסתדרות כארגון יציג. ביום 13 במרס 2011 נחתם לראשונה הסכם קיבוצי עם נציגות עובדי בנק דיסקונט למשכנתאות בהסתדרות כארגון יציג. ההסכם מעגן את זכויותיהם ותנאי העסקתם של עובדי בנק דיסקונט למשכנתאות (למעט תוספות שצר), והינו לתקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2013.

**בנק מרכנתיל דיסקונט.** יחסי העבודה עם עובדי בנק זה, למעט עובדים בעלי חוזה אישי, מושגתים בעיקרם על הסכם עבודה בסיסי - "חוקת העבודה" - והסכמים קיבוציים משלימים. במסגרת הסכמים אלה נקבע, בין היתר, כי תנאי השכר, העבודה והתנאים הנלווים להם, יוצמדו לתנאים הקיימים בבנק לאומי לישראל בע"מ.

## מגבלות חקיקה תקינה והסדרה

**כללי.** בנוסף לחוקת העבודה, ההסכמים הקיבוציים והסדרי העבודה השונים הקיימים מעת לעת, הבנק פועל במסגרת חוקים ותקנות החלים על כלל המשק. להלן יותארו בקצרה מגבלות עיקריות החלות על הבנק בקשר עם יחסי העבודה בו.

**תיקון 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958.** ביום 1 בפברואר 2009, נכנס לתוקף תיקון 24 לחוק הגנת השכר, על פיו על מעסיק ליתן לעובדיו תלוש שכר מידי חודש עם פירוט התשלומים המשולמים לעובד. בתיקון נקבעה חובה לציין בתלוש השכר פרטים מסויימים לגבי הרכב השכר. כמו כן, יש לפרט את מספר ימי העבודה שבהם עבד העובד בפועל ומספר שעות העבודה בפועל של העובד, לרבות השעות הנוספות, בהתאם לרישום נוכחות, על פי החלופות שנקבעו בחוק. בתיקון נקבעו סנקציות פליליות וסעדים אזרחיים. הבנק נערך על מנת להתאים את מבנה תלוש השכר ורישום הנוכחות לנדרש על פי תיקון 24 לחוק הגנת השכר.

## מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

בדוח שפורסם בחודש אפריל 2008 על ידי ה-FSF לחיזוק עמידתם של שוקי ההון והכלכלה, נמנתה ההשפעה השלילית של מדיניות תגמול לא נאותה על היקף וסוג הסיכונים שתאגידים בנקאיים לקחו על עצמם, ובהתאם, נכללה המלצה המתייחסת לצורך להתאים את מדיניות התגמול של חברות בסקטור הפיננסי לרווחיות הכלל ארגונית של החברה בטווח הארוך.

ביום 5 באפריל 2009, הודיע המפקח על הבנקים כי במסגרת אימוץ המלצות ה-FSF ובמטרה להפחית סיכונים הנובעים ממבני תמריצים בלתי נאותים, התאגידים הבנקאיים ותאגידים שבשליטתם נדרשים לאמץ מדיניות תגמול הולמת, לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2009. מדיניות זו תיקבע על ידי הדירקטוריון בהתבסס על שיקולים כלל ארגוניים רחבים (כלל עלויות השכר, פערי שכר רצויים בין הדרגים השונים ועוד) ועל העקרונות שפורטו במסמך האמור.

מדיניות התגמול תהיה מדיניות כוללת אשר תתייחס לכלל העובדים בתאגיד, כאשר דגש מיוחד יינתן לתגמול ההנהלה הבכירה ועובדים אשר להם

השפעה על נטילת הסיכונים של התאגיד.  
התאגידים הבנקאיים נדרשו לבחון את ההסכמים הקיימים אל מול מדיניות התגמול שתיקבע ולפעול, ככל שניתן, לשינוי/עדכון הסכמים, אשר אינם עולים בקנה אחד עם מדיניות זו.  
הנהלת הבנק השלימה את הכנתו של מסמך מדיניות תגמול, אשר הובא לאישור הדירקטוריון, בישיבתו מיום 11 בינואר 2010. הדירקטוריון אימץ את עקרונות מדיניות התגמול והנחה את הנהלת הבנק להגיש לו תוכנית עבודה ליישום העקרונות האמורים.  
הדירקטוריון קבע כי במסגרת דיונים בתוכניות תגמול ו/או בעדכון תוכניות תגמול, ייבחן הצורך לפעול לאחידות של הפרמטרים המקנים זכות לקבלת מענק, לאוכלוסיות השונות.  
הדירקטוריון רשם לפניו, כי מסמך מדיניות התגמול יועבר לחברות הבת, תוך המלצה של הבנק שעקרונות מדיניות התגמול יאומצו גם על ידי חברות הבת. במהלך שנת 2010 יפעל מערך משאבי אנוש, בתיאום עם חברות הבת, לבחינת ההסכמים ו/או תוכניות התגמול בבנק ו/או בחברות הבת, אל מול עקרונות מדיניות התגמול. אם וככל שיתברר שהסכם ו/או תוכנית תגמול אינם עולים בקנה אחד עם עקרונות מדיניות התגמול, יפעל מערך משאבי אנוש, בתיאום עם חברות הבת, לפי העניין, לביצוע ההתאמה הנדרשת, ככל שניתן.  
כן נקבע כי אחת לשנה לפחות, יובא מסמך מדיניות התגמול לתיקוף ואשרור ההנהלה ולאחריה, הדירקטוריון.  
במהלך שנת 2010 גובשו עקרונות ליישום מדיניות התגמול בבנק, אשר תואמים את מדיניות התגמול שאושרה, בהתאמה לאופי הפעילות והסיכונים בחטיבות הבנק השונות. מערך משאבי אנוש נמצא בשלבים הסופיים של גיבוש תוכנית היישום, ועם השלמתה היא תובא לאישור ההנהלה והדירקטוריון.  
מסמך מדיניות התגמול הועבר לחברות הבת העיקריות בקבוצה. מערך משאבי אנוש ליווה את חברות הבת העיקריות בהכנת מסמכי מדיניות התגמול שלהן, והעיר את הערותיו טרם אישורן בדירקטוריונים של חברות הבת.  
תוכניות התגמול ליו"ר הדירקטוריון של הבנק ולמנכ"ל הבנק (ר' ביאר 22 ז' ו-ח' לדוחות הכספיים) הוכנו בהתאם לעקרונות מדיניות התגמול שנקבעה.

## תכנון ופיתוח המשאב האנושי

פיתוח המשאב האנושי והפיתוח הארגוני בבנק מחזק את יכולת הבנק לעמוד בהצלחה באתגרים העסקיים והארגוניים הניצבים בפניו, באמצעות:

- **בניה, טיפוח וחיזוק שדרת הניהול בבנק**, לכל אורכה, באמצעות פיתוח מנהיגות ניהולית תומכת אסטרטגיה, בעלת מכוונות עסקית (שירות, רווחיות והשאת ערך) ומכוונות לטיפוח ופיתוח ההון האנושי, בשלושה ערוצים:

- (1) מנהיגות - פיתוח מנהלים מובילים
    - תוכנית מופת - מסגרת פיתוח אישית רב-שנתית, לאוכלוסיית הכשרונות בבנק. בחודש אפריל 2010 הוזנק תהליך כולל להבניה דינמית של ידע ולמידה, הערכה, התנסויות אישיות ומעבר בין תפקידים בקרב מנהלים שהפנינו מצוינות ואותרו כבעלי פוטנציאל לאיוש תפקידי ניהול בכירים.
    - גיבוש מנהיגות משפיעה מקרב מנהלי הביניים ברוחב הארגון - כח ניהולי ומקצועי יוזם, המניע חדשנות ושינוי.
  - (2) ניהול - חיזוק מיומנויות
    - העשרה אקדמית להנהלה הבכירה בבנק ובחברות הבת בקבוצת דיסקונט, כמובילי נושאים אסטרטגיים;
    - מנהלי סניפים ומחלקות;
    - (א) "חדר כושר ניהולי" - סביבת תרגול מעשי-יישומי, ממוקד נושא, להעצמת מגוון היכולות והכישורים הניהוליים של מנהלי הסניפים ומנהלי המחלקות ולשיפור התפיסה ההדדית שטח-מטה;
    - (ב) "פורום מנהלי סניפים" - פורום מקצועי, המחזק את המיצוב הארגוני של התפקיד ומעצים את יכולת המנהלים להוביל שינויים. בנוסף, משמש הפורום כמסגרת למפגש עמיתים לצורך למידה משותפת;
    - (ג) הכשרה הן בהיבטים מקצועיים-בנקאיים והן בהיבטים ניהוליים-התנהגותיים, המותאמת לצרכי מנהלים בחטיבות השונות.
  - (3) עתודות - בניית הקאדר הניהולי העתידי
    - הכשרת עתודות לקראת תפקיד (ניהול זוט, ניהול ביניים);
    - תכנון ראשוני של מסלול פיתוח לבניית קאדר לתפקידי ניהול בסניפים. זיהוי, פיתוח ושימור בעלי הפוטנציאל הניהולי, במסגרת מסלול מניין, המשולב ביתר תהליכי הפיתוח בבנק.
- הפיתוח האישי הינו נדבך מרכזי בהעצמה הניהולית, ומתבצע במגוון מתודות לשכלול כישורים, הערכה ומשוב:
- ליווי וייעוץ למנהלים בכניסה לתפקיד חדש ו/או אימוץ ניהולי בתפקיד;
  - סוציומטריה ואינטליגנציה רגשית, במסגרת ההכשרות הניהוליות ובמסגרת פיתוח צוותים ניהוליים ויחידות אורגניות;
  - 'הערכת מדווחים' (הערכת מנהלים על ידי עובדיהם) והערכה עצמית (של המנהל) ומהלך משלים של משוב ייעוצי-אישי למנהל (Coaching).

## - שיפור מקצועיות ושימור המקצוענים

גיוס ועיצוב תמהיל כח אדם בדמות פרופיל "רצוי", הבניית והטמעת מסלולי קריירה ומהלכי הכשרה ושימור של תפקידי ליבה בנקאיים: מדיניות פיתוח כוללת לאוכלוסיית יועצי ההשקעות - יישום מסלול קידום מקצועי-היררכי, תכנית הכשרה והסמכה בשלבי המסלול השונים ומנגנוני שימור ותגמול. בשנת 2010 נבנו מתווה ומסגרת פעילות לפורום יועצי השקעות - מסגרת מעצימה לדיון בדילמות בנושא סביבת העבודה של יועצי ההשקעות (בסניף ובמוקדי ההשקעות) והקשר בינם לבין הסניף; יועצים פנסיוניים - הכשרות מקצועיות-בנקאיות מתקדמות בנושאי הפנסיה, בדגש על ניהול הקשר עם הלקוח; רכזי אשראי - הכשרה להשלמת ידע בהיבטים מקצועיים, עסקיים והתנהגותיים, בהתאם לממצאי מיפוי ידע; בנקאים בצוותי שרות - הכשרה אינטגרטיבית חדשה לתפקיד, הכוללת מרכיב של הסמכה. הכשרה בתפקיד באמצעות תהליך למידה לשיפור ביצועים ממוקד, המתבצע במהלך העבודה בסניף וכן למידה פרונטלית. בסיום ההכשרה - בחינת כשירות מקצועית כוללת. תפיסת ההדרכה החדשנית העומדת ביסוד המהלך הוצגה בכינוס הבינלאומי השנתי של האיגוד האמריקאי לפיתוח והדרכה בשנת 2010 (ASTD - American Society for Training & Development); כספרים - הקניית ידע ומיומנויות קמעונאיות תפעוליות, הרלבנטיים לליבת תפקיד הכספר וכהכנה למעבר לתפקיד בנקאי צוות שירות, בדגש על לימוד עצמי.

## - פיתוח ברמה האורגנית

יישום גישה רב תחומית לפיתוח על פי עיקרון 'תפירת חליפה על-פי מידה'; קרי, סל פעילויות פיתוח ארגוני ואישי, המותאמות לצרכים הייחודיים של היחידה האורגנית, צוותים מקצועיים ייעודיים ו/או קבוצות מקצועיות (על פי עיסוק ו/או דרג היררכי) בהיבטי היעוץ הארגוני (פיתוח מנהלים, פיתוח צוותים וכד'), השירות, ההכשרה והתרבות הארגונית. סל הפעילויות הוא תוצר של אבחון ארגוני מקיף. במהלך שנת 2010 הופעל יעוץ ארגוני במסגרת ליווי השינוי הארגוני בענף שוק ההון, באגף התפעול, בבנקאות המוסדית הבינלאומית, במרכז בנקאות פרטית בינלאומית בתל אביב, בפיתוח עסקים לתושבי חוץ ובמסגרת הקמת סניפי קונספט חדשים.

## שיפור השירות

תפיסת השרות של בנק דיסקונט רואה בלקוח אדם המספק לארגון ולעובדיו משמעות, עבודה ופרנסה. הבנק שואף לייצר עבור לקוחותיו חווית שרות אישית, שתגרום לכך שימשיכו ולבחור בו כבנק שלהם. בשנת 2010 החל מהלך הדרכה רחב היקף להטמעת תפיסת השירות בחטיבה הקמעונאית - הבניית תפיסת תפקיד ובניית תהליכי עבודה מרכזיים, תוך מיקוד בלקוח. הנהלת החטיבה הבנקאית, מנהלי הסניפים ובעלי תפקידים ויחידות נבחרות במטה החטיבה (אגף שירות ומכירות, אגף לקוחות עסקיים, ערוצים ישירים, מוקדי אשראי, יועצים אזוריים ואגף הנביה) ובאגף תיאום ותכנון נחשפו לתפיסה ושקדו על כתיבה ותיקוף של תהליכי עבודה קריטיים ברוח תפיסת השירות. תהליך ההטמעה נמתך גם בסדנאות להנהלות האזוריים ובתהליך ייעוץ אישי לכל אחד ממנהלי האזורים. במקביל, נמשך יישום תפיסת הטיפוח של חווית הלקוח במוקדי ההשקעות, במחלקת אבטחת מידע ובמחלקת הבטחון - תורה ומהלכי מידה ייעודיים, המביאים לידי ביטוי את חווית האירוח של הלקוח. כמו כן, תכני ההכשרות המקצועיות השונות בבנק, מפולחים על פי מקצועות, הותאמו לתפיסת השירות.

**מידת חווית הלקוח.** גם בשנת 2010 נמשכה מדידת חווית הלקוח הרב ערוצית, בסניפים במוקדי ההשקעות ובאגף חברות גדולות. נתוני המדידה מועברים למנהלי היחידות העסקיות בסמיכות לקבלת הממצאים, ומהווים תשתית להפקת לקחים, מכשלים והצלחות במתן מענה ללקוחות. במקרים בהם נדרשת התערבות מיידית, מנהל היחידה פונה ללקוח לצורך מתן מענה אישי.

**טיפול בתלונות.** צמצום מספר התלונות הוגדר גם בשנת 2010 כיעד מערכתי תוך מחויבות ואחריות ניהולית לאורך כל השדרה הניהולית. המאמץ הממוקד בשנים 2009-2010 הביא לשיפור נמשך בתחום זה. מספר התלונות שהתקבלו באמצעות אגף יחסי בנק-לקוח בפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, מ-346 תלונות בשנת 2009 ל-261 תלונות בשנת 2010, ירידה של כ-24.6% (בהמשך לירידה של 16.7% בשנת 2009). שיעור התלונות שנמצאו מוצדקות ירד מ-25% בשנת 2009 ל-22% בשנת 2010 (38% בשנת 2008). הציון שקיבל הבנק מהפיקוח על הבנקים על איכות הטיפול בתלונות היה 93.5% בשנת 2010, לעומת 89.3% בשנת 2008 (90.6% בשנת 2008).

## ניהול ידע

ניהול הידע מהווה נדבך חיוני בניהול מקצועיות העובדים, משפיע על איכות השירות בבנק, ומהווה חלק מתהליכי העבודה בו.



ניהול הידע נועד לתת מענה למספר אתגרים מרכזיים:

- אגירת ידע מקצועי, שימורו ושימוש חוזר בו;
- שיתוף בידע מקצועי של כל הגורמים הרלוונטיים בארגון;
- הפיכת ידע סמוי לגלוי;
- ניתוב הידע הנדרש למשתמש בזמן הקצר ביותר;
- שיפור ביצועים ועמידה ביעדים עסקיים.
- קיצור זמני התגובה והעברת מידע נדרש באופן המהיר והיעיל ביותר.

הפורטל הארגוני במערכת האינטראנט בבנק דיסקונט מהווה כלי מרכזי בניהול הידע. עשרות מומחי תוכן מתחזקים באופן שוטף קהילות ידע ואתרי מידע. אתרים וקהילות אלו מקושרים לפעילויות הליבה העסקית ולתהליכים ארגוניים מרכזיים, וכך תומכים בהעלאת רמת המקצועיות של העובדים ושביעות רצון הלקוחות. דוגמא בולטת הינה הקמת אתר חטיבת תפעול ולוגיסטיקה ואתר ניהול סיכונים בשנת 2010.

נתונים סטטיסטיים מצביעים על שימוש נרחב של העובדים בכלי ניהול הידע, המאפשרים שיתוף מיטבי בידע מקצועי וארגוני. תהליכים ארגוניים ותרבותיים נוספים, כגון בחירת עובדים מצטיינים, פעילות למען הקהילה ונגישות הבנק, מלווים באתרים יעודים, אשר נותנים מענה הן מבחינת מידע שוטף לגבי התהליך והן מבחינת אפשרות לפעילות אינטראקטיבית של עובדים.

פעילויות הפקת לקחים, תהליכי חניכה והעברת תפקיד, מלווים גם הם בכלי ניהול ידע ייעודיים. יישומים נוספים מאפשרים שימוש בטכסים ממוחשבים, הפצת נהלים וחוזרים וניהול מידע תחרותי.

הפיתוח של כלים ותבניות לצרכים תפעוליים נעשה בדגש על היבטי חיסכון והתייעלות.

פעילות ניהול הידע בבנק התמקדה בשנת 2010 בהקמת קהילות הידע בפורטל הארגוני ושדרוגן. הושקעו משאבים בטיוב ובארגון התכנים באתרים, על מנת להנגישם למשתמשים בצורה ידידותית.

בנוסף, נמשכה פעילות הפורום הארגוני של מובילי קהילות הידע - פורום שיתוף בידע אודות המתודולוגיה והכלים, לצד למידה מהנעשה בתחום בארגונים אחרים בישראל.

**הפקת לקחים.** במסגרת קידום הלמידה הארגונית והטמעת תפיסת ניהול הסיכונים, הבנק מטפח תרבות של הפקת לקחים - להרחבת הידע הארגוני, שיתוף בידע, שכפול הצלחות והימנעות מכשלים.

שני צוותי יגיו מובילים את ההטמעה בחטיבה העסקית ובמערך משאבי אנוש. הצוותים מגבשים מדיניות בנושא הפקת לקחים ומובילים את יישומה, קרי: קידום ביצוע תחקירים, סיוע ביישום הלקחים הנלמדים, הפצת הידע המופק בתחקירים לגורמים רלבנטיים נוספים, זיהוי דפוסים חוזרים וביצוע הכללות בלמידה. בשנת 2010 הותנע מהלך הטמעה של תהליכי הפקת לקחים במערך הייעוץ המשפטי.

## תרבות ארגונית

**הקוד האתי של דיסקונט.** הקוד האתי של הבנק מבוסס על חמשת ערכי היסוד של חזון הבנקאות האנושית של בנק דיסקונט: אהבת אדם, יושרה, יוזמה, מקצוענות ומחויבות. בשנת 2010 נמשך תהליך הנחלת הקוד בארגון, בהובלת המנהלים, בהתאם לשרשרת הניהול.

**איזון עבודה-חיים.** בשנת 2010 נמשך מהלך לקידום תרבות ארגונית של איזון עבודה-חיים המכבדת את כל מעגלי החיים של העובד. 10 מנהלים בכירים, אשר עברו הכשרה במסגרת סדנא בליווי אימוני אישי (Coaching) בנושא, מהווים את הפורום המוביל את הבניית והטמעת התפיסה בבנק.

**תקשורת פנים ארגונית - לוקחים אותך אישית.** הבנק משקיע בפיתוח תקשורת פתוחה ודו כיוונית עם העובדים במסגרת מימוש ההבטחה "לוקחים אותך אישית" כלפי לקוחות חיצוניים ופנימיים כאחד. מערך התקשורת הפנים ארגונית נועד לחזק את תחושת השייכות והמחויבות של העובדים, תוך שיתוף ומתן מענה לציפיותיהם ולשאלותיהם.

על מנת לחוש את הלכי הרוח, האתגרים והשאלות בקרב העובדים, מתקיימים מפגשים ברמות שונות, קבוצות דיון ותהליכי משותף, ובכלל זה:

- שולחן עגול - מפגש של המנהל הכללי או אחד מחברי המנהלה עם מנהלים ועובדים;
- "הנהלה בשטח" - סיורים חודשיים של חברי הנהלה בסניפים וביחידות שטח בליווי מנהלים בכירים מהמטה שלהם;
- סקרים פנים ארגוניים, לרבות "משוב ארגוני" (סקר עמדות עובדים).

במטרה להרחיב את הידע וההבנה של העובדים לגבי מכלול פעילויות הבנק ולהעביר מסרים ארגוניים, נעשה גם במהלך שנת 2010 שימוש במגוון ערוצי תקשורת, ובכלל זה: פורום בכירים - מפגש רבעוני בהובלת המנהל הכללי; "יומן הבוקר" - מהדורת חדשות טלוויזיונית שבועית, המציגה נושאים בליבת העשייה; פורטל העובדים (אינטראנט) ועוד.

בשנת 2010 נוספו ערוצי התקשורת הבאים:

- פורום תקשורת קבוצתי - מפגשים תקופתיים לדין מקצועי בסוגיות מרכזיות ולמידה הדדית, בהשתתפות נציגי החברות בקבוצה;
  - "זווית אישית" - ניוזלטר אינטרנטי ובו חדשות ועדכונים בנושאים בעלי ענין לעובדים;
  - "מדברים תוצאות" - תיקשור התוצאות העסקיות ומשמעותן לאורך שרשרת הניהול. מהלך ל"חיבור" המנהלים למהלכים אסטרטגיים וארגוניים ולתוצאות העסקיות, כסוכנים לתיקשור המידע ומשמעויותיו, במטרה להגביר את האחריות ואת מחויבות הפרט והיחידה לבנק.
- מידה והערכה.** בשנת 2010 הושקעו משאבים בשכלול כלי המדידה וההערכה, במטרה ליצור תשתית למדידת תפוקות אובייקטיבית ויחסית, היצרת הבחנה אמיתית ומניעה לפעולה.

## הדרכה

- בשנת 2010 קיבלו העובדים בבנק מענה רחב לצרכיהם המקצועיים באמצעות הכשרה והדרכה נרחבת לליבת התפקיד (הסמכה), שיפור ביצועים עסקיים (כשירות) וסגירת פערי ביצוע.
- במהלך השנה הושלמו פערי הידע, בתחומים השונים, על פי איתור צרכים שנעשה בחטיבות השונות. בין היתר, ניתן מענה לצרכי הדרכה, אשר נבעו מהוראות רגולטוריות, המשליכות על עולם הבנקאות ו/או הוראות צרכניות כגון חובות פגומים, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור וחוק העמלות. מושם דגש על הכשרות קצרות וישימות, בתמהיל מגוון וחדשני: התנסות בקו הייצור, הדרכת שטח, חניכה ולמידה מרחוק. חלק מההדרכות הועבר באמצעות מבדקי למידה, אשר ייחודם בהגעה מהירה ל"שולחן העבודה" של העובד והעברת מסר אחיד וברור לאוכלוסיה גדולה במיוחד.
- בשנת 2010 ניתן מענה הדרכתי למהלכים אסטרטגיים של הבנק, ובכלל זה:
- הטמעת תפיסת השירות היוזם, ממוקד הלקוח, בקרב הנהלת החטיבה הבנקאית ותפקידי מטה בחטיבה, וכן הכשרת בנקאים וראשי צוותים במוקד השירות האישי;
  - הכשרת כל הצוות הניהולי במערך הסיניפים בנושא ניהול משא ומתן ממוקד רווחיות, והכשרת הסגנים בהיבטים ניהוליים ותפעוליים;
  - הכשרת יועצים פנסיוניים - הכשרות מקצועיות מתקדמות בנושא הפנסיה; הקניית עקרונות עבודה בדגש על ניהול קשר עם הלקוח; תפיסת תפקיד, כלים ומיומנויות ו"חיבור" תכני וניהולי של מנהלי הסיניפים בהם פועלים היועצים הפנסיוניים;
  - חודשה הכשרת הכספרים, הקאדר העתידי לעבודה בצוותי השירות;
  - הכשרת כל 207 נאמני הציות היחידתיים במערך הסיניפים וביחידות הבנק.
- כחלק משיפור המקצועיות, נמשכו גם בשנת 2010 מהלכי הכשרה של תפקידי ליבה העוסקים באשראי, יועצי השקעות, בנקאים בצוות השירות, בנקאים בסניפי הקונספט וכספרים.
- משאבים לא מבוטלים הושקעו בהכשרות מקצועיות מתמחות בתחומי ה-IT, ניהול פרויקטים, חובות פגומים וניהול סיכונים.
- קמעונאות.** בשנת 2010 בוצע מהלך מוקף של הדרכה בנושא ניהול יעדים אישיים, ככלי לשיפור ביצועים עסקיים ועמידה ביעדי הסניף. הוכשרו בעלי תפקידים בתחומי השירות והמכירות בחטיבה הקמעונאית ובצוותים הניהוליים בסניפים.
- היקף ההדרכה.** מניין ימי ההדרכה בשנת 2010 הגיע ל-36,931 בהשוואה לכ-34,127 בשנת 2009, עליה של 8.2%. הנתון של מניין ימי ההדרכה מתייחס לימי ההדרכה שהתקיימו בפועל, במתקני המכללה, והוא אינו נותן ביטוי לפעילות הלמידה העצמית אשר בוצעה במגוון נושאים ותחומים.

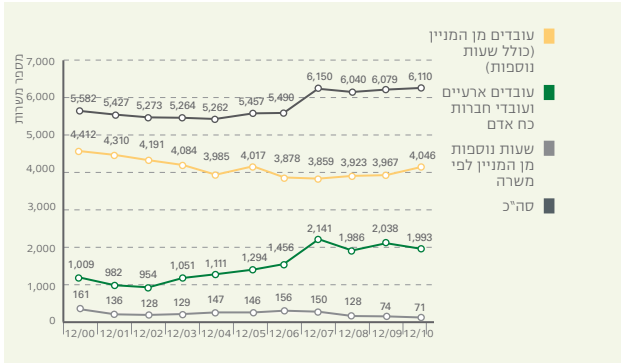
## השקעה בהדרכה ובפיתוח עובדים

השקעות הבנק בהדרכה ובפיתוח המשאב האנושי הסתכמו בשנת 2010 בכ-18.4 מיליון ש"ח. בשנת 2009 הסתכמו ההשקעות כאמור בסך של כ-16.7 מיליון ש"ח. הסכומים האמורים כוללים הכשרת עובדים בנושאים שונים (פיתוח וביצוע הדרכה וייעוץ להדרכה). כמו כן, כולל הסכום את ההוצאות למימון לימודים אקדמיים לעובדי הבנק וכן הוצאות בגין השתלמות מקצועית, ימי עיון וכיוצ"ב. הסכום אינו כולל עלויות עקיפות בגין שכר עובדי הדרכה, שכירות ואחזקת מבנה. הסכום אינו כולל גם את החלק היחסי בשכר העובדים בגין שעות השתתפותם בהדרכה, במסגרת ההדרכה של הבנק, בלמידה עצמית באמצעות המערכות הממוחשבות ללמידה מרחוק ובמסגרות חיצוניות.

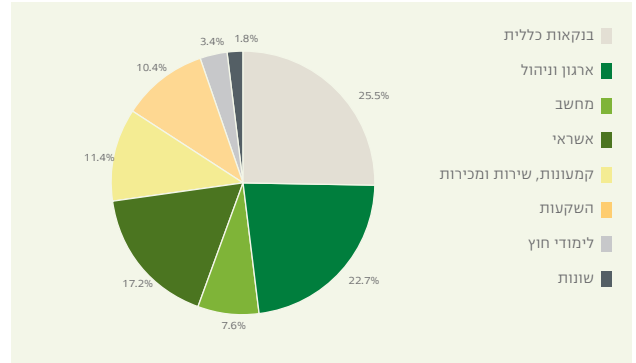
כמו כן, לצורך ביצוע הדרכות בבנק מופעלים חונכים ושותפי הדרכה שנמנים על עובדי הבנק, אשר משלבים בעבודתם השוטפת גם סיוע בחונכות, בהדרכה ובפיתוח חומרי הדרכה. העלות אינה כוללת גם את העלויות בעניין זה.

העליה בהשקעות בשנת 2010, מוסברת בהפעלת מדיניות פיתוח הניהול והמנהיגות בבנק, במהלך רחב ההיקף של הטמעת תפיסת השירות ובגידול בהיקף ההשתלמויות המקצועיות בתחומי ה-IT.

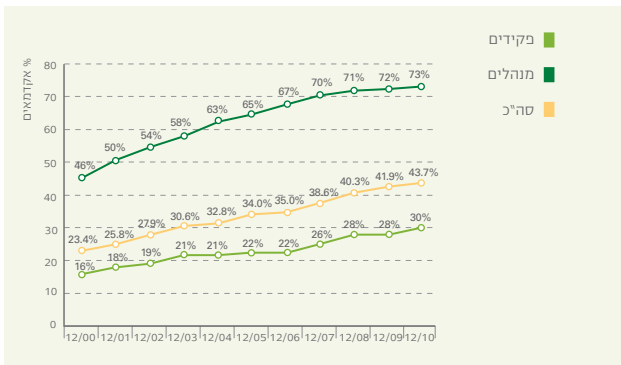
מספר משרות של עובדים בבנק



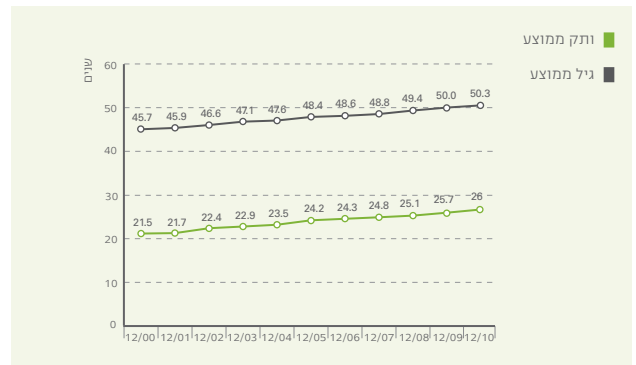
ימי הדרכה



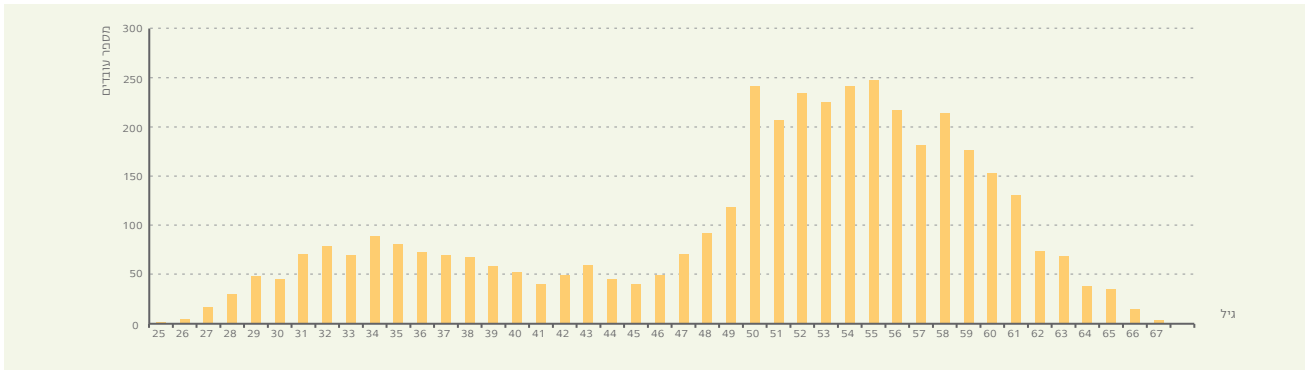
שיעור אקדמאים לפי דרג



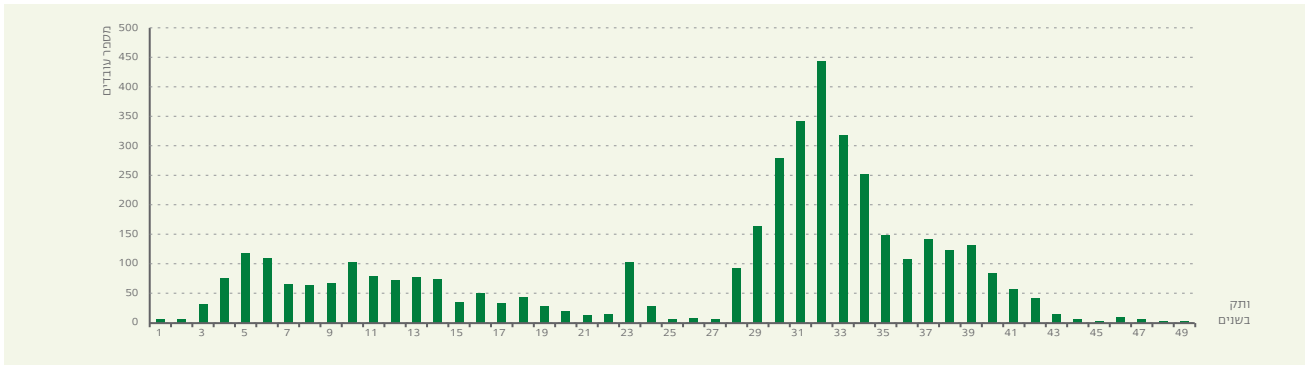
ותק ממוצע וגיל ממוצע



התפלגות עובדים מן המניין לפי גיל 12/10



התפלגות עובדים מן המניין לפי ותק מצגת עובדים 12/10



## השליטה בבנק

### רקע כללי

עקב המשבר בשוק המניות הבנקאיות מחודש אוקטובר 1983, על רקע פרשת "ויסות" מניות אלה וכחלק מהצעדים שנקטו כדי להתמודד עמו, התקשרה ממשלת ישראל, בשם מדינת ישראל, במערכת הסכמים שיצרה הסדר למימון הרכישה מהציבור של המניות בכל אחת מהקבוצות הבנקאיות שהיו מעורבות במשבר. בהתאם לחוק המניות הבנקאיות שבהסדר (הוראת שעה), התשנ"ד-1993 (להלן: "חוק המניות הבנקאיות שבהסדר"), הועברו ביום 31 באוקטובר 1993 מניות הבנק לבעלות המדינה, שהייתה החל מהמועד האמור לבעלת השליטה בבנק, מכח החזקותיה במניות הבנק.

עד ליום 31 בינואר 2006 החזיקה המדינה ב-559,870,403 מניות רגילות א' של הבנק, אשר היוו כ-57.09% מהון המניות המונפק של הבנק ומכח ההצבעה בו, וזאת לאחר שתי הצעות מכר של מניות המדינה לציבור הרחב ולציבור עובדי הבנק, שנעשו בשנים 1996 ו-1997, על פי תשקיפים שפורסמו על ידי המדינה והבנק, ולאחר הצעה פרטית של מניות הבנק למשקיעים מוסדיים, שנעשתה בשנת 2001.

על פי מה שנמסר לבנק, ביום 31 בינואר 2006 הושלמה העסקה למכירת גרעין השליטה בבנק (להלן: "ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק"), שנחתמה ביום 1 בפברואר 2005, בין נכסים מ.י. בע"מ (להלן: "נכסים") וממשלת ישראל (להלן: "הממשלה") מצד אחד לבין קבוצת ברונפמן-שראן (להלן: "הרוכשים"), מצד שני. במסגרת ההסכם רכשו הרוכשים מניות של הבנק, אשר היוו 26% מהונו המונפק (להלן: "גרעין השליטה") וקיבלו אופציה, לתקופה של 3 שנים מיום 31 בדצמבר 2005, שפקעה בסוף שנת 2008, לרכוש מניות אשר היוו עד 25% נוספים מהונו המונפק של הבנק.

לפרטים בדבר הסדרים בין הממשלה לבין הרוכשים ר' "הסדרים לעניין שיתוף פעולה בין הרוכשים לבין הממשלה, בנוגע להחזקה במניות הבנק והפעלת השליטה בבנק" וכן "הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה בין הרוכשים לממשלה מיום 1 בינואר 2009 ואילך" להלן.

בחודש מאי 2006 מכרה המדינה מניות אשר היוו 6.09% מהונו המונפק של הבנק ובמהלך שנת 2010 מכרה המדינה את יתרת החזקותיה בבנק (ר' להלן "מכירת מניות המדינה בבנק"). עם מכירת יתרת מניות הבנק שהוחזקו בידי המדינה, פקעו ההסדרים לעניין שיתוף פעולה בין קבוצת ברונפמן-שראן לבין הממשלה.

### המחזיקים במניות הבנק

ביום 31 בדצמבר 2010 ובמועד סמוך למועד פרסום דוח זה החזיקה קבוצת ברונפמן-שראן 265,164,841 מניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת של הבנק (להלן: "מניות רגילות"), המהוות כ-25.16% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו.

החזקות קבוצת ברונפמן-שראן במניות הבנק הינן כלהלן:

159,098,904 מניות רגילות, המהוות כ-15.10% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו, מוחזקות על ידי השותפות המוגבלת Treetops Acquisition Group LP (להלן "Treetops");

106,065,937 מניות רגילות, המהוות כ-10.06% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו, מוחזקות על ידי השותפות המוגבלת Treetops Acquisition Group LP (להלן "Treetops");

Treetops הינה שותפות מוגבלת שהתאגדה באיי קיימן. השותפים המוגבלים ב-Treetops הינם חברי קבוצת ברונפמן, כמפורט להלן:

- Edgar Miles Bronfman IDB Trusts A through G (שבע נאמניות), אשר הנהנה שלהן הינו אדגר מ. ברונפמן מחזיקות בכ-64.273% ב-Treetops; מתיו ברונפמן מחזיק ישירות בכ-6.424% ב-Treetops;

- Matthew Bronfman IDB Trust, אשר הנהנה שלה הוא מתיו ברונפמן, מחזיקה בכ-6.424% ב-Treetops;

- Lev B. Holly IDB Trust, שהנהנית שלה היא הולי ב. לב, מחזיקה בכ-6.424% ב-Treetops;

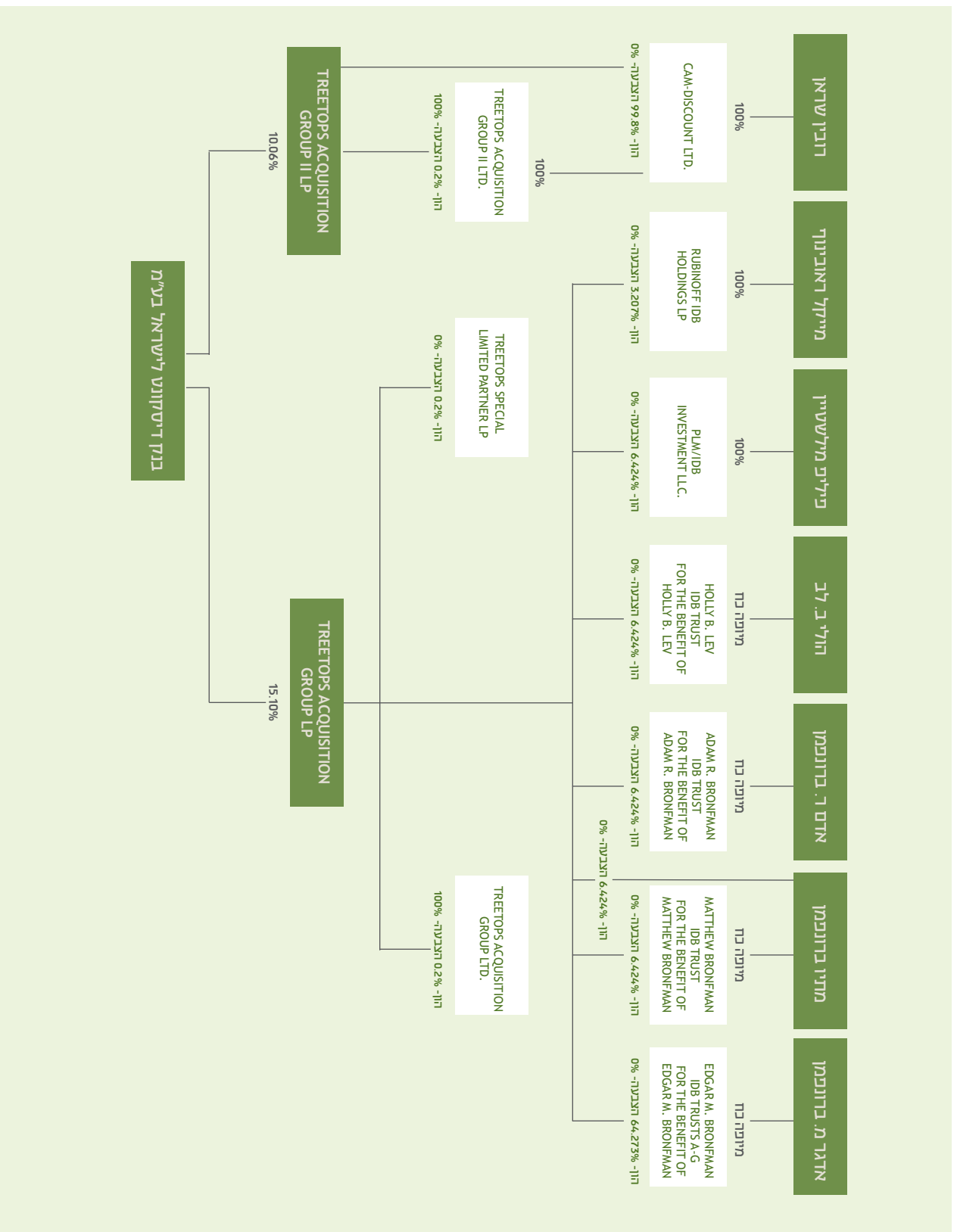
- Adam R. Trust IDB Bronfman, שהנהנה שלה הוא אדם ר. ברונפמן, מחזיקה בכ-6.424% ב-Treetops.

אדגר מ. ברונפמן הינו אביהם של מתיו ברונפמן, הולי ב. לב ואדם ברונפמן; כל הנאמניות המפורטות לעיל, ייקראו להלן, ביחד, "נאמניות ברונפמן". הנאמנים של כל אחת מנאמניות ברונפמן, ייפו את כוחו של הנהנה של הנאמנות (ולגבי הנאמניות שהנהנה שלהן הינו אדגר מ. ברונפמן, אבי המשפחה - ניתן יפוי הכח לאדגר מ. ברונפמן ומתיו ברונפמן, ובלבד שבמקרה של מחלוקת ביניהם, דעתו של מר אדגר מ. ברונפמן תיגבר), לקבל את כל החלטות ביחס להשקעה בבנק, למעט במקרים של החלפת מיופה הכח (בכפוף לאישור מוקדם של בנק ישראל), ביצוע השקעות נוספות ב-Treetops ו/או בבנק, וכן מכירה, התקשרות בהסכם מיזוג או העברה כלשהי של האינטרסים של הנאמנות, ב-Treetops ו/או בבנק.

- PLM/IDB Investment LLC, חברה בבעלותו המלאה של פיליפ מילשטיין, מחזיקה בכ-6.424% ב-Treetops;

- Rubinoff IDB Holdings LP, שותפות מוגבלת בבעלותו המלאה של מייקל ראובינוף, מחזיקה בכ-3.207% ב-Treetops.

בנוסף לחברי קבוצת ברונפמן, השותפות המוגבלת Treetops Special Limited Partner LP, שהתאגדה באיי קיימן (להלן: SLP), מחזיקה, כשותף מוגבל, בכ-0.2% ב-Treetops. (השותפים המוגבלים ב-SLP, הינם מתיו ברונפמן (כ-65%) וכן מייקל ראובינוף, באמצעות Rubinoff IDB Holdings LP (כ-35%). השותף הכללי של SLP, הינה חברת Treetops SLP Ltd. (חברה בבעלותו המלאה של מתיו ברונפמן, שהתאגדה באיי קיימן), והיא מחזיקה בכ-0.2% ב-SLP). השותף הכללי של Treetops, המחזיק בכ-0.2% ב-Treetops, הינו Treetops Acquisition Group Ltd. (להלן: "Treetops Ltd."), חברה שהתאגדה באיי קיימן. אמצעי השליטה ב-Treetops Ltd. מוחזקים על ידי חברי קבוצת ברונפמן, בהתאם ליחס החזקותיהם ב-Treetops. Treetops II הינה שותפות מוגבלת שהתאגדה באיי קיימן. השותף המוגבל ב-Treetops II הינו חברת Cam Discount Ltd. (להלן: "Cam Discount"), המחזיקה בכ-99.8% ב-Treetop II. Cam Discount הינה חברה שהתאגדה באיי קיימן ואשר מלוא אמצעי השליטה בה מוחזקים על ידי רובין שראן. השותף הכללי של Treetops II, המחזיק בכ-0.2% ב-Treetops II, הינו Treetops Acquisition Group II Ltd. (להלן: "Treetops II Ltd."), חברה שהתאגדה באיי קיימן ואשר מלוא אמצעי השליטה בה מוחזקים על ידי Cam Discount. לפרטים בדבר ההסדרים בין הרוכשים לבין הממשלה ובינם לבין עצמם ר' בפרק זה להלן.



## היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקת אמצעי שליטה בבנק

ביום 29 בינואר 2006, לאחר התייעצות בוועדת הרישיונות, נתן נגיד בנק ישראל היתר לה"ה אדגר מ. ברונפמן, מתיו ברונפמן, אדם ר. ברונפמן, הולי ב. לב, מייקל ראובינוף, פיליפ מילשטיין ורובין שראן (להלן: "הקבוצה"), לשלוט יחד ולהחזיק יחד אמצעי שליטה בבנק בשיעור של 26% מכל סוג של אמצעי שליטה בבנק (לפרטים בדבר תיקון להיתר, על פיו השיעור יהיה 25.01% למשך תקופה מוגבלת, ר' להלן). בנוסף, התיר הנגיד לחברי הקבוצה להחזיק אמצעי שליטה נוספים בבנק, בשיעור שלא יעלה על 40% מכל סוג של אמצעי שליטה, והכל בכפוף לשיעור שנקבע לעניין זה לגבי כל אחד מחברי הקבוצה בנפרד. בנספח להיתר פורטו החזקות חברי הקבוצה בבנק ובשותפויות Treetops II ו-Treetops, כמפורט בפרק "המחזיקים במניות הבנק" לעיל. נאסר על התאגידים והנאמנויות שפורטו כאמור לעסוק בעיסוק כלשהו פרט להחזקת אמצעי שליטה בבנק. כן פורטו בנספח להיתר השיעורים הנוספים של אמצעי שליטה בהם רשאי כל אחד ממרכיבי הקבוצה להחזיק, מעבר לחלקו בגרעין השליטה, ונקבע כי אחזקת אמצעי שליטה נוספים תהיה באותו אופן בו מחזיק כל אחד מיחיד הקבוצה בחלקו בגרעין השליטה. ההיתר האמור כולל גם היתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה, באמצעות הבנק, בתאגידים בנקאיים בהם הבנק שולט ומחזיק אמצעי שליטה כדין והכל כפי שיהיו מעת לעת. להלן תנאי ההיתר העיקריים:

1. "גרעין השליטה" או "השיעור המזערי" יהיה לפחות 26% מכל סוג של אמצעי השליטה בבנק, המחולקים בין חברי הקבוצה באופן וביחס המפורטים בנספח להיתר. (לפרטים בדבר תיקון להיתר, על פיו השיעור יהיה 25.01% למשך תקופה מוגבלת, ר' להלן).  
הקבוצה תשמור בכל עת על החזקת השיעור המזערי של אמצעי השליטה בבנק.
2. אם הבנק ינפיק לאחר מתן ההיתר מניות, זכויות למניות או כל נייר ערך אחר הניתן להמרה במניות, תשמור הקבוצה על החזקת השיעור המזערי, בחישוב על פי דילול מלא.
3. (א) במשך חמש שנים ממועד מתן ההיתר, הקבוצה לא תמכור ולא תעביר, ישירות או בעקיפין, אמצעי שליטה בבנק, אם כתוצאה מכך יישאר בידי אמצעי שליטה מסוג כלשהו, בשיעור הנמוך מהשיעור המזערי. כל אחד ממרכיבי הקבוצה רשאי למכור אמצעי שליטה מתוך השיעור העודף על חלקו בגרעין השליטה, רק אם חלפו לפחות שישה חודשים מאז פעולת הקניה האחרונה שבוצעה על ידו. (לעניין זה מימוש האופציה מהממשלה לא ייחשב כפעולת קניה).  
(ב) בתום חמש שנים ממועד מתן ההיתר, תהיה הקבוצה רשאית למכור או להעביר את אמצעי השליטה שבהחזקתה, ובלבד שתמכור או תעביר ביחד את כל אמצעי השליטה המהווים את השיעור המזערי, ליחיד או לקבוצה שקיבלו היתר כדין לשליטה ולהחזקת אמצעי השליטה האמורים. במכתב של המפקח על הבנקים שנלווה להיתר (להלן: "המכתב הנלווה להיתר") נאמר כי אם לאחר חמש שנים ממועד מתן ההיתר תתקבל החלטה על ידי הרוכשים, למכור אמצעי שליטה בבנק מתוך גרעין השליטה באופן שלאחר המכירה אף לא אחד מבין חברי הקבוצה או מבין הרוכשים, יהיה חייב בהיתר לשליטה או להחזקת אמצעי שליטה בבנק, על פי הדין, יחולו ההוראות שלהלן:
  - שני הרוכשים יפנו לנגיד בנק ישראל, יודיעו לו על החלטתם ויפרטו את אופן המכירה המתוכננת על ידם.
  - לפני מכירת אמצעי השליטה, כאמור לעיל, יערכו הרוכשים תיאום מוקדם עם נגיד בנק ישראל, לעניין ההסדרים שיעשו, התאמת ההיתר וכתב הנאמנות, על מנת לאפשר להם לבצע מכירה של המניות תוך פרק זמן סביר (להלן: "תקופת המעבר"), תוך לקיחה בחשבון, בין היתר, של השלכות על ניהול הבנק והעברתו, קשרים עסקיים עם הבנק, תנאי השוק וכמות המניות הנמכרות, ומתכונת ההחזקה וההצבעה בתקופת המעבר במניות הבנק המהוות החזקה שמעל 5% מאמצעי השליטה בבנק (מבלי שיהיה בכך לגרוע מזכותם העקרונית של הרוכשים לבצע את המכירה, כאמור לעיל).
- (ג) על אף האמור לעיל ניתן לצרף חבר נוסף לקבוצה וכן רשאי כל אחד מחברי הקבוצה, בתום חמש שנים כאמור, להעביר או למכור את אמצעי השליטה שבהחזקתו המהווים את חלקו בשיעור המזערי, או את חלקם, ובלבד שהנעבר או הקונה יפעל בתיאום דרך קבע עם יתר חברי הקבוצה על פי הסכם שיתוף הפעולה, שכרתה הקבוצה כאמור להלן, או הסכם אחר שאושר בידי המפקח על הבנקים, וניתן היתר כדין לשליטה ולהחזקת אמצעי השליטה האמורים; על אף האמור לעיל, ניתן לצרף חבר נוסף לקבוצה וכן רשאי חבר בקבוצה להעביר או למכור אמצעי שליטה כאמור לעיל גם במהלך חמש שנים מיום מתן ההיתר, ובלבד שהתקיימו התנאים המפורטים לעיל, וכן שהקבוצה תמשיך להיות הגורם המוביל, הן מבחינת שיעורי החזקה והן מבחינת שיתוף הפעולה ביניהם.
4. (א) חברי הקבוצה והגופים שאמצעי השליטה מוחזקים באמצעותם יפעלו על פי הסכם שיתוף הפעולה (Summary of Principal Terms), שאושר מראש ובכתב על ידי המפקח. הנהנים של הנאמנויות מקבוצת ברונפמן יפעלו על פי ההתחייבויות שמסרו לבנק ישראל, ושאושרו מראש ובכתב על ידי המפקח. רובין שראן, מתיו ברונפמן ומייקל ראובינוף הורשו להחזיק בשיעורים גבוהים יותר מן הזכות להשתתף ברווחי הבנק, בהתאם לקבוע בהסכם שיתוף הפעולה בין מרכיבי הקבוצה.  
(ב) חברי הקבוצה יחזיקו בכל עת את השליטה ואת אמצעי השליטה בבנק בשיעורים ובאופן המפורטים והנקובים לגבי כל אחד מהם, ולא ימכרו לאחר, או יעבירו לאחר בכל דרך אחרת, לרבות לא לתאגידים או גופים אחרים הנשלטים על ידם, ישירות או בעקיפין, אמצעי שליטה בבנק או בגוף

- מהגופים המפורטים בנספח להיתר, אף אם מכירה או העברה זו לא תהיה טעונה היתר לפי סעיף 34 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות (רישוי)") והכל אלא אם כן נקבע אחרת בהיתר או אם תינתן לכך הסכמתו מראש ובכתב של המפקח. לעניין זה, "מכירה" - לרבות שיעבוד, למעט שיעבודים מסוימים בתוך הקבוצה שצוינו בהיתר.
5. (א) חברי הקבוצה לא יסכימו, במפורש או מכללא, להטלת עיקול על אמצעי השליטה, בבנק או בגוף מהגופים שפורטו בהיתר. חברי הקבוצה לא יעשו כל פעולה אחרת שיש בה כדי לשנות בפועל את זכות הבעלות על אמצעי שליטה אלה או על הזכויות הגלומות בהם והמפורטות בהגדרת "אמצעי שליטה" שבסעיף 1 לחוק הבנקאות (רישוי).
- (ב) הוטל עיקול למרות האמור לעיל, על אמצעי שליטה כאמור המוחזקים בידי חבר הקבוצה, יפעל אותו חבר בכל דרך העומדת לרשותו להסרה מיידית של העיקול.
6. אמצעי השליטה בבנק המוחזקים במישרין, יופקדו על ידי הקבוצה, עבור חברי הקבוצה או עבור חברי הקבוצה והממשלה, לפי העניין, בידי נאמן, אחד או יותר, תושבי ישראל אשר זהותם, כתב נאמנותם, וההוראות שניתנו להם בכתבי הנאמנות, יהיו כפופים לאישור מראש ובכתב בידי המפקח.
7. חברי הקבוצה, קרוביהם או תאגידיהם בשליטתם של מי מהם, לא יקבלו דמי ניהול או כל תמורה והטבה אחרת, מהבנק או מתאגידיהם שבשליטת הבנק, אולם הם יהיו רשאים לתת שירותים הניתנים כרגיל על ידי נותנם ובמחירי שוק, ובתנאי שניתנה מראש ובכתב הודעה למפקח על טיב השירות ועל התמורה, לפחות 14 ימי עסקים לפני מתן השירות; הודיע המפקח כי השירות אינו מסוג הניתן כרגיל לאחרים או כי התמורה בעדו אינה סבירה, לא יינתן השירות.
- הוראת סעיף זה לא תחול על גמול לדירקטורים המשולם בסכום זהה לכל הדירקטורים בבנק.
8. (א) לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד ליום 30 בספטמבר 2004. אם הצטברו הפסדים לאחר מועד זה, לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה. כמו כן, אין לחלק דיבידנדים מרווחים ממכירת נכסים מהותיים של הבנק במשך 5 שנים ממועד מתן ההיתר. לאחר מועד זה תותר חלוקת דיבידנד ממכירת נכסים כאמור, בכפוף לקבלת אישור, מראש ובכתב, של המפקח. (סכום הרווחים שנצברו בבנק עד ליום 30 בספטמבר 2004, שכאמור לא ניתן לחלקם, הינו 2,704 מיליון ש"ח).
- (ב) על אף האמור לעיל, ניתן לחלק דיבידנד מרווחים ממכירת נכסים מהותיים של הבנק במשך 5 שנים ממועד מתן ההיתר, אם מתקיימים כל התנאים הבאים:
- (1) המכירה נובעת מדרישות חוק החלות על הבנק;
  - (2) חלוקת הדיבידנד מרווחים ממכירת אותם הנכסים לא תגרום להפחתת יחס ההון המזערי הקיים בבנק ערב מכירת הנכסים כאמור;
  - (3) דירקטוריון הבנק יאשר את החלוקה לאחר שבחן את צרכי הבנק ותוכניותיו העסקיות;
  - (4) התקבל אישור, מראש ובכתב, של המפקח לחלוקה כאמור, לאחר שבחן את הלימות ההון של הבנק ואת החלטת הדירקטוריון וביסוסה.
9. (א) ללא אישור מראש ובכתב של המפקח, לא יעסקו חברי הקבוצה או מי מהם, או תאגידיהם שבשליטתם, בכל עסק בישראל של קבלת פקדונות - ואף מפחות משלושים אנשים, של מתן אשראי, או כל עיסוק פיננסי אחר בישראל שיש בו משום תחרות בעסקי הבנק.
- (ב) ללא אישור מראש ובכתב של המפקח, לא יהיו חברי הקבוצה או מי מהם, או תאגידיהם שבשליטתם, בעלי עניין, דירקטורים, או מנהלים בכירים, בתאגידי העוסקים בעיסוקים מאלה האמורים בסעיף קטן (א); לעניין זה, "בעל ענין" - מי שמחזיק 5% או יותר מכל סוג של אמצעי שליטה.
10. 100% מסך הנכסים המאזניים של כל אחד מהרוכשים יוממן מההון. על אף האמור לעיל, הרוכשים יהיו רשאים לממן את רכישת גרעין השליטה באמצעות חוב לממשלת ישראל. מימון רכישת אמצעי השליטה בבנק, לרבות מתן ערבות למימון כאמור, לא ייעשה, במישרין או בעקיפין, על ידי הבנק או תאגידיהם בנקאיים שבשליטתו.
11. חברי קבוצת ברונפמן ומר שראן, יקטינו את חבותם לבנק על מנת לעמוד בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 312 בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים, אלא אם אושר אחרת על ידי המפקח, מראש ובכתב.
12. הקבוצה תפעיל את מירב מאמציה לכך, שהתזכיר, התקנון וכל נוהלי הבנק יתיישבו ויתאימו, ככל הנדרש ובכל עת, עם הוראות ההיתר. לפרטים בדבר תיקון היתר הנגיד, ואישור המפקח על הבנקים לתיקון ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, ר' להלן "הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה בין הממשלה לרוכשים מיום 1 בינואר 2009 ואילך".
- תיקון היתר הנגיד - נובמבר 2010.** לפי מה שנמסר לבנק, ביום 14 בנובמבר 2010 תוקן היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק, שניתן לקבוצת ברונפמן-שראן ביום 29 בינואר 2006, והתיר להם לרדת בשיעור החזקתם, באופן שה"שיעור המזערי" יהיה 25.01% מכל סוג של אמצעי שליטה בבנק, במקום 26% בהיתר המקורי, למשך 3 שנים ממועד השלמת ההנפקה לציבור. זאת, אך ורק לצורך ובקשר להנפקת מניות לציבור, שתבוצע לאחר שהבנק יפרסם הצעת זכויות לבעלי מניותיו וכן לצורך הדילול הנובע מכתבי האופציה שהוקצו על ידי הבנק בעבר. (לפרטים בדבר מהלך הנפקת זכויות והנפקה לציבור, ר' לעיל "הנפקת זכויות והנפקה לציבור" בפרק "האמצעים ההוניים").



## הסדרים לענין שיתוף פעולה בין הרוכשים לבין הממשלה, בנוגע להחזקה במניות הבנק והפעלת השליטה בבנק

בהסכם למכירת גרעין השליטה בבנק נקבעו הסדרים והתחייבויות שונות, לענין שיתוף פעולה בין הממשלה לבין הרוכשים, בנוגע להחזקותיהם במניות הבנק ומכירת יתרת המניות שבידי הממשלה, ולענין הפעלת השליטה בבנק בידי הרוכשים. כמו כן, נקבעו התניות מסוימות על הוראות חוק המניות הבנקאיות שבהסדר. בין היתר נקבעו הוראות כלהלן:

- נקבעו הוראות שיחולו במשך תקופת המימוש של האופציה (קרי: עד סוף שנת 2008 או עד למימוש האופציה במלואה, אם מומשה האופציה קודם לכן) (להלן: "תקופת התמיכה"), לענין תיאום אופן ההצבעה מכח החזקותיהם של הרוכשים במניות הבנק ומכח החזקות הממשלה במניות האופציה, באסיפות הכלליות של הבנק לרבות לענין מינוי דירקטורים לדירקטוריון הבנק. (בדבר תיקון הוראות ההסכם בנושא זה לאחר סיום תקופת התמיכה ופיקיעת האופציה, ר' בסעיף "הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה בין הרוכשים לממשלה מיום 1 בינואר 2009 ואילך" להלן).
- בסעיף זה -
  - "תקופת ההגבלה" - התקופה המתחילה במועד השלמה ונמשכת: (1) כל עוד הממשלה וני מטעמה מחזיקים, ביחד, לא פחות מ-10% מהון המניות המונפק של הבנק או (2) עד תום ארבע שנים מיום 31.12.2005, לפי התקופה הקצרה יותר.
  - "התקופה הנוספת" - התקופה המתחילה בתום תקופת ההגבלה ונמשכת: (1) כל עוד הממשלה וני מטעמה, מחזיקים, ביחד, לא פחות מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק; (2) עד תום שלוש שנים מתום תקופת ההגבלה; או (3) עד לאחר מימוש מלא של האופציה, לפי התקופה הקצרה יותר.
- במשך תקופת ההגבלה, הרוכשים לא יבצעו כל פעולה מבין הפעולות הבאות (בהתאם לסעיף 10.4 להסכם למכירת גרעין השליטה), ויפעלו כמיטב יכולתם לגרום לבנק להימנע מביצוען, אלא אם נתקבלה לפעולה הסכמתה המוקדמת, בכתב, של הממשלה: (א) פירוק מוצון של הבנק (ב) פיצול של הבנק, מיזוג של הבנק עם חברות שאינן חברות בת בבעלות מלאה, פשרה או הסדר, כמשמעותם בחוק החברות, התשנ"ט-1999 שהבנק צד להם וכל פעולה דומה שיש בה כדי להשפיע על הון המניות המונפק של הבנק; (ג) הקצאת מניות, שינוי בזכויות הצמודות למניות, הגדלת הון (רשום או מונפק) וחלוקת מניות הטבה או הנפקת זכויות על ידי הבנק; (ד) תשלום דמי ניהול או מתן טובת הנאה אחרת על ידי הבנק או תאגידיים מקבוצת בד"ל (כהגדרתה בהסכם), לבעלי ענין בבנק, למעט קביעת תנאי העסקתו של המנכ"ל, וכן כל עסקה חריגה שלבעל ענין בבנק עניין אישי בה; (ה) שינוי במסמכי ההתאגדות של הבנק.
- על פי הוראות ההסכם, הממשלה לא תימנע מליתן הסכמתה לפעולות כאמור בס"ק (ב) לעיל וכן לפעולות כמפורט בס"ק (ג) לעיל, הנדרשות לצורך כך, אלא מטעמים סבירים, שעניינם שינוי מהותי בזכויותיה של הממשלה על פי ההסכם לרכישת גרעין השליטה בבנק, או פגיעה בערךן של מניות הבנק שבידיה או פגיעה ביכולתה למכור אותן.
- הרוכשים התחייבו לפעול כמיטב יכולתם, בכפוף לכל דין, על מנת לגרום לכך, כי במהלך תקופת ההגבלה, הבנק יימנע מלהנפיק מניות וניירות ערך המיריים למניות, אלא בהסכמת נכסים והממשלה, מראש ובכתב, ובכפוף לאמור להלן: (א) הממשלה ונכסים לא יימנעו מלהסכים להנפקת המניות של הבנק, על פי דרישה יזומה בכתב של המפקח על הבנקים, בהתאם לסמכותו על פי דין; (ב) כל הנפקה כאמור, שהממשלה או נכסים נתנו את הסכמתן לגביה, וכן כל הנפקה של מניות על ידי הבנק, במהלך התקופה הנוספת, תיעשה בתאום עם הממשלה, והבנק יאפשר לממשלה לשלב במכירה מניות מבין מניות הבנק המוחזקות על ידה, בשיעור של עד מחצית מהכמות הכוללת הנמכרת בכל הצעה, והכל בכפוף לתנאים שנקבעו לענין זה בהסכם.

## הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה בין הרוכשים לממשלה מיום 1 בינואר 2009 ואילך

**הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה עם תום "תקופת התמיכה".** כאמור, בהתאם להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, ביום 31 בדצמבר 2008 הסתיימה התקופה למימוש האופציה שנתנה מדינת ישראל לקבוצת ברונפמן-שראן לרכישת 25% מהון המניות של הבנק המוחזק בידי המדינה. במועד זה הסתיימה גם "תקופת התמיכה" שנקבעה בהסכם.

לאחר שקודם לכן נמסרו לבנק הודעות בדבר הארכות זמניות של ההוראות הקבועות בהסכם, בכל הקשור להפעלת זכויות ההצבעה הצמודות למניות הבנק שבבעלות הממשלה ולמניות הבנק שבבעלות הרוכשים, ובכלל זה, ההוראות לענין הצבעות באסיפות הכלליות של הבנק ולענין מינוי דירקטורים בבנק, התקבלה בבנק ביום 15 בפברואר 2009 הודעה בדבר תיקון ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק. התיקון התייחס להוראות שנקבעו בסעיף 11 להסכם ועניינן מינוי דירקטורים בבנק.

על פי התיקון, ההסדרים בנוגע למינוי דירקטורים בבנק חלו גם בתקופה שמיום 16 בפברואר 2009 ועד 15 בפברואר 2010 (להלן: "תקופת ההסכמה"), בשינויים הבאים: כל עוד הממשלה מחזיקה לפחות 10% מההון המונפק של הבנק, יכהנו בדירקטוריון הבנק לפחות 5 דירקטורים שזהותם נקבעה בידי נציגי הממשלה, ולא יותר מ-8 דירקטורים שיוצגו לבחירה בידי הרוכשים. אם שיעור אחזקותיה של הממשלה בהון המונפק

של הבנק ירד במהלך תקופת ההסכמה אל מתחת ל-10%, מספר הדירקטורים שיוצעו בידי הרוכשים לא יעלה על 11, ומספר הדירקטורים שזהותם תקבע בידי נציגי הממשלה יהיה 2. בנוסף, זהות המועמדים לכהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון הבנק תיקבע בפעם הראשונה בתקופת ההסכמה, בחודש פברואר 2009, בידי הרוכשים, ולאחר מכן בידי נציגי הממשלה, וחוזר חלילה. כן יפעלו הצדדים בכדי לגרום למוניו של דירקטור נוסף בבנק, שזהותו תיקבע בידי נציגי הממשלה, כך שמספר חברי הדירקטוריון בבנק יושלם ל-15.

ביתר הוראות ההסכם לא חל שינוי, ולפיכך הגיעו לסימון הוראות אחרות בדבר שיתוף הפעולה בתקופת התמיכה.

עוד נמסר לבנק כי, בהמשך לתיקון האמור להסכם, תוקן ביום 9 בפברואר 2009 היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק, שניתן לרוכשים ביום 29 בינואר 2006, באופן שהותר לרוכשים לשתי פעולה דרך קבע עם ממשלת ישראל, בקשר להפעלת השליטה בבנק, על פי חוזה המכר על תיקוניו, שיאושרו בידי המפקח מראש ובכתב. בתיקון להיתר הובהר עוד כי הארכת תוקף בלבד, לא תחייב קבלת אישור מראש, והודעה עליה תימסר למפקח בכתב בתוך 7 ימים מהמועד בו הוארך תוקף ההסכם. כן נמסר לבנק כי בהתאם לאמור בתיקון ההיתר, אישר המפקח על הבנקים, ביום 9 בפברואר 2009, את התיקון האמור להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק.

לפי מה שנמסר לבנק, בחודש פברואר 2009 הבהיר המפקח, במענה לפניית קבוצת ברונפמן, כי יאפשר לקבוצת השליטה מינוי משקיף מטעמה בדירקטוריון הבנק וכי יחולו על המשקיף אותן המגבלות החלות על דירקטור בבנק.

**הפעלת הסדרי שיתוף הפעולה עם תום "תקופת ההגבלה"**. כאמור, בהתאם להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, ביום 31 בדצמבר 2009 הסתיימה "תקופת ההגבלה" שנקבעה בהסכם. בימים 11 בפברואר 2010, 16 במרס 2010 ו-12 במאי 2010, התקבלו בבנק הודעות של בעלי השליטה, שעניינן הארכת מועד על פי ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק. בהתאם להודעות, הוראות תיקון ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, מיום 15 בפברואר 2009, המשיכו לחול גם לאחר תום תקופת ההסכמה והיו בתוקף עד ליום 1 ביולי 2010. כמו כן, הוראות סעיף 10.4 להסכם מכירת גרעין השליטה בבנק, שעניינן התחייבות הרוכשים לא לבצע פעולות מסוימות ולפעול כמיטב יכולתם לגרום לבנק להימנע מביצוען (אשר תוארה לעיל, בסעיף "הסדרים לעניין שיתוף פעולה בין הרוכשים לבין הממשלה, בנוגע להחזקה במוניות הבנק והפעלת השליטה בבנק"), חלו גם לאחר תום תקופת ההגבלה, וזאת עד ליום 1 ביולי 2010.

**תיקון להסכם - קביעת "תקופת ההסכמה הנוספת"**. ביום 29 ביוני 2010 התקבלה בבנק הודעה בדבר תיקון ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, כמפורט בדוח מידי מיום 30 ביוני 2010 (מס' אסמכתא 537576-01-2010). התיקון מתייחס להוראות שנקבעו בסעיף 11 להסכם ועניינן מינוי דירקטורים בבנק.

על פי התיקון, ההסדרים בנוגע למינוי דירקטורים בבנק יחולו גם בתקופה שחיים 1 ביולי 2010 ועד למוקדם מבין: (א) 31 בינואר 2012; (ב) היום שבו הממשלה תפסיק להחזיק למעלה מ-10% מההון המונפק של הבנק; או (ג) היום שבו יפסיקו הרוכשים (להסרת ספק, שניהם ולא רק אחד מהם) להחזיק בגרעין השליטה בבנק, כמשמעותו בהיתר לשליטה והחזקה אמצעי שליטה, לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, שניתן לרוכשים (להלן: תקופת ההסכמה הנוספת), בשינויים הבאים: כל עוד הממשלה מחזיקה 20% מההון המונפק של הבנק - חמישה דירקטורים יוצעו לבחירה בידי נציגי הממשלה ושמונה דירקטורים בידי הרוכשים; כל עוד הממשלה מחזיקה פחות מ-20% אך לא פחות מ-15% מההון המונפק של הבנק - ארבעה דירקטורים יוצעו לבחירה בידי נציגי הממשלה ותשעה דירקטורים בידי הרוכשים; כל עוד הממשלה מחזיקה פחות מ-15% אך מעל 10% מההון המונפק של הבנק - שלושה דירקטורים יוצעו לבחירה בידי נציגי הממשלה ועשרה דירקטורים בידי הרוכשים. בנוסף, זהות המועמדים לכהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בבנק תיקבע בפעם הראשונה בתקופת ההסכמה הנוספת בידי נציגי הממשלה, ולאחר מכן בידי הרוכשים, וחוזר חלילה.

עוד הוסכם כי הוראות סעיף 10.4 להסכם מכירת גרעין השליטה בבנק, שעניינן התחייבות הרוכשים לא לבצע פעולות מסוימות ולפעול כמיטב יכולתם לגרום לבנק להימנע מביצוען (ר' לעיל), יחולו גם לאחר תום תקופת ההגבלה, וזאת עד תום תקופת ההסכמה הנוספת.

עוד נמסר לבנק, כי ביום 27 ביוני 2010 אישר המפקח על הבנקים את התיקון האמור להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק (בהתאם לתיקון להיתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקה של אמצעי השליטה בבנק). האישור הותנה בכך שחברי קבוצת השליטה בבנק לא יפעלו, במישרין או בעקיפין, לסיום כהונתו של דירקטור חיצוני בבנק אשר הוצע לבחירה בידי הממשלה, לרבות דירקטור חיצוני, לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין, לפני תום כהונתו כאמור בחוק החברות, התשנ"ט-1999, או בהוראה (דהיינו, שלוש שנים, או אם לאחר שלוש שנים מונה לכהונה נוספת, שש שנים), אלא בנסיבות מיוחדות ולאחר קבלת אישור המפקח בכתב ומראש. כן הבהיר המפקח כי עצם הזכות למנות דירקטורים לפי התיקון להסכם למכירת גרעין השליטה בבנק אינה בגדר נסיבה מיוחדת.

**מכירת יתרת מניות המדינה בבנק**. כאמור, עם מכירת יתרת מניות הבנק שהוחזקו בידי המדינה, פקעו ההסדרים לעניין שיתוף פעולה בין קבוצת ברונפמן-שראן לבין הממשלה.

## הסדרים בין מרכיבי קבוצת ברונפמן-שראן

על פי מה שנמסר לבנק Treetops II ו-Treetops (להלן: "הרוכשים") וכן חברי קבוצת ברונפמן ורובין שראן (להלן יכוננו חברי קבוצת ברונפמן ורובין שראן ביחד: "המשקיעים") התקשרו בהסכם הנוגע להשקעתם בבנק, הכולל מסמך עקרונות המפרט את אופן שיתוף הפעולה בין המשקיעים (Summary of Principal Terms) אשר אושר על-ידי בנק ישראל (להלן: "הסכם שיתוף הפעולה"). כמו כן, חתמו המשקיעים על מכתב הבהרות, המבהיר ו/או מוסיף על הוראות שנקבעו בהסכם שיתוף הפעולה (להלן: "מכתב הבהרות"). ביום 24 בינואר 2006 הודיע בנק ישראל למשקיעים כי מכירת מניות מתוך גרעין השליטה על ידי הרוכשים ללא תיאום מוקדם עם נגיד בנק ישראל, גם אם תבצע לאחר 5 שנים ממועד קבלת ההיתר, תגרום, קרוב לוודאי, להפרת תנאי ההיתר. יחד עם זאת, הודיע בנק ישראל כי אין לו התנגדות לכך שמכתב הבהרות ייחתם לצורך הסדרת הסכמות מסויימות בין המשקיעים, ובלבד שמכתב הבהרות יתוקן או יוחלף לאחר שייבחן על-ידי בנק ישראל. למיטב ידיעת הבנק, בנק ישראל לא פנה שוב בענין ולמועד פרסום הדוח מכתב הבהרות טרם תוקן או הוחלף.

הסכם שיתוף הפעולה קובע, בין היתר, כי מתוך מספר הדירקטורים, אשר הרוכשים זכאים למנות בבנק, יהיו קבוצת ברונפמן ורובין שראן (שייקרא להלן: "קבוצת שראן" וביחד עם קבוצת ברונפמן ויקראו להלן: "הקבוצות") זכאים למנות מספר דירקטורים, אשר יהיה פרופורציונלי לחלקה היחסי של כל קבוצה, בזכויות הבעלות הכוללות של כל המשקיעים, כשותפים מוגבלים בשני הרוכשים ביחד (זכויות הבעלות הכוללות, כאמור, בשני הרוכשים ביחד, ויקראו להלן: "האינטרסים"). קבוצת ברונפמן זכאית למנות את הדירקטור החיצוני הראשון ששתי הקבוצות יהיו זכאיות למנות, לכשתתפנה משרה זו, ואילו קבוצת שראן זכאית למנות את הדירקטור החיצוני השני. זהות הדירקטורים המוצעים על-ידי כל קבוצה, תקבע בהצבעת רוב בעלי המניות בשותף הכללי של כל רוכש. הרוכשים יצביעו מכוח מניותיהם בבנק, לשם מינוי הדירקטורים, בהתאם לאמור לעיל.

בהסכם שיתוף הפעולה נקבע עוד, כי הרוכשים יצביעו ביחד, בכל הנושאים שיובאו לאסיפת בעלי המניות של הבנק. לצורך כך, לפני כל אסיפה כללית של בעלי המניות בבנק, כל רוכש יערוך אסיפה של בעלי המניות בשותף הכללי שלו, אשר במהלכה כל בעל מניות יציין כיצד על הרוכשים להצביע ביחס לאותו עניין. למעט ביחס להחלטות בעניינים ספציפיים, המצריכות רוב מיוחד של למעלה מ-67%, כאמור להלן, ולעניין מינוי דירקטורים, כאמור לעיל, הרוכשים לא יצביעו בעד אישורו של עניין כלשהו המובא לאסיפת בעלי המניות של הבנק, אלא אם תמכו באישורו בעלי מניות המחזיקים יחדיו בלמעלה מ-50% מהאינטרסים.

נקבע כי ביחס להחלטות שלהלן, יידרש רוב מיוחד של למעלה מ-67% מהאינטרסים: מכירת מניות של הבנק על-ידי הרוכשים; גיוס הון משמעותי שהבנק מעורב בו; מיזוגים, פיצולים, רכישות או מכירות משמעותיים, שהבנק או הרוכשים יהיו מעורבים בהם; הנפקה של הון או של חוב על-ידי הרוכשים; כל תיקון בזכויות הצמודות לאינטרסים; פירוק (לרבות מרצון) של מי מהרוכשים; מינוי יו"ר הבנק.

הסכם שיתוף הפעולה קובע עוד, כי התמורות (נטו) שיקבל כל רוכש עבור מימוש מניות הבנק או דיבידנדים או תשלומים אחרים שיתקבלו מהבנק, יחולקו על-ידי כל רוכש כדלקמן: (1) ראשית, כל רוכש יחלק לכל אחד מן המשקיעים בו חלק יחסי מהסכומים האמורים לעיל, בהתאם לחלקו היחסי באינטרסים באותו רוכש, עד להחזר מלוא הסכומים שהושקעו על ידו באותו רוכש; (2) שנית, כל רוכש יחלק לכל אחד מן המשקיעים בו, סכום השווה ל-8% לשנה (מצטבר), על השקעתו באותו רוכש; (3) לאחר ביצוע התשלומים כאמור בסעיפים קטנים 1 ו-2 לעיל, Treetops II (ולא Treetops II), תחלק 15% וכן סכומים נוספים ל-SLP ואת היתרה (85% למעט הסכומים הנוספים) תחלק למשקיעים ב-Treetops II, בהתאם לחלקם היחסי, הכל כמפורט בהסכם שיתוף הפעולה. ה-SLP תחלק סכומים מסויימים שיתקבלו על ידה מ-Treetops II למר מתי ברונפמן, לתאגיד בבעלות מר מייקל רונינוף וכן ל-Cam Discount, הכל על פי החלוקה ובתנאים שנקבעו לעניין זה בהסכם שיתוף הפעולה. כמו כן, נקבעו תנאים בקשר למימוש האופציה.

הסכם שיתוף הפעולה קובע עוד, כי למשקיעים בכל רוכש תהיה זכות להשתתף בהקצאות עתידיות ברוכש בו המשקיע הוא בעל אינטרסים. כן נקבע בהסכם שיתוף הפעולה, כי במהלך חמש השנים הראשונות ממועד רכישת גרעין השליטה (או כל תקופה קצרה יותר, כפי שיאפשר הסכם מכירת גרעין השליטה), לא יבוצעו כל מכירה, החלפה, שעבוד או העברה (להלן ביחד: "העברה") של איזה מהאינטרסים ברוכש כלשהו (למעט העברות לבני משפחה או לגופים משפחתיים), ללא הסכמת השותף הכללי של אותו רוכש. במקרה שניתנה הסכמה להעברה, או לאחר התקופה האמורה, כל העברה תהיה כפופה לזכות הצעה ראשונה לטובת Treetops II או Treetops II, לפי העניין, וכל משקיע אחר ולזכות Tag Along. בנוסף, בני משפחת ברונפמן ימשיכו להחזיק, בכל עת, לפחות 50.1% מהאינטרסים המוחזקים על-ידי חברי קבוצת ברונפמן, ורובין שראן ימשיכו להחזיק, בכל עת, לפחות 50.1% מהאינטרסים המוחזקים על-ידי קבוצת שראן. עוד נקבע בהסכם שיתוף הפעולה, כי אם המחזיקים בלמעלה מ-55% מהאינטרסים יחליטו למכור יותר מ-55% מהאינטרסים, הם רשאים לכפות על המשקיעים האחרים למכור את יתרת האינטרסים המוחזקים על ידם, באותם תנאים.

לענין שינויים בהסכם למכירת גרעין השליטה בבנק נקבע כי נדרש אישורם של מתיו ברונפמן, לאונרד גרונשטיין בשמו של רובין שראן ומיקל רונינוף, פה אחד.

במכתב הבהרות נקבע, כי מתום חמש וחצי שנים ממועד השלמת העסקה, כל רוכש יהיה רשאי להחליט לוותר על היתר בנק ישראל, לצורך מכירת

מניות גרעין השליטה, בהתאם לקבוע במכתב הנלווה להיתר (כמפורט לעיל). רוכש שבחר לעשות כן ישלח הודעה על כך לרוכש השני, ובמקרה כזה תהיה לרוכש השני זכות הצעה ראשונה וכן זכות Tag Along, ביחס לכל המניות שבידיו, הכל בכפוף ובהתאם לתנאים שיוסכמו (בעתיד) בין הרוכשים בעניין זה. מכירת מניות כאמור בפסקה זו, לא תדרוש רוב של 67% מהמשקיעים (כפי שנדרש למכירת מניות לפי הסכם שיתוף הפעולה). מכתב ההבהרות קובע עוד, כי הסכם שיתוף הפעולה יעמוד בתוקפו כל עוד כל אחד מהרוכשים יחזיק, במישרין או בעקיפין, יותר מ-5% מהון המניות של הבנק. עוד נקבע, כי הוראות הסכם שיתוף הפעולה החלות לגבי מניות גרעין השליטה, יחולו גם ביחס למניות האופציה שירכשו על-ידי הרוכשים או המשקיעים, במישרין או בעקיפין, לרבות ביחד עם אחרים. ההצבעה במניות האופציה וכן במניות נוספות שיוחזקו על-ידי הרוכשים או המשקיעים, לרבות ביחד עם אחרים, תיעשה בהתאם לאופן שבו יצביעו הרוכשים במניות גרעין השליטה, כמפורט לעיל.

## הסכם העובדים

ביום 1 בפברואר 2005, במקביל לחתימת ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, נחתם הסכם בין ההסתדרות החדשה, ועד עובדי בנק דיסקונט והחשב הכללי במשרד האוצר (להלן: "הסכם העובדים"). ביום 7 בפברואר 2005 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון של הבנק את הצטרפות הבנק להסכם. ביום 5 באפריל 2005 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את הצטרפות הבנק להסכם העובדים. ועדת הכספים של הכנסת אישרה אף היא את הסכם העובדים.

הסכם העובדים נועד להסדיר מספר דרישות שהועלו מטעם עובדי הבנק בקשר לזכויותיהם על רקע מכירת גרעין השליטה בבנק על ידי המדינה. בהסכם העובדים נקבע, בין היתר, שתוקפה של חוקת העבודה כהסכם קיבוצי בבנק דיסקונט יוארך לתקופה של חמש שנים, דהיינו עד ליום 31 בדצמבר 2009. בתום מועד זה ינהגו הצדדים, לגבי תוקפה של חוקת העבודה, בהתאם להוראות סעיף 3 לחוקה.

**הסכם עובדי מרכנתיל.** ביום 22 במאי 2005 נחתם הסכם בין ההסתדרות החדשה, ועד עובדי בנק מרכנתיל דיסקונט והחשב הכללי במשרד האוצר (להלן: "הסכם עובדי מרכנתיל"). ביום 30 במאי 2005 אישרה מועצת העובדים בבנק מרכנתיל דיסקונט את הסכם עובדי מרכנתיל. ביום 9 ביוני 2005 אישר דירקטוריון בנק מרכנתיל דיסקונט את ההסכם, וביום 20 ביוני 2005 אישרה אותו האסיפה הכללית של בנק מרכנתיל דיסקונט. ועדת הכספים של הכנסת אישרה אף היא את ההסכם.

הסכם עובדי מרכנתיל נועד להסדיר מספר דרישות שהועלו מטעם עובדי בנק זה בקשר לזכויותיהם על רקע מכירת גרעין השליטה בבנק על ידי המדינה. בהסכם עובדי מרכנתיל נקבע, בין היתר, שתוקפם של ההסכמים הקיבוציים החלים בבנק מרכנתיל דיסקונט (כמשמעות המונח בהסכם הקיבוצי מיום 21 בדצמבר 2004, על כל נספחיו), יוארך לתקופה קצובה עד ליום 31 בדצמבר 2009. בתום מועד זה ינהגו הצדדים, לגבי תוקפם של ההסכמים הקיבוציים, בהתאם להוראות סעיף 5 להסכם העבודה מיום 17 במאי 1968. (ביום 1 בינואר 2010 הוארך תוקף ההסכם, עד ליום 31 בדצמבר 2011).

## החזר חוב המדינה בגין המענק לעובדים

בהסכם העובדים נקבע, בין היתר, כי העובדים יקבלו מהממשלה סך של 120 מיליון ש"ח בגין ויתור על רכישת מניות בבנק בהנחה (להלן: "מענק המדינה לעובדים"). כן נקבע כי העובדים יקבלו מהבנק סך של 130 מיליון ש"ח (להלן: "מענק הבנק לעובדים"). יצוין כי בשיחה שנערכה בין מנכ"ל הבנק לבין סגן החשב הכללי במשרד האוצר, הובהר לבנק כי סכום מענק הבנק לעובדים (כאמור לעיל, סך של 130 מיליון ש"ח), מבטא את העלות הכוללת לבנק כמעסיקם של העובדים.

עוד יצוין כי באישור שנתנו ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית, להצטרפות הבנק להסכם העובדים, הודגש כי העלות הכוללת (עלות למעביד) באישור הבנק תעמוד על כ-130 מיליון ש"ח (ולא תעלה על סכום זה).

בהסכם העובדים נקבע כי מענק המדינה לעובדים ומענק הבנק לעובדים (להלן: "המענק הכולל") יעמוד על סך של 250 מיליון ש"ח. המענק הכולל ישולם לעובדים, בכפוף לביצוע ה-closing של ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, במועדים הבאים: (1) סך של 205 מיליון ש"ח ישולם במהלך חודש ספטמבר 2005 או בסמוך לאחר ה-closing, לפי המאוחר; (2) סך של 45 מיליון ש"ח ישולם לא יאוחר מתום שלוש שנים ממועד ה-closing או בסמוך למועד מימוש האופציה בידי הרוכשים, היה והרוכשים יממשו את זכותם לרכוש את מניות האופציה במלואה או בחלקה, במועד מוקדם יותר (להלן: "התשלום הנדחה").

ברבעון הראשון של שנת 2006, בסמוך לאחר ביצוע ה-closing של ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, שילמו הבנק וחברות הבת הרלבנטיות את המענק הכולל עליו הוסכם בהסכם העובדים. בכך מוצו זכויות העובדים למענק בהתאם להסכם העובדים.

העלות הכוללת של המענק, לרבות הוצאות נלוות (מע"מ שכר וביטוח לאומי), הגיעה לסך של כ-305 מיליון ש"ח. לאור האמור לעיל, המענק שישולם על ידי המדינה יגיע לסך של כ-175 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-120 מיליון ש"ח שולם בחודש מרס 2006. יתרת החוב של מדינת ישראל לבנק בגין המענק לעובדי בנק דיסקונט נותרה אפוא בסך של כ-55 מיליון ש"ח, ומועד תשלומה חל ביום 1 בפברואר 2009.

על פי מה שנמסר לבנק, במקביל לחתימה על ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק, נחתם הסכם בין קבוצת ברונפמן-שראן (להלן: "הרוכשים") לבין הממשלה, שעניינו מימון ביניים לתשלום הנדחה מתוך מענק המדינה לעובדים, בגין אותו חלק מהאופציה שלא מומשה על ידי הרוכשים. על פי ההסדר האמור, אם הרוכשים לא יממשו את האופציה במלואה, כפי שאירע בפועל, יהיה עליהם להעמיד הלוואה, שתועבר לבנק, לצורך מימון התשלום הנדחה (סך של 45 מיליון ש"ח - ר' לעיל). החזר מימון הביניים יהיה כלהלן: בכל מועד שבו המדינה תמכור מניות בבנק, היא תשלם לרוכשים חלק יחסי מן התמורה שתתקבל על פי היחס שבין מספר המניות שנמכרו על ידה לבין מספר מניות האופציה שלא מומשו. היתרה תשולם בתום 8 שנים.

על פי מה שנמסר לבנק, בשיחות שהתקיימו בין המדינה לבין הרוכשים בתחילת שנת 2009, ביקשו הרוכשים כי המדינה תוותר על הלוואה שהיה על הרוכשים להעמיד לה ביום 1 בפברואר 2009, כאמור, בכפוף לתנאים מסויימים שיוסכמו בענין זה. במסגרת זו, ובכדי למצות את בחינת בקשתם של הרוכשים ליתור המדינה על העמדת הלוואה, כאמור לעיל, הסכימה המדינה לכך שמועד העמדת הלוואה, והעברתה לבנק, לא יחול ביום 1 בפברואר 2009, אלא יחול במועד מאוחר יותר, שהוארך מעת לעת, לאחרונה עד ליום 1 בספטמבר 2011 (או בתאריך מוקדם יותר, עליו תימסר הודעה מוקדמת של 14 יום).

לקראת סוף חודש ינואר 2009, אישרו האורגנים המוסמכים של הבנק את התקשרות הבנק עם מדינת ישראל, בהסכם למתן הלוואה בגובה יתרת החוב של המדינה לבנק, לתקופה שלא תעלה על 13 חודשים, בתנאים מסחריים מקובלים.

בסמוך לאחר מכן העביר הבנק לחשב הכללי הסכם בעניין, חתום על ידי הבנק. בתגובה נמסר לבנק, על ידי ב"כ המדינה, כי נוכח חילופי גברי באגף החשב הכללי, נדרשת למדינה שהות קצרה כדי ללמוד את הנושא.

ביום 27 באפריל 2009 העביר הבנק לחשב הכללי, בהתאם לבקשתו מיום 1 במרס 2009, אישורים של התאגידים הרלבנטיים בקבוצת דיסקונט, ובכלל זה הבנק, אשר שילמו מענק לעובדים הזכאים לכך, בדבר תשלומי המענק והתשלומים לרשויות המס אותם ביצעו, בצירוף אישור מיוחד ("אימות") של רואי החשבון המבקרים של אותן חברות, בהתאמה.

למיטב ידיעת הבנק, נכסים מ.י. פנתה בסוף חודש דצמבר 2009 לרשות המיסים, הציגה בפניה את עמדתה, המגובה בחוות דעת משפטית, לפיה לא היה על הבנק לנכות מס במקור ולשלם מס שכר ומס רווח בגין החלק של מדינת ישראל בתשלום לעובדים (ועל כן קמה לבנק זכאות להחזר המיסים האמורים מרשות המיסים ומנגד, אין מקום לדרישת הבנק מהמדינה, שתחזיר לבנק את תשלומי המס האמורים) וביקשה את בדיקת הנושא. למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם נפרעה יתרת החוב וטרם נחתם ההסכם בגינה.

## מכירת מניות המדינה בבנק

**המחיר בעסקה למכירת מניות המדינה בבנק.** לפי הודעה שקיבל הבנק ממדינת ישראל, ביום 14 בינואר 2010 מכרה המדינה מניות המהוות 5% מהונו המונפק של הבנק. המחיר בעסקה נקבע ל-8.871 ש"ח למניה. לפי הודעה נוספת שקיבל הבנק ממדינת ישראל, ביום 29 ביולי 2010 מכרה המדינה מניות המהוות 8.33% מהונו המונפק של הבנק, במחיר ממוצע של 6.789 ש"ח למניה. לפי הודעה נוספת שקיבל הבנק ממדינת ישראל, ביום 28 באוקטובר 2010 מכרה המדינה מניות המהוות 11.7% מהונו המונפק של הבנק, יתרת מניות המדינה בבנק, במחיר של 7.255 ש"ח למניה.

## חקיקה ופיקוח

### כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. מסגרת זו מבוססת בעיקר על הדין הישראלי, על רבדיו השונים, אולם במספר תחומים מושפעת התנהלות הבנק גם מהוראות הדין הזר, ככל שיש להן תחולה אקסטרטריטוריאליה הנוגעת לפעילותו.

פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק.

אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בת וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, השקעות משותפות בנאמנות, כלל הפעילות של קופות הגמל, ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדוור, דיני הערבות וכו'. בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים. פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים. הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות. במסגרת החקיקה שהתקבלה בעקבות ועדת בכר, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם. להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

## חוק בנק ישראל, התש"ע-2010

ביום 24 במרס 2010, פורסם חוק בנק ישראל, אשר מחליף את חוק בנק ישראל משנת 1954. השינויים העיקריים בחוק, הם בשני תחומים: האחד, הקביעה שהיעד העיקרי של בנק ישראל הוא שמירה על יציבות המחירים, והשני, חיזוק עצמאות הבנק בקביעת הכלים להגשמת יעדיו ובדרך הפעלתם. במסגרת החוק הוסדרו תפקידים ומעמדם של מוסדות ונושאי תפקידים בבנק ישראל, לרבות "הועדה המוניתרית", שתפקידה יהיה לקבוע את המדיניות המוניתרית, תפקיד שהיה בעבר בידי נגיד בנק ישראל, ולקבוע אחר ביצועה. במסגרת הפעולות שרשאי בנק ישראל לבצע לשם השגת מטרתו, נקבע, בין היתר, כי בנק ישראל רשאי לקבל פקדונות מתאגידים בנקאיים בתנאים שיקבעו על ידו, וכן לתת אשראי לתאגידים בנקאיים בתנאים שיקבעו לרבות לגבי סוגי הבטחונות הנדרשים והיקפם ולרבות תנאים שיוטלו על התאגידים הבנקאיים, לגבי פעולותיהם בקשר עם מתן האשראי כאמור, ובכלל זה שיעור הריבית ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם. עוד נקבע בסעיף 38(ח) לחוק כי הנגיד רשאי להורות לתאגיד בנקאי, אשר לא החזיק נכסים מזילים בהתאם להוראות הנזילות שנקבעו על ידי הנגיד, כי התאגיד יפסיק ליתן אשראי, להשקיע השקעות או לחלק רווחים לבעלי המניות שלו, או כי פעולות כאמור יבוצעו בהגבלות. על פי סעיף 58 לחוק הוענקה לנגיד סמכות להטיל עיצום כספי בסכום של 5 מיליון ש"ח, בגין הפרת הוראות החוק.

## איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

**איסור הלבנת הון.** ביום 17 באוגוסט 2000 נכנס לתוקפו חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון"), ומכוחו הותקנו תקנות וצווים, ובמקביל פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. מערכת דינים זו הטילה על התאגידים הבנקאיים חובות זיהוי, אימות, דיווח וניהול רישומים ביחס ללקוחות הבנק ולחשבונות המנוהלים על ידם. כמו כן נקבעו סנקציות פליליות, אפשרות הטלת עיצומים ואפשרות חילוט כספים בגין הפרת הוראות החוק והצווים מכוחו.

**הוספת עבירות מקור.** ביום 13 בפברואר 2010 נכנס לתוקפו צו איסור הלבנת הון (שינוי התוספת הראשונה לחוק), התשס"ט-2009, אשר הוסיף מספר עבירות לרשימת עבירות המקור על פי חוק איסור הלבנת הון, ובכללן, שוד ימי ועבירות שונות מתחום הגנת הסיבה. משמעות תיקון זה הינה שעשיית פעולה ברכוש שהושג תוך כדי ביצוע עבירות אלו, על מנת להסוות את מקורו של הרכוש, או בידיעה שהרכוש אסור, תהווה עבירה על פי חוק איסור הלבנת הון.

**מנהלי תיקים.** ביום 30 בנובמבר 2010, פורסם צו איסור הלבנת הון אשר מטיל חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים, למניעת הלבנת הון ומימון טרור, גם על מנהלי תיקים.

**הרחבת תחולת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411.** ביום 1 ביולי 2010 נכנס לתוקפו תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, אשר מרחיב את החובות המוטלות על התאגידים הבנקאיים בכל הנוגע למניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות. תיקון זה מפרט, בין היתר, אמות מידה שעל דירקטוריון של תאגיד בנקאי לשקול בעת קביעת מדיניות "הכר את הלקוח", מחזק את מעמדו הבלתי תלוי של האחראי למילוי חובות על פי חוק איסור הלבנת הון, ומרחיב את חובות הפיקוח הניטור והמעקב השוטף אחר חשבונות ו/או פעולות הטומנים בחובם סיכון גבוה. כמו כן קובע התיקון שעל חברות בת וסניפים בחו"ל של תאגיד בנקאי, תחולנה ההוראות המחמירות בנושא הלבנת הון, מבין הדין המקומי והדין הישראלי, ככל שאלה אינן עומדות בסתירה להוראת הדין המקומי.

לפרטים בדבר תיקון נוסף להוראה האמורה, אשר מתייחס לחברות כרטיסי אשראי בלבד, ר' לעיל "הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים".

**הצעה לתיקון חוק איסור הלבנת הון.** בחודש יולי 2007 פורסמה ואושרה בקריאה ראשונה הצעה לתיקון חוק איסור הלבנת הון. במסגרת ההצעה נכללים תיקונים שונים ובהם, בין היתר, הרחבת רשימת עבירות המקור (הוספת מספר עבירות על פי חוק מע"מ כעבירות מקור), שינוי מדרג הענישה בגין העבירות הקבועות בחוק, הרחבת הגדרת המונח "שליטה" (ביחס לתאגידים) מעבר להגדרה הקבועה בחוק ניירות ערך, כרסום בסודיות ובחיסיון זהות הגורם המדווח (באופן שעלול לחשוף את זהותו של עובד בנק שמסר את הדוח על הפעולה), הוספת מגזרים שונים כגורם מדווח והרחבת סמכויותיה של הרשות לאיסור הלבנת הון.

בחודש יולי 2009 הוחל דין הרציפות על הצעת חוק זו ובימים אלה מקיימת וועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת דיונים בהצעה. **איסור מימון טרור.** בתחילת חודש אוגוסט 2005 נכנס לתוקפו חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (להלן: "חוק איסור מימון טרור"). חוק זה קובע הוראות בתחום איסור מימון טרור, ומכוחו הותקנו ועודכנו תקנות וצווים המטילים על התאגידים הבנקאיים חובות נוספות של זיהוי ובדיקת לקוחות מול רשימות מוכרזות של ארגוני ופעילי טרור. כמו כן נקבעו סנקציות פליליות, אפשרות הטלת עיצומים ואפשרות חילוט כספים בגין הפרת הוראות החוק והצווים מכוחו.

**היערכות הבנק.** ישום החקיקה בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור חייב את הבנק להיערכות מחשובית, לביצוע מהלכי למידה והדרכה בקרב העובדים והמנהלים בבנק, ולקביעת נהלי עבודה. הבנק ממשיך ופועל להטמעת הטיפול באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור בקרב כלל עובדי הבנק הרלבנטיים. במסגרת זו מפותחות ומשופרות באופן שוטף מערכות הבקרה הממוכנות לזיהוי ואיתור לקוחות ופעילויות ולדיווח לרשויות. בשנים לב לשינויים הרבים הנערכים בחקיקה ובתקינה בעניין איסור הלבנת הון ובעניין איסור מימון טרור, ההיערכות בתחומים אלה והטמעתם הינה מהלך מתמשך המבוצע באופן רציף, הן בבנק והן בחברות הבת הרלבנטיות.

**מדיניות קבוצתית בנושא איסור הלבנת הון.** ביום 5 ביולי 2010 אישר דירקטוריון הבנק מסמך מדיניות קבוצתית בנושא איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור. מסמך המדיניות קובע את הסטנדרטים הקבוצתיים לניהול הסיכון בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן את העקרונות לניהול הסיכון על בסיס קבוצתי. בעקבות אישור מסמך המדיניות נערכה פניה לחברות הבת אשר התבקשו לפעול לאימוץ וליישום המדיניות הקבוצתית, וזאת בשינויים המתחייבים מאופי ומהיקף פעילותן העסקית.

לפרטים בדבר ביקורת של בנק ישראל בנושא "יישום חוק איסור הלבנת הון" בחברת כאל, ר' לעיל "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".

## פטור מהסדר כובל בקשר עם אחזקה ופעילות משותפות במסגרת שבא ומסב

ביום 5 בנובמבר 2008 החליטה הממונה על ההגבלים העסקיים, לאחר בחינה מחודשת ומקיפה, על מתן פטור בתנאים מאישר הסדר כובל, להסדר בדבר החזקותיהם המשותפות ופעולותיהם של חמשת הבנקים הגדולים בחברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שבא") ובמרכז סליקה בנקאי ("מסב"). תוקפו של הפטור הינו לשלוש שנים מיום מתן החלטת הממונה.

הפטור חוזר על התנאים שנקבעו בעבר ובנוסף נאסר על בעלי עניין בבנק ו/או חברי הנהלת הבנק ו/או נושאי משרה בתחומי המסחר, החשבות ו/או הקמעונאות בבנק לכהן כדירקטורים בשבא ובמסב. כמו כן, נדרש מי שמונה לדירקטור בשבא או במסב לחתום, טרם תחילת ביצוע תפקידו, על כתב התחייבות לקיום תנאי הפטור.

במסגרת תנאי הפטור, אושר לשבא לפעול להקמת אתר גיבוי לנתוני המערכת הבנקאית בחו"ל, שיספק שירותי גיבוי לכל בנק בישראל שיחפוץ בכך.

## הסכמי קונסורציום למתן אשראי

ביום 28 בפברואר 2011 הודיעה הממונה על ההגבלים העסקיים כי הגיעה למסקנה שיש להמשיך ולאפשר את קיומם של הסדרי קונסורציום למתן אשראי בין בנקים לחברות הביטוח ובינם לבין עצמם ופרטה את התנאים שבהתקיימם אין בכוונתה לאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 על הסדרים כאמור. ההודעה מאריכה הודעות קודמות שנתנו על ידי הממונה לעניין הסדרי קונסורציום וזאת בשינוי חלק מן התנאים שפורטו בהודעות הקודמות והוספת תנאים חדשים. תוקפה של ההודעה הינו שנתיים ממועד נתינתה, אלא אם תפורסם הודעה אחרת לפני תום התקופה כאמור.

## פס"ד בבית הדין לחוזים אחידים

ביום 5 במאי 2009, ניתן פסק דין בבית הדין לחוזים אחידים בענין תנאים מקפחים בחוזה הלוואה לדיור של הבנק הבינלאומי הראשון. כן ניתנה ביום 1 באוקטובר 2009, החלטה בבקשה לעיכוב ביצוע.

פסק הדין קבע כי קיימים סעיפים בהסכם הלוואה, שהינם סעיפים מקפחים ולכן יש לבטלם וכן הורה על תיקון סעיפים אחרים.

הגם שפסק הדין ניתן בהתייחס לחוזה הלוואה לדיור, כלולות בו קביעות שיכול וישפיעו גם על חוזים נוספים המשמשים במערכת הבנקאית. ביום 10 בינואר 2010 הגיש הבנק הבינלאומי הראשון ערעור לבית המשפט העליון על פסק דינו של בית הדין לחוזים אחידים. לאחרונה נדחה מועד הגשת סיכומי איגוד הבנקים בערעור ליום 9 במאי 2011 והדיון בבית המשפט העליון נקבע ליום 15 בספטמבר 2011. זאת, לאור בקשת הבנק הבינלאומי למחות את המו"מ שהוא מנהל עם המפקח על הבנקים על מנת להגיע להסכמה על חלק מסעיפי חוזה הלוואה. ביום 15 בדצמבר 2009 נתן בית המשפט העליון צו ארעי לעיכוב ביצוע של פסק הדין. ביום 13 ביוני 2010 ניתנה החלטת בית המשפט בבקשה לעיכוב ביצוע, לפיה אושר עיכוב הביצוע של חלק מהקביעות שבפסק הדין לגביהן קיימת הסכמה עם המפקח על הבנקים ולגבי אלה שאין לגביהן הסכמה הותנה העיכוב באימוץ נוסח מוסכם של סעיפים בהסכם הלוואה. אשר לקביעה בדבר הסכמה ליתור על דיור חלוף, קבע בית המשפט העליון כי הנזק שיגרם ללווים במידה ויעוכב הביצוע עולה על הנזק שיגרם לבנק הבינלאומי ולכן סירב לעכב את ביצועה. להערכת הבנק ובנק דיסקונט למשכנתאות לתוצאות ההליך, ובפרט להכרעה בדבר תחולה רטרואקטיבית של סעיף הדיור החלופי, עלולה להיות השפעה מהותית על בנק דיסקונט למשכנתאות.

## החלטה בערעור על פס"ד של בית הדין לחוזים אחידים

ביום 18 בפברואר 2010 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט העליון בערעור שהגיש בנק לאומי בעקבות פסק דין שניתן ביום 10 ביוני 2004 על ידי בית הדין לחוזים אחידים בקשר עם החוזה האחד של בנק לאומי עם לקוחותיו המסדיר את תנאי פתיחת חשבון עו"ש. נפסק כי, אינטרס ראשון במעלה של הבנק ובאופן ישיר של הציבור כולו הינו בשמירת יציבותו הכלכלית, תוך הקפדה על גביית חובות הלקוחות והימנעות מהיחשפות למשברי מילות. אינטרס זה של הבנק ושל הציבור, מהווה שיקול חשוב ביותר במכלול הנסיבות בהן ייבחן החוזה האחד שבין הבנק ללקוחות ומרכיב משמעותי באיזון הנדרש לצורך הקביעה אם תניה פלוגית שבחוזה עולה כדי תנאי מקפח אם לאו. בין היתר, נפסק כי, אין פגם או קיפוח בפסקה המאפשרת לבנק לבטל או להפחית מסגרת אשראי במקרים שבהם הבנק עלול להסתכן באי יכולת לגבות את האשראי עקב שינוי לרעה בכושר הפירעון של הלקוחות ואין צורך לתת הודעה מוקדמת, אלא ניתן ליתן ללקוח הודעה בד בבד עם הביטול או ההפחתה. הבנק לומד את השלכות פסק הדין על תנאי ההתקשרות שלו עם לקוחותיו.

**דרישת המפקח על הבנקים.** ביום 21 ביולי 2010 הורה המפקח על הבנקים לבנקים המסחריים לתקן את חוזה העובר ושב הנוהג אצלם בהתאם לעולה מפסק דינו של בית המשפט העליון בענין חוזה "התנאים הכלליים לניהול חשבונות / פקדונות" של בנק לאומי. זאת, עד ליום 15 בינואר 2011.

בפניה זו הורה המפקח על הבנקים להתאים את חוזה הלוואה לדיור בהתאם לאמור בפסק הדין שניתן בבית הדין לחוזים אחידים בענין תנאים מקפחים בחוזה הלוואה לדיור של הבנק הבינלאומי הראשון, בכל אותם עניינים שלא הוגש לגביהם ערעור. זאת, עד ליום 15 בינואר 2011. בנוסף, הורה המפקח לבנקים המסחריים לסרוק את כל החוזים הנוהגים אצלם ולאשר לפיקוח על הבנקים, עד ליום 15 ביולי 2011, כי חוזים אלו תוקנו בהתאם לאמור בפסקי הדין האמורים, בהתאמה. הבנק נערך כדי לעמוד בהוראות המפקח.

ביום 5 בדצמבר 2010 האריך המפקח את המועד לביצוע התיקונים, כאמור, עד ליום 1 באפריל 2011. המועד לביצוע התיקונים הנובעים מפסק הדין בעניין הבנק הבינלאומי הוארך עד ליום 1 במאי 2011. בנוסף, הורה המפקח לבנקים לפרסם בדף הבית של אתר האינטרנט של הבנק הודעה בדבר קיום פסק הדין וקישור אליו וכן להפנות את הלקוחות לקיומו של המידע באתר האינטרנט באמצעות דף החשבון החצי שנתי הקרוב.

## חוק החוזים האחדים (תיקון מס' 3), התש"ע-2010

ביום 3 ביוני 2010, פורסם חוק החוזים האחדים (תיקון מס' 3), התש"ע-2010, אשר נכנס לתוקף בחודש דצמבר 2010. בתיקון נקבעה חובה לציין על גבי כל חוזה אחד שאושר, את עובדת אישורו. בנוסף נקבע תיקון עקיף בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, המאפשר לנגיד לקבוע הוראות לעניין האותיות בהסכם בכתב שנערך בין הבנק ללקוח, רשימת תנאים מהותיים בהסכם, אופן הבלטתם וניסוחם ולרבות הוראות בדבר חובה לצרף מסמך נפרד לגביהם. על פי הידוע לבנק טרם נתקבלו הנחיות מכח התיקון.

## חקיקה ורגולציה בתחום איכות הסביבה

בחודש יוני 2009 הפיץ המפקח על הבנקים מכתב בעניין ניהול הסיכונים הסביבתיים בידי התאגידים הבנקאיים. לפרטים נוספים, ר' "סיכונים סביבתיים" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל. במקביל הועלו יוזמות חקיקה ורגולציה שונות. בחודש יוני 2009, הוגשה בשנית הצעת חוק פרטית בנושא קרקעות מזהמות, ובמסגרתה עשויה



להיות מוטלת על גורמים מממנים אחריות בקשר עם זיהום קרקע ובין היתר למניעתו והפסקתו של הזיהום. בחודש ינואר 2011 ניתן אישור עקרוני בוועדת השרים לענייני חקיקה להצעת חוק ממשלתית למניעת זיהום קרקע ושיקום קרקעות מזוהמות, התע"א-2011. הבנק מעריך כי יוזמות חקיקה והסדרה בתחום איכות הסביבה, הן ממשלתיות והן פרטיות, צפויות להימשך גם בעתיד.

## תיקון מס' 16 לחוק החברות - ממשל תאגידי

ביום 7 במרס 2011, התקבל בקריאה שנייה ושלישית תיקון מס' 16 לחוק החברות, ליישום עקרונות הממשל התאגידי, אשר גובש על ידי משרד המשפטים ורשות ניירות ערך. מטרת התיקון היא לייעל את הממשל התאגידי בישראל ולהתאימו למציאות הישראלית ולעקרונות הנהוגים בתחום זה בעולם. התיקון נועד לייעל את מנגנוני קבלת ההחלטות בחברות הציבוריות בארץ, להגביר את השקיפות בהחלטות ולחזק את מנגנוני הפיקוח והבקרה על אופן ניהול חברות אלה.

במסגרת התיקון הושם דגש מיוחד על עקרונות עצמאותו של הדירקטוריון בכלל והדירקטור החיצוני בפרט, וחיזוק מעמדם של הגופים המוסדיים ובעלי מניות המיעוט בחברות הציבוריות במינוי דח"צים, במטרה להחליש את כוחו של בעל השליטה בחברה להשפיע על הנהלתה ולכוון את פעילותה לאור מטרותיו האישיות.

המדובר בשורה של תיקונים, אשר מקצת מהבולטים שבהם עוסקים בשינוי הרוב הנדרש לאישור עסקאות בהן לבעל שליטה ענין אישי; שינוי הרוב הנדרש למינוי ראשוני של דח"צ; הארכת תקופת הכהונה המקסימאלית של דח"צ וקביעת הוראות לענין עצמאות הדח"צ; הדגשת חובת דירקטור להפעיל שיקול דעת עצמאי; קביעת הוראות לענין אפשרויות איסור מינוי כפול של יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל בחברה ציבורית; שיויון מגדרי בחברה ציבורית וסייגים בענין זה; הוראות לענין ועדת הביקורת - הרכבה, אופן קבלת ההחלטות והרחבת תפקידיה ותחומי אחריותה; הענקת סמכויות לרשות ניירות ערך להטיל עיצומים כספיים על יחיד או על תאגיד במקרה של הפרה של הוראות מסוימות של חוק החברות וקביעת הוראות ממשל תאגידי מומלצות. התיקונים לחוק ייכנסו לתוקף בתוך 60 יום ממועד פרסומם.

מרבית הדרישות, הכלולות בהצעת החוק בתחום הממשל התאגידי, מיושמות כבר על ידי הבנק, מכוח הוראות ניהול בנקאי תקין החלות עליו, ועולות בקנה אחד עם עקרונות הממשל התאגידי שאושרו על ידי הבנק (ר' להלן בסעיף "שונות").

## חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011

ביום 27 בינואר 2011, פורסם חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, המכלל רפורמה בסמכויות האכיפה של רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות"). החוק מעניק לרשות, בנוסף לסמכויות האכיפה הקיימות כיום, גם סמכויות אכיפה מנהלית כנגד יחידים וכנגד חברות, בגין הפרות חוקי ניירות ערך ובכלל זה חוק ניירות ערך, חוק הסדרת העיסוק בביעוץ השקעות וחוק השקעות משותפות בנאמנות (להלן: "חוקי ניירות ערך"). האכיפה המנהלית תאפשר לרשות לנקוט במגוון אמצעי אכיפה, ובכלל זה, הטלת קנסות ועיצומים כספיים משמעותיים על עובדים בעלי רישיון ועל נושאי משרה שהפרו את חובותיהם על פי חוקי ניירות ערך, הרחקה מעיסוק, התליית רישיון ותשלום לנפגע מההפרה. כמו כן, מטיל החוק חובה על מנכ"ל התאגיד לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים למניעת ביצוע הפרות בידי התאגיד ועובדיו (להלן: "אחריות פיקוחית"). ביצוע הפרה כאמור מקים חזקת הפרה של האחריות הפיקוחית וזאת אלא אם התאגיד קבע נהלים מספקים למניעת ההפרה, מונה אחראי מטעמו לפיקוח על קיומם, לרבות הדרכת עובדי התאגיד, וכן נקט באמצעים סבירים לתיקון ההפרה ולמניעת הישנותה. החוק מגביל את אפשרויות הביטוח והשיפוי של יחידים ושל תאגידים בגין סנקציות שיוטלו במסגרת הליך האכיפה המינהלי. הבנק מקיים ומתחזק מערכת נהלים שנועדה להבטיח ציות לדין והוראות הרגולציה, ובין היתר לחוקי ניירות ערך. כמו כן קיימים בבנק גורמים שתפקידם לפקח על קיום הוראות הדין. הבנק בוחן את השלכות החוק החדש ונערך ליישומם.

## שינויים בחקיקת המס בארה"ב

בארה"ב פורסמו הוראות דין חדשות שנועדו לחול על מוסדות פיננסיים מחוץ לארה"ב במסגרת ה-Foreign Account Tax Compliance Act (ה-FATCA). על פי האמור בהוראות אלה יחויבו מוסדות פיננסיים מחוץ לארה"ב, להתקשר עם רשויות המס האמריקאיות בהסכם, על פיו, בין היתר, יהיה עליהם לגלות ולדווח לרשויות אלה על חשבונות שהוגדרו כ-U.S. Accounts. ההוראות צפויות להיכנס לתוקף בשנת 2013, אולם טרם פורסמו מלוא ההנחיות המחייבות מכוח ההוראות.

על פי הידוע היום, מעריך הבנק כי להוראות אלה צפויות להיות השלכות על פעילותו מול לקוחות בעלי זיקה לארה"ב.

## הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "דירקטוריון"

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא "דירקטוריון". ככלל, מועד התחילה של התיקונים להוראה, יהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר 2012.

התיקונים מבוססים על המלצות ועדת באזל II לעניין "חיזוק הממשל התאגידי בתאגידים בנקאיים", הפרקטיקה הנוהגת ועדכוני הרגולציה בנושא בארץ ובח"ל.

התיקון להוראה נעשה מתוך ראיית החשיבות של תפקוד תקין וברמה גבוהה של הדירקטוריון כחלק מממשל תאגידי נאות ומניהולו התקין של תאגיד בנקאי. כחלק מכך, תוקנו הוראות לעניין תפקידי, הרכבו ודרכי פעולתו של הדירקטוריון.

חלק מהתיקונים האמורים כבר מקבלים מענה הולם במסגרת עקרונות שנכללו בקוד שאומץ על ידי בנק דיסקונט. יחד עם זאת בעקבות חלק מן התיקונים, יידרשו הבנק וחברות בקבוצה, עליהן חלה הוראה 301, לבצע התאמות וכן שינויים מסויימים, בהרכב ובמבנה הדירקטוריונים של הבנק ושל חברות בקבוצה.

## ריבוי יוזמות חקיקה

גם שנת 2010, כקודמותיה, התאפיינה בריבוי הצעות חוק פרטיות (אשר חלקן נתמכות על ידי הממשלה) שעניינן הטלת הגבלות על הבנקים (בחוק או על פיו) בתחומי הפעילות השונים, ובכלל זה: הגבלות על מתן אשראי, הגבלות בעניין גביית עמלות, הגבלות על תשלום ו/או גביית ריבית, וכיצ"ב. הצעות חוק אלה ודומות להן, אם תתקבלנה, עלולות להיות בעלות השפעה שלילית מהותית על פעילות הבנק והחברות המאוחדות שלו ועל תוצאות פעולותיהם בעתיד. הבנק אינו יכול להעריך איזה מבין הצעות החוק תתקבל ומה יהיה היקף ההשפעה האמורה.

כמו כן, התאפיינה גם שנת 2010 בריבוי הוראות רגולטוריות, הן הוראות ניהול בנקאי תקין והן הוראות שונות לגבי הדיווח לציבור, שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים. לכך נוספו הוראות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ושל רשות ניירות ערך, לגבי הנושאים שבפיקוחם, והחלטות הממונה על ההגבלים העסקיים בתחום סמכויותיה. יישום ההוראות השונות מצריך לא אחת היערכות הכרוכה בהשקעת משאבים, ולעיתים יש בה משום פגיעה אפשרית בהכנסות התאגידים הבנקאיים ממקורות שונים. הבנק מעריך כי מצב דברים זה, צפוי להימשך גם בעתיד. ר' גם לעיל, "סיכוני רגולציה" בפרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".

## מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

### כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחוייב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים.

יישומם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך איפוא לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנתם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. להלן מובאת סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים".

## הפרשות בגין חובות בעיתיים

ההפרשות לחובות מסופקים כוללות הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים, הפרשה כללית והפרשה נוספת.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים משקפת את הערכת הנהלת הבנק את ההפסד הגלום בתיק האשראי בהתאם לכללים שקבע המפקח על הבנקים ובהתבסס על הערכות ואומדנים. בגין הלוואות לדיוור נערכת ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים על פי מדרגות (שיעורי הפרשה ותקופות פיגור) אשר נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים. ההפרשה הכללית לחובות מסופקים הינה בשיעור של 1% מסך החבויות ליום 31 בדצמבר 1990 בערכים מותאמים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים נערכת על בסיס מאפייני סיכון שונים, כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים ובהתאם לשיעורים שנקבעו על ידו.

אחת לרבעון בוחנת הנהלת הבנק את תיק האשראי במטרה להעריך את ההפסד האפשרי הגלום בו. תהליך הערכת ההפסד האפשרי בתיק האשראי כולל שני שלבים:

- זיהוי הלקוחות שחל שינוי ביכולתם לקיים את התחייבויותיהם כלפי הבנק וסיווגם, כפועל יוצא מכך, כ"חובות בעייתיים" בהתאם לסיווגים שנקבעו בהוראות בנק ישראל ועל פי קריטריונים שנקבעו בהוראות אלה: "חובות מסופקים", "חובות שאינם נושאי הכנסה", "חובות שאורגנו מחדש", "חובות בפיגור זמני", ו"חובות בהשגחה מיוחדת".
  - עריכת הפרשות המבטאות את ההפסד הצפוי לבנק בגין "החובות הבעייתיים". בקביעת ההפרשות מתבססת הנהלת הבנק על מידע הקיים בידיה לגבי החייב, כגון: דירוג האשראי שלו, מידת עמידתו בהתחייבויות כלפי הבנק בעבר, חוסן ו/או גיבוי הבעלים, היקף ואיכות הבטחונות שלו, מידת הסיכון של הענף בו הוא פועל, וכיוצא ב. בנוסף לכך מביאה הנהלת הבנק בחשבון, בעת עריכת ההפרשה הנדרשת, גורמים נוספים, כגון: איכות הניהול של החייב, כושר ההחזר שלו, וגמישותו הפיננסית.
- תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, כמתואר לעיל, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים במידה רבה של אי ודאות, כגון: איכות הבטחונות, כושר ההחזר של החייב וכו', ובהערכות סובייקטיביות, הן לגבי הקטגוריה בה סווג החוב הבעייתי, כגון: הבחנה בין "חוב בפיגור" ל"חוב בפיגור זמני", והן לגבי הגורמים המשמשים בחישוב ההפרשה, כגון: איכות הניהול של החייב, ומידת הסיכון של הענף בו הוא פועל.
- לשינוי באומדנים או בהערכות שתוארו כאמור לעיל, עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה לחובות מסופקים המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

בנוסף לאמור לעיל, חלק מהאומדנים שצוין לעיל נשען על משתנים כלכליים או משתני שוק וחלקם מתעדכן ככל שהנסיגין שנצבר בטיפול בחייב רב יותר. לפיכך, בוחנת הנהלת הבנק אחת לרבעון את האומדנים המשמשים בקביעת ההפרשות בגין החובות הבעייתיים ומעדכנת אותם במידת הצורך. לפרטים בדבר סיכון האשראי הכולל, שבאחריות הקבוצה, בגין לווים בעייתיים, ר' בפרק "התפתחות נכסים והתחייבויות" לעיל. לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי בבנק, ובכלל זה פרטים בדבר "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים" ו-"סיכונים אשראי בגין מימון ממונף (Leveraged Finance)", ר' בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל.

לפרטים בדבר הוראה בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", שתחילתה בדוחות הכספיים ליום 1 בינואר 2011 ואילך, ולפרטים בדבר ההשלכות הצפויות (פרופורמה) בגין יישום ההוראה על נתוני החובות הבעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, לו יישמו במועד זה, ר' לעיל בפרק "התפתחות נכסים והתחייבויות" ולהלן בביאור 1 א' לדוחות הכספיים.

## התחייבויות תלויות

נגד הבנק ונגד בנקים וחברות בקבוצה תלויות ועומדות בתובענות בנושאים שונים, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות.

הטיפול החשבונאי בהתחייבויות תלויות מתבצע בהתאם לכלל האמריקאי FAS-5 - Accounting for Contingencies, והוראות הנלוות אליו ובהתאם להנחיות ובהברות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות דיווח לציבור בעניין "טיפול חשבונאי בתביעות תלויות".

בהערכת ההפרשה הנדרשת יש צורך לבחון את ההסתברות להפסד ולאמוד את סכומו. להערכות האמורות יש השלכה הן על עצם החובה לערוך הפרשה בגין התביעה והן על אופן הגילוי בדוחות הכספיים והיקפו.

על פי FAS-5 ישנן שלוש דרגות להערכת הסיכון של הפסד: (1) קלוש - Remote; (2) אפשרי - Reasonably possible; (3) קרוב לוודאי - Probable. כן קובע הכלל האמריקאי כי אם אין אפשרות להעריך את הסיכון, אין לערוך הפרשה בגינו, אך יש לתת לגביו גילוי אם הוא עלול להיות מהותי. לצורך הערכת ההפסדים האפשריים בגין התביעות המוגשות נגד הבנק, מתבססות הנהלת הבנק, וההנהלות של בנקים וחברות אחרות בקבוצה, על חוות דעתם של היועצים המשפטיים המייצגים אותן בתביעות אלה.

מטבע הדברים, חוות דעת אלה הן סובייקטיביות, ומתמודדות עם קשיי הערכה אובייקטיביים. קשיים אלה גדלים לאין שיעור ככל שמדובר בתובענות ייצוגיות וזאת, מהטעמים שיפורטו להלן.

על פי הדין הישראלי, בקשה לאשר תובענה כייצוגית מהווה, למעשה, מהלך מקדמי שבמהלכו בוחן בית המשפט מספר מבחנים כדי להחליט בבקשה. בין היתר בוחן בית המשפט האם מדובר בתובע ראויה והולם, הוא בוחן את תום ליבו של התובע, האם הדרך של תביעה ייצוגית היא הדרך

היעילה וההוגנת לבידור העניין, האם התובענה מגלה שאלות משותפות של עובדה ומשפט, וכן בוחן בית המשפט את סיכויי התביעה. עוד קובע בית המשפט, באותה החלטה, מהי הקבוצה אותה יהיה התובע רשאי לייצג ובאיזה עילות תוגש התביעה.

מהאמור לעיל עולה כי רובם של הפרמטרים הינם אקסוגניים לסיכוי התביעה עצמה והם מתבררים בדרך כלל במהלך הדיון (שיכול להמשך מספר שנים). לא זו אף זו. הן האופן שבו בית המשפט מפרש את המבחנים האמורים, הן המשקלות הניתנים לכל אחד מהמבחנים הללו והן רמת ההוכחה הנדרשת (בשל מיעוט הנסיון והפסיקה המשפטית) בשלב מקדמי זה, אינם אחידים במערכת המשפטית ולפיכך קיים קושי רב להעריך את סיכויי הבקשות. על החלטה כאמור, כשזו מתקבלת, מוגשת בדרך כלל בקשת רשות ערעור, שגם היא מתבררת במשך תקופה ארוכה. רק לאחר מכן, אם נדחתה בקשת רשות הערעור, נדונה התובענה הייצוגית בבית המשפט מתחילה, במגבלות שנקבעו בהליך המקדמי.

עוד יצויין כי תובענות ייצוגיות היו עד שנת 2006 ייחודיות לחוקים ספציפיים, לעילות ספציפיות ולמועדי תחילה שונים (המועד שבו, למעשה, אימץ החוק הרלבנטי את האופציה להגיש תובענה ייצוגית). גם על פרשנות נושאים אלה ניתנה פסיקה סותרת.

החוק החדש בנושא תובענות ייצוגיות, שקיבלה הכנסת בשנת 2006, ריכז את כל ההסדרים בנושא תובענות ייצוגיות תחת חוק אחד, והרחיב את העילות בגינן ניתן להגיש תובענה ייצוגית נגד בנקים מעבר לאלה שנכללו בעבר בחקיקה.

החוק הוחל גם על בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות ייצוגיות התלויות ועומדות בבתי המשפט במועד פרסומו. הכללים החדשים שנקבעו בחוק והעובדה שהוראותיו החלו להיבחן בפסיקה רק לאחרונה, מוסיפים מימד חדש של אי ודאות בכל הקשור להערכת סיכוייהן ותוצאותיהן של תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות.

אמנם הכלל החשבונאי הנקוט בידי תאגידים בנקאיים בישראל הוא הכלל האמריקאי אולם חיוני, בהקשר זה, להביא בחשבון את השוני במאפייני המציאות האמריקאית בהשוואה למציאות הישראלית, ואת הקשיים שעולים כתוצאה משוני זה. בארה"ב קיים ניסיון רב שנים (עשרות שנים) בנושא התובענות הייצוגיות וקיימים לגבי נתונים מוכרים ובדקים, לרבות לגבי שיעור הפשרות וסכומי הפשרות ששולמו בתיקים כאלה. נסיון כזה חסר לחלוטין בדין הישראלי ובפרקטיקה בארץ. גם אופן ניהול הליכים המשפטיים בארה"ב שונה מזה שבישראל ומאפשר לצדדים לבחון את עדי הצד שכנגד עוד לפני הדיון בבית המשפט, ולהעריך את סיכויי התביעה בשלב מוקדם יותר.

האמור לעיל מעורר קשיי הערכה מיוחדים בכל הקשור להתייחסות לבקשות לאשר תובענות כתובענות ייצוגיות ולתובענות ייצוגיות. כאמור, הנהלת הבנק וההנהלות של בנקים וחברות אחרות בקבוצה מתבססות על חוות דעתם של יועציהן המשפטיים. חוות דעת אלה הינן סובייקטיביות ומתמודדות עם קשיי הערכה אובייקטיבים.

לפיכך, ייתכן שהתוצאות בפועל של חלק מהתביעות, תהינה שונות מאלה שהוערכו בחוות דעתם של היועצים המשפטיים. לאור היקף התביעות התלויות כנגד הבנק ובנקים וחברות אחרות בקבוצה, ייתכן שלא תתממשות ההערכות כאמור, תהיה השפעה משמעותית על התוצאות הכספיות של קבוצת דיסקונט. הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים, כמו גם ההנהלות והיועצים המשפטיים של בנקים וחברות אחרות בקבוצה, בוחנים את התביעות אחת לרבעון ומעדכנים במידת הצורך את הפרשות בגינן, על פי ההתפתחויות.

בהוראת הדיווח לציבור בענין "טיפול חשבונאי בתביעות תלויות" נקבע כי בהערכת התביעות המשפטיות התלויות תתבסס הנהלת התאגיד הבנקאי על חוות דעת יועציה המשפטיים, אשר תקבענה את ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות תלויות.

התביעות סווגו בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

1) צפוי (Probable) - ההסתברות מעל ל-70%;

2) אפשרי (Reasonably Possible) - ההסתברות מעל ל-20% וקטנה או שווה ל-70%;

3) קלוש (Remote) - ההסתברות קטנה או שווה ל-20%.

בדוחות הכספיים נכללות הפרשות מתאימות בשל תביעות שתחום ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בגינן הוערך כ"צפוי".

בהתאם להוראה, רק במקרים נדירים רשאי תאגיד בנקאי לקבוע בדוח הכספי שלדעת הנהלת הבנק בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כייצוגית, וכן בארבעה דוחות כספיים (כולל דוח שנתי אחד) שיפורסמו לאחר שתוגש תביעה עם בקשה להכיר בה כייצוגית, כאשר במנין תקופה זו לא תיכלל תקופה שבה עוכבו הליכים לפי החלטה של בית המשפט. בביאור 19 לדוחות הכספיים הוצגו בנפרד תלויות אשר לגביהן אין אפשרות של אומדן סביר של החשיפה.

התאגידים הבנקאיים התבקשו לקבוע לעצמם רף גילוי מדורג בהתייחס לסיווג ההליך על פי הערכת הסיכון הגלום בו. בהתאם, בדוחות הכספיים, ניתן גילוי הליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות הקבוצה לפי הקריטריונים הבאים: דרך כלל הליך משפטי מהותי הינו הליך שהסכום הנתבע בו עולה על 0.5% מההון העצמי, של הבנק, אם לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון ועל 1% מההון העצמי אם סבירות התממשות הסיכון הינה אפשרית או אם סבירות התממשותו הינה קלושה.

התאגידים הבנקאיים התבקשו גם לתת גילוי אודות סך החשיפה בגין תביעות שהוערכו, כולן או חלקן (בגין החלק הרלבנטי), כ-"אפשרי"

(Reasonably Possible). גילוי כאמור ניתן בביאור 19 לדוחות הכספיים. ציין כי במקרים בהם הבנק הינו אחד מהנתבעים בתיק, והנתבעים לא ייחסו בתביעתם סכום לכל אחד מהנתבעים, הערכת סכום התביעה שרלבנטי לבנק מתבצעת כמיטב היכולת, בשים לב לכך שהתחשבות בסכום הכולל עשויה להטעות ואין היא נכונה בנסיבות העניין, וההערכה אינה מייצגת בהכרח את החלוקה כפי שתקבע בסופו של דבר בידי בית המשפט. לפרטים אודות תובענות משפטיות מהותיות שתלויות ועומדות נגד הבנק ונגד חברות אחרות בקבוצה, ר' ביאור 19 ג' לדוחות הכספיים. לפרטים אודות הליכים נוספים ותביעות שהסתיימו בשנת הדוח, ר' סעיף "הליכים משפטיים" להלן.

## אומדן השווי ההוגן של ניירות ערך

ניירות ערך, למעט איגרות חוב מוחזקות לפדיון, מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, למעט מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ומוצגים לפי עלות. ההפרשים בין השווי ההוגן לעלות בספרים של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה, נזקפים לקרן הון. שווי השוק של ניירות ערך שנסחרים בשוק פעיל ויש להם שווי שוק, מייצג את השווי ההוגן. השווי ההוגן המוצג, שמתייחס לניירות ערך אשר אינם נסחרים בשוק פעיל ואין להם שווי שוק, הינו שווי הוגן מחושב, כמפורט להלן. השווי ההוגן של איגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספקי מחירים בינלאומיים חיצוניים לבנק, אשר הינם בלתי תלויים בגופים המנפיקים ובלתי תלויים בגופים המשווקים. ספקים אלה הינם חברות בינלאומיות מובילות, אשר מספקות שירותי ציטוט ושערוך למאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם. לצרכי בקרה מבצע ה-middle office הצלבה של שערי ניירות הערך, כפי שהתקבלו מהספק, לשערים המצוטטים במערכת הבלומברג (מערכת מידע פיננסי) וציטוטי ברוקרים אשר אינם מנפיקי נייר הערך. כאשר נמצאים הפרשים בין שערוך הספק לבין שערים המצוטטים בבלומברג ו/או מברוקרים, מובאים ניירות הערך לדיון בוועדת הבקרה, להחלטה ביחס לקביעת השווי ההוגן. חישוב השווי ההוגן בגין ניירות ערך לא סחירים במטבע ישראלי מבוצע בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים על בסיס הריבית להיוון המתקבלת מחברת שערי ריבית. לצורך בקרה עורך ה-middle Office, במידת האפשר, בדיקה לעומת ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק.

## ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה

על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכללי החשבונאות המקובלים החלים על תאגידים בנקאיים, רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה, בניכוי השפעת המס, נזקפים ישירות לסעיף נפרד במסגרת הון העצמי ומועברים לדוח רווח והפסד במקרים מסויימים, לרבות בעת מימוש. הפסדים שטרם מומשו, שנזקפים לקרן הון, הינם הפסדים בעלי אופי זמני בלבד. הפסדים בעלי אופי שאינו זמני (other than temporary) נזקפים מיידיית לדוח רווח והפסד. הנהלת הבנק נדרשת איפוא לבחון ולהעריך מה אופי הפסדים שנצברו בגין ניירות ערך כאמור. לצורך קבלת ההחלטה לגבי אופי הפסדים שנצברו בגין ניירות ערך כאמור, מתבססת הנהלת הבנק ו/או חברות הבת הרלבנטיות, על מאפיינים שונים של נייר הערך שבינו נצברו הפסדים ושל החברה שהנפיקה אותו, כגון: שעור הפסד ביחס לעלות/לעלות מופחתת, התקופה שבה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו, דירוג האשראי של הנייר ושינויים שחלו בדירוגו ויחוס ירידת הערך לשינוי לרעה במצב המנפיק או לשינוי במצב השוק בכללותו ועוד. לפרטים נוספים, ר' ביאור 1 ט' 7 לדוחות הכספיים. ההערכות והמאפיינים האמורים נתונים במידה רבה לשיקול דעת סובייקטיבי ולפיכך, לשינויים בהערכות ובהנחות ובמאפיינים שביסודן עשויה להיות השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים.

## אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בהיקפים משמעותיים בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. כאשר המכשירים הפיננסיים הנגזרים נסחרים בשוק פעיל ויש להם שווי שוק, אזי שווי השוק מייצג את השווי ההוגן. אם המכשירים הפיננסיים הנגזרים אינם נסחרים בשוק פעיל ואין להם שווי שוק, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור ושערוך, אשר מביאים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר, כגון: ערך נוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים להתקבל מהמכשיר, מודל Black and Sholes וכיוצא ב.

חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"חי שלהם, מתבססים על הריביות והמחירים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, אשר נקבעים על ידי המחלקה לניהול נכסים והתחייבויות

של הבנק ועל ידי חדר העסקאות של הבנק, לפי העניין, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה מהווה גורם סובייקטיבי אשר משפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. השווי ההוגן של אופציות מתבסס, ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה (סטיות תקן) בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. נתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-שקל ומט"ח-מט"ח נקבעים על ידי חדר עסקות של הבנק בהתאם לשוקי הכספים ומבוקרים על ידי ה-middle Office, תוך השוואתם למספר מקורות מידע.

קביעת המודל שישמש לחישוב השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, מתודולוגית התמחור וחישוב ערכי השווי ההוגן, מתבצעים באחריות ה-middle Office, המהווה גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות המבצעות את העסקאות (להלן: "הגורם האחראי על קביעת השווי ההוגן"), באמצעות מערכות ייעודיות (להלן: "תהליך קביעת השווי ההוגן"). עבור מכשירים פיננסיים נגזרים שהיקף הפעילות בהם הינו מהותי, תהליך קביעת השווי ההוגן מתוקף ומאומת על ידי המחלקה להערכת סיכונים שוק ונזילות באגף ניהול סיכונים, שהינה פונקציה בעלת רמה מקצועית נאותה ומהווה גורם בלתי תלוי בגורם האחראי על קביעת השווי ההוגן. הליך התיקוף כולל בדיקה ביחס לתאימות המודל לסוג המכשיר, נאותות וסבירות הפרמטרים ששימשו בקביעת השווי ההוגן, סבירות ערכי השווי ההוגן המתקבלים בפועל, בדיקות חישוב מדגמיות וכיוצ"ב. תיקוף המודלים המשמשים לחישוב השווי ההוגן מתבצע לפחות אחת לשנה, או בקרות שינוי מהותי בתהליך קביעת השווי ההוגן. תהליך האימות, אשר כולל בעיקרו את בדיקות הסבירות ובדיקות החישוב המדגמיות, מבוצע אחת לרבעון. בנוסף לתהליך האימות והתיקוף, ננקטים מהלכי בקרה במערך החשבות להבטחת תקינות ונאותות ערכי השווי ההוגן של כלל המכשירים הפיננסיים הנגזרים.

קיים ממשק להעברת תוצאות תהליך התיקוף והאימות בין ה-middle Office, לבין המחלקה להערכת סיכונים שוק ונזילות. במידה ויתעוררו חילוקי דעות בין הגורמים האמורים, העניין יובא לדיון בוועדת הבקרה (ועדה במערך ניהול הסיכונים בה נוטלים חלק גם ציגני מערך החשבות). בביאור 20 לדוחות הכספיים ניתן מידע מקיף על פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים וכן מידע בדבר השווי ההוגן של מכשירים אלו, לפי סוגי מכשירים.

שיעורי הריבית במטבע ישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים וכן תזרימי המזומנים הנובעים מהנכסים וההתחייבויות של הבנק, כמפורט בביאורים 18 ו-21 לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלה משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, במידה והם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הנחיית המפקח על הבנקים.

להלן פירוט שווי הוגן של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות שנמדדים במאזן ו/או בדוח רווח והפסד לפי שווי הוגן, תוך הבחנה בין מכשירים שהשווי ההוגן שלהם נקבע לפי מחירים מצוטטים בשוק פעיל ואחר, על בסיס מאוחד:

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010	
מחירים מצוטטים משוק פעיל אחר	מחירים מצוטטים משוק פעיל אחר	מחירים מצוטטים משוק פעיל אחר	מחירים מצוטטים משוק פעיל אחר
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>			
<b>נכסים:</b>			
ניירות ערך למסחר			
-	2,155	-	2,193
ניירות ערך זמינים למכירה			
17,782	14,412	12,585	15,645
יתרות חובה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים			
1,676	234	2,022	89
<b>התחייבויות:</b>			
יתרות זכות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים			
2,292	254	3,162	90

## זכויות עובדים

עובדי הבנק והחברות המאוחדות הבנקאיות שלו בישראל זכאים למענקי יובלות בגובה של מספר חודשי משכורת ומספר ימי חופשה נוספים, בתום 20, 30 ו-40 שנות עבודה בבנק. (לפרטים בדבר הסכם חדש, המאפשר לעובדים להחליט לפדות חופשות אלה, ר' "התפתחויות ביחסי עבודה" בפרק "משאבי אנוש" לעיל). כמו כן זכאים עובדי הבנק לקבלת הטבות מסוימות לאחר צאתם לגמלאות. התחייבויות אלו תלויות במספר תנאים שיתממשו בעתיד. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, נדרש הבנק לחשב עתודה בגין ההתחייבות הנ"ל על בסיס אקטוארי ולהציגה בערך נוכחי. לצורך עריכת החישוב נעזר הבנק באקטואר חיצוני.

החישוב האקטוארי מבוסס על מספר פרמטרים ובכללם ההסתברות שיתממשו התנאים לתשלום המענק, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה עד למועד תשלום המענק ושיעור היוון. פרמטרים אלו נקבעו, בין היתר, בהוראת שעה של בנק ישראל בעניין שיעור היוון שישימש בחישובים, על פי תצפיות שערך האקטואר והניסיון שנצבר בבנק. החישוב האקטוארי נערך לפי שיעור היוון של 4%, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. החישובים האמורים רגישים לשינויים בכל אחד מהערכים של הפרמטרים שצינו לעיל. גידול של 1% בשיעור היוון יגרום להקטנת ההתחייבות בסך של כ-71 מיליון ש"ח וקטון של 1% בשיעור היוון יגרום להגדלת ההתחייבויות בסך של כ-71 מיליון ש"ח. לפרטים בדבר הוראה בנושא "חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי, לגבי זכויות עובדים", שתחילתה ביום 1 בינואר 2011, ר' בסעיף "שונות" להלן.

## הליכים משפטיים

### תביעות תלויות נגד הבנק

נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות, שהגישו נגדם לקוחות הבנק והחברות המאוחדות שלו, לקוחות לשעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק והחברות המאוחדות שלו במהלך העסקים הרגיל שלהם. בין היתר, עולות בתובענות אלה טענות בדבר חיובי ריבית שלא כדין ו/או שלא על-פי המוסכם, התניית שירות בשירות, אי ביצוע הוראות, בקשות לאישורי עיקולים בגין עיקולים שהגישו צדדים שלישיים על נכסי חייבים המוחזקים לטענתם בבנק, חיוב חשבונות שלא כדין, טעויות בימי ערך, אי תקפות בטוחות ומימושן, בקשות לצווי מניעה המורים לבנק להמנע מפרעון ערבויות בנקאיות או אשראים דוקומנטריים, וכן טענות הנוגעות לקופות גמל, ניירות ערך, ליווי פרויקטים, ובקשות להסרת הגבלת חשבון על פי חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות, ו/או על עמדתן של הנהלות החברות המאוחדות שלו, אשר נסמכות על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו. בביאור 19 ג' לדוחות כספיים מתוארות תובעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו.

### הליכי גביית חובות

במסגרת מדיניות הבנק והחברות המאוחדות שלו לגבות חובות, במהלך עסקיהם הרגיל, הם נוקטים הליכים משפטיים לגביית החובות, המגיעים להם מחייבים וממי שערבו להם לפרעון חובות החייבים, לרבות מימוש בטוחות, שניתנו להם על ידי החייבים או צדדים שלישיים כלשהם. בכלל האמור לעיל, ננקטים הליכים של כינוס נכסים, פירוק, תפיסת נכסים משועבדים וכיוצ"ב.

### הליכים משפטיים נוספים שהבנק צד להם

ביום 15 בספטמבר 2008 התמוטטה קבוצת Lehman Brothers (להלן: "קבוצת ליהמן"). במועד זה החזיקו הבנק ואי די בי ניו יורק איגרות חוב של חברת האחזקות של קבוצת ליהמן. כמו כן ביצע הבנק עסקאות בנכסים פיננסיים מול קבוצת ליהמן. בנוסף, מנוהלים בבנק חשבונות שונים של חברות בקבוצת ליהמן, חלקם עבור לקוחותיה. ביום 18 בספטמבר 2008 הוטל, לבקשת בנק לאומי, צו עיקול זמני רחב היקף על נכסים וזכויות המצויים בחשבונות קבוצת ליהמן בבנק, בהיקף של עד כ-370 מיליון ש"ח. ביום 6 באוקטובר 2008 הגיש בנק לאומי בקשה לאישור העיקול. הבנק הגיש כתב הגנה. ביום 17 בנובמבר 2008 מסר הבנק הודעת קיזוז לשלוש חברות מקבוצת ליהמן בגין כל חובותיה של הקבוצה לבנק כנגד הנכסים והכספים של הקבוצה המצויים ברשותו, למעט בחשבונות המנוהלים עבור לקוחות הקבוצה. ביום 12 במרס 2009 נתן בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, תוקף של פסק דין להסכם בין הבנק לבין בנק לאומי. על פי הסכם זה, יאושר העיקולים על הנכסים, שהוטלו לבקשת בנק לאומי על נכסי החברות מקבוצת ליהמן המוחזקים בידי הבנק, בכפוף לקדימות זכויותיו של הבנק בנכסי חברות אלו מכח זכות הקיזוז המוקנית לבנק. ביום 10 בדצמבר 2009 הומצאה לבנק בקשה לבזיון בית משפט, שהוגשה לבית המשפט לפשיטות רגל בניו יורק על ידי Lehman Brothers Inc., נגד בנק לאומי ובנק דיסקונט. במסגרת הבקשה בניו יורק עתרה Lehman Brothers Inc. להחיל את ההקפאה בארה"ב על דיסקונט ולאומי ולהורות להם להפסיק כל הליך בישראל כנגד Lehman Brothers Inc., לבטל את העיקולים על כספיה, ולאפשר לנאמן לכנס את נכסיה בישראל. הבנק טען שהוא כפוף להליכים בבית משפט בישראל. טרם ניתנה החלטה של בית המשפט לפשיטות רגל בניו יורק.

ביום 16 בנובמבר 2010 הומצאה לבנק בקשה של Lehman Brothers Commercial Corporation לקיום הליך גישור (ADR) בקשר להתחשבות בגין עסקאות בנגזרים שהיו תלויות במועד הקריסה של קבוצת ליהמן. הצדדים מקיימים בירור משותף בענין זה.

## הליכים משפטיים מהותיים שהסתיימו בשנת 2010

1. בביאור 19 ג' 11.13, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 419) תוארה בקשה לאשר תביעה כתביעה ייצוגית כנגד הבנק, החשב הכללי במשרד האוצר, המפקח על הבנקים והממונה על הרשות להגנת הצרכן, שהוגשה ביום 29 באוקטובר 2009 בבית המשפט המחוזי בירושלים. התובע טען שהבנק מפלה שלא כדין לקוחות שאינם נהנים מריבית החשב הכללי בגין הלוואות, לעומת עובדי מדינה שזכאים לקבל הלוואות בריבית החשב הכללי. התובע טען לנזק כללי אותו הוא אומד במיליארד ש"ח. ביום 7 בינואר 2010 הגיש הבנק בקשה למחיקה על הסף של הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. ביום 11 בפברואר 2010 החליט בית המשפט המחוזי למחוק על הסף את הבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית.
2. בביאור 19 ג' 11.14, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 (עמ' 419) תוארה בקשה לאשר תביעה כתביעה ייצוגית, שהגיש לקוח של הבנק ביום 25 בדצמבר 2008, שעילתה הטענה כי הבנק מעניק הטבת ריבית ללקוחותיו המשקיעים באמצעות רשת האינטרנט בפקדונות תקופתיים המתחדשים באופן אוטומטי. הלקוח טען שהבנק לא גילה ללקוחותיו מהו שיעור ההטבה וכי הטבה זו מתבטלת במועד החידוש הראשון של הפקדון. בכך פעל הבנק בנגוד להוראות הדין החלות עליו והטעה את לקוחותיו. הלקוח אמד את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסך של 115 מיליון ש"ח. ביום 10 ביוני 2010 נמחקה התביעה ללא צו להוצאות.
3. ביום 6 ביוני 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ודיסקונט גמל בע"מ. התובעת, עמיתה של קופות הגמל "תמר" ו-"גפן", טענה כי הנתבעות לא היו זכאיות למכור את הקופות כנגד תמורה כספית וכי התמורה הכספית שהתקבלה, בסך של 620 מיליון ש"ח, צריכה להתחלק בין העמיתים של הקופות. ביום 24 באוגוסט 2010, מחק בית המשפט המחוזי את הבקשה לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית, מבלי שנזקק לתגובת הבנק. לפרטים בדבר הליך משפטי מהותי שהסתיים בחודש מרס 2011, ר' ביאור 19 ג', סעיף 11.7 לדוחות הכספיים.

## הליכים של רשויות

1. לפרטים בדבר הליכים שונים שמתקיימים מול הממונה על ההגבלים העסקיים ובית הדין להגבלים עסקיים, בענין פעילות הקבוצה בתחום כרטיסי האשראי, ר' ביאור 33 לדוחות הכספיים ו-"הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים" לעיל.
2. לפרטים בדבר קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43 (א) (1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, לפיה קובעת הממונה שבין הבנק לבין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי, התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות ובדבר קביעת הממונה כי, כאמור בסעיף 43 (ה) לחוק ההגבלים העסקיים, הקביעה האמורה תהא ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי, ר' ביאור 19 ג' 14 לדוחות הכספיים.
3. לפרטים בדבר ביקורת של בנק ישראל בנושא "יישום חוק איסור הלבנת הון" בחברת כאל, ר' לעיל "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" בפרק "חברות מוחזקות עיקריות".
4. לפרטים בדבר התנאים שקבעו המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים, באישורם להסכם בין הבנק לבין פיבי אחזקות, בענין החזקות הבנק בבנק הבינלאומי הראשון, ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים.

## הסכמים מהותיים

להלן יובא תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים אשר עשויים להיחשב מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל, אשר הבנק צד להם, או שלמיטב ידיעתו הוא זכאי לפיהם, כולל הסכמים שהיו בתוקף בתקופה המתוארת בדוח שנתי זה או שהשפיעו על פעילות הבנק באותה תקופה.

### הסכם לרכישת אמצעי שליטה בבנק הבינלאומי

על פי הסכם מיום 31 ביולי 1983 שבין הבנק לבין פי.בי. אחזקות בע"מ וחברת בת שלה, שבמסגרתו רכש הבנק מניות רגילות בנות 5 ש"ח של הבנק הבינלאומי אשר הקנו לבנק כ-26% מהון המניות וכ-11% מזכויות ההצבעה בבנק הבינלאומי הוסכם, בין היתר, שהבנק לא יתערב בניהול הבנק הבינלאומי.



בהסכם הובטח לבנק, שכל עוד יחזיק בלפחות 80% מהמניות של הבנק הבינלאומי שנרכשו על ידו בהסכם (לרבות מניות הטבה וזכויות בגין מניות אלה), תגרום פי.בי. אחזקות לכך, שרבע מחברי הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי יהיו מומלצי הבנק, ובלבד שהבנק לא ימליץ על דירקטורים שבחירתם עלולה, לדעת נגיד בנק ישראל, ליצור נגוד אינטרסים. כמו כן, נקבעה בהסכם האמור זכות סירוב ראשון, לכל אחד מהצדדים, לרכוש את מניות הבנק הבינלאומי שבבעלות הצד השני, במקרה של מכירתן על ידי הצד האחר, בין אם המכירה הינה במסגרת המסחר בבורסה ובין מחוצה לה. זכות הסירוב אינה חלה על מכירות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, בדרך העסקים הרגילה, של עד 20% מההחזקה הכוללת של כל צד. כמו כן, זכות הסירוב אינה חלה במקרה של מכירת מניות הבנק הבינלאומי, על ידי צד כלשהו, לחברת אם שלו או לחברה שבשליטת אותו צד.

רכישת המניות כאמור נעשתה על פי היתר לרכישת אמצעי שליטה, לפי סעיף 34 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, שניתן על ידי נגיד בנק ישראל ביום 20 ביולי 1983, במסגרתו אושר לבנק לרכוש עד 30% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק הבינלאומי. במסגרת ההליכים לקבלת ההיתר לרכישת אמצעי שליטה, הסכים הבנק כלפי בנק ישראל כי הבנק הבינלאומי יתנהל בצורה עצמאית, וכן כי כל הדירקטורים של הבנק הבינלאומי ימונו על ידי פי.בי. אחזקות בע"מ, כאשר מתוכם 25% ימונו לפי המלצת הבנק שתאושר על ידי נגיד בנק ישראל. עוד הוסכם כי הנגיד לא יסרב לאשר את המלצת הבנק כאמור, אלא מנימוקים סבירים ובהתחשב בכך שעלול להיווצר נגוד אינטרסים במינויים אלה.

**חתימת הסכם עם פיבי אחזקות - 2010.** ביום 28 במרס 2010, נחתם הסכם בין הבנק לבין פיבי אחזקות, אשר, בין היתר, מגביל את התקופה שבמהלכה בנק דיסקונט יהיה זכאי לכך שפיבי אחזקות תמשיך לגרום למינוי רבע מחברי הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי מבין מועמדים שיומלצו על ידי בנק דיסקונט. לפרטים בדבר עיקרי ההסכם ובדבר אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים להסכם, ובכלל זה לוח הזמנים שקבעה הממונה על ההגבלים העסקיים לירידת החזקות בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי, ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים.

## התחייבויות של הבנק הנוגעות לפעילות בשוק ההון

בחודש אוקטובר 1983, במסגרת הסדר המניות הבנקאיות, הודיע הבנק לשר האוצר ולנגיד בנק ישראל, בין היתר, כי לא ייזום, במישרין או בעקיפין, פקודות מכירה או קניה של ניירות ערך במסגרת ההוראות הנמסרות בבורסה, לפני המסחר (לידרים) או במסגרת קיזוז פקודות קניה או מכירה לפני המסחר.

כמו כן, אישר הבנק כי יימנע מלעשות, במישרין או בעקיפין, כל עסקה בניירות ערך שהונפקו או שיונפקו על ידי בנקים וחברות אחזקה בנקאיות, אלא עבור לקוחותיו, כולל קרנות נאמנות וקופות גמל. ואולם, הבנק ציין כי אין באמור לעיל כדי למנוע ביצוע עסקאות במהלך העסקים הרגיל.

## פטור ושיפוי למי שמכהן או כיהן כדירקטור בבנק ובחברות מוחזקות

בנוסח הקודם של תקנון הבנק, אשר תוקן בחודש מרס 2002, נקבעו הוראות בדבר שיפוי מי שמכהן או כיהן, לפי בקשת הבנק, כדירקטור בחברה אחרת, שלבנק עניין בה, כמפורט בביאור 19 ג' 7 א' לדוחות הכספיים. בהתאם לכך הוציא הבנק בשעתו כתבי שיפוי, בלתי מוגבלים בסכום, לדירקטורים המכהנים או שכיהנו לבקשת הבנק בחברות אחרות המוחזקות על ידו. לפרטים בדבר פטור מראש והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק, ר' ביאור 19 ג' 7 יג' לדוחות הכספיים.

## הסכמים עם הבנק הבינלאומי הראשון בנוגע להחזקת אמצעי שליטה בכאל

ביום 10 בדצמבר 2006, במקביל להשלמת העסקה לרכישת מניות פישמן בכאל, חתמו הבנק והבנק הבינלאומי הראשון על הסכם המעגן את ההסכמות ביניהם ומסדיר את זכויותיהם וחובותיהם זה כלפי זה כבעלי מניות כאל. ההסכם האמור מתקן הסכם קודם בין הצדדים מיום 29 בספטמבר 2000. ההסדרים שנקבעו בהסכמים אלה חלים, בהתאמה, גם על המניות שנרכשו מהראל.

## חוקת העבודה

חוקת העבודה לעובדי בנק דיסקונט לישראל בע"מ נחתמה בשנת 1974 והיא מאגדת בתוכה תנאי עבודה, הוראות משמעת ועוד. לפרטים ר' "יחסי עבודה" בפרק "משאבי אנוש" לעיל.

## הסכם למתן הלוואות ושירותים לעובדי המדינה

ביום 10 במאי 2007 חתם הבנק על הסכם למתן הלוואות, משיכת יתר ושירותים בנקאיים לעובדי המדינה וזאת בהמשך לזכייתו במכרז של החשב הכללי. לפרטים נוספים ר' "בנקאות קמעונאית - מגדר משקי הבית" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעולות עיקריים" וביאור 19 ג' 18 לדוחות הכספיים.

## הביקורת הפנימית בקבוצה בשנת 2010

**פרטי המבקר.** המבקר הפנימי של הבנק בשנת 2010 היה מר שלמה פיטשון, רו"ח, אשר כיהן בתפקידו מיום 1 בספטמבר 1994. המבקר הפנימי לא היה בעל עניין בבנק<sup>(1)</sup>, לא היה נושא משרה בבנק, לא היה קרוב של אחד מאלה ולא היה רואה החשבון המבקר או מי מטעמו. המבקר הפנימי עמד בהוראות סעיף 146 (ב) לחוק החברות, ובהוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית ועובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות סעיף מס' 8 לכללי הבנקאות (ביקורת פנימית).

בנוסף שימש מר שלמה פיטשון גם כמבקר הפנימי של חלק מחברות הבת של הבנק מיום 1 בפברואר 1994 ובכלל זה: בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ וחברות הבת שלה, דיסקונט גמל בע"מ, דש"ה וחברות הבת שלה, תכלית, דיסקונט נאמנות בע"מ, דיסקונט לסיניג בע"מ, בד"ל שירותי מחשב ומינהלה בע"מ. בחברת דיסקונט מנפיקים בע"מ הוא שימש כמבקר פנימי מיום 1 באפריל 1999, ובחברת כאל מיום 1 במרס 2008.

**דרך המינוי.** מינוי המבקר הפנימי אושר כמינוי קבע בדירקטוריון בישיבתו מיום 29 באוגוסט 1994. המינוי אושר לאור כישוריו, ניסיונו והשכלתו של מר שלמה פיטשון. מר פיטשון, רואה חשבון מוסמך וכלכלן, היה עד למינוי סגן המבקר הפנימי במשך כ-10 שנים, ובמשך 6 חודשים ממלא מקום המבקר הפנימי.

**זהות הממונה על המבקר הפנימי.** הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הוא יו"ר הדירקטוריון.

**תוכנית עבודה.** הביקורת הפנימית פועלת על פי תוכנית העבודה השנתית אשר נגזרת מתוכנית עבודה רב שנתית (תוכנית העבודה הרב שנתית נערכת לתקופה של 3 שנים).

תוכניות העבודה השנתית והרב שנתית ("להלן: "תוכנית העבודה") נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, על פי כללי הבנקאות (ביקורת פנימית), התשנ"ג-1992 ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין.

תוכנית העבודה נבנתה על בסיס סקר סיכונים כולל, שנערך על פי מתודולוגיות חדשות ומקובלות, והושפעה מהנחיות מקומיות ובינלאומיות (בכלל זה באזל II, COSO, SOX וטיוטת קווים מנחים בעניין הביקורת הפנימית שפרסם המפקח על הבנקים).

בהכנת תוכנית העבודה מעורבים ההנהלה הבכירה של מערך הביקורת הפנימית. לפני הגשתה לאישור מועברת תוכנית העבודה לרואי החשבון המבקרים, ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הדירקטוריון לביקורת ולמנכ"ל, לקבלת הערות והארות.

ועדת הדירקטוריון לביקורת דנה בתוכנית העבודה, ועל פי המלצותיה מובאת התוכנית לאישור הדירקטוריון.

תוכנית העבודה מותירה בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות ממנה בגבולות של 15% מתשומות כוח האדם. סטייה גדולה יותר מחייבת אישור מוקדם מוועדת הביקורת.

תוכנית העבודה המתוכננת בחברות בנות מהותיות בהן המבקר הפנימי של הבנק מונה כמבקר פנים משולבת בתוכנית העבודה השנתית של הביקורת הפנימית של הבנק, תוך התייחסות לכל חברה בנפרד. היקף תוכנית העבודה בכל חברה בת כאמור נידון בוועדת הביקורת של כל חברה ו/או בדירקטוריון שלה.

החלק הארי של דוחות הביקורת מדורג בהתבסס על ממצאי הביקורת. טווח הציונים נע בין טוב מאוד (1) לחלש מאוד (5), והציון המתקבל משמש, בין היתר, להגדרת רמת הדרג הניהולי שמעורבותו נדרשת לטיפול בממצאי הדוח.

המבקר הפנימי מגיש כל דוח ביקורת למנכ"ל ולרואי החשבון המבקרים. יו"ר הדירקטוריון ויו"ר ועדת הדירקטוריון לביקורת של הבנק מקבלים כל דוח ביקורת, למעט דוחות הביקורת בסניפים שציוניהם טובים, בגינם הם מקבלים תקציר מנהלים. דוחות ביקורת של כל הסניפים שקיבלו ציונים נמוכים (4 או 5) מועברים במלואם ליו"ר הדירקטוריון וליו"ר ועדת הביקורת.

בתקופת הדיווח בוצעו עסקאות מהותיות (כמשמעות מונח זה בהוראות ניהול בנקאי תקין) והן נבחנו מדגמית על ידי המבקר הפנימי, לרבות הליכי אישור.

**ביקורת של תאגידים מוחזקים בארץ ובחו"ל.** בתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית יש התייחסות לתאגידים המוחזקים בארץ ובחו"ל. בתאגידים המוחזקים בהם לא נערכת ביקורת על ידי המבקר הפנימי של הבנק, נערכת בקרה כנדרש בסעיף 1(א)(3) לכללי הבנקאות.

המבקר הפנימי של הבנק מתאם מראש עם המבקר הפנימי של התאגיד המוחזק, נושאים בהם תיערך ביקורת על ידי המבקר הפנימי של התאגיד.

(1) המבקר הפנימי החזיק במניות בנק דיסקונט בהיקף זניח של 22,727 ש"ח ע.ג., ולדעת הדירקטוריון אין בהחזקות אלה כדי להשפיע על טיב עבודתו.

**היקף העסקה.** המבקר הפנימי מועסק במשרה מלאה ומספר העובדים הממוצע הכפופים לו בקבוצה בתקופת הדיווח היה 126.1 משרות (כולל מיקור חוץ ותקורות). בזה 36.75 משרות בתאגידים להם יש מבקר פנימי עצמאי (בנק מרכנתיל דיסקונט, אי די בי ניו יורק ודיסקונט בנק לטין אמריקה). מספר המשרות בביקורת הפנימית נגזר מהנדרש בתוכנית העבודה כפי שאושרה בדירקטוריון.

להלן פרטים על מספר המשרות הממוצע שעסקו בשנת 2010 בביקורת בבנק ובתאגידים מוחזקים בארץ ובחו"ל (בסוגרים מובא היקף המשרות במיקור חוץ):

בבנק עצמו, כולל מיקור חוץ ותקורה	70.3	(1.0)
בתאגידים מוחזקים בארץ בהם נערכת הביקורת על ידי מבקר הבנק (כולל מיקור חוץ ותקורה)	14.6	(1.5)
בשלוחות חו"ל	2	-
בתאגידים מוחזקים בארץ בהם נערכת ביקורת על ידי מבקר פנימי עצמאי (כולל מיקור חוץ ותקורה)*	23	(0.25)
בתאגידים מוחזקים בחו"ל בהם נערכת ביקורת על ידי מבקר פנימי עצמאי (כולל תקורה)	12	(1.5)
<b>סך-הכל</b>	<b>121.9</b>	<b>*(4.25)</b>

\* בזה: המבקר הפנימי, תקורה - 2 משרות, וטיפול בפניות הציבור - 2 משרות.

**עריכת הביקורת.** הביקורת הפנימית נערכת על פי הוראות חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, כללי הבנקאות (ביקורת פנימית), התשנ"ג-1993, וע"פ הכללים המקצועיים של לשכת המבקרים הפנימיים.

המבקר הפנימי פועל גם בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כפי שהן באות לידי ביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקין ודוחות ביקורת שנערכו מטעם המפקח על הבנקים.

בדיונים על תוכנית העבודה ועל דוחות ביקורת של הפיקוח על הבנקים קיבלו חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון מידע על דרך פעולתו של המבקר הפנימי ונחה דעתם שהמבקר הפנימי פועל על פי הנדרש בהוראות שצויינו לעיל.

**גישה למידע.** למבקר הפנימי הומצאו כל המסמכים והמידע שנדרשו על ידו וניתנה לו גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים. בתאגידים מוחזקים ובפעילות מחוץ לישראל הובטח קיום גישה למידע כמפורט לעיל בנוהלי הביקורת הפנימית באותם תאגידים ובהנחיות הדירקטוריון שלהם.

**דין וחשבון המבקר הפנימי.** כל דוחות המבקר הפנימי מוגשים בכתב.

בכל רבעון, כ-45 יום לאחר תום הרבעון, מגיש המבקר הפנימי דוח מקיף על כל פעילויות הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל באותו רבעון. הדוח הרבעוני מפרט את הממצאים המהותיים בדוחות הביקורת שהוגשו ברבעון הנסקר, את תמצית התייחסות המבקרים לדוחות וכן מעקב אחר דוחות ונושאים מדוחות רבעוניים קודמים שהטיפול בהם טרם הסתיים. יצוין שכל דוחות הביקורת המפורטים מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הדירקטוריון לביקורת, למנכ"ל ולרואי החשבון המבקרים.

הדוח הרבעוני נשלח ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל ולכל חברי הדירקטוריון, כך שיש להם תמונה מפורטת מאוד מדי רבעון, על ממצאי כל הביקורת שערך המבקר הפנימי, על התשובות שנתקבלו ועל אופן הטיפול בממצאי הביקורת. הדוח הרבעוני נידון בישיבות ועדת הדירקטוריון לביקורת.

בנוסף מקיימת ועדת הדירקטוריון לביקורת דיונים על דוחות ביקורת ספציפיים שנערכו ביחידות הבנק, אם עקב הממצאים שנכללו בדוח, או הנושאים המהותיים בהם הוא עוסק, סבורים יו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת ו/או המבקר הפנימי כי יש מקום לקיים דיון בדוח הספציפי.

אחת לשנה מגיש המבקר הפנימי דוח שנתי (מעבר ל-4 הדוחות הרבעוניים) ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל ולכל חברי הדירקטוריון, המפרט את הנושאים העיקריים שבוקרו במהלך השנה, דרך הטיפול בממצאים ובהמלצות. העתק מהדוח מועבר גם לרואי החשבון המבקרים. הדוח השנתי מוגש בתוך כ-75 יום מתום השנה הנסקרת והוא נידון בוועדת הביקורת ובדירקטוריון.

הדוחות הרבעוניים והדוח השנתי הוגשו ונידונו כלהלן:

- הדוח על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הרביעי של שנת 2009 הוגש ביום 16 בפברואר 2010 ונידון בוועדת הביקורת ביום 24 במרס 2010.
- הדוח השנתי על פעילויות הביקורת הפנימית בשנת 2009 הוגש ביום 14 במרס 2010 ונידון בוועדת הביקורת ביום 2 באפריל 2010 ובדירקטוריון ביום 3 במאי 2010.
- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הראשון של שנת 2010 הוגש ביום 11 במאי 2010 ונידון בוועדת הביקורת ביום 11 ביולי 2010.

- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון השני של שנת 2010 הוגש ביום 15 באוגוסט 2010 ונידון בוועדת הביקורת בימים 13 ו-31 באוקטובר 2010.
  - הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון השלישי של שנת 2010 הוגש ביום 15 בנובמבר 2010 ונידון בוועדת הביקורת ביום 17 בינואר 2011.
  - הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הרביעי של שנת 2010 הוגש ביום 16 בפברואר 2011 ונידון בוועדת הביקורת ביום 7 במרס 2011.
- הדוח השנתי על פעילות הביקורת הפנימית בשנת 2010 מוגש בימים אלה.
- הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי.** לדעת הדירקטוריון וועדת הדירקטוריון לביקורת, היקף, אופי ורציפות פעילות המבקר הפנימי ותוכנית עבודתו סבירים בנסיבות העניין ויש בהם להגשים את מטרת הביקורת הפנימית בתאגיד.
- תגמול.** פרטי התשלומים למבקר הפנימי ורכיביהם מובאים להלן, בסעיף "שכר יו"ר הדירקטוריון ונושאי משרה בכירה". לדעת הדירקטוריון אין בתשלומים אלה כדי להשפיע על שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי.
- סיום כהונת המבקר הפנימי.** ביום 13 בדצמבר 2009 הודיע מר שלמה פיטשון, סמנכ"ל בכיר, המבקר הפנימי, על החלטתו לסיים את כהונתו כמבקר הפנימי של הבנק ושל חלק מחברות הבת של הבנק. באותו מועד טרם נקבע מועד סיום כהונתו.
- ביום 27 בינואר 2010 הודיע המבקר הפנימי כי הוא נענה לבקשת יו"ר הדירקטוריון הנכנס, ד"ר יוסי בכר, ולבקשת המנכ"ל, מר גיורא עופר, לעכב את מועד סיום כהונתו כמבקר הפנימי של הבנק ושל חלק מחברות הבת של הבנק, עד לסוף שנת 2010.
- ביום 31 בדצמבר 2010 סיים מר שלמה פיטשון, סמנכ"ל בכיר, את כהונתו כמבקר הפנימי של הבנק (בהמשך להודעותיו מהימים 13 בדצמבר 2009 ו-27 בינואר 2010).
- ביום 12 בדצמבר 2010, החליט הדירקטוריון לאשר את מינויו של מר ניר אבל, רו"ח, לתפקיד המבקר הפנימי, בתואר סגן מנהל כללי, שייכנס לתפקידו במהלך שנת 2011. לתקופה שעד למועד תחילת כהונתו של מר אבל, מכהן מר רפי ביכלר, סגן מנהל מערך הביקורת הפנימית, כממלא מקום המבקר הפנימי.

## מעורבות ותרומה לקהילה

בנק דיסקונט פועל למען הקהילה מיום היווסדו מתוך תפיסה ניהולית כוללת שעל פיה פעילות למען הקהילה היא חלק ממחויבות עסקית חברתית ותרבותית.

במהלך שנת 2010 נמשכה הפעילות ההתנדבותית במסגרת פרויקט "למען" - עובדי דיסקונט למען הקהילה, במסגרתו עובדי הבנק המתנדבים מיישמים את חזון הבנקאות האנושית הלכה למעשה ותורמים מזמנם ומחוס ליבם.

הפעילות ההתנדבותית מגוונת ומעניקה סיוע ותמיכה לקשת רחבה של מרכיבים באוכלוסייה בישראל: ילדים ובני נוער, סטודנטים, חיילים, שכבות מצוקה, קשישים, בעלי מוגבלויות, חולים ועוד.

נוסף על פעילות בפרויקט "למען" - עובדי דיסקונט למען הקהילה, המתוארת להלן, התבצעה בשנת 2010 פעילות גם בתחום התרבות והאמנות, במתן חסויות ומתן תרומות.

בשנת 2010 נמשכה מגמת התמיכה של הבנק בילדים ובנוער במצבי מצוקה שונים וכן בנוער שוחר אמנות.

**ההיקף הכספי של הפעילות.** היקף הפעילות בשנת 2010 בקבוצת דיסקונט, ובכלל זה הפעילות במסגרת פרויקט "למען", היה 7,292 אלפי ש"ח, לעומת 7,311 אלפי ש"ח בשנת 2009. בנוסף, נשא הבנק בעלות עובדי היחידה לאחריות חברתית ובעלות גורמים מסויימים נוספים בבנק, שעסקו במישרין בתחומים שונים של אחריות חברתית, במסגרת שעות העבודה, בסכום כולל של כ-1,355 אלפי ש"ח בשנת 2010, לעומת סך של 1,148 אלפי ש"ח בשנת 2009. כמו כן, העלויות השוטפות הישירות של פעילות מרכז המבקרים (שכר צוות ההדרכה ואחזקת מבנה) הסתכם בשנת 2010 בסך של 4,023 אלפי ש"ח, לעומת סך של 3,343 אלפי ש"ח בשנת 2009. הוצאות שונות, ובכלל זה הוצאות הפקת הדוח החברתי, השתתפו הנהלת הבנק במימון המסע לפולין ומימון ביקורי עובדים בירושלים בשנת 2009, הסתכם בשנת 2010 בסך של 445 אלפי ש"ח, לעומת 1,057 אלפי ש"ח בשנת ש"ח.

את העשייה החברתית והמעורבות הקהילתית מבצע הבנק בתחומים הבאים:

## תרומות

התרומות מופנות בעיקר לאגודות, מועדונים, בתי חינוך, ארגוני בריאות, ואחרים, העוסקים בטיפול בילדים וברוחות הפרט. בין התרומות שהבנק תרם בשנת 2010 ניתן לציין את התרומות לעמותות הבאות: יד עזר לחבר, בית חם לילדים מונשמים, יד שרה, אילן, אקים, האגודה לקידום החינוך ביפו, חינוך לפסגות, אל"ט, האגודה הישראלית לטרשת נפוצה, וראיטי, בית חולים רעות, עמותת "מגדל אור", מוזיאון נחום גוטמן, הקרן לקידום בני העדה הדרוזית ועוד.

## פרויקט "למען" - עובדי דיסקונט למען הקהילה

הפרויקט הושק בסוף חודש מרס 2002. הפרויקט מתבצע במאמץ משותף של ההנהלה ועד העובדים, ובמסגרתו נרתמו עובדי הבנק לפעילות התנדבותית למען הקהילה. במהלך שנת 2010 רוכז המאמץ בפעילויות התנדבותיות במסגרות למען ילדים ונוער במצבי סיכון ומצוקה, בקרב האוכלוסייה הבוגרת, חולים, בעלי צרכים מיוחדים ועוד.

להלן יובא מבחר של דוגמאות לפרויקטים ולפעילויות במסגרת פרויקט "למען":

### פעולות התנדבות יחידתיות. במהלך השנה הצטרפו יחידות נוספות בבנק לפעילות ההתנדבותית במסגרת היחידה, ובכלל זה:

- **בית דורון ברמת גן** - מחלקת מטבע זר של סניף בורסת היהלומים בחרה לאמץ את בית דורון ברמת גן. הסיוע לגמלאים מתמקד בלימוד אנגלית ומחשבים;
- **צהרון לילדים ממשפחות מצוקה** - סניף כפר סבא הצטרף למעגל המתנדבים והחל לאמץ צהרון לילדים ממשפחות מצוקה. הקשר החל בחגים והמשיך במענה לצרכי המקום, כגון תרומת ציוד, תיקון ציוד קיים ועוד.
- **מועדונית ילדים "לילך" ת"א** - מחלקת משאבי אנוש של החטיבה העסקית מאמצים בחום את ילדי המועדונית;
- **מעון נעמ"ת "פייגלה" אשקלון** (מעון רב תכליתי של ילדים בסיכון) - מאומץ על ידי עובדי סניף אשקלון;
- **מעון נעמ"ת "אושיות" ברחובות** (מעון רב תכליתי של ילדים בסיכון גבוה) - מאומץ על ידי עובדי סניף רחובות;
- **מעון נעמת עמידר בת ים** - מאומץ על ידי מחלקת ניהול מוצרי ניירות ערך;
- **מעון שלו"ה לילדים בעלי צרכים מיוחדים** - מאומץ על ידי סניף כנפי נשרים ירושלים;
- **כפר תלפיות חדרה** - מאומץ על ידי סניף חדרה;
- **בית חם לילדים בסיכון ביבנה** - מאומצים על ידי עובדי סניף יבנה;
- **"בית חם לכל חייל"** - מאומץ על ידי סניף ש"י עגנון ירושלים;
- פרויקט ייחודי התחיל גם בבאר שבע בשיתוף עובדי הסניף, כשה תיכון טיפולית בבאר שבע ועמותת באר שובע.

**פעילות ט"ו בשבט.** הבנק רכש מארזי פירות יבשים, אשר חולקו על ידי מתנדבים עובדי הבנק. החלוקה התבצעה במוקדי הפעילות בקרב האוכלוסייה הבוגרת, בהם חיילים, קשישים, ניצולי שואה, בתי חולים ועוד.

### פעילות בחג פורים. לקראת חג פורים קיימו מתנדבי הבנק אירועים במוקדי התנדבות בהם הם פועלים.

ראויה לציון הפעילות שהתקיימה בבית החולים שניידר בפתח תקווה (בו מאושפדים כ-200 ילדים), בה נטלו חלק 60 מתנדבים ממגוון יחידות וסניפים של הבנק. הפעילות כללה מסיבה בהשתתפות כ-20 ליצנים, בובות ענק, בובות מתנפחות, תחנות הפעלה, כיבוד עשיר, חלוקת משלוחי מנות וביקור במחלקות הילדים בליווי הליצנים ומתנדבי הבנק.

**פעילויות חנוכה במקומות ההתנדבות.** עובדי הבנק ערכו חגיגות חנוכה במוקדים בהם הם פעילים כמתנדבים: מועדוניות ילדים, מועדוני קשישים, בתי ספר, מעון לנשים מוכות, מרכז לנגמלי סמים, מע"ש (אוכלוסייה בוגרת בעלת צרכים מיוחדים), ילדים בעלי צרכים מיוחדים, בתי חולים ועוד. **פרויקט "אמץ לוחם".** בנק דיסקונט המשיך את תמיכתו במיזם האגודה למען החייל. במסגרת זו בחר הבנק להמשיך לאמץ את "פלגה 916" של חיל הים, האחראית על אבטחת חופיה הדרומיים של ישראל. בחודש פברואר 2010 התקיים טקס חידוש אימוץ הפלגה לשלוש שנים נוספות, בהשתתפות מנכ"ל הבנק, סמנכ"ל משאבי אנוש, מתנדבים מסניף אשדוד, מפקדי וחיילי הפלגה ונציגי האגודה למען החייל.

הבנק מסייע לפלגה בתרומה כספית ובפעילות התנדבותית. התרומה היא סך של 100 אלף ש"ח בשנה והיא נועדה למימון פעולות לרווחת החיילים. בנוסף לתרומה הכספית, משלב הבנק פעילות התנדבותית של עובדי סניף אשדוד. כמו כן, חיילי הפלגה משתתפים באירועים שונים של הבנק. בין היתר, הזמנו חיילי הפלגה לבקר במרכז המבקרים של דיסקונט ולהינות מסיור אינטראקטיבי במקום (ר' להלן "הרצלילינבלום").

**רכישת מחשבים ניידים לבית חולים דנה.** נרכשו ונתרמו שני מחשבים ניידים לטובת ילדי בית החולים המאושפדים ומרותקים למיטותיהם. המחשבים הותאמו במיוחד לצרכי הילדים.

**אימוץ משפחות אתיזפיות.** בעקבות יזמה של עובדי חטיבת תפעול ומידע ובשיתוף עמותת "לתת", נבחרו שתי משפחות אתיזפיות שמצבן הסוציאקונומי והרפואי קשה מאוד. למשפחות ניתן סיוע בתחומים שונים: שיפוץ הבית, תרומת ציוד, רכישת מזון, בחינת סיוע כספי בנושא

הרפואי מתוך 'קרן דיסקונט' (בעמותת "עזרה למרפא") ועוד. מטרת האימוץ היא לסייע למשפחות לשקם את חייהן, להציע אוזן קשבת ולשמש להן כ"משפחה" תומכת.

**פרוייקט "אופק לילדינו"** - זו השנה הרביעית בה מועסקים בבנק במהלך חודשי הקיץ בני נוער לקויי ראייה באמצעות עמותת "אופק לילדינו" - ארגון ארצי של הורים לקויי ראייה ועיוורים.

הכנה לעבודה בבנק ניתנה לבני הנוער הכשרה לפני תחילת עבודתם בבנק. ההכשרה נערכה בשני מועדים בהם הגיעו בני הנוער עם רכזי העמותה למכללת דיסקונט, שם קיבלו כלים בנושאי כישורים ומיומנויות בעבודה וכן הדרכה בנושאי בנקאות, דימוי הגוף ועוד.

**בזאר מוצרים שהוכנו על ידי בעלי צרכים מיוחדים.** הבנק סייע מספר פעמים בשנה האחרונה בהקמת בזאר (במתחם הבנק) בו נמכרו לעובדי הבנק מוצרים שיוצרו על ידי בעלי צרכים מיוחדים המועסקים באמצעות עמותות שונות, כגון: נכי צה"ל, אל"ט, אנוש ועוד. ההכנסות מהמכירות נתרמו להמשך פעילות העמותות אשר מעסיקות את בעלי המוגבלויות.

**"קרן דיסקונט" באגודת "עזרה למרפא".** הבנק המשיך את תמיכתו בקרן, זו השנה השלישית ברציפות, אשר מיועדת לסיוע רפואי. פניות בנושא בריאות שמתקבלות בבנק מועברות לאגודה ונבחנות על היבטיהן השונים. במקרים בהם הפניה נמצאת ראויה, הסיוע ניתן מתוך קרן דיסקונט באגודה.

**סיוע למשפחות נזקקות לקראת ראש השנה ופסח.** בהתאם למסורת, נרתם הבנק גם השנה לסייע למשפחות מעוטות יכולת. הבנק רכש כרטיסי מזון טעונים ב-300 ש"ח, בהתאמה, אשר חולקו ישירות למשפחות הנזקקות על ידי עובדי הבנק, בתיאום עם מחלקת הרווחה בעיריות ובמועצות המקומיות, שבשטחן מצוי סניף דיסקונט.

בחלוקה נכללו השנה גם חיילים מפלגה 916, בני נוער מ"הזנק דיסקונט" ונשים מוכות - כולם ממשפחות נזקקות.

**אריזת וחלוקת חבילות מזון למען משפחות נזקקות.** ביוזמת רכזי ההתנדבות של חטיבת טכנולוגיות ותכנון וחטיבת תפעול ולוגיסטיקה, התקיים מבצע אריזת חבילות מזון שחולקו למשפחות מעוטות יכולת בכל רחבי הארץ. בפעילות ההתנדבותית השתתפו כ-40 עובדים משתי החטיבות. המבצע התקיים בשיתוף עמותת לתת.

**איסוף ציוד למען משפחות נזקקות.** בחודשים אוגוסט-ספטמבר התקיים מבצע איסוף ציוד במתחם דיסקונט ברחוב הרצל 160 בתל אביב. הודות להיענות הרבה מצד עובדי הבנק, נאספו קרוב ל-200 ארגזים של פרטי ביגוד, הנעלה וכיוצ"ב, שעמותת "אגד-בגד" העבירה לנזקקים ברחבי הארץ.

**פרוייקט למען ניצולי שואה.** במסגרת הפעילות למען משפחות נזקקות בקרב ניצולי שואה, גויסו כ-120 מתנדבים עובדי הבנק מכל רחבי הארץ המסייעים לניצולי השואה אחת לחודש במתן מוצרי מזון ושובר לרכישת תרופות. הפרוייקט פועל בשיתוף עמותת "לתת".

**עמותת לקידום החינוך ביפו.** נמשך שיתוף הפעולה עם העמותה, הכולל התנדבות עובדים במועדוניות העמותה ותרומה כספית של הבנק. העמותה מאפשרת מגוון תוכניות חינוך, רווחה והעשרה לאלפי ילדים בסיכון. הסיוע ניתן לילדים ממשפחות מרקע סוציו-אקונומי נמוך ומאפשר להם סיכוי גבוה להצלחה בחיים.

**השקת אתר "למען הקהילה".** באתר העובדים באינטראנט הושק השנה אתר "למען הקהילה". האתר כולל תכנים עדכניים אודות פעילות הבנק למען הקהילה, פירוט הפעילויות ההתנדבותיות של יחידות הבנק השונות, ופרטים אודות מקומות התנדבות נוספים אליהם ניתן להצטרף.

**בחירת מתנדב החודש.** כביטוי נוסף להערכה למתנדבי הבנק, החל מחודש פברואר 2010 נבחר מידי חודש מתנדב מצטיין שפעילותו למען הקהילה ראויה לציון ושבח. ההכרזה על מתנדב החודש נעשת באמצעות פרסום באתר "למען", ברשת האינטראנט של הבנק.

## "הזנק דיסקונט" - פרוייקט הדגל של בנק דיסקונט

בשנת 2005 חבר בנק דיסקונט לעמותת "הזנק לעתיד", ואימץ את התוכנית המתמקדת בתלמידים מהפריפריה המתקשים בלימודיהם. מטרת התוכנית היא לסייע לתלמידים לסיים את לימודי התיכון כשבידיהם תעודת בגרות מלאה, שתאפשר להם בעתיד להמשיך ללימודים גבוהים. שם התוכנית "הזנק דיסקונט".

הבנק שותף הן בתמיכה כספית בעמותה והן בהובלה וקידום הפעילות בה. נציגי הנהלת הבנק חברים בוועד המנהל של העמותה ועובדי הבנק נוטלים חלק בפעילות התנדבותית במסגרת תוכניות העמותה, בין היתר במתכונת של אימוץ בתי ספר שמשותפים בפרוייקט על ידי סניפים ויחידות מיחידות הבנק.

**אירוע "עשור להזנק דיסקונט".** ביום 21 באפריל 2010 התקיים אירוע העשור במרכז האומנויות בהרצליה, במסגרתו נחגג עשור לפרוייקט הזנק, פרוייקט הדגל של דיסקונט בנושא חינוך והשכלה. באירוע נטלו חלק תלמידים מרחבי הארץ, נבחרו ציבור, נציגי ההנהלה ומתנדבים מקרב עובדי הבנק.

**קרן ניסים אלג'ם ז"ל.** בחודש ינואר 2007 השיק הבנק קרן מלגות ללימודים אקדמיים. הקרן הינה על שמו של מר ניסים אלג'ם ז"ל, שנפטר בשנת 2006. מר אלג'ם עבד בבנק כ-40 שנה ובתפקידו האחרון כיהן כסמנכ"ל וראש החטיבה המסחרית. במסגרת הקרן, מקצה הבנק מדי שנה

תרומה למימון לימודיהם האקדמיים של בני נוער בוגרי תוכנית "הזנק דיסקונט", אשר השלימו בהצלחה את לימודי הבגרות. הקרן תאפשר לבוגרי "הזנק דיסקונט" המשך לימודים אקדמיים במוסדות להשכלה גבוהה. בשנת 2010 הוענקו 5 מלגות.

## מעורבות ותרומה לקהילה בחברות הבת העיקריות

להלן יובאו כמה פרויקטים בולטים אשר מתבצעים במסגרת חברות הבת העיקריות:

**Dreamnight at the Zoo.** פרויקט חברתי בינלאומי, שהחל בגן החיות של רוטרדם בהולנד בשנת 1996 ופועל כיום בכ-23 מדינות בעולם. גני החיות שהצטרפו לפרוייקט פותחים את שעריהם בחינם לערב מיוחד. כאל לקחה על עצמה להוביל את הפרוייקט בישראל, והוא מהווה את פרויקט הדגל שלה. בשנת 2010 הוזמנו לאירוע כ-1,000 ילדים מבתי החולים תל-השומר, שניידר, דנה, אסף הרופא, וולפסון וכן חניכי עמותת אקי"ם.

**"שיעור אחר".** בשנת 2010 חברה כאל לעמותת "שיעור אחר", אשר מתעלת את הידע המצוי בציבור לטובת קורסי העשרה המועברים בבתי ספר שונים, על ידי עובדי המגזר הציבורי והעסקי. עובדי כאל נרתמו למערך ההתנדבותי של העמותה וסיפקו לילדי בית ספר "הדרים" באור יהודה טעימה מעולם החברות העסקיות בכלל ומהעולם הפיננסי בפרט.

**יישובי חוף הכרמל.** כאל נרתמה לטובת יישובי חוף הכרמל שנפגעו משרפת הענק בכרמל, באמצעות העמדת הלוואות ב-0% ריבית לחצי שנה. כמו כן נרתמו עובדי החברה לעזרת התושבים: נתרמו ונאספו ספרים לספרייה הפנימיית הנוער "ימין אורד", חולקו ל-500 חניכי הפנימייה פריטי ציוד שונים, תרומת כאל ועוד.

**פרוייקט הזנק במגזר הערבי.** בשנת 2010 המשיך בנק מרכנתיל דיסקונט את הפרוייקט בתחום החינוך, שהחל בשנת 2008 בשיתוף עם עמותת "הזנק", במסגרתו מימן השנה 72 מלגות לימודים במוסדות אקדמיים, לסטודנטים במגזר הערבי שנמצאו ראויים למלגה, בתמורה להתחייבותם לתרום מזמנם לפעילות בקהילה. עלות הפרוייקט הסתכמה בכ-0.6 מיליון ש"ח בשנת 2010.

**"מחשב לכל ילד".** בנק מרכנתיל דיסקונט תרם גם השנה 50 ערכות מחשב לילדים ממשפחות מעוטות יכולת, באמצעות עמותת "מחשב לכל ילד" (שבחסות ממשלת ישראל).

**השתתפות בפרוייקט חינוכי.** בנק מרכנתיל דיסקונט נטל גם בשנת 2010 חלק בפרוייקט של עמותת יד אליעזר, במסגרתו העניק 400 מלגות לאברכים, בתמורה להתחייבותם לשמש כחונכים לילדים ממשפחות מצוקה במגזר החרדי.

**פרוייקט אמן לוחם.** בנק דיסקונט למשכנתאות הצטרף לפרוייקט ואימץ את גדוד 405 של חיל התותחנים. האימוץ מחייב את בנק דיסקונט למשכנתאות בתרומה שנתית של 100 אלף ש"ח, למשך 3 שנים, החל משנת 2007. לצד תרומת הכספים, משתתפים עובדי בנק דיסקונט למשכנתאות באירועים הנערכים על ידי הגדוד, ומביעים את תמיכתם בפעילות הגדוד ובחייליו. בנק דיסקונט למשכנתאות החליט להמשיך את אימוץ הגדוד לשלוש שנים נוספות.

**פעולות התנדבות בבנק דיסקונט למשכנתאות.** במהלך החגים חילקו עובדי בנק דיסקונט למשכנתאות למשפחות נזקקות ברחבי הארץ, כרטיסים מגנטיים המאפשרים רכישת מוצרי מזון. בנוסף, בנק דיסקונט למשכנתאות מקיים מזה שנתיים פרויקט משותף עם המשלמה לפיתוח יפו (גוף של עיריית תל אביב-יפו המתמקד בפיתוח יפו). במסגרת הפרוייקט מפעיל בנק דיסקונט למשכנתאות, על בסיס שבועי, תחנת סיוע לימודי ביפו, לטובת ילדי בני העדה האתיופית.

## העסקת עובדים בעלי צרכים מיוחדים

כחלק מנדיניות גיוס עובדים, מאפשר הבנק לאנשים בעלי צרכים מיוחדים, שבדרך כלל אינם נקלטים במקומות עבודה, להשתלב בתפקידים בבנק על פי יכולתם ובהתאם לצרכי הבנק. מהלך זה מאפשר לאנשים אלה חלון הזדמנויות לתפקד כאזרחים מן השורה, המפרנסים עצמם בכבוד.

## "הרצלילינבלום" - מוזיאון לבנקאות ונוסטלגיה תל אביבית

"הרצלילינבלום", מוזיאון לבנקאות ונוסטלגיה תל אביבית, הנו נדבך נוסף במסורת ארוכת שנים של תרומה לקהילה. המוזיאון מאפשר ללמוד מקרוב את ההסטוריה והכלכלה הישראלית מאז ראשית המאה שעברה. המוזיאון ממוקם בבניין לשימור בן 100 שנים, מראשוני הבתים של אחוזת בית. במקום ניתן דגש רב לשחזור הבית המקורי, "בית שיף", שנבנה במקור כבית מגורים.

**מבקרים.** החל מפתחתו, בחודש מאי 2009, ארח המוזיאון כ-65,000 מבקרים ממגוון קהלים: קבוצות מאורגנות, צעירים, חיילים, תלמידים, סטודנטים ועוד.

**סיוורים.** עד סוף שנת 2010 נערכו במוזיאון כ-2,300 סיוורים. המוזיאון מציע לקהל הרחב סוגי סיוורים שונים, כגון:

- סיוורים בעלי דגשים הסטוריים;
- סיוורים בעלי דגשים כלכליים-בנקאיים;

- סיוורים הכוללים הדרכה גם בסביבת המוזיאון (אזור אחוזת בית);
- סיוורים הכוללים הרצאות מגוונות;
- סיוורים הכוללים הדרכות בתערובות מתחלפות.

**"מונפול - חיים באשלייה" -** תערוכה שהוצגה בחודשים אפריל-יוני 2010, אשר הפנתה זרקור לחיים בגטו טרזיינשטאט בין השנים 1941-1945. בתערוכה הוצגו מסמכים, דוחות וציורים שעסקו בשני פנים של החיים בגטו: ניהול בנק וארגון חיי העבודה בגטו וכן מבט לחיי הילדים תחת אימת השלטון הנאצי, אל מול חיי ילדי תל אביב באותן שנים. החוט המקשר בין עוגני התערוכה היה משחקי המונפול שהוכנו לילדי הגטו וילדי תל אביב באותה עת. **כנסים ואירועים.** המוזיאון מארח כנסים ואירועים שונים שיחם הבנק, חלקם הגדול אירועים ללקוחות הבנק. במהלך שנת 2010 נערכו במוזיאון 18 אירועים ללקוחות הבנק, 8 אירועים לעובדי הבנק ו-15 אירועים לחברות, עמותות וארגונים. **תערוכות מתחלפות.** במוזיאון מוצגות תערוכות מתחלפות שונות, ובכלל זה תערוכות מאוסף האומנות של הבנק. בין התערוכות הבולטות בשנת 2010 ניתן לציין את אלה:

**"סימן אש".** התערוכה נוגעת במספר תחומים בהיסטוריה הארץ ישראלית: התפתחות ענף הביטוח, התפתחות שירות כבאות האש וההצלה למן טרום המדינה ושימור מבנים ישנים. "סימני אש" - אמצעי זיהוי בו השתמשו חברות הביטוח הופיעו בארץ למן שלהי המאה ה-19. גם על "בית שיף" - בניין המוזיאון, נקבע "סימן אש". **סדנאות "כסף" לילדים.** במהלך 2010 נערכו במוזיאון 220 סדנאות "כסף" לילדים, העוסקות בהתפתחות אמצעי התשלום למן סחר החליפין ועד ימינו.

**יום הרצל** נערך ביום 25 באפריל 2010, לרגל חגיגות 150 שנה להולדת חוזה המדינה. במסגרת שיתוף הפעולה עם המועצה לשימור אתרי מורשת, נערך במוזיאון ביום זה אירוע חוויתי לתלמידי כיתות ז', תוך דגש על חזונו של הרצל בדבר עצמאות כלכלית מקומית בבנייתה של הכלכלה הארץ-ישראלית והנצחתו בתל אביב.

**"בתים מבפנים".** בחודש מאי 2010 התקיים אירוע "בתים מבפנים", אירוע המתקיים בו זמנית ב-150 בתים ומוסדות תל אביביים, הפותחים את שעריהם לציבור הרחב. במהלך האירוע התקיימו במוזיאון 13 סיוורים קצרים לכ-400 מבקרים. **לילה לבן בתל אביב.** בחודש יולי 2003 הכריז אונסקו על העיר הלבנה של תל אביב כעל אתר מורשת תרבותית עולמית, היסטורי וייחודי. מאז מציינת תל אביב יפו את הכרזת אונסקו באירועי לילה לבן, המתקיימים מידי שנה בקיץ. במסגרת אירועי הלילה הלבן הקרין המוזיאון לקהל הרחב 4 מיצגי וידיאו ארט מאוסף האמנות של בנק דיסקונט: רוקדים למאיה, של האמנית סיגלית לנדאו; רעידת אדמה בקטמנצקה, של האמן גל ויינשטיין; 3 ערים, של האמן רומי אחיטוב; חוזרת לסורה, של האמנית טלי נבון. ההקרנות בוצעו על מסכי פלזמה מתוך המוזיאון, לקהל הרחב שצפה מהמדרכות ברחוב הרצל, וכן בחלל המוזיאון. במסגרת אירועי הלילה הלבן גם פתח המוזיאון את שערו ואירח כ-560 מבקרים.

## דירוג "מעלה" 2010

בחודש יוני 2010, פורסם דירוג מעלה לשנת 2010. הבנק דורג זו השנה השלישית ברציפות בקטגוריית הפלטינה, הקטגוריה לחברות עם הצינונים הגבוהים ביותר. דירוג מעלה מדרג חברות ציבוריות ופרטיות מהגדולות במשק, על פי מאפייני האחריות החברתית שלהן. הדירוג מודד את החברות בחמישה תחומים: אתיקה בעסקים, זכויות אדם וסביבת עבודה, מעורבות בקהילה, איכות הסביבה וממשל תאגידי. בשנת 2010 השתתפו בדירוג 78 חברות שמחזורן הכספי הכולל מהווה כ-58% מהתוצר העסקי של ישראל. **מדד מעלה החדש.** על בסיס דירוג 2010 עיכנה הבורסה לניירות ערך את הרכב "מדד מעלה לאחריות תאגידית". על פי החלטת הבורסה, החל משנת 2010 המדד יכלול את כל החברות הציבוריות המשתתפות בדירוג ולא רק את 20 החברות הציבוריות המובילות בדירוג מעלה, כפי שהיה עד כה.

## UN GLOBAL COMPACT

בחודש ספטמבר 2010 הצטרף הבנק ליוזמת ה-Global Compact של האו"ם. ה-Global Compact הינה יוזמה למדיניות אסטרטגית של חברות אשר התחייבו לקבל, לתמוך ולהחיל במסגרת תחומי השפעתן, סט של ערכי יסוד בתחומי זכויות האדם, סטנדרטים של תנאי עבודה, סביבה ומלחמה בשחיתות. במסגרת הצטרפותו ליוזמה, הצהיר הבנק על תמיכתו בעשרת העקרונות האוניברסליים של היוזמה ועל מחויבותו להפוך את ה-Global Compact ועקרונותיו לחלק מהאסטרטגיה, התרבות הארגונית והפעילות היומיומית של הבנק.



## “מצעד החיים”

בחודש אפריל 2010 השתתפה, בפעם השמינית משלחת של עובדי קבוצת דיסקונט ב“מצעד החיים” מאושוץ לבירקנאו, המתקיים מידי שנה ביום הזכרון לשואה ולגבורה. המשלחת מנתה כ-70 איש מקרב עובדי הבנק. בכך נמשכת מסורת שהחלה בשנת 2003, של השתתפות משלחות מקבוצת דיסקונט ב“מצעד החיים”, כאשר ההנהלה וועד העובדים משתתפים במימון הנסיעה.

## אמנות

**השאלת יצירות אמנות.** בשנת 2010 נמשך שיתוף הפעולה עם מוזיאונים שונים, במסגרתו הושאלו יצירות מאוסף האמנות של הבנק: שתי יצירות מאוסף הבנק, של האמנית טל מצליח, הושאלו למוזיאון תל אביב לאמנות, לתצוגה בתערוכה שנפתחה בחודש מרס 2010, תערוכת יחיד של האמנית “הקונספט הלך לטייל”.

יצירת אמנות של גרי גולדשטיין הושאלה לתערוכה “אירועים נקודתיים” שנערכה במוזיאון תל אביב. יצירת אמנות של לארי אברמסון הושאלה לתערוכת רטרופטיבה של האמן שנערכה במוזיאון תל אביב. שתי יצירות מאוסף הבנק, של האמנים אדם ברג ויוסף קריספל, הוצגו בתערוכת יחיד שנערכה להם בוונציה במוזיאון פלאצו מדיצ'י ריקרדי. בחודש אוקטובר השאיל הבנק 3 יצירות אמנות של נחום גוטמן לתערוכה “קסם הגליל” שנפתחה במוזיאון נחום גוטמן.

**תערוכות מאוסף הבנק.** בחודש ינואר 2010 התקיימה במוזיאון הרצלילינבלום התערוכה “נופי ארצנו”, מבחר מאוסף אמנות ישראלית בבנק דיסקונט. בתערוכה ניתן לראות ביטוי בציור לאופן שבו ראו דורות אחדים של אמנים את ארץ ישראל. בחודש מרס 2010 נערכה התערוכה “נשים באמנות ישראלית” לרגל יום האשה הבינלאומי. התערוכה העניקה הזדמנות לחוות את התפתחות האמנות בישראל באמצעות עבודתן של אמניות ישראליות. פרק מיוחד בתערוכה הוקדש לאמניות הצעירות, הבולטות באמנות עכשווית. במסגרת אירוע הפרידה למנכ“ל היוצא, מר גיורא עופר, ולציון כניסתו לתפקיד של המנכ“ל החדש, מר ראובן שפיגל, הפיק הבנק תערוכה בה הוצגו לאורחים וללקוחות הבנק שהוזמנו לאירוע רכישות חדשות לאוסף הבנק.

**אלבום דיסקונט לאמנות מס' 15.** בחודש אוקטובר 2010, במסגרת אירועי “אוהבים אמנות עושים אמנות” שנערכו בעיר תל אביב, השיק הבנק את אלבום דיסקונט לאמנות מס' 15, באלבום נטלו חלק 3 אמניות: אורית חופשי, נורית דוד ושרון פוליאקין.

**תערוכת “דיוקן”.** בתחילת חודש יולי 2010 נפתחה תערוכת “דיוקן”, מבחר יצירות מאוסף האמנות של בנק דיסקונט. התערוכה הוצגה בחלל “הרצלילינבלום”, ובמסגרתה נבחנו היבטי הדיוקן והמבט.

**עשור לפעילות בלונדון.** לרגל האירוע השנתי שנערך בלונדון ולציון חגיגות העשור לפעילות בנק דיסקונט בלונדון, הופק סרטון לאוסף האמנות של הבנק. הסרטון הוקרן לאורחי האירוע.

**תערוכת “מקום אחר”.** במסגרת פרויקט “קיר אמן” לעידוד היצירה, נערכה לאמנית יהודית אנגלרד תערוכה בחלל הגלריה של מגדל דיסקונט. התערוכה נפתחה בתחילת חודש יולי 2010.

**חסות.** בחודש מאי 2010 נתן הבנק חסות לתערוכה של האמן שאלתיאל יוסף, שנערכה בכפר האמנים עין הוד.  
**סיוורים מודרכים לקהל.** הסיוורים המודרכים באוסף האמנות של הבנק נערכים בימי שישי בבוקר במגדל דיסקונט. במהלך השנה נערכו למעלה מ-50 סיוורים מודרכים באוסף הבנק.

**אתר מוזיאון דיסקונט.** אוסף האמנות של הבנק נחשב לאחד האוספים האיכותיים בתחום האמנות הישראלית. הבנק רואה חשיבות רבה בשימור ובטיפוח אוסף האמנות של הבנק וגאה להציג מבחר מהיצירות הכלולות בו לקהל הרחב באמצעות אתר מוזיאון דיסקונט. המבחר באתר ערוך על פי נושאים באופן המאפשר לקהל הרחב ללמוד על מבנה האוסף ועל תרומתו של הבנק לחיי התרבות והקהילה בישראל. כתובת האתר: <http://www.discountbank.co.il>.

## מופעי תרבות

בהמשך ההצלחת המופע הבלתי נשכח של הזמר לאונרד כהן בשנת 2009 ובמסגרת הקמפיין השיווקי “כדאי להיות לקוח דיסקונט”, נתן הבנק בשנת 2010 חסות לשני אירועי תרבות מובילים:

**אלטון ג'ון.** הבנק נתן חסות למופע של הזמר הבריטי אלטון ג'ון, שהתקיים באצטדיון רמת גן ביום 17 ביוני 2010. 48 אלף איש צפו במופע, מרביתם לקוחות הבנק, שזכו לכרטיסים במחירים אטרקטיביים ולמקומות משוריינים. לצד המופע אירח הבנק, במתחם VIP שהוקם במיוחד, לקוחות עסקיים נבחרים ובכירי המשק והכלכלה.

**“נבוקו למרגלות המצדה”.** הבנק נתן חסות בשיתוף עם האופרה הישראלית לשני מופעי הפרימיירה של האופרה “נבוקו”, שנערכו למרגלות המצדה. לקוחות הבנק ועובדיו הגיעו למופע באמצעות הסעות מאורגנות וזכו לחוויה אמנותית מרגשת ויוצאת דופן.

## חסויות

במהלך שנת 2010 העניק הבנק חסויות לגופים ולפעילויות המקדמים יעדים בתחום החברה, הספורט, התרבות, האמנות והחינוך, והעסקים.

### חסויות בתחום התרבות, האמנות והחינוך

**תיאטרון עדות.** זו השנה השלישית בה הבנק נותן חסות למפעל תיאטרון עדות, המנציח את סיפוריהם של ניצולי שואה על בימת התיאטרון, ולאחר מכן במפגש בין דורי בין תלמידי תיכון לבין ניצולי שואה.

**פסטיבל זכרון יעקב.** חסות לפסטיבל זכרון יעקב, שנערך בחול המועד פסח וכלל הופעות של פאבלו רזונברג ומוש בן ארי.

**פסטיבל תיאטרונטו.** חסות לפסטיבל שהתקיים בחודש אפריל בסימן דו קיום, ביפו וברחבי הארץ.

**"חלון גלילי לספרות ושירה".** במסגרת הפרוייקט תמך הבנק בערב לזכרו של המשורר נתן יונתן.

**תערוכת אמנות של יוסף שאלתיאל.** ניתנה חסות לתערוכה שנערכה במוזיאון ינקו דאדא בעין הוד כמחווה לאמן בן עין הוד. בתערוכה הוצגו מבחר ויטראז'ים ועבודות מתווה לוויטראז'ים שיצר החל משנות ה-60.

**עמותת אלטרנטיבה לעולה.** חסות לאירוע התרמה של העמותה, במסגרתו התקיים מופע של הזמר מתי כספי.

**אפוס - פסטיבל בינלאומי לסרטי תרבות ואמנות.** חסות לפסטיבל שהתקיים ברחבי הארץ בחודש נובמבר 2010. בסרטים, שרובם הוקרנו בהקרנות בכורה, צפו למעלה מ-9,000 אנשים.

**עמותת הכל חינוך.** חסות לערב גאלה לעמותה הפועלת לקידום החינוך בישראל, שהתקיים במעמד נשיא המדינה, בחודש ספטמבר 2010. חסות **להתאגדות הישראלית לברידי'.**

**ארגון ליונס נצרת.** חסות לארגון התומך בעמותות וגופים מגוונים בנצרת, באוכלוסיות מוחלשות ובקיום אירועי חברה ותרבות לאוכלוסייה הרב-תרבותית של העיר.

**אלו"ט.** חסות לארגון אלו"ט וקידום האמנות הייחודית של חוסי האגודה, באמצעות רכישת זכויות לציור שעטר את אגרות ראש השנה שנשלחו ללקוחות הבנק.

### חסויות בתחום הספורט

**איגוד האתלטיקה הקלה.** ניתנה חסות לתחרויות במסגרת אליפות ישראל באתלטיקה, שהתקיימו באצטדיון הדר יוסף בסוף חודש יוני 2010. חסות **למועדון הספורט של אוניברסיטת תל אביב.** ניתנה חסות למועדון, שבמסגרתו מתקיימת פעילות ענפה לציבור הסטודנטים.

### חסויות בתחום איכות הסביבה, מדע ועסקים

**כנס מחקר ופיתוח בערבה.** חסות ליום פתוח בערבה, שנערך בחודש ינואר 2010, בו הוצגה מיטב התוצרת החקלאית של חקלאי הערבה. **צפרות.** חסות לחברה להגנת הטבע, לפעילותה בתחום הצפרות, בתערוכה נודדת של ציורי ציפורים "עמק החולה במכחולם של אמונים למען הטבע". התערוכה שהוצגה במשכן הכנסת וסיכמה את הפסטיבל שהתקיים בעמק החולה; ובסרט שהוקדש לנושא הסיסים (פרויקט בנושא זה מוצג במוזיאון הרצליבלום).

**כנס הרצליה.** חסות לכנס הרצליה לממשל חברה ותרבות, שהתקיים בימים 31 בינואר 2010 עד 3 בפברואר 2010. את הבנק יצג המנכ"ל, שהשתתף במושב בנושא "רגולציה בשוק ההון והחיסכון הפנסיוני".

**ועידת חדשנות בעסקים.** חסות לוועידה שהתקיימה בחודש נובמבר 2010 ביוזמת עיתון "מחשבים ואנשים". במסגרת הוועידה הציג הבנק היבטים שונים בנושא פתרונות וחדשנות בנקאית בתחום הסלולארי.

**לשכת המבקרים הפנימיים בישראל.** חסות לכנס היובל שנערך בחודש דצמבר 2010.

## שכר רואי החשבון המבקרים (1)(2)

להלן הפרטים של השכר ששולם לרואי החשבון המבקרים (באלפי ש"ח):

המאוחד		הבנק	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2009	2010	2009
<b>עבור ביקורת<sup>(3)</sup>:</b>			
19,108	* 18,750	7,598	7,315
לרואי חשבון המבקרים המשותפים			
<b>עבור שירותים נוספים:</b>			
שירותים הקשורים לביקורת <sup>(4)</sup> :			
5,368	2,913	4,784	2,363
לרואי חשבון המבקרים המשותפים			
שירותי מס <sup>(5)</sup> :			
2,927	* 2,188	875	586
לרואי חשבון המבקרים המשותפים			
שירותים אחרים:			
2,133	454	1,173	79
לרואי חשבון המבקרים המשותפים			
10,428	5,555	6,832	3,028
<b>סך-הכל</b>			
29,536	24,305	14,430	10,343
<b>סך-הכל שכר של רואי חשבון מבקרים</b>			

\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) שכר רואי חשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ותאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ.
- (2) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (3) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים. החל משנת 2008 כולל גם ביקורת - בקרה פנימית על דיווח כספי (SOX 404)
- (4) כולל בעיקר פעולות ביקורת ובדיקות מיוחדות.
- (5) כולל בעיקר דוחות התאמה למס, שסכומים בגינם שולמו במסגרת הביקורת ויוחסו לשירותי מס על פי אומדן, דיוני שומות וייעוץ מס.

## תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה ועסקאות עם בעלי שליטה

### תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

#### שכר יו"ר הדירקטוריון ונושאי משרה בכירה

שנת 2010

שם	תפקיד	פרטי מקבל התגמולים		תגמולים בעבור שירותים							
		שיעור החזקה	היקף משרה	החזקה בהון	התאגיד	שכר	מענק	תשלומי והפרשות השלמת המעביד <sup>(1)</sup> עתודות <sup>(2)</sup>	תשלום מענק והפרשות המעביד <sup>(3)</sup>	שכר, מענק ותשלום מבוטס סך הכל <sup>(3)</sup>	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים
באלפי שקלים חדשים											
ד"ר יוסי בכר	יו"ר הדירקטוריון	100%	-	1,814 <sup>(4)</sup>	500 <sup>(4)</sup>	2,007	-	4,321	6,414	10,735	-
גיורא עופר <sup>(5)</sup>	מנכ"ל הבנק	100%	0.02%	2,415	-	1,236	146	3,797	(2,193)	1,604	-
ראובן שפיגל <sup>(6)</sup>	מנכ"ל אי די בי ניו יורק	100%	-	3,043	5,788 <sup>(7)</sup>	530	-	9,361	-	9,361	-
יעקב טונבאום	מנכ"ל בנק מרכנתיל דיסקונט	100%	-	1,728	1,330	947	-	4,005	-	4,005	-
ישראל דוד	מנכ"ל כאל	100%	-	1,292	644	2,198	-	4,134	376	4,510	-
ליסה באום	סמנכ"ל, הממונה הראשית על האשראי באי די בי ניו יורק	100%	-	1,860	605	739	-	3,204	-	3,204	-
נעם הונגבי <sup>(8)</sup>	סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הקמעונאית	100%	-	1,093	-	320	8	1,421	376	1,797	-
שלמה פיטשון <sup>(9)</sup>	סמנכ"ל בכיר, המבקר הפנימי	100%	- <sup>(10)</sup>	1,080	-	320	12	1,412	313	1,725	-
אסתר דויטש	סמנכ"ל בכיר, יועצת משפטית ראשית	100%	-	921	-	237	5	1,163	548	1,711	-

\* סכומי התגמול הינם במונחי עלות ואינם כוללים מס שכר.

- (1) כולל מענק הסתגלות, פיזיוס, תגמולים, קרן השתלמות, חופשה וביטוח לאומי.
- (2) השלמת עתודות עקב שינויים בשכר.
- (3) סכום ההוצאה חושב על פי השווי שהוערך במועד הקצאת האופציות לתוכניות הוניות. בתוכניות אופציות פנטום ההטבה מותאמת בכל מועד דיווח.
- (4) השכר, תנאי ההעסקה ותוכנית אופציות פנטום אושרו באסיפות כלליות מיוחדות מהימים 10 בנובמבר 2010 ו-25 בינואר 2011.
- (5) סיים את כהונתו ביום 31 בדצמבר 2010.
- (6) מונה למנכ"ל הבנק בישראל ביום 1 בינואר 2011.
- (7) הסכום כולל מענקים בגין שנת 2009 ושנת 2010, וכן מענק פרישה עם מינויו למנכ"ל הבנק בישראל.
- (8) עד ליום 31 במרס 2010, כיהן כראש החטיבה הקמעונאית בבנק (כיום: החטיבה הבנקאית).
- (9) מר פיטשון סיים את כהונתו ביום 31 בדצמבר 2010.
- (10) מר פיטשון מחזיק במניות הבנק בהיקף זניח של 22,727 ע.נ.

שנת 2009

שם	תפקיד	פרטי מקבל התגמולים									תגמולים בעבור שירותים			
		היקף משרה	החזקה	שיעור החזקה	שכר	מענק	תשלומי והפרשות המעביד <sup>(1)</sup>	תשלומי והפרשות השלמת עתודות <sup>(2)</sup>	הפרשות המעביד	שכר, מענק	תשלום	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	סך הכל	
													סך	מבוסס מניות <sup>(3)</sup>
באלפי שקלים חדשים														
שלמה זהר	יו"ר הדירקטוריון	100%	0.02%	2,119	3,985	2,216	16	8,336	(477)	7,859	-			
גיא עופר	מנכ"ל הבנק	100%	0.02%	2,119	3,985	1,131	212	7,447	1,715	9,162	135			
ראובן שפיגל	מנכ"ל אי די בי ניו יורק	100%	-	2,885	2,201	1,831	-	6,917	-	6,917	-			
בועז צ'צ'יק	מנכ"ל כאל	100%	-	1,322	3,005	322	-	4,649	-	4,649	49			
יעקב טונבאום	מנכ"ל בנק מרכנתיל דיסקונט	100%	-	1,697	950	768	26	3,441	-	3,441	-			
נעם הונגי	סמנכ"ל בכיר, ראש חטיבת התפעול והמידע	100%	-	986	1,214 <sup>(6)</sup>	295	31	2,526	395	2,921	-			
ישראל דוד	משנה למנכ"ל, ראש החטיבה הקמעונאית	100%	-	1,034	844 <sup>(6)</sup>	361	38	2,277	395	2,672	-			
שלמה פיטשון	סמנכ"ל בכיר, המבקר הפנימי	100%	- <sup>(5)</sup>	974	706 <sup>(6)</sup>	339	119	2,138	329	2,467	-			

\* סכומי התגמול הינם במונחי עלות ואינם כוללים מס שכר.

(1) כולל מענק הסתגלות, פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, חופשה וביטוח לאומי.

(2) השלמת עתודות עקב שינויים בשכר.

(3) סכום ההוצאה חושב על פי השווי שהוערך במועד הקצאת האופציות.

(4) לאור הודעתו של מר צ'צ'יק על סיום תפקידו, תתקיים עימו הידברות בדבר ההיבטים הכלליים הכרוכים בסיום תפקידו. הנתונים בטבלה כוללים הפרשה שנערכה בהתאם לתנאי תוכנית התגמול של מר צ'צ'יק.

(5) מר פיטשון החזיק במניות הבנק בהיקף זניח של 21,583 ע.נ.

(6) המרכיב הדיפרנציאלי במענקים לחברי הנהלת הבנק בגין שנת 2009, נכלל בטבלה דלעיל בהתאם לקביעת המנהל הכללי שבמועד פרסום הנתונים לראשונה, טרם אושרה בדירקטוריון (ר' ביאור 16 ז' לדוחות הכספיים).

הערות:

(א) בקביעת השכר והמענקים נלקחו בחשבון בין היתר היקף עסקי הבנק, חלקו היחסי במערכת, שיעור התשואה על ההון והתרומה של נושא המשרה לפעילות הבנק ורווחיותו והתפקיד שהוא ממלא בבנק.

(ב) התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים הניתנים לכלל העובדים ועל פי רוב תנאים אלה אינם עדיפים על התנאים שמקבלים לקוחות רגילים מסוגם, הפעילים בהיקפים דומים.

מכלל ההטבות שניתנו לנושאי המשרה מסתכם בסכומים זניחים.

(ג) התגמולים מכל הסוגים כלולים בסעיף "שכר והוצאות נלוות" בדוחות הכספיים.

(ד) הדירקטורים של הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, זכאים לתגמול שאינו חורג מהמקובל, ומשולם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, כמפורט בביאור 22 יז' לדוחות הכספיים.

בנוסף, מכהן ד"ר שריר גם כדירקטור בחברת הבת דש"ה וזכאי לגמול שאינו חורג מהמקובל, הזהה לגמול המשולם בידי דש"ה לדירקטורים אחרים, שאינם נושאי משרה בכירה בבנק. החל מ-14 במרס 2010 מכהן ד"ר שריר כיו"ר דירקטוריון דש"ה. לפרטים בדבר אישור תנאי הגמול המשולמים לו בגין תפקידו, ר' ביאור 22 יח' לדוחות הכספיים.

(ה) לפרטים בדבר ביטוח, פטור ושיפוי לדירקטורים ונושאי משרה אחרים ר' ביאור 19 ג' 7 יב' ו-יג' לדוחות הכספיים.

**ד"ר יוסי בכר**, מכהן כיו"ר הדירקטוריון החל מיום 3 בינואר 2010, לפרטים בדבר תנאי העסקה של ד"ר בכר, ר' ביאור 22 ז' ו-ח' לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר תוכנית אופציות פאנטום לד"ר בכר, ר' ביאור 13 ה' 1 לדוחות הכספיים.

**מר ראובן שפיגל**, ביום 1 בינואר 2011 החל מר שפיגל את כהונתו כמנכ"ל הבנק. לפרטים בדבר תנאי העסקה של מר שפיגל, ר' ביאור 22 ז' ו-ח' לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר תוכנית אופציות פאנטום למר שפיגל, ר' ביאור 13 ה' 1 לדוחות הכספיים. מר שפיגל כיהן כמנכ"ל חברת

הבת אי די בי ניו יורק עד ליום 28 בפברואר 2011. מר שפיגל הועסק על ידי חברת הבת בחוזה אישי. תקופת ההעסקה היתה עד ליום 30 ביוני 2012, ולאחר מכן היתה אמורה להיות מוארכת מאליה לפרק זמן של שנה אחת בכל פעם, אלא אם כן יודיע כל צד למשנהו על אי רצונו בהארכת החוזה, בהודעה מוקדמת של 6 חודשים. בעת הפסקת ההעסקה יהיה מר שפיגל זכאי לתשלום בגובה שכר של שנה אחת. משכורתו החודשית של מר שפיגל נבחנה בידי אי די בי ניו יורק מדי שנה, ועשויה היתה להתעדכן בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן בארה"ב בסוף כל שנה. מר שפיגל היה זכאי להפרשות סוציאליות (תשלומי ביטוח לאומי, זכאות לפנסיה במסגרת תוכניות הפנסיה הנהוגות בחברת הבת, בשיעור של 1.5% לשנה בגין כל שנת עבודה, בתנאי שהשלים 5 שנות עבודה לפחות) וכן לביטוח חיים, ביטוח רפואי ואובדן כושר עבודה. מר שפיגל, כשאר חברי הנהלת אי די בי ניו יורק, היה זכאי למענק שנתי המותנה בכך שאי די בי ניו יורק ישיג 80% מהרווח השנתי החזוי בהתאם לתוכנית העבודה השנתית, וכן קיימת תוכנית תגמול ארוכת טווח לחברי הנהלה, על פיה משולם מענק נוסף על עמידה ביעדי רווחיות בשלוש שנים עוקבות. אי די בי ניו יורק העמיד לרשותו של מר שפיגל רכב הולם. כן היה מר שפיגל זכאי לחופשת מולדת מדי שנה.

**מר גיורא עופר**, כיהן כמנהל הכללי של הבנק, מיום 2 במרס 2001 ועד ליום 31 בדצמבר 2010. מר עופר הועסק על פי חוזה אישי. לפרטים בדבר תנאי ההעסקה של מר עופר, לרבות זכאות לבונוס שנתי, ר' ביאור 22 ט' לדוחות כספיים. לפרטים בדבר תוכנית אופציות למר עופר ר' ביאור 13 ה' (3) לדוחות הכספיים. מר עופר ויתר על 10% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנה, החל מחודש פברואר 2009.

**מר יעקב טננבאום**, מנכ"ל חברת הבת, בנק מרכנתיל דיסקונט (להלן: בנק מרכנתיל), מועסק על ידי בנק מרכנתיל בחוזה אישי. תקופת ההעסקה הינה לתקופה קצובה של 5 שנים שתסתיים בחודש יולי 2011. לאחר מועד זה (ובמידה ולא הופסק על ידי מי מהצדדים קודם לכן) ימשיך לחול חוזה ההעסקה לתקופה בלתי קצובה, עד הגיעו של מר טננבאום לגיל פרישה, במהלכה יוכל כל צד לסיים את ההסכם בהודעה מוקדמת של 6 חודשים. אם במהלך התקופה הקצובה יבחר בנק מרכנתיל לסיים את העסקתו של מר טננבאום, יהיה בנק מרכנתיל מחוייב לשלם עד לתום התקופה הקצובה את מלוא שכרו לרבות כל התנאים הנלווים, או את מלוא שכרו ללא תנאים נלווים אך בתוספת 15%, לפי בחירת בנק מרכנתיל. תקופת הגבלת התחרות הינה בת 3 חודשים מיום סיום העבודה, אלא אם יוסכם בין הצדדים אחרת. מר טננבאום זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים קבוע בדין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה זכאי מר טננבאום על פי החוזה לפיצויי פיטורים קבוע בדין. בנוסף, זכאי מר טננבאום למענק מיוחד בסיום העבודה (בין על ידי בנק מרכנתיל דיסקונט ובין על ידי מר טננבאום) כלהלן: אם תקופת ההעסקה תסתיים בתום התקופה הקצובה של 5 שנים יהיה מר טננבאום זכאי למענק בגובה 6 משכורות; אם תקופת ההעסקה תסתיים לאחר 6 שנים יהיה זכאי למענק בגובה 9 משכורות; אם תקופת ההעסקה תסתיים לאחר תום 7 שנים יהיה מר טננבאום זכאי למענק בגובה 12 משכורות. לחילופין, אם תקופת ההעסקה תסתיים עקב מכירת בנק מרכנתיל, העברת השליטה בו או מיזוגו, יהיה מר טננבאום זכאי למענק מיוחד בגובה 12 משכורות. במקרה שתיערך הנפקה של בנק מרכנתיל, במסגרתה יוקצו לעובדים מניות ו/או אופציות, יהיה מר טננבאום זכאי להקצאה בשיעורים ותנאים כפי שיוחלט בידי דירקטוריון בנק מרכנתיל, בהתחשב בתפקידו כמנכ"ל. בשנת 2009 ויתר מר טננבאום על 7% משכרו השנתי.

**מר ישראל דוד**, מכהן כמנכ"ל כאל החל מיום 1 באפריל 2010. מועסק על ידי כאל בחוזה עבודה אישי, לתקופה קצובה החל מיום 1 באפריל 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2014, ולאחר מכן יהפוך לחוזה לתקופה לא קצובה, עד הגיעו של מר דוד לפרישה. מר ישראל דוד זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים קבוע בדין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה זכאי מר ישראל דוד על פי החוזה לפיצויי פיטורים קבוע בדין. בנוסף, זכאי מר ישראל דוד, אם כאל תחליט לסיים את העסקתו, למענק הסתגלות כלהלן: אם תקופת ההעסקה תסתיים במהלך התקופה הקצובה ולפני חלוף שנתיים ימים מתחילת עבודתו, יהיה מר ישראל דוד זכאי למענק בגובה 9 משכורות בתוספת 23.33% חלף התשלומים להפרשות סוציאליות; אם תקופת ההעסקה תסתיים במהלך התקופה הקצובה לאחר חלוף שנתיים ימים מתחילת עבודתו, יהיה זכאי למענק בגובה 6 משכורות בתוספת 23.33% כאמור; אם תקופת ההעסקה תסתיים לאחר תום התקופה הקצובה יהיה מר ישראל דוד זכאי למענק בגובה 6 משכורות. תקופת הגבלת התחרות הינה בת 3 חודשים מיום סיום העבודה, אלא אם יוסכם בין הצדדים אחרת.

מר דוד כיהן בבנק כמשנה למנכ"ל, ראש החטיבה הקמעונאית (כיום החטיבה הבנקאית), עד ליום 31 במרס 2010. מר דוד הועסק על פי חוזה אישי, לתקופה בלתי קצובה, הניתנת לסיום בידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת של 4 חודשים. תקופת הגבלת התחרות שנקבעה בהסכם היתה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, אלא אם סוכם בין הצדדים אחרת. משכורתו של מר דוד היתה צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקוצזת את ירידת המדד. שכרו של מר דוד עודכן החל מחודש אפריל 2008.

מר דוד היה זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה זכאי מר דוד לפיצויי פיטורים קבוע בדין, וכן למענק פרישה בגובה 6 משכורות. מר דוד נכלל בין חברי הנהלה הזכאים למענקים על פי תכנית מענקים, כמפורט בביאור 16 ז' לדוחות הכספיים ולכתבי אופציה בהתאם לתוכנית אופציות לנושאי משרה בכירה בבנק, כמפורט בביאור 13 ה' (2) לדוחות הכספיים. זכאותו של מר דוד לכתבי אופציה לא תפגע כתוצאה מסיום כהונתו בבנק, שכן בהתאם לתנאי התוכנית, כיוון שהפך לעובד של חברה בת בישראל, רואים אותו לצורך התוכנית כאילו העסקתו על ידי הבנק לא נסתיימה. מר דוד קיבל מענק פרישה והודעה מוקדמת בהיקף של 8 משכורות. מר דוד ויתר על 7.5% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנה, החל מחודש פברואר 2009.

**גב' ליסה באום**, סמנכ"ל והמומנה הראשית על האשראי באי די בי ניו יורק, מועסקת על ידי החברה הבת לפי נוהל "העסקה ברצון שני הצדדים". משכורתה של גב' באום נבחנת ומאושרת אחת לשנה על ידי ועדת השכר של דירקטוריון אי די בי ניו יורק. גב' באום זכאית להטבות המקובלות המוענקות לכל חברי ההנהלה הבכירה של אי די בי ניו יורק. גב' באום משתתפת בתכנית הפנסיה (k)401 של אי די בי ניו יורק וכן בתכנית השכר הנדחה. בהתאם לתכנית פיצויי הפיטורין של אי די בי ניו יורק, זכאית גב' באום, במקרה של פיטוריה, לפיצויי פיטורין בגובה שכרה לשנה אחת.

**מר נעם הנגבי**, מועסק בבנק כסמנכ"ל בכיר, ראש חטיבת אסטרטגיה, שיווק ושרות. (עד 11 בינואר 2011 - ראש החטיבה הקמעונאית; עד 26 באפריל 2010 - ראש חטיבת תפעול ומידע). מר הנגבי מועסק על פי חוזה אישי, לתקופה בלתי קצובה, הניתנת לסיום בידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת של 4 חודשים. תקופת הגבלת התחרות שנקבעה בהסכם הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, אלא אם יסוכם בין הצדדים אחרת. משכורתו של מר הנגבי צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. מר הנגבי זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה זכאי מר הנגבי לפיצויי פיטורים כקבוע בדין, וכן למענק פרישה בגובה 3 משכורות. מר הנגבי נכלל בין חברי ההנהלה הזכאים למענקים על פי תכנית מענקים, כמפורט בביאור 16 ד' לדוחות הכספיים ולכתבי אופציה בהתאם לתוכנית אופציות לנושאי משרה בכירה בבנק, כמפורט בביאור 13 ה' (2) לדוחות הכספיים. מר הנגבי ויתר על 7.5% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנה, החל מחודש פברואר 2009. ביום 28 באוקטובר 2009 החליט הדירקטוריון לאשר תשלום מענק מיוחד למר הנגבי, בסך של 500 אלף ש"ח, כביטוי להערכה לתרומתו המיוחדת של מר הנגבי בהובלת פרויקט אופק - אחד מפרוייקטי המחשוב הגדולים והמורכבים שבוצעו אי פעם בישראל - ובהבאתו אל סיומו המוצלח.

**מר שלמה פיטשון**, מועסק בבנק כסמנכ"ל בכיר, ושימש כמבקר הפנימי, עד ליום 31 בדצמבר 2010 (סיום יחסי עובד מעביד ביום 31 במרס 2011). מר פיטשון מועסק על פי חוזה אישי, לתקופה בלתי קצובה, הניתנת לסיום בידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת של 6 חודשים. תקופת הגבלת התחרות שנקבעה בהסכם הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק, אלא אם יסוכם בין הצדדים אחרת. משכורתו של מר פיטשון הייתה צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. מר פיטשון היה זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה זכאי מר פיטשון, לפיצויי פיטורים כקבוע בדין, וכן למענק פרישה בגובה 6 משכורות. מר פיטשון נכלל בין חברי ההנהלה הזכאים למענקים על פי תכנית מענקים, כמפורט בביאור 16 ד' לדוחות הכספיים. מר פיטשון ויתר על 7.5% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) למשך שנה, החל מחודש פברואר 2009.

**גב' אסתר דויטש**, מועסקת בבנק כסמנכ"ל בכיר, היועצת המשפטית הראשית. גב' דויטש מועסקת על פי חוזה אישי, לתקופה בלתי קצובה, הניתנת לסיום בידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת של 4 חודשים. תקופת הגבלת התחרות שנקבעה בהסכם הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתה בבנק, אלא אם יסוכם בין הצדדים אחרת. משכורתה של גב' דויטש צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. גב' דויטש זכאית לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה זכאית גב' דויטש לפיצויי פיטורים כקבוע בדין, וכן למענק פרישה בגובה 3 משכורות. גב' דויטש נכללת בין חברי ההנהלה הזכאים למענקים על פי תכנית מענקים, כמפורט בביאור 16 ד' לדוחות הכספיים. גב' דויטש זכאית לאופציות פאנטום, כמפורט בביאור 13 ה' (4) לדוחות הכספיים.

**מר שלמה זהר**, כיהן כיו"ר הדירקטוריון מיום 31 בינואר 2006 ועד ליום 31 בדצמבר 2009. מר זהר מועסק על פי חוזה אישי. לפרטים בדבר תנאי העסקה של מר זהר, לרבות זכאות לבונוס שנתי, ר' ביאור 22 ט' לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר תוכנית אופציות למר זהר, ר' ביאור 13 ה' 3 לדוחות הכספיים.

בחודש פברואר 2009 הודיע מר זוהר כי הוא מוותר על 10% משכרו ברוטו (למעט לעניין הפרשות ותנאים נלווים) לתקופה של 12 חודשים שתחילתה בחודש פברואר 2009.

לפי מה שנמסר לבנק, בין מר זהר לבין חברה מקבוצת ברונפמן נחתם הסכם ייעוץ ולפיו, עם סיום כהונתו בבנק, יעניק מר זהר לחברה שירותי ייעוץ בנושאים עסקיים ופיננסיים, לתקופה של שנתיים, בתמורה כוללת בסך של 1 מיליון דולר.

**מר בועז צ'צ'יק**, כיהן כסמנכ"ל חברת הבת כאל, עד ליום 31 במרס 2010. מר צ'צ'יק מועסק על ידי כאל בחוזה אישי לתקופה בלתי קצובה, הניתנת לסיום בידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת של 4 חודשים. תקופת הגבלת התחרות הייתה בת 3 חודשים מיום סיום עבודתו, אלא אם הוסכם בין הצדדים אחרת. משכורתו של מר צ'צ'יק הייתה צמודה למדד המחירים לצרכן, כאשר במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. מר צ'צ'יק היה זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורים, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות. עם סיום הכהונה היה מר צ'צ'יק זכאי על פי החוזה לפיצויי פיטורים כקבוע בדין.

על פי תנאי החוזה המקורי עם מר צ'צ'יק היה מר צ'צ'יק זכאי למענק פרישה מיוחד בגובה 3 משכורות. במהלך שנת 2008 נעשה תיקון בחוזה במסגרתו הועלה השכר החודשי וכן נקבע מנגנון למתן מענק שנתי ומענק מיוחד בשנים 2008 עד 2011. אם עבודתו של מר צ'צ'יק בחברה הופסקה

במהלך אחת מהשנים האמורות הוא היה זכאי לחלק יחסי מסכום המענק השנתי בגין שנת הפסקת העבודה. המענק השנתי היה בסכום שלא יעלה על 20 משכורות חודשיות (להלן: "תקרת המענק הכוללת"), וניתן רק בשנה שבה הצביעו הדוחות הכספיים של כאל על רווח נקי. המענק השנתי חושב על פי 5 מדדים אשר פורטו בתיקון לחוזה, כאשר לגבי כל מודד נקבע חלקו בתקרת המענק הכוללת וכן נקבעו יעד סף, יעד מטרה ויעד מקסימום.

המענק המיוחד הינו לכל התקופה (2008-2011) והוא אמור היה להינתן על פי אחת משתי חלופות: אם יירשמו מניות כאל למסחר תוענק למר צ'צ'יק ללא תמורה זכות לקבלת מניות רגילות שיהוו 0.14% מהון המניות המונפק והנפרע של החברה, בדילול מלא. הזכות לקבלת המניות תבטל במלואה, ללא תמורה, בתום 4 שנים (קרי: ב-31 בדצמבר 2011), בכפוף להיתו של מר צ'צ'יק מועסק בכאל באותו מועד.

כל עוד לא יירשמו מניות כאל למסחר יהיה מר צ'צ'יק זכאי למענק נדחה, מצטבר מדי שנה שישולם ב-31 בדצמבר 2011, בכפוף להיתו של מר צ'צ'יק מועסק בכאל באותו מועד, ואם עד מועד זה לא יירשמו מניות כאל למסחר בבורסה. סכום המענק הנדחה המיוחד יהיה בגובה מחצית מסך המענקים השנתיים להם יהיה מר צ'צ'יק זכאי בגין השנים 2008 עד 2011.

בנוסף היה מר צ'צ'יק זכאי למענק מיוחד בגין פעילות חו"ל שבוצעה בידי חברת כרטיסי אשראי לישראל (אינטרנשיונל) בע"מ (להלן: "כאל אינטרנשיונל"); לשעבר כאל (נכסים) בע"מ, בהתאם לתכנית לתגמול עובדים בכירים בכאל. על פי התכנית האמורה, במקרה של הנפקה לציבור או מכירה לצד ג' של 25% לפחות מחברת כאל אינטרנשיונל וכן במקרה של מכירה, מיזוג, רכישה, או ארגון מחדש של החברה האמורה לתוך חברה אחרת או מכירת עיקר נכסיה, היה מר צ'צ'יק זכאי למענק בגובה 4% משווי ההשבחה של חברת כאל אינטרנשיונל, המחושב בהתאם לנוסחה שנקבעה בהסכם, והכל בתקופה שעד תום שנת 2011, הניתנת לקיצור בידי כאל. בעקבות מיזוג כאל אינטרנשיונל לתוך כאל (ר' ביאור 33 א' לדוחות הכספיים), בוטלה תוכנית התגמול האמורה.

כאמור, מר צ'צ'יק סיים את תפקידו ביום 31 במרס 2010. לאור סיום הכהונה מתקיימת עם מר צ'צ'יק הידברות בדבר ההיבטים הכלכליים הכרוכים בסיום כהונתו.

## עסקאות עם בעלי שליטה

### עסקאות זניחות

**כללי - תיקון תקנות ניירות ערך - דיווח מידי אודות עסקאות עם בעלי שליטה.** על פי הדין, על הבנק לדווח דיווח מידי ותקופתי על כל עסקה חריגה שתבוצע על ידו. חוק החברות קובע כי "עסקה חריגה" הינה "עסקה שאינה במהלך העסקים הרגיל של החברה, עסקה שאינה בתנאי שוק או עסקה העשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה".

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 (להלן: "התיקון") לפיו, בין היתר, נדרש תאגיד מדווח להגיש דוח מידי אודות "פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו לאישורה; בפסקה זו, "עסקה" - למעט עסקה אשר לגבי עסקאות מסוגה, נקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות".

המונח "עסקה זניחה" מקורו בתקנה 64 (3) לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשנ"ג-1993 (להלן: "תקנות דוחות כספיים") שעניינה מתן מידע בדוחות הכספיים לגבי עסקאות של התאגיד עם בעל עניין בו. נקבע בה מהו הגילוי אותו יש לתת לגבי עסקאות אלה וכן נקבע בה פטור ממתן המידע לגבי עסקה שהינה עסקה זניחה.

הואיל ועל בנקים לא חלות תקנות דוחות כספים, אלא הוראות המפקח לעניין עריכת הדוחות, פנה איגוד הבנקים לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום הוראה לעניין "עסקה זניחה" לגבי בנקים. במענה לפניית איגוד הבנקים בעניין זה, הודיעה רשות ניירות ערך לאיגוד הבנקים, במכתב מיום 6 באוגוסט 2008, כי היא לא תתערב במקרים בהם לא יינתן גילוי בדוח מידי בקשר עם עסקאות בנקאיות שאינן מהוות עסקה חריגה, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק החברות, ובלבד שיתקיימו כל אלה:

- במסגרת הדוחות הרבעוניים ליום 30 בספטמבר 2008 (ולאחר מכן במסגרת הדוחות התקופתיים) יינתן תיאור כללי של העסקאות, מאפייניהן, והקריטריונים שנקבעו להגדרת העסקאות כזניחות או ככאלה שאינן חריגות, תוך פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לקביעות אלה;
- ועדת הביקורת של התאגיד תקבע קריטריונים לעסקה חריגה ולעסקה זניחה;
- במסגרת תיאור ההתקשרות עם בעל שליטה בקשר עם תנאי כהונה והעסקה, יינתן תיאור כללי של עסקאות המימון בהן התקשר עם הבנק (ככל שישנן) ומאפייניהן.

**מתווה גילוי ודיווח.** הרשות הנחתה את הבנק לתת גילוי בתשקיף הבנק ולאחר מכן בדוחות השנתיים, במתכונת המפורטת להלן: (א) לעניין עסקאות בנקאיות עם בעלי שליטה שאינן עסקאות חריגות, הבנק ידווח במסגרת התשקיף וכן בדיווח תקופתי על יתרות האשראי ויתרות



הפיקדונות, על פי המתכונת המופיעה בטבלאות להלן;

- (ב) הבנק יידרש, החל מהדוחות השנתיים לשנת 2009, לגלות את היתרה הגבוהה לתקופה, של פיקדונות בעלי השליטה;
- (ג) החל מהדוחות השנתיים לשנת 2009, יפוצל בטבלת האשראי הגילוי בין יתרת האשראי של בעל השליטה לבין יתרת האשראי של קרובי בעל השליטה (במצטבר). האשראי לכל תאגיד מדווח הקשור לבעל השליטה, יינתן ברמת התאגיד המדווח, במאוחד.
- קריטריונים לעסקה חריגה ולעסקה זניחה.** לצורך יישום הנחית רשות ניירות ערך כאמור לעיל נדרש הבנק לקבוע קריטריונים להגדרת "עסקה זניחה" - לענין עסקאות שאינן עסקאות בנקאיות, "עסקה חריגה" - לענין עסקאות בנקאיות ו"תנאי שוק", וכן לענין אופן האישור והגילוי של עסקאות חבות שנוהל בנקאי תקין מס' 312 אינו חל לגביהן. לפיכך קבעה וועדת הביקורת של הדירקטוריון, ביום 27 באוגוסט 2009, כלהלן:
- "עסקה זניחה" - עסקה שאינה עסקה בנקאית העונה על הקריטריונים המפורטים להלן הינה "עסקה זניחה":**
- (1) עסקה לרכישת מוצרים קמעונאיים מבעל שליטה או עסקה לרכישת מוצרים קמעונאיים שלבעל השליטה יש בה ענין אישי - עסקה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק שהיקפה עד 2.5 מ' ש"ח ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי כהגדרתו בהוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הון עצמי רגולטורי"). הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 ש"ח.
- (2) עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או עסקה לרכישת שירותים שלבעל השליטה יש בה ענין אישי ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, שהיקפה אינו עולה על 2.5 מ' ש"ח ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי. הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 ש"ח.
- (3) עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או עסקאות של שכירת שטחים, שלבעל השליטה יש בהן ענין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, שהיקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי.
- (4) נשיאה בהוצאות בעל השליטה, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, לצורך השתתפות באירועים ייצוגיים וכנסי לקוחות של הבנק וחברות הבנות על פי הזמנתם - הוצאות עד לסך של 100,000 דולר בשנה.
- (5) כל עסקה אחרת במהלך עסקים רגיל ובתנאי שוק שהיקפה עד 250,000 ש"ח ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי. הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 ש"ח.

### **"עסקה חריגה"**

- (א) לענין עסקאות בנקאיות שהינן עסקות חבות - עסקת חבות תחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך החבות של קבוצת בעלי שליטה יעלה על 5% מהון העצמי הרגולטורי או אם הגידול בחבות של לווה בודד מתוך הקבוצה, בעקבות העסקה, עולה על 2% מההון האמור. במידה ואושרו לאותו לווה בודד מספר עסקות חבות במהלך תקופה קלנדרית של שנה, יימדדו אותן עסקאות חבות במצטבר. המדידה של סך החבות לענין זה תיעשה בנפרד לגבי קבוצת ברונפמן (במצטבר), לגבי קבוצת שראן (במצטבר) ולגבי כל תאגיד אשר היקף האשראי הניתן לו אינו מוגבל לפי סעיף 5 להוראת נב"ת 312 ברמת התאגיד במאוחד, כך שסך החבות של כל אחד מאלו לא יעלה על 5% מההון האמור.
- "קבוצת בעלי שליטה" - בעל שליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בנב"ת 312 וביחד עם קרובי בעלי שליטה הנמנים על הקבוצה וחברות פרטיות הקשורות אליהם. לענין זה: הגדרת "בעל שליטה" על פי הוראות חוק ניירות ערך כוללת את בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתו האחד על האחר; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה. החל מהדוחות הכספיים לשנת 2009 יפוצל הגילוי בין האשראי הניתן לבעל השליטה לבין האשראי הניתן לקרובי בעל השליטה (במצטבר).

בנוסף, כל הפרשה ספציפית לחובות מסופקים או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב לעסקה מהותית.

- (ב) לענין עסקת קבלת פיקדון - קבלת פיקדון מבעל שליטה תחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותה קבוצת בעלי שליטה יעלה על 2% מהיקף הפיקדונות בקבוצת דיסקונט. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל שליטה, ואשר אינה חברה בשליטתו, תחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותה חברה, במאוחד, יעלה על 2% מהיקף הפיקדונות בקבוצת דיסקונט לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

- (ג) לענין עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת הפקדת פיקדון כמפורט לעיל) - עסקאות בניירות ערך או עסקאות במט"ח שסכום העמלה השנתי הנגבה בגינן שווה או עולה על 2% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של קבוצת דיסקונט (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

חריגה זמנית מההיקפים המפורטים בסעיפים (א) עד (ג) לעיל, ולתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה

כ"עסקה שאינה מהותית", ויינתן גילוי על חריגות אלו במסגרת הדוח השנתי. יובהר כי כל שינוי של עסקה מהותית הינו, כשלעצמו, בגדר עסקה מהותית, ויינתן לגבי דיווח מיידי.

"תנאי שוק" - תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה, על ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה ענין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

**עסקאות חבות אשר הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 312 אינן חלות לגביהן -** לגבי עסקאות חבות אשר הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 312 אינן חלות לגביהן, במידה וייוודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרה שקבע הבנק לגבי עסקאות אשר נכללות בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 312.

להלן יובא ריכוז הנתונים בעניין עסקאות בנקאיות שהינן עסקאות בנקאיות עם בעלי שליטה. לפרטים בדבר עסקאות עם בעלי השליטה או שלבעלי השליטה עניין אישי בהן, ר' ביאור 22 י', יא' ו-טו' וביאור 19 ג' יב' ו-יג' לדוחות הכספיים. כמו כן, "החזר חוב המדינה בגין המענק לעובדים" בפרק "השליטה בבנק" לעיל.

ליום 31 בדצמבר 2010										
חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים <sup>(2)(1)</sup>		ערבויות שניתנו על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'		ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו		יתרת מסגרת שלא נוצלה		יתרת אשראי		אשראי
יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה בסוף תקופה
במיליוני שקלים חדשים										
-	-	15	10	-	-	12	2	45	3	קבוצת ברונפמן
תאגידיים מדווחים הקשורים לקבוצת ברונפמן:										
-	-	-	-	-	-	10	3	12	7	ישראלום נכסים בע"מ
1.1	0.9	-	-	39	38	46	41	2	-	שופרסל בע"מ
סך-הכל לתאגידיים מדווחים										
-	-	-	-	39	38	56	44	14	7	
סך-הכל לקבוצת ברונפמן										
1.1	0.9	15	10	39	38	68	46	59	10	
-	-	-	-	3	3	-	-	7	7	קבוצת שראן
<b>פקדונות</b>										
יתרת פקדונות										
יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה									
337	201	בעלי שליטה לרבות תאגידיים מדווחים הקשורים לבעלי השליטה								

(1) 10% מיתרת עסקה עתידית בתוספת mark to market.  
 (2) הערך הנקוב של העסקאות האמורות ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בכ-9 מיליון ש"ח; היתרה הגבוהה בתקופה הסתכמה בכ-11 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2009										
חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים <sup>(1)(2)</sup>		ערבויות שניתנו על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'		ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו		יתרת מסגרת שלא נוצלה		יתרת אשראי		אשראי
יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	יתרה בסוף תקופה
במיליוני שקלים חדשים										
0.5	0.5	23	16	-	-	11	11	45	33	קבוצת ברונפמן
תאגידים מדווחים הקשורים לקבוצת ברונפמן:										
-	-	-	-	-	-	7	7	13	13	ישראלום נכסים בע"מ
2	0.8	-	-	52	36	7	7	11	1	שופרסל בע"מ
סך הכל לתאגידים מדווחים										
2	0.8	-	-	52	36	14	14	24	14	סך הכל לקבוצת ברונפמן
2.5	1.3	23	16	52	36	25	25	69	47	קבוצת שארן
-	-	-	-	3	3	-	-	7	7	

#### פקודות

יתרה גבוהה בתקופה	יתרה בסוף תקופה	בעלי שליטה לרבות תאגידים מדווחים הקשורים לבעלי השליטה
233	152	

(1) 10% מיתרת עסקה עתידית בתוספת mark to market.  
 (2) הערך הנקוב של העסקאות האמורות בסוף תקופה הסתכם בכ-13 מיליון ש"ח, היתרה הגבוהה בתקופה הסתכמה בכ-25 מיליון ש"ח.

## בקורות ונהלים

**בקורות ונהלים לגבי הגילוי.** ברוח דרישות סעיף 302 לחוק סרבנס-אוקסלי (Sarbanes-Oxley Act of 2002), והוראות שפירסמה על פיו רשות ניירות ערך האמריקאית (SEC), קבע המפקח על הבנקים הוראה בעניין הצהרה לגבי גילוי בדוחות רבעוניים ושנתיים של תאגידים בנקאיים. תחילת ההוראה בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2005.

במטרה לבסס הצהרות אלה, בחן הבנק, בסיוע חיצוני, את התהליכים העיקריים של הפקת והעברת מידע הקשור לדוחות הכספיים ביחידות השונות של הבנק ונבחנו הבקורות המיושמות בתהליכים אלה. במסגרת בחינה זו מופו תהליכי העברת המידע ותועדו במפורט, לרבות הבקורות המיושמות בהליכים, וגובשו בקורות חדשות, נוספות, שהוטמעו בתהליכי העבודה.

**הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 309.** ביום 28 בספטמבר 2008 פרסם בנק ישראל את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 309, המחייבת את הנהלת הבנק לעמוד בדרישות הבאות: הבטחת קיומן של בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דוח כספי; הערכת האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בסוף כל רבעון; הערכת הבקרה הפנימית על דוח כספי בתום כל השנה, וכן להעריך בתום כל רבעון את השינויים בבקרה הפנימית שארעו במהלך הרבעון, שהייתה להם, או שהייתה אמורה להיות להם, השפעה מהותית על הבקרה הפנימית על דוח כספי.

במהלך שנת 2010 התבצע תהליך של תיקוף ועדכון תהליכים קיימים והוספת תהליכים חדשים, באמצעות יחידת SOX שפועלת במסגרת מערך החשבות.

בהסתמך על הממצאים שעלו בבדיקת אפקטיביות הבקרה הפנימית, כאמור, העריכה הנהלת הבנק בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות בתקופה המכוסה בדוח לגבי הדווח הכספי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הדווח הכספי של הבנק הינן אפקטיביות כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע הכלול בדוחות הכספיים השנתיים, בהתאם להוראות הדווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

כמו כן, במהלך הרבעון הרביעי שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2010, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דווח כספי, פרט לשינוי בבנק ובנק מרכזת דיסקונט, כמפורט להלן.

**שינויים בבקרה הפנימית בבנק ובנק מרכזת דיסקונט.** במהלך שנת 2010 הטמיעו הבנק ובנק מרכזת דיסקונט מערכת מידע מקומית שפותחה בבנק ומשמשת לניהול ודיווח על חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשות להפסדי אשראי (מערכת "חותם") המיישמת את ההוראות החדשות שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא זה ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 (ר' גם ביאור 1 א' לדוחות הכספיים).

המערכת החדשה הוטמעה בסניפים, יחידות המטה בתחום האשראי ויחידות לטיפול באשראים מיוחדים במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2010 והחליפה את מערכת המידע המקומית הקודמת שהיתה מותאמת להוראות הדיווח הקודמות (שהיו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2010).

המערכת החדשה מכילה מידע מפורט יותר ומשפרת את הבקורות הקיימות, באמצעות כלי תחקור טובים יותר ובאמצעות דוחות חריגים מפורטים יותר. במהלך הטמעת המערכת נקטו על ידי הבנק ועל ידי בנק מרכזת דיסקונט אמצעי בקרה שנועדו להבטיח את הטמעתה הנאותה. הטמעת המערכת היתה כרוכה בשינויים בתהליכי העבודה. לפיכך, נכללו בתהליכי העבודה החדשים מנגנוני בקרה שנועדו להבטיח את נאותות המידע המופק באמצעות מערכת המידע החדשה.

**חולשות מהותיות בכאל.** לפרטים בדבר חולשות מהותיות בבקרה הפנימית על דיווח כספי, שאותרו בכאל בשנת 2009, ולאחר שהושלם המהלך לחיזוק ושיפור הבקורות (remediation) אינן מתקיימות עוד, ר' לעיל "חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ", בפרק "חברות מוחזקות עיקריות". מערך הבקרה הפנימית על הדווח הכספי בבנק, בוקר על ידי רואי החשבון המבקרים ונמצא אפקטיבי.

חוות הדעת של רואי החשבון המבקרים על הבקרה הפנימית, במתכונת שנקבעה על ידי בנק ישראל, נכללה בדוחות אלו לאחר דוח דירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דווח כספי.

## שונות

### איכות הסביבה

הבנק הינו תאגיד פיננסי המספק שירותים פיננסיים שונים ללקוחותיו וכזה, ההשפעות הסביבתיות הישירות של "תהליכי הייצור" המתקיימים בו הינן מצומצמות ביותר, אם בכלל. זאת בשונה, למשל, ממפעל תעשייתי אשר עשוי להתמודד עם בעיות של פליטות גזים, שפכים, פינוי פסולת רעילה וכיוצ"ב. עיקר ההשפעות הסביבתיות של הבנק הן השפעות עקיפות הנובעות מצריכת משאבים "משרדית": אנרגיה, מים, נייר וכיוצ"ב. ההשפעות הסביבתיות העקיפות כאמור אינן חושפות את הבנק לסיכונים סביבתיים (כמשמעות המונח בתקנות ניירות ערך) אשר יש להם או צפויה להיות להם השפעה מהותית על הבנק. אחד מייעדי הבנק בנושא איכות סביבה הוא צמצום ההשפעות העקיפות כאמור.

פרטים בדבר פעולות הבנק לצמצום ההשפעות העקיפות כאמור (ובכלל זה: צמצום צריכת נייר, מיחזור נייר ובקבוקי פלסטיק, צמצום צריכת מים ואנרגיה ועוד) מדווחים בדוחות החברתיים שהבנק מפרסם מעת לעת.

לפרטים בדבר סיכונים סביבתיים כמשמעותם בהוראות המפקח על הבנקים, ר' בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל.

### הבהרה בדבר התקשרות בעסקאות

במכתב מיום 30 ביוני 2010, הבהיר המפקח על הבנקים, בהתייחס לנדרש על פי סעיף 9 א (ג) להוראות ניהול בנקאי תקן 301 "דירקטוריון", שעניינו התנאים הנדרשים לאישור פעילות חדשה בהיבט ניהול סיכונים, כי הפיקוח מצפה שתאגיד בנקאי לא יתקשר בעסקה לגביה לא התקבל אישור החשבונאי הראשי כי התאגיד הבנקאי ערוך למדוד ולהציג את העסקה באופן נאות, וכי הבקורות הפנימיים על הדיווח הכספי על העסקה הינן אפקטיביות. הבנק השלים את היערכותו בהתאם.

## הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011, הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר בענין "הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים". במסמך מובאות הנחיות שעל הנהלת התאגיד הבנקאי, בפיקוח הדירקטוריון, לבצע במסגרת מכלול הפעולות הנדרשות לצורך חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים:

- שיתוף אקטוארי מוסמך - זכויות עובדים המחושבות על בסיס אקטוארי יוערכו על ידי אקטואר מוסמך, בעל נסיון מעשי בעבודה אקטוארית בישראל, החבר באגודה האקטוארית הבינלאומית. לא יועסק אקטואר שהינו בעל ענין או שיש לו תלות בתאגיד בנקאי.
  - זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים - כל ההתחייבויות המשפטיות הרלוונטיות בנושא זכויות עובדים, ייבחנו ויזוהו במועד היישום לראשונה של ההוראות על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי, ובכל מועד בו חל שינוי בהתחייבויות אלו. ההנהלה תתעד את תוצאות הבדיקה, ותסווג את ההתחייבויות המזוהות לקבוצות הרלוונטיות, שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.
  - תוכניות פרישה מרצון ומענקי פרישה לא חוזיים - התאגידים הבנקאיים נדרשים לשמור תיעוד מפורט של נתוני עזיבת עובדים לכל קבוצת עובדים והמענקים שניתנו להם בעת עזיבתם.
  - תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצות עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון, במסגרת החישוב האקטוארי, את השיעור של העובדים הצפויים לעזוב ואת הטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בחוזר נקבעו אמות מידה כמותיות, שבהתקיימן התאגיד הבנקאי יידרש להביא בחשבון את תוספת העלות בגין קבוצת העובדים, או, לחילופין, לשמור תיעוד המבוסס על ראיות הניתנות לאימות, שתומכות בעמדתו לא להביא בחשבון את תוספת העלות כאמור.
  - דין וחשבון אקטוארי - על האקטואר להכין דין וחשבון אקטוארי, המפרט את עבודתו בהערכת התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין זכויות עובדים, אשר יוגש להנהלת התאגיד ויצורף לדוחות הכספיים השנתיים. בהוראה נקבעו הנושאים שהאקטואר חייב להתייחס אליהם בחוות דעתו.
  - הסתמכות על הערכת אקטואר ותיקופה - הערכת האקטואר תתוקף על ידי התאגיד הבנקאי, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא "תיקוף מודלים".
  - גילוי בדוחות לציבור - במסגרת הגילוי שנכלל בדוחות הכספיים בנושא: "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים", יינתן גילוי להשפעה הכמותית של האומדן האקטוארי בנושא זכויות עובדים (לרבות הסעיפים בדוחות הכספיים שהושפעו מאומדן זה), ויכלול ניתוח רגישות לגבי ההנחות העיקריות ששימשו בסיס להערכת האקטוארית, לרבות: שיעור עליית השכר החזוי; שיעורי העזיבה הממוצע; התאמות שבוצעו ללוחות התמורה והנכות שמפרסם אגף שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, השפעתן והסיבה להם.
- ההנחיות החדשות תישמנה החל מיום 1 בינואר 2011. הבנק נערך ליישום ההנחיות.

## תיקון תקנון הבנק

ביום 30 ביוני 2010, אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק את תיקון סעיף 22 לתקנון הבנק בנושא מינוי חוקי לאסיפה כללית, כמפורט בדוח מידי מיום 30 ביוני 2010 (מס' אסמכתא 538056-01-2010).

## קוד ממשל תאגידי לקבוצת דיסקונט

כחלק מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2007-2011, פעל הבנק לאימוץ "קוד ממשל תאגידי" לקבוצת דיסקונט. מטרת אימוץ הקוד הינה לקיים, ברמת הקבוצה, מדיניות של Best Practice של כללי ממשל תאגידי, אשר ינחו את קבוצת דיסקונט בפעילותה. בחודש אפריל 2009, הוקמה ועדה אד הוק של הדירקטוריון, אשר פעלה לקידומו והשלמתו של קוד ממשל תאגידי. ביום 23 בספטמבר 2009 סיימה הועדה האמורה את דיוניה בהצעה לקוד ממשל תאגידי והמליצה לדירקטוריון הבנק לאשר, עקרונית, את הקוד המוצע. קוד הממשל התאגידי של קבוצת דיסקונט והצהרת עקרונות ממשל תאגידי בקבוצת דיסקונט אושרו בידי הדירקטוריון, בישיבתו מיום 28 באוקטובר 2009. בהחלטתו קבע הדירקטוריון כי אחת לשנה ייבחנו המסמכים האמורים, על מנת לבחון את התאמתם לעסקי הבנק והסביבה העסקית והרגולטורית בה הוא פועל.

קוד זה נערך, בין היתר, לאור הדינים והכללים הבאים ותוך התאמתו למאפיינים ולצרכים הייחודיים של קבוצת דיסקונט:

- הוראות הדין והרגולציה החלות על הבנק;
- המלצות ועדת גושן, אשר פורסמו על ידי רשות ניירות ערך בחודש ינואר 2006. דוח ועדת גושן כלל המלצות, בין היתר, בדבר הרכב הדירקטוריון ועבודתו, לרבות שיפור עצמאותו, הרכב ועדת הביקורת ועבודתה, אישור עיסקות עם בעלי שליטה ויצירת מנגנוני בקרה נוספים;

- הנחיות באזל II בנושא חיזוק הממשל התאגידי בתאגידי בנקאיים - בחודש מרס 2008 פרסם בנק ישראל טיוטה בנושא זה, הקובעת כי ממשל תאגידי נוגע לאופן שבו עסקיהם וענייניהם של התאגידי הבנקאיים מנוהלים על ידי הדירקטוריונים וההנהלות הבכירות שלהם. טיוטה זו כוללת מספר עקרונות לממשל תאגידי נאות הנוגעים להרכב הדירקטוריון, הצורך באישור מטרות אסטרטגיות וערכים בקבוצת הבנק, אחריות דיווחית בקבוצת הבנק, פיקוח על ההנהלה, בקרות, תגמול הדירקטוריון וההנהלה הבכירה ושקיפות;
  - הוראות ניהול בנקאי תקין - המפקח על הבנקים פירסם במהלך השנים הוראות ניהול בנקאי תקין במגוון נושאים, אשר חלות על התאגידיים בנקאיים ואשר מהוות חלק מקוד ממשל תאגידי, כגון: הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 301 בדבר דירקטוריון התאגידי הבנקאי, הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 339 בדבר ניהול סיכונים, הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 357 בדבר ניהול טכנולוגיות המידע, וכו';
  - פרקטיקה מקובלת במדינות אחרות בעולם.
- במסגרת יישום תוכנית הממשל התאגידי פועל הבנק, בין היתר, לקביעת מנגנוני פיקוח ובקרה, אשר נועדו להבטיח את התנהלות התקינה והיעילה של קבוצת דיסקונט ובכלל זה בקשר עם הנושאים הבאים: פעולות ועסקאות עם צדדים קשורים; פיקוח דירקטוריון הבנק על חברות הקבוצה; ארגון מחדש ושינויים מבניים; גיבוש מדיניות ניהול סיכונים קבוצתי (לרבות באזל II); איסור הלבנת הון ומימון טרור, מדיניות ציות ועוד.
- בחודש אוגוסט 2007 אימץ דירקטוריון הבנק חוות דעת משפטית של מומחה משפטי בעל שם, לפיה עסקאות בין בעלי עניין בבנק לבין חברות בנות יאושרו בהתאם להליכים שנקבעו בדיון הישראלי בנוגע לאישור עסקאות עם הבנק עצמו.
- יישום קוד ממשל תאגידי בפועל כרוך בגיבוש נהלים, שנועדו להסדיר את פעילות הדירקטוריון וועדותיו, אישור עסקאות עם בעלי עניין, וכן תהליכי העבודה מול חברות בנות. הבנק פועל לגיבוש נהלים כאמור, ועם השלמת עיבודם, יועברו הנהלים לאישור דירקטוריון הבנק. תהליך השלמת נהלי ממשל תאגידי טרם הסתיים.

## היערכות הבנק להמשכיות עסקית בשעת חירום

- תוכנית ההמשכיות העסקית (BCP) של הבנק נועדה להבטיח את המשך תפקודו הסדיר של הבנק בתהליכים עסקיים ובשרותים המוגדרים כחיוניים. זאת, בהתממשות תרחישי חרום ברמה הלאומית וברמה המקומית. התכנית מקיפה ותומכת בתהליכים העסקיים החיוניים, בכל שרשרת אספקתם, מקצה לקצה: תשתיות, מחשוב, חומרה, תוכנה, תקשורת, משאבי אנוש ועוד. כל אלו יבטיחו את ההמשכיות עסקית של הבנק בתנאי קיצון תוך מתן מגוון שירותים ללקוחות הבנק, ברמת שירות סבירה.
- לרשות הלקוחות עומדים מערכים ושירותים תומכים ברשת הקמעונאית והעסקית: סניפי גרעין בפריסה ארצית הערוכים ומצוידים להמשכיות עסקית בחרום, סניפים מגבים לסניפים שניזוקו, ערוצי הבנקאות הישירה בטלפון ובאינטרנט, המאפשרים שירותי בנקאות מכל מקום 24 שעות ביממה, קו חם ללקוחות סניפים שנסגרים, מכשירי בנקאות מהירה בפריסה ארצית המאפשרים ביצוע פעילות בנקאית בשירות עצמי. בנוסף, קיימת יכולת פריסת סניפים ניידים בחרום.
- בבסיס ההערכות להמשכיות עסקית עומד הגיבוי לתשתיות טכנולוגיות חיוניות שהקים הבנק. מערך הגיבוי מתבסס על: גיבוי חם למחשב מרכזי באתר ייעודי מרוחק, אתר גיבוי לחדר עסקות, אתר גיבוי לשירותי הבנקאות הישירה/טלבנק דיסקונט, גיבוי חם אקטיבי למערכות המידע החיוניות, גיבוי מערך הסליקה באמצעות הסכמי גיבוי עם בנקים אחרים ועוד.
- הבנק מיישם באופן שוטף שגרת תרגול. שגרת התרגול הנה מרכיב חיוני לבדיקת מוכנותו של הבנק להתמודדות עם תרחישי איום ולהבטחת עמידתו ביעדי רמות השירות.
- במהלך שנת 2010 בוצעו המהלכים העיקריים הבאים:
- היערכות לתרחיש מלחמה בהתאם להנחיית בנק ישראל ופיקוד העורף;
  - היערכות לתרחיש הפסקה במתן שירותים (השבתת שירותי הבנק) בהתאם להנחיות פקודת הבנקאות;
  - מיפוי נכסי טכנולוגיית המידע התומכים בתהליכים עסקיים חיוניים;
  - גיבוש תוכנית לאכלוס חלופי לכלל היחידות החיוניות בבנק;
  - הקמת חדר מצב ממוגן;
  - הכשרת כח אדם להתנהלות במצבי חרום.

## הדירקטוריון וההנהלה

### כללי

בעמוד 4 לדוח זה מובאת רשימה של חברי הדירקטוריון ורשימת חברי ההנהלה ותחומי אחריותם. רשימות אלה מעודכנות לתאריך פרסום הדוח.

### פרטים אודות חברי הדירקטוריון

**ד"ר יוסי בכר -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-1 בינואר 2010, וכיו"ר הדירקטוריון החל מ-3 בינואר 2010. ד"ר בכר מכהן כיו"ר ועדת אשראים, יו"ר ועדת שכר ותגמולים, חבר ועדת אסטרטגיה וחבר ועדת ניהול סיכונים ושלוחות חו"ל.

הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

ד"ר בכר הינו רואה חשבון ובעל השכלה אקדמאית - בעל תואר דוקטור (Ph.D) במנהל עסקים (התמחות במימון), אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי, בעל תואר מוסמך (MBA) במנהל עסקים (התמחות במימון), אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי ובעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטה העברית, ירושלים.

מכהן כיו"ר דירקטוריון בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (דירקטור החל מ-5 בינואר 2010, יו"ר החל מ-25 בינואר 2010), כדירקטור וסגן יו"ר דירקטוריון ב-Israel Discount Bank of New York (החל מ-1/2010), וכדירקטור ב-Discount Bancorp Inc. (החל מ-1/2010). כן מכהן כמנכ"ל ויו"ר דירקטוריון עמיעד אב בע"מ (החל מ-7/2007) וכיו"ר דירקטוריון בכר יוסי, חברת רואי חשבון (החל מ-6/2002).

כיהן כמנכ"ל משרד האוצר (1/2007-11/2003), כמנהל (במינוי זמני) רשות המסים (1/2007-4/2007), כיו"ר ועדה מייעצת לענייני אסטרטגיה בכלירמרק קפיטל בע"מ (4/2009-11/2009), כיו"ר דירקטוריון לא פעיל בסטונהיג' (ישראל) שירותים פיננסיים בע"מ (10/2007-12/2009) וכיו"ר הוועד המנהל של אוניברסיטת חיפה (1/2011-10/2007).

**אילן בירן -** מכהן כדירקטור חיצוני בבנק החל מ-29 באוקטובר 2008. מר בירן חבר ועדת ביקורת, ועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת אשראים, ועדת מיחשוב וועדה לניהול סיכונים ושלוחות חו"ל.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

מר בירן הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן ובעל דיפלומה/לימודים אסטרטגיים בתחום אסטרטגיה וכלכלה, אוניברסיטת ג'ורג'טאון, וושינגטון ארה"ב.

מכהן כיו"ר רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ ו-Centrition Ltd. וכיו"ר הוועד המנהל במכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן (ע"ר).

כיהן כיו"ר דירקטוריון מנועי בית שמש אחזקות (1997) בע"מ (2006-2007), ודי.בי.אס. שרותי לוויין (1998) בע"מ (2004-2006), כדירקטור בדלתא שלוש ישראל בע"מ (11/2004-2008), כדירקטור ויו"ר ועדת אסטרטגיה ומו"פ בתעשייה האווירית (2005-2007), כדירקטור בבנק מסד בע"מ (2005-2007), כדירקטור וחבר ועדת הכספים בנטפים בע"מ (2004-2007) וכיועץ Venture Partner, באתגר - קרן הון סיכון שותפות מוגבלת (עד 12/2009).

**אלי אליעזר גונן -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-10 בנובמבר 2010. מר גונן חבר ועדת שכר ותגמולים וועדת אסטרטגיה.

הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

מר גונן הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך במינהל עסקים, אוניברסיטה העברית בירושלים, בעל תואר בוגר בכלכלה וחטיבות משלמות, אוניברסיטה העברית בירושלים וסיים שנת השתלמות באוניברסיטת קליפורניה בברקלי ארה"ב.

מכהן כיו"ר דירקטוריון גו אלפא בע"מ, חברה בבעלותו (החל מ-4/2009), מלון מעלה החמישה (החל מ-2/2011) ובית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד (החל מ-7/2008); שותף, דירקטור ומנכ"ל משותף בטארה החזקות, ניהול והשקעות במלונות בע"מ (החל מ-9/2009) ודירקטור במרכז הקונגרסים הבינלאומי אי.סי.י ירושלים - ביני האומה בע"מ (החל מ-1998). כיהן כנשיא התאחדות המלונות בישראל (12/2000-2010), כדירקטור בטמבור בע"מ (2002-2007) ובקריסטל מכונות ומוצרי חשמל בע"מ (2004-2006) וכמנכ"ל רשת שרתון מוריה ישראל (1999-2009).

**בן ציון גרניט -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-31 בינואר 2006. מר גרניט חבר ועדת ביקורת, ועדה לבחינת הדוחות הכספיים וועדת מיחשוב.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

מר גרניט הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר במדעי החקלאות, אוניברסיטה העברית בירושלים, הפקולטה לחקלאות ברחובות ובעל תעודה מקצועית מבית הספר למנהל עסקים, אוניברסיטה העברית בירושלים.

הערה: דירקטור בעל כשירות מקצועית הוא מי שמתקיים בו אחד מהתנאים שנקבעו בתקנה 2 לתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005.

משמש כיועץ ניהולי וחבר ועדת ביקורת בעמותת ידידי המרכז הרפואי קפלן (ע"ר).

מר גרניט היה חבר בהנהלת עמותת איל"ן אגוד ישראלי לילדים נפגעים (עד לשנת 2009), יועץ בהתנדבות בעמותת ניצן (עד לשנת 2009) ויועץ בהתנדבות בחברת המתנ"סים ברחובות (עד לשנת 2006).

**פרופ' בן ציון זילברפרב -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-31 בינואר 2006. פרופ' זילברפרב מכהן כיו"ר הוועדה לעניין ממשל תאגידי, חבר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת אשראים, ועדת מיחשוב וועדה לניהול סיכונים ושלוחות חו"ל.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית. פרופ' זילברפרב הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר פרופסור לכלכלה, בעל תואר דוקטור לכלכלה, אוניברסיטת פנסילבניה, בעל תואר מוסמך בכלכלה, אוניברסיטת בר-אילן ובעל תואר בוגר בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן. מכהן כפרופסור לכלכלה באוניברסיטת בר-אילן ומופקד על הקתדרה לניהול נכסים גלובליים ע"ש הברון אדמונד דה רוטשילד בבית הספר לבנקאות ושוק ההון במכללה האקדמית נתניה. מכהן כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת ביקורת בקבוצת דלק בע"מ ובאנגל משאבים ופיתוח בע"מ (החל מיום 13 בינואר 2011), כדירקטור חיצוני וחבר ועדת ביקורת ב-PERRIGO COMPANY (חברה אמריקאית), כדירקטור וחבר ועדת השקעות באינפיניטי - ניהול קופת גמל מרכזית לקצבה בע"מ (החל מ-5/2010) ובאינפיניטי ניהול השתלמות וגמל בע"מ (החל מ-1/2011), כדירקטור בחברת פרופ' בן-ציון זילברפרב יעוץ כלכלי וניהול בע"מ ובחברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ.

כיהן כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת ביקורת בדירקט קפיטל אינווסטמנטס בע"מ (עד ל-5/2009), בברימאג דיגיטל אייג' בע"מ (עד ל-12/2008) ובפרטנר תקשורת בע"מ (עד ל-2/2006), כדירקטור חיצוני וחבר ועדת ביקורת, בפאנדטק בע"מ (עד ל-12/2007), כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת השקעות בכלל פיננסים גמל והשתלמות בע"מ (עד ל-4/2006) וכדירקטור בטמרס מלונות בע"מ (2007/9-12/2010).

**אילן כהן -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-10 בנובמבר 2010. מר כהן מכהן כיו"ר ועדת אסטרטגיה וחבר ועדת שכר ותגמולים.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית. מר כהן הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך במינהל עסקים, INSEAD, Fontainebleau France (בהצטיינות) ובעל תואר בוגר בכלכלה וניהול, אוניברסיטת תל אביב (בהצטיינות).

מכהן כיו"ר דירקטוריון אינסולין מדיקל בע"מ ומקווה ישראל כל ישראל חברים, כדירקטור וסגן יו"ר דירקטוריון באדמונד דה רוטשילד פרייבט אקוויטי מנג'מנט בע"מ, כדירקטור בדקה התשעים בע"מ, בפי.או.סי. חברה להשקעות (1999) בע"מ, בטל-יה טכנולוגיות מים בע"מ, במסע: פרויקט לעידוד תוכניות ארוכות בישראל לצעירי העם היהודי בע"מ ובפי. או. סי קפיטל אינווסטמנט בע"מ (החל מ-8/1994).

מנכ"ל חברת אילן כהן-השקעות ויזמות בע"מ ויילד-יועצי השקעות בע"מ.

כיהן כדירקטור בעמותת כל ישראל חברים (2007-11/2009) וכמנכ"ל משרד ראש הממשלה (2004-2006).

**עידית לוסקי -** מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק החל מ-25 במרס 2009. גב' לוסקי מכהנת כיו"ר ועדת ביקורת וכיו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, חברת ועדת שכר ותגמולים וועדה לעניין ממשל תאגידי.

מכהנת כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 והינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

גב' לוסקי בעלת השכלה אקדמאית - בעלת תואר מוסמך בכלכלה, ובעלת תואר בוגר בכלכלה וסטטיסטיקה, אוניברסיטת תל אביב.

מכהנת כדירקטורית בסלקום ישראל בע"מ (החל מ-3/2011). כיהנה כחברת הנהלה בתואר סמנכ"ל בכיר בבנק אגוד לישראל בע"מ (2/2004-12/2008) וכדירקטורית באגוד לסינג בע"מ (3/2007-12/2008), אגודים סוכנות לביטוח (1995) בע"מ (9/2005-12/2008), אגודים בע"מ (9/2005-12/2008) ולבלוב סוכנות לביטוח (1993) בע"מ (2/2004-12/2008).

**חורחה ספרן -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-31 בינואר 2006. מר ספרן חבר ועדת ביקורת, ועדה לענין ממשל תאגידי וועדה לניהול סיכונים ושלוחות חו"ל.

הינו בעל כשירות מקצועית.

מר ספרן הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך במנהל עסקים ובחשבונאות, התמחות בראיית חשבון וניהול עסקים במגמת שיווק מ-The National University of Buenos Aires, Argentina, Faculty of Economic Science.

מכהן כדירקטור ומנכ"ל ב-Power Phone Marketing Ltd., ב-Power Dialing Ltd., ב-Inter American Marketing Services Ltd., ב-Cadillac Properties and Building Company Ltd., ב-Israel Learning Systems Ltd. וכדירקטור ומנכ"ל משותף ב-T.M. Intertrom Ltd.

כיהן כדירקטור (וכן בתקופות מסוימות כיו"ר ועדת בקורת וחבר ועדת אשראי) בבנק יורטרדי בע"מ (עד 7/2005).

**אילן (אילון) עייש -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-1 בנובמבר 2008. מר עייש מכהן כיו"ר ועדת ניהול סיכונים ושלוחות חו"ל, חבר בוועדת ביקורת, ועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת אשראים, ועדה לעניין ממשל תאגידי וועדת אסטרטגיה.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.



מר עייש הינו רואה חשבון ובעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל אביב.  
מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף ביבול שוקי הון בע"מ.

כיהן כדירקטור ב-Harisha Tuff Lanka (Private) Limited (12/2009-4/2007), כיו"ר דירקטוריון טוף מרום גולן (2000) בע"מ (12/2008-4/2002),  
כיו"ר השותף הכללי במפעלי טוף, שותפות מוגבלת (12/2008-4/2002), כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת השקעות בקופת תגמולים של עובדי י ב מ  
ישראל בע"מ (9/2007-12/2003) וכדירקטור חיצוני ויו"ר הוועדה לניהול סיכונים בבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (10/2006-11/2000).

**יוסף צ'חנובר - יצהר -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-3 ביוני 2009. מר צ'חנובר - יצהר חבר ועדת שכר ותגמולים וועדה לניהול סיכונים  
ושלוחות חו"ל.

הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

מר צ'חנובר - יצהר הינו בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר דוקטור בפילוסופיה ומדעי היהדות, אוניברסיטת בוסטון; לימודים ב-Jewish Theological  
Seminary, אוניברסיטת בוסטון; בעל תואר LL.M - הסמכה למשפטים, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; בעל תואר מוסמך  
במשפטים Magister Juris, האוניברסיטה העברית, ירושלים; לימודים לקראת תואר מוסמך באוניברסיטה העברית, ירושלים, המחלקה למינהל  
עסקים (ללא תואר) ומוסמך להוראה ממשרד החינוך.

מכהן כדירקטור בקבוצת עזריאלי בע"מ (החל מ-5/2010), כנשיא חברת ע.י.צ. השקעות בע"מ וחברת עתידים-אתגר ניהול קרנות בע"מ, כדירקטור  
בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסים בע"מ ובמוזיאון ישראל. סגן יו"ר דירקטוריון הלל: המרכז לחיים יהודיים בקמפוס בישראל בע"מ (חל"צ),  
חבר וגזבר בעמותת קרן אלי יודל - ישראל, יו"ר עמותת קרן ד"ר יעקב איסלר לסיוע לנכים ולמשפחות שכולות וחבר עמותת קרן רש"י (ע"ר).  
כיהן כדירקטור בחברת נובה מכשירי מדידה בע"מ (עד ל-5/2007).

**ריצ'רד מוריס רוברטס -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-10 בנובמבר 2010. מר רוברטס חבר ועדת ביקורת.

הינו בעל כשירות מקצועית.

מר רוברטס הינו עורך-דין מוסמך, חבר בלשכת עורכי הדין משנת 1967 ובעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר במשפטים, האוניברסיטה  
העברית בירושלים.

שותף מייסד של שבלת ושות' (בשנת 1973) ונאז משמש כשותף מנהל של הפירמה. תחומי המומחיות שלו הינם: משפט מסחרי, מיוזגים ורכישות  
ודיני חברות (corporate). מכהן כדירקטור בחברות הנאמנות של שבלת ושות': שרו נאמנים בע"מ (החל משנת 1973), שרו שירותים בע"מ (החל  
משנת 1973) ושיריזי חברה לנאמנות בע"מ (החל משנת 1993). דירקטור ובעלים של חברת עו"ד ריצ'רד רוברטס (1997) (החל משנת 1997),  
מכהן כדירקטור במפעלות המרכז הבינתחומי הרצליה בע"מ (החל משנת 1998) ובאד וליו בע"מ (החל משנת 2001). מכהן כיו"ר הועד המנהל  
של עמותת שיעור אחר (ע"ר) (החל משנת 2006) וכחבר ועד מנהל בדוקואביב - העמותה לקידום הסרט הדוקומנטרי (ע"ר) (החל משנת 2008).  
כיהן כדירקטור בסימדע בע"מ (1990 - 2010) ובמגדלי אפולוניה (1994) בע"מ (2005 - 2007).

**צבי שטרייגולד -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-31 בינואר 2006. מר שטרייגולד חבר ועדת אשראים, ועדת מיחשוב וועדה לעניין ממשל תאגידי.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין והינו בעל כשירות מקצועית.

מר שטרייגולד הינו עורך דין ובעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר במשפטים מאוניברסיטת תל אביב ולימודי כלכלה (ללא סיום תואר),  
אוניברסיטת תל אביב.

מר שטרייגולד עוסק בעריכת דין, מכהן כדירקטור בכלל פיננסים נאמנות 2007 בע"מ ובצבי שטרייגולד-חברת עורכי דין וכיו"ר ועדת הערר על  
קביעת ארנונה כללית בעיריית תל-אביב-יפו. כיהן כיו"ר דירקטוריון יובנק חברה לנאמנות בע"מ (עד ל-1/2006) וכדירקטור ביובנק חיתום וייעוץ  
בע"מ (עד ל-6/2005). יועץ משפטי ראשי, ראש חטיבת מימון מתמחה וחבר ההנהלה הבכירה ביובנק בע"מ (עד ל-6/2005).

**יהלי שפי -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-10 בנובמבר 2010. מר שפי חבר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת אשראים, ועדת שכר  
ותגמולים וועדת אסטרטגיה.

מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית.

מר שפי הינו רואה חשבון משנת 1982 ובעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר בכלכלה וחטיבות משלימות בסטטיסטיקה ומתמטיקה, האוניברסיטה  
העברית בירושלים (בהצטיינות), בעל תעודה בחשבונאות לבעלי תואר, אוניברסיטת תל אביב (עבודת סמינריון מצטיינת) ולימודי תואר מתקדמים  
בכלכלה מתמטית- מסלול ישיר לדוקטורט, האוניברסיטה העברית בירושלים (לא סיים את המסלול).

מנהל חברה פרטית, בבעלותו, לייעוץ עסקי (החל מ-6/2009), כיהן כיו"ר דירקטוריון התאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ (2008-2009), כמנכ"ל  
הפניקס חברה לביטוח בע"מ (2005-2009) והפניקס אחזקות בע"מ (2005-2009).

**ד"ר יצחק שריר -** מכהן כדירקטור בבנק החל מ-24 בדצמבר 2006. ד"ר שריר מכהן כיו"ר ועדת מיחשוב וחבר ועדת אסטרטגיה.

הינו בעל כשירות מקצועית.

ד"ר שריר בעל השכלה אקדמאית - דוקטור להנדסת חומרים, Illinois Institute of Technology, שיקגו, ארה"ב; בעל תואר מוסמך בהנדסת חומרים, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, באר שבע; בעל תואר בוגר בהנדסת מכונות, הטכניון, חיפה ובעל תעודה MBA (לא אקדמי) - הסמכה במינהל עסקים של המכון לפריין העבודה בת"א.

ד"ר שריר עוסק בפעילות בעסקים ובהשקעות פרטיות. מכהן כיו"ר דירקטוריון דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (החל מ-14 במרס 2010 ודירקטור החל מ-4/2008), דירקטור חיצוני בצור שמיר אחזקות בע"מ (החל מ-1/2006) ודירקטור ב.מ.א. שריר ניהול בע"מ (החל מ-4/2009).

כיהן כיו"ר דירקטוריון רבולושני בע"מ (4/2010-9/2007) וליה שוקולד גורמה בע"מ (9/2008-4/2008), נשיא ומנכ"ל Sapiens International Corporation N.V (11/2005-11/2000) וכדירקטור בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (8/2002-10/1999).

## פרטים אודות חברי ההנהלה

**ראובן שפיגל -** מכהן כמנכ"ל הבנק החל מ-1 בינואר 2011.

מר שפיגל בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך ותואר בוגר במינהל עסקים, New-York Institute of Technology.

מכהן כיו"ר דירקטוריון כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, דיסקונט בנקופר אינק (החל מ-1/2011), דירקטור החל מ-1/2006), דיסקונט בנק לטין אמריקה, וחברת ב"ת למיד דלת בע"מ (החל מ-3/2011) וכדירקטור בישראל דיסקונט בנק אופ ניו יורק ובאידיבי (סוויס) בנק בע"מ (החל מ-3/2011).

כיהן כנשיא דיסקונט בנק אופ ניו יורק (12/2010-2/2006) ודיסקונט בנקופר אינק (12/2010-4/2006), כדירקטור ויו"ר דירקטוריון (נשיא) ב-IDBNY Realty (Delaware), Inc (12/2010-12/2006), כדירקטור באידיבי קפיטל קורפ (12/2010-11/2006) וכמנכ"ל דיסקונט בנק אופ ניו יורק (2/2011-2/2006) וכראש החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (2/2010-4/2001).

**זורית בן סימון -** חברת הנהלה החל מ-2 באפריל 2006, סגנית מנהל כללי בכירה, ראש החטיבה הפיננסית.

גב' בן סימון בעלת השכלה אקדמאית - בעלת תואר מוסמך במינהל עסקים (התמחות במימון) ובעלת תואר בוגר במדעי החברה - כלכלה ולימודים כלליים, האוניברסיטה העברית בירושלים.

מכהנת כיו"ר דירקטוריון דיסקונט מנפיקים בע"מ (החל מ-4/2006) החברה לרישומים של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (החל מ-4/2010).

כיהנה כמנהלת הסיכונים הראשית של הבנק, כיו"ר דירקטוריון בחברת ב"ת למיד דלת בע"מ (3/2007-1/2007) כדירקטורית ב-Discourt Reinsurance International Limited, Guernsey (3/2008-2006) ובמעלות - החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ (11/2007-4/2006) (כיום נקראת החברה: מ.ה.ל.ד.ג. בע"מ). כן, כיהנה כמנכ"ל גמולות ומנהלת היחידה לניהול נכסי קופות גמל, בנק הפועלים בע"מ (1/2006-2/2001).

**יוסף ברסי -** חבר הנהלה החל מ-1 באפריל 2000, סגן מנהל כללי בכיר, חשב - חשבונאי ראשי וראש מערך החשבונות.

מר ברסי הינו רואה חשבון ובעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב.

מכהן כדירקטור בדיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (החל מ-9/1999), בבדל שרותי מחשב ומנהלה בע"מ (החל מ-2/2002), בחברת נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ, ב-Discourt Reinsurance International Limited, Guernsey (החל מ-3/2008), ובכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (החל מ-6/2010).

כיהן כיו"ר דירקטוריון דיסקונט גמל בע"מ (עד ל-12/2008).

**יובל גביש -** חבר הנהלה החל מ-11 בינואר 2011, סגן מנהל כללי בכיר, ראש החטיבה הבנקאית.

מר גביש בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר במדעי החברה והרוח, האוניברסיטה הפתוחה.

מר גביש מכהן כיו"ר דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (החל מיום 29 במרס 2011).

כיהן כיו"ר דירקטוריון אייס אוטו דיפו בע"מ (12/2010-9/2009) ומעלות סוכנות לביטוח (2008-2006), כמנכ"ל פריזמה שוקי הון בע"מ (8/2009-4/2008) ובנק לאומי למשכנתאות בערבון מוגבל (2008-2006) וכמנהל מרחב ירושלים בבנק לאומי לישראל בע"מ (2006-2001).

**אמנון גדעון -** חבר הנהלה החל מ-1 במרס 2006, סגן מנהל כללי בכיר, ראש מערך משאבי אנוש.

מר גדעון בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר במדעי המדינה ופסיכולוגיה, אוניברסיטת בר אילן ולימודי תואר שני בתחום ניהול משאבי אנוש (התיזה לא הוגשה), אוניברסיטת דרבי. כמו כן, בוגר קורסים מקצועיים במינהל עסקים וניהול כללי, אוניברסיטת בר אילן, ניהול יצוא ויבוא, אוניברסיטת ברקלי קליפורניה, ארה"ב, וניהול משאבי אנוש, אוניברסיטת ברקלי קליפורניה, ארה"ב.

כיהן כדירקטור בדיסקונט גמל בע"מ (1/2008-3/2006) וכמנכ"ל משאבי אנוש בחברת פרטנר תקשורת בע"מ (2006-2001).

**אסתר דויטש -** חברת הנהלה החל מ-1 ביוני 2006, סגנית מנהל כללי בכירה, היועצת המשפטית וראש מערך הייעוץ המשפטי.

גב' דויטש הינה עורכת דין בעלת השכלה אקדמאית - בעלת תואר בוגר במשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים.

מכהנת כיו"ר דירקטוריון דיסקונט נאמנות בע"מ (יו"ר - החל מ-2/2008), דירקטורית החל מ-1/2008). כיהנה כדירקטורית בבורסה לניירות ערך

בתל אביב בע"מ (6/2009-7/2007) וכמנהלת אגף הייעוץ המשפטי של הבנק (6/2006-2000).  
**נעם הנגבי -** חבר הנהלה החל מ-15 בנובמבר 2000, סגן מנהל כללי בכיר, ראש חטיבת אסטרטגיה, שיווק ושרות.

מר הנגבי בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר בוגר בכלכלה ובמדעי המחשב, אוניברסיטת בר אילן.  
מכהן כיו"ר דירקטוריון בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (החל מ-8/2010).

כיהן כראש החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (1/2011-4/2010; כיום החטיבה הבנקאית), כראש חטיבת תפעול ומידע בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (4/2010-11/2000), כיו"ר הדירקטוריון והמנהל כללי של בדל שירותי מחשב ומנהלה בע"מ (5/2010-11/2000), כיו"ר דירקטוריון דיסקונט גמל בע"מ (5/2010-12/2008), חברת נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ (5/2010-2/2009), קודם לכן כיהן כדירקטור, ציר חברה למסחר בע"מ (5/2010-8/2009) ונכסי הר לוי בע"מ (5/2010-8/2009), כדירקטור בכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (3/2011-3/2001), בבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (4/2010-7/2006) ובדינרס קלוב ישראל בע"מ (עד ל-12/2006), כיהן כיו"ר מועצת המנהלים של מרכז סליקה בנקאי בע"מ (3/2009-7/2007), דירקטור מ-11/2000, כיו"ר מועצת המנהלים של שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (3/2009-7/2007), דירקטור מ-11/2000 חבר ועדת מיחשוב של הבורסה לניירות ערך בתל אביב (4/2010-12/2001).

**יאיר אבידן -** חבר הנהלה החל מ-9 ביוני 2010, סגן מנהל כללי, מנהל הסיכונים הראשי וראש מערך ניהול סיכונים.

מר אבידן בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך במנהל עסקים ובמנהל ומונהיגות בחינוך, אוניברסיטת תל אביב, ובעל תואר בוגר בכלכלה וסטטיסטיקה, אוניברסיטת תל אביב.

כיהן כדירקטור בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (8/2010-1998), כסגן ראש החטיבה העסקית, בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (2010-1/2008), כמנהל אגף שלוחות חו"ל ומידע ניהולי, בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (1/2010-8/2006) וכמנהל ענף שלוחות חו"ל, בנק דיסקונט לישראל בע"מ (8/2006-2/2001). חבר חיצוני בוועדת השקעות של קופת תגמולים של עובדי יבמ ישראל בע"מ (2008-2004).

**שלמה אבידן -** חבר הנהלה החל מ-26 באפריל 2010, סגן מנהל כללי, ראש חטיבת התפעול והלוגיסטיקה.

מר אבידן בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך במנהל עסקים, אוניברסיטת תל אביב ובעל תואר בוגר בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן.

מכהן כיו"ר דירקטוריון דיסקונט גמל בע"מ (החל מ-5/2010), נדבך לנדל"ן והשקעות בע"מ (החל מ-5/2010), ציר חברה למסחר בע"מ (החל מ-5/2010) ונכסי הר לוי בע"מ (החל מ-5/2010) וכדירקטור בבדל שירותי מחשב ומנהלה בע"מ (החל מ-6/2006) ובבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (החל מ-6/2010).

כיהן כיו"ר דירקטוריון מרכז סליקה בנקאי בע"מ (5/2010-4/2009) ושירותי בנק אוטומטיים בע"מ (5/2010-4/2009), כראש פרויקט אופק בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (2006-2001) וכסגן ראש חטיבת תפעול ומידע, ממונה על התפעול ועל המשכיות עסקית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (4/2010-2006).

**אורית אלסטר -** חברת הנהלה מ-21 במרס 2011, סגנית מנהל כללי, ראש החטיבה העסקית. גב' אלסטר בעלת השכלה אקדמאית - בעלת תואר מוסמך במנהל עסקים, אוניברסיטת תל אביב ובעל תואר בוגר בכלכלה ובמשפטים, אוניברסיטת תל אביב.

כיהנה כמנהלת אגף חברות גדולות בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (12/2006-1/2000) וכדירקטורית בבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (10/2008-7/2006).

**שי ורדי -** חבר הנהלה החל מ-26 באפריל 2010, סגן מנהל כללי, ראש חטיבת טכנולוגיות ותכנון.

מר ורדי בעל השכלה אקדמאית - בעל תואר מוסמך במנהל עסקים, אוניברסיטת תל אביב ובעל תואר בוגר בהנדסת תעשייה וניהול.

מכהן כיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל בבדל שירותי מחשב ומנהלה בע"מ (בחל מ-5/2010), דירקטור החל מ-8/2004, ודירקטור בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (החל משנת 2006) ובדיסקונט גמל בע"מ (החל משנת 2008). חבר ועדת מיחשוב של הבורסה לניירות ערך בתל אביב (החל מ-5/2010).

כיהן כסגן ראש חטיבת תפעול ומידע, מנהל המחשוב בבנק דיסקונט לישראל בע"מ (4/2010-2004).

## גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

**כללי.** ביום 27 באפריל 2008, פרסם המפקח על הבנקים הוראת שעה בעניין "גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים". ההוראה מאמצת את הנחית רשות ניירות ערך בנושא זה, שאושרה על ידי בחודש יולי 2007. על פי ההוראה הוטל על התאגידים הבנקאים לכלול בדוחות הדירקטוריון, הרבעוניים והשנתיים, מידע בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים.

**תקנות החברות (הוראות ותנאים לענין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010.** [להלן: "תקנות החברות (אישור דוחות)"]. בתקנות האמורות, שתחילתן לגבי הדוח השנתי לשנת 2010, נקבעו, בין היתר, הנושאים שבהתייחס אליהם הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים תגבש המלצה לדירקטוריון. עוד נקבע בתקנות, בין היתר, כי יושב ראש הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים יהיה דירקטור חיצוני, רוב חבריה יהיו דירקטורים בלתי תלויים, לכל חבריה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים יהיה בעל מומחיות חשבונאית

ופיננסית. הבנק נערך ליישום התקנות האמורות.

**בקרת העל בבנק.** דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק. הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים מופקדת על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בבנק, ומגישה לדירקטוריון, בסיום עבודתה, את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים. הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים כוללת שישה דירקטורים, שהינם דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כלהלן: גב' עידית לוסקי (דחצ"ית), יו"ר הוועדה, מר אילן בירן (דח"צ), מר בן ציון גרניט, פרופ' בן ציון זילברפרב, מר אילן עייש, מר יהלי שפי.

**תהליך אישור הדוחות הכספיים.** תהליך אישור הדוחות הכספיים כולל את השלבים והאורגנים הבאים:

**ועדת גילוי.** כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים המתבססת על סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley (ר' להלן), הוקמה בבנק ועדת גילוי, בראשות המנהל הכללי של הבנק ובה חברים חברי ההנהלה הבאים: מר יוסף ברסי, סמנכ"ל בכיר - חשבונאי ראשי; גב' אסתר דויטש, סמנכ"ל בכירה - היועצת המשפטית הראשית ומנהלת הסיכונים המשפטיים; גב' זורית בן סימון, סמנכ"ל בכירה - ראש החטיבה הפיננסית ומנהלת סיכוני השוק והנזילות של הבנק; מר יאיר אבידן, סמנכ"ל - ראש מערך ניהול סיכונים ומנהל הסיכונים של הבנק; גב' אורית אלסטר, סמנכ"ל - ראש החטיבה העסקית ומנהלת סיכוני האשראי; מר שי ורדי, סמנכ"ל - ראש חטיבת טכנולוגיות ותכנון. לדיוני הוועדה מוזמנים מזכירת הבנק וגורמים נוספים בבנק. המבקר הפנימי וראי החשבון המבקרים מוזמנים אף הם לדיוני ועדת גילוי, כמשקיפים. הוועדה מתכנסת אחת לרבעון (או יותר, אם עולה הצורך בכך) ודנה בנושאי גילוי מהותיים, בהתאם לעקרונות שנקבעו במסגרת מדיניות הגילוי שאימץ דירקטוריון הבנק.

**הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.** הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים דנה בטווח הדוחות הכספיים של הבנק, ובכלל זה בנושאים שנקבעו בתקנות החברות (אישור דוחות), וממליצה לדירקטוריון ביחס אליהם, וכן דנה בדוחות הכספיים של הבנק בלבד (לא מאוחד).

לקראת הדיון בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, נמסרת לעיונם של חברי הוועדה טיוטת הדוחות הכספיים בצירוף מסמכים נוספים שנועדו לסייע בהבנה וניתוח של הדוחות הכספיים, ופירוטים נרחבים בנושא חובות בעייתיים והפרשות לחובות מסופקים. הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים מקיימת דיון מפורט בדוחות, בו נוטלים חלק גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדוח הכספי (המנהל הכללי, החשבונאי הראשי, וגורמים נוספים בבנק, אם עולה הצורך בכך). לדיון מוזמנים, כמשקיפים, רואי החשבון המבקרים והמבקר הפנימי של הבנק.

במסגרת הדיון נמסרים לוועדה דיווחים של החשבונאי הראשי בנושאים הקשורים לדוחות הכספיים, או נושאים שיש להם השלכה על הדוחות הכספיים, כגון הוראות רגולטוריות חדשות או כאלה שצפויות להתקבל. הוועדה מוסמכת לדון ולהחליט בעניין גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים. במסגרת הדיון בדוחות הכספיים הוועדה דנה בעניינם של לקוחות שהפרשה שמומלץ לבצע בגין חובותיהם לבנק עולה על סכום שקבע הדירקטוריון, וממליצה לדירקטוריון על סכום הפרשה שיש לבצע בגינם.

לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, כמו גם לוועדת הביקורת של הדירקטוריון, נמסר דיווח על הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח הכספי, אם עולה הצורך בכך, ועל תרומת, במידה ובוצעה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאים שעלו, אם עלו, במהלך ביקורת הדוחות הכספיים ועל עניינים אחרים שלדעת רואי החשבון יש להביאם לידיעת חברי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

בתום הדיון מגישה הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים, לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בדוחות הכספיים.

**דירקטוריון הבנק.** לאחר הדיון בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון, לצורך אישור הדוחות הכספיים. לקראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון הטיטה המתוקנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים), בצירוף המסמכים שהונחו בפני חברי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים לצורך הדיון בדוחות הכספיים.

לדיון במליאת הדירקטוריון מוזמנים גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (המנהל הכללי, החשבונאי הראשי וגורמים נוספים בבנק, אם עולה הצורך בכך). לדיון מוזמנים כמשקיפים גם המבקר הפנימי וראי החשבון המבקרים של הבנק.

הדיון כולל סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנהל הכללי והחשבונאי הראשי ודיווח על יישום המלצות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאי ביקורת הדוחות הכספיים, ככל שהיו, ועל עניינים אחרים שלדעת רואי החשבון ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להיכלל) בדוחות הכספיים. בתום הדיון, בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת הבנק, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

## דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם לסעיף 92(א)(12) לחוק החברות, על הדירקטוריון לקבוע את המספר המזערי הנדרש של דירקטורים שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כמשמעות מונח זה בסעיף 240 לחוק החברות.

בהתאם לתקנות שהותקנו מכוח סעיף 240 האמור, הערכת מיומנותו החשבונאית והפיננסית של דירקטור תיעשה בידי הדירקטוריון, ויובאו במכלול השיקולים, בין השאר, השכלתו, ניסיונו וידיעותיו בנושאים המפורטים בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005.

בחודשים מרס 2004 ופברואר 2006, קבע דירקטוריון הבנק כי המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שיכהנו בדירקטוריון, הינו שלושה.

כאמור, בהתאם לתקנות החברות (אישור דוחות), הוקמה ועדה לבחינת הדוחות הכספיים, אשר מתקיימים לגביה התנאים הקבועים בתקנות. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יש לקבוע גם את המספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שראוי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון ובכל ועדה אחרת של הדירקטוריון אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים.

בחודש פברואר 2006 קבע הדירקטוריון כי המספר המזערי של דירקטורים כאמור, יהיה אחד.

כאמור, בהתאם לתקנות החברות (אישור דוחות), הוקמה ועדה לבחינת הדוחות הכספיים, אשר מתקיימים לגביה התנאים הקבועים בתקנות. הדירקטורים שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, והרקע העובדתי שביגנו ניתן לראותם כבעלי מומחיות זו, הינם כמפורט להלן. יצוין, כי בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל, נרשם בצד שמו של כל דירקטור אם הוא מכהן בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים ו/או בוועדת הביקורת של הדירקטוריון.

**ד"ר יוסי בכר -** רואה חשבון, בעל תואר דוקטור במינהל עסקים (התמחות במימון), בעל תואר מוסמך במינהל עסקים (התמחות במימון) ובעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות.

כיהן כמנכ"ל משרד האוצר (1/2007-11/2003), כמנהל רשות המיסים (במינוי זמני) (4/2007-1/2007) וכשותף ומנהל משרד ליובושיץ קסירר, רואי חשבון (קודם Arthur Andersen ואחר כך Ernst & Young) (11/2003-4/1995).

מינואר 2010, מכהן ד"ר בכר כיו"ר דירקטוריון פעיל של הבנק, כיו"ר דירקטוריון בנק מורכנתיל דיסקונט בע"מ, כדירקטור וסגן יו"ר Israel Discount Bank of New York וכדירקטור ב-Discount Bancorp Inc.

**אילן בירן -** בעל תואר בוגר בכלכלה ומינהל עסקים ובעל דיפלומה/לימודים אסטרטגיים בתחום אסטרטגיה וכלכלה.

מכהן כיו"ר דירקטוריון רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ וכיו"ר הוועד המנהל של המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן (ע"ר).

כיהן כמנכ"ל משרד הביטחון (1996-1999), בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (1999-2003), כיו"ר דירקטוריון מנועי בית שמש אחזקות (1997) בע"מ (2007-2006) ודי.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ (2006-2004), כדירקטור בדלתא שלוש ישראל בע"מ (11/2008-2004), כדירקטור ויו"ר ועדת אסטרטגיה ומו"פ בתעשייה האווירית (2007-2005), כדירקטור בבנק מסד בע"מ (2007-2005), כדירקטור וחבר ועדת הכספים בנטפים בע"מ (2007-2004) וכיועץ Venture Partner באתגר - קרן הון סיכון שותפות מוגבלת (עד ל-12/2009).

מר בירן מכהן כחבר ועדת ביקורת וועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

**אלי אליעזר גונן -** בעל תואר מוסמך במינהל עסקים, האוניברסיטה העברית בירושלים, בעל תואר בוגר בכלכלה וחטיבות משלימות, האוניברסיטה העברית בירושלים וסיים שנת השתלמות באוניברסיטת קליפורניה בברקלי ארה"ב.

מכהן כיו"ר דירקטוריון גו אלפא בע"מ, חברה בבעלותו (החל מ-4/2009), מלון מעלה החמישה (החל מ-2/2011) ובית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד (החל מ-7/2008); שותף, דירקטור ומנכ"ל משותף בטארה החזקות, ניהול והשקעות במלונות בע"מ (החל מ-9/2009) ודירקטור במרכז הקונגרסים הבינלאומי אי.סי.סי ירושלים- בנייני האומה בע"מ (החל מ-1998). כיהן כנשיא התאחדות המלונות בישראל (12/2010-2000); כדירקטור בטמבור בע"מ (2007-2002), בקריסטל מכונות ומוצרי חשמל בע"מ (2006-2004), בבנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (1992-1989), בבנק מסד בע"מ (1989-1987), ובגרנית הכרמל השקעות בע"מ (בשנות השמונים); כיהן כמנכ"ל רשת שרתון מוריה ישראל (2009-1999), כור תיירות בע"מ (1999-1998), הסתור אלטיב (1997-1996) ומשרד התיירות (1996-1992); מילא תפקידי ניהול שונים באוניברסיטה העברית בירושלים ובתפקידו האחרון מנכ"ל האוניברסיטה (1992-1975).

**בן ציון גרניט -** בעל תואר בוגר במדעי החקלאות של האוניברסיטה העברית בירושלים כולל התמחות משנית בכלכלה חקלאית. למד ניהול עסקי בכיר בבית הספר למינהל עסקים של האוניברסיטה העברית והשתלם בקורסים במגוון רחב של נושאים פיננסים.

כיהן כמבקר פנימי ראשי של בנק אגוד לישראל בע"מ ("בנק אגוד") וחברות בנות שלו (2000-1993), כסמנכ"ל, חבר הנהלת הבנק וראש אגף התפעול בבנק אגוד (2004-2000), כבקר סיכונים (סיכוני שוק וסיכוני אשראי) של בנק אגוד (שנת 2004). בנוסף, כיהן כמנכ"ל חברת אגוד - מערכות בע"מ (2004-2000) וכדירקטור בחברות כרמל אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ ואגודים בע"מ (2004-2000).

מר גרניט מכהן כחבר ועדת ביקורת וועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

**פרופ' בן ציון זילברפרב -** פרופסור לכלכלה, בעל תואר דוקטור לכלכלה, בעל תואר מוסמך בכלכלה ובעל תואר בוגר בכלכלה ומינהל עסקים. מכהן כפרופסור לכלכלה באוניברסיטת בר-אילן ומופקד על הקתדרה לניהול נכסים גלובליים ע"ש הברון אדמונד דה רוטשילד בבית הספר לבנקאות ושוק ההון במכללה האקדמית נתניה. מכהן כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת ביקורת בקבוצת דלק בע"מ, ובאנגל משאבים ופיתוח בע"מ (מ-2011/2), כדירקטור חיצוני וחבר ועדת ביקורת ב-PERRIGO COMPANY (חברה אמריקאית), כדירקטור וחבר ועדת השקעות באינפיניטי - ניהול קופת גמל מרכזית לקצבה בע"מ ובאינפיניטי ניהול השתלמות וגמל בע"מ (החל מ-2011/1) וכדירקטור בחברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ.

כיהן כדירקטור חיצוני וכיו"ר ועדת ביקורת בדירקט קפיטל אינווסטמנטס בע"מ (עד ל-2009/5), בברימאג דיגיטל אייג' בע"מ (עד ל-2008/12), ובפרטנר תקשורת בע"מ (עד ל-2006/2) כדירקטור חיצוני וחבר ועדת ביקורת בפאנדטק בע"מ (עד ל-2007/12), כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת השקעות בכלל פיננסים גמל והשתלמויות בע"מ (עד ל-2006/4) וכדירקטור בטמס מלונות בע"מ (2007/9-2010/12). כיהן כיו"ר הדירקטוריון של קרנית (1998-2002) ושל בנק יורטרדי בע"מ (2000-2001). מנהל הרשות לתכנון כלכלי (1982-1985), מנכ"ל משרד האוצר (1998-1999). הוכרז כ-Financial Expert על פי תקנות ני"ע האמריקאיות, על ידי הדירקטוריון של חברת פרטנר תקשורת בע"מ. כחבר ועדת ביקורת בחברות פאנדטק בע"מ, פרטנר תקשורת בע"מ ו-PERRIGO ליווה ומלווה את תהליך היישום של דרישות Sarbanes - Oxley Act, השתלם בסוגיות חשבונאיות הנוגעות ל-GAAP ולהכרה ברווחים וסוגיות אחרות של ענף התקשורת.

פרופ' זילברפרב מכהן כחבר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

**אילן כהן -** בעל תואר מוסמך במינהל עסקים, INSEAD, Fontainebleau France (בהצטיינות) ובעל תואר בוגר בכלכלה וניהול, אוניברסיטת תל אביב (בהצטיינות).

מכהן כיו"ר דירקטוריון אינסולין מדיקל בע"מ ומקווה ישראל כל ישראל חברים, כדירקטור וסגן יו"ר דירקטוריון באדמונד דה רוטשילד פרייבט אקוויטי מנג'מנט בע"מ, כדירקטור בדקה התשעים בע"מ, בפי.או.סי. חברה להשקעות (1999) בע"מ ובטל-יה טכנולוגיות מים בע"מ. מנכ"ל חברת אילן כהן-השקעות ויזמות בע"מ ויילד-יועצי השקעות בע"מ.

כיהן כדירקטור בעמותת כל ישראל חברים (2007 - 11/2009) ומנכ"ל משרד ראש הממשלה (2004 - 2006).

**עידית לוסקי -** בעלת תואר מוסמך בכלכלה ובעלת תואר בוגר בכלכלה וסטטיסטיקה.

כיהנה כחברת הנהלה בתואר סמנכ"ל בכיר בבנק אגוד לישראל בע"מ (2004-2008), אשר תחומי אחריותה היו: ראש אגף קמעונאות נכסי לקוחות וייעוץ, ראש אגף בנקאות קמעונאית וניהול סיכונים ובנוסף אחריות על שיווק, פרסום ומשכנתאות.

כיהנה כמנכ"לית בנק משכן, חברה בת של בנק הפועלים בע"מ (2001-2004) וכמנהלת אגף בנקאות ישירה בבנק הפועלים בע"מ (11/1995-3/2001) אשר תחומי אחריותה היו: הקמה ושיווק של אתרי האינטרנט של הבנק, הקמה וניהול "פועלים ישיר" - המרכזים הטלפוניים של הבנק, אחריות על המכשירים לשימוש עצמי והסניפים האוטומטיים.

גב' לוסקי מכהנת כיו"ר ועדת הביקורת וכיו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

**אילן (אילון) עייש -** רואה חשבון, ובעל תואר בוגר כלכלה וחשבונאות.

מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף ביבול שוקי הון בע"מ.

שותף במשרד רואי חשבון יגאל בריטמן ושות' (1984-1992) ובמשרד רואי חשבון וולקן, וינברג, עייש ושות' (1993-2000) וכן שותף יועץ בגולדשטיין סבו טבת רואי חשבון (2001-2004).

כיהן כדירקטור חיצוני ויו"ר ועדת השקעות בקופת תגמולים של עובדי י ב מ ישראל בע"מ (9/2007-12/2003) וכדירקטור חיצוני ויו"ר הוועדה לניהול סיכונים בבנק מרכזית דיסקונט בע"מ (10/2006-11/2000). כמו כן, כיהן כדירקטור ב-Harisha Tuff Lanka (Private) Limited (4/2007-12/2009), כיו"ר השותף הכללי במפעלי טוף (12/2008-4/2002) וכיו"ר דירקטוריון טוף מרום גולן (2000) בע"מ (12/2008-4/2002).

מר עייש מכהן כחבר ועדת ביקורת וועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

**יוסף צ'חנובר - יצהר -** בעל תואר דוקטור בפילוסופיה ומדעי היהדות, מאוניברסיטת בוסטון; לימודים ב-Jewish Theological Seminary, אוניברסיטת בוסטון; בעל תואר LL.M. - הסמכה למשפטים, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; בעל תואר מוסמך למשפטים Magister Juris, האוניברסיטה העברית, ירושלים ולימודים לקראת תואר מוסמך באוניברסיטה העברית, ירושלים, המחלקה למינהל עסקים (ללא תואר).

מכהן כדירקטור בקבוצת עזריאלי בע"מ, בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסים בע"מ ובמחזיאון ישראל, כנשיא חברת ע.י.צ. השקעות בע"מ וחברת עתידים-אתגר ניהול קרנות בע"מ וכסגן יו"ר דירקטוריון הלל: המרכז לחיים יהודיים בקמפוס בישראל בע"מ (חל"צ). כמו כן, חבר וגזבר בעמותת קרן אלי ויזל - ישראל ויו"ר עמותת קרן ד"ר יעקב איסלר לסיוע לנכים ולמשפחות שכולות.

כיהן כיו"ר אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ (1995-2002), בין השנים 1985 ועד 1995 כיהן כנשיא וחבר דירקטוריון PEC - החברה הכלכלית

לישראל בע"מ וכחבר דירקטוריון וחבר הוועדה האקזקטיבית של אי די בי חברה לאחזקות בע"מ. כיהן כיו"ר בנק דיסקונט לישראל בע"מ והיה חבר הוועדה המייעצת של בנק ישראל (1986-1991).

כיהן כמנכ"ל משרד החוץ (1978-1980), כראש משלחת משרד הביטחון בארצות הברית (1974-1978), כיועץ משפטי למערכת הביטחון (1968-1974) ומילא שורה של תפקידים בשירות הציבורי (1957-1978).

**יהלי שפי -** רואה חשבון, בעל תואר בוגר בכלכלה וחטיבות משלימות בסטטיסטיקה ומתמטיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים (בהצטיינות), בעל תעודה בחשבונאות לבעלי תואר, אוניברסיטת תל אביב (עבודת סמינריון מצטיינת) ולמד לימודי תואר מתקדמים בכלכלה מתמטית - מסלול ישיר לדוקטורט, האוניברסיטה העברית בירושלים (לא סיים את המסלול).

מנהל חברה פרטית, בבעלותו, לייעוץ עסקי (החל מ-2009/6), כיהן כיו"ר דירקטוריון התאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ (2008-2009), כיהן כמנכ"ל הפניקס חברה לביטוח בע"מ (2005-2009) והפניקס אחזקות בע"מ (2005-2009), היה חבר ועדת ברנע (2000-2001), מילא תפקידים שונים במשרד רואי חשבון אלמגור ושות' (משנת 1983 ועד שנת 1987 שותף, משנת 1987 ועד 1999 שותף מנהל) ולאחר מכן היה שותף מנהל במשרד רואי חשבון דלויט - בריטמן אלמגור ושות' (1999-2004), היה חבר בוועדה לקביעת כללים חשבונאיים של לשכת רואי חשבון (1995-1998) ובמוסד לתקינה חשבונאית מיסודם של לשכת רואי חשבון ורשות ניירות ערך (1998-2001).  
מר שפי חבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

## שינויים בדירקטוריון ובהנהלה

### שינויים בדירקטוריון

ה"ה בצלאל איגר, ד"ר אריה עובדיה, רו"ח יצחק פורר והגב' גתית גוברמן, סיימו את כהונתם כחברי דירקטוריון באסיפה השנתית ביום 2 בספטמבר 2010. ביום 27 בדצמבר 2010, סיימה פרופ' דפנה שורף את כהונתה בת שלוש השנים כדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. יו"ר הדירקטוריון והדירקטוריון מודים לדירקטורים שסיימו את כהונתם, על תרומתם לבנק בתקופת כהונתם. באסיפה מיוחדת מיום 10 בנובמבר 2010 הוחלט למנות את ה"ה אילן כהן, יהלי שפי, ריצ'רד מוריס רוברטס ואלי אליעזר גונן כדירקטורים בדירקטוריון הבנק, בנוסף לדירקטורים המכהנים.

### סיום כהונת המנהל הכללי

ביום 5 ביולי 2010, הודיע המנהל הכללי, מר גיורא עופר, על החלטתו לסיים את כהונתו במועד שנקבע בחוזה האישי עימו, סוף חודש ינואר 2011, ולא להיענות לבקשות להאריך את החוזה האישי לתקופת כהונה נוספת. מר עופר הודיע כי מצא לנכון להקדים הודעה זו על מנת לאפשר תהליך בחירת מנכ"ל חדש ללא לחץ זמן ובדרך הראויה ביותר. יו"ר הדירקטוריון והדירקטוריון הודו למר עופר על תרומתו המשמעותית לקידומו של הבנק ולהתפתחותו בעשור האחרון. ביום 25 באוגוסט 2010, החליט הדירקטוריון לאמץ את המלצת ועדת הדירקטוריון המיוחדת, בראשות יו"ר הדירקטוריון, שפעלה לאיתור מועמדים לתפקיד מנכ"ל הבנק, ולמנות את מר ראובן שפיגל לתפקיד המנהל הכללי של הבנק. ביום 31 בדצמבר 2010 סיים מר עופר את כהונתו כמנכ"ל הבנק. ביום 1 בינואר 2011 החל מר שפיגל את כהונתו כמנכ"ל הבנק.

### שינויים בהנהלה

ביום 14 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון הבנק להמליץ בפני דירקטוריון אי די בי ניו יורק למנות את מר אהוד ארנון, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה העסקית, לתפקיד מנכ"ל אי די בי ניו יורק, במקום מר ראובן שפיגל, שמונה לתפקיד מנכ"ל הבנק. ביום 31 בדצמבר 2010 סיים מר ארנון את כהונתו בבנק. ביום 31 בדצמבר 2010 סיים מר שלמה פיטשון, סמנכ"ל בכיר, את כהונתו כמבקר הפנימי של הבנק (בהמשך להודעותיו מהימים 13 בדצמבר 2009 ו-27 בינואר 2010).

ביום 12 בדצמבר 2010, החליט הדירקטוריון לאשר את מינויו של מר ניר אבל, רו"ח, לתפקיד המבקר הפנימי, בתואר סגן מנהל כללי. מר אבל ייכנס לתפקידו במהלך שנת 2011.

ביום 27 בדצמבר 2010 התקבלו החלטות של דירקטוריון הבנק בעניין מינויים בכירים ושינוי מבנה ארגוני. במסגרת זו הוחלט: - לאשר את מינויו של מר יובל גביש כחבר הנהלה, בתואר סגן מנהל כללי בכיר, לתפקיד ראש החטיבה הקמעונאית (כיום החטיבה הבנקאית) - מר גביש החל את כהונתו והחליף את מר נעם הנגבי ביום 11 בינואר 2011;

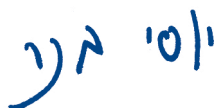
- לאשר את מינויו של מר נעם הנגבי, סגן מנהל כללי בכיר, לתפקיד ראש חטיבה האחראי על נושאי האסטרטגיה והשיווק, ובין השאר, על תיאום וניהול קבוצתי של תחומי האסטרטגיה והשיווק.  
ביום 23 בינואר 2011 החליט הדירקטוריון לאשר את מינויה של גב' אורית אלסטר, כחברת הנהלה, בתואר סגנית מנהל כללי, לתפקיד ראש החטיבה העסקית. ביום 21 במרס 2011, לאחר קבלת הסכמת המפקח על הבנקים, החלה גב' אלסטר את כהונתה כראש החטיבה העסקית של הבנק.  
ביום 23 במרס 2011, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את מינויו של מר אברהם (אבי) לוי כחבר הנהלה, בתואר סגן מנהל כללי, לתפקיד ראש חטיבת נכסי לקוחות, שתוקם. המינוי טעון הסכמת המפקח על הבנקים.  
הדירקטוריון, המנכ"ל וההנהלה מודים לה"ה ארנון ופיטשון על פועלם ותרומתם בשנות כהונתם בבנק ומאחלים הצלחה לחברי ההנהלה החדשים.

## ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

בשנת 2010 קיים הדירקטוריון 38 ישיבות. כן התקיימו 89 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.  
הדירקטוריון מודה למנהל הכללי, לחברי ההנהלה, לעובדי הבנק ולעובדי חברות הקבוצה והנהלותיהן, על פועלם לקידום הבנק והקבוצה.



ראובן שפיגל  
המנהל הכללי



ד"ר יוסי בכר  
יו"ר הדירקטוריון

31 במרס 2011

דירקטוריון הבנק והנהלתו מביעים את צערם העמוק על פטירתה בטרם עת של רו"ח איריס ברטוב ז"ל.  
רו"ח ברטוב כיהנה כשותפה בכירה במשרד רואי חשבון סומך חייקין KPMG, ובמסגרת זו ליוותה בשנים האחרונות את הבנק וחלק מחברות הבת שלו.  
יהי זכרה ברוך



## סקירת הנהלה

267	תוספת ז' - מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני	251	תוספת א' - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
268	תוספת ח' - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני	252	תוספת ב' - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי
270	הצהרת המנהל הכללי	253	תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו
271	הצהרת החשבונאי הראשי	258	תוספת ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד
272	דוח הדירקטוריון והנהלה על אחריותם לדוח השנתי	262	תוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
		264	תוספת ו' - חשיפות למדינות זרות - מאוחד



**תוספת א' - מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי**

**סכומים מדווחים**

ליום 31 בדצמבר					
2006	2007	2008	2009	2010	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>					
<b>נכסים</b>					
25,100	19,850	21,554	24,583	18,187	מזומנים ופקדונות בבנקים
38,977	37,278	31,535	36,338	37,176	ניירות ערך
-	346	25	336	45	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
89,901	101,731	116,456	114,426	118,666	אשראי לציבור
324	374	1,491	1,820	1,556	אשראי לממשלות
1,367	1,935	1,827	1,795	1,684	השקעות בחברות כלולות
2,614	2,780	3,039	3,178	3,138	בניינים וציוד
4,044	4,184	5,904	5,341	5,362	נכסים אחרים
<b>162,327</b>	<b>168,478</b>	<b>181,831</b>	<b>187,817</b>	<b>185,814</b>	<b>סך-כל הנכסים</b>
<b>התחייבויות והון</b>					
130,517	130,518	139,232	141,825	138,011	פקדונות הציבור
8,099	5,072	4,555	3,724	3,387	פקדונות מבנקים
119	125	206	284	461	פקדונות הממסלה
-	5,895	7,194	7,651	7,227	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
6,302	7,437	9,373	11,529	12,294	כתבי התחייבות נדחים
8,923	10,080	12,248	12,512	12,865	התחייבויות אחרות
<b>153,960</b>	<b>159,127</b>	<b>172,808</b>	<b>177,525</b>	<b>174,245</b>	<b>סך-כל ההתחייבויות</b>
402	147	226	298	328	זכויות בעלי מניות חיצוניים
7,965	9,204	8,797	9,994	11,241	הון עצמי
<b>162,327</b>	<b>168,478</b>	<b>181,831</b>	<b>187,817</b>	<b>185,814</b>	<b>סך-כל ההתחייבויות והון</b>

**תוספת ב' - דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי**

**טכומים מדווחים**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2006	2007	2008	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים				
<b>רווח מימוני</b>				
3,790	4,225	4,127	4,757	4,830
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים				
570	447	780	998	821
הפרשה לחובות מסופקים				
3,220	3,778	3,347	3,759	4,009
<b>רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים</b>				
<b>הכנסות תפעוליות ואחרות</b>				
* 2,303	* 2,481	* 2,504	* 2,633	2,547
עמלות תפעוליות				
65	58	51	197	31
רווחים מהשקעות במניות, נטו				
* 62	* 112	* 18	* 261	83
הכנסות אחרות				
2,430	2,651	2,573	3,091	2,661
<b>סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות</b>				
<b>הוצאות תפעוליות ואחרות</b>				
3,202	3,030	3,106	3,175	3,190
משכורות והוצאות נלוות				
* 699	* 857	* 951	* 1,032	1,148
אחזקת ופחת בניינים וציוד				
* 1,190	* 1,258	* 1,291	* 1,279	1,293
הוצאות אחרות				
5,091	5,145	5,348	5,486	5,631
<b>סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות</b>				
559	1,284	572	1,364	1,039
רווח מפעולות רגילות לפני מסים				
350	566	169	507	467
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות				
209	718	403	857	572
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים				
188	45	(70)	158	186
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות לאחר השפעת מס של חברות כלולות				
(82)	(56)	(78)	(72)	(70)
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות רגילות לאחר מסים של חברות מאוחדות				
315	707	255	943	688
רווח נקי מפעולות רגילות				
173	-	-	-	-
ביטול הפרשה לירידת ערך בגין השקעה בחברה כלולה				
348	558	(10)	(20)	36
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים				
836	1,265	245	923	724
<b>רווח נקי</b>				
<b>רווח (הפסד) למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)</b>				
0.32	** 0.71	0.26	** 0.95	0.69
רווח נקי מפעולות רגילות				
** 0.52	** 0.56	(0.01)	(0.02)	0.04
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים <sup>(1)</sup>				
0.84	1.27	0.25	0.93	0.73
<b>רווח נקי</b>				
** 993,979	** 993,979	** 993,979	** 993,979	997,578
<b>סך-הכל כמות המניות לצורך החישוב הנ"ל (באלפים)</b>				

\* סווג מחדש.  
 \*\* הוצג מחדש כדי לשקף את מרכיב ההטבה בהנפקת זכויות - ר' ביאור 13 ד'.  
 הערה:  
 (1) 31.12.2006: כולל ביטול הפרשה לירידת ערך בגין השקעה בחברה כלולה.

תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו<sup>(1)</sup>

סכומים מדווחים

2009			2010		
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)		
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)
נגזרים <sup>(3)</sup>	נגזרים	מימון	נגזרים <sup>(3)</sup>	נגזרים	מימון
		יתרה			יתרה
		ממוצעת <sup>(2)</sup>			ממוצעת <sup>(2)</sup>
		במיליוני שקלים חדשים			במיליוני שקלים חדשים
<b>מטבע ישראלי לא צמוד:</b>					
נכסים <sup>(5)(4)</sup>					
3.69	2,928	79,428	4.34	3,737	86,189
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :					
		16	57		
		1,585	54,884	1,066	56,032
נגזרים מגדרים					
נגזרים משובצים ו-ALM					
3.37	4,529	134,369	3.38	4,803	142,221
<b>סך-הכל נכסים</b>					
(0.83)	(638)	(76,536)*	(1.22)	(953)	(78,306)
התחייבויות <sup>(5)</sup>					
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :					
		(15)	(60)		
		(1,502)	(52,798)	(1,006)	(55,996)
נגזרים מגדרים					
נגזרים משובצים ו-ALM					
(1.67)	(2,155)	(129,394)	(1.46)	(1,959)	(134,302)
<b>סך-הכל התחייבויות</b>					
1.70	2.86		1.92	3.12	
פער הריבית					
<b>מטבע ישראלי צמוד למדד:</b>					
נכסים <sup>(5)(4)</sup>					
7.90	2,211	27,978	5.77	1,635	28,341
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :					
		22	322	(3)	342
נגזרים משובצים ו-ALM					
7.89	2,233	28,300	5.69	1,632	28,683
<b>סך-הכל נכסים</b>					
(7.67)	(1,635)	(21,309)	(5.92)	(1,311)	(22,158)
התחייבויות <sup>(5)</sup>					
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :					
		(645)	(6,016)	(369)	(5,159)
נגזרים משובצים ו-ALM					
(8.34)	(2,280)	(27,325)	(6.15)	(1,680)	(27,317)
<b>סך-הכל התחייבויות</b>					
(0.45)	0.23		(0.46)	(0.15)	
פער הריבית					

\* סווג מחדש.  
הערות לטבלה ראה בעמ' 256.

תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו<sup>(1)</sup> (המשך)

סכומים מדווחים

2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון		שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	
כולל	ללא		יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	כולל	ללא		יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup>	השפעת נגזרים			השפעת נגזרים <sup>(3)</sup>	השפעת נגזרים		
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
<b>מטבע חוץ:</b> <sup>(6)</sup>							
4.19	2,912	69,492		(3.76)	(2,311)	61,485	<sup>(5)(4)</sup> נכסים
השפעת נגזרים: <sup>(3)</sup>							
	264	1,655			-	-	נגזרים מגדרים
	1,160	39,414			(1,925)	48,235	נגזרים משובצים ו-ALM
3.92	4,336	110,561		(3.86)	(4,236)	109,720	<b>סך-הכל נכסים</b>
(1.91)	(1,402)	(73,413)		6.10	4,171	(68,346)	<sup>(5)</sup> התחייבויות
השפעת נגזרים: <sup>(3)</sup>							
	(284)	(1,740)			-	-	נגזרים מגדרים
	(1,005)	(36,590)			1,388	(44,201)	נגזרים משובצים ו-ALM
(2.41)	(2,691)	(111,743)		4.94	5,559	(112,547)	<b>סך-הכל התחייבויות</b>
1.51	2.28			1.08	2.34		פער הריבית

הערות לטבלה ראה בעמ' 256.

**תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו<sup>(1)</sup> (המשך)**

**סכומים מדווחים**

2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת <sup>(2)</sup>	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת <sup>(2)</sup>
נגזרים <sup>(3)</sup>	נגזרים	מימון		נגזרים <sup>(3)</sup>	נגזרים	מימון	
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
<b>סך-כל:</b>							
הנכסים הכספיים שהניבו							
	4.55	8,051	176,898		1.74	3,061	176,015
הכנסות מימון <sup>(4)</sup>							
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :							
נגזרים מגדרים							
		280	1,712			-	-
נגזרים משובצים ו-ALM							
		2,767	94,620			(862)	104,609
4.06		11,098	273,230	0.78		2,199	280,624
<b>סך-הכל נכסים</b>							
ההתחייבויות הכספיות							
	(2.15)	(3,675)	(171,258)		1.13	1,907	(168,810)
שגרמו להוצאות מימון <sup>(5)</sup>							
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :							
נגזרים מגדרים							
		(299)	(1,800)			-	-
נגזרים משובצים ו-ALM							
		(3,152)	(95,404)			13	(105,356)
(2.65)		(7,126)	(268,462)	0.70		1,920	(274,166)
<b>סך-הכל התחייבויות</b>							
1.41	2.40			1.48	2.87		
פער הריבית							
בגין אופציות							
		83				131	
בגין מכשירים נגזרים אחרים							
(לא כולל אופציות, נגזרים							
בגידור, ב-ALM ונגזרים							
		32				(3)	
משובצים שהופרדו) <sup>(3)</sup>							
עמלות מעסקי מימון							
		691				593	
והכנסות מימון אחרות <sup>(7)</sup>							
		(21)				(10)	
הוצאות מימון אחרות							
רווח מפעילות מימון לפני							
		4,757				4,830	
הפרשה לחובות מסופקים							
הפרשה לחובות מסופקים							
		(998)				(821)	
(לרבות הפרשה כללית ונוספת)							
רווח מפעילות מימון לאחר							
		3,759				4,009	
הפרשה לחובות מסופקים							

הערות לטבלה ראה בעמ' הבא.

**תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו<sup>(1)</sup> (המשך)**

**טבומים מדווחים**

2009	2010	
יתרה	יתרה	
ממוצעת <sup>(2)</sup>	ממוצעת <sup>(2)</sup>	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>		
<b>טך-כל:</b>		
176,898	176,015	הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון <sup>(5)(4)</sup>
2,677	2,017	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים <sup>(8)</sup>
2,641	3,003	נכסים כספיים אחרים <sup>(9)(5)</sup>
(605)	(665)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
181,611	180,370	<b>טך-כל הנכסים הכספיים</b>
<b>טך-כל:</b>		
(171,258)	(168,810)	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון <sup>(5)</sup>
(3,407)	(3,021)	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים <sup>(8)</sup>
(3,315)	(3,294)	התחייבויות כספיות אחרות <sup>(5)</sup>
(177,980)	(175,125)	<b>טך-כל ההתחייבויות הכספיות</b>
3,631	5,245	טך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
6,422	6,253	נכסים לא כספיים
(409)	(718)	התחייבויות לא כספיות
9,644	10,780	<b>טך-כל האמצעים ההוניים</b>

\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/ נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים/ (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/ (הפסדים) בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן": 2010 - בסך 188 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, 136 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו- (110) מיליון ש"ח במגזר מטבע חוץ, 2009 - בסך 189 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, 68 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו- (545) מיליון ש"ח במגזר במטבע חוץ.
- (5) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (7) לרבות רווחים/הפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.
- (8) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- (9) היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב, שנוכתה/נוספה כמפורט בהערה (4) לעיל, נוספה/נוכתה לנכסים כספיים אחרים.



**תוספת ג' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו<sup>(1)</sup> (המשך)**

**סכומים מדווחים**

2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>	כולל	ללא	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת <sup>(2)</sup>
השפעת נגזרים <sup>(3)</sup>	השפעת נגזרים			השפעת נגזרים <sup>(3)</sup>	השפעת נגזרים		
באחוזים		במיליוני דולר של ארה"ב*		באחוזים		במיליוני דולר של ארה"ב*	
<b>מטבע חוץ-נומינלי ב-\$ ארה"ב<sup>(6)</sup>:</b>							
		609	17,469	2.93	478	16,318	נכסים <sup>(5)(4)</sup>
3.49							השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :
		72	443				נגזרים מגדרים
		199	10,140		199	13,175	נגזרים משובצים ו-ALM
3.14		880	28,052	2.30	677	29,493	<b>סך-הכל נכסים</b>
(1.30)		(243)	(18,662)	(0.85)	(155)	(18,223)	התחייבויות <sup>(5)</sup>
							השפעת נגזרים <sup>(3)</sup> :
		(78)	(464)				נגזרים מגדרים
		(167)	(9,345)		(217)	(12,168)	נגזרים משובצים ו-ALM
(1.71)		(488)	(28,471)	(1.22)	(372)	(30,391)	<b>סך-הכל התחייבויות</b>
1.43		392		1.08	2.08	305	פער הריבית

\* תרגום הנתונים השקליים על בסיס נומינלי לשער היציג של הדולר של ארצות הברית. הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזויות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות הספיציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/ (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים/ (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/ (הפסדים) בגין איגרות חוב זמינות למכירה: 2010 - בסך (28) מיליון דולר, 2009 - בסך (128) מיליון דולר של ארה"ב.
- (5) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

תוספת ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד

טכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2010

עם דרישה עד חודש	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 חודשים עד שנה
68,590	7,434	5,998	3,005	1,162

במיליוני שקלים חדשים

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים וטכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים*	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	סך-הכל שווי הוגן
68,590	9,777	538	78,905
7,434	21,975	842	30,251
5,998	12,939	929	19,866
3,005	5,934	212	9,151
1,162	2,131	67	3,360

סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וטכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות*	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	סך-הכל שווי הוגן
62,392	13,877	614	-	76,883
5,848	22,092	974	-	28,914
8,676	9,409	1,124	2	19,211
3,430	6,463	111	-	10,004
1,627	2,192	4	-	3,823

סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר 2,022

החשיפה המצטברת במגזר 2,022

החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים וטכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים*	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	סך-הכל שווי הוגן
808	101	1	910
571	21	2	594
4,248	168	22	4,438
8,091	200	11	8,302
7,465	196	6	7,667

סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וטכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות*	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	סך-הכל שווי הוגן
782	39	10	-	831
1,271	76	11	-	1,358
3,875	310	42	1	4,228
5,862	1,526	87	-	7,475
3,886	1,414	28	-	5,328

סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר 79

החשיפה המצטברת במגזר 79

החשיפה המצטברת במגזר

\* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.  
 \*\* ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.  
 \*\*\* כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".  
 \*\*\*\* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.  
 \*\*\*\*\* סווג מחדש.

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 31 בדצמבר 2010						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים
במיליוני שקלים חדשים									
0.73	3.95%	85,510	0.82	4.81%	90,554	984	(1)	399	2,983
1.50		46,860	1.30		57,621	-	-	-	4,865
0.16		2,133	0.01		2,824	-	-	123	113
**0.99		134,503	**0.99		150,999	984	(1)	522	7,961
0.38	0.91%	78,941	0.31	1.81%	83,103	-	-	81	1,049
1.37		46,824	1.20		58,817	-	-	15	4,769
0.02		1,982	0.01		2,880	-	20	-	33
0.50		14	0.50		2	-	-	-	-
**0.74		127,761	**0.66		144,802	-	20	96	5,851
		6,742			6,197	984	(21)	426	2,110
						6,197	5,213	5,234	4,808
3.73	2.51%	29,611	3.85	2.45%	28,781	86	14	1,873	5,625
2.27		292	3.32		913	-	-	21	206
0.02		229	0.01		48	-	-	1	5
**3.69		30,132	**3.83		29,742	86	14	1,895	5,836
3.87	1.92%	24,123	4.03	1.69%	23,236	-	-	1,957	5,603
3.78		5,649	3.88		4,598	-	-	135	1,098
0.50		263	0.01		186	-	-	1	7
0.50		8	0.50		1	-	-	-	-
**3.83		30,043	**3.98		28,021	-	-	2,093	6,708
		89			1,721	86	14	(198)	(872)
						1,721	1,635	1,621	1,819

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעור הריבית שמכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ר' "תיאור סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק ומדיניות ניהולם" בסעיף "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן שלו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

תוספת ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2010

מטל 3 עד 5 שנים	מטל שנה עד 3 שנים	מטל 3 חודשים עד שנה	מטל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-----------------------	-------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------------

במיליוני שקלים חדשים

מטבע חוץ\*\*\*\*

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

2,578	4,673	7,702	13,945	23,525
1,678	1,761	8,622	16,772	17,473
97	217	3,988	2,956	4,684
-	-	1	-	-

נכסים פיננסיים\*  
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)  
אופציות (במונחי נכס הבסיס)  
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

4,353 6,651 20,313 33,673 45,682

סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

2,366	4,755	8,419	10,208	36,751
1,972	2,697	11,967	12,945	12,625
133	223	3,769	2,813	4,566
4,471	7,675	24,155	25,966	53,942

התחייבויות פיננסיות\*  
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)  
אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

(118)	(1,024)	(3,842)	7,707	(8,260)
(5,537)	(5,419)	(4,395)	(553)	(8,260)

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

11,205	15,769	17,948	21,950	92,923
4,005	7,895	21,729	38,768	27,351
170	440	4,939	3,800	5,223
-	-	1	-	-

נכסים פיננסיים\*\*\*  
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)  
אופציות (במונחי נכס הבסיס)  
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

15,380 24,104 44,617 64,518 125,497

סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

7,879	14,047	20,970	17,327	99,925
5,578	10,686	21,686	35,113	26,541
165	421	4,935	3,798	5,190
-	-	45	-	-

התחייבויות פיננסיות\*  
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)  
אופציות (במונחי נכס הבסיס)  
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

13,622 25,154 47,636 56,238 131,656

סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

1,758	(1,050)	(3,019)	8,280	(6,159)
(190)	(1,948)	(898)	2,121	(6,159)

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

\* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.  
\*\* ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.  
\*\*\* כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".  
\*\*\*\* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.  
\*\*\*\*\* סוג מחדש.

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 31 בדצמבר 2010						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך-הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 5 עד 10 שנים
במיליוני שקלים חדשים									
1.07	3.49%	65,050	1.60	3.38%	58,030	1,033	261	2,011	2,302
0.75		38,912	0.66		47,698	-	-	90	1,302
0.01		11,308	0.01		12,237	-	18	266	11
0.50		1	0.50		1	-	-	-	-
**0.86		115,271	**1.05		117,966	1,033	279	2,367	3,615
0.66	0.98%	72,272	0.69	1.25%	64,983	217	-	15	2,252
1.11		34,184	0.86		44,000	-	-	211	1,583
0.02		11,308	0.01		11,976	-	(2)	388	86
**0.73		117,764	**0.69		120,959	217	(2)	614	3,921
		(2,493)			(2,993)	816	281	1,753	(306)
						(2,993)	(3,809)	(4,090)	(5,843)
1.35	3.55%	180,884	1.57	3.96%	178,058	2,796	274	4,283	10,910
1.16		86,064	1.03		106,232	-	-	111	6,373
0.03		13,670	0.01		15,109	-	18	390	129
0.50		1	0.50		1	-	-	-	-
**1.23		280,619	**1.30		299,400	2,796	292	4,784	17,412
0.97	1.08%	175,336	0.96	1.58%	171,322	217	-	2,053	8,904
1.43		86,657	1.18		107,415	-	-	361	7,450
0.03		13,553	0.01		15,042	-	18	389	126
0.20		56	0.03		45	-	-	-	-
**1.07		275,602	**0.99		293,824	217	18	2,803	16,480
		5,017			5,576	2,579	274	1,981	932
						5,576	2,997	2,723	742

הערות כלליות:

- (1) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ר' "תיאור סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק ומדיניות ניהולם" בסעיף "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".
- (2) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן שלו.
- (3) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

תוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010					
ההוצאה	התקופתית בגין יתרת	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני <sup>(2)</sup>	סיכון אשראי מאזני <sup>(1)</sup>	
הפרשה ספציפית לחובות מסופקים בעיתיים <sup>(3)</sup>	חובות				
במיליוני שקלים חדשים					
<b>1. בנין פעילות לווים בישראל</b>					
45	14	1,046	233	813	חקלאות
1,065	103	18,908	6,643	12,265	תעשייה
1,701	91	25,400	10,840	14,560	בינוי ונדל"ן <sup>(6)</sup>
9	1	1,540	552	988	חשמל ומים
395	71	11,250	2,535	8,715	מסחר
446	(28)	2,195	252	1,943	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
62	7	3,537	669	2,868	תחבורה ואחסנה
287	9	2,924	395	2,529	תקשורת ושירותי מחשב
80	(3)	12,187	2,997	9,190	שירותים פיננסיים
267	72	8,674	2,273	6,401	שירותים עסקיים אחרים
280	6	2,036	584	1,452	שירותים ציבוריים וקהילתיים
367	-	18,312	359	17,953	אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
711	205	34,426	16,990	17,436	אנשים פרטיים-אחר
5,715	548	142,435	45,322	97,113	סך-הכל
-	-	(53)	-	(53)	בניכוי פיקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה
5,715	548	142,382	45,322	97,060	<b>סך-הכל</b>
<b>סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:</b>					
105	-	276	22	254	תנועות ההתיישבות <sup>(4)</sup>
4	-	207	59	148	רשויות מקומיות <sup>(5)</sup>
<b>2. בנין פעילות לווים בחו"ל</b>					
-	(1)	263	116	147	חקלאות
103	(2)	8,695	4,070	4,625	תעשייה
2,069	117	9,639	1,778	7,861	בינוי ונדל"ן
-	-	655	265	390	חשמל ומים
179	(4)	6,535	3,023	3,512	מסחר
228	10	1,085	50	1,035	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
42	-	1,403	670	733	תחבורה ואחסנה
1	(8)	229	56	173	תקשורת ושירותי מחשב
474	18	6,422	2,784	3,638	שירותים פיננסיים
127	53	3,192	926	2,266	שירותים עסקיים אחרים
6	-	74	48	26	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	18	-	18	אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
13	10	1,677	668	1,009	אנשים פרטיים-אחר
3,242	193	39,887	14,454	25,433	<b>סך-הכל</b>
8,957	741	182,269	59,776	122,493	

הערות:  
 (1) אשראי לציבור בסך 119,334 מיליוני ש"ח, השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך של 2,853 מיליוני ש"ח, נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 306 מיליוני ש"ח.  
 (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.  
 (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.  
 (4) קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.  
 (5) לרבות תאגידים בשליטתם.  
 (6) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה בסך של 256 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 553 מיליוני ש"ח. סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

**תוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)**

**סכומים מדווחים**

31 בדצמבר 2009

הוצאה התקופתית בגין יתרת הפרשה ספציפית לחובות מסופקים בעיתיים <sup>(3)</sup>	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני <sup>(2)</sup>	סיכון אשראי מאזני <sup>(1)</sup>	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>				
<b>1. בגין פעילות לווים בישראל</b>				
54	12	1,120	267	853
חקלאות				
906	116	19,353	7,931	11,422
תעשייה				
2,104	162	24,287	10,054	14,233
בינוי ונדל"ן <sup>(6)</sup>				
9	-	1,482	332	1,150
חשמל ומים				
324	59	10,712	2,907	7,805
מסחר				
770	16	1,967	227	1,740
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל				
82	4	2,373	609	1,764
תחבורה ואחסנה				
464	40	3,095	500	2,595
תקשורת ושירותי מחשב				
228	90	11,866	3,861	8,005
שירותים פיננסיים				
317	57	9,967	2,361	7,606
שירותים עסקיים אחרים				
275	3	2,088	629	1,459
שירותים ציבוריים וקהילתיים				
397	1	16,619	870	15,749
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור				
785	192	33,162	16,368	16,794
אנשים פרטיים-אחר				
6,715	752	138,091	46,916	91,175
סך-הכל				
-	-	(59)	-	(59)
בניכוי פיקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה				
6,715	752	138,032	46,916	91,116
<b>סך-הכל</b>				
<b>סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:</b>				
105	-	260	17	243
תנועות ההתיישבות <sup>(4)</sup>				
7	-	245	52	193
רשויות מקומיות <sup>(5)</sup>				
<b>2. בגין פעילות לווים בחו"ל</b>				
2	1	47	1	46
חקלאות				
284	22	7,900	4,351	3,549
תעשייה				
1,550	123	9,851	1,237	8,614
בינוי ונדל"ן				
-	-	809	388	421
חשמל ומים				
173	40	6,689	3,447	3,242
מסחר				
277	22	1,248	71	1,177
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל				
44	6	1,121	585	536
תחבורה ואחסנה				
10	9	280	28	252
תקשורת ושירותי מחשב				
164	8	7,478	2,596	4,882
שירותים פיננסיים				
220	46	4,006	1,054	2,952
שירותים עסקיים אחרים				
-	-	87	50	37
שירותים ציבוריים וקהילתיים				
-	-	20	-	20
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור				
9	2	1,769	839	930
אנשים פרטיים-אחר				
2,733	279	41,305	14,647	26,658
סך-הכל				
9,448	1,031	179,337	61,563	117,774

\* סוג מחדש.  
הערות:

- (1) אשראי לציבור בסך 115,015 מיליוני ש"ח, השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך של 2,329 מיליוני ש"ח, נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 430 מיליוני ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המתורים לינוכי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבם, אירגונים איזורים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
- (6) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בנייה בסך של 296 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 454 מיליוני ש"ח. סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

**תוספת ו' - חשיפות למדינות זרות - מאוחד<sup>(1)</sup>**

**סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)**

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך.

31 בדצמבר 2010			
חשיפה מאזנית			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
המדינה	לממשלות <sup>(3)</sup>	לבנקים	לאחרים
ארצות הברית	1,437	1,848	2,019
בריטניה	-	1,468	102
ארצות ה-PIGS <sup>(5)</sup>	-	208	47
אחרות	200	2,798	5,040
<b>סך-כל החשיפות למדינות זרות</b>	<b>1,637</b>	<b>6,322</b>	<b>7,208</b>
<b>מזה: סך החשיפות למדינות LDC</b>	<b>35</b>	<b>546</b>	<b>895</b>

31 בדצמבר 2009			
חשיפה מאזנית			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
המדינה	לממשלות <sup>(3)</sup>	לבנקים	לאחרים
ארצות הברית	1,145	2,683	1,904
בריטניה	-	565	173
הולנד <sup>(6)</sup>	11	50	2,200
גרמניה <sup>(6)</sup>	23	688	706
ארצות ה-PIGS <sup>(5)</sup>	2	429	62
אחרות	73	2,248	3,002
<b>סך-כל החשיפות למדינות זרות</b>	<b>1,254</b>	<b>6,663</b>	<b>8,047</b>
<b>מזה: סך החשיפות למדינות LDC</b>	<b>53</b>	<b>321</b>	<b>1,313</b>

הערות:

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (5) פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.
- (6) החשיפה להולנד וגרמניה לא עברה את הסף ליום 31 בדצמבר 2010, ועל כן אינה מוצגת בנפרד.



31 בדצמבר 2010									
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ מאזנית <sup>(2)</sup>				חשיפה מאזנית			
						חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			
						חשיפה מאזנית		חשיפה מאזנית	
		מזה: סיכון				נטו לאחר ניכוי סך-כל		ניכוי בגין	
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	יתרת חובות בעייתיים <sup>(4)</sup>	החשיפה המאזנית	התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות
2,177	3,127	-	8,794	643	20,671	15,367	11,758	27,125	27,125
615	955	-	5,042	131	2,828	1,258	199	1,457	1,457
19	236	-	-	23	255	-	-	-	-
3,356	4,682	-	2,118	1,330	8,098	60	1,284	1,344	1,344
6,167	9,000	-	15,954	2,127	31,852	16,685	13,241	29,926	29,926
423	1,053	-	276	2	1,476	-	965	965	965

31 בדצמבר 2009									
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה חוץ מאזנית <sup>(2)</sup>				חשיפה מאזנית			
						חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			
						חשיפה מאזנית		חשיפה מאזנית	
		מזה: סיכון				נטו לאחר ניכוי סך-כל		ניכוי בגין	
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	יתרת חובות בעייתיים <sup>(4)</sup>	החשיפה המאזנית	התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות
2,027	3,705	9	9,023	1,086	24,427	18,695	11,925	30,620	30,620
276	462	-	860	49	2,133	1,395	264	1,659	1,659
1,587	674	-	5	57	2,261	-	-	-	-
311	1,106	31	68	-	1,417	-	-	-	-
197	296	-	-	12	493	-	-	-	-
1,436	3,887	1	650	46	5,473	150	1,314	1,464	1,464
5,834	10,130	41	10,606	1,250	36,204	20,240	13,503	33,743	33,743
831	856	-	473	2	1,687	-	982	982	982

שורת "סך הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מטופקים". חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים; חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, וניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

**תוספת ו' - חשיפות למדינות זרות - מאוחד (המשך)**

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה אליהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך. לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009, לא היתה לבנק חשיפה כאמור.

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לשנה שנסתיימה ביום 31.12.2010

יתרות מאזניות		תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות
לשנה שנסתיימה ב-31.12.2010		
אירלנד	יוון	
במיליוני שקלים חדשים		
276	34	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
(75)	(2)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
(57)	(30)	סכומים שנגבו
(47)	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
97	2	<b>סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח</b>

**תוספת ז' - מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני**

**סכומים מדווחים**

2009				2010				רבעון
1	2	3	4	1	2	3	4	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>								
								<b>נכסים</b>
22,584	21,466	23,083	24,583	23,731	21,944	16,636	18,187	מזומנים ופקדונות בבנקים
35,948	37,751	35,866	36,338	36,566	38,012	39,605	37,176	ניירות ערך
								ניירות ערך שנשאלו או נרכשו
24	308	513	336	338	324	130	45	במסגרת הסכמי מכר חוזר
120,397	116,831	115,533	114,426	114,316	116,935	119,129	118,666	אשראי לציבור
1,802	1,809	1,833	1,820	1,507	1,529	1,547	1,556	אשראי לממשלות
*1,675	1,735	1,783	1,795	1,844	1,840	1,662	1,684	השקעות בחברות כלולות
3,040	3,057	3,062	3,178	3,167	3,138	3,101	3,138	בניינים וציוד
7,611	6,665	5,555	5,341	5,698	5,903	5,221	5,362	נכסים אחרים
193,081	189,622	187,228	187,817	187,167	189,625	187,031	185,814	<b>סך-כל הנכסים</b>
								<b>התחייבויות והון</b>
*146,619	*143,054	*140,370	141,825	139,887	140,720	137,810	138,011	פקדונות הציבור
5,344	5,155	5,200	3,724	3,797	5,093	4,960	3,387	פקדונות מבנקים
*230	*245	*275	284	1,403	359	361	461	פקדונות הממשלה
								ניירות ערך שהושאלו או נמכרו
9,929	8,866	7,639	7,651	7,432	7,667	7,585	7,227	במסגרת הסכמי רכש חוזר
9,318	9,834	10,837	11,529	11,348	12,235	12,291	12,294	כתבי התחייבות נדחים
*12,433	12,668	12,638	12,512	12,672	12,709	12,900	12,865	התחייבויות אחרות
183,873	179,822	176,959	177,525	176,539	178,783	175,907	174,245	<b>סך-כל ההתחייבויות</b>
243	263	283	298	327	338	358	328	זכויות בעלי מניות חיצוניים
8,965	9,537	9,986	9,994	10,301	10,504	10,766	11,241	הון עצמי
193,081	189,622	187,228	187,817	187,167	189,625	187,031	185,814	<b>סך-כל ההתחייבויות והון</b>

\* סווג מחדש.

תוספת ח' - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

טבומים מדווחים

2010				
				רבעון
1	2	3	4	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>רווח מימוני</b>				
1,115	1,091	1,331	1,293	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
117	261	169	274	הפרשה לחובות מסופקים
998	830	1,162	1,019	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
<b>הכנסות תפעוליות ואחרות</b>				
*634	632	635	646	עמלות תפעוליות
(5)	21	(16)	31	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
*11	5	40	27	הכנסות אחרות
640	658	659	704	<b>סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות</b>
<b>הוצאות תפעוליות ואחרות</b>				
*849	754	738	849	משכורות והוצאות נלוות
*271	*267	*286	324	אחזקה ופחת בניינים וציוד
*277	*337	*292	387	הוצאות אחרות
1,397	1,358	1,316	1,560	<b>סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות</b>
241	130	505	163	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
123	7	230	107	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
118	123	275	56	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
45	22	32	87	חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות לאחר השפעת המס של חברות כלולות חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות רגילות לאחר מסים של חברות מאוחדות
(20)	(17)	(20)	(13)	
143	128	287	130	רווח נקי מפעולות רגילות
-	30	1	5	רווח נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
143	158	288	135	<b>רווח נקי</b>
<b>רווח למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)</b>				
0.15	0.13	0.29	0.13	רווח נקי מפעולות רגילות
-	0.03	-	-	רווח נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים
0.15	0.16	0.29	0.13	<b>רווח נקי</b>
**993,979	**994,088	**994,109	1,008,123	<b>סך-הכל כמות המניות לצורך החישוב הנ"ל (באלפים)</b>

\* סוג מחדש.  
\*\* הוצג מחדש כדי לשקף את מרכיב ההטבה בהנפקת זכויות - ר' ביאור 13 ד'.

**תוספת ח' - דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני (המשך)**

**סכומים מדווחים**

2009				רבעון
1	2	3	4	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>רווח מימוני</b>				
*937	*1,259	*1,326	*1,235	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
252	231	246	269	הפרשה לחובות מסופקים
685	1,028	1,080	966	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
<b>הכנסות תפעוליות ואחרות</b>				
*654	*656	*669	*654	עמלות תפעוליות
2	31	65	99	רווחים מהשקעות במניות, נטו
*72	*73	*80	*36	הכנסות אחרות
728	760	814	789	<b>סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות</b>
<b>הוצאות תפעוליות ואחרות</b>				
780	722	812	861	משכורות והוצאות נלוות
*258	*253	*260	*261	אחזקה ופחת בניינים וציוד
*316	*306	*303	*354	הוצאות אחרות
1,354	1,281	1,375	1,476	<b>סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות</b>
59	507	519	279	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
(86)	311	252	30	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח מפעולות רגילות
145	196	267	249	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
28	162	46	(78)	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות לאחר השפעת מס של חברות כלולות
(16)	(20)	(21)	(15)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות רגילות לאחר מסים של חברות מאוחדות
157	338	292	156	רווח נקי מפעולות רגילות
(17)	(1)	-	(2)	הפסד נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים
140	337	292	154	<b>רווח נקי</b>
<b>רווח (הפסד) למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)</b>				
0.16	0.34	0.30	0.16	רווח נקי מפעולות רגילות
(0.02)	-	-	-	הפסד נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים
0.14	0.34	0.30	0.16	<b>רווח נקי</b>
**993,979	**993,979	**993,979	**993,979	<b>סך-הכל כמות המניות לצורך החישוב הנ"ל (באלפים)</b>

\* סווג מחדש.  
\*\* הוצג מחדש כדי לשקף את מרכיב ההטבה בהנפקת זכויות - ר' ביאור 13 ד'.

## הצהרה (CERTIFICATION)

אני, ראובן שפיגל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים השנתיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.



ראובן שפיגל  
המנהל הכללי

31 במרס 2011

## הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יוסף ברסי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים השנתיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.



יוסף ברסי, סמנכ"ל בכיר  
חשבונאי ראשי

31 במרס 2011

## דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2010, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק ה"ה זיו האפט וסונוך חייקין, כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 275 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010.



יוסף ברסי  
סמנכ"ל בכיר  
חשבונאי ראשי



ראובן שפיגל  
המנהל הכללי



ד"ר יוסי בכר  
יו"ר הדירקטוריון

31 במרס 2011



## דוחות כספיים לשנת 2010

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ - בקרה פנימית על דיווח כספי	275
דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים	276
מאזן מאוחד והבנק	277
דוח רווח והפסד מאוחד	278
דוח רווח והפסד בנק	279
דוח על השינויים בהון העצמי	280
דוח על תזרימי המזומנים	282
ביאורים לדוחות הכספיים	285



## דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק דיסקונט לישראל בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי החשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של בטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למונע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה בלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות של המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים של הבנק ומאוחדים לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010, והדוח שלנו מיום 31 במרס 2011 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת הלב לאמור בבאור 19 ג' סעיפים 11.6 ו-12 בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד הבנק וחברה מאוחדת, וסעיף 14 בדבר קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים.

זיו האפט  
רואי חשבון

סומך חייקין  
רואי חשבון

31 במרס 2011

## דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות כלולות, אשר ההשקעה בהן היא בסך 68 מיליון ש"ח ו-67 מיליון ש"ח לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009, בהתאמה, וחלק הקבוצה בתוצאות שלהן הוא רווח בסך של 11 מיליון ש"ח, הפסד בסך של 10 מיליון ש"ח והפסד בסך של 37 מיליון ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010, 2009 ו-2008, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו, וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973, ותקני ביקורת מסויימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק, וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד - לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 19 ג' סעיפים 11.6 ו-12 בדבר בקשות לאשר תובענות מסויימות כתובענות ייצוגיות נגד הבנק וחברה מאוחדת וסעיף 14 בדבר קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-COSO, והדוח שלנו מיום 31 במרס 2011, כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

זיו האפט  
רואי חשבון

סומך חייקין  
רואי חשבון

31 במרס 2011

מאזן ליום 31 בדצמבר

נכומים מדווחים

הבנק		המאוחד		ביאור	
31 בדצמבר		31 בדצמבר			
2009	2010	2009	2010		
במיליוני שקלים חדשים					
<b>נכסים</b>					
31,534	29,617	24,583	18,187	2,15	מזומנים ופקדונות בבנקים
13,451	15,345	36,338	37,176	3,15	ניירות ערך
336	45	336	45		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
67,541	68,170	114,426	118,666	4	אשראי לציבור
1,818	1,551	1,820	1,556	5	אשראי לממשלות
10,051	10,212	1,795	1,684	6	השקעות בחברות מוחזקות (במאוחד-כלולות)
2,382	2,315	3,178	3,138	7	בניינים וציוד
3,563	3,798	5,341	5,362	8	נכסים אחרים
130,676	131,053	187,817	185,814		<b>סך-כל הנכסים</b>
<b>התחייבויות והון</b>					
105,922	104,109	141,825	138,011	9	פקדונות הציבור
3,964	3,365	3,724	3,387	10	פקדונות מבנקים
159	177	284	461		פקדונות הממסלה
-	-	7,651	7,227		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
3,638	4,013	11,529	12,294	11	כתבי התחייבות נדחים
6,999	8,148	12,512	12,865	12	התחייבויות אחרות
120,682	119,812	177,525	174,245		סך-כל ההתחייבויות
-	-	298	328		זכויות בעלי מניות חיצוניים
9,994	11,241	9,994	11,241	13	הון עצמי
130,676	131,053	187,817	185,814		<b>סך-כל ההתחייבויות וההון</b>

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.



יוסף ברסי  
סמנכ"ל בכיר  
חשבונאי ראשי



ראובן שפיגל  
מנהל כללי

יוסי בכר

ד"ר יוסי בכר  
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:  
31 במרס 2011

דוח רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

המאוחד			
2008	2009	2010	ביאור
במיליוני שקלים חדשים			
<b>רווח מימוני</b>			
4,127	4,757	4,830	23
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
780	998	821	'14
הפרשה לחובות מסופקים			
3,347	3,759	4,009	
<b>רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים</b>			
<b>הכנסות תפעוליות ואחרות</b>			
עמלות תפעוליות			
*2,504	*2,633	2,547	24
רווחים מהשקעות במניות, נטו			
51	197	31	25
הכנסות אחרות			
*18	*261	83	26
2,573	3,091	2,661	
<b>סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות</b>			
<b>הוצאות תפעוליות ואחרות</b>			
משכורות והוצאות נלוות			
3,106	3,175	3,190	27
אחזקה ופחת בניינים וציוד			
*951	*1,032	1,148	
הוצאות אחרות			
*1,291	*1,279	1,293	28
5,348	5,486	5,631	
<b>סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות</b>			
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים			
572	1,364	1,039	
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות			
169	507	467	29
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים			
403	857	572	
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות לאחר השפעת המס, של חברות כלולות			
(70)	158	186	'16
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות			
(78)	(72)	(70)	
רווח נקי מפעולות רגילות			
255	943	688	
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים			
(10)	(20)	36	30
245	923	724	
<b>רווח נקי</b>			
רווח (הפסד) למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)			
13,35			
רווח נקי מפעולות רגילות			
0.26	**0.95	0.69	
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים			
(0.01)	(0.02)	0.04	
<b>רווח נקי</b>			
0.25	0.93	0.73	
<b>סך-הכל כמות המניות לצורך החישוב הנ"ל (באלפים)</b>			
**993,979	**993,979	997,578	

\* סוג מחדש.  
 \*\* הוצג מחדש כדי לשקף את מרכיב ההטבה בהנפקת זכויות - ר' ביאור 13 ד'.  
 הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

**דוח רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)**

**סכומים מדווחים**

הבנק			
2008	2009	2010	ביאור
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>			
<b>רווח מימוני</b>			
2,564	2,746	3,056	23
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
547	654	524	ג'14
הפרשה לחובות מסופקים			
2,017	2,092	2,532	
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים			
<b>הכנסות תפעוליות ואחרות</b>			
*1,145	*1,182	1,150	24
עמלות תפעוליות			
(2)	143	(10)	25
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו			
*61	*285	128	26
הכנסות אחרות			
1,204	1,610	1,268	
<b>סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות</b>			
<b>הוצאות תפעוליות ואחרות</b>			
2,043	2,055	2,034	27
משכורות והוצאות נלוות			
*669	*727	823	
אחזקה ופחת בניינים וציוד			
*573	*469	517	28
הוצאות אחרות			
3,285	3,251	3,374	
<b>סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות</b>			
(64)	451	426	
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים			
(50)	155	180	29
הפרשה למיסים (חיסכון במס) על הרווח מפעולות רגילות			
(14)	296	246	
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים			
269	647	442	ב'16
חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות לאחר השפעת המס, של חברות מוחזקות			
255	943	688	
רווח נקי מפעולות רגילות			
(10)	(20)	36	30
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים			
245	923	724	
<b>רווח נקי</b>			

\* סווג מחדש.  
הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			קרנות הון				
		התאמות							
		בגין הצגת	סך-כל	מהטבה					
		ניירות ערך	הון	בשל					
		זמינים	המניות	עסקות					
		למכירה	הנפרע	תשלום					
סך-הכל	התאמות <sup>(1)</sup>	לפי שווי	וקרנות	מבוסס	הון				
הון עצמי	מתרגום	הוגן	ההון	אחרות	הנפרע	מפרימיה	מניות		
במיליוני שקלים חדשים									
9,204	5,398	(234)	196	3,844	212	35	2,939	658	יתרה ליום 31 בדצמבר 2007
<b>שינויים בשנת 2008:</b>									
השפעת יישום IFRS לראשונה									
1	1	-	-	-	-	-	-	-	בחברות כלולות
(4)	(4)	-	-	-	-	-	-	-	יישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בחברה בת בחו"ל
245	245	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי לשנת החשבון
(250)	(250)	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד
15	-	-	-	15	-	15	-	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
(873)	-	-	(873)	-	-	-	-	-	התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
249	-	-	249	-	-	-	-	-	התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
231	-	-	231	-	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
(21)	-	(21)	-	-	-	-	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
8,797	5,390	(255)	(197)	3,859	212	50	2,939	658	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
<b>שינויים בשנת 2009:</b>									
923	923	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי לשנת החשבון
2	-	-	-	2	-	2	-	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	*(3)	*3	-	פקיעת אופציות <sup>(3)</sup>
1,014	-	-	1,014	-	-	-	-	-	התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(556)	-	-	(556)	-	-	-	-	-	התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(205)	-	-	(205)	-	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
19	-	19	-	-	-	-	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
9,994	6,313	(236)	56	3,861	212	49	2,942	658	<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2009</b>

\* סווג מחדש. להערות ר' בעמוד הבא. הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.



**דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)**

**סכומים מדווחים**

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		קרנות הון						
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה		סך-כל הון המניות הנפרע	סך-כל הון המניות הנפרע	סך-כל הון המניות הנפרע	סך-כל הון המניות הנפרע	סך-כל הון המניות הנפרע	סך-כל הון המניות הנפרע	סך-כל הון המניות הנפרע
סך-הכל הון עצמי	התאמות <sup>(1)</sup> מתרגום עודפים <sup>(2)</sup>	הון המניות הנפרע	הון המניות הנפרע	הון המניות הנפרע	הון המניות הנפרע	הון המניות הנפרע	הון המניות הנפרע	הון המניות הנפרע
במיליוני שקלים חדשים								
9,994	6,313	(236)	56	3,861	212	49	2,942	658
<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2009</b>								
<b>שינויים בשנת 2010:</b>								
724	724	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי לשנת החשבון								
450	-	-	450	-	-	-	443	7
הנפקת מניות								
*	-	-	-	*	-	-	-	-
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות								
-	-	-	-	-	-	(13)	13	-
פקיעת אופציות <sup>(3)</sup>								
-	-	-	-	-	-	(12)	12	*
מימוש אופציות <sup>(4)</sup>								
457	-	-	457	-	-	-	-	-
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
(351)	-	-	(351)	-	-	-	-	-
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש								
(33)	-	-	(33)	-	-	-	-	-
לדוח רווח והפסד								
(33)	-	-	(33)	-	-	-	-	-
השפעת המס המתייחס								
11,241	7,037	(236)	129	4,311	212	24	3,410	665
<b>יתרה ליום 31 בדצמבר 2010</b>								

\* סכום נמוך ממיליון ש"ח.  
הערות:

- (1) כולל התאמות מתרגום של פעילות חוץ, בעיקר מחברה מאוחדת של הבנק - ישראל דיסקונט בנק אוף ניו-יורק, בסך של 231 מיליון ש"ח, אשר סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה בעלת מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדר בעבר כ"יחידה אוטונומית"). בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והשפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.
  - (2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה (ר' ביאור 13 ו' 2).
  - (3) בגין 6,472,220 כתבי אופציות שפקעו בשנת 2010 (784,511 בשנת 2009).
  - (4) בגין 2,876,540 כתבי אופציות שמומשו לכ-348,994 מניות רגילות א', בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת.
- הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

**דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר**

**טכומים מדווחים**

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>						
245	923	724	245	923	724	רווח נקי לתקופה
ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:						
חלקו של הבנק (ברווחים) הפסדים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות						
(272)	(645)	(355)	73	(131)	(132)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות בת שאוחדו
-	-	-	78	*72	70	פחת על בניינים וציוד
308	355	426	417	484	567	הפחתת מוניטין
-	-	-	34	33	25	התאמות מתרגום דוחות כספיים
-	-	-	(21)	-	-	הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך
76	10	29	380	120	83	הפרשה לחובות מסופקים
602	703	709	838	1,049	1,114	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(91)	(363)	(187)	(161)	(524)	(297)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
41	(33)	(10)	65	(18)	(9)	רווח ממכירת פעילות חברה מוחזקת
-	-	-	-	-	(6)	הפסד (רווח) ממימוש השקעה בחברות מוחזקות
-	-	-	-	17	(28)	הטבה בשל הקצאת אופציות
15	2	-	15	2	-	הפרשה לירידת ערך בגין בניינים
11	6	4	11	6	4	הפסד (רווח) ממימוש בניינים וציוד
16	-	(2)	22	2	(2)	דיבידנד בעין מויזה אירופה
(7)	-	-	(33)	-	-	מיסים נדחים, נטו
(209)	31	(60)	(415)	195	(78)	פצווי פרישה (גידול) קיטון בעודף היעודה על העתודה
240	(157)	8	267	(149)	23	הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון אחר
303	164	462	988	*590	2,128	
<b>שינויים בסעיפים מאזניים:</b>						
(1,728)	628	(185)	(1,569)	515	(3)	נכסים אחרים, נטו
2,084	(833)	1,101	2,423	63	265	התחייבויות אחרות, נטו
1,634	791	2,664	3,657	3,249	4,447	<b>מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת</b>

\* סווג מחדש. הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

**דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)**

**סכומים מדווחים**

הבנק			המאוחד		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>					
<b>תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים</b>					
-	-	-	(640)	(986)	(2,319)
רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון					
-	-	-	1,820	952	1,661
תמורה מפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון					
(2,733)	(6,048)	(10,958)	(15,676)	(23,528)	(24,116)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה					
5,225	6,302	8,230	17,093	13,678	14,058
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה					
870	229	281	1,120	5,837	7,956
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה					
-	-	-	-	-	6
תמורה ממכירת פעילות חברה מוחזקת					
(4,081)	(432)	(1,225)	51	1,354	(1,014)
פקדונות בבנקים, נטו					
663	(187)	10	941	(104)	(28)
ניירות ערך למסחר, נטו					
(10,527)	1,524	(626)	(15,786)	1,468	(4,643)
אשראי לציבור, נטו					
(1,099)	(357)	267	(1,117)	(329)	264
אשראי לממשלות, נטו					
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת					
321	(311)	291	321	(311)	291
הסכמי מכר חוזר, נטו					
(1,530)	(264)	(22)	(34)	(9)	1
הקטנת (תוספת) השקעה בחברות מוחזקות					
574	78	233	5	181	277
תמורה ממימוש השקעות בחברות מוחזקות ודיבידנד					
(537)	(385)	(349)	(690)	(626)	(509)
רכישת בניינים וציוד					
4	7	7	6	8	7
תמורה ממימוש בניינים וציוד					
-	-	-	(50)	-	-
רכישת חברת בת שאוחדה לראשונה (נספח א')					
(12,850)	156	(3,861)	(12,636)	(2,415)	(8,108)
<b>מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים</b>					
<b>תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון</b>					
9,862	3,177	(1,999)	8,790	2,189	(4,001)
פקדונות מהציבור, נטו					
(118)	1,041	(599)	(517)	(831)	(337)
פקדונות מבנקים, נטו					
91	31	18	81	78	177
פקדונות מהממשלה, נטו					
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת					
-	-	-	1,299	457	(424)
הסכמי רכש חוזר, נטו					
151	350	687	2,131	2,419	1,237
הנפקת כתבי התחייבות נדחים					
(705)	(575)	(502)	(800)	(762)	(809)
פדיון כתבי התחייבות נדחים					
-	-	450	-	-	450
הנפקת הון מניות					
(250)	-	-	(250)	-	-
דיבידנד ששולם לבעלי מניות					
-	-	-	-	-	(42)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות					
9,031	4,024	(1,945)	10,734	3,550	(3,749)
<b>מזומנים נטו מפעילות בהתחייבויות ובהון</b>					
(2,185)	4,971	(3,142)	1,755	4,384	(7,410)
גידול (קיטון) במזומנים					
14,436	12,251	17,222	17,313	19,068	23,452
יתרת מזומנים לתחילת התקופה					
12,251	17,222	14,080	19,068	23,452	16,042
<b>יתרת מזומנים לסוף התקופה</b>					

\* סוג מחדש.  
הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

**דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)**

**טכונים מדווחים**

נספח א' - רכישת חברת בת שאוחדה לראשונה

2008	
במיליוני שקלים חדשים	
	נכסים והתחייבויות של חברת הבת שאוחדה, ליום הרכישה:
130	נכסים (כולל עודף עלות מיוחס בסך 78 מיליון ש"ח ולמעט מזומנים בסך 83 מיליון ש"ח)
(80)	התחייבויות
-	מוניטין
50	זרימת מזומנים לרכישת חברת בת שאוחדה לראשונה

נספח ב' - פעולות בנכסים ובהתחייבויות שלא במזמן בתקופת הדוח:

2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים			
			<b>הבנק:</b>
28	-	20	רכישת רכוש קבוע
216	(498)	703	השאלת ניירות ערך
			<b>המאוחד:</b>
28	13	28	רכישת רכוש קבוע
252	(498)	703	השאלת ניירות ערך

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

## ביאורים לדוחות הכספיים

### 1. עיקרי המדיניות החשבונאית

#### א. כללי

- 1) הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים החלים על תאגידים בנקאיים בישראל ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של בנק.
- 2) הביאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים בהם צויין בביאור כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד.

#### ב. הגדרות

- דוחות כספיים אלה –  
"בעל ענין" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
- "צד קשור" – כהגדרתו בגילוי דעת מס' 29 של לשכת רואי חשבון ישראל, למעט בעלי ענין.
- "חברות מאוחדות" – חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
- "חברות כלולות" – חברות, למעט חברות מאוחדות, שההשקעה בהן כלולה בדוחות הכספיים, במישרין או בעקיפין, על בסיס השווי המאזני.
- "חברות מוחזקות" – חברות מאוחדות או חברות כלולות.
- "מדד" – מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- "סכומים מותאמים" – סכומים נומינליים היסטוריים שהותאמו למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל;
- "סכומים מדווחים" – סכומים מותאמים למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
- דיווח כספי נומינלי – דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
- דיווח כספי מותאם – דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.
- "עלות" – עלות בסכומים מדווחים.
- "שלוחות בחו"ל" – חברות מאוחדות וסניפים בחו"ל.
- "מטבע הפעילות" – המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה התאגיד מפקח ומוציא את עיקר המזומנים.
- "מטבע ההצגה" – המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

#### ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- 1) **כללי.** בחודש אוקטובר 2001, נכנס לתוקף תקן חשבונאות מס' 12 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, שעניינו הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים. בהתאם לתקן חשבונאות מס' 12 ובהתאם לתקן חשבונאות מס' 17 מחודש דצמבר 2002, החל מיום 1 בינואר 2004, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים והם מוצגים בסכומים מדווחים. עד ליום 31 בדצמבר 2003, ערך הבנק את הדוחות הכספיים כשהם מותאמים להשפעת האינפלציה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים על בסיס הכללים שנקבעו בגילוי דעת מס' 36 של לשכת רואי החשבון בישראל. הסכומים המותאמים שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי בסכומים מדווחים בהתאם לתקן, החל מיום 1 בינואר 2004.
- 2) סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- 3) מטבע פעילות ומטבע הצגה – מטבע הפעילות של הבנק הינו שקל חדש. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב.
- 4) הנתונים הכלולים בדוחות כספיים אלה, מוצגים על פי הוראות התקן והוראות המפקח על הבנקים, ב"סכומים מדווחים" כלהלן:  
(א) מאזן
  - פריטים כספיים מוצגים במאזן בהתאם לתנאי ההצמדה של כל יתרה.
  - שווי המאזני של השקעות בחברות מוחזקות נקבע על בסיס הדוחות הכספיים בסכומים מדווחים או מתורגמים לשקל החדש של חברות אלו.
  - פריטים לא כספיים אחרים (בעיקר – בניינים וציוד והשקעות המוצגות על פי עלות) מוצגים בסכומים מדווחים.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

### (ב) דוח רווח והפסד

- הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים (כגון: פחת והפחתות, הוצאות והכנסות מראש) או מהפרשות הכלולות במאזן, נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת פתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת סגירה.
  - חלק הבנק בתוצאות הפעילות של חברות מוחזקות וחלקם של בעלי המניות החיצוניים בתוצאות של חברות מאוחדות נקבע על בסיס הדוחות הכספיים בסכומים מדווחים של חברות אלה.
  - יתר מרכיבי דוח רווח והפסד מוצגים בערכים נומינליים.
- (ג) דוח על השינויים בהון העצמי
- דיבינדו שהוכרז או שולם בפועל בתקופת הדיווח מוצג בערכים נומינליים.

### ד. מטבע-חוץ והצמדה

- (1) נכסים (למעט השקעות בחברות מוחזקות, בניינים וציוד) והתחייבויות, כלולים במאזן כלהלן:
- אלה במטבע-חוץ או הצמודים אליו, מוצגים לפי השערים היציגים המתפרסמים על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, או לתאריך אחר, בהתאם לתנאי העסקאות.
  - אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן או למדדים אחרים, מוצגים במאזן לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.
  - אלה הצמודים לפי ברירה, מוצגים במאזן לפי התנאים הקובעים ליום המאזן.

### (2) עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות לפי שער החליפין, אשר פורסם על ידי בנק ישראל, שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף באותו יום. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך התקופה לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין בסוף התקופה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום מחדש מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום מחדש של מכשירים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, אשר מוכרים ישירות בהון העצמי.

### (3) פעילות חוץ

- הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף בתאריך המאזן. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.
- (4) להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין היציגים ושיעורי השינויים בהם:

שיעור השינוי בשנת					
2008	2009	2010	2008	2009	2010
מדד המחירים לצרכן (בנקודות):					
3.8	3.9	2.6	106.4	110.6	113.5
בגין חודש המאזן					
4.5	3.8	2.3	106.5	110.6	113.1
הידוע בחודש המאזן					
שער החליפין היציג (בש"ח) לתאריך המאזן של:					
(1.1)	(0.7)	(6.0)	3.802	3.775	3.549
דולר ארה"ב					
(6.4)	2.7	(12.9)	5.297	5.442	4.7379
אירו					

### ה. תרגום דוחות כספיים של שלוחות בחו"ל

עד שנת 1994 סווגו חברות מוחזקות בחו"ל כיחידות אוטונומיות והפרשי התרגום בגין השקעות בחברות אלה כלולים בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי. קרן ההון מתרגום יחידות אוטונומיות שנצברה עד תאריך זה תוכר ברווח והפסד בתקופה בה יוכר הרווח או ההפסד ממימוש ההשקעה בשלוחה בחו"ל. על פי הנחיות המפקח על הבנקים סווגו שלוחות הבנק בחו"ל, החל משנת 1995, כ"זרוע ארוכה". החל משנת 2008, בעקבות ישום תקן 13 (מתוקן) בדבר "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ", והנחיות המפקח על הבנקים, שלוחה בחו"ל של תאגיד בנקאי, שבהתאם לכללים הקודמים סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כזרוע ארוכה, סווגה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

המפקח על הבנקים הבהיר כי, סיווג של שלוחה בנקאית חדשה בחו"ל כשלוחה שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי יהיה מותנה בקבלת אישורו המוקדם.

### 1. שימוש באומדנים

הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו דורשת מהנהלת הבנק לעשות שימוש בהערכות ובאומדנים, אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות והגילוי שנתן לגביהם. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בהפעילה שיקול דעת בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, חוות דעת ומידע מגורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית אשר מושפעת מהשינוי באומדנים.

### 2. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות בנכסים, ומפעילות בהתחייבויות ובהון. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים ובהתחייבויות ובהון מוצגים נטו, למעט תנועה בניירות ערך להשקעה ובנכסים לא כספיים. סעיף המזומנים ושווה המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

### ח. עקרונות האיחוד ויישום שיטת השווי המאזני

1) **עקרונות האיחוד.** חברות הבת הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. השליטה מתקיימת כאשר לבנק קיימת היכולת לקבוע את המדיניות הכספית והתפעולית של הישות בכדי להשיג הטבות ממשאביה ומפעילויותיה. השליטה מתקיימת כאשר הבנק מחזיק, במישרין או בעקיפין, מניות המקנות יותר מ-50% מזכויות הצבעה בחברה הבת והזכויות למינוי מרבית חברי הדירקטוריון שלה, אלא אם כן קיימות נסיבות המונעות בעליל מהחברה האם יישום השליטה בפועל.

2) הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים המבוקרים של הבנק ושל חברות הבת בהן מתקיימת שליטה של הבנק. הדוחות הכספיים של חברות הבת נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. יתרות ועסקות הדדיות בין החברות שאוחדו מבטלות בדוחות הכספיים המאוחדים. לא אוחדו דוחות כספיים של קופות גמל שנוהלו על ידי הבנק או על ידי חברה מאוחדת שלו.

הדוחות הכספיים של הבנק בלבד כוללים את הדוחות הכספיים של חברות נכסים ושירות, בבעלות מלאה של הבנק, אשר מרבית נכסיהן בשימוש הבנק.

3) **השקעות בחברות מוחזקות.** ההשקעות במניות של חברות מוחזקות בבנק (במאחד - השקעות במניות של חברות כלולות), מוצגות על בסיס השווי המאזני בהתאם לדוחות הכספיים של החברות המוחזקות לתאריך המאזן. חברות מוחזקות, מטופלות לפי שיטת השווי המאזני מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו פסקה להתקיים ההשפעה המהותית. חלקו של הבנק בתוצאותיהן הכספיות של חברות כאמור, מוצג נטו, לאחר הפחתת מוניטין.

4) **קביעת מוניטין והפחתתו.** עודף עלות הרכישה של השקעה בחברה מוחזקת על חלקו של הבנק בשווים ההוגן של נכסיה הניתנים לזיהוי (לרבות נכסים בלתי מוחשיים), בניכוי שווין ההוגן של התחייבויותיה הניתנות לזיהוי (לאחר ייחוס מסים) מהווה מוניטין. ייחוס עודף עלות הרכישה לנכס בלתי מוחשי שנרכש, ייעשה רק אם הוא מקיים את הגדרת נכס בלתי מוחשי. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, מוניטין חיובי ושלילי יופחת על פני תקופה של 10 שנים, אלא אם המפקח התיר אחרת. לענין בחינת הצורך בהפרשה לירידת ערך, ר' יח' להלן.

### ט. ניירות ערך

1) ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, לשלושה תיקים כלהלן:

(א) איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב שלבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת, כך שהבנק לא יכסה במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. איגרות החוב מוצגות לפי העלות בתוספת הפרשי הצמדה או הפרשי שער וריבית שנצטברו, וכן מרכיב הנכיון או הפרמיה, שנוצר בעת הרכישה ושטרם הופחת, ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

העברה או מכירה של איגרות חוב מהתיק המוחזק לפדיון מותרת בגין שינוי נסיבות מסויימים, שבהתקיימם המכירה או ההעברה לא ייחשבו כסותרים את מיונה מלכתחילה של איגרת החוב, ובכלל זה ראייה להידרדרות מהותית בכושר הפרעון של המנפיק.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- (ב) ניירות ערך למסחר – ניירות ערך המוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות הערך מוצגים לפי שווי הוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים בגין התאמות לשווי ההוגן, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- (ג) ניירות ערך זמינים למכירה – ניירות ערך אשר לא סווגו בשתי הקטגוריות הקודמות. ניירות ערך הזמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן, למעט מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני אשר נזקפת לדוח רווח והפסד. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מההתאמה לשווי ההוגן, בניכוי השפעת המס, נזקפים ישירות לסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי ומועברים לדוח רווח והפסד בעת מימוש או פדיון.
- (2) עלות ניירות ערך שמומשו נזקפת לדוח רווח והפסד על בסיס "ממוצע נע".
- (3) הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- (4) הכנסות ריבית בגין זכויות מוטב שנרכשו (כגון: מכשירים פיננסיים מגובי נכסים מסוג CMO, CDO, MBS), למעט זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה (high credit quality), מוכרות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית, תוך התאמת שיעור הריבית אשר משמש להכרה בהכנסות ריבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. לעניין זה, זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.
- (5) השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- (6) לעניין הטיפול בעסקאות של העברת נכסים פיננסיים (כגון: עסקאות רכש חוזר, השאלה של ניירות ערך וכו'), ר' טו' להלן. לעניין חישוב שווי הוגן – ר' יא' להלן.
- (7) הבנק וחברות הבת הרלבנטיות בוחנים, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים החלים על תאגידים בנקאיים, אם ירידת ערכם של ניירות ערך הינה בעלת אופי שאינו זמני (Other than temporary).  
הבחינה מבוססת על השיקולים הבאים:
- שיעור ההפסד ביחס לעלות/לעלות המופחתת (תוך בחינת התפתחויות לאחר תאריך המאזן);
  - התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
  - שיעור התשואה לפדיון במקרה של איגרות חוב;
  - דירוג האשראי של הנייר, לרבות שינויים שחלו בדירוגו;
  - במקרה של מניות – אירועים של הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטולה;
  - במקרה של איגרות חוב – אירועים של אי ביצוע תשלומי ריבית תקופתיים בהתאם לתנאי האיגרת, צפי לשינויים בתזרימי המזומנים הצפויים מהאיגרת;
  - ייחוס ירידת הערך לשינוי לרעה במצב המנפיק, או לשינוי במצב השוק בכללותו;
  - הכוונה והיכולת של הבנק או חברת הבת הרלבנטית להחזיק בניירות הערך לתקופת זמן מספקת עד שתחול עליה צפויה בשווי ההוגן של נייר הערך, או עד לפדיונו;
  - מידע רלוונטי בדבר מצבו הפיננסי של המנפיק ושינויים בו, ניתוח אירועים ספציפיים שעשויים להשפיע על פעילותו של המנפיק ורווחיותו וניתוח מצב הענף והמדינה בהם פועל המנפיק.
- הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני לכל הפחות, בכל אחד מהמקרים הבאים:
- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
  - נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, יש כוונה למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
  - איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
  - איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
  - איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
  - נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב – העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זיהר של כל הגורמים הרלבנטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.



## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

### י. מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

הבנק מכיר בכל הנגזרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ומודד אותם לפי שווי הוגן. השווי ההוגן של נגזרים כאמור מוצג, נטו, ב"נכסים אחרים" או ב"התחייבויות אחרות".

השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד או יכלול בהון העצמי כמרכיב של רווח כולל אחר (other comprehensive income), בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר.

השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדירים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.

- החלק האפקטיבי של השינוי בשווי הוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים, מדווח תחילה בהון העצמי (מחוץ לדוח רווח והפסד) כמרכיב של רווח כולל אחר, ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.

- החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל, מוכר מיידית בדוח רווח והפסד. רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף.

בשנת 2010 לא היו נגזרים מגדרים, בהתאם להחלטה לבטל את ייעוד הנגזרים כמגדרים, בתוקף מיום 1 בינואר 2010. לפרטים נוספים ר' ביאור 20 להלן.

### יא. מדידת השווי ההוגן

(א) שווי הוגן הינו הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם (willing parties), כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. הבנק קובע את השווי ההוגן כמפורט להלן:

(1) ניירות ערך - השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר. אומדן השווי ההוגן מתחשב במחירים של נכסים דומים או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה שונות, כמפורט בסעיף (4) להלן.

(2) מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק, וכאשר קיימים מספר שווקים פעילים בהם נסחר המכשיר ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה), כמפורט בסעיף (4) להלן.

(3) מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים - לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, אשראי לציבור ואשראי לממשלה, אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", כיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

(4) קביעת שווי הוגן בשווקים לא פעילים - הבנק מיישם את הבהרה FSP FAS 157-3 (ASC 820), בדבר "קביעת שווי הוגן של נכס פיננסי בשוק לא פעיל". בהתאם לכך, בקביעת שווי הוגן של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נוספים הנסחרים בשוק לא פעיל לעתים נעשה שימוש משמעותי בשיקול דעת, לרבות בחינה האם עסקאות בוצעו בתנאי לחץ וכפיה. באותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירים בשוק פעיל, השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור, בהתבסס על מערכת עצמאית ומתוקפת של הבנק או בהתבסס על הערכות שהתקבלו ממומחים להערכת שווי של מכשירים פיננסיים. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, שערי מטבעות וסטיות תקן, ומתחשבות בהנחות אודות גורמים שונים.

(5) לפרטים נוספים לגבי השיטות וההנחות העיקריות ששמשו לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ר' ביאור 21.

(ב) חברת הבת אי די בי ניו יורק אימצה, בתוקף מיום 1 בינואר 2008, את תקן החשבונאות FAS 159: "The Fair Value" Option for Financial Assets and Financial Liabilities ("חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות") (להלן: "FAS 159").

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

### י. הפרשה לחובות מסופקים

- 1) יתרת ההפרשה לחובות מסופקים כוללת הפרשה ספציפית, הפרשה כללית והפרשה נוספת. ההפרשה לחובות מסופקים בבנק ובחברות מאוחדות בארץ נעשית בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. ההפרשות לחובות מסופקים בחברות המאוחדות הבנקאיות בחו"ל, נקבעות על פי הכללים המקובלים בארצות מושבן.
- 2) ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכה בהתבסס על הערכת הבנק לגבי ההפסדים הצפויים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ-מאזניים, וזאת על בסיס בדיקה ומעקב אחר המצב הפיננסי של החייבים ופעילותם העסקית, מצב הבטחונות, והערכת הסיכונים הקשורים במצבם הפיננסי, אחת לרבעון.
- 3) הכנסות ריבית בגין חוב (או חלק ממנו) שנקבע כמסופק אינן נרשמות מתחילת הרבעון בו נקבע החוב כחוב שאינו נושא הכנסה. עם גביית הריבית נרשמות הכנסות הריבית בסעיף הכנסות מימון אחרות.
- 4) ההפרשה הספציפית בגין הלוואות לדיור שניתנו על ידי בנקים של הקבוצה בארץ חושבה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בהתאם לעומק הפיגור, כאשר שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור.
- 5) ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על בסיס איכות תיק החבויות לפי מאפייני סיכון, כפי שנקבע בהוראות המפקח על הבנקים.
- 6) שיעור יתרת ההפרשה הכללית וההפרשה הנוספת (כולל הפרשה בגין סעיפים חוץ-מאזניים), ביחס לאשראי לציבור של הבנק והחברות המאוחדות שלו בישראל ליום:

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר				
2009	2010	2009	2010	
0.16%	0.19%	0.20%	0.17%	הפרשה כללית
0.13%	0.17%	0.19%	0.20%	הפרשה נוספת

- 7) לפי הוראות המפקח על הבנקים נקבע כי יש לקיים את יתרת ההפרשה הכללית לחובות מסופקים, שנצברה לפי ההוראות הקודמות, בשיעור של 1% מסך החבויות כאמור לעיל ליום 31 בדצמבר 1991 בערכים מותאמים. תיאום ההפרשה הכללית הופסק ביום 1 בינואר 2005 על פי הוראות המפקח על הבנקים.
- 8) ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית אינן מוכרות כהוצאה לצורך מס, ועל פי הוראות המפקח על הבנקים, לא נרשם בגין מס נדחה לקבל.
- 9) חברה מאוחדת בחו"ל עורכת הפרשה כללית לחובות מסופקים, אשר נקבעת על בסיס ביצועי העבר והערכת ההנהלה את התנאים העסקיים והכלכליים, ריכוזיות התיק, איכות האשראי ומגמות של פיגור בתשלום.
- 10) מחיקת חובות אבודים נעשית כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שנוקטו, או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני-גביה, או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.
- 11) לפרטים בדבר הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובת פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", שתיושם בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי הכל מהדוחות ליום 1 בינואר 2011 ואילך, ר' סעיף כז' (3) להלן.

### יג. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- 1) הכנסות והוצאות כלולות על בסיס צבירה. הכנסות מימון על חובות בעייתיים אשר סווגו כחובות שאינם נושאי הכנסה וריבית פיגורים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות, נזקפות לדוח רווח והפסד עם גבייתן.
- 2) במכשירי הון מורכבים, הכוללים תמריץ מובנה לפדיון (step-up), שיעורי הריבית המשמשת בחישוב הוצאות הריבית הינם שיעורי הריבית שבתוקף טרם ה-step-up, בהתבסס על הערכת ההנהלה שהמכשירים ייפדו במועד העלאת הריבית.
- 3) הכנסות מעמלות פרעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפרעון האשראי, או במשך שלוש שנים ממועד הפרעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.
- 4) לעניין ניירות ערך ר' סעיף ט' לעיל; לעניין הפרשה לחובות מסופקים ר' סעיף יב' לעיל; לעניין מכשירים נגזרים ר' סעיף י' לעיל.
- 5) עסקות מכירה וחכירה חוזרת היוצגו בדוחות הכספיים בהתאם לתקן בין-לאומי בחשבונאות מספר 17.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

### יד. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכסים והתחייבויות מקוזזים כאשר קיימת זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז וכוונה לקיזוז במועד הפרעון של העסקאות. כמו כן, פקדונות מיועדים שפרעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאינו לבנוק סיכון להפסד מהאשראי, מקוזזים ומוצגים במאזן בסכום נטו. המרווח מפעילות זו נכלל בסעיף "עמלות תפעוליות".

### טו. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10), "העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות", כפי שתוקן על ידי FAS 166, "העברות ושירות של נכסים פיננסיים" (ASC 860-10) (ר' ס.ק. כו' (2) להלן), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבל הינו ישות שכל יעודה הוא לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים, אשר מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה - כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

לאור האמור, ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת או שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, ניירות ערך שנשאלו או שהושאלו, וכן מכשירים פיננסיים אחרים שהועברו או שהתקבלו על ידי הבנק, בהם הבנק לא איבד שליטה על הנכס המועבר או לא רכש שליטה בנכס שהתקבל, מטופלים כחוב מובטח. כמו כן, על פי הנחיות של המפקח על הבנקים, ניירות ערך מסוימים שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת לבנק ישראל מטופלים כחוב מובטח. מכשירים פיננסיים שהועברו בעסקאות כאמור, נמדדים לפי אותם עקרונות מדידה שיושמו לפני העברתם. כלומר, ניירות הערך כאמור לא נגרעים מהמאזן, וכנגדם מוצג הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות כאמור, נרשמים לפי סכום המזומן שהתקבל על ידי הבנק במסגרת הסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכישה ומכירה חוזרת ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או כהוצאות מימון, בהתאמה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר אם התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות; או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות. חברה בת בחו"ל מבצעת עסקות של מכירת ניירות ערך בתנאי רכישה חוזרת (Repurchase agreements) ושל רכישת ניירות ערך בתנאי מכירה חוזרת. ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בהם לא אבדה השליטה על הנכס המועבר, מטופלים כקבלת חוב מובטח, כך שניירות הערך שנמכרו לא נגרעים מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך וכנגדם, הפיקדון של הבטחת השבתו שועבדו ניירות הערך, מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, מטופלים כהענקת חוב מובטח, כך שניירות הערך שנרכשו מהווים בטחון לחוב ואינם נכללים במאזן. האשראי שניתן מוצג בסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר".

### טז. בניינים וציוד

(1) בניינים וציוד מוצגים לפי העלות, בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפרשה לירידת ערך, אם נערכה. הפחת

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

המותאם מחושב לפי שיטת הפחת השווה בהתאם לתקופת השימוש המשוערת בנכסים. עלות הבניינים כוללת ריבית שהוונה בתקופת ההקמה. בניינים ומקרקעין העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, לפי הנמוך שבהם.

(2) תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות עלויות ישירות של חומרים ושירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות תקורה שלא ניתן לייחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה יוכרו כהוצאה עם התהוותן.

עלויות בתקופת שלב הפיתוח המקדמי ועלויות תפעוליות לאחר שלב פיתוח היישום (גמר מבחני הקבלה) נזקפות לרווח והפסד עם היווצרותן. הוצאות אלה מופחתות החל מהשלמת הפיתוח, על פני תקופת ההנאה הכלכלית מנכסים אלה.

עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כנכס אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של התוכנה, החל מהתקופה בה התוכנה מוכנה לשימוש.

הוצאת פיתוח מערכות הליבה ("פרויקט אופק") מופחתות על פני 7 שנים.

### יז. נכסים לא מוחשיים

מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישת חברות בנות (לרבות רכישת מיעוט) נכלל בסעיף נכסים אחרים. לפירוט לגבי הכרה לראשונה במוניטין – ראה סעיף ח 4 לעיל.

מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. מוניטין בגין השקעות, המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפסד מירידת ערך בגין השקעות כאמור אינו מיוחס לאף נכס, לרבות מוניטין, המהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה.

### יח. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם את תקן חשבונאות מס' 15 (מתוקן) בעניין ירידת ערך נכסים. התקן קובע נהלים שעל תאגיד ליישם כדי להבטיח שהנכסים במאזן המאוחד לא יוצגו בסכום העולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, שהינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו.

התקן חל על כל הנכסים במאזן המאוחד, למעט נכסי מס ונכסים כספיים (פרט לנכסים כספיים שהם השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות בת). כמו כן, קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שחלה ירידה בערכם.

### יט. זכויות עובדים

התחייבויות בגין זכויות עובדים מכוסות בהפרשות מתאימות. לפרטים נוספים ר' ביאור 16 להלן.

חברת הבת אי די בי ניו יורק אימצה, בתוקף מיום 1 בינואר 2008, את EITF 06-04 בנושא "הטיפול החשבונאי בהיבטים של פיצויים נדחים ושל הטבות שלאחר פרישה בהקשר להסדרי ביטוח חיים מסוג Endorsement Split-Dollar". ה-EITF הגיע להסכמה שלצורך הסדר ביטוח חיים מסוג Endorsement Split-Dollar, על המעביד להכיר בהתחייבות להטבות עתידיות, בהתאם ל-FAS 106 (אם במהות קיימת תוכנית הטבות שלאחר פרישה) או בהתאם ל-Opinion 12 (אם ההסדר מהווה במהות הסכם אישי לפיצויים נדחים), הנשען על חוזה מבסס עם העובד.

### כ. תשלום מבוסס מניות

עסקאות תשלום מבוסס מניות, כוללות עסקאות עם עובדים או צדדים אחרים שיש לסלקן במכשירים הוניים, במזומן או בנכסים אחרים. בעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, ההטבה הנוצרת בעת הענקת כתבי האופציה לנושאי המשרה, נרשמת כהוצאת שכר, במקביל לגידול בהון העצמי, בהתאם לשווי ההוגן של האופציות במועד ההענקה (date grant), תוך שימוש במודל Black & Scholes. ההטבה שנוצרת נפרסת לאורך תקופת ההבשלה (vesting period) בהתבסס על הערכת הבנק בדבר מספר האופציות שצפוי שיבשילו. השווי ההוגן של הסכום המגיע לנושאי משרה בגין זכויות לעליית ערך מניות, המסולקות במזומן (אופציות פנטום), נזקף כהוצאה, כנגד גידול מקביל בהתחייבויות, על פני התקופה בה מושגת הזכאות לתשלום. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל מועד דיווח, וכן במועד הסילוק. כל שינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות נזקף כהוצאת שכר לרווח והפסד.

(לפרטים בדבר תוכנית אופציות לנושאי משרה בבנק, ר' ביאור 13 להלן. לפרטים בדבר אופציות פנטום לנושאי משרה בבנק, ר' ביאור 13 לה' (1) ו-ה (4) להלן).

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

### כא. התחייבויות תלויות

הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות נעשה בהתאם להוראות התקן האמריקאי SFAS-5 Accounting for Contingencies וההוראות הנלוות אליו ובהתאם להנחיות והבהרות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראת דיווח לציבור בענין "טיפול חשבונאי בתביעות תלויות". בהערכת התביעות המשפטיות התלויות מתבססות הנהלת הבנק והנהלות חברות הבת על חוות דעת יועציהן המשפטיים, אשר קובעות את ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות תלויות.

התביעות סווגו בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

(1) צפוי (Probable) – ההסתברות מעל ל-70%.

(2) אפשרי (Reasonably Possible) – ההסתברות מעל ל-20% וקטנה או שווה ל-70%.

(3) קלוש (Remote) – ההסתברות קטנה או שווה ל-20%.

בדוחות הכספיים נכללות הפרשות מתאימות בשל תביעות שתחום ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בגינן הוערך כ"צפוי". בהתאם להוראה, רק במקרים נדירים רשאי תאגיד בנקאי לקבוע בדוחות הכספיים שלא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ותביעה שאושרה כייצוגית, וכן בארבעה דוחות כספיים (כולל דוח שנתי אחד) שיפורסמו לאחר שתוגש תביעה עם בקשה להכיר בה כייצוגית, כאשר במנין תקופה זו לא תיכלל תקופה שבה עוכבו ההליכים לפי החלטה של בית המשפט. בביאור 19 הוצגו בנפרד תביעות תלויות אשר לגביהן אין אפשרות של אומדן סביר של החשיפה.

הבנק תאר הליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות הקבוצה. לעניין זה קבע הבנק כי דרך כלל, יתואר הליך משפטי שהסכום הנתבע בו עולה על 0.5% מההון העצמי של הבנק אם לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון ועל 1% מההון העצמי אם סבירות התממשות הסיכון הינה אפשרית, או אם סבירות התממשותו הינה קלושה.

יצויין עוד כי במקרים בהם הבנק הינו אחד מהנתבעים בתיק, והנתבעים לא ייחסו בתביעתם סכום לכל אחד מהנתבעים, הערכת סכום התביעה שרלבנטי לבנק בוצעה, כמיטב היכולת, בשים לב לכך שהתחשבות בסכום הכולל עשויה להטעות ואין היא נכונה בנסיבות העניין, וההערכה אינה מייצגת בהכרח את החלוקה כפי שתיקבע בסופו של דבר בידי בית המשפט.

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, בהתאם להערכות הנהלת הבנק והחברות המאוחדות שלו, בהתבסס על חוות דעת היועצים המשפטיים שלהן.

הבנק חשוף לטענות או תביעות משפטיות שטרם הוגשו (unasserted claims) וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישום. חשיפה זו מובאת לידיעת הבנק במספר דרכים, ובין היתר: באמצעות פניות או תלונות של צדדים שלישיים אל גורמים בבנק. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמך הבנק על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה, את הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש ותשלומים בפשרה ככל שהיה כאלה. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל הניתוח של הטענות לגופן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני שבו מצוי ברור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה.

### כב. מסים על ההכנסה

(1) הבנק והחברות המאוחדות שלו נוקטים בשיטה של ייחוס מסים בשל הפרשים בעיתוי זקיפת הכנסות והוצאות מסוימות לצרכי מס. המסים הנדחים חושבו לפי שיטת "ההתחייבות", בהתאם לשיעורי המס הצפויים בתקופה בה צפוי מימוש המסים הנדחים ועל-פי החוקים הקיימים בתאריך המאזן. מימושם של המסים הנדחים לקבל מותנה בקיום רווחים החייבים במס בעתיד. להערכת הנהלה יהיו מסים נדחים אלה ניתנים למימוש בעתיד.

(2) בדוחות הכספיים נכללה עתודה למסים נדחים בגין אותו חלק של ההתאמה של נכסים לא כספיים בני פחת (למעט בניינים – ר' ביאור 29 יג') שלא יותר בניכוי לצרכי מס.

(3) הרווחים הנצברים של חברות מוחזקות מסוימות עלולים להתחייב במסים נוספים אם וכאשר יחולקו במזומן. לגבי חברות מאוחדות – כאשר חלוקת דיבידנדים לא צפויה בעתיד הנראה לעין – לא נרשמת הפרשה למס. לגבי חברות כלולות – נרשמת הפרשה למס על רווחיהן, באם עשויה להוצר חבות מס נוספת בגין חלוקת דיבידנדים.

(4) הרווח ממימוש בעתיד של ההשקעות במניות בחברות מוחזקות עלול להתחייב במס נוסף. ההפרשה למסים נדחים אינה כוללת מסים בגין מימוש החזקות בחברות מוחזקות, כל עוד מתקיימת ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעה.

(5) ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

6) נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין זכות מועברת לקיזוז מס מוכר בספרים במקרים שמימוש המס האמור בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק. נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים יוכר כאשר קרוב לוודאי (probable) שיווצר לגביהם חיטון במס בעת ההיפוך. יצירה של נכסי מיסים נדחים נטו לא תעלה על המיסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים, בהם מימוש המס בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק.

### כג. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, החלוקה למגזרים ומתכונת הדיווח המתייחסת, נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. לפרטים נוספים, ר' ביאור 31 להלן.

### כד. הפחתת הוצאות נדחות

הוצאות הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, מופחתות באופן יחסי ליתרת הקרן.

### כה. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, הכוללות, כתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

### כו. יישום לראשונה של כללי חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

#### (1) אימוץ ההיררכיה החדשה ביישום תקינה חשבונאית אמריקאית

ביום 1 ביולי 2009, ביצע המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (FASB) שינוי בארגון התקינה החשבונאית, וזאת במסגרת תקן חשבונאות אמריקאי מספר 168, בדבר "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים" (כיום ASC 105, כללי חשבונאות מקובלים) שפורסם על ידי ה-FASB. התקן קבע את ה-FASB Accounting Standards Codification (ASC) כמקור בלעדי של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב, אשר יחולו על תאגידים מדווחים שאינם גופים ממשלתיים (US GAAP nongovernmental), למעט ההנחיות של רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC). לפיכך, כל הכללים שלא אומצו כאמור לעיל וכן הכללים שמקורם אינו בהנחיות של ה-SEC, לא נכללו בקודיפיקציה והפכו לכללים לא מחייבים. בעקבות הקודיפיקציה, המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות לא יפרסם עוד תקנים (SFAS), ניירות עמדה (FASB Staff Positions) או הבהרות והנחיות לנושאים ספציפיים (EITF Abstracts), אלא יפרסם את "עדכוני התקינה החשבונאית" (ASU - Accounting Standards Updates), אשר יעדנו את הקודיפיקציה.

בהתאם לעדכון סעיף ההגדרות בהוראות הדיווח לציבור, שנקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת שווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים", אשר פורסם ביום 31 בדצמבר 2009, אימץ הבנק את ההיררכיה החדשה האמורה החל מיום 1 בינואר 2010. יצוין כי בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מספר 168, כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא בגדר "כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב" (כמשמעות מונח זה בהוראות הדיווח לציבור) והיא תחייב את התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בנושאים של יישום כללי חשבונאות אמריקאיים שאומצו או אשר יאומצו בעתיד במסגרת הוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

ליישום הקודיפיקציה לא היתה השפעה על כללי החשבונאות שחלים על הבנקים, אלא רק לאופן בו הבנקים יאזכרו כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב.

(2) בחודש יוני 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS-166 בדבר "העברות ושירות של נכסים פיננסיים" (תיקון ל-FAS-140 ASC 860). FAS-166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגרירת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (retained interests) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגור משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization).

במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS-167, בדבר "תיקונים לפרשנות 46 מתוקנת" (FIN 46(R) – "איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות" (ASC 810)), המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46(R) (ASC 810) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות. FAS-167 מחייב לבחון, במועד יישום התקן לראשונה ביום 1 בינואר 2010, חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE), מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs), משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי") נדרש ליישם את הכללים שנקבעו ב-FAS-166 ו-FAS-167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם, מיום 1 בינואר 2010 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו מיום 1 בינואר 2010 ואילך;
- לבחון מיום 1 בינואר 2010 ואילך האם נדרש לאחד בהתאם ל-FAS-167 ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).

כמו כן, תאגיד בנקאי רשאי לא לתת גילוי למספרי השוואה לשנת 2009, לגבי דרישות גילוי שנוספו לראשונה בשל החוזר האמור. השפעת היישום לראשונה של FAS-166 ו-FAS-167 אינה מהותית.

### (3) עדכון תקינה חשבונאית בדבר נגזרי אשראי

בחודש ינואר 2010 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-11 בדבר החרגה מתחולת תקן חשבונאות אמריקאי (ASC 815-15) FAS 133 לגבי נגזרי אשראי משובצים, אשר כולל הנחיות לגבי הקביעה האם מאפיינים של נגזרי אשראי משובצים במכשירים פיננסיים, מחייבים טיפול חשבונאי של הפרדת הנגזר המשובץ. עדכון זה נועד להבהיר כי רק ריכוז של סיכון אשראי במתכונת של נחיתות של זכויות על פי מכשיר פיננסי אחד ביחס לאחר לא ייחשבו כנגזר משובץ. כמו כן, העדכון כולל הנחיות בנוגע להערכה האם נגזר האשראי המשובץ מקיים את הקריטריון "קשור באופן ברור והדוק" (clearly and closely related). לאור ההבהרות שבעדכון, המצבים הבאים לא ייחשבו ככשירים להחרגה מתחולת (ASC 815-15) FAS 133 וידרשו טיפול חשבונאי נפרד בהתאם לתקן או טיפול בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (ASC 815-15) FAS 155:

- נגזר אשראי משובץ אשר חושף את המחזיק ברצועה (tranche) לתשלומים עתידיים אפשריים לא ייחשב כקשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח;
- אם במבנה איגוח התווסף סיכון אשראי חדש לזכויות מוטב, באמצעות CDS שנכתב, אזי נגזר האשראי המשובץ יחשב כלא קשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח.
- תחילת העדכון בדוחות הכספיים לתקופת הביניים הראשונה המתחילה לאחר 15 ביוני 2010. אימוץ מוקדם אפשרי ברבעון הראשון שלאחר פרסום העדכון.
- השפעת היישום לראשונה של ASU 2010-11 אינה מהותית.

**כז. גילוי ההשפעה של כללים חדשים בתקופה שלפני יישומם.** להלן יובאו פרטים אודות ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים ושל הוראות חדשות של המפקח על הבנקים.

**(1) תקן חשבונאות מס' 29.** בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן: "התקן").

בהתאם להוראות התקן, תאגידים שחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חל עליהם ומחוייבים לדווח על פי תקנות שהותקנו מכח חוק זה, יחוייבו לערוך את דוחותיהם הכספיים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים החל בדוחות הכספיים לתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2008 ואילך.

האמור אינו חל על תאגידים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בעניין "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך יידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שיימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים;
- בנושאים שהם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תיקבע בהתחשב בלוח הזמנים שייקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת תהליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים ישמור הפיקוח על סמכותו לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישת רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח, הוראות הקשורות לבקרה פנימית על דיווח כספי והוראות הקשורות לביקורת של רואי החשבון.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS, כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

**אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים.** ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים, לפיו אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בנוסף, בחודש יולי 2010 פורסם נוסח משולב של הוראות הדיווח לציבור במסגרתו עודכנו ההוראות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים שאומצו במסגרת החוזר מיום 31 בדצמבר 2009 וכן ההוראות לאימוץ קבוצה נוספת של תקני דיווח כספי בינלאומיים. יצוין כי ישנם תקני דיווח כספי בינלאומיים נוספים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור. בהתאם לנוסח המשולב של ההוראה אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושאים המפורטים להלן:

1. IFRS 2, בנושא, "תשלום מבוסס מניות";
2. IFRS 3 (2008) בנושא, "צירופי עסקים";
3. IFRS 5, בנושא, "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו";
4. IAS 8, בנושא "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות";
5. IAS 10, בנושא "אירועים לאחר תקופת הדיווח";
6. IAS 16, בנושא "רכוש קבוע";
7. IAS 17, בנושא "חכירות";
8. IAS 20, בנושא "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי";
9. IAS 21, בנושא "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ";
10. IAS 27 (2008) בנושא "דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים";
11. IAS 28, בנושא, "השקעות בחברות כלולות";
12. IAS 29, בנושא, "דיווח כספי בכללות היפר-אינפלציונית";
13. IAS 31, בנושא, "זכויות בעסקאות משותפות";
14. IAS 33, בנושא, "רווח למניה";
15. IAS 34, בנושא, "דיווח כספי לתקופות ביניים";
16. IAS 36, בנושא, "ירידת ערך נכסים";
17. IAS 38, בנושא, "נכסים בלתי מוחשיים";
18. IAS 40, בנושא, "נדל"ן להשקעה";

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח. גישה זו נועדה לספק רמת ודאות גבוהה יותר בדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, תוך שמירה על רמה גבוהה של עקביות בדיווחים של תאגידים בנקאיים;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על אותם נושאים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן האחר וההנחיות המתייחסות של הפיקוח על הבנקים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח לציבור ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

בעקרונות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר הובהר כי בכל נושא מהותי הקשור לדיווח כספי, ובפרט בכל מקום שבו נדרשות הבהרות לגבי ההפניות והעמדות בהוראות הדיווח לציבור בנושא התקנים הבינלאומיים, יש לפנות לפיקוח על הבנקים. כמו כן, במקומות שבהם התקן הבינלאומי אינו שונה מהותית מכללי החשבונאות שחלו קודם לכן, יש לבחון האם ניתן להצדיק החלטה לפיה ראוי



## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לשנות את הטיפול החשבונאי בשל יישום התקן הבינלאומי בלבד. תאגידים בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRS) שמתייחסות ליישום תקנים אלה, החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. בעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי לפי הוראות החוזר, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. מיום 1 בינואר 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר, בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, בהתאם לעקרונות האימוץ שפורטו בחוזר ובהתאם להבהרות של הפיקוח על הבנקים.

בהוראות המעבר לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר, צוין כי עם יישום תקן דיווח כספי בינלאומי בנושא מסוים, במידה ולפי הוראות המעבר של התקן נדרש ליישמו על עסקאות קיימות, תאגיד בנקאי יבדוק מהו הטיפול החשבונאי המתאים בהתאם לתקן בכל העסקאות הקיימות המטופלות לפי תקן זה. במצבים שבהם תאגיד בנקאי הגיע למסקנה לפיה ראוי לשנות באופן מהותי טיפול חשבונאי שיישם בעבר לגבי נושא מסוים, עליו לבחון היטב האם מתקיימים התנאים המצדיקים שינוי בטיפול החשבונאי או האם נדרש לטפל בשינוי כתיקון של טעות. יש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית במקרה של ספק, ובכל מקרה שבו הוחלט על תיקון של טעות.

**הקלות ביישום.** כיוון שאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים נעשה במהלך דו-שלבי, התאגידים הבנקאיים בישראל אינם יכולים לאמץ את תקן דיווח כספי בינלאומי 1 (להלן: "תקן 1"), שעניינו "אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומי", על ההקלות שניתנו בו.

הפיקוח על הבנקים פרסם הבהרות בעניין אופן היישום לראשונה של מספר תקנים, כלהלן:

א. תקן דיווח כספי בינלאומי 3 (להלן: "תקן 3") בדבר צירופי עסקים:

1. יישום לראשונה של התקן בדוחות הכספיים ליום 1 בינואר 2011 – תאגיד בנקאי רשאי לא ליישם למפרע את התקן על צירופי עסקים והשקעות בחברות כלולות שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2010. תאגיד בנקאי שבחר לפעול כאמור, יישם את ההנחיות שנקבעו בענין זה בתקן 1.

2. טיפול בירידת ערך של מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים והשקעות בחברות כלולות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 ובדוחות מאוחרים יותר – תאגיד בנקאי אשר פועל בהתאם להקלה שצוינה בסעיף 1 לעיל, נדרש לבצע בדוחות הכספיים לשנת 2010 בדיקה מתועדת של ירידת ערך ליום 31 בדצמבר 2010, שתעמוד בכללים שנקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 36 "ירידת ערך נכסים" ובתקן חשבונאות בינלאומי 28 "השקעות בחברות כלולות", לפי העניין, של הנכסים הבאים: כל מוניטין, כל נכס בלתי מוחשי שנוצר בצירופי עסקים, אם קיים, כל חברה כלולה שהשקעה בה כוללת סכום המיוחס למוניטין או לנכס בלתי מוחשי שנוצר ברכישת ההשקעה. ביצוע הבדיקה כאמור נדרש גם אם ליום 31 בדצמבר 2010 לא קיימים סימנים לירידת ערך של הנכסים כאמור. הפסד לירידת ערך שהתברר בבדיקה האמורה יירשם בדוח רווח והפסד לשנת 2010.

ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 28 (להלן: "תקן 28") בדבר "השקעות בחברות כלולות":

למרות האמור בתקן 28, תאגיד בנקאי רשאי, משיקולים פרקטיים, לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית, המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי, שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית, אשר עורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים, הנדרשים כדי שהמדיניות החשבונאית של החברה הכלולה בנושאים אלה תהיה תואמת לזו של התאגיד הבנקאי. תאגיד בנקאי הפועל לפי סעיף זה ייתן לכך גילוי. הפיקוח ישקול מחדש את עמדתו בנושא זה כאשר תקני הדיווח הכספי יאומצו במלואם בהוראות הדיווח לציבור.

ג. תקן דיווח כספי בינלאומי 21 (להלן: "תקן 21") בדבר "השפעת השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ":

הפיקוח הבהיר כי תאגיד בנקאי רשאי להחליט לצבור הפרשי תרגום בגין פעילות חוץ החל ממועד המעבר ואילך.

**היבטים מסויימים ביישום על ידי הבנק.** הבנק בחר לאמץ את תקן 3 בהקלות שקבע המפקח, כמפורט לעיל, וביצע את הבדיקות הנדרשות, כמפורט בסעיף א 2 לעיל.

**השפעת אימוץ תקני IFRS מסויימים.** להלן הסבר בנוגע להשפעות אימוץ תקני IFRS מסויימים, שאומצו בתוקף מיום 1 בינואר 2011:

א. IFRS 3 (2008), "צירופי עסקים" – כאמור, הבנק בחר ליישם את התקן בדרך של מכאן ולהבא, החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. לאור האמור, לא צפויה להיות השפעה כתוצאה מיישום IFRS 3 (2008) לראשונה. יצוין כי בהתאם לתקן, מוניטין שנרכש בצירוף עסקים יימדד לפי עלותו, בניכוי הפסדים מירידת ערך. בהתאם, הבנק יפסיק להפחית מוניטין שנרכש לפני מועד המעבר.

ב. IFRS 5, "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו" – בכללי החשבונאות המקובלים בישראל, כפי שאומצו בהוראות המפקח על הבנקים, לא קיימות הנחיות ספציפיות למדידת נכסים המוחזקים למכירה. בהתאם לתקינה הבינלאומית, כפי שאומצה

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בהוראות הדיווח לציבור, נכסים לא שוטפים וקבוצות מימוש שעומדים בקריטריונים שנקבעו בתקן, למעט נכסים שנתפסו כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, ימדדו על פי הנמוך מבין ערכם בספרים או שוויים ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בנוסף, על פי ה-IFRS לא נכלל פחת בגין נכסים אלו מהמועד שבו סווגו כמוחזקים למכירה. יישום התקן הינו בדרך של מכאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011.

ג. IAS 21, "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ" – קרן הון בחובה מהפרשי תרגום בסך 231 מיליוני ש"ח, שנצברה עד שנת 1994 בגין שלוחות בנקאיות בחו"ל שסווגו בעבר כיחידות אוטונומיות, תסווג במועד המעבר ליתרת העודפים. החל ממועד זה, הפרשי שער חליפין של מטבע חוץ בגין שלוחות שמטבע הפעילות שלהם שונה משקל ייזקפו לקרן הון מהפרשי תרגום.

ד. שינוי סיווג זכויות המיעוט – על פי הוראות הדיווח לציבור, זכויות המיעוט מסווגות כיום בסעיף נפרד בין ההתחייבויות לזמן ארוך לבין ההון העצמי. בהתאם לתקני IFRS זכויות מיעוט בחברות מאוחדות תסווגנה כרכיב נפרד בהון העצמי של הבנק. כתוצאה מהמיון האמור, יגדל ההון העצמי של הבנק בסכום זכויות המיעוט. יובהר עם זאת, כי בבסיס ההון של הבנק לא יחול שינוי, שכן זכויות המיעוט נכללות בו כבר היום.

הבנק השלים את היערכותו לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. היישום לראשונה של התקנים האמורים ישתקף בדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרס 2011. להערכת הבנק, ליישום התקנים לא תהיה השפעה מהותית.

**(2) תקן חשבונאות מס' 23.** בחודש דצמבר 2006 פירסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 23 "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה". התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות כספיים), התשנ"ו-1996, אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבינדנד ולכן יקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי, שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כלהלן: (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה או, לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; (2) נטילת התחייבות של ישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; ו- (3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

התקן חל על עסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה שיבוצעו לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה לבעל השליטה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת התקן, ממועד תחולתו.

בחודש מאי 2008 הופץ מכתב המפקח על הבנקים בו צויין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידי בנקאיים וחברות כרטסי אשראי בעניין הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. על פי המכתב, בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי לבין בעל השליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו, יחולו הכללים הבאים: (1) תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים; (2) בהעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, יישמו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידי בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים; (3) בהעדר התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב יישם החלק המתייחס בתקן 23, בתנאי שאינו סותר את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים ואת הכללים המקובלים בארה"ב כאמור לעיל.

למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

**(3) הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי."** ביום 31 בדצמבר 2007 פירסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה המקורית"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידי הבנקאים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

בהמשך להוראה המקורית, פרסם המפקח על הבנקים, ביום 18 בפברואר 2010, עדכון להוראה המקורית.

ביום 21 בפברואר 2010 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בדבר "דיווח על ההשפעה של ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

אשראי". במכתב נדרשים התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לדווח לפיקוח נתונים מאזניים מסויימים בהנחה שההוראה הייתה מיושמת במועדי הדיווח וזאת במסגרת דיווחים בתדירות רבעונית, לימים 31 בדצמבר 2009, 31 במרס 2010, 30 ביוני 2010 ו-30 בספטמבר 2010. ביום 18 בפברואר 2010 פורסמו תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות השינוי בהוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים. עיקרי התיקונים:

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב", יבוטלו סעיפים מסויימים אשר נוגעים להיבטים חשבונאיים של סיווג חשבונות מסויימים כבעייתיים, ולהכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.
  - בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" תוקנה ההתייחסות למאפיין סיכון "חובות בעייתיים" תוך התאמה להגדרות ולמונחים הכלולים בהוראה "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מאפיין הסיכון שונה ל"סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת" ותחתיו הוגדרו שלושה סוגי סיכון אשראי (בהשוואה לארבעה לפני התיקון): "סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", "סיכון אשראי נחות" ו-"סיכון אשראי פגום". כמו כן, שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים עודכנו והיו כלהלן:
- |                             |   |    |
|-----------------------------|---|----|
| סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת" | - | 1% |
| סיכון אשראי "נחות"          | - | 2% |
| סיכון אשראי "פגום"          | - | 4% |

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 בדבר "יחס הון מזערי" הובהר חישוב נכסי הסיכון המאזניים והחוץ מאזניים כך שיוצגו לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, הפרשות פרטניות וקבוצתיות ובתוספת הפרשה כללית לחובות מסופקים, הנכלל בהון המשני.
- הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2011, בהתאם להוראת המעבר וההנחיות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. ר' להלן בביאור 1 א', בו מובאים נתוני פרופורמה בדבר השפעת ההוראה החדשה על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, אילו ההוראה היתה מיושמת באותו מועד. כן מפורטת בביאור 1 א' המדיניות החשבונאית שיושמה בהכנת ביאור הפרופורמה.

### (4) הפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור

ביום 27 בדצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה, לפיה הפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור הנפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים תחושב לפי שיטת "עומק הפיגור" בלבד. הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים הפרשה לחובות מסופקים בגין לא תחושב בשיטת "עומק הפיגור" אלא באמצעים אלטרנטיביים. ההוראה תיושם החל מיום 1 בינואר 2011. התאמות המעבר מיישום החוזר לראשונה תיזקפנה ישירות בסעיף עודפים בהון העצמי. השפעת הישום לראשונה בבנק דיסקונט למשכנתאות ובבנק מרכנתיל דיסקונט ליום 31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) הסתכמה בסך של 12.3 מיליון ש"ח.

### (5) מדידת שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן

ביום 31 בדצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "מדידות שווי הוגן, חלופת השווי ההוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסויימים" (להלן: "החוזר"). החוזר מאמץ, בין היתר, את:

- (א) תקן חשבונאות אמריקאי 157, בדבר "מדידות שווי הוגן" (להלן: "FAS 157");
- (ב) תקן חשבונאות אמריקאי 159, בדבר "חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות" (להלן: "FAS 159");

### (א) FAS 157 (ASC 820-10) – מדידת שווי הוגן

FAS 157 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע זמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים;
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים;
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם לא נצפים.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כמו כן, FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 810-10) יחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן יחליף את ההנחיות של EITF 02-3 (ASC 815-10), "סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באנגריה ופעילויות ניהול סיכונים", האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, FAS 157 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע יכול את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא יהיה מוגבל לסיכון זה בלבד.

FAS 157 (ASC 820-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך ויאומץ לראשונה במתכונת מוגבלת של יישום למפרע. לאור זאת, FAS 157 ייושם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני היישום לראשונה של FAS 157, באופן המפורט להלן:

- פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל, שבמדידת שווי ההוגן נעשה שימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor);
- מכשירים פיננסיים ששווי ההוגן נמדד במועד ההכרה לראשונה על פי חלק א ו' להוראות הדיווח לציבור, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם להנחיות בהערת שוליים 3 של EITF 02-3;
- מכשירים פיננסיים מעורבים ששווי ההוגן נמדד במועד ההכרה לראשונה, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם לחלק א' להוראות הדיווח לציבור.

להערכת הבנק, ליישום התקן לא תהיה השפעה מהותית.

דרישות הגילוי החדשות, לרבות הגילוי הנדרש בדוחות שנתיים בלבד, ייושמו החל מהרבעון הראשון של שנת 2011, ללא חובת יישום של דרישות גילוי אלה על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני היישום לראשונה של FAS 157 (ASC 820-10).

בנוסף, בהתאם להוראות המעבר לשנת 2011, נקבעו הנחיות ספציפיות בנוגע לנתונים שימשו בחישוב השווי ההוגן של מכשירים נגזרים. כמו כן, נקבע כי בדוחות כספיים רבעוניים ושנתיים בשנת 2011, תאגיד בנקאי אינו נדרש להשתמש במודלים מורכבים הכוללים תרחישים שונים של חשיפה פוטנציאלית כדי למדוד את רכיב סיכון האשראי שנכלל בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים. בהתאם להוראות המעבר האמורות ובהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, הבנק יישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 בהתאמות מסוימות בנוגע לאופן החישוב של מרכיב סיכון האשראי בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

בחודש ינואר 2010, ה-FASB פרסם עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-06, "שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן". העדכון דורש גילוי לסכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך, וכן הכללת הסברים למעברים כאמור. בנוסף, נדרש גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. דרישות הגילוי כאמור יחולו על דוחות כספיים רבעוניים ושנתיים של תאגידים בנקאיים לתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2011 ואילך. הבנק נערך ליישום דרישות הגילוי הנוספות כאמור במסגרת פרויקט ההיערכות ליישום תקן חשבונאות אמריקאי FAS 157 (ASC 820-10).

### (ב) תקן חשבונאות אמריקאי 159 – (ASC 825-20) חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

מטרת FAS 159 הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים אשר נובעת ממדידה של נכסים מגודרים והתחייבויות מגודרות ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.

FAS 159 (ASC 825-20) יאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי ההוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, FAS 159 (ASC 825-20) קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בחוזר הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מפיקוח על הבנקים.

FAS 159 (ASC 825-20) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מוקדם אסורים.

## 1. עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- הוראות המעבר של המפקח על הבנקים מתייחסות ליישום לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה וכן לניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון באופן הבא:
- יישום על פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה – תאגיד בנקאי ראשי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. כמו כן, תאגיד בנקאי הבוחר בחלופת השווי ההוגן לפריטים הקיימים במועד התחילה, יכלול גילויים נרחבים כנדרש בחוזר בדוח הכספי השנתי ובדוחות הכספיים ביניים הראשונים שלו לשנת 2011.
  - ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון – ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון, המוחזקים במועד התחילה, כשירים לחלופת השווי ההוגן באותו מועד. אם חלופת השווי ההוגן נבחרת עבור נייר ערך כלשהו מבין ניירות ערך אלה במועד התחילה, רווחים והפסדים צבורים שטרם מומשו במועד זה ייכללו בהתאמה בגין השפעה מצטברת, ונייר הערך האמור ידווח ממועד זה כנייר ערך למסחר. כמו כן, יינתן גילוי נפרד לסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו ששווה מחדש מרווח כולל אחר מצטבר ולסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שלא הוכרו קודם לכן. הבחירה בעת האימוץ לראשונה, בחלופת השווי ההוגן עבור נייר ערך קיים המוחזק לפדיון לא תגרום להטלת ספק בכוונה של תאגיד בנקאי להחזיק בעתיד באגרות חוב אחרות עד לפדיון. הבנק בחר לא ליישם את התקן בשלב זה.

### 1א. השפעת ההוראה בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים" ליום 31 בדצמבר 2010 (פרופורמה)

#### א. כללי

ביום 18 בפברואר 2010, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007, בדבר: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" וביום 27 בדצמבר 2010 פרסם הפיקוח תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 בדבר "טיפול בחובות בעייתיים" (להלן ביחד: "ההוראה"), שתיושם בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים החל מיום 1 בינואר 2011, ואילך. ביום 18 בינואר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה מעבר, לפיה נדרשים התאגידי הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2010, ביאור "פרופורמה", שיכלול מידע, כדלקמן:

(א) ההשפעה (פרופורמה) של אימוץ לראשונה של ההוראה ביום 1 בינואר 2011, על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, במידה וההוראה היתה מיושמת לראשונה ביום 31 בדצמבר 2010 – ר' סעיף ג' להלן.

(ב) המדיניות החשבונאית לפיה נערך ביאור הפרופורמה – ר' סעיף ב' להלן.

פיתוח החלקים העיקריים של מערכת המידע הייעודית הושלם רק בחודש דצמבר 2010. בחודש דצמבר 2010 נעשתה הפקה ראשונית של נתונים, בהתייחס לנתונים ליום 30 בספטמבר 2010, במסגרת הכנת אופן ראשוני של השפעת יישום ההוראה על הבנק לשם דיווח לפיקוח. בחודש ינואר 2011 הושלמה הטמעת המערכת. בחודש פברואר 2011 בוצעו תיקונים ושיפורים שונים במערכת ויכול ויידרשו שיפורים נוספים גם בחודשים הקרובים.

יצוין בהקשר זה, כי גם שלטונות המס טרם גיבשו עד כה הנחיות – הן לגבי סוגי הפרשות שיוכרו לצרכי מס, והן לגבי המועד שבו ניתן יהיה לתבוע הוצאות אלו.

לפיכך, הנתונים שבביאור הפרופורמה מבוססים גם על אומדנים ושיקול דעת בנושאים שונים, על בסיס המידע שעמד בפני הנהלת הבנק, שלדעת הנהלה נדרשו לצורך עריכת ביאור זה.

להערכת הנהלה, הנתונים שנכללו בביאור הפרופורמה משקפים באופן נאות את המידע שיש לכלול בביאור זה. עם זאת, לאור האמור לעיל, ייתכן כי הנתונים שיחושבו בפועל בעת יישומה לראשונה של ההוראה, ליום 1 בינואר 2011, וייכללו בדוחות הכספיים ביניים של הבנק ליום 31 במרס 2011, אשר ייתפרסמו לקראת סוף חודש מאי 2011, יהיו שונים מאלו שנכללו בביאור הפרופורמה שלהלן.

יצוין עוד כי העקרונות שבבסיס ההוראה החדשה מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הקיימות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו והם חייבו את הנהלת הבנק, בין היתר, לגבש מתודולוגיה בנושאים שונים, תוך שימוש בהנחות, אומדנים ושיקול דעת. בעתיד, לאחר שהמידע המופק יילמד ויונתח לאורך זמן, במקביל להשלמת מהלכי ההטמעה ושינויי התוכנה, ייתכן שיחולו שינויים מסוימים במתודולוגיה, בהנחות ובאומדנים האמורים.

## 1. השפעת ההוראה בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים" ליום 31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (המשך)

### ב. עיקרי המדיניות החשבונאית (פרופורמה)

להלן פרטים בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, שתיושם על ידי הבנק, בגין נושאים מסוימים שנכללו בהוראה, בדוחות הכספיים לתקופה שמיום 1 בינואר 2011, ואילך, ואשר שימשו, לפי הענין, בהכנת ביאור הפרופורמה.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים תערך באחד משני מסלולים: "הפרשה על בסיס קבוצתי" או "הפרשה על בסיס פרטני".

#### (1) חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס קבוצתי

ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות קטנים והומוגניים מוערכים על בסיס קבוצתי. אוכלוסיית חובות אלו כוללת את כלל ההלוואות לדיר, שההפרשה להפסדי אשראי בגינם מחושבת לפי שיטת "עומק הפיגור", וחובות אחרים שיתרתם החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח. (בחברה מאוחדת נמוך מ-50 אלף ש"ח). כמו כן, תחושב הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנה על בסיס פרטני (ר' להלן) והם לא סווגו כ"פגומים".

#### (2) חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס פרטני

חובות אלו כוללים חבויות שיתרתן החוזית עולה על 1 מיליון ש"ח (בחברה מאוחדת מעל 50 אלף ש"ח; בחברת כרטיסי אשראי מאוחדת, בגין חובות בשל כרטיסי אשראי מעל 500 אלף ש"ח ואשראי לבתי עסק בכל סכום), למעט הלוואות לדיר שההפרשה להפסדי אשראי בגינם מחושבת לפי שיטת "עומק הפיגור", וכן "חובות בעייתיים בארגון מחדש".

#### (3) חובות פגומים

##### - סיווג

- החובות שסווגו כ"פגומים", כוללים את סוגי החובות הבעייתיים הבאים:
- כל החובות הבעייתיים שאורגנו מחדש.
- חובות שנבדקו על בסיס פרטני: חובות שתקופת הפיגור בגינם עולה על 90 יום (למעט "חובות שמובטחים היטב ונמצאים בתהליך גביה" - כהגדרתם בהוראה), חובות שבחשבון העובר ושב שלהם לא נזקפו בתקופה של 240 יום תקבולים בהיקף שאינו נופל מיתרת החוב הממוצעת שלהם, חובות שחורגים ברציפות ממסגרת האשראי שאושרה להם - במשך תקופה העולה על 90 יום וכן חובות בטיפול משפטי (לרבות הקפאת הליכים, כינוס נכסים ופשיטת רגל).
- כל חוב אחר שנבדק על בסיס פרטני ולהערכת הבנק לא ניתן יהיה לגבות מהחייב את כל הסכומים המגיעים ממנו, לפי התנאים החוזיים של החוב.

##### - צבירת ריבית

- הכללים שמיישם הבנק בנושא צבירת ריבית בגין "חובות פגומים", כוללים:
- הפסקת צבירת הכנסות ריבית בגין "חובות פגומים" - החל ממועד סיווגם כ"פגומים".
- ריבית שנצברה על "חוב פגום", עד לתחילת התקופה בה סווג כ"פגום" וטרם נגבתה, תימחק חשבונאית.
- על אף האמור לעיל, הבנק ימשיך לצבור ריבית בגין "חובות בעייתיים שאורגנו מחדש", כאשר החוב משולם לפי תנאי ההסדר והצפי לפרעון האשראי נתמך בהערכת אשראי מבוססת;
- בחברת כרטיסי אשראי מאוחדת - הפסקת צבירת ריבית החל מפיגור של 90 יום ומעלה, בגין כל סוגי האשראי.

#### (4) מחיקות חשבונאיות

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה, הבנק מבחין בין שני סוגי מחיקות חשבונאיות, כלהלן:

##### - מחיקה של חובות שנבחנו על בסיס פרטני וסווגו כפגומים

- חובות שנבחנו פרטנית וסווגו כפגומים ואשר נחשבים לבלתי ניתנים לגביה, או בעלי ערך נמוך, שהותרתם כנכס אינם מוצדקת, או שהיא כרוכה במאמצים ארוכי טווח, יימחקו חשבונאית. בהקשר לכך, נקבעו כללים למחיקת חובות פגומים, על פי המאפיינים הבאים:
- חוב פגום "שגבייתו מותנית בבטחון" - יימחק חשבונאית חלק החוב העודף על ההערכה האופטימית של השווי ההוגן של הבטחון.
- חוב בעייתי שאורגן מחדש - יימחק סכום "היתור המותנה" שנכלל בהסדר החוב.
- חוב פגום אחר - יתרת החוב העודפת על סכומי התקבולים הצפויים מהחייב - תימחק חשבונאית, אלא אם קיימות בידי הבנק ראיות שצפויה גביה נוספת מהחייב ובתנאי שקיימת וודאות לגבי ההפסד שייגרם לבנק. ככלל, לא תדחה מחיקה חשבונאית בגין אי וודאות לגבי היקף ההפסד שייגרם לבנק, לאחר שחלפו שנתיים ממועד סיווג החוב כפגום.

## 1.א. השפעת ההוראה בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים" ליום 31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (המשך)

### - מחיקת חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס קבוצתי

- מחיקת חובות אלו נערכת על בסיס הכללים ומאפייני החוב הבאים:
- חוב שאינו מובטח בדירת מגורים – יימחק החלק העודף על בטוחות פיננסיות בחלוף 150 יום מתחילת הפיגור בחוב.
- חוב מובטח בדירת מגורים – יימחק חלק החוב העודף על השווי ההוגן של דירת המגורים, בחלוף 180 יום מתחילת הפיגור בחוב.
- חובות של יחידים או תאגידיים בפשיטת רגל או כינוס נכסים – יימחק חלק החוב העודף על שווי הבטוחות שבידי הבנק, ובתנאי שגביית הבטוחות צפויה, לאחר שחלפו 60 יום ממועד צו הכינוס או מיום מתן צו הפירוק, לפי העניין.
- חוב שנוצר במרמה – יימחק חשבונאית חלק החוב העודף על בטחון שבידי הבנק, בתנאי שתפיסת הבטחון החלה והינה מובטחת, לא יאוחר מחלוף 90 יום מתחילת הפיגור בחוב.

### (5) הפרשות להפסדי אשראי

ההפרשה להפסדי אשראי משקפת את הערכת הבנק לגבי הפסדי אשראי הגלומים בתיק הנכסים שלו. בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראה, נחלקים כללי המדידה של ההפרשות והפסדי אשראי לשתי קבוצות, כלהלן:

### - חובות שההפרשות להפסדי אשראי בגינם מחושבות על בסיס פרטני

- ההפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלה, מחושבות בהתבסס על תיעוד הולם באחת מהשיטות הבאות:
- עבור חובות פגומים המובטחים בבטחון – ההפרשה להפסדי אשראי מהווה את הפער שבין יתרת החוב הרשומה של החוב הפגום, לשווי ההוגן של הבטוחות, נטו, לאחר הוצאות מכירה.
- עבור חובות פגומים אחרים – יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מהווה את הפער שבין יתרת החוב הרשומה של החוב הפגום, לבין שווי התקבולים הצפויים מהחייב, כשהם מהוונים, על פי שיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב הפגום, מעבר לסכומים שנמחקו חשבונאית, כאמור לעיל.

### - חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי

- ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מחושבת על פי הכללים הבאים:
- חובות עליהם חלה הוראת השעה של בנק ישראל שפורסמה ביום 18 בפברואר 2010:
- הוראת השעה חלה על כלל מכשירי האשראי בבנק, למעט חובות שנבדקו על בסיס פרטני וסווגו כפגומים והלוואות לדיור שההפרשה להפסדי אשראי בגינן מחושבת לפי שיטת "עומק הפיגור".
- בהתאם להוראת השעה, ההפרשה הקבוצתית מחושבת בגין אשראים אלו כמכפלה של יתרות החוב הרשומות של האשראים עליהם חלה ההוראה (המפולחת בחתך "ענפי משק"), ב"מקדם הפרשות להפסדי אשראי", עבור כל אחד מענפי המשק כאמור, תוך הבחנה בין: "אשראי מסחרי בעייתי" (לרבות אשראי מסחרי בעייתי שנבחן פרטנית), "אשראי לאנשים פרטיים פגום או נמצא בפיגור העולה על 90 יום" ואשראי אחר לציבור, לרבות אשראי שנבחן פרטנית ונמצא תקין.
- על פי הוראה השעה, נקבע על ידי הבנק "מקדם הפרשות להפסדי אשראי", עבור כל אחד מענפי המשק, ועבור כל אחת מקבוצות המשנה, כאמור לעיל, בהתבסס על "טווח הפרשות" (שחושב על בסיס היתרות וההפרשות בכל ענף משק כפי שדווחו על ידי הבנק בפועל בשנים 2008-2010). להערכת הבנק, "מקדמי הפרשות להפסדי אשראי" שנקבעו, לצורך הערכת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, כאמור, מהווים את האומדן הטוב ביותר (בתוך "טווח הפרשות"), לגבי שיעור ההפסדים הלא מזוהים, הגלומים בתיק האשראי לכל אחת מהקבוצות שנמנו לעיל.
- הלוואות לדיור שההפרשה בגינן מחושבת לפי שיטת עומק הפיגור –
- ההפרשות להפסדי אשראי בגין אשראים אלו מחושבת על פי השיעורים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314, הנגזרים מעומק הפיגור של כל אחת מההלוואות.
- מכשירי אשראי חוץ מאזניים (שלא סווגו כפגומים) –
- ההפרשות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי זה, מחושבות באמצעות הכפלת יתרת סיכון האשראי החוץ מאזני בכל ענף משק, ב"מקדם הפרשות להפסדי אשראי", לפי המתודולוגיה שתוארה לעיל בהתייחס לסיכון האשראי המאזני, לאחר המרת סיכון האשראי החוץ מאזני ל"שווה ערך אשראי", על פי מקדמי CCF שנקבעו על בסיס נסיון העבר ובהעדר נתוני עבר – על פי הכללים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203.

## 1.א. השפעת ההוראה בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים" ליום 31 בדצמבר 2010 (פרופורמה) (המשך)

- מכשירי חוב אחרים – ההפרשות להפסדי אשראי בגין מכשירי חוב אחרים – מחושבת באמצעות הכפלת יתרת החוב הרשומה של מכשיר החוב ב"מקדם הפרשה", המבוסס על דירוג האשראי של מכשיר החוב. בהתאם להוראת השעה, סך ההפרשה הקבוצתית לא תפחת מסכום יתרת ההפרשה הכללית הנוספת והמיוחדת כפי שחושבו בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 315, ברוטו ממס (סכום "מגולם").

### (6) בחינת סבירות כוללת

על פי ההוראה נדרשת בחינה של הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

### (7) הטיפול במועד היישום לראשונה

ההוראה תיושם בדוחות הכספיים לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2011 ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות.

במועד היישום לראשונה הבנק, בין היתר:

- ימחק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- יסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור. לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, הבנק לא יסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד החוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש;
- יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים;
- יתאים את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 לדרישות ההוראה. ההתאמות כאמור יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי, נטו, לאחר השפעת המס;
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם, ליום 1 בינואר 2011.

### ג. נתוני פרופורמה ליום 31 בדצמבר 2010

נתוני הפרופורמה שלהלן מפרטים את ההשפעה של האימוץ לראשונה של ההוראה, על סעיפים מאזניים מסוימים ועל יתרת החובות הבעייתיים ליום 31 בדצמבר 2010, לו ההוראה הייתה מיושמת ביום 31 בדצמבר 2010. יצויין כי חברה בת מאוחדת בארה"ב מיישמת, זה מכבר, את הוראות FAS 114 ועל כן לא נדרשה בגינה התאמה בשל היישום לראשונה של ההוראה.

## להלן מוצגת השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, במידה וההוראות החדשות היו מיושמות לראשונה ביום 31.12.2010 על סעיפים מאזניים עיקריים

במיליוני שקלים חדשים	
1. סיכום ההשפעה על העודפים ליום 31 בדצמבר 2010	
7,037	יתרת עודפים שנכללה בדוחות הכספיים
(770)	השפעה מצטברת נטו ממס מיישום לראשונה של ההוראות החדשות:
(1,367)	שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי
593	השפעת המס המתייחסת
4	חלקם של בעלי מניות חיצוניים בשינויים בהפרשה להפסדי אשראי
(47)	השפעה מצטברת, נטו ממס, מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בחברה כולה
6,220	<b>יתרת העודפים לפי ההוראות החדשות</b>



## 1.א. השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31.12.2010 (המשך)

2. ההשפעה על האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31 בדצמבר 2010

124,902	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) שנכללה בדוחות הכספיים
(5,428)	השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות: מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו
119,474	<b>יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) לפי ההוראות החדשות</b>

3. ההשפעה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 31 בדצמבר 2010

על בסיס קבוצתי*			
סך-הכל	אחר	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני
6,384	(4)732	(3)167	(2)5,485
יתרת הפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוח הכספי <sup>(1)</sup>			
השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות:			
מיון הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות שההפרשה בגינם מחושבת			
-	969	39	(1,008)
על בסיס אחר לפי ההוראות החדשות			
(5,454)	(1,336)	-	(4,118)
מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו			
1,367	1,152	11	204
שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי (נזקפו להון העצמי) <sup>(2)</sup>			
2,297	1,517	217	563
<b>יתרת הפרשה להפסדי אשראי לפי ההוראות החדשות</b>			

\* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. הערות:

- (1) סכום זה מוצג בביאור 4 להלן בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".
- (2) סכום זה מוצג בביאור 4 להלן בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת".
- (3) סכום זה מוצג בביאור 4 להלן בסעיף "הפרשה ספציפית לפי עומק הפיגור".
- (4) סכום זה מוצג בביאור 4 להלן בסעיף "הפרשה נוספת".

4. ההשפעה על יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.10

480	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו שנכללה בדוחות הכספיים
593	השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות
1,073	<b>יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו לפי ההוראות החדשות</b>

5. יתרת האשראי לציבור ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
61,841	1,288	63,129
55,544	801	56,345
117,385	2,089	119,474
253	2	255

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני\*

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי\*\*

**סך הכל אשראי לציבור**

מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

\* לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני ראה לוח 6.

\*\* אשראי שהפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק הפיגור לפי נספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ראה פירוט נוסף בלוח 7.

**1.א. השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31.12.2010 (המשך)**

6. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני<sup>(1)</sup> ליום 31 בדצמבר 2010

א. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:

	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
אשראי לציבור פגום*	5,356	532	5,888	
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיקוד של 30 ימים ועד 89 ימים**	63	12	75	
אשראי לציבור אחר שאינו פגום**	56,422	744	57,166	
סך-הכל אשראי לציבור שאינו פגום**	56,485	756	57,241	
<b>סך-הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני</b>	<b>61,841</b>	<b>1,288</b>	<b>63,129</b>	

ב. פרטים לגבי אשראי לציבור פגום

אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	2,911
אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	2,977
<b>סך-הכל אשראי לציבור פגום</b>	<b>5,888</b>

ג. פרטים לגבי אשראי לציבור פגום, לפי מסלול ההפרשה

אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	1,739
אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון	4,149
<b>סך-הכל אשראי לציבור פגום</b>	<b>5,888</b>

ד. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:

	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
שאינו צובר הכנסות ריבית	1,464	104	1,568	
צובר הכנסות ריבית, בפיקוד של 30 ימים ועד 89 ימים	23	3	26	
צובר הכנסות ריבית	1,602	39	1,641	
<b>סך-הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)</b>	<b>3,089</b>	<b>146</b>	<b>3,235</b>	

\* אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש כמצויין בסעיף קטן 4 להלן.  
 \*\* אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.  
 (1) הנתונים על אשראי פגום ועל אשראי בעייתי בארגון מחדש לא כוללים אשראי בעייתי שאורגן מחדש בשנים קודמות שעומד בשני התנאים הבאים: (1) הסכם הארגון מחדש נוקב בשיעור ריבית השווה או גדול מהשיעור שהתאגיד הבנקאי היה מוכן לקבל בזמן הארגון מחדש בגין אשראי חדש עם סיכון דומה; (2) האשראי אינו חוב פגום ביחס לתנאים הנקובים בהסכם הארגון מחדש.

## 1א. השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31.12.2010 (המשך)

7. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי ליום 31 בדצמבר 2010

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

א. הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314:

עומק הפיגור

יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו *** סך-הכל	בפיגור של יותר מ-90 ימים						ללא פיגור ובפיגור של עד 30 ימים		שכונם הפיגור
	סך-הכל	מעל 33	מעל 15	מעל 6	מעל 3	מעל 0	עד 30 יום	עד 90 יום	
18,340	18	526	216	63	121	126	270	17,526	יזרת חוב רשומה
217	7	210	154	35	18	3	-	-	יזרת ההפרשה להפסדי אשראי**
18,123	11	316	62	28	103	123	270	17,526	<b>יזרת חוב נטו</b>

\* בגין ריבית על שכומים שבפיגור.  
\*\* לא כולל יזרת ההפרשה לריבית.  
\*\*\* הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יזרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעון.

## ב. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

יזרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יזרת חוב נטו
47	1	46
352	85	267
147	16	131
37,459	482	36,977
38,005	584	37,421

## 8. הרכב יזרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2010

הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי*			
סך-הכל	אחר	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני
2,089	1,323	217	549
208	194	-	14

\* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.  
\*\* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שאינם אשראי לציבור בסכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

**1.א. השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31.12.2010 (המשך)**

9. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2010

הלוואות לדיור		הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים <sup>(1)</sup>		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
		אחרת			
יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור <sup>(2)</sup>	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני
יתרת חוב רשומה	סך-הכל	יתרת חוב רשומה	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
18,340	199	545	217	-	217
-	-	-	-	-	-
94	-	-	-	1	2
<b>18,434<sup>(3)</sup></b>	<b>199</b>	<b>545</b>	<b>217<sup>(4)</sup></b>	<b>1</b>	<b>219</b>
מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה					
256	3	1	-	-	-

הערות:

- (1) הלוואות לדיור פגומות והלוואות לדיור בפיגור יותר מ-3 חודשים.
- (2) כולל ריבית על סכום הפיגור.
- (3) מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 4,264 מיליוני ש"ח.
- (4) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור, בסך של 35 מיליון ש"ח.

**2. מזומנים ופקדונות בבנקים**

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
15,123	12,018	18,964	13,787
*3,565	3,126	*5,338	4,185
*12,846	14,473	*281	215
<b>31,534</b>	<b>29,617</b>	<b>24,583</b>	<b>18,187</b>
<b>סך-הכל מזומנים ופקדונות בבנקים</b>			
מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים			
17,222	14,080	23,452	16,042

\* סווג מחדש.

### 3. ניירות ערך<sup>(1)</sup> - מאוחד

#### א. הרכב הסעיף

31 בדצמבר 2010

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים		הפסדים	
		לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן <sup>(2)</sup>
במיליוני שקלים חדשים					
<b>(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון</b>					
איגרות חוב ומלוות:					
4,785	4,785	76	16	4,845	ממשלתיים
1,654	1,654	8	45	1,617	סוכנויות של ממשלת ארה"ב
313	313	10	-	323	של אחרים
<b>6,752</b>	<b>6,752</b>	<b>94</b>	<b>61</b>	<b>6,785</b>	<b>סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון</b>

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן <sup>(2)</sup>
		רווחים	הפסדים	
<b>(2) ניירות ערך זמינים למכירה</b>				
איגרות חוב ומלוות:				
17,430	17,265	206	41	17,430
6,751	6,623	140	12	6,751
3,369	3,552	55	238	3,369
<b>27,550</b> <sup>(3)</sup>	<b>27,440</b>	<b>401</b>	<b>291</b>	<b>27,550</b>
מניות:				
7	7 <sup>(7)</sup>	-	-	7
קרן של קרנות גידור (Fund of Hedge Funds)				
674	658	16	-	674
681	665	16	-	681 <sup>(5)</sup>
<b>28,231</b>	<b>28,105</b>	<b>417</b> <sup>(4)</sup>	<b>291</b> <sup>(4)</sup>	<b>28,231</b>
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה</b>				

הערות לטבלה ר' בעמוד הבא.

3. ניירות ערך<sup>(1)</sup> - מאוחד (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן <sup>(2)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>(3) ניירות ערך למסחר</b>				
איגרות חוב ומלוות:				
2,063	2,064	3	4	2,063
ממשלתיים				
18	18	-	-	18
סוכנויות של ממשלת ארה"ב				
100	105	1	6	100
של אחרים				
2,181	2,187	4	10	2,181
סך-הכל איגרות חוב				
מניות:				
12	12	5	5	12
של אחרים				
2,193	2,199	9 <sup>(6)</sup>	15 <sup>(6)</sup>	2,193
<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר</b>				
37,209	37,056	520	367	37,176
<b>סך-הכל ניירות ערך</b>				

הערה כללית: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ר' ביאור 23 ה'. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות, ר' ביאור 25. הערות:

- (1) שעבודים, ר' ביאור 15.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 7,227 מיליון ש"ח (כ-2,036 מיליון דולר).
- (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות בסך 626 מיליון ש"ח.
- (6) נזקפו לזכות רווח והפסד.
- (7) יתרת ההשקעה ליום 31 בדצמבר 2010 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 61 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן. לאחר תאריך המאזן פדתה הקרן יחידות נוספות, בסכום כולל של 6 מיליון ש"ח.

31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן <sup>(2)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון</b>				
איגרות חוב ומלוות:				
1,561	1,561	49	1	1,609
ממשלתיים				
20	20	1	-	21
סוכנויות של ממשלת ארה"ב				
408	408	2	26	384
של אחרים				
1,989	1,989	52	27	2,014
<b>סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון</b>				

הערות לטבלה ר' בעמוד הבא.

### 3. ניירות ערך<sup>(1)</sup> - מאוחד (המשך)

#### א. הרכב הסעיף (המשך)

31 בדצמבר 2009

שווי הוגן <sup>(2)</sup>	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
<b>(2) ניירות ערך זמינים למכירה</b>					
איגרות חוב ומלוות:					
18,937	44	213	18,768	18,937	ממשלתיים
9,204	19	238	8,985	9,204	סוכנויות של ממשלת ארה"ב
3,350	381	33	3,698	3,350	של אחרים
<sup>(3)</sup> 31,491	444	484	31,451	31,491	סך-הכל איגרות חוב מניות:
קרן של קרנות גידור (Fund of Hedge Funds)					
44	-	-	<sup>(7)</sup> 44	44	של אחרים
659	-	3	656	659	סך-הכל מניות
<sup>(5)</sup> 703	-	3	700	703	
<b>32,194</b>	<b><sup>(4)</sup>444</b>	<b><sup>(4)</sup>487</b>	<b>32,151</b>	<b>32,194</b>	<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה</b>

שווי הוגן <sup>(2)</sup>	הפסדים שטרם מומשו		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
	מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן			
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>					
<b>(3) ניירות ערך למסחר</b>					
איגרות חוב ומלוות:					
2,033	2	41	1,994	2,033	ממשלתיים
5	-	-	5	5	סוכנויות של ממשלת ארה"ב
107	6	2	111	107	של אחרים
2,145	8	43	2,110	2,145	סך-הכל איגרות חוב מניות:
של אחרים					
10	7	1	16	10	
2,155	<sup>(6)</sup> 15	<sup>(6)</sup> 44	2,126	2,155	<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר</b>
<b>36,363</b>	<b>486</b>	<b>583</b>	<b>36,266</b>	<b>36,338</b>	<b>סך-הכל ניירות ערך</b>

הערה כללית: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב, ר' ביאור 23 ה'. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות, ר' ביאור 25. הערות:

- (1) שעבודים, ר' ביאור 15.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 7,651 מיליון ש"ח (כ-2,027 מיליון דולר).
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות בסך 650 מיליון ש"ח.
- (6) נקפו לדוח רווח והפסד.
- (7) יתרת ההשקעה ליום 31 בדצמבר 2009 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 47 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן.

3. ניירות ערך<sup>(1)</sup> - הבנק (המשך)

ב. הרכב הסעיף

31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו להתאמות שווי הוגן <sup>(2)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון</b>				
איגרות חוב ומלוות:				
2,265	2,265	39	-	2,304
<b>ממשלתיים</b>				
2,265	2,265	39	-	2,304
<b>סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון</b>				
<b>(2) ניירות ערך זמינים למכירה</b>				
איגרות חוב ומלוות:				
10,358	10,238	147	27	10,358
<b>ממשלתיים</b>				
723	723	17	17	723
<b>של אחרים</b>				
11,081	10,961	164	44	11,081
<b>סך-הכל איגרות חוב מניות:</b>				
7	7	-	-	7
<b>קרן של קרנות גידור (Fund of Hedge Funds)</b>				
9	6	3	-	9
<b>של אחרים</b>				
16	13	3	-	16
<b>סך-הכל מניות</b>				
11,097	10,974	167	44	11,097
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה</b>				

הערות לטבלה ר' בעמוד הבא.



### 3. ניירות ערך<sup>(1)</sup> - הבנק (המשך)

#### ב. הרכב הסעיף (המשך)

31 בדצמבר 2010

עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הערך במאזן	
	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן <sup>(2)</sup>		
במיליוני שקלים חדשים				
<b>(3) ניירות ערך למסחר</b>				
איגרות חוב ומלוות:				
1,974	3	4	1,973	ממשלתיים
5	-	2	3	של אחרים
1,979	3	6	1,976	סך-הכל איגרות חוב
מניות:				
4	5	2	7	של אחרים
1,983	<sup>(5)</sup> 8	<sup>(5)</sup> 8	1,983	<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר</b>
15,222	214	52	15,345	<b>סך-הכל ניירות ערך</b>

הערה כללית: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב, ר' ביאור 23 ה'. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות, ר' ביאור 25. הערות:

- (1) שעבודים, ר' ביאור 15.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (4) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות בסך 8 מיליון ש"ח.
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (6) יתרת ההשקעה ליום 31 בדצמבר 2010 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 61 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן. לאחר תאריך המאזן פדתה הקרן יחידות נוספות, בסכום כולל של 6 מיליון ש"ח.

3. ניירות ערך<sup>(1)</sup> - הבנק (המשך)

ב. הרכב הסעיף (המשך)

31 בדצמבר 2009

שווי הוגן <sup>(2)</sup>	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות- עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
במיליוני שקלים חדשים					
<b>(1) ניירות ערך זמינים למכירה</b>					
איגרות חוב ומלוות:					
9,841	8	156	9,693	9,841	ממשלתיים
1,573	49	13	1,609	1,573	של אחרים
11,414	57	169	11,302	11,414	סך-הכל איגרות חוב
מניות:					
44	-	-	44 <sup>(6)</sup>	44	קרן של קרנות גידור (Fund of Hedge Funds)
12	-	-	12	12	של אחרים
56 <sup>(4)</sup>	-	-	56	56	סך-הכל מניות
11,470	57 <sup>(3)</sup>	169 <sup>(3)</sup>	11,358	11,470	<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה</b>

שווי הוגן <sup>(2)</sup>	רווחים		עלות מופחתת (במניות- עלות)	הערך במאזן	
	הפסדים שטרם מומשו	שטרם מומשו			
<b>(2) ניירות ערך למסחר</b>					
איגרות חוב ומלוות:					
1,974	2	41	1,935	1,974	ממשלתיים
5	3	-	8	5	של אחרים
1,979	5	41	1,943	1,979	סך-הכל איגרות חוב
מניות:					
2	2	-	4	2	של אחרים
1,981	7 <sup>(5)</sup>	41 <sup>(5)</sup>	1,947	1,981	<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר</b>
13,451	64	210	13,305	13,451	<b>סך-הכל ניירות ערך</b>

הערה כללית: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב, ר' ביאור 23 ה'. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות, ר' ביאור 25. הערות:

- (1) שעבודים, ר' ביאור 15.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (4) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות בסך 52 מיליון ש"ח.
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (6) יתרת ההשקעה ליום 31 בדצמבר 2009 הינה לאחר ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני, בסך של 47 מיליון ש"ח, ולאחר פדיון חלק מיחידות הקרן.

ג. העברת איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. נוכח השינוי המהותי בטיפול באיגרות חוב זמינות למכירה בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון (במונחי באזל וו), הודיע המפקח על הבנקים כי יתיר לתאגידים בנקאיים, באופן חד פעמי, להעביר ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, בכפוף לתנאים שקבע. בהתאם לאמור, הבנק ואי די בי ניו יורק העבירו ביום 31 במרס 2010 איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה אל התיק לפדיון, כלהלן:

### 3. ניירות ערך – הבנק (המשך)

- הבנק העביר איגרות חוב ממשלתיות, בערך נקוב של כ-1 מיליארד ש"ח, אשר למועד ההעברה שווין המאזני ושוויין ההוגן הסתכמו בסך של כ-1.473 מיליארד ש"ח;
- אי די בי ניו יורק העביר ניירות ערך מגובי משכנתאות, ניירות ערך של סוכנויות פדרליות בארה"ב, וניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר, ששוויים ההוגן ושוויים המאזני הסתכמו במועד ההעברה בסך של כ-568 ו-566 מיליון דולר, בהתאמה (כ-2.1 מיליארד ש"ח).  
קרן ההון בגין התאמות הנובעת מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, המתייחסת לניירות הערך שהועברו כאמור, הסתכמה בסך של 30 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2010, והיא תישאר בהון כרווח כולל אחר ותופחת לאורך חיי איגרות החוב.
- ד. ברבעון הראשון של שנת 2011 מכרה אי די בי ניו יורק ניירות ערך מהתיק המוחזק לפדיון, שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בסך של כ-42 מיליון דולר (149 מיליון ש"ח). ניירות הערך האמורים הם מסוג RMBS, שאינם של סוכנויות של ממשלת ארה"ב, אשר סווגו לתיק לפדיון במועד רכישתם, שחלה לגביהם הידרדרות משמעותית באיכות האשראי. ההפסד מהמכירה נרשם בדוחות הכספיים לשנת 2010.
- ה. **פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים**  
תיק ניירות הערך של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 כולל השקעה בניירות ערך מגובי נכסים, בעיקר איגרות חוב מגובות משכנתא (MBS) אשר מוחזקות בעיקר בידי אי די בי ניו יורק.  
**נייר ערך המגובה במשכנתא MBS.** סוג של נייר ערך מגובה בנכסים (ABS), המגובה במשכנתא או במאגר של משכנתאות ושבינו משתלמים תשלומים תקופתיים של קרן וריבית.  
נייר ערך זה ידוע גם כנייר ערך המתייחס למשכנתא או העובר דרך משכנתא.  
בהתאם למדיניות של אי די בי ניו יורק, ההשקעה באיגרות חוב מגובות משכנתא (MBS's) מוגבלת ל-75% מכלל תיק ההשקעות, פרט ל-Ginnie Mae. טרם רכישתם, נעשית הערכה של סיכוני השוק של ניירות ערך אלה, כדי לקבוע את התאמתם להיכלל בתיק ניירות הערך. יתר על כן, נאסרה רכישתן של רצועות מסוימות, בעלות סיכון גבוה.  
**ניירות ערך מסוג העבר באמצעות Mortgage Pass-Through.** נייר ערך המונפק על ידי גוף פיננסי, המהווה אחזקה בחלק יחסי על תיק הלוואות משכנתא של לווים פרטיים. כאשר ההנפקה מתבצעת על ידי Ginnie Mae, סוכנות של ממשלת ארה"ב (להלן: "GNMA"), קיימת ערבות של ממשלת ארה"ב. כאשר ההנפקה מתבצעת על ידי Fannie Mae או Freddie Mac, סוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב (Government Sponsored Enterprises; להלן: "GSE"), קיימת ערבות של המנפיק לכל הפסד בתיק הלוואות שמגבה את האגרת. כאשר ההנפקה מתבצעת על ידי גופים פיננסיים אחרים, אגרת החוב מגובה על ידי המשכנתאות בלבד. המנפיקים הגדולים של הנכסים המאוגחים הינם GSE's, אשר להן דירוג אשראי גבוה. ה-GSE's פועלות בחסות ממשלת ארה"ב והן מפוקחות על ידה, אולם לא קיימת ערבות מוצהרת של ממשלת ארה"ב ל-GSE's.  
בהלוואות משכנתא יש זכות בידי הלווה הפרטי לבצע פירעון מוקדם של המשכנתא בכל עת. כתוצאה מכך, קיימת למשקיע חשיפת ריבית (פרעונות מוקדמים), כמו גם חשיפות למצב שוק הנדל"ן ולכלכלה באופן כללי.  
**התחייבויות משכנתא מובטחות – Collateralized Mortgage Obligation CMO.** אגרת חוב מובנית, המגובה על ידי תיק של הלוואות משכנתא של לווים פרטיים בארה"ב. ה-CMO מחולק לרצועות. כל רצועה היא אגרת חוב, הזכאית לקבל תשלומי קרן וריבית לפני או אחרי איגרות אחרות ב-CMO, כך שכל אגרת משקפת משך חיים אחר וסיכון ריבית אחר.  
כאשר ה-CMO מונפק על ידי GNMA או GSE's קיימת ערבות של המנפיק לכל הפסד במאגר הלוואות שמגבה את האגרת. כאשר ה-CMO מונפק על ידי גופים פיננסיים אחרים, אגרת החוב מגובה על ידי המשכנתאות בלבד, וקיימת קדימות כללית לאגרות חוב בדירוג גבוה בקבלת הקרן והריבית על פני איגרות חוב, המדרגות נמוך יותר.

3. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

1. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 בדצמבר 2010			
רווח כולל אחר מצטבר <sup>(1)</sup>			
עלות מופחתת	לווי הוגן	לווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
<b>1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):</b>			
<b>ניירות ערך זמינים למכירה</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
100	5	-	105
ניירות ערך בערבות GNMA			
2,623	93	3	2,713
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
2,723	98	3	2,818
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
6,092	76	14	6,154
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
2	-	-	2
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
6,094	76	14	6,156
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות אחרים			
8,817	174	17	8,974
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>ניירות ערך מוחזקים לפידיון</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
110	2	-	112
ניירות ערך בערבות GNMA			
128	3	-	131
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
238	5	-	243
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
1,425	16	1	1,440
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
218	8	-	226
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
1,643	24	1	1,666
סך-הכל ניירות ערך לפידיון מגובי משכנתאות אחרים			
1,881	29	1	1,909
<b>סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>ניירות ערך למסחר</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
4	-	-	4
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
39	-	-	39
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
43	-	-	43
<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
10,741	203	18	10,926
<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>2. ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)</b>			
2	-	-	2
אשראי לרכישת רכב			
12	-	-	12
תיק חובות מאוגחים CDO			
14	-	-	14
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)</b>			
10,755	203	18	10,940
<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים</b>			

הערה: (1) רווח כולל אחר מצטבר-לניירות ערך זמינים למכירה.

### 3. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

#### 1. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2009			
רווח כולל אחר מצטבר <sup>(1)</sup>			
עלות מופחתת	לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
רווחים שטרם מומשו	לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>			
<b>1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):</b>			
<b>ניירות ערך זמינים למכירה</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
282	6	1	287
ניירות ערך בערבות GNMA			
4,684	158	2	4,840
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
4,966	164	3	5,127
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
8,217	95	35	8,277
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, GNMA או FHLMC או בערבותם			
84	-	10	74
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
8,301	95	45	8,351
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות אחרים			
13,267	259	48	13,478
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>ניירות ערך מוחזקים לפידיון</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
10	1	-	11
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
251	-	26	225
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
261	1	26	236
<b>סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>ניירות ערך למסחר</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
5	-	-	5
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
5	-	-	5
<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
13,533	260	74	13,719
<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>2. ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):</b>			
4	-	-	4
אשראי לרכישת רכב			
1	-	-	1
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
*19	-	*1	*18
תיק חובות מאוגחים CDO			
24	-	1	23
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)</b>			
13,557	260	75	13,742
<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים</b>			

\* סווג מחדש.

הערה:

(1) רווח כולל אחר מצטבר-לניירות ערך זמינים למכירה.

3. ניירות ערך - מאוחד (המשך)

ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2010			
12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
<b>ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):</b>			
<b>ניירות ערך זמינים למכירה</b>			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
-	-	3	251
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
-	-	3	251
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1, STRIPPED MBS):			
*-	32	14	1,672
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	32	14	1,672
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	32	17	1,923
<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>ניירות ערך מוחזקים לפידיון</b>			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1, STRIPPED MBS):			
-	-	1	180
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	-	-	18
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	-	1	198
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	-	1	198
<b>סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
<b>ניירות ערך למסחר</b>			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO-1, STRIPPED MBS):			
-	-	-	18
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	-	*	18
<b>סך-הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות (MBS)</b>			
-	32	18	2,139
<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)</b>			

\* סכום הנמוך מ-1 מיליון ש"ח.

### 3. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

#### ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

31 בדצמבר 2009

12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):</b>				
<b>ניירות ערך זמינים למכירה</b>				
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):				
-	-	1	64	ניירות ערך בערבות GNMA
-	-	2	417	ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC
-	-	3	481	סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, STRIPPED MBS-1 CMO):				
1	67	34	2,270	ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם
10	74	-	-	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
11	141	34	2,270	סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
11	141	37	2,751	<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)</b>
<b>ניירות ערך מוחזקים לפידיון</b>				
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, STRIPPED MBS-1 CMO):				
23	199	3	26	ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
23	199	3	26	<b>סך-הכל ניירות ערך מוחזקים לפידיון מגובי משכנתאות (MBS)</b>
34	340	40	2,777	<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)</b>
<b>ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS):</b>				
*1	*18	-	-	תיק חובות מאוגחים CDO
1	18	-	-	<b>סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים (ABS)</b>
35	358	40	2,777	<b>סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים</b>

\* סווג מחדש.

ח. בתיק הזמין למכירה נכללו איגרות חוב קונצרניות, לרבות איגרות חוב של בנקים, בהיקף כולל של כ-3,369 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009: כ-3,350 מיליון ש"ח). יתרת איגרות החוב האמורות כלה, ליום 31 בדצמבר 2010, הפסדים שטרם מומשו בסך של כ-238 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009: כ-381 מיליון ש"ח).

ט. מרבית הפסדים שטרם מומשו ליום 31 בדצמבר 2010 נובעים מניירות ערך המדורגים כ-"דירוג השקעה", והם מיוחסים למספר גורמים, לרבות שינויים בשיעור ריבית השוק לאחר מועד הרכישה, גידול במרווחים שחל בשוק האשראי לגבי סוגים דומים של ניירות ערך, השפעת השווקים הלא פעילים ושינויים בדירוג ניירות הערך. באשר לניירות ערך המייצגים חוב, אין כאלה שעבר זמן פרעונם או כאלה שלגביהם הבנק ו/או חברות הבת הרלבנטיות מעריכים כיום שאין סבירות שיצליחו לגבות את כל הסכומים המגיעים להם בהתאם לתנאים של חוזה ההשקעה. בשנת 2010 רשמה אי די בי ניו יורק הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני לגבי מספר ניירות ערך בסך של 13 מיליון דולר (47 מיליון ש"ח) [2009: 27 מיליון דולר (102 מיליון ש"ח)].

כיוון שלבנק ולחברות הבת הרלבנטיות יש את היכולת והכוונה להמשיך ולהחזיק בניירות הערך בעלי הפסד שלא מומש עד להתאוששות במחיר השוק (כאשר לגבי איגרות חוב הדבר יכול לקרות רק בעת מועד פדיונם), הבנק וחברות הבת הרלבנטיות אינם רואים בירידת הערך של

### 3. ניירות ערך – מאוחד (המשך)

השקעות אלה ליום 31 בדצמבר 2010, ירידה בעלת אופי אחר מאשר זמני, פרט לניירות ערך מסויימים, שבגינם נערכה הפרשה לירידת ערך. **י. השקעות באיגרות חוב של מוסדות פיננסים זרים.** הבנק ואי די בי ניו יורק ערכו בשנת 2008 הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב של מוסדות פיננסים זרים, ובכלל זה קבוצת ליהמן, WAMU ו-Landsbanki, בסך של 283 מיליון ש"ח.

**יא.** תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 31 בדצמבר 2010 כולל השקעה ישירה באיגרות חוב של Federal Home Loan Bank (FHLB), Freddie Mac ו-Fannie Mae (להלן: "הסוכנויות הפדרליות"), אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק, בסך של 420 מיליון דולר (1,490 מיליון ש"ח), לעומת 161 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2009 (608 מיליון ש"ח).

### 4. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים)

#### א. אשראי לציבור

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
67,590	68,296	114,672	119,047
276	214	343	287
67,866	68,510	115,015	119,334
(325)	(340)	(589)	(668)
67,541	68,170	114,426	118,666

הערה:

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נוכחה מסעיפי האשראי המתאימים (ר' ביאור 4 ג').



#### 4. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

##### ב. האשראי לציבור כולל:

##### 1. אשראי ללווים בעיתיים:

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
<b>(א) אשראי ללווים בעיתיים שאינו נושא הכנסה</b>			
יתרה ליום המאזן:			
1,182	1,005	1,574	1,340
במטבע ישראלי לא צמוד			
62	43	151	119
במטבע ישראלי צמוד למדד			
*415	490	*705	681
במטבע חוץ (לרבות צמוד למטבע חוץ)			
<b>(ב) אשראי ללווים שאורגן מחדש</b>			
<b>(1) אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות:</b>			
יתרה ליום המאזן:			
-	2	1	3
במטבע ישראלי לא צמוד			
70	65	78	74
במטבע ישראלי צמוד למדד			
<b>(2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת ללא ויתור על הכנסות:</b>			
יתרה ליום המאזן:			
585	327	636	368
במטבע ישראלי לא צמוד			
95	16	101	26
במטבע ישראלי צמוד למדד			
*625	1,347	*681	1,356
במטבע חוץ (לרבות צמוד למטבע חוץ)			
<b>(ג) אשראי ללווים, שלגביהם קיימת החלטה של הנהלת הבנק על ארגון מחדש של חבותם, שטרם בוצע</b>			
יתרה ליום המאזן			
266	85	266	91
<b>(ד) אשראי בפיגור זמני</b>			
יתרה ליום המאזן <sup>(1)</sup>			
*388	270	*537	391
ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד בנין האשראי הנ"ל			
*20	6	*23	11
<b>(ה) אשראי בהשגחה מיוחדת</b>			
יתרה ליום המאזן <sup>(1)</sup>			
*2,278	2,474	*3,547	3,300

\* סווג מחדש.

הערה:

(1) לרבות רשויות מקומיות.

4. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך):

ג. הפרשה לחובות מסופקים

2010			
סך-הכל	הפרשה ספציפית <sup>(1)</sup>		
	הפרשה נוספת <sup>(2)</sup>	אחרת	לפי עומק הפיגור
במיליוני שקלים חדשים			
<b>המאוחד</b>			
			יתרת הפרשה לתחילת השנה
6,641	652	5,820	169
			הפרשות בשנת החשבון
1,196	117	1,035	44
			הקטנת הפרשות
(351)	(37)	(269)	(45)
			גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(24)	-	(24)	-
			סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
821	80	742	(1)
			מחיקות נטו*
(1,063)	-	(1,062)	(1)
			הפרשי שער
(15)	-	(15)	-
6,384	732	5,485	167
<b>יתרת הפרשה לסוף השנה</b>			
148	64	84	-
מזה: יתרת ההפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור			
<b>הבנק</b>			
			יתרת הפרשה לתחילת השנה
4,802	369	4,433	-
			הפרשות בשנת החשבון
740	46	694	-
			הקטנת הפרשות
(212)	(31)	(181)	-
			גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(4)	-	(4)	-
			סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
524	15	509	-
			מחיקות נטו*
(535)	-	(535)	-
			הפרשי שער
(11)	-	(11)	-
4,780	384	4,396	-
<b>יתרת הפרשה לסוף השנה</b>			
125	44	81	-
מזה: יתרת ההפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור			

\* בניכוי חובות שנגבו במהלך השנה. הערות:

- (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב בפיגור.  
 בהלוואות אחרות, לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.  
 (2) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים: המאוחד - 424 מיליון ש"ח; 2009 - 348 מיליון ש"ח; 2008 - 404 מיליון ש"ח; הבנק - 197 מיליון ש"ח; 2009 - 197 מיליון ש"ח; 2008 - 197 מיליון ש"ח (ראה ביאור ויב').

סך-הכל	2008			סך הכל	2009		
	הפרשה ספציפית <sup>(1)</sup>				הפרשה ספציפית <sup>(1)</sup>		
	הפרשה נוספת <sup>(2)</sup>	אחרת	לפי עומק הפיגור		הפרשה נוספת <sup>(2)</sup>	אחרת	לפי עומק הפיגור
	במיליוני שקלים חדשים			במיליוני שקלים חדשים			
5,975	676	5,133	166	6,303	685	5,451	167
1,089	95	939	55	1,330	66	1,214	50
(292)	(86)	(156)	(50)	(319)	(99)	(173)	(47)
(17)	-	(17)	-	(13)	-	(13)	-
780	9	766	5	998	(33)	1,028	3
(451)	-	(447)	(4)	(658)	-	(657)	(1)
(1)	-	(1)	-	(2)	-	(2)	-
6,303	685	5,451	167	6,641	652	5,820	169
248	62	186	-	247	63	184	-
4,380	349	4,031	-	4,574	362	4,212	-
682	53	629	-	767	42	725	-
(134)	(40)	(94)	-	(113)	(35)	(78)	-
(1)	-	(1)	-	-	-	-	-
547	13	534	-	654	7	647	-
(351)	-	(351)	-	(426)	-	(426)	-
(2)	-	(2)	-	-	-	-	-
4,574	362	4,212	-	4,802	369	4,433	-
223	44	179	-	217	44	173	-

**4. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)**

**ד. אשראי לציבור<sup>(1)</sup> וסיכון אשראי חוץ מאזני<sup>(3)</sup> לפי גודל האשראי של לווה**

המאוחד

31 בדצמבר							
2009			2010				
סיכון אשראי <sup>(3)*</sup>	אשראי <sup>(1)*</sup>	מספר לווים <sup>(2)*</sup>	סיכון אשראי <sup>(3)</sup>	אשראי <sup>(1)</sup>	מספר לווים <sup>(2)</sup>		
במיליוני שקלים חדשים							
תקרת האשראי: באלפי שקלים חדשים							
1,865	2,734	1,038,244	1,692	1,780	895,783	עד 10	
2,678	1,998	241,108	2,762	2,170	330,477	עד 20	מעל 10
3,568	3,217	172,791	3,627	3,445	244,782	עד 40	מעל 20
3,428	4,228	107,919	3,317	4,878	148,691	עד 80	מעל 40
2,228	4,226	53,626	1,935	4,618	61,372	עד 150	מעל 80
1,241	5,374	31,589	1,161	5,635	32,913	עד 300	מעל 150
1,163	8,090	22,457	1,071	8,494	22,858	עד 600	מעל 300
1,790	7,677	12,395	1,515	8,879	13,505	עד 1,200	מעל 600
959	3,658	3,198	913	4,133	3,502	עד 2,000	מעל 1,200
1,475	4,788	2,282	1,281	5,027	2,356	עד 4,000 <sup>(4)</sup>	מעל 2,000
1,800	4,944	1,193	1,628	4,976	1,192	עד 8,000 <sup>(4)</sup>	מעל 4,000
3,789	9,993	1,109	3,516	8,769	1,015	עד 20,000 <sup>(4)</sup>	מעל 8,000
4,800	10,759	576	3,987	9,847	531	עד 40,000 <sup>(4)</sup>	מעל 20,000
16,258	27,934	598	15,620	30,361	648	עד 200,000 <sup>(4)</sup>	מעל 40,000
3,327	7,536	38	4,036	8,963	47	עד 400,000 <sup>(4)</sup>	מעל 200,000
3,156	5,431	16	3,154	7,020	19	עד 800,000 <sup>(4)</sup>	מעל 400,000
3,723	5,113	9	2,527	3,487	6	עד 1,200,000 <sup>(4)</sup>	מעל 800,000
1,143	74	1	-	-	-	עד 1,600,000 <sup>(4)</sup>	מעל 1,200,000
-	-	-	1,820	11	1	עד 2,000,000 <sup>(4)</sup>	מעל 1,600,000
58,391	117,774	1,689,149	55,562	122,493	1,759,698	<b>סך-הכל</b>	

\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) לרבות השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים פינונסיים נגזרים כנגד הציבור, ובניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (2) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פינונסיים חוץ-מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה (לא כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים ליום 31.12.10 - 4,214 מיליון ש"ח, ליום 31.12.09 - 3,172 מיליון ש"ח).
- (4) המאוחד לפי איחוד ספציפי.

**4. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)**

**ד. אשראי לציבור<sup>(1)</sup> וסיכון אשראי חוץ מאזני<sup>(3)</sup> לפי גודל האשראי של לווה (המשך)**

הבנק

31 בדצמבר								
2009			2010					
סיכון אשראי <sup>(3)</sup>	אשראי <sup>(1)</sup>	מספר לווים <sup>(2)</sup>	סיכון אשראי <sup>(3)</sup>	אשראי <sup>(1)</sup>	מספר לווים <sup>(2)</sup>			
במיליוני שקלים חדשים								
							תקרת האשראי: באלפי שקלים חדשים	
515	367	181,626	504	360	180,217	עד 10		
989	678	108,943	1,036	697	114,733	עד 20	מעל 10	
1,871	1,594	119,180	1,882	1,653	123,161	עד 40	מעל 20	
2,308	2,686	86,019	2,217	2,974	91,780	עד 80	מעל 40	
1,892	2,802	43,764	1,680	3,079	44,749	עד 150	מעל 80	
1,004	2,210	15,922	958	2,402	16,903	עד 300	מעל 150	
814	1,508	5,493	786	1,543	5,594	עד 600	מעל 300	
995	1,702	3,185	922	1,671	3,100	עד 1,200	מעל 600	
660	1,465	1,367	583	1,436	1,317	עד 2,000	מעל 1,200	
1,103	2,383	1,211	1,006	2,449	1,216	עד 4,000	מעל 2,000	
1,508	3,057	819	1,480	3,145	831	עד 8,000	מעל 4,000	
2,710	5,464	640	2,564	5,343	630	עד 20,000	מעל 8,000	
3,088	5,994	318	2,775	5,802	306	עד 40,000	מעל 20,000	
8,239	18,823	332	7,672	18,932	334	עד 200,000	מעל 40,000	
3,448	7,291	39	3,937	7,605	41	עד 400,000	מעל 200,000	
3,224	5,482	16	3,360	7,002	19	עד 800,000	מעל 400,000	
3,665	4,967	9	2,264	2,851	5	עד 1,200,000	מעל 800,000	
1,143	74	1	-	-	-	עד 1,600,000	מעל 1,200,000	
-	-	-	1,820	11	1	עד 2,000,000	מעל 1,600,000	
39,176	68,547	568,884	37,446	68,955	584,937	<b>סך-הכל</b>		

הערות:

- (1) לרבות השקעות באגרות חוב של הציבור, נכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים כנגד הציבור ובניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
- (2) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

**4. אשראי לציבור (בניכוי הפרשה לחובות מסופקים) (המשך):**

**ה. פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור במאוחד**

31 בדצמבר 2010					
הפרשה ספציפית					
סך-הכל	אחרת	לפי עומק הפיגור <sup>(5)</sup>	יתרה בפיגור	יתרת חוב מאזנית <sup>(4)</sup>	יתרת אשראי
במיליוני שקלים חדשים					
152	-	152	114	230	13,262
32	26	6	38	99	4,023
23	14	9	15	39	942
<b>207</b>	<b>40</b>	<b>167</b>	<b>167</b>	<b>368</b>	<b>18,227</b>
<b>סך-הכל</b>					
מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה					
-	-	-	1	1	256
2009 בדצמבר 31					
152	-	152	108	245	11,146
31	26	5	39	109	4,058
26	14	12	17	43	861
<b>209</b>	<b>40</b>	<b>169</b>	<b>164</b>	<b>397</b>	<b>16,065</b>
<b>סך-הכל</b>					
מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות אשר נמצאות בהליכי בניה					
1	-	1	-	2	296

הערות:  
 (1) ההלוואות שעל פי הוראות בנק ישראל, קיימת חובה לערוך בגינן הפרשה לפי עומק הפיגור.  
 (2) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 893 אלפי ש"ח. (2009: 873 אלפי ש"ח).  
 (3) הלוואות במישכון דירת מגורים - נערך בהתאם לחוזר שפירסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2006 לפיו נקבע כי הלוואה לצורך הדיווח הכספי תכלול הלוואות שניתנו לכל מטרה במישכון דירת מגורים.  
 (4) יתרת אשראי בעייתי (מעל עומק הפיגור של 3 חודשים) לאחר ניכוי יתרת ההפרשות.  
 (5) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר להפרשה על פי עומק הפיגור בסך של 24.9 מיליון ש"ח. (2009: 22.5 מיליון ש"ח).  
 (6) כולל יתרת אשראי בבנק בסך של 69 מיליון ש"ח. (2009: 120 מיליון ש"ח).

**ו. הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה בגינן לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור:**

המאוחד									
31 בדצמבר 2010					31 בדצמבר 2009				
עומק הפיגור									
מעל 3	מעל 6	מעל 15	מעל 33	מעל 69	מעל 3	מעל 6	מעל 15	מעל 33	מעל 69
עוד 3 חודשים	עוד 6 חודשים	עוד 15 חודשים	עוד 33 חודשים	עוד 69 חודשים	עוד 3 חודשים	עוד 6 חודשים	עוד 15 חודשים	עוד 33 חודשים	עוד 69 חודשים
במיליוני שקלים חדשים									
7	10	15	99	131	6	12	18	91	127
מזה: רבית על									
1	1	1	30	33	1	-	1	26	28
סך-הכל									
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור <sup>(1)</sup>									
3	16	34	113	166	1	17	40	111	169
יתרת הלוואות בניכוי הפרשה									
94	86	27	20	227	107	94	35	27	263

(1) לא כולל הפרשה לרבית בגין החוב שבפיגור.

## 5. אשראי לממשלות

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
1,517	1,551	1,517	1,551
פיקדונות החשב הכללי (מכרז עובדי מדינה והוראה)			
301	-	303	5
אשראי אחר <sup>(1)</sup>			
1,818	1,551	1,820	1,556
<b>סך-הכל אשראי לממשלות</b>			

הערה:  
(1) כולל אשראי לממשלות זרות במאוחד - בסך 4 מיליון ש"ח (2009: 2 מיליון ש"ח).  
בנק - אין יתרה.

## 6. השקעות בחברות מוחזקות

### א. המאוחד

31 בדצמבר 2009			31 בדצמבר 2010		
סך-הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות	סך-הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות
במיליוני שקלים חדשים					
<b>השקעות</b>					
1,674	-	1,674	1,563	-	1,563 <sup>(1)</sup>
השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני (לרבות מוניטין) <sup>(1)</sup>					
השקעות אחרות:					
52	-	52	49	-	49
בשטרי הון					
69	-	69	72	-	72
בהלוואות בעלים					
121	-	121	121	-	121
סך-כל ההשקעות האחרות					
1,795	-	1,795	1,684	-	1,684
<b>סך-כל ההשקעות</b>					
מזה:					
1,053	-	1,053	972	-	972
רווחים שנצברו מ-1 בינואר 1992					
סעיפים שנצברו בהון העצמי מ-1 בינואר 1992:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה					
19	-	19	3	-	3
לפי שווי הוגן, נטו					
(2)	-	(2)	(2)	-	(2)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
<b>פרטים בדבר מוניטין:</b>					
10 שנים			10 שנים		
קצב הפחתה					
300	293	7	297	293	4
הסכום המקורי					
177	174	3	149	149	-
יתרה להפחתה					
<b>פרטים לגבי ערך בספרים ושווי השוק של השקעות סחירות:</b>					
1,632	-	1,632	1,532	-	1,532
הערך בספרים					
1,683	-	1,683	1,425	-	1,425
שווי השוק					

הערה:  
(1) כולל רווחים והתאמות מתרגום השקעות ביחידות בעלות מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדרו בעבר כ"יחידות אוטונומיות") שנצברו ממועד הרכישה ועד ליום 31.12.91.

6. השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ב. הבנק

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010			
סך-הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות	סך-הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות
במיליוני שקלים חדשים					
<b>השקעות</b>					
8,500	6,833	1,667	8,660	7,092	1,568 <sup>(1)</sup>
השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני (לרבות מוניטין) <sup>(1)</sup> :					
1,549	1,546	3	1,550	1,550	-
השקעות אחרות:					
2	-	2	2	-	2
בכתבי התחייבות נדחים ובשטרי הון					
1,551	1,546	5	1,552	1,550	2
הלוואות בעלים					
10,051	8,379	1,672	10,212	8,642	1,570
<b>סך-כל ההשקעות</b>					
מזה:					
4,492	3,405	1,087	4,621	3,610	1,011
רווחים שנצברו מ-1 בינואר 1992					
סעיפים שנצברו בהון העצמי מ-1 בינואר 1992:					
(14)	(31)	17	23	22	1
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו					
30	30	-	31	31	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
32	32	-	32	32	-
מענק המדינה לעובדים (הפרטה)					
<b>פרטים בדבר מוניטין:</b>					
10 שנים		10 שנים			
299	292	7	296	292	4
קצב הפחתה					
176	173	3	148	148	-
הסכום המקורי					
יתרה להפחתה					
<b>פרטים לגבי ערך בספרים ושווי השוק של השקעות סחירות:</b>					
1,632	-	1,632	1,532	-	1,532
הערך בספרים					
1,683	-	1,683	1,425	-	1,425
שווי השוק					

הערה:

(1) כולל רווחים והתאמות מתרגום השקעות ביחידות בעלות מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדרו בעבר כ"יחידות אוטונומיות") שנצברו ממועד הרכישה ועד ליום 31.12.91.



## 6. השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

### חלקו של הבנק ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות מוחזקות (במאוחד – כלולות)						
272	664	429	18	149	136	
הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות						
-	(1)	(3)	(88)	(1)	(3)	
272	663	426	(70)	148	133	
<b>הפרשה למסים:</b>						
מסים שוטפים						
26	26	37	-	-	-	
מסים נדחים						
<sup>(1)</sup> (23)	(10)	<sup>(2)</sup> (53)	-	(10)	<sup>(2)</sup> (53)	
3	16	(16)	-	(10)	(53)	סך-כל ההפרשה למסים (חיסכון במס)
<b>חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות לאחר השפעת המס של חברות מוחזקות (במאוחד – כלולות)</b>						
269	647	442	(70)	158	186	

הערות:

- (1) כולל ביטול עתודה למס בגין חלק הבנק ברווחי כאל (ר' ביאור 29 יא' להלן).  
 (2) הקטנת עתודה למס בגין חלק הבנק ברווחי הבינלאומי, ר' ביאור 29 יב'.

**6. השקעות בחברות מוחזקות (המשך)**

**ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות:**

שם החברה	פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות ההצבעה		ההשקעה במניות לפי שווי שוק	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010
<b>1. חברות בת מאוחדות</b>							
Discount Bancorp, Inc. <sup>(2)</sup>	חברת אחזקות, ארה"ב	100.00	100.00	100.00	100.00	23	21
Israel Discount Bank of New York <sup>(3)</sup>	בנק מסחרי, ארה"ב	100.00	100.00	100.00	100.00	2,672	2,714
בנק מרכזי דיסקונט בע"מ	בנק מסחרי	100.00	100.00	100.00	100.00	1,695	1,855
בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ	בנק למשכנתאות	100.00	100.00	100.00	100.00	1,097	1,127
כרטיסי אשראי לישראל בע"מ <sup>(4)</sup>	שירות כרטיסי אשראי	71.83	71.83	79.00	79.00	742	689
דיסקונט ליסינג בע"מ	החכרת ציוד	100.00	100.00	100.00	100.00	106	108
דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ	חברה לחיתום והשקעות	100.00	100.00	100.00	100.00	(23)	(34)
דיסקונט מנפיקים בע"מ	הנפקת ניירות ערך	100.00	100.00	100.00	100.00	58	59
IDB (Swiss) Bank Ltd	בנק מסחרי, שוויץ	100.00	100.00	100.00	100.00	183	197
<b>חברות המוחזקות על ידי Israel Discount Bank of New York:</b>							
Discount Bank (Latin America) <sup>(5)</sup>	בנק מסחרי, אורוגוואי	100.00	100.00	100.00	100.00	209	238
IDB NY Realty (Delaware), Inc. <sup>(5)</sup>	חברת אחזקות, ארה"ב	100.00	100.00	100.00	100.00	1,738	1,669
IDB Realty LLC. <sup>(6)</sup>	חברת ההשקעות, ארה"ב	100.00	100.00	100.00	100.00	6,419	6,194
<b>חברה המוחזקת על ידי דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ:</b>							
פרינט א.ק. תקשורת בע"מ	חברת אחזקות	100.00	100.00	100.00	100.00	(29)	(6)
<b>חברות המוחזקות על ידי כרטיסי אשראי לישראל בע"מ:</b>							
דיינרס (קלוב) ישראל בע"מ	שירות כרטיסי אשראי	51.00	51.00	51.00	51.00	92	115
כאל (מימון) בע"מ	מתן אשראי	100.00	100.00	100.00	100.00	90	149
<b>2. חברות כוללות</b>							
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ <sup>(7)</sup> בנק מסחרי							

הערות:

- (1) לרבות יתרות עודפי עלות מיוחסים ומוניטין.
- (2) חברת אחזקות בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק המחזיקה במניות של Israel Discount Bank of New York בבעלות ובשליטה מלאה.
- (3) החברה מוחזקת על ידי Discount Bancorp, Inc.
- (4) לפרטים בדבר ערבות בלתי מוגבלת בסכום לטובת ויזה אירופה, למילוי כל התחייבויותיה של כאל, ר' ביאור 19 ג' 9 להלן.
- (5) כלול בדוחות הכספיים של Israel Discount Bank of New York.
- (6) כלול בדוחות הכספיים של IDB NY Realty (Delaware), Inc.
- (7) לפרטים בדבר הסכם עם פי.בי. החזקות בדבר המשך החזקת הבנק בבנק הבינלאומי, בדבר מתווה לירידה בהחזקות ובדבר הפקדת חלק מהמניות בידי נאמן, ר' סעיף ד' להלן.
- (8) לרבות התאמות מתרגום של יחידות בעלת מטבע פעילות שונה ממטבע הדיווח (הוגדרו בעבר כ"יחידות אוטונומיות") והתאמות בגין הצגת ניירות ערך מסויימים של חברות מוחזקות לפי שווי הוגן.
- (9) מוניטין.
- (10) כולל הקטנת עתודה למס בגין חלק הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי, ר' ביאור 29 יב'.
- (11) כולל בנכסים אחרים, ר' ביאור 8.

ערבויות עבור החברה לטובת גופים מחוץ לקבוצה		סעיפים אחרים שנצברו בהון העצמי <sup>(8)</sup>		דיבידנד שנרשם		מזה: הפסד מירידת ערך		תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות		השקעות הוניות אחרות		מזה: יתרת עודף עלות	
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים													
-	-	3	3	-	-	-	-	-	(2)	-	-	-	-
-	-	(286)	(256)	-	-	-	-	119	(22)	287	267	-	-
-	-	47	61	-	-	-	-	181	113	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	30	29	497	500	<sup>(9)</sup> 7	<sup>(9)</sup> 6
111	103	-	7	-	108	-	-	109	39	20	28	<sup>(9)</sup> 166	<sup>(9)</sup> 142
-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-
-	-	(1)	1	-	-	-	-	(19)	(11)	233	190	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(7)	(14)	(9)	(13)	-	-	<sup>(11)</sup> 44	<sup>(11)</sup> 20
-	-	-	11	-	-	-	-	13	18	-	-	-	-
-	-	2	(2)	-	-	-	-	39	(72)	-	-	-	-
-	-	(91)	(48)	-	-	-	-	11	(288)	-	-	-	-
-	-	(5)	(5)	-	-	-	-	12	20	488	531	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	22	32	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	22	59	15	27	-	-
-	-	18	2	-	212	-	-	161	<sup>(10)</sup> 180	-	-	-	-

## 6. השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

### ד. ההשקעה בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ("הבנק הבינלאומי")

**חתימת הסכם עם פיבי אחזקות.** במחצית השנייה של חודש מרס 2010 הגיע הבנק להסכמות עם פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי אחזקות") ביחס להחזקותיו בבנק הבינלאומי הראשון.

ביום 28 במרס 2010, לאחר שהתקבלו האישורים של דירקטוריון פיבי אחזקות ושל דירקטוריון הבנק, נחתם הסכם בין הבנק לבין פיבי אחזקות, על בסיס ההסכמות שהושגו.

להלן עיקרי ההסכם:

- בהסכם נקבעו תנאים מתלים לכניסתו לתוקף (להלן: "התנאים המתלים"), אשר הינם: קבלת אישור המפקח על הבנקים ואישור הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ("האישורים הרגולטוריים"), וזאת עד תום 150 ימים מיום החתימה על ההסכם; וכן השלמת חלוקה של דיבידנד במזומן על ידי הבנק הבינלאומי לבעלי מניותיו בסכום של 800 מיליון ש"ח, אשר מקורו בעודפים אשר נצברו על ידי הבנק הבינלאומי, על פי דוחותיו הכספיים, עד ליום 31 בדצמבר 2005 (להלן: "החלוקה");
- הוסכם כי פיבי אחזקות תפעל כמיטב יכולתה לביצוע מהלך של איחוד הון מניות בבנק הבינלאומי, שבעקבותיו כל המניות בהונו של הבנק הבינלאומי יהיו מסוג אחד בלבד ויקנו זכויות הצבעה שוות;
- בנק דיסקונט יצביע בעד ההשלמה של מהלך איחוד ההון, באסיפות הכלליות של הבנק הבינלאומי, וזאת בכפוף לקבלת האישורים הרגולטוריים להסכם וכן להתקיימות התנאים שנקבעו בהסכם, בין היתר, להשלמת החלוקה בפועל או לקבלת אישור לפיו התקיימו כל ההליכים והתקבלו כל האישורים לחלוקה;
- בסמוך לאחר השלמת איחוד ההון, אם וככל שיושלם, בנק דיסקונט יפקיד בידי נאמן כמות מניות של הבנק הבינלאומי, שזכויות ההצבעה הצמודות להן (מתוך כלל זכויות ההצבעה בבנק הבינלאומי) עולות על שיעור זכויות ההצבעה הקיים של בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי (להלן: "המניות המופקדות"), וזאת על פי הסכם נאמנות שיאושר על ידי המפקח על הבנקים. בנק דיסקונט או הנאמן ימנעו מלהפעיל את זכויות ההצבעה הצמודות למניות המופקדות. הנאמן יעביר לבנק דיסקונט כל דיבידנד וכל הטבה כספית או אחרת, מכל סוג שהוא, אשר יתקבלו על ידו בגין המניות המופקדות מיד עם קבלתם (למעט מניות הטבה או מניות הנובעות מאיחוד או חלוקה של המניות המופקדות או מניות הנובעות מניירות ערך המירים למניות, שיניפק הבנק הבינלאומי בגין המניות המופקדות. מניות אלה יוותרו בידי הנאמן ויהוו חלק בלתי נפרד מן המניות המופקדות, לכל דבר ועניין). הנאמן ישחרר את המניות המופקדות מהנאמנות במקרה שבו שיעור זכויות ההצבעה של בנק דיסקונט בבנק הבינלאומי יהיה נמוך משיעור זכויות ההצבעה הקיים (1.09%) לצורך השלמתו לשיעור זכויות ההצבעה הקיים או לצורך העברת המניות המופקדות או חלקן לצד שלישי;
- בכפוף להתקיימות התנאים המתלים להסכם ובכפוף להשלמת איחוד ההון, עד תום ששה חודשים ממועד השלמת איחוד ההון, בנק דיסקונט יפעל לשם מכירת 6% מאחזקותיו בהון ובזכויות ההצבעה של הבנק הבינלאומי לצדדים שלישיים, ובלבד שתנאי השוק יאפשרו מכירה במחיר שאינו נמוך משווי ההשקעה של המניות הנמכרות בדוחותיו הכספיים של בנק דיסקונט;
- הוסכם כי עד למועד הקובע, כמשמעותו להלן, בנק דיסקונט יהיה רשאי לרכוש ניירות ערך נוספים במסגרת כל הצעת זכויות של הבנק הבינלאומי לבעלי מניותיו, ובלבד שמניות נוספות שירכשו על ידו, אם וככל שירכשו, יופקדו בידי הנאמן ויחולו לגביהן כל ההוראות שיחולו על המניות המופקדות כאמור לעיל;
- החל מהמועד בו יתקיימו כל התנאים המתלים להסכם, יבוטל ההסדר הקיים בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט, לעניין זכות סירוב ראשונה לרכישת מניות של הבנק הבינלאומי, וכל העברה או מכירה של מניות הבנק הבינלאומי על ידי פיבי אחזקות או על ידי בנק דיסקונט לא תהא כפופה לזכות כאמור;
- החל מהמועד בו יתקיימו כל התנאים המתלים להסכם ועד ליום 31 בדצמבר 2013 (להלן: "המועד הקובע"), יהיה בנק דיסקונט זכאי לכך שפיבי אחזקות תמשיך לגרום למינוי רבע מחברי הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי מבין מועמדים שיומלצו על ידי בנק דיסקונט (בכפוף להוראות בדבר מניעת ניגוד עניינים), ללא קשר למספר המניות המוחזקות על ידי בנק דיסקונט. לאחר המועד הקובע, יבוטל ההסדר הקיים בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט, לרבות ההסדר בקשר לדירקטורים המומלצים על ידי בנק דיסקונט. המועד הקובע עשוי להידחות בתנאים מסויימים שנקבעו בהסכם. בין השאר, אם מועד השלמת איחוד ההון בבנק הבינלאומי לא יחול עד תום שנה מיום חתימת ההסכם, יידחה המועד הקובע ליום 31 בדצמבר 2014.

לפרטים בדבר אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים, ר' להלן.

**אסיפות כלליות בבנק הבינלאומי לאישור חלוקת דיבידנד ואיחוד הון.** אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק הבינלאומי, אשר התכנסה ביום 24 ביוני 2010, החליטה לאשר את ההחלטות המפורטות להלן, בהתאם לאמור בדוח מידי שפרסם הבנק הבינלאומי לזימון האסיפה,

## 6. השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

בהתאם לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), התשס"א-2001 (להלן: "תקנות עסקה עם בעל שליטה"), ובהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"):

- החלטה בדבר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי בהיקף כולל של 800 מיליון ש"ח (להלן: "החלוקה"). הדיבידנד יחולק מתוך עודפים אשר נצברו לפי הדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי, החל מיום 31 במרס 2003 ועד ליום 31 בדצמבר 2005. החלוקה מותנית בהתקיימותם של התנאים המתלים לכניסתו לתוקף של ההסכם שנחתם בין פיבי אחזקות לבין בנק דיסקונט. תנאים מתלים אלו כוללים את אישור המפקח על הבנקים ואישורי הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ולביצועו.
  - החלטות בדבר ביצוע איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, באופן שכל חמש מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. של הבנק הבינלאומי תאוחדנה למניה רגילה אחת בת 0.05 ש"ח של הבנק הבינלאומי (להלן: "איחוד ההון"). איחוד ההון יבוצע ללא מתן פיצוי כלשהו. איחוד ההון מותנה בהתקיימותם של התנאים המתלים לכניסתו לתוקף של ההסכם, לרבות אישור המפקח על הבנקים, אישורי הממונה על ההגבלים העסקיים להסכם ואישור החלוקה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק הבינלאומי.
- ההחלטות בדבר איחוד ההון אושרו גם באסיפות סוגים שונים של בעלי המניות של הבנק הבינלאומי, אשר זומנו לשם כך. החלטת החלוקה והחלטת איחוד ההון נכנסו לתוקף עם קבלת האישורים להסכם.

**חלוקת דיבידנד.** ביום 6 בספטמבר 2010, קיבל הבנק מהבנק הבינלאומי דיבידנד במזומן בסך של 212 מיליון ש"ח.

**איחוד הון.** המועד הקובע לאיחוד ההון היה ביום 19 בספטמבר 2010, והחל מיום 20 בספטמבר 2010 נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב רק מניות בנות 0.05 ש"ח של הבנק הבינלאומי. עם השלמת מהלך איחוד ההון של הבנק הבינלאומי, עלה שיעור החזקותיו של הבנק בבנק הבינלאומי ל-26.4% בהצבעה. בהתאם להוראות ההסכם, הפקיד הבנק בידי נאמן מניות בבנק הבינלאומי המעניקות לו זכויות הצבעה מעבר לשיעור של 11.09%. יצוין כי בשלב זה הבנק טרם מכר 6% ממניות הבינלאומי, מן הטעם שלא התקיימו תנאים המאפשרים מכירה במחיר שאינו נמוך משווי המניות בספרי הבנק.

**אישורי המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים.** בעקבות החתימה על ההסכם פנה הבנק למפקח על הבנקים ולממונה על ההגבלים העסקיים בבקשה לקבלת אישורם להסכם. ביום 17 באוגוסט 2010 התקבלו אישור המפקח על הבנקים והאישור הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") ל"מיזוג חברות" על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, הנובע מן המהלך של איחוד הון המניות שיבוצע על ידי הבנק הבינלאומי.

הצדדים להסכם אישרו כי בקבלת אישור המפקח ואישור הממונה, כאמור לעיל, נתקיימו התנאים המתלים שנקבעו בהסכם לענין זה. באישור המפקח על הבנקים להסכם נקבע, כי אם הבנק הבינלאומי יציע בעתיד זכויות לכל בעלי מניותיו ואם הבנק יבקש להשתתף בהצעה כאמור, ידון המפקח על הבנקים בבקשה שתוגש על ידי הבנק, באותה עת.

באישור הממונה נקבע, בין היתר, כי על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-10% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי עד ליום 31 בדצמבר 2015 או עד לתום 5 שנים ממועד איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם, ובנוסף לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי, עד ליום 31 בדצמבר 2017 או עד לתום 7 שנים ממועד השלמת איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. לחילופין, על הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בבנק הבינלאומי לשיעור שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק הבינלאומי, עד ליום 31 בדצמבר 2016 או עד לתום 6 שנים ממועד השלמת איחוד הון המניות של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם. בנוסף, נקבע באישור הממונה כי אם הבנק לא ירד בשיעור החזקותיו, עד לתום התקופות האמורות לעיל, לפי הענין, אזי החלק העודף של המניות בהונו של הבנק הבינלאומי, שיוחזקו על ידי הבנק אחרי המועדים המפורטים לעיל, ימכר על ידי נאמן שימונה לכך, וזאת על פי הסדרים שנקבעו לענין זה באישור הממונה. בנוסף, נקבע כי הבנק לא ירכוש מניות בבנק הבינלאומי או כל זכות בבנק הבינלאומי בדרך אחרת, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה, מראש ובכתב.

ביום 6 בספטמבר 2010, בעקבות השלמת החלוקה והתשלום בפועל של דיבידנד בהתאם להסכם ובהמשך לאישורים הרגולטוריים שהתקבלו בהקשר להסכם, התקיימו התנאים המתלים וההסכם נכנס לתוקף.

יצוין כי בעקבות גיבוש ההסכמות עם פיבי אחזקות, ערך הבנק כבר בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009 הפרשה למס בסך של 120 מיליון ש"ח בגין החזקותיו בבנק הבינלאומי, וזאת נוכח העדר ודאות בהמשך החזקת הבנק במניות הבנק הבינלאומי ובהנחה שלאורך זמן הבנק ימכור את מלוא החזקותיו בבנק הבינלאומי.

7. בניינים וציוד

א. הרכב הסעיף

הבנק		המאוחד			
סך-הכל	צידוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין**	סך-הכל	צידוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין**
במיליוני שקלים חדשים					
<b>עלות</b>					
4,641	2,973	1,668	6,510	*4,134	*2,376
יתרה לתחילת השנה					
369	358	11	537	489	48
נכסים שנוספו					
(267)	(246)	(21)	(290)	(268)	(22)
נכסים שנגרעו					
4,743	3,085	1,658	6,757	4,355	2,402
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010					
<b>פחת</b>					
2,259	1,568	691	3,332	*2,381	*951
שנצבר לתחילת השנה					
419	367	52	558	483	75
הפרשה לפחת השנה					
4	-	4	4	-	4
הפסדים מירידת ערך שהוכרו					
(254)	(241)	(13)	(275)	(262)	(13)
פחת שנצבר בשל נכסים שנגרעו					
2,428	1,694	734	3,619	2,602	1,017
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010					
2,315	1,391	924	3,138	1,753	1,385
<b>יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2010</b>					
2,382	1,405	977	3,178	1,753	1,425
<b>יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2009</b>					
12.4%	16.0%	4.9%	11.9%	15.2%	4.9%
שיעור הפחת הממוצע בשנת 2010					
11.1%	16.0%	2.6%	10.8%	14.9%	3.3%
שיעור הפחת הממוצע בשנת 2009					

\* סוג מחדש.  
\*\* לרבות -

- התקנות ושיפורים במושכר, שיתרתם המופחתת הינה בסך של 130 מיליון ש"ח במאוחד ובסך של 63 מיליון ש"ח בבנק.
- (2009: 133 מיליון ש"ח במאוחד; ו-67 מיליון ש"ח בבנק).
- ריבית שהוונה בניכוי פחת בסך של 2 מיליון ש"ח (2009: 2 מיליון ש"ח).
- כולל יתרת הפרשה לירידת ערך בסך של 46 מיליון ש"ח במאוחד וסך של 44 מיליון ש"ח בבנק (2009: 46 מיליון ש"ח במאוחד וסך של 44 מיליון ש"ח בבנק).

- ב. הבנק וחברה מאוחדת הם בעלי זכויות חכירה לתקופות המסתיימות בשנים שבין 2012 עד 2056.
- הבנק וחברה מאוחדת הם בעלי זכויות חכירה בלתי מהוונות: במאוחד סך של 29 מיליון ש"ח (2009: 34 מיליון ש"ח), ובבנק סך של 25 מיליון ש"ח (2009: 30 מיליון ש"ח).
- הבנק וחברה מאוחדת הם בעלי זכויות חכירה מהוונות: במאוחד סך של 81 מיליון ש"ח (2009: 82 מיליון ש"ח), ובבנק סך של 52 מיליון ש"ח (2009: 55 מיליון ש"ח).
- ג. בניינים שיתרתם המופחתת: במאוחד סך של 259 מיליון ש"ח (2009: 596 מיליון ש"ח); בבנק סך של 82 מיליון ש"ח (2009: 435 מיליון ש"ח); טרם נרשמו על-שם הבנק ועל-שם החברות שלו בלשכות רישום המקרקעין.
- ד. בניינים שיתרתם המופחתת: במאוחד סך של 16 מיליון ש"ח (2009: 13 מיליון ש"ח); בבנק סך של 9 מיליון ש"ח (2009: 9 מיליון ש"ח); אינם בשימוש הבנק ומושכרים ברובם לצדדים אחרים.
- ה. היתרה המאזנית של בניינים העומדים למכירה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2010 בסך 0.4 מיליון ש"ח (2009: 6 מיליון ש"ח), בשנת 2009 הוכרו הפסדים מירידת ערך סך 0.4 מיליון ש"ח.

## 7. בניינים וציוד (המשך)

### 1. עלות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב:

הבנק		המאוחד	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
1,438	1,520	1,531	1,613
(602)	(794)	(662)	(865)
836	726	869	748
65	160	73	191
901	886	942	939

## 8. נכסים אחרים

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
116	176	402	480
65	-	317	57
392	384	410	397
-	-	174	149
36	39	28	32
84	94	176	183
1,724	1,957	1,836	2,039
-	-	611	581
*472	386	*472	386
*366	581	*366	581
*308	181	*549	477
3,563	3,798	5,341	5,362

\* סווג מחדש.

## 9. פקדונות הציבור

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
17,648	18,000	32,470	33,766
83,320	81,629	103,770	99,293
4,954	4,480	5,585	4,952
105,922	104,109	141,825	138,011

### 10. פקדונות מבנקים

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010	
במיליוני שקלים חדשים			
<b>בנקים מסחריים:</b>			
513	266	950	957
פקדונות לפי דרישה			
2,659	2,400	1,344	1,175
פקדונות לזמן קצוב			
264	209	330	282
קיבולים			
<b>בנקים מרכזיים:</b>			
-	-	982	707
פקדונות לזמן קצוב			
<b>תאגידים בנקאיים מיוחדים:</b>			
279	67	60	14
פקדונות לפי דרישה			
249	423	58	252
פקדונות לזמן קצוב			
3,964	3,365	3,724	3,387
<b>סך-הכל פקדונות מבנקים</b>			

### 11. כתבי התחייבות נדחים

הבנק		המאוחד		שיעור תשואה פנימי <sup>(1)</sup>	משך חיים ממוצע <sup>(1)</sup>
31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010			
במיליוני שקלים חדשים					
<b>כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניית:</b>					
69	278	2,422	2,971	6.23	5.79
במטבע ישראלי לא צמוד					
1,909	2,038	7,447	7,626	5.45	7.17
במטבע ישראלי צמוד למדד					
<b>כתבי התחייבות נדחים הניתנים להמרה במניית:</b>					
1,660	1,697	1,660	1,697	5.05	10.91
במטבע ישראלי צמוד למדד <sup>(2)</sup>					
3,638	4,013	11,529	12,294		
<b>סך-הכל כתבי התחייבות נדחים</b>					

הערות:

- (1) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי של היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי. משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור התשואה הפנימי. נתוני שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע הם ליום 31 בדצמבר 2010 ומתייחסים למאוחד.
- (2) שטרי הון נדחים הנחשבים כ"הון ראשוני מורכב" (ר' ביאור 14 5 להלן).



## 12. התחייבויות אחרות

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים				
14	14	14	14	עתודה למיסים נדחים, נטו (ר' ביאור 29 יד')
-	102	30	125	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
-	-	42	52	עודף העתודה לפיצויי פיטורין פרישה ופנסיה מעל היעודה (ר' ביאור 16 ה', ט')
*913	940	*1,074	1,134	הפרשות לחופשות, למענקי יובלות ולהטבות לגימלאים
58	68	168	183	הכנסות מראש
2,292	2,972	2,489	3,215	יתרות זכות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
2,182	2,595	5,257	5,456	זכאים בגין כרטיסי אשראי
124	125	154	149	הפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות
370	274	747	780	הוצאות לשלם
*472	386	*472	386	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעוף
*574	672	*2,065	1,371	זכאים אחרים ויתרות זכות
6,999	8,148	12,512	12,865	<b>סך-הכל התחייבויות אחרות</b>

\* סווג מחדש.

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים

#### א. ההון הרשום, המונפק והנפרע, נומינלי (בשקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
98,063,921	196,100,000	105,386,930	196,100,000
מניות רגילות א' בנות ע.ג. של 0.1 ש"ח כל אחת			
6% מניות בכורה צוברות בנות 0.00504 ש"ח כל אחת			
(שווה ערך ל-10 לירות שטרלינג כל אחת)			
202	202	202	202
98,064,123	196,100,202	105,387,132	196,100,202

#### סך-הכל הון עצמי

מניות רגילות א' הן ע"ש ונסחרות בבורסה לניירות ערך בת"א.

#### ב. 6% מניות בכורה צוברות ע"ש:

הדיבידנד והזכויות של בעלי מניות אלה צמודים לשער החליפין היציג של השקל החדש ללירה שטרלינג במועד כל תשלום. לתאריך המאזן זכאי כל בעל מניות בכורה אחת שערכה הנקוב שווה ערך ל-10 לירות שטרלינג, לדיבידנד שנתי בסך של 3.30 שקלים חדשים, ולחלק בזמן פירוק בסך של 54.93 שקלים חדשים. בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל אין לכלול מניות בכורה שאינן משתתפות כחלק מההון העצמי, ולפיכך הן הוצגו בסעיף התחייבויות אחרות.

#### ג. (1) הגדלת הון רשום בשנים 2006-2008 – יצירת מאגר מניות לצורך "אירועי המרה כפויה" של שטרי הון נדחים סדרות א' ו-ב'

באסיפות כלליות מיוחדות מהימים 26 בדצמבר 2006 ו-22 בספטמבר 2008, הוחלט להגדיל את הון המניות הרשום של הבנק, בסכום כולל של 820 מיליון מניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת. המניות שנוצרו בהגדלות האמורות נועדו לשמש לצורך הקצאתן למשקיעים בשטרי הון הנדחים (סדרה א') בהיקף כולל של 2 מיליארד ש"ח, במקרים של המרה כפויה של קרן ו/או ריבית, בהתקיים תנאים מסויימים אשר נקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים (להלן: "אירועי המרה כפויה"; לפרטים נוספים ר' ביאור 14 להלן).

בחודשים דצמבר 2006 ו-ספטמבר 2008 הניפק הבנק כמות של כ-1,147 מיליון ש"ח ע.ג. שטרי הון נדחים (סדרה א') (ר' ביאור 14 א' להלן). בגין שטרי הון האמורים שמר הבנק בהונו הרשום מאגר של כ-470 מיליון מניות רגילות א' (הכמות האמורה כפופה להתאמתה למרכיב ההטבה בהנפקת הזכויות מחודש דצמבר 2010).

בחודש מרס 2009 הניפק הבנק כמות של כ-350 מיליון ש"ח ע.ג. שטרי הון נדחים (סדרה ב') (ר' ביאור 14 ב' להלן). בגין שטרי הון האמורים שמר הבנק בהונו הרשום מאגר של כ-267 מיליון מניות, אשר ישמשו, אם יעלה בכך הצורך, בקורות אירועי המרה כפויה (הכמות האמורה כפופה להתאמתה למרכיב ההטבה בהנפקת הזכויות מחודש דצמבר 2010).

#### (2) הגדלת הון רשום בשנת 2009 – הגדלה לצורך גיוס הון ראשוני

באסיפה כללית מיוחדת מיום 15 בדצמבר 2009, הוחלט להגדיל את הון המניות הרשום של הבנק ב-111 מיליון מניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת. המניות שנוצרו בהגדלה האמורה נועדו לקדם מהלך של גיוס הון ראשוני.

הבנק התחייב כלפי מדינת ישראל, שהחזיקה באותו מועד 20% מהון מניות הבנק, כי המניות בהון הרשום של הבנק שתיווצרנה עקב הגדלת ההון האמורה, תשמשנה אך ורק לצורך האמור, ולא תשמשנה למטרות אחרות.

#### ד. הנפקת מניות בשנת 2010

בחודש דצמבר 2010 השלים הבנק מהלך של הנפקה לציבור והנפקת זכויות, כלהלן:

- ביום 6 בדצמבר 2010 השלים הבנק הנפקה לציבור, במסגרתה הונפקו 34,000,000 מניות רגילות א', על פי דוח הצעת מדף מיום 6 בדצמבר 2010, בתמורה כוללת ברוטו של כ-263.8 מיליון ש"ח.

- ביום 16 בדצמבר 2010 השלים הבנק הצעת זכויות, במסגרתה הונפקו 38,881,192 מניות רגילות א', שבגין התקבלו הודעות ניצול, על פי דוח הצעת מדף מיום 28 בנובמבר 2010 (כפי שעודכן ביום 29 בנובמבר 2010), בתמורה כוללת ברוטו של כ-198.3 מיליון ש"ח. בעלי השליטה בבנק ניצלו את מלוא הזכויות שהוצעו להם.

התמורה נטו שגייס הבנק במסגרת המהלך האמור, הסתכמה בסך של כ-450 מיליון ש"ח.

#### ה. עסקאות תשלום מבוסס מניות – תוכנית אופציות לנושאי משרה בבנק

##### (1) תוכנית פאנטום ליו"ר הדירקטוריון המכהן ולמנכ"ל המכהן

במסגרת תוכנית התגמול שאושרה ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל (ר' ביאור 22) נקבע כי יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל יהיו זכאים לתגמול מסוג פאנטום, אשר יהיה תלוי בביצועי מניית הבנק. הבנק העניק ליו"ר הדירקטוריון כמות של 6,511,628 זכויות פאנטום ולמנכ"ל כמות של

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

4,878,049 זכויות פאנטום (להלן: "זכויות הפאנטום").

זכויות הפאנטום אינן מקנות זכויות למניות של הבנק ו/או זכויות כלשהן הנובעות מהחזקה במניות הבנק, למעט התאמות מסוימות. זכויות הפאנטום יבשילו בחמש מנות שנתיות שוות, כך שכל אחת תכלול חמישית מכמות זכויות הפאנטום, באופן שמדי שנה תבשיל מנה שנתית אחת. המנה השנתית הראשונה של יו"ר הדירקטוריון הבשילה ביום 1 בינואר 2011 והמנה השנתית האחרונה שלו תבשיל ביום 1 בינואר 2015. המנה השנתית הראשונה של המנכ"ל תבשיל ביום 1 בינואר 2012 והמנה השנתית האחרונה שלו תבשיל ביום 1 בינואר 2016. כל מנה שנתית של זכויות פאנטום תהיה ניתנת למימוש, כולה או חלקה, במשך שנתיים ממועד הבשלתה ואז תפקע ולא תקנה עוד זכות כלשהי (להלן: "תקופת המימוש").

בכל אחד מהמקרים המפורטים להלן יידחה מועד ההבשלה של כל מנה שנתית של זכויות הפאנטום או תפקע מנה שנתית:

(1) אם בדוחות הכספיים הרבעוניים האחרונים של הבנק, שיפורסמו לפני מועד ההבשלה של המנה השנתית הרלבנטית, ייווצר לבנק הפסד נקי מפעולות רגילות, בחישוב מצטבר על פני ארבעת הרבעונים שקדמו למועד ההבשלה כאמור, אזי מועד ההבשלה של המנה השנתית האמורה ידחה ויחול מיד לאחר פרסום דוחות כספיים רבעוניים של הבנק המציגים רווח נקי מפעולות רגילות בחישוב מצטבר על פני ארבעת הרבעונים האחרונים שקדמו לאותם דוחות (ותקופת המימוש תדחה בהתאמה). לענין בחינת הפסד הנקי או הרווח הנקי מפעולות רגילות לצורך סעיף זה, ינוטרלו ההוצאות הנובעות מתוכנית פרישה מוקדמת לחלק מעובדי הבנק, שתקציבה יאושר על ידי הדירקטוריון, אם וככל שתבוצע;

(2) אם בדוחות הכספיים הרבעוניים האחרונים של הבנק, שיפורסמו לפני מועד ההבשלה של המנה השנתית הרלבנטית, יהיה הבנק בחריגה מהותית מיחס הלימות ההון הכולל הנדרש, אזי מועד ההבשלה של המנה השנתית האמורה ידחה ויחול מיד לאחר פרסום דוחות כספיים רבעוניים של הבנק המציגים יחס הלימות הון כולל שאינו מצוי בחריגה מהותית מיחס הלימות ההון הכולל הנדרש. לענין זה, חריגה מהותית תחשב חריגה בשיעור העולה על 20% מיחס הלימות ההון הכולל הנדרש;

(3) אם הבנק יהיה מחויב להמיר למניות רגילות של הבנק את כל היתרה הבלתי מסולקת של הקרן והריבית של שטרי הון נדחים (מסדרה כלשהי) שהונפקו על ידי הבנק (וזאת בהתאם לתנאי שטרי הון הנדחים כאמור), תפקע הזכות לקבל את המנה השנתית של זכויות הפאנטום שמועד הבשלתה חל בארבעת הרבעונים שלאחר אירוע ההמרה כאמור.

בתוכנית נקבעו הוראות לגבי קיצור תקופת המימוש והענקת של זכויות פאנטום במקרים של סיום העסקה וכן הוראות בדבר התאמת התוכנית בנסיבות מסוימות.

בגין כל הודעת מימוש ישלם הבנק סכום השווה להפרש בין שער הנעילה בבורסה, של מניה רגילה א' של הבנק, לבין מחיר הבסיס, כשהוא מוכפל במספר זכויות הפאנטום שביחס אליהן ניתנה הודעת המימוש.

לענין זה, "מחיר הבסיס" הינו שער הנעילה האחרון של מניה רגילה א' של הבנק בבורסה ביום המסחר שקדם ליום אישור דירקטוריון הבנק את תוכנית הפאנטום, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, לפי שיעור עלייתו בין המדד הידוע ביום אישור הדירקטוריון לבין המדד הידוע ביום המימוש.

השווי ההוגן הכולל (לחמש שנים), מחושב על פי מודל Black & Scholes הינו 14 מיליון ש"ח בגין זכויות הפאנטום שהוענקו ליו"ר הדירקטוריון ו-12 מיליון ש"ח בגין זכויות הפאנטום שהוענקו למנכ"ל. השווי ההוגן כאמור חושב על בסיס ההנחה שכל אופציות הפאנטום ימומשו ביום האחרון של תקופת המימוש שנקבעה לגביהן, על בסיס שער הנעילה של מניה רגילה של הבנק בבורסה ביום 19 בדצמבר 2010 (8.092 ש"ח), סטיית תקן לצורך חישוב של 32.9% ושיעור ריבית חסרת סיכון של בין 0% לבין 1.5% (בהתאם לתקופה).

מודגש כי החישוב דלעיל מהווה אינדיקציה בלבד לעלות מענק הפאנטום, וכי העלות בפועל עשויה להשתנות מאחר והיא מושפעת מהשינויים במחיר המניה במהלך תקופת התוכנית.

ההוצאה בגין המנות השונות תתפרס על פני התקופה עד למועד הזכאות שלהן. עד למימוש אופציות הפאנטום ייערך, בכל מועד דיווח, חישוב השווי ההוגן של התוכנית, בהתאם לתנאי השוק באותו מועד, והפער ייזקף לדוח רווח והפסד.

בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 נזקפה הוצאה בסך של כ-7.4 מיליון ש"ח, בגין החלק היחסי של כלל המנות שהוענקו ליו"ר הדירקטוריון.

בדוחות הכספיים לשנת 2011 תיזקף הוצאה בסך של כ-4.3 מיליון ש"ח בגין יו"ר הדירקטוריון וכ-6.5 מיליון ש"ח בגין המנכ"ל, במונחי השווי ההוגן ליום 31 בדצמבר 2010, בגין התוכנית האמורה.

#### (2) תוכנית אופציות לנושאי משרה בבנק (למעט יו"ר הדירקטוריון הקודם והמנהל הכללי הקודם)

כללי. בהחלטותיו מהימים 26 במרס 2006, 1 ביולי 2006 ו-25 ביולי 2006, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית אופציות והקצאה לנאמן של

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

9,806,391 כתבי אופציה עבור 9 נושאי משרה בבנק, לרבות המבקר הפנימי הקודם ולמעט יו"ר הדירקטוריון הקודם והמנהל הכללי הקודם (להלן בביאור זה: "נושאי המשרה").

כתבי האופציה לא סחירים וניתנים למימוש למניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח כל אחת, בתנאים ובמועדים שנקבעו בתוכנית. **תנאי כתבי האופציה.** מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שהוצעו ל-7 מבין נושאי המשרה על פי התכנית, היה 6.379 ש"ח (בכפוף להתאמות על פי תנאי התכנית). מחיר המימוש האמור נקבע על פי שער הנעילה בבורסה של מניה של הבנק, ביום 1 בפברואר 2005. מחיר המימוש של כתביה אופציה שהוקצו לשני נושאי משרה, שהחלו את עבודתם בבנק ביום 1 במרס 2006 וביום 2 באפריל 2006, הינו שער הנעילה בבורסה של מניות הבנק, ביום המסחר האחרון שלפני יום התחלת עבודתו של אותו ניצע בבנק, בהתאמה. מחירי המימוש דלעיל צמודים למדד וכפופים להתאמות הנובעות מחלוקת דיבידנדים במזומן ו/או בהטבה וכן בהנפקת זכויות של הבנק.

מחירי המימוש של כל אחד מכתבי האופציה האמורים, ליום 31 בדצמבר 2010, היו 7.067 ש"ח בגין 4 נושאי משרה (שנותרו בבנק מתוך 7 נושאי המשרה שנזכרו לעיל), 9.796 ש"ח בגין נושא המשרה שהחל את עבודתו בבנק ביום 1 במרס 2006, ו-9.663 ש"ח בגין נושא המשרה שהחל את עבודתו בבנק ביום 2 באפריל 2006.

תקופת המימוש של שני שלישי מכתבי האופציה שהוקצו על פי התכנית, החלה ביום 5 בינואר 2009 והסתיימה ביום 4 בינואר 2011, ותקופת המימוש של השליש הנותר, החלה ביום 1 בינואר 2011 ותסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012, והכל בכפוף להוראות שנקבעו לענין סיום העסקתם של הניצעים, בבנק, על פי תנאי התכנית.

בהתאם להוראות סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, כל כתבי האופציה על פי התכנית הוקצו על שם נאמן, עבור הניצעים, בהתאם לתנאי מסלול רווח הון, באמצעות נאמן.

הליך המימוש של כתבי האופציה – בכל מועד מימוש יחושב סכום ההטבה הכספי לניצע, והבנק ינפיק לנאמן עבור הניצע, כמות מניות רגילות, אשר שווי השוק הכולל שלהן, לפי שער הנעילה של המניות הרגילות של הבנק, בבורסה, ביום המסחר שקדם ליום המימוש, שווה לסכום ההטבה הכספי.

הבנק יהפוך חלק מרווחיו, כמשמעותם בסעיף 302 (ב) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות"), מפרמיה על מניות, או מכל מקור אחר הכלול בהונו העצמי, כאמור בסעיף 304 (א) לחוק החברות, להון מניות, בסכום השווה לערך הנקוב של מניות המימוש שיוקצו כאמור. כל כתב אופציה שלא ימומש על פי תנאי התכנית, עד תום התקופה שנקבעה למימושו על פי תנאי התכנית, יפקע ולא יקנה זכות כלשהי. ערך ההטבה התיאורטי בגין כתבי האופציה שהוקצו כאמור, בהתאם להוראות תקן חשבונאות מס' 24, נאמד בכ-39 מיליון ש"ח. ערך ההטבה בגין כתבי האופציה שהוקצו כאמור הכולל מס שכן, בהתחשב בשינוי שחל בשיעורי מס שכן ובמרכיב הפירותי בפועל (לעומת זה שנאמד בשעתו), נאמד בכ-40 מיליון ש"ח.

ערך ההטבה בגין תשעת נושאי המשרה כאמור נפרס בספרי הבנק החל ממועד ההענקה (26 במרס 2006) ועד לתחילת תקופת המימוש של כל חלק (שני שלישי על פני תקופה של כ-2.8 שנים והשליש הנוסף על פני תקופה של כ-4.8 שנים). אחד מנושאי המשרה פרש בסוף שנת 2006 והאופציות שהוקצו לו פקעו (1,176,767). עקב פרישתה של אחת מנושאי המשרה במהלך שנת 2007 פקעו כתבי האופציה שהוקצו לה (1,176,767). עקב פרישתו של אחד מנושאי המשרה, בסוף חודש ינואר 2009, פקעו במהלך שנת 2009 כתבי האופציה שהוקצו לו (1,176,767). בשנת 2010 מימשו נושאי משרה 2,876,540 כתבי אופציה. יתרת כתבי האופציה במחזור ליום 31 בדצמבר 2010, בגין שישה נושאי משרה, היתה 3,399,550 כתבי אופציה. היתרה האמורה כוללת 326,880 כתבי אופציה בגין נושא משרה שסיים את כהונתו ביום 31 בדצמבר 2010, (סיום יחסי עובד מעביד ביום 31 במרס 2011), שלפי תנאי התוכנית יוכל לממש את יתרת כתבי האופציה שהוקצו לו, שלא פקעו ביום 4 בינואר 2011, עד ליום 30 בספטמבר 2011. היתרה כוללת גם 392,256 כתבי אופציה בגין נושא משרה שסיים את כהונתו בבנק במהלך השנה והחל לכהן כמנכ"ל אחת מחברות הבת בארץ, אשר בניסיונות אלה, בהתאם לתנאי התוכנית, יחשב לצרכי התוכנית כאילו המשיך את עבודתו בבנק וכאילו העסקתו על ידי הבנק לא הסתיימה.

ביום 4 בינואר 2011 פקעו 1,307,518 כתבי אופציה.

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 נזקק בגין שישה נושאי משרה סך של כ-1.8 מיליון ש"ח, כהוצאות שכן מול קרן הון. (2009: סך של כ-1 מיליון ש"ח בגין שבעה נושאי משרה. 2008: סך של כ-8.5 מיליון ש"ח בגין שבעה נושאי משרה). במועד פקיעה או מימוש של כתבי אופציה שקמה הזכאות לקבלתם, הבנק ממיין ליתרת הפרמיה את החלק המתייחס בקרן הון.

#### (3) תוכנית אופציות ליו"ר הדירקטוריון הקודם ולמנהל הכללי הקודם

ביום 26 באוגוסט 2007 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של הבנק את תנאי העסקתו של יו"ר הדירקטוריון הקודם של הבנק ואת הקצאת כתבי האופציה ליו"ר הדירקטוריון הקודם במסגרת תוכנית אופציות ליו"ר הדירקטוריון הקודם ולמנכ"ל הקודם.

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

במסגרת התכנית הוקצו לנאמן עבור יו"ר הדירקטוריון הקודם 8,090,275 כתבי אופציה ועבור המנכ"ל הקודם מספר זה של כתבי אופציה, שכל אחד מהם ניתן למימוש למניה רגילה אחת. מחיר המימוש של כתבי האופציה הינו 8.455 ש"ח, על פי שער הסגירה של מניית הבנק בבורסה ביום שקדם למועד אישור האסיפה הכללית, צמוד למדד, בכפוף להתאמות.

כתבי האופציה שהוקצו לנאמן היו ניתנים למימוש, בהתאם לתנאי התוכנית, במועדים שלהלן:

- מנות של כתבי האופציה אשר גובשה הזכאות לקבלם עד תום שנת 2008, החל מיום 5 בינואר 2009, ועד ליום 4 בינואר 2011;
- מנות של כתבי האופציה אשר גובשה הזכאות לקבלם עד תום שנת 2009, החל מיום 5 בינואר 2010 ועד ליום 4 בינואר 2012;
- מנות של כתבי האופציה אשר גובשה הזכאות לקבלם עם תום שנת 2010, החל מיום 5 בינואר 2011 ועד ליום 4 בינואר 2013.

כל אחת מן התקופות שבמהלכה ניתן יהיה לממש כתבי אופציה על פי התכנית כאמור לעיל, תיקרא להלן, "תקופת מימוש".

כתבי אופציה שהוקצו לנאמן עבור ניצע שהעסקתו הסתיימה, אך טרם מומשו (וטרם פקעו), והכלולים במנות שהזכאות של הניצע לגביהן התגבשה עד תום שנת המדידה האחרונה שקדמה למועד סיום ההעסקה, יהיו ניתנים למימוש עד למועד המוקדם מבין אלו: (1) 180 ימים ממועד סיום ההעסקה או 180 ימים מתחילת תקופת המימוש של כל אחת מכתבי האופציה כאמור לעיל, לפי המאוחר; או (2) תום תקופת המימוש של כל אחד מכתבי האופציה, כאמור לעיל, לפי הענין.

מחיר המימוש של כתבי האופציה האמורים, ליום 31 בדצמבר 2010, היה 9.072 ש"ח.

כתבי האופציה נחלקו ל-5 מנות שנתיות שוות לגבי כל אחת מהשנים 2006-2010.

נוכח סיום כהונת יו"ר הדירקטוריון הקודם, ביום 1 בינואר 2010, פקעו כתבי האופציה הכלולים במנה של שנת 2010 (1,618,055). יתרת האופציות שקמה הזכאות לקבלתם, פקעו ביום 30 ביוני 2010.

הזכאות לכתבי האופציה מותנית בין היתר בתשואת המניות של הבנק בשנה קלנדרית מסוימת (TSR – Total Shareholders Return) באופן שזו תהיה לפחות 85% מממוצע תשואת המניות של בנקים אחרים באותה תקופה. התנאי האמור התקיים בשנים 2006-2007 ובשנת 2009 בגין השנים 2008 ו-2009 ובהתאם קמה זכאותם של יו"ר הדירקטוריון הקודם והמנכ"ל הקודם למנה השנתית בגין השנים האמורות. התנאי האמור לא התקיים בשנת 2010 ולפיכך לא קמה למנכ"ל הקודם זכאות למנה בגין שנה זו. ביום 4 בינואר 2011 פקעו 3,236,110 כתבי אופציה של המנכ"ל הקודם, ויתרת 3,236,110 כתבי האופציה שלו ניתנים למימוש עד ליום 30 ביוני 2011.

הערך הכלכלי של כתבי האופציה, לצורך רישומו בדוחות הכספיים של הבנק, חושב על פי שיטת מונטה קרלו, שהיא שיטה כמותית סטטיסטית מקובלת לצורך תמחור מכשירים פיננסיים, כולל אופציות לעובדים. הערך הכלכלי של כל כתבי האופציה שהוקצו לנאמן עבור יו"ר הדירקטוריון הקודם ועבור המנכ"ל על פי התכנית, מחושב למועד אישור האסיפה הכללית, על פי שער הסגירה של מניית הבנק בבורסה ביום שקדם לו, היה כ-31.3 מיליון ש"ח.

בשנת 2010 נרשמה הקטנת הוצאה בסך של 2.2 מיליון ש"ח בגין ההטבה האמורה (בשנים 2007, 2008 ו-2009 נרשמה הוצאה בסך של 19.8, 6.5 ו-1.3 מיליון ש"ח, בהתאמה).

בפועל, היו"ר הקודם והמנכ"ל הקודם לא מימשו כתבי אופציה שהוענקו להם בהתאם לתוכנית האמורה.

#### (4) הקצאת כתבי אופציה לחברי הנהלה נוספים

**כללי.** בחודש פברואר 2010 החליט הדירקטוריון לאשר תוכנית "אופציות פאנטום" למי שכיהן באותה עת כראש החטיבה העסקית (להלן: "ניצע א") וליועצת המשפטית של הבנק (להלן: "ניצעת ב") וזאת בהמשך להחלטות קודמות בעניינם, ובכלל זה החלטה מחודש ינואר 2007 בה נקבע, בין היתר, כי תוכנית האופציות שתוצע להם תהיה דומה ככל האפשר לתוכנית האופציות לנושאי משרה בבנק, שאושרה בחודש מרס 2006 ואושררה בחודש יולי 2006 (ר' 2 לעיל), בכפוף לשינויים המחוייבים.

**תוכנית "אופציות פאנטום."** ניצע א' וניצעת ב' יהיו זכאים לסכום כספי שהוא ההפרש שבין שער הנעילה בבורסה של מניה רגילה של הבנק ביום המסחר שקדם ליום המימוש, מוכפל במספר מניות שאמורות לנבוע מאופציות הפאנטום שביחס אליהן ניתנה הודעת המימוש, לבין מחיר המימוש כשהוא מוכפל באותו מספר אופציות פאנטום (להלן: "סכום ההטבה הכספי"). לסכום ההטבה הכספי יתווסף גילום פערי המס שבין מס ההכנסה השולי שיחול על חבר ההנהלה הניצע לבין מס רווחי הון שהיה עשוי להיות משולם על ידו אילו היה מקבל את כתבי האופציה על פי תכנית אופציות שחל עליה סעיף 102 לפקודת מס הכנסה (במסלול רווח הון). הסכומים בגין הגילום וסכום ההטבה הכספי ייקראו ביחד "מענק הפאנטום". מחיר המימוש של כל אחת מאופציות הפאנטום ייקבע על פי שער הנעילה של מניה רגילה של הבנק בבורסה, ביום המסחר האחרון שקדם ליום המימוני כשמנכ"ל ("יום המסחר") (9.3 ש"ח ו-9.171 ש"ח, בהתאמה), בתוספת הפרשי הצמדה למדד (להלן - "מחיר המימוש"), ובכפוף להתאמות, הכל כמפורט בתכנית.

לניצע א' הוצעו 980,639 אופציות פאנטום ולניצעת ב' הוצעו 817,199 אופציות פאנטום.

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

ניצע א' וניצעת ב' יהיו זכאים לאופציות הפאנטום בשתי מנות כלהלן:

- המנה הראשונה כוללת 784,511 אופציות פאנטום לניצע א' ו-653,759 אופציות פאנטום לניצעת ב' והיא הוענקה לניצעים ביום 24 בפברואר 2010. את האופציות במנה הראשונה ניתן יהיה לממש במשך שנתיים החל מהמועד האמור.
- המנה השנייה כוללת 196,128 אופציות פאנטום לניצע א' ו-163,440 אופציות פאנטום לניצעת ב' והיא תוענק לניצעים ביום 24 בפברואר 2011. את האופציות במנה השנייה ניתן יהיה לממש במשך שלוש שנים מהמועד האמור.

נכון ליום קבלת ההחלטה מחיר המימוש היה 10.066 ש"ח ו-9.923 ש"ח, בהתאמה (והוא מביא בחשבון את הדיבידנד שחולק ביום 6 באוקטובר 2008).

הניצעים יהיו זכאים לאופציות הפאנטום רק אם ביום הקובע הם יהיו נושאי משרה בבנק. בתכנית נקבעו הוראות לגבי קיצור תקופת המימוש והענקה יחסית של אופציות פאנטום במקרים של סיום העסקה וכן הוראות בדבר התאמות התכנית בנסיבות מסויימות. למימוש אופציות הפאנטום אין כל השפעה על הון המניות של הבנק.

השווי ההוגן של האופציות שהוענקו לשני הניצעים על פי מודל Black & Scholes הינו כ-2.811 מיליון ש"ח. השווי ההוגן כאמור נערך על בסיס ההנחה שכל אופציות הפאנטום ימומשו ביום האחרון של תקופת המימוש שנקבעה לגביהן, והוא אינו מתחשב בכך שלא מדובר בכתבי אופציה נסחרים, וכי היום הקובע את הזכות לחלק מאופציות הפאנטום טרם הגיע. סך הכל השווי ההוגן של מענק הפאנטום, בהתחשב גם בגילום פערי המס כאמור, מסתכם ב-3.710 מיליון ש"ח.

מודגש כי החישוב דלעיל מהווה אינדיקציה בלבד לעלות מענק הפאנטום, וכי העלות בפועל עשויה להשתנות מאחר והיא מושפעת מהשינויים במחיר המניה במשך תקופת התכנית, ומשינויים שיחולו, אם יחולו, בשיעורי המס בעתיד.

ההוצאה בגין המנה הראשונה של אופציות הפאנטום נזקפה לדוח רווח והפסד בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 ואילו ההוצאה בגין המנה השנייה תתפרס על פני התקופה עד למועד הזכאות שלה. עד למימוש אופציות הפאנטום ייערך, בכל מועד דיווח, חישוב השווי ההוגן של התכנית, בהתאם לתנאי השוק באותו מועד, והפער ייכלל בדוח רווח והפסד.

נוכח סיום כהונתו של ניצע א', ביום 31 בדצמבר 2010, אין הוא זכאי לאופציות הפאנטום במנה השנייה. את אופציות הפאנטום במנה הראשונה יוכל ניצע א' לממש עד ליום 30 ביוני 2011.

ההוצאה שזקפה בגין התוכנית האמורה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, הסתכמה בסך של כ-0.7 מיליון ש"ח.

### (5) עסקאות תשלום מבוסס מניות מסוג אופציות למניות – נתונים כמותיים

א. עסקת תשלום מבוסס מניות לנושאי משרה בכירה

2008		2009		2010		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש <sup>(1)</sup>	מספר האופציות בש"ח	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש <sup>(1)</sup>	מספר האופציות בש"ח	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש <sup>(1)</sup>	מספר האופציות בש"ח	תנועה באופציות למניות
7.34	7,452,857	7.42	7,452,857	7.83	6,276,090	קיימות במחזור לתחילת שנה
-	-	-	-	7.03	2,876,540	מומשו במהלך השנה <sup>(2)</sup>
-	-	6.85	1,176,767	-	-	פקעו במהלך השנה
7.42	7,452,857	7.83	6,276,090	8.60	3,399,550	קיימות במחזור לתום שנה <sup>(3)</sup>

הערות:

- (1) מחיר המימוש צמוד למדד הידוע. בנוסף להפרשי ההצמדה מחיר המימוש בפועל יהיה כפוף להתאמות כמפורט לעיל. ביום 31 בדצמבר 2008 הותאם מחיר המימוש בסך 0.255 ש"ח בגין דיבידנד שחולק במהלך 2008. ביום 2 בדצמבר 2010 הותאם מחיר המימוש בגין הנפקת זכויות בסך של 0.107 ש"ח.
- (2) הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך השנה היה 8.01 ש"ח.
- (3) ביום 4 בינואר 2011 פקעו 1,307,519 אופציות למניות שלא מומשו.

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

#### (5) עסקאות תשלום מבוסס מניות מסוג אופציות למניות - נתונים כמותיים (המשך)

א. עסקת תשלום מבוסס מניות לנושאי משרה בכירה (המשך)

(4) אופציות למניות הקיימות במחזור לתום השנה, מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

31 בדצמבר 2008		31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010			
תחום 2	תחום 1	תחום 2	תחום 1	תחום 2	תחום 1		
9.20-9.33	6.76	9.55-9.68	7.01	9.66-9.8	7.07	תחום מחירי מימוש (בש"ח)	
1,961,278	5,491,579	1,961,278	4,314,812	1,961,278	1,438,272	מספר האופציות	
9.26	6.76	9.62	7.01	9.73	7.07	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	
2.67	2.67	1.67	1.67	0.67	2	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	
מזה ניתנות למימוש:							
					1,307,518	-	מספר האופציות
					9.73	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)

#### (6) התחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות - תוכניות פאנטום - נתונים כמותיים

תוכניות פאנטום לנושאי משרה בכירה, ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל

המאוחד		
31 בדצמבר 2010		
באלפי ש"ח		
8,129		סך ההתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
-		השווי הפנימי של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן הבשילה עד לתום הרבעון
8,129		<b>סך ההוצאה שזקפה לרווח והפסד בשנת 2010</b>

### 1. דיבידנדים

#### (1) כללי

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות המפקח על הבנקים.

#### (2) מגבלות על חלוקת דיבידנד בהיתר הנגיד לרכישה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק

בהיתר שנתן נגיד בנק ישראל ביום 29 בינואר 2006 לקבוצת ברונפמן-שראן לרכישה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק נקבעו, בין היתר, המגבלות הבאות:

- (א) לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד ליום 30 בספטמבר 2004. אם הצטברו הפסדים לאחר מועד זה, לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה. כמו כן, אין לחלק דיבידנדים מרווחים ממכירת נכסים מהותיים של הבנק במשך 5 שנים ממועד מתן ההיתר. לאחר מועד זה תותר חלוקת דיבידנד ממכירת נכסים כאמור, בכפוף לקבלת אישור, מראש ובכתב, של המפקח. (סכום הרווחים שנצברו בבנק עד ליום 30 בספטמבר 2004, שכאמור לא ניתן לחלקם, הינו 2,704 מיליון ש"ח).
- (ב) על אף האמור לעיל, ניתן לחלק דיבידנד מרווחים ממכירת נכסים מהותיים של הבנק במשך 5 שנים ממועד מתן ההיתר, אם מתקיימים כל התנאים הבאים:

1. המכירה נובעת מדרישות חוק החלות על הבנק;
2. חלוקת הדיבידנד מרווחים ממכירת אותם הנכסים לא תגרום להפחתת יחס ההון המזערי הקיים בבנק ערב מכירת הנכסים כאמור;
3. דירקטוריון הבנק יאשר את החלוקה לאחר שבחן את צרכי הבנק ותוכניותיו העסקיות;
4. התקבל אישור, מראש ובכתב, של המפקח, לחלוקה כאמור, לאחר שבחן את הלימות ההון של הבנק ואת החלטת הדירקטוריון וביטוסה.

### 13. הון עצמי, מניות בכורה, עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

#### (3) חלוקת דיבידנד בשנת 2008

האסיפה הכללית המיוחדת שהתכנסה ביום 22 בספטמבר 2008, אישרה את המלצת דירקטוריון הבנק מיום 31 באוגוסט 2008, לחלק דיבידנד במזומן בסך של 250 מיליון ש"ח מרווחי השנים 2007-2008. הדיבידנד שולם ביום 23 באוקטובר 2008 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 6 באוקטובר 2008 (המועד הקובע). הסכום שחולק מהווה כ-25.5 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ע.נ. (255%).

#### (4) חלוקת דיבידנד בגין מניות בכורה

ביום 2 בספטמבר 2010, החליטה האסיפה השנתית של הבנק לאשר כדיבידנד סופי לשנת 2009, דיבידנד ביניים בשיעור של 6% ששולם ביום 30 בדצמבר 2009, לבעלים של 40,000 מניות בכורה צוברות בנות 0.00504 ש"ח ע.נ. כל אחת, בסכום כולל של 24,000 ליש"ט. ביום 1 בנובמבר 2010 החליט דירקטוריון הבנק לשלם ביום 30 בדצמבר 2010, לבעלים של מניות בכורה כאמור, דיבידנד ביניים בשיעור של 6% ולהמליץ בפני האסיפה הכללית של הבנק, שתתכנס בשנת 2011, להכריז על דיבידנד זה כדיבידנד סופי.

### 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

כללי. הלימות הון ליום 31 בדצמבר 2010 מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" (להלן: "כללי באזל ו").

#### 1. הון לצורך חישוב יחס הון

סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
10,700*	12,101	הון רובד 1 לאחר ניכויים
6,469*	7,293	הון רובד 2 לאחר ניכויים
17,169	19,394	<b>סך-הכל הון כולל</b>

#### 2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
125,641*	125,514	סיכון אשראי
2,752	2,907	סיכונים שוק
12,969	13,233	סיכון תפעולי
141,362	141,654	<b>סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון</b>

הערות לטבלה ראה לאחר סעיף 4.



### 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

#### 3. יחס ההון לרכיבי סיכון

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
באחוזים		
<b>א. הבנק</b>		
		יחס הון רובד 1 מקורי לרכיבי סיכון
* 7.1	8.0	
		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
* 7.6	8.5	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
* 12.1	13.7	
9.0	9.0	<b>יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים</b>
<b>ב. חברות בת משמעותיות</b>		
<b>1. בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו</b>		
		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
** 10.4	11.0	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
** 12.2	13.6	
9.0	9.0	<b>יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים</b>
<b>2. בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ</b>		
		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
** 12.4	12.5	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
** 18.8	18.3	
9.0	9.0	<b>יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים</b>
<b>3. דיסקונט בנקורפ אינק.<sup>(1)</sup></b>		
		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
12.5	12.5	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
14.9	14.7	
(2) 8.0	(2) 8.0	<b>יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים</b>
<b>4. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ</b>		
		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.5	15.5	
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.7	16.2	
9.0	(3) 9.0	<b>יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים</b>

\* סווג מחדש - סיווגים שונים שהשפעתם הכוללת על יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון היתה זניחה.  
\*\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.
- (2) אי די בי ניו יורק, חברת הבת של דיסקונט בנקורפ אינק., סווגה על ידי ה-FDIC כ-"Well Capitalized". שמירת הסיווג האמור מחייבת שמירה על יחס הון כולל מזערי בשיעור של 10%, ושלי יחס הון ראשוני מזערי בשיעור של 6%.
- (3) נוכח פניית הפיקוח על הבנקים, נדרשת כאל לעמוד ביחס הון כולל שלא יפחת מ-15%, החל מיום 31 בדצמבר 2010 (ר' ביאור 33 א').

**14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)**

**4. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס הון**

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים		
<b>א. הון רובד 1</b>		
הון עצמי		
9,994	11,241	
זכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בת שאוחדו		
298	328	
מכשירי הון מורכבים חדשניים		
1,636	1,680	
רכיבי הון רובד 1 אחרים		
בניכוי מוניטין		
(176)*	(149)	
בניכוי נכסים לא מוחשיים אחרים		
(44)*	(20)	
בניכוי רווחים בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה		
(56)	(129)	
בניכוי השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית		
(825)	(774)	
בניכוי ניכויים אחרים מהון רובד 1 <sup>(1)</sup>		
(127)	(76)	
10,700	12,101	<b>סך-הכל הון רובד 1</b>
<b>ב. הון רובד 2</b>		
<b>1. הון רובד 2 עליון</b>		
45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה		
42	90	
הפרשה כללית לחובות מסופקים		
254	254	
מכשירי הון מורכבים חדשניים		
1,297*	1,322	
רכיבי הון רובד 2 עליון אחרים		
2	2	
<b>2. הון רובד 2 תחתון</b>		
כתבי התחייבות נדחים		
5,826	6,475	
<b>3. ניכויים מהון רובד 2</b>		
השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית		
(825)	(774)	
ניכויים אחרים מהון רובד 2 <sup>(1)</sup>		
(127)	(76)	
6,469	7,293	<b>סך-הכל הון רובד 2</b>

\* סווג מחדש - סיווגים שונים שהשפעתם הכוללת על יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון היתה זניחה.

\*\* סווג מחדש.

הערה:

(1) ניכוי בגין חשיפות איגוח מסוימות.

**5. מדיניות הון לתקופת ביניים.** בחודש דצמבר 2009 פרסמה ועדת באזל טיוטת המלצות בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי" והודיעה

- כי בכוונתה לפרסם חלק מהותי מהשינויים המוצעים כהמלצות סופיות כבר בתחילת שנת 2011, בתוקף מיום 31 בדצמבר 2012.
- במכתב מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי הפיקוח על הבנקים עוקב אחר ההתפתחויות בהקשר זה, ומתכוון לבחון את ההמלצות החדשות לאחר שיוגשו, במטרה להתאים אליהן את ההוראות בארץ, לפי העניין.
- במכתב האמור נדרשים התאגידים הבנקאיים, בתקופת הביניים שעד להתאמת ההוראות כאמור:
  - לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון הליבה. יחס זה יתייחס להון הליבה בניכוי כל הניכויים הנדרשים מרובד 1, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 'מדידה והלימות הון - רכיבי ההון'. על היעד להיקבע בשיעור שלא יפחת מ-7.5%;
  - להעביר לפיקוח על הבנקים תוכנית עבודה לעמידה ביעד האמור, עד סוף חודש אוגוסט 2010;
  - תאגיד בנקאי אשר מתקשה באמור לעיל, יפנה לפיקוח על מנת לגבש מתווה מוסכם לעמידה ביעד;

## 1.4. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- בהעדר אישור מראש מהמפקח על הבנקים, להימנע מחלוקת דיבידנד אם אינו עומד ביעד האמור או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד.

לאור האמור, דירקטוריון הבנק דן בתוכנית שהוגשה לו, אשר כוללת יעד יחס הון ליבה לסוף שנת 2010, וכן מתווה עולה לשנים 2011-2012. התוכנית שהוגשה לאישור הדירקטוריון הושתתה על בחינתם של מספר תרחישים, שתוצאת חלק מהם היא, שליום 31 בדצמבר 2010 הבנק עלול לא לעמוד ביעד שנדרש. ביום 31 באוגוסט 2010, הוגשה התוכנית לפיקוח והבנק פעל על מנת לגבש מתווה מוסכם עם הפיקוח לעמידה ביעד. ביום 24 בינואר 2011, הודיע הפיקוח כי הבנק רשאי לקבוע יעד הון ליבה שלא יפחת מ-7.5%, עד ליום 31 בדצמבר 2011 ולא עד 31 בדצמבר 2010, ובלבד שיתקיימו תנאים מסויימים שקבע, ובכלל זה, אישור מתווה הלימות הון לעמידה ביעד הון ליבה שלא יפחת משיעור של 7.5% עד ליום 31 בדצמבר 2011, גם בהינתן התפתחויות שונות משמעותית מאלה שהונחו בבסיס תוכנית העבודה. כמו כן, הדירקטוריון יקבל דיווח חודשי לגבי העמידה במתווה ההון שנקבע, והדיווח יועבר גם לפיקוח על הבנקים. הבנק נדרש לגבש תוכנית כאמור ולהעבירה לפיקוח. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 2 במרס 2011, אושר מתווה מפורט להשגת יעד הון ליבה בשיעור שבין 7.5% ל-8%, ובכל מקרה יעד שלא יפחת משיעור של 7.5%, וכן יחס הלימות הון כולל שלא יפחת מ-13%, וזאת עד ליום 31 בדצמבר 2011.

המתווה מבוסס על ניהול קפדני של הון הבנק וכולל שורה של צעדים להבטחת יעדי ההון האמורים, גם בתרחישים שמרניים. יצוין כי לאור ההסכם שנחתם בין הבנק לבין פיבי ולאור האישורים שניתנו בהתייחס אליו (ר' ביאור 6 לעיל) בהם נקבע מתווה למכירת החזקת הבנק בבנק הבינלאומי, התיר המפקח על הבנקים לבנק לא לכלול בהון הליבה את הניכוי בגין השקעת הבנק בבנק הבינלאומי.

**יחס הון הליבה** ליום 31 בדצמבר 2010, מחושב בהתאם לאמור לעיל, הגיע לשיעור של 7.9%.

### 6. הבהרות בענין מכשירי הון מורכבים

#### א. הבהרה בענין ההכרה במכשירי הון מורכבים שהונפקו טרם כניסת כללי באזל II לתוקף

במכתב מיום 3 במרס 2010 הבהיר המפקח על הבנקים, לבקשת הבנק, כי כל עוד לא נקבע אחרת, התנאים הספציפיים שנקבעו להכרה במכשירי הון מורכבים, כמפורט באישורים שנתן לגבי כל הנפקה של מכשיר כאמור, ממשיכים לחול בהתייחס לאותה הנפקה, גם לאחר כניסתם לתוקף של כללי באזל II.

עוד הבהיר המפקח, למען הסר ספק, כי מקום בו הבנק נדרש לשמור על יחסי הלימות הון (כולל, ראשוני, מקורי או אחר), לרבות כתנאי להכרה במכשירי הון היברידיים כחלק מבסיס ההון של הבנק, לא ישתנו יחסים אלה, על אף השינוי המתבצע מעת לעת בקריטריוני ההנפקה, וכן יחושבו על פי שיטת החישוב הנהוגה באותה עת.

האמור מתייחס להנפקות שביצע הבנק, כמפורט בסעיפים 7 ו-8 להלן.

#### ב. הנפקות נוספות של מכשירי הון מורכבים

יצוין כי נוכח כניסתן לתוקף של הוראות באזל II, מסתמנת אפשרות שהפיקוח על הבנקים יכניס שינויים בתנאים הבסיסיים שקבע בעבר, לענין ההכרה בשטרי הון נדחים שיונפקו בעתיד כמכשירי הון מורכבים. לאור האמור, ייתכן והבנק לא יוכל לעשות שימוש ביתרת הסדרות הקיימות, שנועדו לשמש כמכשירי הון מורכבים, והוא יידרש ליצור סדרות חדשות, שיענו על התנאים שיקבע המפקח, אם בכלל. בהקשר זה, במכתב מיום 30 ביוני 2010 הפנה המפקח על הבנקים את תשומת הלב להתייחסות טיוטת ההמלצות בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי", שפרסמה ועדת באזל, למכשירי הון מורכבים שאינם עומדים בתנאים החדשים להכרה בהון אשר מופיעים בטיטה. המפקח על הבנקים הבהיר שבכוונתו לאמץ את ההוראות הסופיות שיתפרסמו בהקשר זה, ולכן על התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון כי יש סבירות גבוהה שהנפקות חדשות של מכשירים כאמור לא יוכרו בעתיד לצורך הלימות הון.

### 7. הנפקת הון ראשוני מורכב

#### א. הנפקת הון ראשוני מורכב - סדרה א'

**הנפקת הון ראשוני מורכב בשנים 2006-2007.** ביום 31 בדצמבר 2006 הוקצו שטרי הון נדחים בסך של כ-750 מיליון ש"ח למשקיעים בהנפקה פרטית וביום 13 במאי 2007 הוקצו למשקיעים בהנפקה פרטית נוספת 250 מיליון ש"ח נוספים. נגיד בנק ישראל אישר כי שטרי ההון הנדחים האמורים יחשבו כמכשירי הון מורכבים ויוכרו כחלק מההון הראשוני של הבנק. ביום 31 במאי 2007 פרסם הבנק תשקיף לרישום למסחר של שטרי ההון האמורים.

**הנפקת הון ראשוני מורכב בשנת 2008.** ביום 25 בספטמבר 2008 הנפיק הבנק שטרי הון נדחים (סדרה א'), בדרך של הרחבת סדרה קיימת שנרשמה למסחר על פי תשקיף מיום 30 במאי 2007, בערך נקוב של כ-147 מיליון ש"ח, במסגרת של הצעה פרטית למשקיעים מסווגים (כהגדרתם בתקנות ניירות ערך) אופן הצעת ניירות ערך לציבור, (התשס"ז-2007). שטרי ההון הונפקו בתמורה כוללת של כ-135 מיליון ש"ח, דהיינו בנכיון בשיעור של 14.6% ביחס לערכם המתואם.

## 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ביום 22 בספטמבר 2008 ניתן אישור המפקח על הבנקים לפיו שטרי ההון האמורים יחשבו כמכשירי הון מורכבים ויוכרו כחלק מההון הראשוני של הבנק, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 311 – "יחס הון מזערי", בכפוף לתנאים הבאים:

- א. שטרי ההון יוקצו בתנאים זהים לתנאי שטרי ההון שהונפקו במסגרת הסדרה הקיימת;
- ב. שיעור ההון הראשוני המורכב לא יעלה על 15% מסך ההון הראשוני של הבנק;
- ג. שטרי ההון אינם ולא יהיו משועבדים לבנק או לחברות בנות שלו.

הבנק עומד בתנאים האמורים.

**הנפקות נוספות של הון ראשוני מורכב סדרה א'.** יתרת שטרי ההון הנדחים סדרה א' שטרם הונפקה עמדה ביום 31 בדצמבר 2010 על 853 מיליון ש"ח. יצויין כי יתרת המניות שנותרה בהון הרשום, שיכולה לשמש בקרות אירועי המרה כפויה של שטרי הון סדרה א' (83 מיליון מניות; ר' ביאור 13 ג' לעיל), יכולה לאפשר הנפקות נוספות בהיקף של כ-202 מיליון ש"ח, וכל הנפקה נוספת מעבר לסכום האמור תחייב הגדלת ההון הרשום של הבנק.

**תנאי שטרי ההון הנדחים סדרה א'.** שטרי ההון הנדחים הונפקו לתקופה של 99 שנים וקרן שטרי ההון הנדחים תשלום בתשלום אחד ביום 1 בינואר 2106. הקרן והריבית של שטרי ההון הנדחים צמודים למדד המחירים לצרכן וישאו ריבית שנתית כאמור. הריבית על שטרי ההון תשלום ארבע פעמים בשנה.

הבנק יהיה רשאי להודיע, על פי שיקול דעתו, על פדיון מוקדם של קרן שטרי ההון הנדחים, לאחר שחלפו לפחות 15 שנים מיום הנפקתם, בכפוף לתנאים המפורטים בשטר ובכפוף לאישור המפקח על הבנקים.

שטרי ההון הנדחים ישאו ריבית צמודה בשיעור של 5.10%. במידה ולא יתבצע פדיון מוקדם לאחר 15 שנים, ישאו שטרי ההון הנדחים ריבית בשיעור משתנה שייקבע מראש בגין כל תקופה של חמש שנים, בתוספת ריבית נוספת (step-up) בשיעור של 1% מעל המרווח המקורי שנקבע ל-15 השנים הראשונות (דהיינו, 2.495%).

שטרי ההון הנדחים כוללים הוראות מיוחדות, שיפורטו להלן, שעיקרן המרה כפויה של קרן ו/או ריבית למניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח ע.ג. של הבנק, בהתקיים תנאים מסויימים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. במקרה של המרת מלוא קרן שטרי ההון והקצאת מניות חלף ריבית בגין מלוא המניות שיעודו לכך בהון הרשום של הבנק, יוקצו בסך הכל בגין שטרי ההון שהונפקו כאמור לעיל 398.5 מיליון מניות רגילות א' של הבנק. שטרי ההון הנדחים לא יובטחו בשעבוד כלשהו על נכסי הבנק או בבטוחה אחרת כלשהי. התחייבויות הבנק לתשלום הקרן והריבית של שטרי ההון תהיינה נדחות מפני כל התחייבויותיו האחרות של הבנק לנושים מכל סוג שהוא, לרבות כלפי המחזיקים של כתבי התחייבות נדחים שהונפקו או שיונפקו בעתיד על ידי הבנק ו/או חברות בנות שלו ותהיינה עדיפות אך ורק על זכויותיהם של בעלי המניות להשבת עודף נכסי הבנק בעת פירוקו. התחייבויות הבנק לתשלום קרן שטרי ההון והריבית בגינה תעמוד בדרגה שווה, פרי פסו, עם כתבי התחייבות נוספים ו/או ניירות ערך נוספים שיונפקו על ידי הבנק או על ידי חברות בנות שלו ואשר יאושרו על ידי המפקח על הבנקים כמכשירי הון ראשוני.

**ההכרה בשטרי ההון כהון ראשוני עליון.** נגיד בנק ישראל אישר לבנק לכלול את שטרי ההון כהון ראשוני עליון.

להלן פירוט התנאים הבסיסיים להכרה בשטרי ההון כהון ראשוני עליון:

(1) יחס ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחת מ-10% במועד הנפקת מכשיר ההון המורכב.

(2) הון ראשוני מורכב חייב לעמוד בתנאים שנקבעו למכשירי הון מורכבים, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311, הנכללים בהון המשני.

(3) מבנה ההנפקה – ההנפקה תבוצע במישרין אך ורק על ידי הבנק.

(4) מגבלה כמותית – שיעור ההון הראשוני המורכב לא יעלה על 15% מסך ההון הראשוני כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311, ולל ההון הראשוני המורכב (להלן: "הון ראשוני כולל").

(5) נפרעות – רק שטרי ההון ששולמו במלואם במזומן ייחשבו להון ראשוני מורכב.

(6) העדר צבירות – לא ישולמו תשלומי ריבית אשר במועד הקבוע לסילוקם שוררות "נסיבות מיוחדות", כהגדרתן להלן, וזכאותם של המחזיקים בשטרי ההון לתשלומי ריבית אלה תפקע. ריבית שלא שולמה בשל קיומן של הנסיבות המיוחדות לא תיצבר ובחלוף המועד שנקבע לסילוקה היא תמחק. הנסיבות המיוחדות תהיינה כל אחד מהאירועים המפורטים להלן:

(א) דירקטוריון הבנק קבע כי אין לבנק יכולת לפרוע, במועדו, את התחייבויותיו שדרגת הקדימות שלהן הינה גבוהה מזו של שטרי ההון הנדחים (סדרה א') או שווה לה, או שרואה החשבון המבקר של הבנק, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי

ביניים של הבנק, לפי העניין, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר העדרה של יכולת הפרעון כאמור לעיל;

(ב) דירקטוריון הבנק קבע כי קיים חשש סביר כי ביצוע תשלום הריבית יביא למצב בו לא יהיה בידי הבנק לסלק את התחייבויותיו הקיימות

## 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- ו/או הצפויות, או שרואה החשבון המבקר של הבנק, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי ביניים של הבנק, לפי העניין, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר קיומו של חשש סביר כאמור;
- (ג) בתקופה של ששה רבעונים רצופים, אשר הדוח הכספי בגין האחרון שבהם התפרסם טרם המועד הקבוע לתשלום הריבית, לא דיווח הבנק על רווח נקי מצטבר (כלומר אם הסכום הפשוט של הסכומים הרבעוניים של רווח נקי או של הפסד שהוצגו בדוחותיו הכספיים של הבנק, בגין ששה רבעונים רצופים, הינו שלילי);
- (ד) על פי הדוחות הכספיים של הבנק שפורסמו לאחרונה ערב המועד לתשלום הריבית, אין לבנק עודפים ראויים לחלוקה.
- (7) הקצאת מניות כנגד ריבית – במקרה של מחיקת ריבית, כאמור בסעיף 6 לעיל, יהיה הבנק רשאי להקצות למחזיקי שטרי ההון הנדחים מניות כנגד הריבית שנמחקה. הקצאת המניות תתאפשר רק במקום ריבית שלא שולמה באותה שנה, ולא ניתן יהיה להקצות מניות בגין שנים קודמות.
- (8) ספיגת הפסדים – הבנק יהיה חייב להמיר את כל היתרה הבלתי מסולקת של הקרן והריבית של שטרי ההון הנדחים למניות רגילות א' של הבנק, בהתקיים מקרים מסויימים כלהלן:
- (א) אם יחס ההון הראשוני הכולל לרכיבי סיכון של הבנק, כמופיע בדוחות הכספיים או בדוחות הכספיים ביניים של הבנק אחת לרבעון, פחת ברבעון מסויים מ-6%, ולא עלה חזרה, בתוך 90 יום ממועד פרסום הדוחות הכספיים האמורים, לשיעור של 6% לפחות, תתבצע המרה מיידית כאמור;
- (ב) אם יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון של הבנק, ללא הון ראשוני מורכב (להלן: "הון ראשוני מקורי"), כמופיע בדוחות הכספיים או בדוחות הכספיים ביניים של הבנק אחת לרבעון, פחת ברבעון מסויים מ-5.5%, ולא עלה חזרה, עד למועד פרסום הדוח הכספי ברבעון שלאחריו, לשיעור של 5.5% לפחות (וזאת אפילו אם יחס ההון הראשוני הכולל יהיה באותה עת מעל 6%), תתבצע המרה מיידית כאמור;
- (ג) אם יחס ההון הראשוני המקורי לרכיבי סיכון של הבנק, כמופיע בדוחות הכספיים או בדוחות הכספיים ביניים של הבנק אחת לרבעון, פחת ברבעון מסויים מ-6%, אך לא פחת מ-5.5%, ולא עלה חזרה, לשיעור של 6% לפחות, עד תום שני הרבעונים שלאחר אותו רבעון מסויים, כמופיע בדוחות הכספיים ביניים של הבנק, תתבצע המרה מיידית (וזאת, אפילו אם יחס ההון הראשוני הכולל יהיה באותה עת מעל 6%), אלא אם כן המפקח על הבנקים אישר אחרת;
- (ד) אם יחס ההון הראשוני המקורי, כמופיע בדוחות הכספיים או בדוחות הכספיים ביניים של הבנק, אחת לרבעון, פחת ברבעון מסויים מ-5%, תתבצע המרה מיידית חלקית, בסכום שיחזיר את יחס ההון הראשוני המקורי של הבנק לאותו רבעון שפורסם, ל-5% לפחות;
- (ה) על פי הדוחות הכספיים של הבנק, יתרת העודפים של הבנק הפכה לשלילית;
- (ו) רואה החשבון המבקר של הבנק, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי ביניים של הבנק, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר ספקות משמעותיים הקיימים בדבר המשך קיומו של הבנק כעסק חי.
- (9) שינוי תנאים, פדיון מוקדם ו/או העלאת ריבית – שטרי ההון הנדחים יונפקו לתקופה של 99 שנים ויהיו ניתנים לפדיון ביוזמת המנפיק ובאישור המפקח מראש ובכתב לאחר מינימום של 15 שנים. כמו כן, גם שאר תנאי שטרי ההון הנדחים לא יהיו ניתנים לשינוי, אלא באישור מראש ובכתב של המפקח.
- מבלי לגרוע מתנאי זה, יתאפשר ביצוע step-up אחד בריבית, לאחר 15 שנים לפחות ממועד ההנפקה, בעליה בריבית של עד 100 נקודות בסיס מעל המרווח המקורי שנקבע ל-15 השנים הראשונות.
- (10) נדחות – פרט לזכויות של נושים על פי מכשירי הון דומים, שטרי ההון יהיו נדחים מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים, לרבות שטרי הון שהונפקו כהון משני.
- (11) בטוחות – ההתחייבות על פי שטרי ההון לא תהיה מובטחת בבטחונות.
- (12) הקצאה לגופים קשורים – הבנק לא יקצה (עד כמה שהדבר תלוי בו בהקצאה הראשונית) את שטרי ההון הנדחים לקופות גמל ו/או לקרנות נאמנות שבשליטת ו/או ניהול הבנק.
- (13) שקיפות – תנאי ההנפקה יהיו ברורים וגלויים. בהקשר זה, יהיה גם גילוי מלא של כל תנאי ההון הראשוני המורכב בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק, המתפרסמים לציבור, שיכלול, בין השאר, את הפרטים הבאים על ההון המורכב: סכומו, מרכיביו, חלקו כאחוז בסך ההון הראשוני הכולל ומאפייניו העיקריים.
- בקשר להכרה בשטרי ההון כהון ראשוני עליון, אימץ דירקטוריון הבנק מדיניות הלימות הון על פיה ישמור הבנק על יחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב) בשיעור של 6.5% לפחות בכל עת.
- לפרטים בדבר הבהרות בענין הנפקת מכשירי הון מורכבים נוספים, ר' סעיף 6 ב' לעיל.

## 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

### ב. הנפקת הון ראשוני מורכב – סדרה ב'

**הנפקת הון ראשוני מורכב בחודש מרס 2009.** בהתאם לאישור דירקטוריון הבנק מהימים 9 בפברואר, 23 בפברואר ו-25 במרס 2009, התקשר הבנק עם מגדל חברה לביטוח בע"מ (משתתף ברווחים), מגדל חברה לביטוח בע"מ (נוסטרו) ומגדל מקפת ניהול קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ, כל אחת מהן לחוד על פי חלקה, לביצוע הנפקה פרטית של 350 מיליון ש"ח ערך נקוב שטרי הון נדחים (סדרה ב') של הבנק בתמורה כוללת של 350 מיליון ש"ח.

ביום 26 במרס 2009 ניתן אישור המפקח על הבנקים לפיו שטרי ההון האמורים יחשבו כמכשירי הון מורכבים ויוכרו כחלק מההון הראשוני של הבנק, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 311 – "יחס הון מזערי", בכפוף לתנאים הבאים:

א. שיעור ההון הראשוני המורכב לא יעלה על 15% מסך ההון הראשוני של הבנק;

ב. יחס ההון הראשוני המקורי לא יפחת בכל עת מ-6.5%.

ג. שטרי ההון אינם ולא יהיו משועבדים לבנק או לחברות בנות שלו.

הבנק עומד בתנאים האמורים.

**תנאי שטרי ההון הנדחים – סדרה ב'.** קרן שטרי ההון הנדחים תשולם בתשלום אחד ביום 1 בינואר 2106. הקרן והריבית של שטרי ההון הנדחים צמודים למדד המחירים לצרכן וישאו ריבית שנתית כאמור. הריבית על שטרי ההון תשולם ארבע פעמים בשנה. הבנק יהיה רשאי להודיע, על פי שיקול דעתו, על פדיון מוקדם של קרן שטרי ההון הנדחים ושל הפרשי ההצמדה והריבית שנצברו עד לביצועו בפועל של הפדיון המוקדם, בכפוף לתנאים שנקבעו בשטר ובכפוף לאישור מוקדם של המפקח על הבנקים. שטרי ההון הנדחים ישאו בתקופה שממועד הנפקתם ועד ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "תקופת הריבית הראשונית") ריבית צמודה בשיעור של 8.7%. במידה ולא יתבצע פדיון מוקדם ביום 31 בדצמבר 2021, ישאו שטרי ההון הנדחים ריבית בשיעור משתנה שייקבע מראש בגין כל תקופה של חמש שנים, בתוספת ריבית נוספת (step-up) בשיעור של 1% מעל המרווח המקורי שנקבע לתקופת הריבית הראשונית (דהיינו, 7.13%).

שטרי ההון הנדחים כוללים הוראות מיוחדות, שיפורטו להלן, שעיקרן המרה כפויה של קרן ו/או ריבית למניות רגילות א' בנות 0.1 ש"ח ע.נ. של הבנק, בהתקיים תנאים מסויימים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. במקרה של המרת מלוא קרן שטרי ההון והקצאת מניות חלף ריבית בגין מלוא המניות שיעודו לכך בהון הרשום של הבנק, יוקצו בסך הכל בגין שטרי ההון שהונפקו כאמור לעיל 267 מיליון מניות רגילות א' של הבנק. שטרי ההון הנדחים לא יובטחו בשעבוד כלשהו על נכסי הבנק או בבטוחה אחרת כלשהי. התחייבויות הבנק לתשלום הקרן והריבית של שטרי ההון תהיינה נדחות מפני כל התחייבויותיו האחרות של הבנק לנושים מכל סוג שהוא, לרבות כלפי המחזיקים של כתבי התחייבות נדחים שהונפקו או שיונפקו בעתיד על ידי הבנק ו/או חברות בנות שלו ותהיינה עדיפות אך ורק על זכויותיהם של בעלי המניות להשבת עודף נכסי הבנק בעת פירוקו. התחייבויות הבנק לתשלום קרן שטרי ההון והריבית בגינה תעמוד בדרגה שווה, פרי פסו, עם כתבי התחייבות נוספים ו/או ניירות ערך נוספים שיונפקו על ידי הבנק או על ידי חברות בנות שלו ואשר יאושרו על ידי המפקח על הבנקים כמכשירי הון ראשוני.

**התנאים להכרה בשטרי ההון הנדחים (סדרה ב') כהון ראשוני מורכב.** התנאים הבסיסיים שקבע המפקח על הבנקים להכרה בשטרי ההון הנדחים כהון ראשוני עליון הם כתנאים שנקבעו לסדרה א' (כמפורט בסעיף א' לעיל), בשינויים הבאים:

– בהגדרת "נסיבות מיוחדות" נמחק האירוע של שישה רבעונים רצופים של הפסד (סעיף קטן (6) ג').

– בהגדרת "נסיבות מיוחדות" נוסף אירוע כלהלן: המפקח הורה על מחיקת תשלומי הריבית לאחר שנכח כי יש חשש ממשי שתשלום הריבית יביא למצב בו לא יהיה בידי הבנק לעמוד בהתחייבויותיו.

– במסגרת הגדרת האירועים שבהתקיימם תתבצע המרה מיידית של היתרה הבלתי מסולקת של הקרן והריבית של שטרי ההון הנדחים למניות רגילות א', שונה התנאי המתייחס לירידה של יחס ההון הראשוני המקורי מתחת ל-5% (סעיף (8) (ד)), כלהלן: אם יחס ההון הראשוני המקורי, כמופיע בדוחות הכספיים או בדוחות הכספיים ביניים של הבנק, אחת לרבעון, פחת ברבעון מסויים מ-5%, תתבצע המרה מיידית כאמור.

לפרטים בדבר הבהרות בענין הנפקת מכשירי הון מורכבים נוספים, ר' סעיף 6 ב' לעיל.

### 8. הנפקת הון משני עליון

**הנפקת הון משני עליון בשנת 2009.** במהלך שנת 2009 הנפיקה דיסקונט מנפיקים 1,252 מיליון ש"ח ע.נ. שטרי הון נדחים (סדרה ו1), בתמורה כוללת של כ-1,258 מיליון ש"ח, אשר משמשים כהון משני עליון.

**תנאי שטרי ההון הנדחים שימשו כהון משני עליון.** שטרי ההון הנדחים יונפקו לתקופה של 49 שנים וקרן שטרי ההון הנדחים תשולם בתשלום אחד, במועד שייקבע בדוח הצעת המדף הראשון של אותה סדרה. הקרן והריבית של שטרי ההון הנדחים צמודים למדד המחירים לצרכן. הריבית על שטרי ההון הנדחים תשולם ארבע פעמים בשנה.

## 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

הבנק יהיה רשאי להודיע, על פי שיקול דעתו, על פדיון מוקדם של קרן שטרי ההון הנדחים, החל מתום תקופה אשר תיקבע בדוח הצעת המדף ואשר בכל מקרה לא תפחת מ-10 שנים (להלן: "התקופה הראשונית"), בכפוף לתנאים המפורטים בשרט ובכפוף לאישור המפקח על הבנקים. שטרי ההון ישאו, עד לתום התקופה הראשונית, ריבית צמודה בשיעור שיקבע במכרז. במידה ולא יתבצע פדיון מוקדם בתום התקופה הראשונית, ישאו שטרי ההון, בתקופה שתחילתה בתום התקופה הראשונית, ריבית בשיעור משתנה שתקבע מראש בגין כל תקופה של חמש שנים, בתוספת ריבית נוספת (step-up) בשיעור שיקבע בדוח הצעת המדף הראשון כאמור.

זכויותיהם של מחזיקי שטרי ההון הנדחים תהינה נדחות מפני תביעותיהם של כל יתר נושי דיסקונט מנפיקים והבנק מכל סוג שהוא, למעט מחזיקי שטרי ההון אשר מהווים ו/או יהוו, מעת לעת, הון ראשוני מורכב שהנפיק הבנק.

**התנאים להכרה בשטרי ההון הנדחים כהון משני עליון.** להלן פירוט התנאים הבסיסיים שקבע המפקח על הבנקים להכרה בשטרי ההון הנדחים כהון משני עליון:

1. הלימות הון במועד ההנפקה – יחס ההון לרכיבי הסיכון של הבנק לא יפחת מ-10%, במועד הנפקת מכשיר ההון המורכב.
2. יחס הון ראשוני מקורי – יחס ההון הראשוני המקורי לא יפחת בכל עת מ-6.5%.
3. הוראה 311 – הון משני מורכב חייב לעמוד בתנאים שנקבעו למכשירי הון מורכבים כהגדרתם בסעיף ג' (הגדרות) לנספח א' להוראת ניהול בנקאי תקין 311 – יחס הון מזערי, הנכללים בהון המשני.
4. ב-5 השנים האחרונות לפני הפרעון הסופי, יכללו מכשירי ההון המורכבים בהון המשני כאילו היו כתבי התחייבות נדחים, בהתאם לסעיף 2(ב)2 לנספח א' בהוראת ניהול בנקאי תקין 311 – "יחס הון מזערי".
5. מבנה ההנפקה – ההנפקה תבוצע על ידי הבנק או חברה בת שלו.
6. מגבלה כמותית – ההון המשני יכול להוות עד 100% מההון הראשוני וכתבי התחייבות נדחים עד 50% מההון הראשוני, שלא הוקצה כנגד סיכונים שוק. המשמעות היא שההון המשני העליון יכול להיות עד 100% מההון הראשוני, אך בפועל הפוטנציאל להנפקת הון משני עליון נע בטווח שבין סך ההון הראשוני להיקף כתבי התחייבות.
7. נפרעות – רק שטרי ההון ששולמו במלואם במזומן ייחשבו להון משני עליון.
8. בטוחות – ההתחייבות על פי שטרי ההון לא תהיה מובטחת בבטחונות.
9. שעבוד שטרי ההון – שטרי ההון לא ימומנו ולא ישועבדו כבטחון להלוואה שניתנה על ידי הבנק או חברה בת שלו.
10. השעיית תשלומי ריבית – לא ישולמו תשלומי ריבית אשר במועד הקבוע לסילוקם שרורות "נסיבות משעות", כהגדרת המונח להלן, וסילוקם יידחה, לתקופות בלתי מסויימות. הנסיבות המשעות יהיו כלהלן:
  - א. דירקטוריון הבנק קבע כי אין לבנק יכולת לפרוע, במועדו, את התחייבויותיו שדרגת הקדימות שלהן הינה גבוהה מזו של שטרי ההון הנדחים או שווה לה, או שרואה החשבון המבקר של הבנק, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי ביניים של הבנק, לפי העניין, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר היעדרה של יכולת הפרעון כאמור לעיל.
  - ב. דירקטוריון הבנק קבע כי קיים חשש סביר כי ביצוע תשלום הריבית יביא למצב בו לא יהיה בידי הבנק לסלק את התחייבויותיו הקיימות ו/או הצפויות, או שרואה החשבון המבקר של הבנק, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי ביניים של הבנק, לפי העניין, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר קיומו של חשש סביר כאמור.
  - ג. על פי הדוחות הכספיים של הבנק, שפורסמו לאחרונה ערב המועד לתשלום הריבית, אין לבנק עודפים ראויים לחלוקה.
  - ד. המפקח על הבנקים הורה על השעיית תשלומי הריבית לאחר שנוכח כי יש חשש ממשי שתשלום הריבית יביא למצב בו לא יהיה בידי הבנק לעמוד בהתחייבויותיו.
11. סילוקם של תשלומי ריבית שהושעו – אם בעת המועד שנקבע לסילוקו של איזה מתשלומי הריבית, יתברר כי חל שינוי באיתנותו הפיננסית של הבנק, באופן ששורות באותו מועד נסיבות משעות כמפורט בסעיף 10, אזי יידחה אותו תשלום ריבית עד למועד בו התקיימו תנאי אחד או יותר מהתנאים המפורטים להלן, ובלבד שאף אחת מהנסיבות המשעות אינה קיימת עוד ו/או חדלה להתקיים. אלה הנסיבות שבהתקיימה לראשונה של איזו מהן, ובכפוף לכך כי דירקטוריון הבנק יקבע כי אין חלות באותה שעה נסיבות משעות, יבוצעו תשלומי הריבית שסילוקם נדחה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית בגינם:
  - א. הבנק הכריז על תשלום דיבידנד לבעלי סוג כלשהו של מניותיו.
  - ב. הבנק הודיע על פדיון מוקדם, מלא או חלקי, של קרן שטרי ההון הנדחים או פרע את קרן שטרי ההון הנדחים, כולה או חלקה.
  - ג. ניתן צו פירוק כנגד הבנק, אולם, במקרה כזה יהיה סילוק הריבית המושעה כפוף לסילוק כל התחייבויות הבנק שהינן עדיפות בדרגה על הקרן והריבית של שטרי ההון הנדחים, או להסדר אחר שנושי הבנק העדיפים על מחזיקי שטרי ההון הנדחים יהיו צד לו.

## 14. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

12. אי חלוקת דיבידנד – הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות ובין אם הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור.
13. פדיון מוקדם על ידי המחזיק – לא יתאפשר פדיון מוקדם על ידי המחזיק.
14. פדיון מוקדם על ידי הבנק – בכפוף למגבלות המפורטות להלן, יהיה הבנק רשאי להחליט, על פי שיקול דעתו וללא מתן זכות ברירה למחזיקים בשטרי ההון הנדחים, על פדיון מוקדם של קרן שטרי ההון הנדחים, כולה או מקצתה, לפי העניין, ושל הפרשי ההצמדה והריבית שנצברו עד לביצועו בפועל של הפדיון המוקדם בגין קרן שטרי ההון הנדחים, וזאת בהתקיים כל התנאים הבאים במצטבר:
- א. חלפו לפחות 10 שנים מיום הנפקת שטרי ההון הנדחים ועד למועד ביצועו בפועל של הפדיון המוקדם.
- ב. פדיון מוקדם יתאפשר רק לאחר קבלת אישור מראש של המפקח על הבנקים ובתנאי שהמכשיר יוחלף בהון אחר בעל איכות זהה או עדיפה, אלא אם המפקח קבע שהלימות ההון של התאגיד נאותה ביחס לסיכונים.
- ג. אין בביצוע הפדיון המוקדם כדי ליצור מצב בו תתקיים איזו מהנסיבות המשעות כהגדרתן בסעיף 10 לעיל, מיד לאחר ביצוע ההחלטה על הפדיון המוקדם ודירקטוריון הבנק קבע כי אינו צופה, גם בהתחשב בפדיון מוקדם, כי יוצרו נסיבות משעות כאמור במהלך שנים עשר החודשים שלאחריו.
15. שינוי תנאים, פדיון מוקדם, ו/או קביעת מנגנון ריבית – שטרי ההון יונפקו לתקופה של 49 שנים. שטרי ההון לא יהיו ניתנים לשינוי, אלא באישור מראש ובכתב של המפקח. מבלי לגרוע מתנאי זה, ולאחר 10 שנים לפחות ממועד ההנפקה (להלן: "התקופה הראשונה"), יתאפשר ביצוע step up בריבית פעם אחת במהלך חיי המכשיר. שיעור הגדלת הריבית לא יעלה על 100 נקודות בסיס פחות מרווח ההחלף (swap spread) בין מדד הבסיס הראשוני (initial index basis) לבין מדד הבסיס המוגדל (stepped up index basis), או – 50% ממרווח האשראי הראשוני, פחות מרווח ההחלף בין מדד הבסיס הראשוני ומדד הבסיס המוגדל.
- לאחר תום התקופה הראשונה, ואם לא ייפדו בפדיון מוקדם בתום התקופה הראשונית, ישאו שטרי ההון ריבית בשיעור משתנה, בהתאם לעוגן קבוע ומוגדר מראש שייקבע על ידי הנאמן.
16. נדחות – התחייבות הבנק לתשלום הקרן והריבית של שטרי ההון תהייה נדחות מפני כל התחייבויותיו האחרות של הבנק לנושים מכל סוג שהוא, לרבות כלפי המחזיקים של כתבי התחייבות נדחים שהונפקו או יונפקו בעתיד על ידי הבנק, ותהייה עדיפות אך ורק על זכויותיהם של בעלי המניות להשבת עודף נכס הבנק לעת פירוקו, ועל זכויותיהם של מחזיקים בניירות ערך אחרים שהתחייבות הבנק בגינם תוכר כהון ראשוני של הבנק, אם וכאשר ינפיק הבנק ניירות ערך כאלה. במעמדן של התחייבויות הבנק כאמור לעיל, לא יחול שינוי עקב כך ששטרי ההון יחדלו להיחשב כהון משני של הבנק מכל סיבה שהיא. התחייבויות הבנק לתשלום קרן שטרי ההון והריבית בגינה תעמוד בדרגה שווה (parri passu) עם כתבי התחייבות נוספים ו/או ניירות ערך נוספים שיונפקו על ידי הבנק או על ידי חברות בנות שלו ויאושרו על ידי המפקח על הבנקים כ"מכשירי הון מורכבים".
17. הקצאה לגופים קשורים – הבנק לא יקצה (עד כמה שהדבר תלוי בו בהקצאה הראשונית) את שטרי ההון המורכב לקופות גמל ו/או לקרנות נאמנות שבשליטת ו/או ניהול הבנק.
18. שקיפות – תנאי ההנפקה יהיו ברורים וגלויים. בהקשר זה, יהיה גם גילוי מלא של תנאי ההון המשני המורכב בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק, המתפרסמים לציבור, שיכלול, בין השאר, את הפרטים הבאים על ההון המורכב: סכומו, מרכיביו, חלקו כאחוז בסך ההון הראשוני הכולל ומאפייניו העיקריים.
- התנאים שפורטו לעיל הינם תנאים בסיסיים להכרה בשטרי ההון המורכבים כהון משני עליון. האישור הסופי יינתן רק לאחר בחינה פרטנית של התשקיף ותנאי ההנפקה, כפי שיפורטו על ידי הבנק במכתב, שיתבסס על התנאים שפורטו במכתב המפקח.
- לפרטים בדבר הבהרות בענין הנפקת מכשירי הון מורכבים נוספים, ר' סעיף 6 ב' לעיל.

## 15. שעבודים

- א. אי די בי ניו יורק שיעבד הלוואות שונות ואגרות חוב קונצרניות לבנק הפדראלי של ניו-יורק (FRBNY - Federal Reserve Bank of New York). השיעבוד נועד לשם הבטחת אשראי מתוך חלון אשראי של FRBNY וכן עבור אשראי במסגרת מכרזים (TAF) של בנק זה. ליום 31 בדצמבר 2010, הערך בספרים של הלוואות וניירות הערך אשר שועבדו עבור אשראי מ-FRBNY הסתכמו לסך של 1,588 מיליון דולר (5,635 מיליון ש"ח) [ליום 31 בדצמבר 2009: 1,739 מיליון דולר (6,563 מיליון ש"ח)].
- כמו כן שיעבד אי די בי ניו יורק לטובת Federal Home Loan Bank ניירות ערך והלוואות שיתרתם, ליום 31 בדצמבר 2010, הינה כ-298 מיליון



## 15. שעבודים (המשך)

- דולר (1,059 מיליון ש"ח) להבטחת פקדונות שנתקבלו ממנו [ליום 31 בדצמבר 2009: כ-419 מיליון דולר (1,582 מיליון ש"ח)].
- ב.** אי די בי ניו יורק מכר ניירות ערך בתנאי רכישה חוזרת בסך של כ-2,340 מיליון דולר (8,303 מיליון ש"ח) ליום 31 בדצמבר 2010 [ליום 31 בדצמבר 2009: 2,331 מיליון דולר (8,800 מיליון ש"ח)].
- ג.** כתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי הבנק, על פי תשקיף מחודש אפריל 1997, אינם מובטחים בשעבוד על נכסי הבנק למעט שעבוד סמלי קבוע בדרגה ראשונה על פקדון בסך 1 ש"ח.
- ד.** הבנק חבר במסלוקת Euroclear שהינה מערכת סליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעולות בניירות ערך באמצעות המסלוקה הנ"ל שיעבד הבנק מזומנים וניירות ערך בסכום של כ-15 מיליון דולר.
- ה.** דיסקונט לסינג בע"מ שיעבד בשעבוד שוטף ראשון את רכושו לטובת מדינת ישראל, ללא הגבלת סכום, בגין מענקי השקעה שקיבל.
- ו.** בביאור 19 ג' 3 להלן מתוארת קרן הסיכונים שהקימה מסלוקת מעו"ף. חלקו של הבנק בקרן, כנגזר מהיקף פעילותו במסלוקה עבור לקוחותיו, ליום 31 בדצמבר 2010, עמד על כ-37 מיליון ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2009: 35 מיליון ש"ח).
- יתרת הבטוחות שהבנק חויב להעמיד לטובת מסלוקת המעו"ף (התחייבות חוץ מאזנית) המבוססת על תרחישים של הבורסה, בגין פעילות לקוחות הבנק ובגין פעילות הבנק (נוסטרו), ליום 31 בדצמבר 2010, הינה כ-99 מיליון ש"ח (2009: 106 מיליון ש"ח).
- על פי חוקי העזר והמתאר של מסלוקת מעו"ף כל חברי מסלוקת מעו"ף, ובהם הבנק, חתמו על הסכמי שעבוד להבטחת התחייבויותיהם לטובת מסלוקת מעו"ף, והפקידו בטוחות נזילות בלבד (איגרות חוב של מדינת ישראל ו/או מזומנים).
- הבנק שיעבד למסלוקת מעו"ף בשעבוד בדרגה ראשונה את כל הכספים שהופקדו על ידי הבנק בחשבון ע"ש מסלוקת המעו"ף במסלוקת הבורסה ובחשבון ע"ש מסלוקת המעו"ף בבנק אחר, הכל כבטחון עבור סכומים שהבנק יהיה חייב בגין עסקאות מעו"ף שהוא אחראי להן כלפי מסלוקת המעו"ף. ההתחייבות מותנית בתנאים והבנק רשאי, בהתקיים תנאים מסויימים, לדרוש סכומים מסויימים בחזרה. במסגרת חשבונות אלה שיעבד הבנק לטובת מסלוקת מעו"ף איגרות חוב ומזומנים שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2010 עמדה על כ-625 מיליון ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2009: 598 מיליון ש"ח).
- בנק מרכנתיל דיסקונט יצר שיעבוד דומה לטובת מסלוקת מעו"ף. שווי הבטוחה לטובת מסלוקת המעו"ף כאמור ליום 31 בדצמבר 2010 מסתכם בסך של כ-78 מיליון ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2009: 133 מיליון ש"ח).

להלן יתרות הבטחונות שהועמדו למסלוקת המעו"ף:

יתרה ליום 31			
יתרה גבוהה	יתרה ממוצעת*	יתרה ליום 31	יתרה ליום 31
לשנת 2010	לשנת 2010	בדצמבר 2010	בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים			
14	13	11	11
759	722	692	720
מזומנים			
ניירות ערך			

\* הדיווח על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

- ז.** להבטחת התחייבויות לבנקים של יציל פיננסים והחברות המאוחדות שלה, יצרו החברות הנ"ל המחאה על דרך השעבוד ושעבוד קבוע ושוטף על כל זכויותיהן לפי הסכמים עם בתי עסק בנוגע לניכיון שוברי ישראל, שוברי אמריקן אקספרס ושוברי דיינרס קלאב ישראל ואת כל הזכויות לקבלת כספים ותשלומים מאת ישראל, כאל, אמריקן אקספרס ודיינרס, מכח המחאת זכויות ועל פי הסכם בית עסק. לתאריך המאזן אין התחייבות כלפי הבנקים.
- ח.** ישראל דיסקונט בנק (שוויץ) שיעבדה נכסים בהיקף של כ-32 מיליון פרנקים שוויצרים (ליום 31 בדצמבר 2009: 30 מיליון פרנקים שוויצרים) להבטחת קו אשראי בהיקף של כחצי מיליון דולר.
- ט.** כאמור בביאור 19 ג' 4 להלן, בהתאם לנדרש בתקנון הבורסה ובחוקי העזר של מסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "מסלוקת הבורסה" או "המסלוקה") שיעבד הבנק להבטחת התחייבויותיו כלפי המסלוקה את כל זכויות הבנק בחשבון בטוחות המתנהל במסלוקה (בו מופקדים על ידי הבנק ניירות ערך) ואת כל זכויותיו בכספים המופקדים בחשבון על שם המסלוקה בבנק אחר. שווי הבטוחה הסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 כ-144 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009: 142 מיליון ש"ח).
- בנק מרכנתיל דיסקונט יצר שיעבוד דומה לטובת מסלוקת הבורסה. שווי הבטוחה הסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 כ-9 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009: 9 מיליון ש"ח).

## 15. שעבודים (המשך)

להלן יתרת הבטחונות שהועמדו למסלקת הבורסה:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה גבוהה לשנת 2010	יתרה ממוצעת* לשנת 2010	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים			
13	13	12	13
140	146	140	139
			מזומנים
			ניירות ערך

\* הדיווח על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

י. בחודש יולי 2007 השיק בנק ישראל מערכת לסליקת תשלומים גדולים ב"זמן אמת" (מערכת RTGS), המאפשרת העברת כספים מהירה וסופית בין הבנקים המקושרים למערכת, בתנאי שיתרת הנזילות בבנקים לא תפחת מההיקף הנדרש לביצוע העברות הכספיים. לאור הסדרי הסליקה החדשים, הבנק עשוי להזקק מעת לעת לקבלת אשראי לפרקי זמן קצרים מבנק ישראל. במטרה להבטיח את התשלום המלא של הסכומים שייגיעו לבנק ישראל בגין אשראי זה במסגרת הצטרפותו למערכת ניהול הבטחונות המופעלים על ידי מסלקת הבורסה בנושא זה, שיעבד הבנק ביום 24 בנובמבר 2010, לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע בדרגה ראשונה, את החזקותיו באיגרות חוב של ממשלת ישראל המופקדות בחשבון על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה (בנוסף לשעבוד הצף, בדרגה ראשונה, שנרשם על נכסים אלו ביום 26 ביולי 2007). בסוף חודש יולי 2007 הפקיד הבנק בחשבון האמור איגרות חוב שערכן ליום 31 בדצמבר 2010 הינו כ-4.61 מיליארד ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009: 4.65 מיליארד ש"ח). גם בנק מרכנתיל דיסקונט ערך שעבוד דומה, לטובת בנק ישראל, והפקיד לחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה איגרות חוב בסכום של כ-480 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009: 581 מיליון ש"ח).

להלן נתונים המתייחסים להסדרי שיעבוד זה:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה גבוהה לשנת 2010	יתרה ממוצעת* לשנת 2010	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים			
5,093	5,327	5,134	5,230
			ניירות ערך ששועבדו (שווי שוק)

\* הדיווח על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

יא. בנוסף, הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט מפקידים מעת לעת פקדונות בבנק ישראל המהווים (ביחד עם ניירות הערך שהופקדו כאמור) בטוחה לאשראי שמעמיד בנק ישראל לבנק ולבנק מרכנתיל דיסקונט, במסגרת מכרזי אשראי. הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט לא השתתפו בשנת 2010 במכרזי אשראי כאמור.

להלן נתונים המתייחסים לפקדונות שהופקדו:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה גבוהה לשנת 2010	יתרה ממוצעת* לשנת 2010	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
במיליוני שקלים חדשים			
11,441	16,323	11,841	14,642
			פקדונות בבנק ישראל

\* הדיווח על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

יב. הבנק מתקשר עם בנקים זרים בהסכמים מסוג Credit Support Annex (CSA) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים שנוצרים בין הבנקים במסחר בנגזרים. בהתאם להסכמים, מדי תקופה מתבצעת מדידה של שווי מלאי העסקות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שהוגדר מראש, אותו צד מחויב להעביר לצד השני פקדונות על דרך שיעבוד עד למועד המדידה הבא. ליום 31 בדצמבר 2010 העמיד הבנק לטובת בנקים זרים פקדונות בסך כולל של כ-339 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009: 684 מיליון ש"ח).

יג. הבנק מפקיד איגרות חוב אצל ברוקרים זרים (בארה"ב) כבטוחה עבור עסקאות באופציות שמבצעים לקוחותיו באמצעות הברוקרים הזרים. שווי הבטוחה הסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 ב-83 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009: 41 מיליון ש"ח).

## 15. שעבודים (המשך)

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
יד. המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים:			
332	42	332	42
ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות שאילת ניירת ערך כנגד מזומן			
332	42	332	42
<b>סך-הכל</b>			
השימושים בניירות ערך שהתקבלו כביטחון ובניירות ערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים:			
332	42	332	42
ניירות ערך שהושאלו בעסקאות השאלת ניירות ערך כנגד מזומן			
332	42	332	42
<b>סך-הכל</b>			

טו. פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
5,468	3,460	*7,251	4,886
ניירות ערך זמינים למכירה			
-	2,037	*325	2,315
ניירות ערך מוחזקים לפדיון			
5,468	5,497	7,576	7,201
<b>סך-הכל (כפי שמצויין במאזן)</b>			

\* סווג מחדש.

ניירות ערך אלו הועמדו כבטחון למלווים אשר אינם רשאים למכור או לשעבד אותם.

## 16. זכויות עובדים

- א.** התחייבות הבנק והחברות המאוחדות שלו לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, המבוססת על משכורת חודשית אחת לכל שנת עבודה, כמקובל, מכוסה במלואה על ידי הפקדות בקופות הפיצויים וכן על ידי פוליסות ביטוח וקרנות פנסיה. הסכומים שנצברו בפוליסות הביטוח וקרנות הפנסיה, אינם כלולים במאזן מאחר ואלה אינן בשליטתם של הבנק והחברות המאוחדות שלו.
- חברי ההנהלה של הבנק זכאים לקבל פיצויים רגילים וחלקם זכאים גם למענק הסתגלות בגובה של בין 3 ל-8 חודשי משכורת בעת פרישתם, וזאת על פי תנאי החוזים האישיים עליהם הם חתומים, ובגינם נערכו הפרשות מתאימות. התחייבות החברות המאוחדות בחו"ל לתשלום פנסיה על בסיס חישוב אקטוארי, מכוסה על ידי הפקדות שוטפות בקופת פנסיה מוכרת בחו"ל.
- בחברה בנקאית מאוחדת, זכאים מספר עובדים בכירים למענקי הסתגלות בשיעור שבין שש לשתיים עשרה משכורות חודשיות, ובגינם נערכו הפרשות מתאימות.
- ב.** עובדי הבנק והחברות המאוחדות הבנקאיות שלו בישראל זכאים למענקי יובלות בגובה של מספר חודשי משכורת ומספר ימי חופשה נוספים, בתום 20, 30 ו-40 שנות עבודה בבנק. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחושבת העתודה בגין התחייבות זו על בסיס אקטוארי ומוצגת בערך נוכחי. שיעור ההיוון, שנקבע על ידי המפקח על הבנקים, בחישוב האקטוארי הינו 4% ובהתחשב בגורם עלית השכר העתידית, מהוון סכום ההתחייבות לזכויות העובדים, בגין עובדי הבנק, לפי שיעור עלית שכר של 2.5%, בדומה לשנת 2009. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יובלות שיתרתן: במאוחד 443 מיליון ש"ח (2009: 445 מיליון ש"ח), ובבנק 358 מיליון ש"ח (2009: 375 מיליון ש"ח).
- בחודש נובמבר 2007 נחתם עם נציגות העובדים הסכם בדבר "חופשת יובלות", על פיו, בין היתר, בוטלה הזכות לחופשת יובלות ביחס לעובדים חדשים.

## 16. זכויות עובדים (המשך)

ג. עובדי הבנק והחברות המאוחדות שלו בישראל זכאים לחופשה שנתית לפי הסכמי העבודה הקיימים, ובכפוף להוראות חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951. החבות בגין חופשה מוכרת במהלך תקופת העבודה בה נצברת הזכאות לחופשה. החבות נקבעת על בסיס שכר אחרון בתקופת הדיווח בתוספת תשלומים נדחים. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות לחופשות שיתרתן: במאוחד 157 מיליון ש"ח (2009: 147 מיליון ש"ח), ובבנק 125 מיליון ש"ח (2009: 116 מיליון ש"ח).

ד. עובדי הבנק והחברות המאוחדות שלו זכאים להטבות מסוימות לאחר צאתם לגימלאות. ההתחייבות האמורה מחושבת על בסיס אקטוארי, לפי שיעור היוון של 4%, ומוכרת במהלך תקופת ההעסקה של העובד. בנוסף, כ-30 עובדים שפרשו בפרישה מוקדמת, המירו את מענק הפרישה בקצבה לתקופה מוגדרת. התחייבות זו מוצגת כשהיא מהוונת לפי שיעור היוון של 4%. סכום הפרשה לתאריך המאזן: במאוחד 534 מיליון ש"ח (2009: 482 מיליון ש"ח), ובבנק 457 מיליון ש"ח (2009: 422 מיליון ש"ח).

### ה. סכומי העתודה והיעודה לזכויות עובדים בעד פיצוי פיטורין ופרישה הם כלהלן:

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
2,183	2,292	2,455	2,575
1,791	1,908	2,049	2,181
392	384	406	394
<b>עודף היעודה על העתודה</b>			
עודף (חוסר) היעודה על העתודה נכלל בסעיף:			
392	384	410	397
-	-	(4)	(3)
392	384	406	394
<b>סך-הכל, נטו</b>			

הבנק והחברות המאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד.

ו. חלק מהחברות המאוחדות אימצו תוכניות לתגמול עובדים, על פיהן זכאים המנהלים הכלליים ו/או עובדים בחברות האמורות למענק שסכומו נקבע בהתאם לתוצאות העסקיות של אותן חברות. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות הנדרשות בשל המענקים האמורים.

ז. **תוכנית מענקים לחברי הנהלת הבנק.** ביום 26 במרס 2006 החליט דירקטוריון הבנק לאשר תוכנית מענקים לחברי הנהלה של הבנק, לרבות המבקר הפנימי של הבנק. על פי התוכנית, הבנק יעניק לכל חבר הנהלה מענק שנתי עבור כל שנה שבה יכהן כחבר הנהלה, החל משנת 2006 ועד שנת 2010.

המענק השנתי ייגזר בחלקו משיעור התשואה השנתית על ההון ובחלקו מקביעתו של המנהל הכללי (במסגרת תקציב נוסף שהיקפו ייגזר אך הוא משיעור התשואה השנתית על ההון), באופן דיפרנציאלי, לפי שיקול דעתו, בהתאם למידת ההשגה של היעדים הספציפיים שנקבעו על ידו לכל חבר הנהלה. החלוקה האמורה תהיה טעונה קבלת אישורו של דירקטוריון הבנק.

שיעור התשואה השנתי המינימלי הנדרש, על מנת שבשנה מסוימת יחולק לחברי הנהלה מענק, הוא 8.5%.

דירקטוריון הבנק רשאי לנטרל רווחים או הפסדים חריגים, שאינם נובעים מפעילות שוטפת, לצורך חישוב שיעור התשואה השנתית על ההון. דירקטוריון הבנק רשאי לשנות או לבטל את תוכנית המענקים, כולה או חלקה, ובלבד שהשינוי או הביטול ייכנסו לתוקף בשנה הקלנדרית העוקבת לשנה שבה התקבלה החלטת השינוי או הביטול.

תוכנית המענקים לחברי הנהלה של הבנק, לרבות המבקר הפנימי, אושרה בידי ועדת הביקורת והדירקטוריון בדיונים שהתקיימו בימים 15 ו-16 ביולי 2006. מאז החליט הדירקטוריון, מעת לעת, להחיל את התוכנית האמורה על חברי הנהלה חדשים שהתמנו.

לפרטים בדבר תוכנית אופציות לנושאי משרה בבנק, ר' ביאור 13 ה' (2) ו-3). לפרטים בדבר אופציות פנטום לנושאי משרה בבנק, ר' ביאור 13 ה' (1) ו-4).

## 16. זכויות עובדים (המשך)

ה. **תוכנית מענקים לעובדים ולמנהלים בשנת 2008.** בחודש מרס 2008 אישר הדירקטוריון תוכנית מענקים לעובדי ומנהלי הבנק לשנת 2008. תקציב התוכנית נקבע על פי מדרגות שנקבעו בתוכנית, בהתאם לשיעור התשואה השנתית להון של הרווח מפעולות רגילות. מטרת התוכנית היא יצירת קשר מובנה בין הצלחת הבנק לבין תגמול העובדים והמנהלים בטווח הקצר ולאורך זמן.

ט. לאי די בי ניו יורק התחייבות לתשלומי פנסיה לעובדיה, בגינה הקימה קרן פנסיה בה מופקדים כספי העובדים והמעסיק. ההפקדות השנתיות בקרן מתבססות על תחשיבים שמכין יועץ אקטוארי בלתי תלוי.

להלן פרטים עיקריים אודות ההתחייבות האמורה (במיליוני דולר של ארה"ב):

31 בדצמבר		
2009	2010	
27	32	סכום העתודה
17	18	סכום היעודה
10	14	עודף העתודה על היעודה
		עודף העתודה על היעודה נכלל בסעיף:
10	14	התחייבות אחרות (ביאור 12)
%	%	
5.80	5.22	שיעור היוון שנתי
8.50	8.25	שיעור תשואה שנתי צפוי בגין נכסי הקרן
4.25	4.25	שיעור הגידול השנתי בשכר העובדים

17. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

המאוחד

31 בדצמבר 2010							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ <sup>(1)</sup>			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>							
<b>נכסים</b>							
18,187	-	768	1,088	3,087	618	12,626	מזומנים ופקדונות בבנקים
37,176	693	367	686	16,535	6,292	12,603	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
45	-	-	-	-	-	45	הסכמי מכר חוזר
118,666	-	2,973	5,523	25,651	19,160	65,359	אשראי לציבור
1,556	-	3	-	1	1,550	2	אשראי לממשלות
1,684	1,560	-	7	-	57	60	השקעות בחברות כלולות
3,138	3,138	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
5,362	741	781	90	1,267	66	2,417	נכסים אחרים
<b>185,814</b>	<b>6,132</b>	<b>4,892</b>	<b>7,394</b>	<b>46,541</b>	<b>27,743</b>	<b>93,112</b>	<b>סך-כל הנכסים</b>
<b>התחייבויות</b>							
138,011	-	3,799	8,743	42,268	11,609	71,592	פקדונות הציבור
3,387	-	63	114	1,262	485	1,463	פקדונות מבנקים
461	-	-	-	155	75	231	פקדונות הממשלה
							ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת
7,227	-	-	-	7,227	-	-	הסכמי רכש חוזר
12,294	-	-	-	-	9,323	2,971	כתבי התחייבות נדחים
12,865	630	282	288	1,115	1,162	9,388	התחייבויות אחרות
<b>174,245</b>	<b>630</b>	<b>4,144</b>	<b>9,145</b>	<b>52,027</b>	<b>22,654</b>	<b>85,645</b>	<b>סך-כל ההתחייבויות</b>
11,569	5,502	748	(1,751)	(5,486)	5,089	7,467	הפרש
<b>השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</b>							
-	-	(620)	2,287	2,269	(2,679)	(1,257)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	1	(234)	527	-	(294)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	3	(4)	(116)	52	12	53	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<b>11,569</b>	<b>5,505</b>	<b>125</b>	<b>186</b>	<b>(2,638)</b>	<b>2,422</b>	<b>5,969</b>	<b>סך-הכל כלי</b>
-	-	-	(340)	700	-	(360)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	3	(7)	(417)	572	472	(623)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

הערה:  
(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

**1.1 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)**

**המאוחד (המשך)**

31 בדצמבר 2009						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ <sup>(1)</sup>		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>						
<b>נכסים</b>						
24,583	-	861	1,144	5,533	798	16,247
מזומנים ופקדונות בבנקים						
36,338	713	291	919	18,924	6,897	8,594
ניירות ערך						
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת						
336	-	-	-	-	-	336
הסכמי מכר חוזר						
114,426	-	3,392	6,836	25,679	19,021	59,498
אשראי לציבור						
1,820	-	1	-	302	1,517	-
אשראי לממשלות						
1,795	1,673	-	7	-	56	59
השקעות בחברות כלולות						
3,178	3,178	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
5,341	*1,128	591	108	*1,464	34	*2,016
נכסים אחרים						
187,817	6,692	5,136	9,014	51,902	28,323	86,750
<b>סך-כל הנכסים</b>						
<b>התחייבויות</b>						
141,825	-	4,003	11,233	45,559	12,982	68,048
פקדונות הציבור						
3,724	-	19	210	1,390	411	1,694
פקדונות מבנקים						
284	-	-	-	43	49	192
פקדונות הממשלה						
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת						
7,651	-	-	-	7,651	-	-
הסכמי רכש חוזר						
11,529	-	-	-	-	9,107	2,422
כתבי התחייבות נדחים						
12,512	*924	339	368	*1,866	737	*8,278
התחייבויות אחרות						
177,525	924	4,361	11,811	56,509	23,286	80,634
<b>סך-כל ההתחייבויות</b>						
10,292	5,768	775	(2,797)	(4,607)	5,037	6,116
<b>הפרש</b>						
<b>השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</b>						
-	-	(835)	2,676	3,021	(4,773)	(89)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	-	32	(138)	-	106
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	2	-	49	73	146	(270)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
10,292	5,770	(60)	(40)	(1,651)	410	5,863
<b>סך-הכל כללי</b>						
-	-	-	51	(246)	-	195
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	3	(76)	273	1,234	490	(1,924)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

\* סווג מחדש.  
הערה:  
(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

17. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

הבנק

31 בדצמבר 2010							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ <sup>(1)</sup>			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	יורו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>							
<b>נכסים</b>							
29,617	-	229	746	2,495	9,253	16,894	מזומנים ופקדונות בבנקים
15,345	23	33	630	417	3,407	10,835	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
45	-	-	-	-	-	45	הסכמי מכר חוזר
68,170	-	2,653	5,144	10,999	6,597	42,777	אשראי לציבור
1,551	-	-	-	-	1,551	-	אשראי לממשלה
10,212	8,657	-	-	267	432	856	השקעות בחברות מוחזקות
2,315	2,315	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
3,798	461	771	56	217	21	2,272	נכסים אחרים
<b>131,053</b>	<b>11,456</b>	<b>3,686</b>	<b>6,576</b>	<b>14,395</b>	<b>21,261</b>	<b>73,679</b>	<b>סך-הכל הנכסים</b>
<b>התחייבויות</b>							
104,109	-	2,907	7,797	19,696	12,440	61,269	פקדונות הציבור
3,365	-	42	173	1,904	110	1,136	פקדונות מבנקים
177	-	-	-	-	75	102	פקדונות הממשלה
4,013	-	-	-	-	3,735	278	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
8,148	512	185	236	602	966	5,647	התחייבויות אחרות
<b>119,812</b>	<b>512</b>	<b>3,134</b>	<b>8,206</b>	<b>22,202</b>	<b>17,326</b>	<b>68,432</b>	<b>סך-הכל ההתחייבויות</b>
11,241	10,944	552	(1,630)	(7,807)	3,935	5,247	הפרש
<b>השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</b>							
-	-	(610)	2,152	2,068	(2,318)	(1,292)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	1	(253)	607	-	(355)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(4)	(117)	10	12	99	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<b>11,241</b>	<b>10,944</b>	<b>(61)</b>	<b>152</b>	<b>(5,122)</b>	<b>1,629</b>	<b>3,699</b>	<b>סך-הכל כללי</b>
-	-	-	(344)	862	-	(518)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב היוון)
-	-	(7)	(421)	459	472	(503)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב היוון)

הערה:  
(1) כולל צמודי מטבע חוץ.



**1.1 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)**

**הבנק (המשך)**

31 בדצמבר 2009							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ <sup>(1)</sup>		מטבע ישראלי			
		מטבעות אחרים	יורו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>							
<b>נכסים</b>							
31,534	-	191	504	3,100	9,125	18,614	מזומנים ופקדונות בבנקים
13,451	58	18	855	1,094	4,397	7,029	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
336	-	-	-	-	-	336	הסכמי מכר חוזר
67,541	-	3,107	6,422	11,364	6,577	40,071	אשראי לציבור
1,818	-	-	-	301	1,517	-	אשראי לממשלה
10,051	8,500	-	-	287	438	826	השקעות בחברות מוחזקות
2,382	2,382	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
3,563	513	561	73	526	15	1,875	נכסים אחרים
<b>130,676</b>	<b>11,453</b>	<b>3,877</b>	<b>7,854</b>	<b>16,672</b>	<b>22,069</b>	<b>68,751</b>	<b>סך-הכל הנכסים</b>
<b>התחייבויות</b>							
105,922	-	2,998	9,699	21,341	13,587	58,297	פקדונות הציבור
3,964	-	141	287	1,650	145	1,741	פקדונות מבנקים
159	-	-	-	-	49	110	פקדונות הממשלה
3,638	-	-	-	-	3,569	69	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6,999	522	201	273	896	621	4,486	התחייבויות אחרות
<b>120,682</b>	<b>522</b>	<b>3,340</b>	<b>10,259</b>	<b>23,887</b>	<b>17,971</b>	<b>64,703</b>	<b>סך-הכל ההתחייבויות</b>
9,994	10,931	537	(2,405)	(7,215)	4,098	4,048	הפרש
<b>השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</b>							
-	-	(814)	2,274	3,049	(4,392)	(117)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	7	(126)	-	119	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	57	57	146	(260)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
<b>9,994</b>	<b>10,931</b>	<b>(277)</b>	<b>(67)</b>	<b>(4,235)</b>	<b>(148)</b>	<b>3,790</b>	<b>סך-הכל כללי</b>
-	-	-	21	(123)	-	102	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב היוון)
-	-	(76)	298	1,187	490	(1,899)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב היוון)

הערה:  
(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

18. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפרעון<sup>(1)</sup>

המאוחד - במיליוני שקלים חדשים

א. תזרימי מזומנים עתידיים חזויים צפויים ליום 31 בדצמבר 2010

	מעל שנה עד שלוש שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש
<b>מטבע ישראלי לא צמוד:</b>					
נכסים <sup>(6)</sup>	6,835	9,202	15,919	12,988	28,651
התחייבויות	811	3,102	10,382	8,821	57,623
<b>הפרש</b>	6,024	6,100	5,537	4,167	(28,972)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(54)	(420)	3,625	(354)	(4,124)
אופציות (במונחי נכס בסיס)	23	(10)	(256)	(125)	(89)
<b>מטבע ישראלי צמוד למדד:</b>					
נכסים	2,711	4,369	3,217	723	392
התחייבויות	1,876	2,579	6,756	2,275	1,201
<b>הפרש</b>	835	1,790	(3,539)	(1,552)	(809)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(789)	(485)	(78)	16	63
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	12	-	-
<b>מטבע חוץ-פעילות מקומית:<sup>(3)</sup></b>					
נכסים <sup>(7)</sup>	2,491	1,882	3,630	4,585	5,385
התחייבויות	37	442	5,601	8,153	18,922
<b>הפרש</b>	2,454	1,440	(1,971)	(3,568)	(13,537)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(492)	(455)	(3,326)	3,476	4,832
אופציות (במונחי נכס בסיס)	(23)	9	242	125	89
<b>מטבע חוץ - פעילות חו"ל, זרוע ארוכה:</b>					
נכסים	2,932	4,042	6,367	4,726	4,974
התחייבויות	2,867	2,023	3,198	2,158	17,380
<b>הפרש</b>	65	2,019	3,169	2,568	(12,406)
<b>פריטים לא כספיים:</b>					
נכסים	-	-	-	-	9
התחייבויות	-	-	-	-	9
<b>הפרש</b>	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	1	2	-	-
<b>סך הכל</b>					
נכסים	14,969	19,495	29,133	23,022	39,411
התחייבויות	5,591	8,146	25,937	21,407	95,135
<b>הפרש</b>	9,378	11,349	3,196	1,615	(55,724)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,335)	(1,360)	221	3,138	771
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	-	-	-
<b>ב. יתרה מאזנית ליום 31 בדצמבר 2009</b>					
<b>סך-הכל</b>					
נכסים	12,228	18,325	26,402	25,496	47,624
התחייבויות	6,125	8,232	30,498	26,770	85,165
<b>הפרש</b>	6,103	10,093	(4,096)	(1,274)	(37,541)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(55)	(61)	13	(26)	(26)

\* סוג מחדש.

הערות:

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החזויים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים. בהתאם לתיקון בהוראות הדיווח, תזרימי מזומנים בגין התחייבות בעלת מספר מועדי פרעון חזויים אופציונליים, הוצגו בשנת 2010 בהתאם למועד הפרעון החוזי המוקדם ביותר. בשנת 2009 תזרימי מזומנים כאמור הוצגו בהתאם למועדי הפרעון הסופיים. (2) כולל נכסים בסך 1,653 מיליון ש"ח (2009: 1,821 מיליון ש"ח) שזמן פרעונם עבר.

שיעור תשואה חוזי באחוזים <sup>(5)</sup>	יתרה מאזנית <sup>(4)</sup>		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעל עשר עד עשרים שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון <sup>(2)</sup>						
4.59	93,112	2,236	100,166	638	5,020	13,806	3,264	3,843
1.90	85,645	-	85,892	183	567	2,408	893	1,102
2.69	7,467	2,236	14,274	455	4,453	11,398	2,371	2,741
-	(1,257)	-	(1,222)	-	(26)	191	6	(66)
-	(241)	-	(241)	(20)	123	77	17	19
3.42	27,743	100	34,089	1,222	6,040	8,439	3,824	3,152
3.38	22,654	-	25,654	-	2,493	5,667	1,437	1,370
0.04	5,089	100	8,435	1,222	3,547	2,772	2,387	1,782
-	(2,679)	-	(3,873)	-	(168)	(1,151)	(509)	(772)
-	12	-	12	-	-	-	-	-
2.75	20,779	122	22,943	1	247	2,495	1,074	1,153
0.49	35,163	2	33,283	1	28	28	31	40
2.26	(14,384)	120	(10,340)	-	219	2,467	1,043	1,113
-	3,936	-	3,776	-	136	(114)	(91)	(190)
-	226	-	226	20	(123)	(77)	(17)	(19)
4.40	38,048	1,669	45,941	3,374	10,524	5,218	1,898	1,886
1.94	30,153	102	32,627	-	-	3,194	681	1,126
2.46	7,895	1,567	13,314	3,374	10,524	2,024	1,217	760
-	6,132	6,123	9	-	-	-	-	-
-	630	621	9	-	-	-	-	-
-	5,502	5,502	-	-	-	-	-	-
-	3	-	3	-	-	-	-	-
4.15	185,814	10,250	203,148	5,235	21,831	29,958	10,060	10,034
1.81	174,245	725	177,465	184	3,088	11,297	3,042	3,638
2.34	11,569	9,525	25,683	5,051	18,743	18,661	7,018	6,396
-	-	-	(1,319)	-	(58)	(1,074)	(594)	(1,028)
-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.07	187,817	11,017	202,833	5,650	21,908	27,181	7,268	10,751
1.74	177,525	648	183,980	71	4,906	13,105	4,564	4,544
2.33	10,292	10,369	18,853	5,579	17,002	14,076	2,704	6,207
-	-	-	(421)	-	(62)	(93)	(47)	(64)

(3) כולל הצמדה למטבע חוץ.  
(4) כפי שנוכלל בביאור מס' 17 "ונכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.  
(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החזיים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.  
(6) כולל אשראי בתנאי חח"ד במסגרת בסך של 5,374 מיליון ש"ח (2009: 6,422 מיליון ש"ח) וסך של 1,854 מיליון ש"ח ללא תקופת פרעון (2009: 2,146 מיליון ש"ח).  
(7) כולל אשראי בתנאי חח"ד במסגרת בסך של 1,068 מיליון ש"ח (2009: 1,190 מיליון ש"ח) וסך של 141 מיליון ש"ח ללא תקופת פרעון (2009: 177 מיליון ש"ח).

**18. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפרעון<sup>(1)</sup> (המשך)**

**הבנק - במיליוני שקלים חדשים**

א. תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים ליום 31 בדצמבר 2010

	מעל שנה עד שלוש שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש	
<b>מטבע ישראלי לא צמוד:</b>						
נכסים <sup>(6)</sup>	6,252	7,017	11,167	8,686	23,734	
התחייבויות	675	2,427	7,546	6,530	46,683	
<b>הפרש</b>	5,577	4,590	3,621	2,156	(22,949)	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(54)	(420)	3,629	(363)	(4,153)	
אופציות (במונחי נכס בסיס)	11	75	(213)	(69)	(90)	
<b>מטבע ישראלי צמוד למדד:</b>						
נכסים	1,994	3,128	2,629	594	234	
התחייבויות	1,462	1,518	4,597	1,745	923	
<b>הפרש</b>	532	1,610	(1,968)	(1,151)	(689)	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(768)	(534)	(84)	(34)	63	
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	12	-	-	
<b>מטבע חוץ-פעילות מקומית:<sup>(3)</sup></b>						
נכסים <sup>(7)</sup>	2,412	1,773	3,618	4,188	5,039	
התחייבויות	27	430	5,409	8,550	17,475	
<b>הפרש</b>	2,385	1,343	(1,791)	(4,362)	(12,436)	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(521)	(472)	(3,370)	3,470	4,866	
אופציות (במונחי נכס בסיס)	(11)	(75)	201	69	90	
<b>מטבע חוץ - פעילות חו"ל, זרוע ארוכה:</b>						
נכסים	438	492	540	1,129	719	
התחייבויות	-	-	88	181	733	
<b>הפרש</b>	438	492	452	948	(14)	
<b>פריטים לא כספיים:</b>						
נכסים	-	-	-	-	-	
התחייבויות	-	-	-	-	-	
<b>הפרש</b>	-	-	-	-	-	
<b>סך-הכל</b>						
נכסים	11,096	12,410	17,954	14,597	29,726	
התחייבויות	2,164	4,375	17,640	17,006	65,814	
<b>הפרש</b>	8,932	8,035	314	(2,409)	(36,088)	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,343)	(1,426)	175	3,073	776	
אופציות (במונחי נכס בסיס)	-	-	-	-	-	
<b>ב. יתרה מאזנית ליום 31 בדצמבר 2009</b>						
<b>סך-הכל</b>						
נכסים	8,518	13,410	16,848*	15,303	33,824	
התחייבויות	3,333	4,701	20,645	20,967	56,615	
<b>הפרש</b>	5,185	8,709	(3,797)	(5,664)	(22,791)	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(60)	(70)	14	(40)	(28)	

\* סווג חדש.

הערות:

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים. בהתאם לתיקון בהוראות הדיווח, תזרימי מזומנים בגין התחייבות בעלת מספר מועדי פרעון חוזיים אופציונליים, הוצגו בשנת 2010 בהתאם למועד הפרעון החוזי המוקדם ביותר. בשנת 2009 תזרימי מזומנים כאמור הוצגו בהתאם למועדי הפרעון הסופיים.

(2) כולל נכסים בסך 1,223 מיליון ש"ח (2009: 1,311 מיליון ש"ח) שזמן פרעונם עבר.

שיעור תשואה חוזי באחוזים <sup>(5)</sup>	יתרה מאזנית <sup>(4)</sup>		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעל עשר עד עשרים שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון <sup>(2)</sup>						
4.40	73,679	1,657	80,777	797	4,683	12,643	2,735	3,063
1.59	68,432	-	68,715	178	529	2,424	845	878
2.80	5,247	1,657	12,062	619	4,154	10,219	1,890	2,185
-	(1,292)	-	(1,256)	-	(26)	191	6	(66)
-	(256)	-	(256)	-	3	13	7	7
3.69	21,261	49	25,947	902	3,890	6,622	3,791	2,163
3.70	17,326	-	19,994	-	2,441	5,158	1,196	954
(0.01)	3,935	49	5,953	902	1,449	1,464	2,595	1,209
-	(2,318)	-	(3,386)	-	-	(785)	(492)	(752)
-	12	-	12	-	-	-	-	-
2.84	20,639	121	21,806	-	171	2,462	1,061	1,082
0.48	32,534	2	31,971	-	-	-	49	31
2.36	(11,895)	119	(10,165)	-	171	2,462	1,012	1,051
-	3,610	-	3,214	-	-	(433)	(111)	(215)
-	244	-	244	-	(3)	(13)	(7)	(7)
3.02	4,018	680	3,539	-	-	-	113	108
0.91	1,008	9	1,002	-	-	-	-	-
2.11	3,010	671	2,537	-	-	-	113	108
-	11,456	11,456	-	-	-	-	-	-
-	512	512	-	-	-	-	-	-
-	10,944	10,944	-	-	-	-	-	-
3.96	131,053	13,963	132,069	1,699	8,744	21,727	7,700	6,416
1.59	119,812	523	121,682	178	2,970	7,582	2,090	1,863
2.37	11,241	13,440	10,387	1,521	5,774	14,145	5,610	4,553
-	-	-	(1,428)	-	(26)	(1,027)	(597)	(1,033)
-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.61	130,676	14,355	129,584	1,483	7,587	18,892	4,937	8,782
1.26	120,682	524	123,452	73	4,195	8,335	2,444	2,144
2.35	9,994	13,831	6,132	1,410	3,392	10,557	2,493	6,638
-	-	-	(394)	-	(25)	(70)	(48)	(67)

(3) כולל הצמדה למטבע חוץ.  
(4) כפי שנוכלל בביאור מס' 17 "ונכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בניין נגזרים.  
(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים המוצגים בביאור זה בניין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.  
(6) כולל אשראי בתנאי חח"ד במסגרת בסך של 3,680 מיליון ש"ח (2009: 4,650 מיליון ש"ח) וסך של 1,549 מיליון ש"ח ללא תקופת פרעון (2009: 1,848 מיליון ש"ח).  
(7) כולל אשראי בתנאי חח"ד במסגרת בסך של 856 מיליון ש"ח (2009: 926 מיליון ש"ח) וסך של 140 מיליון ש"ח ללא תקופת פרעון (2009: 170 מיליון ש"ח).

**19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות**

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
<b>א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים</b>			
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה			
עסקאות בהן היתרה מיצגת סיכון אשראי:			
אשראי תעודות			
656	694	1,318	1,446
ערבויות להבטחת אשראי			
2,506	2,183	2,951	3,571
ערבויות לרוכשי דירות			
2,430	3,363	4,249	4,979
ערבויות והתחייבויות אחרות <sup>(1)</sup>			
* 6,855	4,962	* 7,511	5,521
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו			
4,749	4,184	13,476	13,999
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות			
8,568	7,645	9,482	8,596
בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו			
10,553	10,399	* 19,936	19,837
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן <sup>(2)</sup>			
2,984	2,895	4,538	4,064
התחייבות להוצאת ערבויות			
<b>ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה<sup>(3)</sup> לסוף השנה</b>			
יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה: <sup>(4)</sup>			
מטבע ישראלי לא צמוד			
1,005	1,282	1,044	1,319
מטבע ישראלי צמוד למדד			
17	13	1,696	1,452
מטבע חוץ			
595	705	595	705
<b>סך-הכל</b>			
1,617	2,000	3,335	3,476

\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) ר' סעיף ג' 3 להלן.
- (2) כולל מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדיור".
- (3) אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי (או הפקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
- (4) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 80 מיליון ש"ח, (2009: 97 מיליון ש"ח), לא נכלל בלוח זה.

**19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)**

**ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה (המשך)**

תזרימים בגין עמלת גביה ומירווחי ריבית בגין הפעילות במידת הגביה-מאוחד

2009*		31 בדצמבר 2010					
סך-הכל	סך-הכל	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	עד שנה
<b>במגזר השקלי הלא צמוד</b>							
8	7	-	6	1	-	-	-
תזרימים חוזיים עתידיים							
תזרימים עתידיים צפויים							
לאחר הערכת הנהלה							
8	7	-	6	1	-	-	-
לפרעונות מוקדמים							
תזרימים צפויים מהוונים							
לאחר הערכת הנהלה							
4	4	-	3	1	-	-	-
לפרעונות מוקדמים <sup>(1)</sup>							
<b>במגזר הצמוד למדד</b>							
117	98	-	14	38	17	19	10
תזרימים חוזיים עתידיים							
תזרימים עתידיים צפויים							
לאחר הערכת הנהלה							
91	73	-	7	25	14	17	10
לפרעונות מוקדמים							
תזרימים צפויים מהוונים							
לאחר הערכת הנהלה							
78	66	-	6	21	13	16	10
לפרעונות מוקדמים <sup>(2)</sup>							
<b>במגזר מטבע חוץ</b>							
7	7	-	-	1	1	3	2
תזרימים חוזיים עתידיים							
תזרימים עתידיים צפויים							
לאחר הערכת הנהלה							
7	7	-	-	1	1	3	2
לפרעונות מוקדמים							
תזרימים צפויים מהוונים							
לאחר הערכת הנהלה							
7	6	-	-	1	1	2	2
לפרעונות מוקדמים <sup>(3)</sup>							
<b>מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:</b>							
31 בדצמבר							
2009		2010					
15	-	3					
הלוואות מפקדונות לפי מידת הגביה							
הלוואות עומדות							

\* סוג מחדש.

הערות:

(1) ההיוון בוצע לפי שיעור 5.41% (2009: 5.50%).

(2) ההיוון בוצע לפי שיעור 1.84% (2009: 2.65%).

(3) ההיוון בוצע לפי שיעור 1.00% (2009: 1.50%).

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
1. חוזי שכירות לזמן ארוך – דמי שכירות לתשלום בשנים הבאות <sup>(1)</sup> :			
46	59	103	122
41	50	91	93
29	39	66	69
19	31	46	57
12	24	37	47
22	69	155	196
<b>סך-הכל</b>			
169	272	498	584
2. התקשרויות לרכישת בניינים וציוד			
31	38	61	73

הערה:

(1) לפרטים אודות חוזי שכירות לזמן ארוך, ר' סעיף 16 להלן.

3. הבנק ובנק מרכזי דיסקונט הנמנים עם החברים במסלוקת מעו"ף בע"מ, אחראים ביחד עם חברי מסלוקת המעו"ף כלפי המסלקה, לכל חבות כספית המתחייבת מעסקאות באופציות המתבצעות בבורסה. לצורך כך הקימה מסלוקת מעו"ף קרן סיכונים. חלקו של הבנק בקרן הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2010 מסתכם בסך של כ-37 מיליון ש"ח שהם 3.61% מסך קרן הסיכונים באותו מועד. שני הבנקים נדרשו להעמיד לטובת מסלוקת מעו"ף בטוחות (איגרות חוב ממשלתיות) בסכום שיבטיח את חבותם האפשרית בגין חלקם בקרן הסיכונים כאמור וסכום נוסף הנגזר מהיקף פעילות כל אחד מהבנקים בתחום זה (ר' ביאור 15 ו'). כמו כן התחייב כל אחד מהבנקים כלפי מסלוקת מעו"ף לשלם כל חיוב כספי העשוי לנבוע מפעילותו ומפעילות לקוחותיו בגין כתיבת אופציות הנסחרות במסגרת המסלקה.
4. בהתאם לתקנון הבורסה וחוקי העזר של מסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב, החברים מחוייבים כלפי המסלקה לכסות כל סכום הנובע מהתחייבויותיהם עבור עצמם או עבור לקוחותיהם וכן עבור חברי בורסה אחרים שאינם חברי מסלקה ולקוחותיהם, בגין עסקאות שבוצעו באמצעות המסלקה. כן אחראי כל חבר לחלקו בקרן הסיכונים, שהוקמה לצורך כך, לפי יחס מחזורי הסליקה של החברים. להבטחת התחייבויותיהם כלפי המסלקה שעבדו הבנק ובנק מרכזי דיסקונט את זכויותיהם בחשבונות המתנהלים במסלקה (בהם מופקדים ניירות ערך) ובבנק אחר (בהם מופקדים מזומנים). (ר' ביאור 15 ט').
5. (א) הבנק התחייב לשפות את חברת הבת תכלית בית השקעות בע"מ (להלן: "תכלית") בגין תביעות שיוגשו נגדה בגין אחריותה המקצועית מעבר לסכום הביטוח, שלא יפחת מ-5 מיליון דולר, שאותו רכשה תכלית. סכום השיפוי מוגבל לסך של 4.5 מיליון דולר, וזאת לפי דרישה שתתקבל מתכלית עד 31 במרס 2011. ביום 1 בינואר 2010, החליף הבנק את כתב השיפוי שנתן בעבר לתכלית בכתב ערבות כחלף ביטוח לפי תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), תש"ס-2000. כתב הערבות ניתן לסילוק כל סכום, עד לסך של 18,126 אלפי ש"ח, צמוד למדד חודש נובמבר 1998, שישולם או שעשוי להשתלם על ידי החברה ו/או עובדיה ומנהליה (להלן: "החייב") בקשר עם חבות הצומחת מאחריותו המקצועית של החייב כלפי לקוח של החברה, בהתאם לתנאי כתב הערבות. הערבות בתוקף עד ליום 31 במאי 2010 ועד בכלל.
- (ב) תכלית התחייבה כלפי תכלית דולר עולמי בע"מ, חברה בה מחזיקה תכלית 20%, וכלפי סינרגטיקה בע"מ, המחזיקה כ-80% מתכלית דולר עולמי בע"מ, להעביר לתכלית דולר עולמי בע"מ, שהינה חברה המנפיקה תעודות סל, כספים בסכום שלא יעלה במצטבר על 1 מיליון דולר, לשם כיסוי הוצאות התפעול השוטף שלה ולקיום התחייבויותיה כלפי מחזיקי תעודות ההתחייבות שהנפיקה. להבטחת התחייבותה זו של תכלית ניתן לה שיפוי על ידי הבנק.
- שיפוי דומה מהבנק, בסכום זהה, נתן הבנק גם בקשר עם תכלית תעודות סל בע"מ.
- השיפויים שנתן הבנק כאמור פקעו עם השלמת העסקה למכירת פעילות תעודות הסל (ר' ס.ק. 23 להלן), שלאחריה הבנק אינו מחזיק עוד (בעקיפין) אמצעי שליטה בחברות תכלית דולר עולמי בע"מ ו-תכלית תעודות סל בע"מ.



## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

ג) בנק מרכנתיל דיסקונט התחייב לשפות את חברת מרכנתיל שוקי הון בע"מ ואת חברת מרכנתיל לקנ בע"מ (לשעבר: מרכנתיל קרנות נאמנות בע"מ) (חברות בת בבעלות מלאה של בנק מרכנתיל דיסקונט), בגין תביעות שתוגשנה נגדן, בגין אחריות מקצועית, מעבר לסכומים הנקובים בפוליסות הביטוח שהוצאו על שמן. כתבי השיפוי תקפים עד ליום 31 במרס 2011 והם מוגבלים בסכומים כלהלן: מרכנתיל שוקי הון בע"מ – 6 מיליון דולר של ארה"ב; מרכנתיל לקנ בע"מ – 1.3 מיליון דולר ארה"ב. בנוסף, התחייב בנק מרכנתיל דיסקונט, בשנת 2010, לשפות את מרכנתיל השקעות בע"מ, בגין חיובים כספיים עתידיים אפשריים, עד לסך של 42 מיליון ש"ח.

6. חברות מאוחדות של הבנק עוסקות במתן מכלול שירותי נאמנות ומשמשות, בין היתר, כנאמנות לאיגרות חוב מסוימות שהונפקו לציבור על פי תשקיף והנסחרות בבורסה.

7. א) בנוסח הקודם של תקנון הבנק, אשר תוקן בחודש מרס 2002, נקבע כי, הבנק ישפה את מי שמכהן או כיהן כנציג הבנק או על פי בקשתו כדירקטור בחברה אחרת שלבנק עניין בה, על ההוצאות שהיו לו בקשר להליך משפטי שהוגש נגדו בקשר לפעולה או למחדל במילוי תפקידו כדירקטור באותה חברה אחרת, ועל סכום שחייב לשלם על-פי פסק דין שניתן באותו הליך משפטי, לרבות על-פי הסדר פשרה שהבנק הסכים לו, אלא אם הרשות השיפוטית באותו הליך מצאה שפעולותיו או מחדליו כאמור נעשו שלא בתום לב. הבנק רשאי להוציא כתב שיפוי לכל דירקטור בחברה אחרת כאמור, לרבות לדירקטור של הבנק המכהן כדירקטור בחברה האחרת, בתנאים ובנוסח שאושרו על-ידי הדירקטוריון. בהתאם לכך הוציא הבנק בשעתו כתבי שיפוי, בלתי מוגבלים בסכום, לדירקטורים המכהנים או שכיהנו לבקשת הבנק בחברות אחרות המוחזקות על ידי הבנק במישרין ובעקיפין.

ב) בתקנון הבנק נקבע כי, כל עובד או פקיד של הבנק שאינו נושא משרה בבנק, ישופה מתוך כספי הבנק בעד כל אחריות שנתחייב בה בתור עובד או פקיד של הבנק בהתגוננו בכל משא ומתן משפטי, בין אזרחי ובין פלילי, שבו ניתן פסק דין לטובתו או שבו זוכה, והבנק רשאי לשפותו על כל חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר בשל פעולה שעשה בתוקף היותו עובד או פקיד של הבנק.

ג) תקנות ההתאגדות של חברות מאוחדות מסוימות מאפשרות שיפוי של נושאי משרה בתנאים מסויימים, בכפוף להוראות הדין. שיפויים כאמור ניתנו במקרים מסויימים באותן חברות.

ד) דיסקונט מנפיקים בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק, נתנה שיפוי לדירקטורים שלה, בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות, בקשר עם תשקיף בדבר הצעה לציבור ורישום למסחר של כתבי התחייבות נדחים, מחודש מרס 2004, בסך כולל של 500 מיליון ש"ח, וזאת בתנאים המפורטים בנוסח כתב השיפוי. בכל מקרה לא יעלה הסכום המירבי של השיפוי אשר ינתן לכל הדירקטורים ביחד על התמורה ברוטו שהתקבלה מן ההנפקה. דיסקונט מנפיקים בע"מ נתנה שיפוי זהה לדירקטורים שלה, בקשר עם תשקיף בדבר הצעה לציבור ורישום למסחר של כתבי התחייבות נדחים, שפורסם בחודש נובמבר 2004, בסך כולל של 600 מיליון ש"ח.

ה) דיסקונט מנפיקים בע"מ נתנה בחודש ספטמבר 2006 שיפוי לדירקטורים ולמנכ"ל שלה, בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות, בקשר עם תשקיף מדף להנפקה ורישום למסחר של כתבי התחייבות נדחים, מחודש ספטמבר 2006, וזאת בתנאים המפורטים בנוסח כתב השיפוי. בכל מקרה לא יעלה הסכום המירבי של השיפוי אשר ינתן לכל הדירקטורים והמנכ"ל ביחד על התמורה ברוטו שתתקבל מן ההנפקה ובכל מקרה לא יותר מ-1.5 מיליארד ש"ח. בחודש ספטמבר 2007 אישרה דיסקונט מנפיקים בע"מ מתן שיפוי זהה למנכ"ל החברה, שמונתה לאחר פרסום תשקיף המדף, בקשר עם דוחות הצעת מדף שיפורסמו, לאחר מועד ההחלטה, על פי תשקיף המדף האמור.

ו) דיסקונט מנפיקים בע"מ נתנה בחודש פברואר 2008 שיפוי לדירקטורים ולמנכ"ל שלה, בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות, בקשר עם תשקיף מדף להנפקה ורישום למסחר של כתבי התחייבות נדחים, מחודש פברואר 2008, וזאת בתנאים המפורטים בנוסח כתב השיפוי. בכל מקרה לא יעלה הסכום המירבי של השיפוי אשר ינתן לכל הדירקטורים והמנכ"ל ביחד על התמורה ברוטו שתתקבל מן ההנפקה ובכל מקרה לא יותר מ-2 מיליארד ש"ח.

ז) דיסקונט מנפיקים בע"מ נתנה בחודש פברואר 2009 שיפוי לדירקטורים ולמנכ"ל שלה, בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סגורות, בקשר עם הנפקת שטרי הון נדחים בהתאם לתיקון לתשקיף המדף מיום 24 בדצמבר 2008, וזאת בתנאים המפורטים בכתב השיפוי. בכל מקרה לא יעלה הסכום המירבי של השיפוי אשר ינתן לכל הדירקטורים והמנכ"ל ביחד על התמורה ברוטו שתתקבל מן ההנפקה ובכל מקרה לא יותר מ-3 מיליארד ש"ח.

ח) דירקטוריון הבנק אישר מתן כתב שיפוי, על ידי דיסקונט מנפיקים בע"מ, לדירקטוריון ולמנכ"ל של דיסקונט מנפיקים בע"מ, בקשר עם תשקיף מדף מיום 18 ביוני 2010 ודוחות הצעת מדף שיתפרסמו על פיו. בכל מקרה לא יעלה הסכום המירבי של השיפוי אשר ינתן לכל הדירקטורים ולמנכ"ל ביחד על התמורה ברוטו שתתקבל מההנפקות ובכל מקרה לא יותר מ-2 מיליארד ש"ח.

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(ט) בד בבד עם אישור ההתקשרות בהסכם למכירת הפעילות בתחום ניהול קופות הגמל, החליט הבנק לתת התחייבות לשיפוי דיסקונט גמל בע"מ ונושאי משרה בה, בתנאים ובנסיבות בהם רשאי הבנק לשפוטם בהתאם להוראות חוק החברות, וזאת בהתייחס לפעילותם כנושאי משרה בחברה בכל הקשור באישור הסכם המכר וביצוע המכירה על פיו, לרבות כל חבות כספית, הוצאות, התייעצות עם עורכי דין ומומחים אחרים, ככל שיידרש, והוצאות התדיינות סבירות, ובלבד שהסכום המצטבר שיידרש הבנק לשלם לא יעלה על התמורה שתתקבל על פי הסכם המכר ומימוש השיפוי לא יפגע ביחס ההון המזערי הנדרש של הבנק על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 311, והכל בתנאים המפורטים בנוסח כתב השיפוי.

(י) בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל נקבעו הסדרי שיפוי ולפיהם, ינתן שיפוי בגין תביעה או דרישה שתוגש עד תום 7 השנים שלאחר מועד הסגירה (יוני 2007) נגד כלל ביטוח, כלל גמל או נושאי משרה בהן, אך לא נגד קופות הגמל הנמכרות, בגין תביעה שעילתה במעשים או במחדלים של הבנק, דיסקונט גמל בע"מ או נושאי משרה בה שקדמו למועד הסגירה. השיפוי בגין עניינים הקשורים לתביעות עובדים יהיה מלא. השיפוי בגין נושאים אחרים יהיה בגובה 50% ויוגבל לסכום חיוב מצטבר העולה על 1 מיליון דולר. בכל מקרה הסכום המצטבר של השיפוי לא יעלה על התמורה הכוללת בעסקה, בתוספת הצמדה וריבית.

(יא) בהסכם למכירת מניות אילנות דיסקונט נקבעו הסדרי שיפוי ולפיהם הבנק ייתן שיפוי בגין תביעה או דרישה שתוגש ב-7 השנים שלאחר מועד הסגירה (18 ביוני 2006) נגד אילנות דיסקונט, הרוכשת או נושאי משרה בהן, בגין תביעה שעילתה במעשים או במחדלים של הבנק, אילנות דיסקונט או נושאי המשרה בה שקדמו למועד הסגירה ואין בגינם הפרשה בדוחות אילנות דיסקונט לשנת 2005. השיפוי בגין עניינים הקשורים לתביעות עובדים ונושאי משרה ובגין עניינים הקשורים למסים, היטלים או תשלומי חובה יהיה מלא. השיפוי בגין נושאים אחרים יהיה בגובה 50% ויוגבל לסכום חיוב מצטבר העולה על 1 מיליון דולר. בכל מקרה הסכום המצטבר של השיפוי לא יעלה על התמורה הכוללת בעסקה, בתוספת הצמדה וריבית.

(יב) **ביטוח אחריות נושאי משרה.** ביום 22 במאי 2008, אישרה אסיפה כללית של הבנק כי הבנק יתקשר בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה, כדלקמן: פוליסת הביטוח תהא משותפת לבנק ולחברות הבנות שלו, שהבנק מחזיק בהן, במישרין או בעקיפין, 50% או יותר בהון או בזכויות ההצבעה. כמו כן מכסה הפוליסה נושאי משרה שמונו על ידי הבנק לכהן בחברה בה הבנק מחזיק פחות מ-50% בהון או בזכויות ההצבעה. הפוליסה הינה לתקופה המתחילה ביום 1 באפריל 2008 ומסתיימת ביום 31 במרס 2009 וגבולות האחריות לפיה יהיו 100 מיליון דולר למקרה ולתקופה. דמי הביטוח עבור הפוליסה הינם 550 אלף דולר. חלקו של הבנק (ללא חברות הבת) בפרמיה האמורה, לא יעלה על סך של כ-330 אלף דולר. הכיסוי בגין תביעות בנוגע להפרת חוקי הלבנת הון הינו בגובה של 5 מיליון דולר בלבד, והוא מכסה אחריות פיקוחית בלבד. במקרה של תביעות נגד מי מנושאי המשרה לא תחול כל השתתפות עצמית של נושאי המשרה עצמם. הבנק ישא בהשתתפות של 75 אלף דולר לאירוע.

פוליסת הביטוח חלה, בתנאים זהים הן לגבי נושאי משרה המכהנים כיום וכן לגבי נושאי משרה שכהנו בבנק לפני תקופת הביטוח, ובכלל זה שני נושאי משרה לשעבר שכהנו כדירקטורים בחברות מאוחדות ושהינם גם בעלי שליטה בבנק.

ביום 3 ביוני 2009 אישרה האסיפה הכללית השנתית את התקשרות הבנק בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה בבנק ובחברות שהבנק מחזיק בהן, במישרין או בעקיפין, 50% או יותר בהון או בזכויות ההצבעה, לתקופה של שנה אחת המתחילה ביום 1 באפריל 2009 ומסתיימת ביום 31 במרס 2010. פרטי הפוליסה הם כמתואר לעיל (פרט לשינוי לפיו דמי הביטוח עבור הפוליסה יעמדו על 900 אלף דולר וחלקו של הבנק (ללא חברות הבת) לא יעלה על 540 אלף דולר).

ביום 30 ביוני 2010 אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק את התקשרות הבנק בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה בבנק ובחברות שהבנק מחזיק בהן, במישרין או בעקיפין, 50% או יותר בהון או בזכויות ההצבעה, לתקופה של שנה אחת, המתחילה ביום 1 באפריל 2010 ומסתיימת ביום 31 במרס 2011. פרטי הפוליסה הם כמתואר לעיל (פרט לשינוי לפיו דמי הביטוח עבור הפוליסה יעמדו על 812 אלף דולר וחלקו של הבנק ללא חברות הבת לא יעלה על 500 אלף דולר).

(ג) **פטור מראש והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק.** ביום 26 ביוני 2007, החליטה אסיפה כללית מיוחדת של הבנק לאשר מתן פטור מראש מאחריות לדירקטורים ולנושאי המשרה האחרים בבנק וכן למי שהיו דירקטורים ונושאי משרה בבנק (על פי רשימה שמית), מאחריותם בשל נזק שנגרם לבנק עקב הפרת חובת זהירות כלפיו, למעט עקב הפרת חובת הזהירות בחלוקה, והכל בכפוף לסייגים שפורטו בהחלטה, הנובעים מהוראות תקנון הבנק בדבר פטור אחריות.

האסיפה הכללית המיוחדת האמורה החליטה לאשר גם מתן התחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק ודירקטורים ונושאי משרה שכהנו בבנק (על פי רשימה שמית), בגין חבות כספית שתוטל עליהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות, ובלבד שסכום השיפויים שיינתנו לנושאי המשרה בבנק ולנושאי המשרה בחברות בנות לא יעלה, במצטבר, על 10% מההון העצמי של הבנק, לפי המשתקף בדוחות

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

הכספיים האחרונים שפורסמו סמוך לפני מועד השיפוי בפועל, וכי מימוש השיפוי לא יפגע ביחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין. השיפוי יינתן בשל כל פעולה שעשו בקשר לנושאים המפורטים בכתב השיפוי בתוקף היותם דירקטורים ונושאי משרה בבנק, והוא מותלה גם בקיומם של תנאים נוספים כמקובל בכתבי שיפוי.

השיפוי האמור יינתן רק אם החבות הכספית ו/או ההוצאות לא יכוסו על ידי צד ג', לרבות חברת ביטוח.

במקביל לקבלת ההחלטות האמורות החליטה האסיפה הכללית המיוחדת לאשר תיקון הוראות מסוימות בתקנון הבנק, בקשר עם מתן פטור ושיפוי לדירקטורים ונושאי משרה אחרים.

כמו כן, האסיפה הכללית המיוחדת האמורה החליטה לאשר מתן התחייבות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי המשרה האחרים המכהנים בבנק במועד החלטה זו (כמפורט ברשימה אשר צורפה להודעה על זימון האסיפה), בגין חבות כספית שתוטל עליהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות, והכל בקשר עם מהלך לגיוס הון ראשוני שהבנק ביצע בחודשים דצמבר 2006 ומאי 2007. ההתחייבות לשיפוי מוגבלת לסכום של סך הגיוס (1 מיליארד ש"ח), ובלבד שבכל מקרה:

(1) מימוש השיפוי לא יפגע ביחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראות ניהול בנקאי תקין;

(2) מימוש השיפוי לא יפגע ביחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב), בשיעור של 6.5% לפחות, בכל עת.

ביום 12 ביולי 2009 אישר דירקטוריון הבנק (לאחר אישור של ועדת הביקורת מיום 28 ביוני 2009) מתן שיפוי ופטור לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים שהתמנו לאחר יוני 2007 (המועד בו אישרה האסיפה הכללית של הבנק שיפוי ופטור לנושאי משרה המכהנים ולאילו שכהנו בעבר) ולדירקטורים ולנושאי משרה אחרים בעתיד, למעט בעלי שליטה שלגביהם תידרש החלטה ספציפית. במסגרת זו אושרו תיקונים מסויימים לנוסח כתב השיפוי אשר יחול גם על דירקטורים ונושאי משרה שאושר להם כתב שיפוי בחודש יוני 2007. ביום 27 באוגוסט 2009 אישרה האסיפה הכללית את ההחלטה האמורה.

(ד) **פטור והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה בבנק מרכנתיל דיסקונט.** ביום 29 בנובמבר 2009 אישרה האסיפה הכללית של בנק מרכנתיל דיסקונט מתן התחייבות לשיפוי ופטור לדירקטורים ונושאי משרה אחרים, בבנק מרכנתיל דיסקונט ומתן התחייבות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברות בת מסויימות שלו, שכהנו בבנק מרכנתיל דיסקונט ובאותן חברות החל משנת 2002 ואילך. ההתחייבות לשיפוי והפטור האמורים הוענקו בהתאם לעקרונות ומגבלות קבוצתיים, שאישר דירקטוריון הבנק בחודש יולי 2009.

8. הבנק נוהג לתת מעת לעת, בתנאים ובנסיבות המקובלים בעסקי הבנקאות, כתבי התחייבות ושיפוי מוגבלים בסכום ושאינם כאלה, מוגבלים בתקופה ושאינם מוגבלים, והכל במהלך העסקים הרגיל של הבנק. בין היתר ניתנים כתבי שיפוי כאלה במסגרת דיני המסלוקה בגין אבדן שיקים, ניתן שיפוי לכונסי נכסים ומפרקים, ניתן שיפוי בגין תביעות רשלנות לנותני שירותים שונים, לרבות מערכי שווי, מנהלי פרויקטים וכו', ניתנים שיפויים ללקוחות שפנקסי שקים שלהם אבדו, כתבי שיפוי לחברות כרטיסי האשראי במסגרת ההתחשבות עימן, או שיפוי הניתן כחלק מהתחייבות הסכמית. בכלל זה, שיפוי דומה שנתן הבנק למעריך שווי, בגין כל נזק שייגרם לו, כתוצאה מהגשת חוות דעת, פרט למקרה בו ייקבע כי פעל ברשלנות חמורה או בזדון, ושיפוי דומה שנתן הבנק למומחה שהגיש לבנק חוות דעת כלכלית.

9. א) בחודש נובמבר 2008 חתם הבנק על ערבות בלתי מוגבלת בסכום לטובת ארגון ויזה אירופה, למילוי כל התחייבויותיה של כאל, החלות מכוח מעמדה של כאל כחברה בארגון ויזה אירופה, וזאת בהתייחס לעסקאות ויזה הקשורות בפעילות כאל בארץ ובחור"ל. כאל חתמה על כתב שיפוי לטובת הבנק, כנגד הערבות האמורה.

ב) הבנק חתם על ערבות בסכום של כ-26 מיליון דולר לטובת ארגון מסטרקארד הבינלאומי, להבטחת פעילות כאל במסגרת הארגון.

ג) להבטחת התחייבויות אי. אר. אן (ישראל) בע"מ, חברה כלולה של כאל, כלפי בנק מסחרי מסוים, חתמה כאל על ערבות בסך של כ-6 מיליון ש"ח.

ד) להבטחת התחייבויות כאל בעניין תשלומים למשרדי הממשלה באמצעות כרטיסי אשראי, חתם הבנק על ערבות בנקאית כלפי המדינה, על סך של 3 מיליון ש"ח.

10. במסגרת ההיתרים שניתנו לבנק לבניית בנין, ברחוב הרצל 156 בתל-אביב, התחייב הבנק כלפי עיריית תל-אביב לשאת בהוצאות פינוי דיירים מהמגרש. למיטב ידיעת הבנק, לתאריך הדוחות הכספיים טרם הוחל בפינוי הדיירים מן המגרש על ידי העירייה, ואין באפשרותו של הבנק להעריך את עלות השתתפותו בפינוי, כאמור.

11. תובענות שונות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

כנגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות. בין היתר, עולות בתובענות אלה טענות בדבר חיובי ריבית שלא כדון ו/או שלא על-פי המוסכם, התניית שירות בשירות, אי ביצוע הוראות, בקשות לאישורי עיקולים בגין עיקולים שהגישו צדדים שלישיים על נכסי חייבים המוחזקים לטענתם בבנק, חיוב חשבונות שלא

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

כדין, טעויות בימי ערך, אי תקפות בטוחות ומימושן, בקשות לצווי מניעה המורים לבנק להימנע מפרעון ערבויות בנקאיות או אשראים דוקומנטריים, וכן טענות הנוגעות לקופות גמל, ניירות ערך, ליווי פרויקטים, בקשות להסרת הגבלת חשבון על פי חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות, ו/או על עמדתן של הנהלות החברות המאוחדות שלו, אשר נסמכות על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין בהתאמה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכמת בכ-1,061 מיליון ש"ח.

**11.1** בחודש נובמבר 1999 הוגשה לבית המשפט המחוזי בת"א על ידי לקוח לשעבר של הבנק, תביעה נגד הבנק בסך כ-456 מיליון ש"ח. בתביעה התובע טוען למעשים שנעשו בחשבונותיו עד שנת 1989. לטענת התובע, אשר ניהל חשבון עסקי בבנק, הבנק ניצל את מצבו הנפשי והבריאותי ועשה בחשבונו ובחשבונותיהם של בני משפחתו כבתוך שלו, תוך פתיחת עשרות חשבונות נוספים ללא כל אישור, הסתרת מידע, זיוף חתימות, נטילת הלוואות בשם התובע, רכישה ומכירה פיקטיביים של ניירות ערך וגניבת כספים. שמיעת הראיות החלה בחודש ינואר 2004 והסתיימה בחודש נובמבר 2009.

הבנק העלה, בין השאר, טענת התיישנות כנגד התביעה. בית המשפט קבע כי טענה זו תידון במסגרת פסק הדין בתיק. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, סכום התביעה מופרז וטענות התובע אינן מבוססות.

במהלך שנת 2010 הוגשו סיכומים בתיק והצדדים ממתניים למתן פסק דין.

**11.2** ביום 1 בספטמבר 2004 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לפטור מאגרה בגין תביעה בסך של 500 מיליון ש"ח שהוגשה על ידי מפרקי חברה נגד כארבעים נתבעים ובכללם הבנק. בית המשפט קיבל חלקית את בקשת הפטור והעמיד את האגרה על סך של 320 אלף ש"ח. התביעה נגד הבנק מתמצית בשלוש עילות בלבד, שעניינן נזק בסך של 4 מיליון דולר בגין עסקה שבוצעה בין החברה בפירוק לצד ג' למכירת נכס המשועבד לבנק ואשר לטענת המפרקים נמכר בשווי מופחת משווי האמיתי; שחרור בעלי מניות של אחת החברות בקבוצה מערבותם לחובות החברה לבנק בסכום של 3 מיליון ש"ח; החזרת ממסרים דחויים לידי החברה שבפירוק מבלי שהוצגו בחשבון החברה ובכך נגרם נזק של 9 מיליון ש"ח. יצויין כי המפרקים טוענים שהתנהגות הבנק כמפורט לעיל הביאה לחיסולה הסופי של החברה ואולם אין הם נוקבים בנזק שיש לייחס לבנק בעילה זו.

ביום 29 בנובמבר 2009 שב הבנק והגיש בקשה לתיקון כתב התביעה כך שיוגדר במדויק סכום התביעה כנגדו. הבקשה תלויה ועומדת. בנוסף, הגיש הבנק בקשה לדחות את התביעה על הסף מחמת התיישנות. הבקשה נדחתה וביום 16 בנובמבר 2008 הגיש הבנק בקשת רשות ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי, אשר הדיון בה הושהה עד לסיום הליך גישור בין הצדדים. בחודש נובמבר 2010 הסתיים הליך הגישור ללא הסכם. בימים 13 בינואר ו-20 בפברואר 2011 התקמו דיונים בבקשת רשות הערעור האמורה. בית המשפט קצב לצדדים מועדים להשלמת טיעונים בכתב ולאחר הגשתם תינתן החלטת בית המשפט.

**11.3** ביום 19 ביוני 2006 הוגשה תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, נגד מדינת ישראל ו-31 נתבעים אחרים ובכללם הבנק, בנק מרכזית דיסקונט, דיסקונט גמל וקופות הגמל של בנק מרכזית דיסקונט.

הנתבעים טוענים שהנתבעים קיבלו שלא כדין תשלומים בגין עיקולים שהטילו הזוכים בהוצאה לפועל באמצעות מדיה מגנטית. הטענה העיקרית הינה שהנתבעים אינם נותנים את השירות הנדרש על פי דין, בכך שאינם מוסרים מידע מפורט מלא ובמועד בתשובתם ללשכות ההוצאה לפועל, ולפיכך אינם זכאים לתשלום שנקבע בתקנות.

היקף התביעה נגד כל הנתבעים הינו 233 מיליון ש"ח. בתביעה לא צוין מה הסכום הנתבע מכל אחד מהנתבעים. להערכת הבנק, החשיפה המקסימלית בעילת ההשבה של החברות בקבוצת דיסקונט שנתבעות בתיק זה לא תעלה על כ-10 מיליון ש"ח.

ביום 24 בנובמבר 2010, ניתנה החלטת בית המשפט העליון, לפיה נדחה ערעור הבנק, בנק מרכזית דיסקונט ונתבעים נוספים, על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את הבקשה למחיקה על הסף. לאור דחיית הערעור כאמור, נקבע דיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ליום 2 ביוני 2011.

**11.4** להלן פרטים אודות תובענה ייצוגית שהוגש ערעור על אישורה כייצוגית:

ביום 12 בספטמבר 2006 הוגשה תביעה נגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") ובנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים") (יחדיו "הבנקים הנתבעים"), ובקשה לאשר אותה כתובעת ייצוגית. התובעת אמדה את סכום התביעה בסך של 7 מיליארד ש"ח לכלל הבנקים הנתבעים, תוך שהיא שומרת על זכותה לתקן את הסכום בהתאם להתפתחויות בניהול התביעה.

התובעת טענה, כי הבנקים הנתבעים מרכזים בידיהם את רוב האשראי לציבור, וכי הם תיאמו ביניהם את המחירים של חמישה פרמטרים

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

בכל הנוגע לאשראי.

לטענת התובעת, הזהות במחירים של חמשת הפרמטרים בין הבנקים הנתבעים, מלמדת על קיומו של תיאום ביניהם, שהביא לבנקים רווחים עצומים, וגרם נזק עצום לציבור ולמשק.

לטענת התובעת קמה לה עילת תביעה הן לפי חוק ההגבלים העסקיים, שכן מדובר בהסדר כובל אסור, והן לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), שכן לטענתה הבנקים הנתבעים ניצלו את מצוקת הלקוחות, בורותם וחוסר ניסיונם על מנת לתת שירות בנקאי בתנאים בלתי סבירים.

הסעדים אותם תבעה התובעת הם הפחתה רטרואקטיבית של מחירי חמשת הפרמטרים בעשר השנים האחרונות לכל לקוחות הבנקים הנתבעים. לחילופין נתבקש בית המשפט להורות על סעד אחר לטובת כלל חברי הקבוצה או לטובת הציבור.

ביום 21 בינואר 2007 אישר בית המשפט המחוזי את בקשת התובעת להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית בעילות הנובעות מחוק ההגבלים העסקיים ("החלטת בית המשפט המחוזי").

בהחלטת ציין בית המשפט, בין היתר, כי רשות ההגבלים העסקיים ("הרשות") מנהלת חקירה פלילית רחבת היקף "הגדולה ביותר שניהלה הרשות מאז ומעולם בחשד לביצוע עבירות על פי חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח 1988 בתעשיית הבנקאות", כפי שצוין במכתבו מיום 20 במאי 2007 של היועץ המשפטי של הרשות, שצורף על ידי התובעת לתיק בית המשפט.

בעניין זה יצויין כי ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה קביעה כמפורט בסעיף 14 להלן.

ביום 9 באפריל 2008 הגישה התובעת ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת התובעת לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית גם בעילה של איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות לפי חוק הבנקאות וכן על החלטת בית המשפט המחוזי שקבעה כי אין לתובעת עילה אישית נגד בנק הפועלים. ביום 28 בנובמבר 2010, לבקשת התובעת ובהסכמת הצדדים, נמחק הערעור שהגישה התובעת על דחיית התביעה נגד הבנקים בעילה לפי חוק הבנקאות.

ביום 15 באפריל 2008 הגישו הבנקים לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי. ביום 29 במאי 2008 החליט בית המשפט העליון כי על היועץ משפטי לממשלה לשקול התייצבות בהליך.

היועץ המשפטי לממשלה הגיש ביום 30 במאי 2010 את תגובתו. עמדת היועץ המשפטי לממשלה תומכת בעמדת הבנקים בערעור, ולפיה אין לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית, וזאת בשל העדר תשתית ראייתית מספקת לצורך הוכחת קיומו של הסדר כובל. היועץ המשפטי לממשלה המליץ להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי על מנת לבדוק קיומן של ראיות נוספות, שיהוו בסיס מתאים לאישור התביעה כייצוגית.

לאחר עיון בבקשות רשות הערעור שהוגשו על ידי הבנקים על ההחלטה לאשר את התביעה כייצוגית, וכן בתשובות ובעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, הורה בית המשפט העליון כי הבקשות יובאו לדיון בפני הרכב מורחב. נשיאת בית המשפט העליון קבעה כי הדיון יתקיים בפני 7 שופטים.

הדיון בתובענה הייצוגית עוכב על ידי בית המשפט המחוזי עד להחלטה בבקשות רשות הערעור שהוגשו לבית המשפט העליון. דיון בערעור התקיים ביום 13 במרס 2011. טרם התקבלה החלטת בית המשפט.

11.5 ביום 23 בנובמבר 2006 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ ובנק לאומי לישראל בע"מ ("הבנקים הנתבעים"). התובעים אומדים את סכום התביעה בסך של 5.2-5.6 מיליארד ש"ח, לכלל הבנקים הנתבעים, תוך שהם שומרים על זכותם לתקן את כתב התביעה.

התובעים טוענים בכתב התביעה כי הבנקים הנתבעים גובים ממגזר משקי הבית ריבית בשיעור מופרז, הגבוה בהרבה מזה הנגבה מהמגזר המסחרי ומהמגזר העסקי, וזאת ללא הצדקה כלכלית ומסחרית. לטענת התובעים קמה להם עילת תביעה הן לפי חוק ההגבלים העסקיים, בשל היות הבנקים הנתבעים לטענתם "קבוצת ריכוז", העושה שימוש לרעה בכוחה המונופוליסטי תוך הפחתת התחרות ופגיעה בציבור, ובשל קיומו, לכאורה, של הסדר כובל בין הבנקים הנתבעים, והן לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) וחוק הגנת הצרכן בשל – לטענת התובעים – הטעית הצרכנים לגבי המחיר המקובל לשירות אשראי למגזר משקי הבית, וקביעת שיעור הריבית, תוך ניצול מצוקתם של הצרכנים ובורותם לקשירת עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת. הבנק הגיש תגובה לבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית.

ביום 15 במאי 2008 החליט בית המשפט לעכב את ההליכים עד להכרעה בערעור שהגישו הבנקים בתביעה המתוארת בסעיף 11.4 לעיל. המבקשים הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט לעכב את ההליכים. ביום 7 ביולי 2008 דחה בית המשפט העליון את הבקשה.

11.6 ביום 30 ביוני 2008, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים ובנק לאומי.

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

ביסוד התובענה טענת התובעים כי שלושת הבנקים הנתבעים יצרו קרטל לתיאום מחירי העמלות שהם גובים מלקוחותיהם וזאת החל מסוף שנות ה-90 ויתכן שאף לפני כן. התובעים טוענים עוד כי הבנקים יצרו הגבל עסקי בלתי חוקי לעניין שיעורי העמלות השונות שהם גובים מלקוחותיהם. לטענת התובעים, כתוצאה מהקרטל, המחיר בו מחוייב הציבור גבוה מהמחיר שהציבור יכול היה לשלם אלמלא נמנעה התחרות על ידי הקרטל.

עילות התביעה הן: הפרת הוראות סעיף 4 לחוק ההגבלים העסקיים, התובעים מבקשים להחיל על הבנקים הנתבעים את הכללים החלים על קבוצת ריכוז/מונופול, כמשמעות מונחים אלה בחוק ההגבלים העסקיים; הטעיה מהותית לפי חוק הגנת הצרכן; הפרת סעיף 2 לחוק הנאמנות; הפרת הוראות חוק עשיית עושר ולא במשפט.

התובעת מעריכה את הפער בין העמלות שנגבו בפועל לבין העמלות שהיו נגבות אלמלא פעלו הבנקים כפי שפעלו ב-25%. על בסיס הערכה זו טוענים הנתבעים לנזק לכלל חברי הקבוצה בסך של 3.5 מיליארד ש"ח. חלקו של הבנק בסכום הנתבע הינו בשיעור של 22% (דהיינו, סך של כ-770 מיליון ש"ח).

הבנק הגיש את תגובתו ביום 19 במרס 2009.

לבקשה זו צורפו, בין היתר, מסמכים אשר לטענת התובעים נתפסו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. בעניין זה יצויין כי ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה קביעה כמפורט בסעיף 14 להלן.

לפי החלטת בית המשפט המחוזי מיום 7 באוקטובר 2009, התביעה תידון יחד עם התביעה המתוארת בסעיף 12.3 להלן. בית המשפט הורה על עיכוב הדיון בבקשת האישור עד להחלטה בערר שיגישו הבנקים על החלטת הממונה לבית הדין להגבלים עסקיים (כמפורט בסעיף 14 להלן).

ביום 4 באוגוסט 2008 הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים שתי בקשות לאשר תובענה כתובענה ייצוגית, האחת נגד הבנק, דיסקונט גמל בע"מ (להלן: "המנהל") והממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה") והשניה נגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ, קה"ל ניהול קרנות השתלמות (1996) בע"מ (להלן: "המנהל") והממונה.

המבקשים טוענים כי היו עמיתים של קופות הגמל שנוהלו על ידי המנהלים, וכן בעלי חשבון בבנק. לטענת המבקשים, הבנקים נטלו לעצמם שלא כדין את כספי התמורה שקיבלו בגין "העברת השליטה בנכסי קופות הגמל, ניהולם והנאמנות עליהם", וזאת במקום להעביר את התמורה לעמיתים הקופות לפי חלקם היחסי בנכסי קופות הגמל, שכן לטענת המבקשים כספי התמורה הינם פירות שהצמיחו נכסי הקופות. התובעים טוענים להפרת דינים שונים וחובות נאמנות מצד החברות המנהלות קופות גמל והבנקים המוכרים.

היקף הנזק הנתבע הינו התמורה שהתקבלה בכל אחת מהעסקאות. הנזק מיוחס הן לבנק שקיבל את התמורה, לטענת המבקשים שלא כדין, והן למנהל. לפיכך, היקף הנזק הנתבע בתביעה האחת הינו 607 מיליון ש"ח ובתביעה השניה (בהתייחס לבנק ולבנק לאומי) 260 מיליון ש"ח. הסעד המבוקש העיקרי הינו לחייב את הנתבעים להעביר את התמורה לקופות הגמל לטובת העמיתים ולחייב את הנתבעים לשלם דמי נזק לעמיתים קופות הגמל לפי שיקול דעת בית המשפט. כן מתבקש בית המשפט ליתן סעדים הצהרתיים שונים המתייחסים להתנהגות הבנק והמנהל.

ביום 27 במרס 2011 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית.

ביום 28 בספטמבר 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק אוצר החייל.

הבקשה הוגשה בשם כל מי שהתקשר עם מנהלי תיקי השקעות בקשר עם מסחר באופציות על מדד תל אביב 25 באמצעות חשבונות בנק שהתנהלו אצל הנתבעים ואשר הבנקים המשיבים גבו באותם חשבונות עמלה הנקראת עמלת מימוש.

המבקשים טוענים כי הבנקים גבו בסתר עמלת מימוש בשעור חצי אחוז מהכספים שהגיעו למחזיקי אופציות בעת פקיעתן וזאת מבלי שנתנו על כך גלוי נאות ומספיק.

עוד טוענים המבקשים כי עמלת המימוש נגבית על ידי המשיבים למרות שהמשיבים אינם מבצעים כל פעולה מיוחדת בגינה הם גובים את העמלה ואין כל יחס הגיוני בין שיעור העמלה לבין הפעולה הנדרשת כביכול מהמשיבים, וכי המשיבים לא קיבלו אישור בנק ישראל לגביית העמלה.

הנזק המשותף לכל חברי הקבוצה מוערך על ידי המבקשים ב-672 מיליון ש"ח. התובעים לא מפרטים מהו הנזק המיוחס לכל אחד מהמשיבים. ביום 9 בפברואר 2009 הוגשה תגובת הבנק. התיק קבוע להמשך שמיעת הוכחות לימים 9 ו-10 באוקטובר 2011.

ביום 29 באוקטובר 2009 הגישו שתי חברות תביעה נגד הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט וחמישה בנקים נוספים, למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין הבנקים הנתבעים זכאים לחייב את חשבונותיהם בריבית הפרה בסכום של כ-840 מיליון ש"ח, אלא בסך של 37 מיליון ש"ח בלבד. לחילופין, הבנקים זכאים לחייב אותם בהפרשי הצמדה וריבית בלבד ולפיכך יש לזכות את חשבונותיהם בהפרש בסך של

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

כ-521 מיליון ש"ח.

התובעות טוענות כי ריבית ההפרה הינה פיצוי מוסכם, שעל כן רשאי בית המשפט להפחיתו מכח סעיף 15 לחוק החוזים ("תרופות"), התשל"א-1970, שכן אין יחס סביר בין הפיצוי המוסכם לגובה הנזק שנגרם לבנקים כתוצאה מההפרה. הפחתת ריבית ההפרה מתחייבת גם מפרשנות ההסכמים לפי אומד דעת הצדדים. חיוב התובעות בריבית ההפרה הינו אכיפה בלתי צודקת של ההסכם. עמידת הבנקים על חיוב התובעות בריבית ההפרה מהווה חוסר תום לב וגבייתה על ידי הבנקים מהווה עשיית עושר ולא במשפט.

הנימוק העיקרי לנסיבות המצדיקות, לדעת התובעות, את הפחתת הריבית, הוא משך הזמן בין מועד הכינוס למועד מימוש המניות.

חלקו של הבנק בנזק הנטען, בהתאם לחלקו בקונסורציום האשראי, הינו 10% וחלקו של בנק מרכנתיל דיסקונט הינו 4%.

בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי, התובעות הגישו תביעה כספית בסך של כ-830 מיליון ש"ח.

ביום 29 במרס 2010 הגישו הבנקים כתב הגנה. במהלך שנת 2010 התקיימו הליכי גילוי מסמכים.

התיק נקבע להוכחות לחודשים מרס, אפריל ומאי 2011.

**11.10** ביום 2 בנובמבר 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה להכיר בתובענה נגד בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ ונגד שלושה בנקים אחרים למשכנתאות, בקשר עם גביית עמלות בגין ביטוחי חיים וביטוחי דירות של לווים, כתובענה ייצוגית. בין היתר נטען כי הבנק חייב את התובעים ברכישת פוליסות אלה כתנאי לכריתת הסכמי הלוואה ומשכנתא. הסכום הכולל שנוקב בתובענה הייצוגית הוא 500 מיליון ש"ח. אין בתביעה ייחוס נפרד לכל בנק.

הואיל ולגבי בקשה אחרת להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית, בנושא כמעט זהה, ניתנה כבר החלטה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, והוגש עליה ערעור, החליטה השופטת היושבת בתיק זה, כי התיק ישמע רק לאחר שבית המשפט העליון יתן החלטה עקרונית בנושאים שבמחלוקת, שהועלו בערעור על החלטה שכבר ניתנה ביחס לבקשה האחרת.

**11.11** ביום 2 ביוני 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות. התובעת ובעלה המנוח היו לווים של בנק דיסקונט למשכנתאות והמציאו לבנק דיסקונט למשכנתאות פוליסת ביטוח חיים להבטחת סילוק ההלוואה במקרה של פטירת אחד הלווים. לאחר פטירת הבעל ביקשה הלווה להפעיל את הפוליסה ובהתאם הודיע בנק דיסקונט למשכנתאות לחברת הביטוח מהי יתרת הלוואה, בתוספת עמלת פרעון מוקדם.

לטענת התובעת גביית העמלה מנוגדת לדין. לטענתה, דין התביעה להתקבל בגין העילות הבאות: עילה חוזית, עשיית עושר ולא במשפט, אי מתן גילוי נאות והטעית לקוח.

בבקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית מבקשת התובעת שבית המשפט יורה לבנק דיסקונט למשכנתאות להשיב עמלות פרעון מוקדם, שנגבו בהלוואות בהן נפטר אחד מהלווים בשבע השנים האחרונות, בסכום כולל הנאמד על ידה בלא פחות מ-75 מיליון ש"ח. בתיק התקיימו דיוני קדם משפט, בסיומם הורה בית המשפט לצדדים לסכם את טענותיהם וקבע את התיק לשימוע החלטה ליום 13 בינואר 2011. הצדדים הגישו את סיכומיהם לבית המשפט. ביום 11 בינואר 2011 הודיעה מזכירות בית המשפט כי הדיון הקבוע ליום 13 בינואר 2011 לא יתקיים, וכי החלטה תשלח לצדדים.

**12.** בקשות לאשר תובענות מסוימות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות שלא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן:

נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות ייצוגיות ובקשות לאשר תובענות מסוימות כייצוגיות, אשר לדעת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, ו/או על עמדת הנהלות של החברות המאוחדות אשר נסמכת על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין בהתאמה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולפיכך לא נערכה בגינן הפרשה.

**12.1** ביום 19 ביוני 2000 הגישו שניים מלווי בנק דיסקונט למשכנתאות בקשה לבית המשפט המחוזי לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות ונגד הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ("הפניקס"), בה מבוטחים נכסי הלווים. סכום התובענה הינו 105 מיליון ש"ח.

בין היתר טוענים הלווים כי בנק דיסקונט למשכנתאות ביטח את נכסיהם בסכום העולה על סכום הכינון של הנכסים, כיוון שסכומי הביטוח כללו את מרכיב הקרקע, וכי סכום הביטוח הועלה מעבר לעליית המדד.

ביום 10 בספטמבר 2000 הוגשה תגובת בנק דיסקונט למשכנתאות לבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור"), במסגרתה התבקש ביהמ"ש לדחות את הבקשה, על הסף ולגופה. יצויין כי תגובה לבקשת האישור הוגשה גם מטעם הפניקס, וגם בגדרה התבקש בית המשפט לדחות את בקשת האישור על הסף ולגופה.

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

- ביום 29 באוקטובר 2000 הגישו התובעים את תשובתם לתגובה, במסגרתה חזרו על בקשתם לאישור התובענה כתובענה ייצוגית. ביום 25 בדצמבר 2000 החליט בית המשפט כי הטענות בתובענה זו דומות לטענות שהוגשו בתביעות הייצוגיות המפורטות בסעיף 11.10 לעיל, ועל כן החליט בית המשפט לדחות את הדיון בתובענה האמורה עד למועד קבלת החלטות בתובענות הנ"ל. בקשת רשות ערעור שהגישו התובעים על החלטה זו נדחתה על ידי בית המשפט העליון ביום 4 באפריל 2001.
- בהחלטתו מיום 25 בדצמבר 2000 לא קבע בית המשפט המחוזי כי יש לדחות את הדיון גם בבקשה נגד חברת הפניקס. חברת הפניקס בקשה בענין זה רשות ערעור מבית המשפט העליון. ביום 28 בינואר 2002 קיבל בית המשפט העליון את בקשת הפניקס ועיכב גם את ההליכים נגדה בבית המשפט המחוזי.
- התיק הועבר לדיון בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז. בית המשפט המחוזי במחוז מרכז החליט כי התיק מעוכב עד החלטה בעליון, בהתאם להחלטה שניתנה בתיק זה על ידי בית המשפט המחוזי כבר בשנת 2000.
- 12.2** ביום 6 בפברואר 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לפטור מאגרה בגין תביעה בסך של כ-96 מיליון ש"ח. התביעה הוגשה על ידי בעל השליטה בחברה, חייבת של הבנק, שניתן לגביה צו כינוס נכסים וצו פרוק.
- התובע טוען כי ברשלנות ובחוסר תום לב הבנק הגיש בקשה לצו כינוס נכסים נגד החברה ובשלב מאוחר יותר הגיש בקשה לפרוק החברה וזאת חרף העובדה שסך נכסיה של החברה עלה על הקף חובותיה לבנק.
- התובע מייחס לבנק אחריות למעשי ו/או מחדלי כונס הנכסים ו/או מפרק החברה אשר גרמו לחברה, לטענתו, נזק כבד. על פני הדברים אין כל בסיס עובדתי ו/או משפטי לתביעת התובע נגד הבנק והסכומים הנתבעים מופרזים ביותר.
- ביום 9 באפריל 2008 הוגשה תגובת הבנק לבקשה לפטור מאגרה. המשך הדיון בבקשת הפטור מאגרה התקיים ביום 28 בפברואר 2010. התיק נקבע לסיכומים בכתב, ולאחריהם תנתן החלטה. בשלב מוקדם זה, בטרם ניתנה החלטה בבקשה לפטור מאגרה, לא ניתן להעריך את סיכויי התביעה. בחודש אפריל 2010 נפטר התובע ולפיכך, על העזבון להודיע אם הוא מבקש להמשיך בהליכים. בחודש פברואר 2011 הגיש ב"כ התובע בקשה להחלפת התובע המנוח ביורשיו על פי דין. טרם ניתנה החלטה בבקשת התובע וטרם נקבע מועד לדיון.
- כל עוד לא אושרה בקשת הפטור או לא שולמה האגרה, התביעה אינה נחשבת כמוגשת.
- 12.3** ביום 12 במאי 2009 התקבלו בבנק תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, שהוגשו נגד הבנק ונגד בנק לאומי, בנק הפועלים בנק מזרחי-טפחות והבנק הבינלאומי הראשון.
- הבקשה והתובענה עניין קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים (ר' סעיף 14 להלן) לפיה בין הבנקים הנתבעים התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות.
- לטענת התובעים התקיים הסדר כובל בין הבנקים הנתבעים שעניינו תעריפי העמלות של הבנקים וכי הבנקים קיימו מדיניות מתואמת, אשר לטענת התובעים התאפיינה בשיתוף פעולה ובחילופי מידע אסורים.
- התובעים טוענים כי הבנקים יצרו ביניהם הסדר כובל בניגוד לסעיפים 2 ו-4 לחוק ההגבלים העסקיים וכי לפי סעיף 50 לחוק ההגבלים העסקיים מעשה או מחדל בנגוד להוראות החוק מהווים עוולה נזיקית.
- הקבוצה המוגדרת בתביעה הינה כלל לקוחות הבנקים הנתבעים, הן הפרטיים והן העסקיים, משנת 1990 ועד שנת 2004. הנזק מוערך לצורך התביעה בסך כולל של כ-1 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעים, ללא חלוקה ביניהם. התובעים שומרים על זכותם לתקן את הסכום הנתבע לאחר קבלת מלוא הנתונים מהבנקים.
- ביום 7 באוקטובר 2009 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשות שהוגשו למחיקת התביעה על הסף והורה על איחוד הדיון בתביעה זו עם התביעה המתוארת בסעיף 11.6 לעיל. בית המשפט הורה על עיכוב הדיון בבקשת האישור עד להחלטה בערר שיגישו הבנקים על קביעת הממונה לבית הדין להגבלים עסקיים. (ר' סעיף 14 להלן).
- 12.4** ביום 24 בפברואר 2011 התקבלה בבנק דיסקונט למשכנתאות בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנושא גביית עמלת פרעון מוקדם בהלוואות מסחריות, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. התובעת הינה חברה אשר נטלה הלוואה לרכישת נכס מסחרי ובעת פרעון מוקדם של ההלוואה חוייבה בעמלת פרעון מוקדם. לטענת התובעת, בנק דיסקונט למשכנתאות חישב את עמלת הפרעון המוקדם באופן שגוי, הסותר את נהלי בנק ישראל ואת הוראות החוק. התובעת טוענת כי בדרך זו גבה בנק דיסקונט למשכנתאות שלא כדין סכומים של עשרות מיליוני ש"ח בכל שנה. התובעת מבקשת לייצג את הלקוחות מהם נגבתה עמלת פרעון מוקדם בשבע השנים האחרונות, להורות על השבת העמלה שנגבתה שלא כדין, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, ועל פיצוי התובעת, כב"כ הקבוצה, בהיקף כולל של 25% מהנזק הנתבע.
- 13.** בקשות מסוימות לאישור תובענות כייצוגיות נגד הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ:



## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

בדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, במסגרת פירוט של בקשות לאישור תביעות ייצוגיות שתלויות ועומדות נגד בנק זה וחברות בנות שלו, אשר לדעת הנהלת הבנק הבינלאומי, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולא נערכה בגינן הפרשה, צוין ההליך הבא:

בשנת 1997, הוגשו תביעות בבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד שתי חברות בנות של הבנק הבינלאומי, הבנק הבינלאומי הראשון למשכנתאות בע"מ ובנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ (להלן: "הבנקים למשכנתאות בקבוצת הבינלאומי"), אשר מוזגו בינתיים עם ולתוך הבנק הבינלאומי, ובנקים למשכנתאות אחרים, בהן נטען, בין היתר, כי הבנקים האמורים גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. תביעות אלה הסתכמו בכמיליארד וחצי ש"ח (בערכים נומינליים). כן הוגשה בקשה להכיר בתביעות אלה כתובענות ייצוגיות. התביעות והבקשה הנ"ל לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור ולא כללו פירוט איזה חלק מן הסכום מיוחד לבנקים למשכנתאות בקבוצת הבינלאומי.

בחודש נובמבר 1997 ניתנה החלטה של בית המשפט המחוזי, לגבי התביעה שהוגשה בחודש יולי 1997, לפיה נדחתה התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת פסק בית המשפט, כי ניתן לדון בתביעה לסעד הצהרתי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדרי הדין האזרחי ביחס לעילות שנוצרו קודם ליום 10 במאי 1996 (יום פרסום תיקוני החוקים הנ"ל בענין תובענות ייצוגיות).

בחודש דצמבר 1997 הגישו הבנקים הנ"ל לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על החלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ביצוע ההליכים עד לקבלת פסיקתו בערעור זה. בקשת הרשות לערער ועיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון.

בדיון שנערך בבית המשפט העליון בערעור הנ"ל ביום 25 בנובמבר 2001, קיבלו הצדדים את הצעת בית המשפט העליון לעכב את הדיונים בערעורים עד למתן פסק דין בערעור אחר התלוי ועומד בבית המשפט העליון, שבו עומדת להתקבל הכרעה עקרונית בשאלת מעמדה, תחולתה ותנאיה של תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, שאלה שעומדת אף בלב הערעור הנ"ל.

ביום 2 באפריל 2003 ניתן פסק הדין בערעור האחר בעניין מעמדה ותחולתה של תקנה 29 לצורך הגשת תובענה ייצוגית. אשר על כן, ביום 10 באפריל 2003 החליט בית המשפט העליון, כי הצדדים יגישו את עמדתם בכתב לעניין קיום המשך הליכי הערעור בתיק. כל הצדדים כבר הגישו את עמדתם כאמור. טרם ניתנה החלטה של בית המשפט העליון בעניין.

ביום 1 בספטמבר 2005 ניתן פסק דין בדיון הנוסף בעניין מעמדה ותחולתה של תקנה 29, אשר הותיר את ההלכה על כנה. בכך נסתם למעשה הגולל, לפחות בשלב זה, על השימוש בתקנה 29 כמכשיר להגשת תובענות ייצוגיות.

בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, שפורסם ביום 12 במרס 2006, נקבעו הסדרים חדשים, שונים במהותם מן הדין אשר נהג ערב חקיקת החוק, לגבי הגשת תובענות ייצוגיות. על פי החוק רשאי בית המשפט להחיל את הוראות החוק אף על תובענות אשר היו תלויות ועומדות ערב חקיקתו, בתנאים אשר נקבעו בחוק. עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לא הוגשו בקשות כאמור על ידי מי מהתובעים כאמור לעיל. בהמלצת בית המשפט העליון פנו כל הצדדים לתביעה לגישור.

אם התקבלה התביעה כאמור, יביא הדבר להקטנה בהכנסות הבנק הבינלאומי בתחום זה.

ביום 19 במרס 2008, בהמשך לחקירה שנוהלה על ידי רשות ההגבלים העסקיים מאז שנת 2004, ואשר במסגרתה נתפסו מסמכים רבים וחומר מחשב ונחקרו עובדים של הבנק, לרבות אחד מחברי הנהלה, הודיעה הרשות לבנק כי נוכח ממצאי חקירת הרשות בוחנת הממונה על ההגבלים העסקיים אפשרות להפעיל את סמכותה על פי דין ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי-טפחות, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ והבנק (להלן: "הבנקים"), שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות (להלן: "הקביעה הנשקלת"). לבנק ניתנה האפשרות להביא את עמדתו בכתב בפני הממונה בטרם תקבל החלטה האם לעשות שימוש בסמכות האמורה.

בחודש ספטמבר 2008 הגיש הבנק לממונה את עמדתו בכתב במסגרת השימוע, בה פירט בהרחבה את הנימוקים העובדתיים והמשפטיים לכך שבנסיבות העניין אין מקום לכך שהממונה תעשה שימוש בסמכותה לקבוע כי התקיים הסדר כובל.

בחודש ינואר 2009 הציעה הרשות לבנקים אפשרות לגבש "צו מוסכם" כחלופה לפרסום הקביעה הנשקלת. במסגרת זו הציעה שה"צו המוסכם" יכלול תשלום כספי בהיקף של 290 מיליון ש"ח, שיחולק בין הבנקים כך שחלקו של הבנק יהיה 80 מיליון ש"ח. כן הציעה שה"צו המוסכם" יכלול הגבלות מוסכמות על העברת מידע בין הבנקים, ומיפוי כל שיתופי הפעולה ביניהם והסדרתם.

בחודש בפברואר 2009 הודיע הבנק לרשות, כי הוא דוחה את ההצעה האמורה ל"צו מוסכם".

ביום 26 באפריל 2009, התקבלה בבנק קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43 (א) (1) לחוק ההגבלים העסקיים,

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

התשמ"ח-1988, לפיה קובעת הממונה שבין הבנקים התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות, וכי לפי הממצאים שבידיה, הסדרים כובלים אלה התקיימו מראשית שנות ה-90 של המאה הקודמת ועד תחילת חקירת הרשות להגבלים עסקיים בעניין, בחודש נובמבר 2004.

על פי קביעת הממונה, העברות המידע המתוארות בקביעה האמורה מהוות הסדרים כובלים כמשמעותם בחוק ההגבלים העסקיים, על הסדרים אלה לא נתבקש מראש כל אישור וממילא גם לא ניתן, ובכך הופרו הוראות חוק ההגבלים העסקיים. עוד נקבע על ידי הממונה כי, כאמור בסעיף 43 (ה) לחוק ההגבלים העסקיים, הקביעה האמורה תהא ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי.

הבנק חולק על הקביעה, ממצאה ומסקנותיה. ביום 24 במרס 2010 הוגש ערר על קביעת הממונה. ביום 22 בפברואר 2011 הגישה הממונה את תשובתה לערר שהוגש, לאחר מספר ארכות שקיבלה. דיון מקדמי נקבע ליום 25 במאי 2011.

15. חברת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (להלן: "דש"ה") שותפה במספר קרנות הון סיכון, קרנות השקעה פרטיות וחברות ובמסגרת זו היא התחייבה להשקיע בישויות אלה.

ליום 31 בדצמבר 2010 יש לדיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ התחייבות להשקעות נוספות, ב-15 ישויות כאמור, בסך כולל של כ-155.4 מיליון דולר (ליום 31 בדצמבר 2009: 185.9 מיליון דולר).

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ מחזיקה כ-19.6% מהון המניות של חברת מניף. דירקטוריון דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ אישר העמדה של ערבויות לפרוייקטים עד סך של 17.3 מיליון דולר. ליום 31 בדצמבר 2010 הועמדו בפועל ערבויות בסך של כ-51.3 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 47 מיליון ש"ח).

בנוסף, ליום 31 בדצמבר 2010 יש לבנק התחייבות להשקעה בקרנות הון סיכון בסך של 4.1 מיליון דולר. כמו כן, לבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ התחייבות להשקיע בחמש קרנות הון סיכון, אשר עמדה ביום 31 בדצמבר 2010 על סך של 2 מיליון דולר.

16. מכירת מתחמי נדל"ן:

א) ביום 19 בספטמבר 2002 חתם הבנק על הסכם למכירת מתחם מחסנים באשדוד בשטח כולל של כ-37 דונם. תמורת המכירה הינה כ-6.1 מיליון דולר ארה"ב. הבנק התחייב לשכור שטח של כ-15.2 אלף מ"ר, מזה שטח בנוי של כ-6.5 אלף מ"ר, לתקופה של 11 שנים, תמורת סך של כ-309 אלף דולר לשנה. ביום 12 ביוני 2010 התקשר הבנק בהסכם להשכרת השטח בשכירות משנה, עד תום תקופת השכירות. תנאי שכירות המשנה יהיו התנאים שנקבעו בחוזה השכירות, בשינויים המחוייבים, ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם לשכירות משנה.

ב) ביום 4 ביוני 2004 נחתם הסכם עם צד ג' למכירת המבנה ברמת גן, אשר יועד בשעתו לשמש כבניין הנהלת הבנק, וזכויות נוספות במתחם, קיימות ועתידיות. תמורת המכירה הינה כ-229 מיליון ש"ח.

הבנק התחייב לשכור במשך 10 שנים שטח של כ-430 מ"ר בקומת המסחר ושטח של כ-2,145 מ"ר בקומות המשרדים, תמורת כ-578 אלף דולר לשנה (בשתי קומות מתוך 20 קומות שתהיינה במבנה).

17. בנק מרכנתיל דיסקונט התחייב לפצות את עמיתי "מרכנתיל קופה מרכזית לפיצויים", במקרה בו יפחת שווי זכויותיהם מהסכום הנומינלי שהופקד על ידם בקופה. על פי הסכם בין בנק מרכנתיל דיסקונט לבין הרוכשים אשר רכשו את השליטה בפעילות קופות הגמל שלו, ערבות בנק מרכנתיל דיסקונט אמורה היתה לפקוע לכל המאוחר בחודש אוגוסט 2011. בחודש אוגוסט 2010 תיקנה החברה המנהלת את תקנון הקופה לפיצויים, באופן שאיין את התחייבות בנק מרכנתיל דיסקונט.

18. **הסכם למתן שירותים לעובדי המדינה.** ביום 1 באפריל 2007 נמסר לבנק כי זכה במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות, משיכת יתר ושירותים בנקאיים לעובדי המדינה (שירותים שניתנו עד אז על ידי בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ), לתקופה של 7 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2008. ביום 10 במאי 2007 חתם הבנק על הסכם בעניין.

במסגרת המכרז, הבנק העביר לפקדון מיוחד סך של 1.036 מיליארד ש"ח למשך 7 שנים, אשר מתוכו יינתנו הלוואות ומשיכות יתר לעובדי המדינה. בסוף התקופה תוחזר הקרן לבנק בתוספת הצמדה למדד. (החשב הכללי יהיה זכאי לריבית בגין הלוואות ומשיכת היתר שיינתנו מכספי הפקדון וכן לריבית על יתרת הפקדון).

ההלוואות לעובדי המדינה הזכאים ניתנות בתנאים מסובסדים (הריבית שנקבעה היא הנמוך מבין שני שליש מריבית הפריים או שני שליש מהסך המצטבר של האינפלציה הנומינלית בתוספת 2%) מתוך כספי הפקדון. כן התחייב הבנק להעמיד מסגרת אשראי בגובה של עד 7,000 ש"ח כמשיכת יתר (מתוך כספי הפקדון) באותם תנאים לכל עובד מדינה שפתח חשבון עו"ש בבנק והעביר אליו את משכורתו. רשאי הבנק להעמיד אשראי מתוך כספי הבנק בהיקף גבוה מ-7,000 ש"ח, ריבית שלא תעלה על פריים +1.4%. במסגרת זכיינו במכרז ניתנה

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

- לבנק הזכות לגבות החזרי הלוואות שייתן באמצעות ניכוי משכר עובדי המדינה. העמלות אותן רשאי הבנק לגבות מוגבלות בהתאם לתנאי המכרז לסכומים הקבועים בנספח לו, כאשר חלק גדול מהשירותים הבנקאיים הקמעונאיים ניתן בחינם. לגבי שירותים אחרים שלא פורטו בהסכם יגבה הבנק לכל היותר 70% מהעמלה הקבועה בתעריפון הבנק. על פי תנאי המכרז על הבנק לתת שירותים בנקאיים ב-50 סניפים לפחות וברשימת מקומות שנקבעו בתנאי המכרז.
- 19. הסכם למתן שירותים לעובדי הוראה.** ביום 11 ביולי 2007 נמסר לבנק כי זכה במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות מסובסדות למורים והלוואות מותנות לסטודנטים להוראה (שירותים שניתנו עד אותה עת על ידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ). ההלוואות תועמדה באחריות הבנק. ביום 26 בספטמבר 2007 חתם הבנק על הסכם בענין. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים החל מיום 1 בנובמבר 2007. במסגרת המכרז העביר הבנק לפיקדון מיוחד סך של כ-360 מיליון ש"ח למשך 5 שנים, אשר ישמש למתן הלוואות למורים בלבד. בתום התקופה תוחזר לבנק הקרן בתוספת הצמדה למדד (החשב הכללי יהיה זכאי לריבית בגין ההלוואות שיינתנו מכספי הפיקדון וכן לריבית על יתרת הפיקדון). ההלוואות לסטודנטים, מתקציב המדינה, הינן מותנות ותהפוכנה למענקים על פי קריטריונים של משרד החינוך.
- 20. מכירת ההשקעה ב-KFS והסכם אופציה לרכישת מניות KFS.** ביום 30 במרס 2009, נחתם הסכם במסגרתו מכרה דש"ה את מלוא החזקותיה במניות KFS לקרדן – מניות אשר היוו במועד הקצאתן 11.01% מהון המניות המונפק והנפרע של KFS – בתמורה לסך של 38.5 מיליון יורו. התמורה האמורה משולמת כלהלן: סך של 30 מיליון יורו שולם במעמד חתימת ההסכם וסך של 8.5 מיליון יורו ישולם בתום 7 שנים ממועד החתימה, ללא ריבית. בנוסף לאמור, אישר הבנק העמדת אשראי חדש לקבוצת קרדן בסכומים העולים על התמורה כאמור. במקביל, חתמה דש"ה על הסכם אופציה לרכישת 5% מהון המניות של KFS בדרך של הקצאה. האופציה הינה לתקופה של 6 שנים, שתחילתה במועד חתימת ההסכם, לפי שווי של 386 מיליון יורו בתוספת 5% לשנה, (בכפוף להתאמות הקבועות בהסכם). היה והאופציה תמומש במהלך השנתיים הראשונות, יראה הדבר כאילו האופציות מומשו בתום שנתיים מלאות, לעניין צבירת הריבית. האופציה תהיה ניתנת למימוש בכל עת במהלך 6 שנים ממועד חתימת ההסכם, אלא אם התקופה האמורה תתקצר עקב אירוע של רישום למסחר של מניות KFS או אירוע מכירה אחר (כפי שאלה הוגדרו בהסכם האופציה). אם וככל שדש"ה תממש את האופציה אזי תעמדה לה זכויות הכוללות זכות הצטרפות במקרה של מכירת שליטה על ידי קרדן וזכות השתתפות בהקצאות עתידיות וכן מנייתיה תהיינה כפופות לזכות הצעה ראשונה של קרדן, והכל בכפוף ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם האופציה. מטעמי זהירות, בחישוב ההפרשה לירידת ערך לא הביא הבנק בחשבון את ייחוס השווי הכלכלי לאופציה.
- בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2009 נרשם הפסד בגין מימוש ההשקעה ב-KFS, בסך של 18 מיליון ש"ח (עיקרו בשל הפרשי שער שנרשמו בגין ההשקעה עד למועד המימוש), בהמשך להפרשות לירידת ערך ההשקעה, בסך של כ-85 מיליון ש"ח, שנרשמו בשנת 2008.
- 21. השקעה בפעילות בחו"ל.** בחודש ספטמבר 2007 נחתם הסכם לביצוע השקעה בשתי חברות בבעלות מאיר חברה למכונות ומשאיות בע"מ (להלן: "קבוצת מאיר"). הבנק, באמצעות דש"ה התחייב להשקיע סכום של עד 40 מיליון יורו בחברת מאיר (קשר) נדל"ן בע"מ (להלן: "מאיר נדל"ן") וסכום של עד 30 מיליון יורו בחברת מאיר אירופה בע"מ (להלן: "מאיר אירופה"). ההתחייבות האמורה של הבנק כפופה להתחייבות של קבוצת מאיר להשקיע במקביל סכום של עד 160 מיליון יורו במאיר נדל"ן וסכום של עד 120 מיליון יורו במאיר אירופה.
- ההשקעה בחברות האמורות תקנה לדש"ה אחזקה בשיעור של 20% וזכות לימיני דירקטור אחד מתוך חמישה בכל אחת מהחברות. עד ליום 31 בדצמבר 2010 השקיעה דש"ה סך של כ-11.5 מיליון יורו בשתי החברות מקבוצת מאיר (31 בדצמבר 2009: כ-11.1 מיליון יורו).
- 22. מכירת יתרת ההחזקות בפעילות קופות הגמל של בנק מרכנתיל דיסקונט.** בחודש יולי 2007 התקשר בנק מרכנתיל דיסקונט בהסכם למכירת השליטה (51%) בפעילות קופות הגמל שלו לקבוצת משקיעים. בהתאם להסכם הועברה פעילות קופות הגמל לחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, בה החזיק בנק מרכנתיל דיסקונט 49%. ביום 13 באפריל 2010, מסר בנק מרכנתיל דיסקונט להדס ארזים בע"מ, הודעה על מימוש אופציית מכר (אופציית put) למכירת 49% בחברת הדס מרכנתיל קופות גמל, שהוענקה לו בהתאם להסכם האמור. במסגרת התהליך שניהלו הצדדים ליישום הודעת המימוש, התגלעה מחלוקת בין בנק מרכנתיל דיסקונט לקבוצת הרוכשים באשר לפרשנות הראויה של סעיפים מסוימים הנוגעים לחישוב תמורת המכירה. ההיקף הכספי של המחלוקת מוערך בכ-14-16 מיליון ש"ח. הצדדים מנהלים מגעים לבירור המחלוקת בהתאם למתווה שנקבע מראש בהסכם. במקביל, ביום 10 באוגוסט 2010 נחתם בין הצדדים הסכם, על פיו קבוצת הרוכשים העבירה לבנק מרכנתיל דיסקונט, ביום 17 באוגוסט

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

- 2010, את הסכום שאינו שנוי במחלוקת (סך של כ-54 מיליון ש"ח) והפקידה בידי נאמן ערבות בנקאית בסך של 10 מיליון ש"ח, שתשמש כבטוחה, אם תתקבל עמדת בנק מרכזית דיסקונט בסיסם הליך הבירור. לאור האמור לעיל, זקף בנק מרכזית דיסקונט בדוחות הכספיים רווח, נטו, בסך של כ-28 מיליון ש"ח, אשר נגזר מהסכום שאינו שנוי במחלוקת בין הצדדים.
23. **מכירת פעילות תעודות הסל.** ביום 2 בנובמבר 2010 התקשרו הבנק ותכלית, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עם ד"ש אייפקס הולדינגס בע"מ (להלן: "ד"ש"), עם סינרגטיקה בע"מ (חברה בשליטת מייקל דיוויס) (להלן: "סינרגטיקה") ועם מר מייקל דיוויס, במזכר הבנות מחייב (להלן: "מזכר הבנות"). על פי מזכר הבנות, תמכור תכלית לסינרגטיקה את מלוא חלקה בפעילות תעודות הסל ומוצרי המדדים המנוהלים תחת המותג "תכלית תעודות סל", לרבות מניותיה בחברות באמצעותן מתבצעת הפעילות האמורה, וזאת בתמורה לסך של כ-68 מיליון ש"ח, בניכוי התאמות שנקבעו במזכר הבנות.
- ביום 22 במרס הושלמה העסקה, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים ובכלל זה, בין היתר, קבלת כל האישורים הרגולטורים הנדרשים לעסקה והשלמת בדיקת נאותות על ידי דש. הרווח, נטו, שתכלית צפויה לרשום בגין העסקה ברבעון הראשון של שנת 2011 מסתכם בסך של כ-24 מיליון ש"ח.
- הבנק ותכלית נתנו שיפויים שונים במסגרת העסקה.
24. **מכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכזית דיסקונט של בנק מרכזית דיסקונט.** ביום 21 בספטמבר 2010 נחתם הסכם למכירת פעילות ניהול קרנות הנאמנות של בנק מרכזית דיסקונט בתמורה לסך של 6.5 מיליון ש"ח. העסקה הושלמה ביום 17 באוקטובר 2010. הרווח, נטו, שנבע מהעסקה, הסתכם בסך של כ-5 מיליון ש"ח.
25. **מכירת מבנים בבעלות בנק מרכזית דיסקונט.** בימים 31 באוקטובר 2010 ו-7 בנובמבר 2010 נתמו בנק מרכזית דיסקונט וחברה בת שלו, על הסכמים למכירת מבנים בבעלותם, בתמורה כוללת בסך של כ-37.2 מיליון ש"ח. החזקה בנכסים צפויה להימסר לרוכשים בסוף חודש אפריל 2011, בכפוף למילוי תנאים מתלים שנקבעו בהסכמים. הרווח נטו הצפוי ממכירת המבנים נאמד בכ-22 מיליון ש"ח, והוא יוכר ברבעון השני של שנת 2011 (בכפוף להשלמת העסקות).
26. א. יו"ר הדירקטוריון שכיהן בתקופה נובמבר 1997 – ינואר 2006 (להלן: "יו"ר הדירקטוריון לשעבר"), סיים את כהונתו ביום 31 בינואר 2006, עקב השלמת העסקה למכירת גרעין השליטה בבנק. שכרו ותנאי העסקתו אושרו באסיפה כללית מיום 15 בינואר 1998, מיום 5 באוקטובר 1999, ומיום 14 ביוני 2004, לרבות זכאותו לקבלת פיצויים רגילים ומענק הסתגלות בגובה של שנים עשר חודשי משכורת מלאים.
- ב. בשנת 2004 החליט דירקטוריון הבנק כי אם יו"ר הדירקטוריון לשעבר ייאלץ לסיים את כהונתו עקב חילופי בעלות בבנק כתוצאה מהפרטה, יהיה היו"ר לשעבר זכאי לתשלום של 15 חודשי משכורת מלאים, מעבר לסכומים המגיעים לו על פי החוזה האישי עמו. נושא זה היה על סדר היום של האסיפה הכללית מחודש יוני 2004, אך לא נדון במועד האמור.
- ג. בשנת 2004 החליט דירקטוריון הבנק לאשר ליו"ר הדירקטוריון לשעבר תוספת שכר בשיעור של 6.5%, החל מחודש יולי 2004, ומענק בסכום של 7 חודשי משכורת (המהווה 89% מהמענק שאושר למנכ"ל הבנק). נושאים אלה טרם הובאו לאישור האסיפה הכללית.
- ד. בחודש מאי 2005 החליט דירקטוריון הבנק לאשר ליו"ר הדירקטוריון לשעבר מענק בסכום של 1,255 אלף ש"ח. נושא זה טרם הובא לאישור האסיפה הכללית של הבנק.
- ה. מבלי לגרוע מן ההחלטות המפורטות בסעיפים ב' עד ד' לעיל, היה בכוונת הבנק להביא לאישור הדירקטוריון של הבנק, תשלום חד פעמי ליו"ר הדירקטוריון לשעבר, בסך של 10 מיליון ש"ח, כפיצוי עבור הפסקת כהונתו כיו"ר הדירקטוריון, ולהביע הערכה לתרומתו יוצאת הדופן של יו"ר הדירקטוריון לשעבר, לבנק.
- ו. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה מלאה בגין סעיפים ב' עד ד' לעיל. בגין סעיף ה' לעיל לא נערכה הפרשה ספציפית, אך נכללה הפרשה כללית להתחייבויות תלויות.
- ז. במכתב מיום 26 במרס 2006 הודיעו בעלי השליטה בבנק לחשב הכללי במשרד האוצר ולמנכ"ל נכסים מ.י. בע"מ על הכוונה להביא לאישור האורגנים המוסמכים בבנק, לפי העניין, תשלומים שונים ליו"ר הדירקטוריון לשעבר, כמפורט בסעיפים ב' עד ה' לעיל.
- בעלי השליטה הבהירו במכתבם, שלמען הסדר הטוב מצאו לנכון להביא לידיעת הממשלה את פרטי התשלומים שבכוונת הבנק לשלם ליו"ר הדירקטוריון לשעבר, כמפורט לעיל, אף שלדעתם תשלומים אלה אינם נכללים בגדר התשלומים לבעל עניין כמשמעותם בהסכם למכירת גרעין השליטה בבנק ולפיכך, אין הם מחייבים את קבלת הסכמת הממשלה.

## 19. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

### ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

- במכתבם הודיעו בעלי השליטה, למען הסדר הטוב, כי בכל מקרה, הם יפעלו על מנת שהתשלומים האמורים לעיל לא יאושרו בניגוד לעמדת הממשלה.
- ח. במכתב מיום 26 במרס 2006, הודיע החשב הכללי במשרד האוצר כי המדינה מתנגדת לביצוע התשלומים אשר פורטו במכתב בעלי השליטה כאמור לעיל (סעיף ז' לעיל).
- ט. ביום 8 בינואר 2009 שלח יו"ר הדירקטוריון לשעבר, באמצעות בא כוחו, מכתב דרישה לתשלום סכומים שונים, בגין תקופת כהונתו בבנק (להלן: "מכתב הדרישה").
- י. במכתב הדרישה הציע ב"כ יו"ר הדירקטוריון לשעבר, כי במטרה לייתר פניה לערכאות מצדו, תועבר הסוגיה להכרעת צד שלישי. יא. דירקטוריון הבנק דן במכתב הדרישה, ובמטרה למצוא את הדרך ההולמת ביותר ליישוב המחלוקת עם היו"ר לשעבר, הודיע הבנק במכתב מיום 8 במרס 2009 לב"כ יו"ר הדירקטוריון לשעבר כדלקמן:
1. דירקטוריון הבנק החליט למנות מומחה חיצוני, מוסכם על הצדדים, על מנת שיבדוק ויכריע מהו התשלום הראוי וההוגן שיש ליתן ליו"ר הדירקטוריון לשעבר (מעבר לסכומים ששולמו לו בפועל מכוח הוראות הסכמי ההעסקה עימו), וזאת לאור פועלו בבנק, בין היתר בשנות המשבר שהבנק חווה, תרומתו להבראת הבנק ופועלו בשנה האחרונה לפני שהופסקה כהונתו.
  2. על מנת שהבנק יוכל לפעול כאמור מבלי להיות כבול בהתחייבויות קודמות כלשהן של הבנק, יתבקש יו"ר הדירקטוריון לשעבר להודיע בכתב כי הוא מוותר על כל תביעה ודרישה המבוססת על עילה שמקורה בהתחייבויות קודמות של הבנק כלפיו, אם וככל שהיו כאלה, למעט דרישתו לקבל שכר ראוי והוגן בגין פועלו, תרומתו לבנק ופרישתו.
- יב. ביום 16 במרס 2009 הודיע ב"כ היו"ר לשעבר כי הוא מסכים לדרישת הבנק.
- יג. ביום 18 במרס 2009 נמסרה לפרופ' יעקב נאמן בקשת הבנק והיו"ר לשעבר, שיפעל כאמור. עוד סוכם כי הדיון בפניו יתנהל בהתאם לאמור בתוספת הראשונה לחוק הבוררות, התשכ"ח - 1968; כל צד ישא בהוצאותיו ושכר הטרחה וחלוקתו יקבעו על ידי הפוסק. יצוין כי היו"ר לשעבר הגביל את תביעתו לסך של 17 מיליון ש"ח (הסכום שהופרש בספרי הבנק במסגרת הפרשה ספציפית והפרשה שאינה ספציפית).
- יד. באותו יום (ה-18 במרס 2009) התקיימה ישיבה ראשונה בפני פרופ' נאמן, אשר שמע, בין היתר, שני עדים מטעם היו"ר לשעבר. הבנק טרם הציג את טיעוניו באשר לתביעת היו"ר לשעבר.
- טו. ביום 25 במרס 2009 פנו נציגי מדינת ישראל ונכסים מ.י. לבנק ולבעלי השליטה במכתב, בו טענו, בין היתר, כי הסכמת הבנק להליך האמור, בלא להודיע על כך למדינה ולאפשר את הצטרפותה להליך, עומדת בניגוד לדיון ומונעת מהמדינה להשמיע את עמדתה בנושא. בהמשך לכך ביקשה המדינה כי הליך הבוררות יבוטל והנושא יוחזר לאישור האורגנים המוסמכים בבנק. מבלי לגרוע מן האמור, התבקש הבנק להקפיא את ההליכים מול הבורר ולוודא שלא יתקבלו החלטות עד למיצוי הדיון. קבוצת ברונפמן-שראן הודיעה אף היא על הצטרפותה לדרישת המדינה להקפיא את ההליכים ולא לקבל החלטות כל שהן עד לבירור העניין בכללותו ומיצוי הדיון עם המדינה.
- טז. לדעת הבנק, לא נדרשת הסכמת בעלי מניות, והמדינה בכלל זה, להליך האמור. ההליך שנקט הינו הליך ראוי, הולם את הנסיבות ואת טובת הבנק ובדין יסודו. יחד עם זאת, פנו הבנק ויו"ר הדירקטוריון לשעבר לפרופ' יעקב נאמן, וביקשו דחייה של כשלושה שבועות על מנת לברר את הנושא עם בעלי השליטה והמדינה. הוסכם כי אם פרופ' נאמן לא יוכל לכהן כפוסק מומחה בעניין בשל מינויו הצפוי לשר בממשלה שתוקם, אזי יועבר הנושא לפוסק מומחה חלופי שזהותו סוכמה בין הצדדים.
- יז. לאחר מגעים שהתקיימו בנושא, הודיעו נציגי המדינה, במכתב מיום 27 במאי 2009, כי הם עומדים על התנגדותם לביצוע התשלומים ליו"ר לשעבר ולהמשך תהליך הבוררות. עוד הוסיפו נציגי המדינה כי עמדה זו מקובלת גם על קבוצת ברונפמן-שראן. עמדת המדינה הינה, בין היתר, כי ביצוע התשלומים כפוף לאישור האסיפה הכללית.
- יח. לאחרונה פנה ב"כ היו"ר לשעבר לבנק בבקשה לקיים את התחייבויותיו ולשוב לדיון בפני מומחה חיצוני, כפי שהוסכם. הבנק טרם השיב לפניה.

## 20. פעילות במכשירים נגזרים – היקר, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

כללי

1. העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכות בסיכוני שוק, בסיכוני אשראי ובסיכוני נזילות.
    - א. פעילותו של הבנק חושפת אותו לסיכונים שונים ובכלל זה סיכוני שוק. סיכוני השוק כוללים בין היתר סיכוני בסיס, סיכוני ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין, במאפייני המיתאמים בין פרמטרים כלכליים שונים וכיו"ב. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול החשיפות שלו לסיכוני שוק כאמור לעיל, משלב הבנק בניהול הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים שלו ובפעילותו כעושה שוק, מגוון רחב של מכשירים פיננסיים נגזרים. בין מכשירים פיננסיים נגזרים אלה כלולות עסקאות FORWARD, SWAP, FRA, I.R.S, אופציות שהבנק רוכש וכותב והמגינות מפני עליה או ירידה בשער החליפין של מטבע חוץ, אינפלציה, ריביות, מדדי מניות, אופציות משובצות וכיו"ב.
    - ב. סיכון האשראי בעסקאות אלו נובע מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי שלה. סיכון זה נמדד על פי סכום ההפסד המירבי שעלול להיגרם לבנק אם הצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בתנאיה, וזאת בניכוי הסכמי קיזוז בני אכיפה. סיכון האשראי במהלך תקופת ההתקשרות נאמד בסכום עלות ההתקשרות בעסקה דומה, לו הוקמה במועד הדיווח עם אותו לקוח ולתקופה שנותרה עד למועד פקיעתה. מדיניות הבנק לגבי הבטחונות הנדרשים בגין פעילות הלקוח במכשירים פיננסיים נגזרים, דומה למדיניותו לגבי אשראי אחר, למעט בפעילות הלקוחות במסגרת המעו"ף. הבטחונות הם מסוגים שונים. כמו כן יכול הבנק להעניק ללקוח מסגרת ללא בטחונות, לפי העניין.
    - ג. סיכון נזילות שוק נובע מכך שלא תמיד ניתן לסגור את החשיפה במהירות, בעיקר בשווקים ששחירותם נמוכה.
  2. אם נגזר אינו מיועד לגידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. חלק מהנגזרים האמורים מיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן וגידורי תזרים מזומנים, והאחרים נרכשים ונכתבים כאמור במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM).
  3. ייתכן והבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך אם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח, ובדוק האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. בהתקיים התנאים דלעיל, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח, מטופל כנגזר בפני עצמו ומוצג במאזן יחד עם החוזה המארח לפי השווי ההוגן שלו, כאשר השינויים בשווי ההוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחוזה המארח, החוזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.
  4. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור השונות. התייעוד כולל זיהוי ספציפי של הנכס, ההתחייבות, ההתקשרות האיתנה או העסקה החוזיה אשר יועדו כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך, בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.
  5. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:
    - א. נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או תזרימי המזומנים של פריט מגודר.
    - ב. נגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש.
    - ג. הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיוון שקרוב לודאי שהעסקה החוזיה לא תתבצע.
    - ד. התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה.
    - ה. ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.
- כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן. כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שהפריט המגודר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.
6. גידורי שווי הוגן
    - הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס או התחייבות, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

**20. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)**

**א. היקף פעילות על בסיס מאוחד**

31 בדצמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
<b>1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים</b>				
<b>א. נגזרים מגדרים<sup>(2)(1)</sup></b>				
-	-	-	-	-
Swaps				
-	-	-	-	-
<b>סך-הכל</b>				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	-	-
<b>ב. נגזרים ALM<sup>(3)(1)</sup></b>				
-	-	-	5,887	-
חוזי Futures				
-	-	12,468	7,284	1,082
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
-	-	310	-	-
אופציות שנכתבו				
-	-	293	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
-	355	15,098	-	-
אופציות שנכתבו				
-	3	15,046	-	-
אופציות שנקנו				
-	-	28,306	45,831	-
Swaps				
-	358	71,521	59,002	1,082
<b>סך-הכל</b>				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	23,485	-
<b>ג. נגזרים אחרים<sup>(1)</sup></b>				
3,979	1,745	695	110	40
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
1	3,754	225	-	-
אופציות שנכתבו				
1	3,754	225	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
13,946	147	373	521	-
אופציות שנכתבו				
12,899	174	638	408	-
אופציות שנקנו				
-	-	15	1,176	-
Swaps				
30,826	9,574	2,171	2,215	40
<b>סך-הכל</b>				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
-	-	-	563	-
<b>ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט</b>				
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
-	-	5,164	-	-

הערות:

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
- (2) בשנת 2010 לא היו נגזרים מגדרים, בהתאם להחלטה לבטל את ייעוד הנגזרים כמגדרים, בתוקף מיום 1 בינואר 2010.
- (3) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

20. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2009				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
<b>1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים</b>				
<b>א. נגזרים מגזרים<sup>(1)</sup></b>				
-	-	-	1,378	-
Swaps				
-	-	-	1,378	-
<b>סך-הכל</b>				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
1,312				
<b>ב. נגזרים ALM<sup>(1)(2)</sup></b>				
-	-	-	2,009	-
חוזי Futures				
-	-	15,618	9,950	1,039
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	-	*266	-	-
אופציות שנכתבו				
-	-	*398	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
-	755	*11,794	-	-
אופציות שנכתבו				
-	3	*11,732	-	-
אופציות שנקנו				
-	-	15,294	39,846	-
Swaps				
-	758	55,102	51,805	1,039
<b>סך-הכל</b>				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
20,718				
<b>ג. נגזרים אחרים<sup>(1)</sup></b>				
1,744	1,489	630	113	68
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
33	4,202	*12	-	-
אופציות שנכתבו				
33	4,202	*12	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים				
13,565	153	*1,148	55	-
אופציות שנכתבו				
12,711	160	*1,027	55	-
אופציות שנקנו				
-	-	-	1,064	-
Swaps				
28,086	10,206	2,829	1,287	68
<b>סך-הכל</b>				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
493				
<b>ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט</b>				
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
4,630				

\* סווג מחדש.

הערות:

(1) למטט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.



**20. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)**

**א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)**

31 בדצמבר 2010				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
<b>2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים</b>				
<b>א. נגזרים מגדרים</b>				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
<b>ב. נגזרים ALM</b>				
-	1	911	1,047	-
-	2	1,827	1,261	55
<b>ג. נגזרים אחרים</b>				
47	81	59	53	1
46	80	24	45	1
31 בדצמבר 2009				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
<b>א. נגזרים מגדרים</b>				
-	-	-	9	-
-	-	-	66	-
<b>ב. נגזרים ALM</b>				
-	1	*718	831	1
-	5	*1,086	1,004	59
<b>ג. נגזרים אחרים</b>				
218	138	*51	41	1
217	127	*45	35	1

\* סווג מחדש.

**20. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)**

**ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד**

31 בדצמבר 2010						
סך-הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסה	
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים			
במיליוני שקלים חדשים						
2,200	407	-	28	1,724	41	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים <sup>(1)</sup>
89	40	-	-	44	5	בניכוי הסכמי קיזוז
2,111	367	-	28	1,680	36	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>
12,901	3,598	53	34	9,115	101	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>
15,012	3,965	53	42	10,795	137	<b>סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים</b>

הערות:

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 72 מיליוני ש"ח.  
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 2,039 מיליוני ש"ח הכלולה בסעיף נכסים אחרים.  
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

31 בדצמבר 2009						
סך-הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסה	
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים			
במיליוני שקלים חדשים						
2,009	570	-	78	1,309	52	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים <sup>(1)</sup>
99	72	-	-	22	5	בניכוי הסכמי קיזוז
1,910	498	-	78	1,287	47	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים <sup>(2)</sup>
11,294	2,969	-	26	8,187	112	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים <sup>(3)</sup>
13,204	3,467	-	104	9,474	159	<b>סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים</b>

הערות:

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 74 מיליוני ש"ח.  
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 1,836 מיליוני ש"ח הכלולה בסעיף נכסים אחרים.  
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

**2. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)**

**ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד**

31 בדצמבר 2010

סך-הכל	מעל שנה		מעל 3		
	מעל 5 שנים	ועד 5 שנים	ועד שנה	חודשים	
במיליוני שקלים חדשים					
					חוזי ריבית
1,122	285	572	225	40	שקל-מדד
61,217	15,950	20,090	15,949	9,228	אחר
78,856	2,979	2,242	24,146	49,489	חוזי מטבע חוץ
9,932	-	277	142	9,513	חוזים בגין מניות
30,826	-	299	3	30,524	חוזי סחורות ואחרים
<b>181,953</b>	<b>19,214</b>	<b>23,480</b>	<b>40,465</b>	<b>98,794</b>	<b>סך-הכל</b>

31 בדצמבר 2009

סך-הכל	מעל שנה		מעל 3		
	מעל 5 שנים	ועד 5 שנים	ועד שנה	חודשים	
במיליוני שקלים חדשים					
					חוזי ריבית
1,107	150	354	433	170	שקל-מדד
54,470	16,242	15,714	14,939	7,575	אחר
62,561	3,742	1,769	17,232	39,818	חוזי מטבע חוץ
10,964	-	266	234	10,464	חוזים בגין מניות
28,086	-	204	3,714	24,168	חוזי סחורות ואחרים
<b>157,188</b>	<b>20,134</b>	<b>18,307</b>	<b>36,552</b>	<b>82,195</b>	<b>סך-הכל</b>

## 2.1. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

### א. כללי

הוראת בנק ישראל בענין הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (להלן: ההוראה) יושמה על פי השיטות וההנחות העיקריות שיתוארו להלן. אין בנתונים שיובאו להלן כדי להצביע על שוויו הכלכלי של הבנק, ואין הם מהווים נסיון לאמוד שווי זה.

### ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, בהתאם להוראה, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרימי המזומנים המהווים בריבית נכיון בשיעור המבטא את אומדן רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרימי המזומנים העתידיים וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הנתונים שיובאו להלן אינם בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת תזרימי המזומנים העתידיים נעשתה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה מתחשבת בתנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול יהיו שונים באופן מהותי. הדברים אמורים בעיקר לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית, ולא נכללה השפעת המס. עוד יצויין כי יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין הערכים המוצגים כשווי הוגן לא ימומש כיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. יתר על כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, ולאור השיטות וההנחות ששימשו ביישום ההוראה, יש להזהר בבחינת נתוני השווי ההוגן כשלעצמם, ובעריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

### ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

**פקדונות בבנקים, איגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה** – היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

**ניירות ערך סחירים** – שווי שוק, עבור ניירות ערך הנסחרים בשוק פעיל, או ציטוטים של ספקי מחירים בינלאומיים, עבור ניירות ערך הנסחרים בשוק לא פעיל.

**אשראי לציבור** – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון נעשתה, ככל האפשר, בהתבסס על מודל דירוג המשמש כיום את הבנק, אשר בוחן את רמת הסיכון הגלומה בחוב לאור מדדים כספיים ואחרים. יצוין כי ליום 31 בדצמבר 2010 דרג הבנק כ-97% מהחבות אשר יש צורך לדרגה בהתאם להוראות המפקח על בנקים (31.12.09: כ-96%). שיעורי הריבית ששימשו בהיוון נקבעו, בדרך כלל, לפי שיעורי הריבית לפיהם נעשו בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. בחלק מהמקרים, בהיעדר נתוני דירוג, נעשה הפילוח כאמור בהתבסס על הערכה כוללת של רמת הסיכון בהתאם לענפי המשק בהם מסווגים עסקי הלקוחות. בהקשר זה יוטעם כי רמת הסיכון הכללית הנאמדת לגבי ענף מסויים אינה זהה בהכרח לרמת הסיכון של לקוח מסויים הפועל באותו ענף, כל שכן לרמת הסיכון באשראי שהבנק מעמיד לו.

**השווי ההוגן של חובות בעייתיים**, לאחר ניכוי ההפרשות לחובות מסופקים, חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוהה הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוהה המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים ב-74 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים ב-4 מיליון ש"ח. (לעומת 54 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח, בהתאמה, ביום 31 בדצמבר 2009).

תזרימי המזומנים בגין משכנתאות הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטין את השווי ההוגן של המשכנתאות, בעיקר במגזר הצמוד למדד, ב-199 מיליון ש"ח. (לעומת 218 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009). ההפרשה הכללית, ההפרשה הנוספת וההפרשה המיוחדת לחובות מסופקים לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב תזרים המזומנים בהערכת השווי ההוגן.

## 2.1 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

**פקדונות, איגרות חוב וכתבי התחייבות** – בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים, או בהנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות דומים, על ידי הבנק, במועד הדיווח, בהתבסס על פרמטרים כגון: גודל הפקדון, תקופת הפקדון, סוג ההצמדה. כתבי התחייבות נדחים סחירים מוצגים לפי שווי שוק.

תזרימי המזומנים בגין פקדונות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים, הגדיל את השווי ההוגן של הפקדונות, בעיקר תוכניות חסכון במגזר הצמוד למדד, ב-15 מיליון ש"ח. (לעומת 46 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009).

**מכשירים פיננסיים (למעט מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה** – חלק מחברות הבת מניחות שהיתרה במאזן משקפת את השווי ההוגן.

**מכשירים פיננסיים נגזרים** – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק וכאשר קיימים שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי: סיכון שוק, סיכון אשראי וכו"ב.

**מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי** – השווי ההוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקאות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן. השווי ההוגן של ההתחייבויות הבלתי חוזרות למתן אשראי, שאושרו ועדיין לא ניתנו, אינו שונה מהותית משווי של ההתחייבויות אלה כפי שהן מוצגות בביאור 19 א'.

### ד. ההרכב במאוחד

31 בדצמבר 2010			
יתרה במאזן			
שווי הוגן	סך-הכל	(2)	(1)
<b>במיליוני שקלים חדשים</b>			
<b>נכסים פיננסיים</b>			
18,337	18,187	15,693	2,494
מזומנים ופקדונות בבנקים			
37,205	37,176	7,386	29,790
ניירות ערך			
45	45	45	-
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
119,296	118,666	95,476	23,190
אשראי לציבור			
1,556	1,556	1,551	5
אשראי לממשלות			
121	124	5	119
השקעה בחברות כלולות			
3,543	3,543	-	3,543
נכסים פיננסיים אחרים			
180,103	179,297	120,156	59,141
<b>סך-כל הנכסים הפיננסיים</b>			
<b>התחייבויות פיננסיות</b>			
138,394	138,011	123,410	14,601
פקדונות הציבור			
3,613	3,387	2,746	641
פקדונות מבנקים			
472	461	336	125
פקדונות הממשלה			
7,868	7,227	7,227	-
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
13,569	12,294	12,286	8
כתבי התחייבות נדחים			
10,618	10,618	-	10,618
התחייבויות פיננסיות אחרות			
174,534	171,998	146,005	25,993
<b>סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות</b>			

2.1. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. ההרכב במאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2009				
יתרה במאזן				
שווי הוגן	סך-הכל	(2)	(1)	
במיליוני שקלים חדשים				
<b>נכסים פיננסיים</b>				
24,603	24,583	*20,451	*4,132	מזומנים ופקדונות בבנקים
36,360	36,338	*2,639	*33,699	ניירות ערך
336	336	336	-	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
115,736	114,426	90,855	23,571	אשראי לציבור
1,820	1,820	1,818	2	אשראי לממשלות
103	122	5	117	השקעה בחברות כלולות
3,627	3,627	-	3,627	נכסים פיננסיים אחרים
<b>182,585</b>	<b>181,252</b>	<b>116,104</b>	<b>65,148</b>	<b>סך-כל הנכסים הפיננסיים</b>
<b>התחייבויות פיננסיות</b>				
142,100	141,825	127,695	14,130	פקדונות הציבור
4,501	3,724	*3,637	*87	פקדונות מבנקים
295	284	274	10	פקדונות הממשלה
8,202	7,651	*7,651	*	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
12,320	11,529	11,241	288	כתבי התחייבות נדחים
10,408	10,408	-	10,408	התחייבויות פיננסיות אחרות
<b>177,826</b>	<b>175,421</b>	<b>150,498</b>	<b>24,923</b>	<b>סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות</b>

\* סווג מחדש.

הערות:

- (1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה היא אומדן לשווי הוגן - מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי שוק, או מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים או על בסיס ריבית שוק משתנה בתדירות של עד 3 חודשים.
- (2) מכשירים פיננסיים אחרים.

## 2.1 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

### ה. ההרכב בבנק

31 בדצמבר 2010			
יתרה במאזן			
שווי הוגן	סך-הכל	(2)	(1)
במיליוני שקלים חדשים			
<b>נכסים פיננסיים</b>			
29,790	29,617	29,233	384
מזומנים ופקדונות בבנקים			
15,384	15,345	2,273	13,072
ניירות ערך			
45	45	45	-
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
68,156	68,170	64,825	3,345
אשראי לציבור			
1,551	1,551	1,551	-
אשראי לממשלות			
1,552	1,555	1,555	-
השקעה בחברות מוחזקות			
2,722	2,722	-	2,722
נכסים פיננסיים אחרים			
119,200	119,005	9,482	19,523
<b>סך-כל הנכסים הפיננסיים</b>			
<b>התחייבויות פיננסיות</b>			
105,050	104,109	103,391	718
פקדונות הציבור			
3,361	3,365	3,183	182
פקדונות מבנקים			
178	177	177	-
פקדונות הממסלה			
4,412	4,013	4,013	-
כתבי התחייבות נדחים			
6,416	6,416	-	6,416
התחייבויות פיננסיות אחרות			
119,417	118,080	110,764	7,316
<b>סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות</b>			
2009 בדצמבר 31			
<b>נכסים פיננסיים</b>			
31,880	31,534	* 31,534	* -
מזומנים ופקדונות בבנקים			
13,451	13,451	* 52	* 13,399
ניירות ערך			
336	336	336	-
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
67,518	67,541	64,063	3,478
אשראי לציבור			
1,818	1,818	1,818	-
אשראי לממשלות			
1,624	1,551	1,551	-
השקעה בחברות מוחזקות			
2,427	2,427	-	2,427
נכסים פיננסיים אחרים			
119,054	118,658	99,354	19,304
<b>סך-כל הנכסים הפיננסיים</b>			
<b>התחייבויות פיננסיות</b>			
106,787	105,922	105,150	772
פקדונות הציבור			
3,967	3,964	* 3,007	* 957
פקדונות מבנקים			
158	159	159	-
פקדונות הממסלה			
3,881	3,638	3,638	-
כתבי התחייבות נדחים			
5,299	5,299	-	5,299
התחייבויות פיננסיות אחרות			
120,092	118,982	111,954	7,028
<b>סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות</b>			

\* סווג מחדש.  
הערות:

- (1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה היא אומדן לשווי הוגן - מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי שוק, או מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים או על בסיס ריבית שוק משתנה בתדירות של עד 3 חודשים.
- (2) מכשירים פיננסיים אחרים.

## 2.1. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. חברת הבת אי די בי ניו יורק אימצה, בתוקף מיום 1 בינואר 2008, את תקן החשבונאות FAS 157: "The Fair Value" Measurement ("מדידת שווי הוגן") (להלן: "FAS 157"). התקן מגדיר, בין היתר, שווי הוגן; קובע מסגרת עקבית למדידת שווי הוגן; ומרחיב את הגילוי לגבי כל סוג של נכס או התחייבות מהותיים אשר נמדדים לפי שווי הוגן באופן חוזר או באופן חד-פעמי.
- FAS 157 מבהיר כי השווי ההוגן הינו מחיר יציאה ("exit price"), המייצג את הסכום שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בעת העברת התחייבות, בעסקה סדירה בין משתתפי שוק. השווי ההוגן אם כן, הינו מדידה בערכי שוק ועליו להיקבע על בסיס הנחות המשמשות את משתתפי השוק בבואם לתמחר נכס או התחייבות. כבסיס להתייחסות להנחות אלה, קובע FAS 157 היררכיה של שווי הוגן בת שלוש רמות, המדרגת לפי סדר העדיפות את הנתונים העומדים בבסיס שיטות ההערכה המשמשות למדידת השווי ההוגן, כלהלן:
- רמה 1 – הנתונים שהם מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל לגבי נכסים או התחייבויות זהים.
  - רמה 2 – נתונים שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1, שהם נתונים נצפים לנכס או להתחייבות, במישרין או בעקיפין, לרבות מחירים מצוטטים בשווקים שאינם נחשבים כפעילים.
  - רמה 3 – נתונים שאינם נצפים והם משמעותיים למדידת השווי ההוגן.

מדידת השווי ההוגן 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על

שווי הוגן כולל	מחירים מצוטטים שוק פעיל לגבי נכסים זהים		מחירים מצוטטים שוק פעיל לגבי נכסים אחרים
	נתונים לא נצפים	נתונים נצפים משמעותיים	
שווי הוגן כולל	משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים (רמה 2)	אחרים (רמה 1)
במיליוני דולרים			
<b>נכסים:</b>			
16	-	16	-
3,337	-	3,331	6
17	-	15	2
<b>התחייבויות:</b>			
15	-	13	2

השווי ההוגן מתבסס על מחירי שוק מצוטטים, כשהם זמינים. במקרים בהם מחירים או ציטוטים אינם זמינים, מתבסס השווי ההוגן על מודלים פיננסיים שפותחו, אשר משתמשים בעיקר בנתונים המבוססים על השוק או בפרמטרים ממקורות שוק בלתי תלויים, הכוללים, בין היתר, עקומי תשואה, שיעורי ריבית, מחירי הון וחוב ועקומות אשראי, אך אינם מוגבלים להם. בנוסף למידע המתקבל מהשוק, כוללים המודלים פרטי עסקה, כגון הנחות לגבי מועדי פרעון ותזרימי מזומנים.

אי די בי ניו יורק בוחנת ומעדכנת על בסיס רבעוני את סיווגי היררכיית השווי ההוגן. שינויים החלים מרבעון אחד לשני, המתייחסים ליכולת לצפות בנתונים המשמשים במדידת השווי ההוגן, עשויים להביא לשינוי בסיווג בין רמה אחת לאחרת בהיררכיה. להלן תיאור השיטות וההנחות המהותיות ששימשו בהערכת השווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה: כאשר קיימים מחירים מצוטטים בשוק פעיל נכללים ניירות הערך ברמה 1 של היררכיית ההערכה. ניירות הערך ברמה 1 כוללים ניירות ערך ממשלתיים בעלי נזילות גבוהה וניירות ערך הנסחרים בבורסה.

כאשר אין מחירי שוק מצוטטים זמינים לגבי נייר ערך מסוים, הערכת השווי ההוגן מתבססת על מודלים לתמחר, על מחירי שוק של ניירות ערך בעלי מאפיינים דומים או על תזרים מזומנים מהוון. בדרך כלל מסווגים ניירות ערך כאלה ברמה 2 של היררכיית ההערכה, והם כוללים מכשירים כגון: ניירות ערך הקשורים למשכנתאות, אג"ח קונצרניות, מניות בכורה וניירות ערך של גופים עירוניים. במקרים מסוימים בהם קיימת פעילות מוגבלת או שקיפות מעטה יותר בהקשר לנתונים המשמשים בהערכה, מסווגים ניירות הערך ברמה 3 של היררכיית ההערכה.

בהערכת משכנתאות מובטחות מסוימות, שטרי חוב ואיגרות חוב בעלות תשואה גבוהה, קביעת השווי ההוגן יכול שתדרוש השוואה למכשירים דומים או ניתוח של שיעורי כשל והשבה. לגבי תעודות חוב מובטחות (CDOs), מידע חיזוני באשר למחירים אינו זמין. לכן בהערכת ה-CDOs נעשה שימוש במודלים מקובלים בשוק לצורך הקמת מודל הרכב הבטוחות הספציפי ומבנה תזרים המזומנים של כל עסקה.



## 2.1 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

כיתוני המפתח למודל משמשים מידע על מרווחי שוק לכל דירוג אשראי, סוג הבטחה ומאפיינים חוזיים אחרים המתייחסים לנושא. השיטות המתוארות לעיל עשויות להפיק חישובי שווי הוגן שלא יהיה בהם כדי להצביע על ערך המימוש נטו או לשקף שווי הוגן עתידי. בנוסף לכך, בעוד שלדעת אי די בי ניו יורק שיטות ההערכה שלה הינן נאותות ועקביות לשיטות של משתתפי שוק אחרים, השימוש בשיטות או בהנחות אחרות לקביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים מסוימים יכול להביא לתוצאות שונות של הערכת שווי הוגן לתאריך הדיווח.

## 2.2 בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

### א. יתרות

31 בדצמבר 2010									
צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק <sup>(1)</sup>					בעלי ענין <sup>(1)</sup>				
אחרים <sup>(5)</sup>		חברות כלולות		דירקטורים ומנהל כללי <sup>(4)</sup>		מחזיקי מניות אחרים <sup>(3)</sup>		מחזיקי מניות בעלי שליטה <sup>(2)</sup>	
(7)	(6)	(7)	(6)	(7)	(6)	(7)	(6)	(7)	(6)
במיליוני שקלים חדשים									
<b>נכסים</b>									
פקדונות בבנקים									
-	-	95	15	-	-	-	-	-	-
ניירות ערך <sup>(8)</sup>									
413	398	1	1	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור									
670	258	288	232	35	25	64	17	(x)-	(x)-
השקעות בחברות כלולות <sup>(8)</sup>									
-	-	1,684	1,684	-	-	-	-	-	-
נכסים אחרים									
-	-	62	23	-	-	1	-	-	-
<b>התחייבויות</b>									
פקדונות הציבור									
564	168	1,063	284	2	-	139	8	7	1
פקדונות מבנקים									
-	-	595	200	-	-	-	-	-	-
כתבי התחייבות נדחים									
-	-	17	16	-	-	-	-	-	-
התחייבויות אחרות									
-	-	31	31	8	8	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי)									
-	-	-	-	-	-	-	-	2,923	2,923
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים <sup>(9)</sup>									
87	46	1,063	1,003	1	-	21	4	3	3

(א) בנוסף נתן בעל שליטה ערבות אישית בסך 10 מיליון ש"ח לאשראי שקיבל צד ג'. הערות לטבלה ראה לאחר סעיף ד'.

22. בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

א. יתרות (המשך)

31 בדצמבר 2009										
צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק <sup>(1)</sup>					בעלי עניין <sup>(1)</sup>					
אחרים <sup>(5)</sup>		חברות כלולות		דירקטורים ומנהל כללי <sup>(4)</sup>		מחזיקי מניות אחרים <sup>(3)</sup>		מחזיקי מניות בעלי שליטה <sup>(2)</sup>		
(7)	(6)	(7)	(6)	(7)	(6)	(7)	(6)	(7)	(6)	
במיליוני שקלים חדשים										
<b>נכסים</b>										
-	-	367	118	-	-	-	-	-	-	פקדונות בבנקים
417	379	-	-	-	-	3	3	-	-	ניירות ערך <sup>(8)</sup>
320	280	1,457	292	42	42	62	50	(x)-	(x)-	אשראי לציבור
-	-	1,795	1,795	-	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות <sup>(8)</sup>
1	-	77	53	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
<b>התחייבויות</b>										
696	250	2,835	747	5	1	16	16	26	4	פקדונות הציבור
-	-	780	422	-	-	-	-	-	-	פקדונות מבנקים
-	-	19	18	-	-	-	-	-	-	כתבי התחייבות נדחים
-	-	30	9	8	8	-	-	-	-	התחייבויות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	2,598	2,598	מניות (כלול בהון העצמי)
53	44	2,011	2,004	11	11	18	18	3	3	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים <sup>(9)</sup>

(א) בנוסף נתן בעל שליטה ערבות אישית בסך 16 מיליון ש"ח לאשראי שקיבל צד ג'. הערות לטבלה ראה לאחר סעיף ד'.

## 2. בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

### ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי ענין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק <sup>(1)</sup>			בעלי ענין <sup>(1)</sup>		
אחרים <sup>(5)</sup>	חברות כלולות	דירקטורים ומנהל כללי <sup>(4)</sup>	מחזיקי מניות אחרים <sup>(3)</sup>	מחזיקי מניות בעלי שליטה <sup>(2)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים					
12	(32)	2	3	-	תוצאות פעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים*
-	(12)	(6)	-	-	הפרשה לחובות מסופקים
17	14	-	-	-	הכנסות תפעוליות ואחרות
-	(23)	(23)	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות**
29	(53)	(27)	3	-	<b>סך-הכל</b>

\* ראה סעיף ד'.  
\*\* ראה סעיף ג'.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					
צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק <sup>(1)</sup>			בעלי ענין <sup>(1)</sup>		
אחרים <sup>(5)</sup>	חברות כלולות	דירקטורים ומנהל כללי <sup>(4)</sup>	מחזיקי מניות אחרים <sup>(3)</sup>	מחזיקי מניות בעלי שליטה <sup>(2)</sup>	
במיליוני שקלים חדשים					
10	120	1	4	-	תוצאות פעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים*
5	5	-	-	-	הכנסות תפעוליות ואחרות
-	(3)	(27)	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות**
-	(17)	-	-	-	הפסד, נטו מפעולות בלתי רגילות
15	105	(26)	4	-	<b>סך-הכל</b>

\* ראה סעיף ד'.  
\*\* ראה סעיף ג'.

### ג. הטבות לבעלי ענין מהבנק ומחברות מוחזקות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2009		2010	
דירקטורים ומנהל כללי <sup>(4)</sup>		דירקטורים ומנהל כללי <sup>(4)</sup>	
מספר מקבלי ההטבה	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבה	סך ההטבות
במיליוני שקלים חדשים			
2	17	2	12
*16	5	*18	6
18	22	20	18

\* כולל 5 ו-2 דירקטורים שפרשו במהלך שנת 2010 ו-2009 בהתאמה.  
הערות לטבלאות ראה לאחר סעיף ד'.

**22. בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)**

**ד. תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשות לחובות מסופקים) בעסקאות של הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי ענין וצדדים קשורים\***

מזה - מחברות כלולות			המאוחד		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים					
<b>א. בגין נכסים</b>					
מאשראי לציבור					
69	105	3	80	116	15
מפקדונות בבנקים					
-	1	-	-	1	-
<b>סך-הכל</b>					
69	106	3	80	117	15
<b>ב. בגין התחייבויות</b>					
על פקדונות הציבור					
(38)	(16)	(10)	(42)	(14)	(6)
על פקדונות מבנקים					
(20)	(6)	(21)	(20)	(6)	(21)
על כתבי התחייבות נדחים					
(2)	(2)	(1)	(2)	(2)	(1)
<b>סך-הכל</b>					
(60)	(24)	(32)	(64)	(22)	(28)
<b>ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים</b>					
הכנסות (הוצאות) מימון מעסקות אחרות					
4	32	(4)	6	32	(4)
<b>סך-הכל</b>					
4	32	(4)	6	32	(4)
<b>ד. אחר</b>					
הכנסות מימון אחרות					
5	6	1	2	9	2
הוצאות מימון אחרות					
-	-	-	(1)	(1)	-
<b>סך-הכל</b>					
5	6	1	1	8	2
<b>סך-כל הכנסות (הוצאות) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>					
18	120	(32)	23	135	(15)

\* בגין עסקאות שנעשו באותם תנאים אשר היו מתקיימים גם לו עסקאות אלה היו נעשות עם מי שאינו בעל ענין או צד קשור.

הערות לביאור 22 א', ב', ג':

- (1) בעל ענין - כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- צד קשור - כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל, שאינו בעל ענין.
- (2) מחזיק שליטה - כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- (3) מי שמחזיק ב-5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד הבנקאי או מכוח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או את מנהלו הכללי.
- (4) לרבות בני זוג וקטיניהם.
- (5) תאגיד שהתאגיד הבנקאי מחזיק בו 10% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכוח ההצבעה בו, או רשאי למנות 10% או יותר מהדירקטורים שלו או רשאי למנות את המנהל הכללי, ותאגיד אחר שצד קשור מחזיק בו 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכוח ההצבעה בו או מהסמכות למנות דירקטורים.
- (6) יתרה לתאריך המאזן.
- (7) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה, על בסיס יתרות שהיו בכל סופי החודשים.
- (8) פירוט של סעיפים אלה כלול גם בביאורים כדלקמן:  
 ניירות ערך ביאור 3  
 השקעות בחברות מוחזקות ביאור 6  
 ערבויות ביאור 19 א'
- (9) סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות לווה.

## 2.2 בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

ה. במהלך התקופה החל מיום 31 באוקטובר 1993 ועד ליום 31 בינואר 2006 החזיקה מדינת ישראל ברוב המניות בבנק (ביום 31 בדצמבר 2005 היא החזיקה ב-57.09% מהמניות). בימים 31 בדצמבר 2008 ו-2009 החזיקה המדינה 25% מהמניות. במהלך שנת 2010 מכרה המדינה את החזקותיה בבנק, והחל מיום 29 באוקטובר 2010 אין היא מחזיקה עוד במניות הבנק. המפקח על הבנקים פטר את הבנק מהגדרת המדינה "כבעלי ענין" בבנק, ובהתאם לכך לא ניתנות יתרות ועסקאות של המדינה ושל חברות שבשליטתה.

ו. ביום 31 בינואר 2006 הושלמה העסקה שנחתמה ביום 1 בפברואר 2005, בין נכסים מ.י. בע"מ וממשלת ישראל (להלן: "הממשלה") מצד אחד לבין תאגיד בשליטת משפחת ברונפמן ואחרים ולבין תאגיד בשליטת מר רובין שראן (להלן ביחד: "הרוכשים"), מצד שני, למכירת גרעין השליטה בבנק (להלן: "ההסכם למכירת גרעין השליטה בבנק"), לפיה:

- הרוכשים רכשו מניות של הבנק, המהוות 26% מהונו המונפק;
- הרוכשים קיבלו אופציה, לתקופה של 3 שנים מהשלמת העסקה, לרכוש מניות המהוות עד 25% נוספים מהונו המונפק של הבנק. האופציה פקעה בסוף שנת 2008 מבלי שמומשה;
- נערכו הסדרים בין הממשלה לבין הרוכשים לענין תיאום אופן הצבעתם והפעלת השליטה בבנק (הסדרים אלה פקעו עם מכירת יתרת מניות הבנק שהוחזקו בידי המדינה).

בעקבות השלמת העסקה, כאמור, עברה השליטה בבנק לקבוצת ברונפמן-שראן.

בהיתר שנתן נגיד בנק ישראל לרוכשים, לרכוש ולהחזיק יחד שליטה ואמצעי שליטה בבנק, נקבע בין היתר כי חברי הקבוצה, קרוביהם או תאגידיהם בשליטתם של מי מהם, לא יקבלו דמי ניהול או כל תמורה והטבה אחרת, מהבנק או מתאגידיהם שבשליטת הבנק, אולם הם יהיו רשאים לתת שירותים הניתנים כרגיל על ידי נותנם ובמחירי שוק, ובתנאי שניתנה מראש ובכתב הודעה למפקח על טיב השירות ועל התמורה, לפחות 14 ימי עסקים לפני מתן השירות; הודיע המפקח כי השירות אינו מסוג הניתן כרגיל לאחרים או כי התמורה בעדו אינה סבירה, לא יינתן השירות. הוראת סעיף זה לא תחול על גמול לדירקטורים המשולם בסכום זהה לכל הדירקטורים בבנק.

### ז. תגמול ליו"ר הדירקטוריון המכהן ולמנהל הכללי המכהן

**חוזה העסקה של יו"ר הדירקטוריון.** יו"ר הדירקטוריון של הבנק מכהן בתפקידו החל מיום 3 בינואר 2010. ביום 4 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הדירקטוריון ולאחר שנבחנה המלצת ועדה אד הוק של הדירקטוריון, לענין תגמול יו"ר הדירקטוריון, לאשר את התקשרות הבנק בחוזה עבודה אישי עם יו"ר הדירקטוריון של הבנק. תקופתו של החוזה תהיה למשך חמש שנים, החל מיום 3 בינואר 2010 (להלן: "תקופת ההסכם"). חוזה העסקה של יו"ר הדירקטוריון אושר באסיפה כללית מיוחדת מיום 10 בנובמבר 2010. בחוזה נקבע, בין היתר, כי הבנק ישלם ליו"ר הדירקטוריון מענק חתימה חד פעמי, בסך של 500 אלף ש"ח, בשל טווח הזמן הקצר שחלף בין המועד שבו הוצעה מועמדותו לכהונת יו"ר הדירקטוריון לבין המועד שבו התחיל תפקידו. יו"ר הדירקטוריון יועסק במשרה מלאה, ולא יהיה רשאי לעסוק בעיסוק נוסף בשכר מלא, אלא אם קיבל לכך את הסכמת הדירקטוריון. בתמורה למילוי תפקידו יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי למשכורת חודשית של 150,000 ש"ח, שתעודכן מידי 3 חודשים על פי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, לעומת המדד שפורסם בחודש ינואר 2010.

יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי למענק שנתי, כמפורט בסעיף קטן ח' להלן. יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי גם לתגמול הנגזר מביצועי מניית הבנק, מסוג פאנטום, כמפורט בביאור 13 ה (1). ההסכם כולל גם הוראות בדבר חובות המוטלים על יו"ר הדירקטוריון, וביניהן הוראות בדבר תקופת צינון ואי תחרות של ששה חודשים וחובת שמירה על סודיות.

יו"ר הדירקטוריון זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורין כקבוע בדין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות.

עם סיום הכהונה זכאי יו"ר הדירקטוריון על פי החוזה לפיצויי פיטורין, כקבוע בדין וזאת בנוסף לזכאותו לכספים ולזכויות שיצטברו לזכותו בגין הפרשות הפנסיוניות שהבנק יבצע. בנוסף, זכאי יו"ר הדירקטוריון לתקופת הודעה מוקדמת בת 6 חודשים, במהלכה יהיה זכאי לשכר ותנאים נלווים בהתאם לחוזה עמו ולתקופת הסתגלות בת 6 חודשים. ואולם, אם תקופת הודעה המוקדמת תחל לפני חלוף 3 שנים ממועד תחילת תקופת ההסכם, בעקבות סיום כהונתו ביחמת הבנק או, לחילופין, בקשר עם העברת השליטה בבנק, אזי תקופת ההסתגלות תהיה בת 9 חודשים. בתקופת ההסתגלות יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי לשכר החודשי ולתנאים הנלווים, כמפורט בחוזה העסקה. במקרה שהסכם העסקה יסתיים ותקופת העסקה לא תוארך, יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי לתקופת הודעה מוקדמת וכן לתקופת הסתגלות בת 6 חודשים.

החל מחודש פברואר 2010 העמיד הבנק ליו"ר הדירקטוריון מידי חודש (במשך 8 חודשים) מקדמות בסך של 50 אלף ש"ח לחודש בגין שכר החודשי. מקדמות אלה קוזזו מתשלומי השכר החודשי, ששולמו ליו"ר הדירקטוריון בגין אותם חודשים.

## 22. בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

**חוזה ההעסקה של המנהל הכללי.** ביום 20 בדצמבר 2010 החליטו ועדת הביקורת של הדירקטוריון והדירקטוריון לאשר את התקשרות הבנק בחוזה עבודה אישי עם המנהל הכללי המכהן ("המנכ"ל") כמנכ"ל הבנק. תקופתו של החוזה תהיה למשך חמש שנים, החל מיום 1 בינואר 2011 (להלן: "תקופת ההסכם").

המנכ"ל יועסק במשרה מלאה, ולא יהיה רשאי לעסוק בעיסוק נוסף בשכר מלא, אלא אם קיבל לכך את הסכמת הדירקטוריון. בתמורה למילוי תפקידו יהיה המנכ"ל זכאי למשכורת חודשית של 167,500 ש"ח, שתעודכן מידי 3 חודשים על פי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, לעומת המדד שפורסם בחודש דצמבר 2010.

המנכ"ל יהיה זכאי למענק שנתי, כמפורט בסעיף קטן ח' להלן. המנכ"ל יהיה זכאי גם לתגמול הנגזר מביצועי מניית הבנק, מסוג פאנטום, כמפורט בביאור 13 ה (1). ההסכם כולל גם הוראות בדבר חובות המוטלים על המנכ"ל, וביניהן הוראות בדבר תקופת צינון ואי תחרות של ששה חודשים וחובת שמירה על סודיות.

הבנק ישא בעלות שכר דירה עבור המנכ"ל בסכום של עד 90 אלף ש"ח בגין תקופת שכירות שתחל ביום תחילת כהונתו של המנכ"ל בבנק ותמשך עד ליום 31 באוגוסט 2011. כל תשלומי המס שיחולו על המענק האמור, ככל שיחולו, יגולמו על ידי הבנק וישולמו על חשבוננו. המנכ"ל זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורין כקבוע בדין, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות.

עם סיום כהונתו זכאי המנכ"ל על פי החוזה לפיצויי פיטורין, כקבוע בדין וזאת בנוסף לזכאותו לכספים ולזכויות שיצטברו לזכותו בגין הפרשות הפנסיוניות שיבצע הבנק. בנוסף, זכאי המנכ"ל לתקופת הודעה מוקדמת בת 6 חודשים, במהלכה יהיה זכאי לשכר ותנאים נלווים בהתאם לחוזה עמו ולתקופת הסתגלות כלהלן: אם סיום כהונתו יהיה ביוזמת המנכ"ל – תקופת ההסתגלות תהיה בת 6 חודשים; אם סיום כהונתו יהיה מכל סיבה אחרת, יחולו התנאים הבאים: אם תקופת ההודעה המוקדמת תחל לפני חלוף שנתיים ממועד תחילת תקופת ההסכם – תקופת ההסתגלות תהיה בת 18 חודשים; אם תקופת ההודעה המוקדמת תחל לאחר חלוף שנתיים ממועד תחילת ההסכם אך לפני חלוף 3 שנים – תקופת ההסתגלות תהיה בת 12 חודשים; אם תקופת ההודעה המוקדמת תחל לאחר חלוף 3 שנים ממועד תחילת תקופת ההסכם אך לפני חלוף 4 שנים – תקופת ההסתגלות תהיה בת 9 חודשים; אם תקופת ההודעה המוקדמת תחל לאחר חלוף 4 שנים ממועד תחילת תקופת ההסכם – תקופת ההסתגלות תהיה בת 6 חודשים. במקרה שהסכם ההעסקה יסתיים ותקופת ההעסקה לא תוארך, יהיה המנכ"ל זכאי לתקופת הודעה מוקדמת וכן לתקופת הסתגלות בת 6 חודשים. בתקופת ההסתגלות יהיה המנכ"ל זכאי לשכר החודשי ולתנאים הנלווים בהתאם לחוזה ההעסקה, אך לא יהיה זכאי בגינה למענק שנתי כלשהו (או לחלק ממנו).

בתקופה שבין 1 בינואר 2011 ועד 28 בפברואר 2011, ימשיך המנכ"ל לכהן גם כ-CEO של די בי ניו יורק. במהלך התקופה האמורה יהיה המנכ"ל זכאי לשכר בהיקף של 80% משכרו החודשי בבנק. שכרו החודשי מהבנק, כאמור, ינוכה בתקופה האמורה מהשכר לו הוא זכאי מהחברה הבת. (בהתאם, שכרו החודשי ברוטו מהחברה הבת יסתכם בסך של כ-104,000 ש"ח).

### ח. מענקים ליו"ר הדירקטוריון המכהן ולמנהל הכללי המכהן

**מענק בגין שנת 2010 ליו"ר הדירקטוריון.** ועדת הביקורת והדירקטוריון יהיו רשאים להחליט על מענק שנתי שיוענק ליו"ר הדירקטוריון בגין שנת 2010, לפי שיקול דעתם ובהתאם לקריטריונים שיוגבשו ובלבד שהמענק השנתי בגין שנה זו לא יעלה על 2.4 מיליון ש"ח (ברוטו). ההחלטה על תשלום מענק שנתי, אם יקבע, בגין שנת 2010, יהיה כפוף לפריסת תשלומים כמפורט להלן.

**מענקים בגין שנת 2011 ואילך.** החל משנת 2011, עבור כל שנה קלנדרית, או חלקה, שבה יכהן יו"ר הדירקטוריון או המנכ"ל, בהתאמה, יוענק המענק השנתי בהתאם לעמידה במדדים המפורטים להלן, אשר היעדים לגביהן יתבססו על היעדים בתוכניות העבודה של הבנק לשנים 2011-2014 בהתייחס ליו"ר הדירקטוריון (2011-2015 בהתייחס למנכ"ל) ובהתאם לעקרונות שעיקריהם יובאו להלן. המענק השנתי האמור ליו"ר הדירקטוריון יאושר בכל שנה, בכפוף לכל דין, בין אם על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, בתנאי שקודם לכן יקבעו יעדי סף בגין המדדים הכמותיים (ר' להלן) ויאושרו על ידי האסיפה הכללית, ובין אם על ידי האסיפה הכללית מדי שנה, לאחר אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון.

**תקרת המענק השנתי.** המענק השנתי ליו"ר הדירקטוריון יהיה מוגבל לסכום שלא יעלה על 2.4 מיליון ש"ח (ברוטו), צמוד למדד המחירים לצרכן בגין חודש דצמבר 2009. המענק השנתי למנכ"ל יהיה מוגבל לסכום שלא יעלה על 2.8 מיליון ש"ח (ברוטו), צמוד למדד המחירים לצרכן בגין חודש נובמבר 2010.

**תנאי סף לזכאות.** הזכאות בגין שנה קלנדרית מסוימת תהיה מותנית בכך שבאותה שנה קלנדרית יתקיימו כל תנאי הסף המצטברים הבאים:

- (1) יעד התשואה לנכסי סיכון שייקבע בתכנית העבודה של שנת המענק (באחוזים) בניכוי התשואה לנכסי סיכון בפועל (כהגדרתה בתוכנית) (להלן: "הפרש התשואה לנכסי סיכון") יהיה בשיעור קטן מ-3%;
- (2) יחס הלימות ההון הכולל ויחס הון הליבה בבנק על פי הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לאותה שנה, לא יפחתו מיחס הלימות ההון הכולל ויחס הון הליבה, בהתאמה, כפי שנקבעו בתוכנית העבודה של אותה שנה קלנדרית;

## 2.2 בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

(3) הוענק ליו"ר הדירקטוריון או למנכ"ל, בהתאמה, ציון גבוה מ-1 לגבי המודד האיכותי.

**פריסת תשלומים.** תשלום המענק השנתי בגין שנה קלנדרית מסוימת יבוצע ב-3 מנות: סכום בשיעור של 60% מהמענק השנתי ישולם לא יאוחר מ-30 ימים לאחר פרסום הדוחות הכספיים של הבנק לשנת המענק, שני תשלומי מענק נדחים, בשיעור של 20% כל אחד, ישולמו לאחר פרסום הדוחות של כל אחת משתי השנים העוקבות לשנת המענק (כשהם צמודים למדד).

**בונוס שלילי.** בשנה קלנדרית שבה הפרש התשואה לנכסי סיכון יהיה גדול מ-2%, ייזקף "בונוס שלילי", שיחושב כלהלן: הפרש התשואה לנכסי סיכון פחות 2%, מוכפל ב-100, מוכפל ב-"המענק השנתי המצטבר". לעניין זה, "המענק השנתי המצטבר" יהיה שווה למלוא המענק השנתי המחושב בגין אותה שנה קלנדרית (100%) בתוספת תשלומי מענק נדחים בגין שנים קודמות, שאמורים היו להיות משולמים באותה שנה קלנדרית. סכום הבונוס השלילי לא יעלה בכל מקרה בשנה מסוימת על סכום המענק השנתי המצטבר.

אם הפרש התשואה לנכסי סיכון בשנה קלנדרית מסוימת יהיה בשיעור של 3% או יותר, לא ישולמו בגין אותה שנה קלנדרית מענק שנתי ולא ישולמו תשלומי מענק נדחים משנים קודמות שהיו אמורים להשתלם במועד הענקת המענק השנתי באותה שנה.

**חישוב המענק השנתי.** המענק השנתי יחושב על בסיס שלושה מדדים המבוססים על ביצועי הבנק (להלן: "המדדים הכמותיים") ועל מדד איכותי נוסף (להלן: "המדד האיכותי").

אם חוזה ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון או של המנכ"ל, יובא לידי סיום במהלך שנה קלנדרית כלשהי, מכל סיבה שהיא, ישולם מענק שנתי יחסי בגין אותה שנה עד למועד תום תקופת ההודעה המוקדמת (לא תהיה זכאות למענק שנתי, כולו או חלקו, בגין תקופת ההסתגלות). באותו מועד ישולמו גם כל תשלומי מענק נדחים, גם אם מועד תשלומם טרם הגיע.

**המדדים הכמותיים.** לכל מדד כמותי יקבע בתחילת השנה על ידי הדירקטוריון יעד מטרה אשר לפיו יחושבו יעד סף ויעד מקסימום. עמידה ביעד הסף בשנה מסוימת תזכה ב-50% מתקרת המענק השנתי המתייחסת לאותו מדד. ככל שהיעד שיושג יהיה גבוה יותר מיעד הסף יגדל שיעור הזיכוי מתקרת המענק כאמור, על פי נוסחאות שפורטו בתוכנית.

עמידה ביעד המטרה תזכה ב-100% מתקרת המענק השנתי המתייחס לאותו מדד.

עמידה ביעד העולה על יעד המטרה ועד ליעד המקסימום תגדיל את חלק המענק המתייחס לאותו מדד, עד ל-112.5% מהחלק היחסי של תקרת המענק השנתי המתייחס לאותו מדד, ובתנאי שסך המענק השנתי לא יעלה על תקרת המענק השנתי.

בסמוך לתחילת כל שנה יקבעו על ידי הדירקטוריון יעדי המטרה לאותה שנה בתוכנית העבודה. אופן מדידתם יהיה זהה לאופן בו הם נמדדים במסגרת תוכנית העבודה.

אם לאחר קביעת המדדים ו/או היעדים בתוכנית העבודה (להלן: "היעדים המקוריים") יחליט דירקטוריון הבנק לשנות את היעדים בתוכנית העבודה של הבנק, לא יהיה בכך כדי לשנות את היעדים לצורך חישוב המענק השנתי באותה שנה. על אף האמור לעיל, בשנה כלשהי בה ישנה הדירקטוריון את היעדים, כאמור, בשל נסיבות חיצוניות המשפיעות על כלל המערכת הבנקאית בישראל, יהיה הדירקטוריון רשאי להחליט להקטין או לבטל את הבונוס השלילי באותה שנה, אם יחול כזה על פי היעדים המקוריים.

להלן המדדים הכמותיים:

- (1) תשואה לנכסי סיכון בפועל. משקלו של מדד זה בסך המענק השנתי הינו 30% מתקרת המענק השנתי; יעד הסף למדד זה יעמוד על 1% מתחת ליעד המטרה, ויעד המקסימום יעמוד על 0.5% מעל יעד המטרה.
- (2) יחס יעילות. מדד זה נחשב כיחס בין סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות בשנה קלנדרית מסוימת (על פי הדוחות הכספיים של הבנק לאותה שנה) לבין סכום של הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי (הפרשה לחובות מסופקים) ושל סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות באותה שנה (על פי הדוחות הכספיים של הבנק לאותה שנה).
- (3) משקלו של מדד זה הינו 20% מתקרת המענק השנתי; יעד הסף למדד זה יעמוד על 3% מעל ליעד המטרה, ויעד המקסימום יעמוד על 1.5% מתחת ליעד המטרה.
- (3) הכנסות תפעוליות ואחרות. מדד זה מחושב כסך ההכנסות התפעוליות והאחרות בשנה קלנדרית מסוימת על פי הדוחות הכספיים של הבנק לאותה שנה.
- משקלו של מדד זה הינו 30% מתקרת המענק השנתי; יעד הסף למדד זה יעמוד על 80% מיעד המטרה ויעד המקסימום יעמוד על 110% מיעד המטרה.

**המדד האיכותי.** בתום כל שנה יקבע דיון הערכה איכותי, על פי הקריטריונים שעיקריהם יובאו להלן ועל פי סולם של 1-3: ציון "1" – ביצוע חסר במדד האיכותי; ציון "2" – ביצוע סביר במדד האיכותי; ציון "3" – עמידה טובה במדד האיכותי.

הענקת ציון "1" תשלול את כל (100%) המענק השנתי; הענקת ציון "3", תזכה במלוא סכום המענק אותו ניתן להעמיד בגין המדד האיכותי.

## 22. בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

המדד האיכותי יעניק זכאות לעד 20% מתקרת המענק השנתי. כל ציון בין "1" לבין "3" יזכה בחלק יחסי מהסכום המירבי שניתן להעניק בגין המדד האיכותי, שיחושב בהתאם לנוסחה הקבועה בתוכנית. ציון ההערכה האיכותי יחושב כממוצע הציונים שיקבעו על ידי כל חברי הדירקטוריון של הבנק, במסגרת שאלון שימולא על ידי כל אחד מהם על פי הסולם האמור ולפי הקריטריונים שלהלן ויהיה טעון אישור של ועדת הביקורת והדירקטוריון של הבנק. הקריטריונים שעל בסיסם יקבע ציון ההערכה האיכותי האמור הינם תרומת יו"ר הדירקטוריון לפיקוח ולבקרה בתחומים של: ממשל תאגידי, הוראות המפקח על הבנקים (ובכלל זה ההוראות בנושא "באזל 2"), ביקורת פנימית ודוחות של רגולטורים (כגון בנק ישראל ורשות ניירות ערך), סיכונים תפעוליים ושליטה ברמות הסיכון בקבוצת הבנק; או תרומת המנכ"ל לגיבוש יעדים ולהובלה, לקידום וליישום תהליכים למימוש בתחומים האמורים, בהתאמה.

### ט. תוכנית תגמול למנהל הכללי הקודם ויו"ר הדירקטוריון הקודם

ביום 30 בינואר 2007 אישרה ועדת הביקורת של הבנק תכנית תגמול כוללת למנכ"ל שסיים את כהונתו ביום 31 בדצמבר 2010 (להלן: "המנכ"ל הקודם") ויו"ר הדירקטוריון שסיים את כהונתו ביום 1 בינואר 2010 (להלן: "יו"ר הדירקטוריון הקודם").

תכנית התגמול היתה לתקופה של 5 שנים (החל מחודש פברואר 2006) והיא כללה מרכיבי תגמול לזמן קצר (שכר ובונוסים שנתיים) ותגמול לזמן ארוך (תכנית אופציות). הזכאות לבונוסים שנתיים ולתכנית האופציות היו קשורים לביצועים של קבוצת דיסקונט ולתשואה של מניות הבנק, הן שלעצמם והן בהשוואה לקבוצות הבנקאיות הגדולות האחרות. הזכאות לבונוסים שנתיים הוגבלה בתקרות כספיות.

**הסכם העסקה למנכ"ל הבנק הקודם.** ביום 18 ביולי 2007 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הבנק, חוזה עבודה אישי חדש למנכ"ל הקודם (חלף חוזה עבודה קודם שהיה לו), לתקופה של חמש שנים, החל מיום 1 בפברואר 2006.

בהסכם נקבע פיצוי שיינתן למנכ"ל הקודם אם תופסק כהונתו על ידי הבנק לפני תום תקופת ההסכם הקצובה או אם תהיה פגיעה מהותית בסמכויותיו, בסכום השווה לתשלום משכורתו המלאה לרבות הטבות והפרשות, כמפורט בחוזה ההעסקה, וזאת עבור יתרת התקופה עד למועד הקובע. בנוסף, היה המנכ"ל זכאי לחלק יחסי מן הבונוס השנתי עבור השנה שבה בוטל חוזה ההעסקה.

המנכ"ל היה זכאי, בתנאים מסוימים שנקבעו בהסכם, למענק פרישה בסכום השווה ל-24 חודשי משכורת, לרבות הטבות וההפרשות כמפורט בחוזה ההעסקה. המנכ"ל היה זכאי גם למענק התמדה מיוחד בשל תקופת כהונתו בבנק (בהתחשב בשנות כהונתו הקודמות), וזאת אם יכהן בתפקידו 5 שנים רצופות החל מיום 1 בפברואר 2006 ועד למועד הקובע. המענק יהיה בסכום השווה ל-12 חודשי משכורת (ללא ההפרשות הסוציאליות או האחרות הנלוות אליהן).

המנכ"ל הקודם הועסק במשרה מלאה, ולא היה רשאי לעסוק בעיסוק נוסף בשכר, אלא אם קיבל לכך את הסכמת הדירקטוריון. משכורתו החדשית היתה כ-178,700 ש"ח ברוטו, והיא עודכנה מדי שלושה חדשים על פי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, לעומת המדד שפורסם ביום 15 בינואר 2006. המנכ"ל הקודם היה זכאי לימי חופשה, ימי מחלה, דמי הבראה, רכב הולם, הפרשות סוציאליות (פיצויי פיטורין כקבוע בדיון, תגמולים, אובדן כושר עבודה וקרן השתלמות) והטבות נוספות.

בהסכם ההעסקה נקבע כי הבנק יעניק למנכ"ל הקודם מדי שנה החל משנת 2006, ועד שנת 2010, מענק מיוחד, כמפורט להלן. ההסכם כלל גם הוראות בדבר חובות שהוטלו על המנכ"ל הקודם, וביניהן הוראות בדבר תקופת צינון של שלושה חדשים וחובת שמירה על סודיות. **הסכם העסקה של יו"ר הדירקטוריון הקודם של הבנק.** ביום 18 ביולי 2007 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הבנק, לאשר את התקשרות הבנק בחוזה עבודה אישי עם יו"ר הדירקטוריון הקודם של הבנק, הדומה בעיקרו לחוזה האישי של המנכ"ל הקודם, למעט לגבי מספר עניינים ובכלל זה, בין היתר, לגבי הענין שלהלן:

בהתאם לחוזה ההעסקה היה יו"ר הדירקטוריון הקודם זכאי, בנסיבות מסוימות, לפיצוי מוסכם, בסכום השווה לתשלום משכורתו המלאה, לרבות הטבות והפרשות, כמפורט בהסכם, וזאת עבור יתרת התקופה עד למועד הקובע, או, בנסיבות אחרות, למענק בסכום השווה ל-12 חודשי משכורת, אך בכל מקרה הוא לא היה זכאי לכפל פיצוי כאמור.

הסכם ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הקודם אושר באסיפה כללית מיוחדת מיום 26 באוגוסט 2007.

**תוכנית בונוסים למנכ"ל הקודם ויו"ר הדירקטוריון הקודם.** בהסכם ההעסקה של המנכ"ל הקודם ושל יו"ר הדירקטוריון הקודם נקבע כי הבנק יעניק לכל אחד מהם מדי שנה, החל משנת 2006, ועד שנת 2010, מענק מיוחד אשר לא יעלה על סכום של פי שניים מהמשכורת השנתית שלהם (להלן: "תקרת הבונוס השנתי"). הבונוס השנתי יינתן רק בגין שנה שבה הצביעו דוחותיו הכספיים של הבנק על רווח נקי.

הבונוס השנתי חושב על פי חמישה מדדים אשר פורטו בהסכם, כאשר תקרת הבונוס השנתי בגין כל מדד היתה 25% מתקרת הבונוס השנתי. הבונוס השנתי לגבי כל אחד מהמדדים נקבע בהתאם לתוצאות הפעילות בתקופת המדידה, באופן שלגבי כל מדד נקבעו יעד סף, יעד מטרה ויעד מכסימום. עמידה ביעד הסף תקנה זכות לקבל 20% מתקרת הבונוס השנתי של המדד הרלוונטי, עמידה ביעד המטרה הקנתה זכות ל-50%



## 2.2 בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

מתקרת הבנוס השנתי של אותו מדד, ועמידה ביעד המכסימום הקנתה זכות לקבל את מלוא תקרת הבנוס השנתי בגין אותו מדד.

המדדים שנמדדו לצורך קביעת הבנוס השנתי היו כלהלן:

- (1) גידול בנתח השוק של הבנק נמדד כגידול (בנקודות האחוז) בחלקו של הבנק לעומת כלל המערכת הבנקאית בממוצע המשוקלל של שלושה תחומים (מדדי משנה): נתח האשראי לציבור, נתח פקדונות הציבור ונתח ההכנסות התפעוליות והאחרות (על פי משקלו של כל מדד משנה, כקבוע בהסכם). אי ירידה בנתח השוק לעומת תקופה קודמת נחשב עמידה ביעד הסף לענין מדד זה. עליה ב-0.1 נקודות האחוז היווה עמידה ביעד המטרה, ואילו עליה של 0.2 נקודות האחוז היווה עמידה ביעד המכסימום. החישוב לגבי מדד זה בוצע לגבי תקופה של 12 חדשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר של שנת הבנוס, לעומת תקופה של 12 חדשים שקדמו לה, והנתונים נלקחו מתוך פרסומי בנק ישראל לגבי אותה תקופה.
  - (2) גידול בהיקף הפעילות של הבנק נמדד כממוצע גידול שהיה באשראי לציבור (כהגדרתו בהסכם), ובפקדונות הציבור על פי המאזן המאוחד של הבנק ליום 31 בדצמבר של שנת הבנוס, לעומת הנתונים המקבילים במאזן הבנק ליום 31 בדצמבר בשנה שקדמה לה. יעדי הסף, המטרה והמכסימום שנקבעו למדד זה היו גידול של 1.75%, 1% ו-2.5% בהתאמה.
  - (3) גידול ביחס כיסוי ההכנסות יימדד על פי הגידול (בנקודות האחוז) ביחס כיסוי ההכנסות (כהגדרתו בהסכם), המחושב על פי הדוחות הכספיים של הבנק לשנת הבנוס לעומת יחס כיסוי ההכנסות המחושב לשנה שקדמה לה. יעדי הסף, המטרה והמכסימום שנקבעו למדד זה היו גידול של 1 נקודות האחוז, 2 נקודות האחוז ו-3 נקודות האחוז, בהתאמה.
  - (4) צמצום הפער בתשואה להון של הבנק לעומת ממוצע התשואות להון של בנקים אחרים נמדד בהתאם להפרש בין התשואה להון של הבנק, לעומת ממוצע התשואות להון של 4 הבנקים הגדולים (כקבוע בהסכם) (להלן: "פער התשואות"), כאשר קיטון של 0.5 נקודות האחוז בפער התשואות לעומת פער התשואות בתקופת המדידה הקודמת היה יעד הסף במדד זה, קיטון כאמור של 0.75 נקודות האחוז היה יעד המטרה, וקיטון כאמור של 1 נקודות האחוז היה יעד המכסימום במדד זה.
  - החישוב לגבי מדד זה בוצע לגבי תקופה של 12 חדשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר של שנת הבנוס, לעומת התקופה של 12 חדשים שקדמו לה.
  - (5) השגת יעדי התשואה להון נמדדה על פי נתוני הדוחות הכספיים של הבנק באופן שתשואה להון בשיעור של 8.5% היתה יעד הסף במדד זה, תשואה להון בשיעור של 10% (ולגבי שנות הבנוס 2009 ו-2010 11%) היתה יעד המטרה במדד זה, ואילו השגת תשואה להון בשיעור של 12% (ולגבי שנות הבנוס 2009 ו-2010 13%) היתה יעד המכסימום במדד זה.
- בשנת 2010 לא עמד המנכ"ל הקודם במדדים שנקבעו ועל כן אין הוא זכאי לבנוס בגין שנה זו. בשנת 2009 קיבלו המנכ"ל הקודם ויו"ר הديرקטוריון הקודם, בהתאם לתנאי התוכנית, בנוס בסך של כ-3.85 מיליון ש"ח בגין שנה זו לכל אחד. בגין שנת 2008 קיבלו המנכ"ל ויו"ר הديرקטוריון הקודם, בהתאם לתנאי התוכנית, בנוס בסך של כ-2.3 מיליון ש"ח כל אחד.

### י. עסקאות עם בעלי ענין - אי די בי ניו יורק

- (1) בחודש ספטמבר 2005, עוד בטרם הושלמה העברת השליטה בבנק, התקשרה ההנהלה הקודמת של אי די בי ניו יורק עם חברה בשליטת מר מתיו ברונפמן, מבעלי השליטה בבנק (להלן: "החברה") בהסכם לפיו ישכיר אי די בי ניו יורק לחברה בשכירות משנה לתקופה של 10 שנים, קומה בבניין אותו שוכר אי די בי ניו יורק ואשר בו שוכנים משרדיו (להלן: "בעל השליטה"; "להלן: "הסכם 2005"). בהסכם התחייב אי די בי ניו יורק להשכיר לחברה את השטח על פי תעריף של 45.19 דולר לרגל מרובע, שהוא התעריף ששילמה השוכרת הקודמת של השטח. על פי ההסכם, דמי השכירות ישולמו מדי חודש בחודשו.
- בהחלטות שהתקבלו ביום 13 באפריל 2008 וביום 15 באפריל 2008, על ידי ועדת הביקורת ועל ידי דירקטוריון הבנק, בהתאמה, אושרו תיקונים להסכם 2005 שהם בעיקרם, העלאת תעריף דמי השכירות בכ-3.25 דולר ארה"ב לרגל מרובע. סכום דמי השכירות השנתיים היה כ-324,000 דולר ארה"ב המשקף כ-52.7 דולר ארה"ב לרגל מרובע. בנוסף, להבטחת התחייבויות השוכרת על פי הסכם 2005 ניתנה על ידי בעל השליטה ערבות אישית בלתי מוגבלת בסכום וכן הועמד פקדון כספי בסך של כ-81,000 דולר ארה"ב.
- תיקון הסכם 2005 נידון ואושר על ידי האורגנים המוסמכים באי די בי ניו יורק, והובא לאישור האורגנים המוסמכים בבנק כעיסקה מזכה. בשנת 2010 שילמה החברה סך של 243 אלף דולר דמי שכירות (2009: 324 אלף דולר).
- השוכר הודיע לאי די בי ניו יורק על רצונו להשתחרר מהסכם השכירות, לפני תום תקופת השכירות. השוכר פינה את הקומה המושכרת והיא אינה מאוישת מאז חודש מאי 2009. דמי השכירות שולמו כסדרם.
- השוכר הודיע לאי די בי ניו יורק כי יש לו שוכר חלופי שמעוניין לשכור את הקומה. על פי הסכם השכירות, אי די בי ניו יורק אינו רשאי לסרב לזהות השוכר החלופי, אלא מטעמים סבירים.
- אי די בי ניו יורק החליט לאייש את הקומה הפנויה ולנצלה לצרכיו, במיוחד לאור התרחבות יחידת הבנקאות הפרטית המקומית.

## 22. בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (המשך)

ביום 15 בספטמבר 2010 אישרה ועדת הביקורת וביום 20 בספטמבר 2010 אישר הדירקטוריון, בהחלטה שאינה טעונה אישור האסיפה הכללית, במועד קבלתה, את ביטול הסכם השכירות, שבעקבותיו יחזיר השוכר לאי די בי ניו יורק את החזקה בנכס. בנוסף, עם אישור ביטול הסכם השכירות ישלם השוכר לאי די בי ניו יורק קנס חד פעמי בגובה דמי השכירות השנתיים, בסך של כ-325,000\$, בגין הסיום המוקדם של הסכם השכירות. לאחר שהתקבלו האישורים כאמור, בוטל הסכם השכירות ושולם הקנס.

(2) בחודש יולי 2006 החליט דירקטוריון אי די בי ניו יורק להתקשר עם חברת Partners Ernest אשר מר מתיו ברונפמן מחזיק בה 20%, בהסכם ולפיו יועבר לניהולה סך של 150 מיליון דולר. זאת, במטרה לשפר את התשואה שמקבל אי די בי ניו יורק על השקעותיו ולספק לו כלי לבחינת התשואות שהוא משיג (Benchmark). בתמורה לניהול שולמה עמלה בשיעור של בין 0.2% לבין 0.35%, לפי גודל התיק המנוהל. ביום 20 במרס 2009 הודיע אי די בי ניו יורק ל Partners Ernest על סיום ההתקשרות ביניהם. בשנת 2009 שולמו ל-Partners Ernest עמלות בסך של 89 אלף דולר. (2008: 273 אלף דולר).

**יא.** ביום 23 במאי 2006 התקשר הבנק (אשר לאחר מכן העביר את זכויותיו לבנק מרכנתיל דיסקונט) עם צד ג', שהינו הבעלים של מרכז מסחרי בביתר עילית, על מנת לשכור ממנו שטח של כ-250 מ"ר, לצורך פתיחת סניף. כחודש לאחר מכן מכר אותו צד ג' את המרכז המסחרי לחברה אשר מר מתיו ברונפמן מחזיק 35% ממניותיה. דמי השכירות והניהול שנקבעו הם בסך של 23 דולר ל"מ לחודש, ותקופת השכירות היא חמש שנים. קיימת אופציה לשוכר להאריך את ההסכם בשתי תקופות בנות 5 שנים כל אחת.

**יב.** הבנק התחייב לשלם בזמן הפרעון, במישרין, לבעלי כתבי התחייבויות נדחים של דיסקונט מנפיקים בע"מ את סכומי הקרן בתוספת ריבית והצמדה שנצברו עליהם. ההתחייבות הינה בגין פרעון כתבי התחייבויות נדחים שתמורתם הופקדה בבנק. סכום ההתחייבות האמורה ליום 31 בדצמבר 2010, הגיע ל-7,351 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 6,991 מיליון ש"ח).

**יג.** הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט נתנו התחייבויות לבורסה לניירות ערך בתל-אביב ולמסלקת מעו"ף בע"מ כאמור בביאור 19 ג 3 ובביאור 19 ג 4. **יד.** במסגרת ההתחייבות שנתן הבנק לויזה אירופה, כאמור בביאור 19 ג 9. נכללו גם חברות מוחזקות של הבנק.

**טו.** לעניין שפיויים לבעלי עניין וצדדים קשורים ולפרטים בדבר הסדרים לביטוח, פטור ושיפוי דירקטורים בבנק או שמונו על ידי הבנק לכהן בחברות בת מסוימות, ובכלל זה שני נושאי משרה לשעבר, שניהנו כדירקטורים בחברות מאוחדות, ושהינם גם בעלי שליטה בבנק, ר' ביאור 19 ג 7, סעיפים יא' ו-יב'. **זז.** בעת מתן היתר השליטה בבנק קיבל מר מילשטיין, אחד מבעלי השליטה בבנק, פטור מלדווח על תאגידים הקשורים לו לעניין הוראת ניהול בנקאי תקין 312, עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים, בכפוף לתנאים מסויימים.

לאור האמור, הודיע הפיקוח על הבנקים כי הבנק יקבל ממר מילשטיין את הפרטים הבאים לגבי תאגידים הקשורים לו, אשר עשויים להיחשב כבעלי עניין או כצדדים קשורים של הבנק, אף לעניין הדוח הכספי לציבור:

- הצהרה בכתב ממר מילשטיין בכל שנה, כחודש לפי מועד פרסום הדוח הכספי לציבור, לפיה:
  - (1) מר מילשטיין, זוגתו, ילדיו, בני זוגם ותאגידים המוחזקים על ידם ואשר הינם בעלי עניין בבנק או צדדים קשורים של הבנק לא ביצעו כל עסקה עם הבנק בשלוש השנים החולפות שהסתיימו במועד הדיווח, או לחילופין על פרטי כל העסקאות שבוצעו כאמור.
  - (2) לסוף שנת הדיווח ולסוף שנת הדיווח הקודמת אין למר מילשטיין, לזוגתו, ילדיו, בני זוגם ותאגידים המוחזקים על ידם ואשר הינם בעלי עניין בבנק או צדדים קשורים של הבנק כל חובות ואין להם כל פיקדון או יתרת זכות אחרת בבנק דיסקונט או בתאגיד בשליטתו, או לחילופין פרטי כל חבות או פיקדון כאמור.
- מעבר לאמור לעיל, מר מילשטיין ידווח באופן מיידי למזכירות הבנק ולחשבונאי הראשי של הבנק על כל עסקה או חבות כאמור שלו, זוגתו, ילדיו, בני זוגם ותאגידים המוחזקים על ידם ואשר הינם בעלי עניין בבנק או צדדים קשורים של הבנק.
- לעניין סעיף זה, בעלי עניין וצדדים קשורים כהגדרת מונחים אלה בהוראות הדיווח לציבור.
- בדיווח לציבור יינתן גילוי נאות להסדר זה.

**יז.** ביום 6 ביולי 2008, אישר הדירקטוריון, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת, תשלום גמול שנתי וגמול השתתפות בישיבה לדירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים המכהנים ושיכחנו בבנק (למעט יו"ר הדירקטוריון), בגובה "הסכום המירבי" הקבוע בתוספת השניה ובתוספת השלישית לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, כפי שתוקנו בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני) (תיקון), התשס"ח-2008, על פי דרגת הבנק. הגמול המעודכן האמור שולם רטרואקטיבית, מיום 1 באפריל 2008, או מיום תחילת כהונתו של דירקטור, לפי המאוחר.

**יח.** ביום 30 ביוני 2010 אישרה אסיפה מיוחדת של הבנק תשלום גמול חודשי קבוע לד"ר יצחק שריר, המכהן כדירקטור בבנק, בגין תפקידו כיו"ר דירקטוריון דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, בסך של 12,500 ש"ח לחודש, בתוספת מע"מ כחוק, בתוקף ממועד מינויו כיו"ר דירקטוריון (14 במרס 2010).

## 2.2. רווח מפעילות מימון לפני הפרשות לחובות מסופקים

הבנק			המאוחד		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים					
<b>א. בגין נכסים**</b>					
3,488	3,474	1,486	6,558	6,105	3,042
מאשראי לציבור					
63	18	37	66	19	36
מאשראי לממשלה					
20	57	121	(1)	201	123
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים					
545	1,150	499	(160)	521	(197)
מפקדונות בבנקים					
5	2	4	5	2	4
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו					
737	550	338	1,342	1,160	34
במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	24	18	-	24	19
מאיגרות חוב <sup>(1)</sup>					
-	24	18	-	24	19
מנכסים אחרים					
4,858	5,275	2,503	7,810	8,032	3,061
<b>סך-הכל</b>					
<b>ב. בגין התחייבויות**</b>					
(1,376)	(2,256)	1,000	(1,779)	(2,537)	2,486
על פקדונות הציבור					
(1)	(1)	(1)	(5)	(4)	(48)
על פקדונות הממשלה					
(21)	-	-	(21)	-	-
על פקדונות מבנק ישראל וממזומנים					
(44)	(6)	100	(216)	(70)	122
על פקדונות מבנקים					
(4)	(3)	-	(328)	(179)	185
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו					
(359)	(354)	(304)	(763)	(885)	(838)
במסגרת הסכמי רכש חוזר					
(1,805)	(2,620)	795	(3,112)	(3,675)	1,907
על כתבי התחייבות נדחים					
<b>סך-הכל</b>					
<b>ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור</b>					
* (649)	* (330)	(642)	* (727)	* (323)	(722)
הוצאות נטו, בגין מכשירים נגזרים ALM***					
* 7	* 7	(2)	* 10	* 53	1
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
(642)	(323)	(644)	(717)	(270)	(721)
<b>סך-הכל</b>					
<b>ד. אחר</b>					
84	106	107	139	171	177
עמלות מעסקי מימון					
83	289	226	(18)	425	312
הכנסות מימון אחרות					
48	48	73	87	95	104
הכנסות ריבית בגין חובות בעייתיים					
(62)	(29)	(4)	(62)	(21)	(10)
הוצאות מימון אחרות					
153	414	402	146	670	583
<b>סך-הכל</b>					
<b>סך-כל הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>					
2,564	2,746	3,056	4,127	4,757	4,830
<b>מזה: הפרשי שער, נטו</b>					
6	33	484	(121)	45	302

\* סווג מחדש.

\*\* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

\*\*\* מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

הערה:

(1) הכנסות המימון מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) הסתכמו בכ-105 מיליון דולר לשנה שנסתיימה ב-31 בדצמבר 2010 (2009: 113 מיליון דולר, 2008: 128 מיליון דולר). לאחר תרגום ההכנסות לשקלים ורישום השפעת הפרשי שער כתוצאה משינוי בשער החליפין של השקל מול הדולר, נרשמו הוצאות מהשקעות בניירות ערך אלה בסך של 345 מיליון ש"ח לשנה שנסתיימה ב-31 בדצמבר 2010 (2009: הכנסות בסך 140 מיליון ש"ח, 2008: הכנסות בסך 599 מיליון ש"ח).

### 23. רווח מפעילות מימון לפני הפרשות לחובות מסופקים (המשך)

הבנק		המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים					
<b>ה. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב<sup>(1)</sup></b>					
הכנסות (הוצאות) מימון על בסיס צבירה מאיגרות חוב:					
-	-	89	(22)	71	27
מוחזקות לפדיון					
656	404	179	1,261	931	(66)
זמינות למכירה					
81	146	70	103	158	73
למסחר					
737	550	338	1,342	1,160	34
סך-הכל כלול ברווח מפעילות מימון בגין נכסים					
-	-	-	-	-	(42)
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב מוחזקות לפדיון					
133	251	182	209	393	272
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה					
(2)	(5)	(1)	(7)	(5)	(1)
הפסדים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה					
(57)	(10)	(3)	(311)	(119)	(8)
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה					
(40)	34	1	(58)	13	1
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו					
34	270	179	(167)	282	222
המתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב, למסחר נטו*					
771	820	517	1,175	1,442	256
<b>סך-הכל מהשקעות באיגרות חוב</b>					
<b>ו. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון</b>					
(103)	(19)	-	(103)	(19)	-
הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א')					
(1)	-	-	(1)	-	-
הוצאות מימון בגין התחייבויות (סעיף ב')					

\* מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדין מוחזקות ליום המאזן: במאוחד - בסך (37) מיליון ש"ח, בבנק - בסך (39) מיליון ש"ח, (בשנת 2009: במאוחד - בסך 79 מיליון ש"ח, בבנק - בסך 76 מיליון ש"ח, בשנת 2008: במאוחד - בסך (12) מיליון ש"ח, בבנק - בסך (32) מיליון ש"ח).

הערה: (1) הכנסות המימון בניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) הסתכמו בכ-105 מיליון דולר לשנה שנסתיימה ב-31 בדצמבר 2010 (2009: 113 מיליון דולר, 2008: 128 מיליון דולר). לאחר תרגום ההכנסות לשקלים ורישום השפעת הפרשי שער כתוצאה משינוי בשער החליפין של השקל מול הדולר, נרשמו הוצאות מהשקעות בניירות ערך אלה בסך של 345 מיליון ש"ח לשנה שנסתיימה ב-31 בדצמבר 2010 (2009: הכנסות בסך 140 מיליון ש"ח, 2008: הכנסות בסך 599 מיליון ש"ח).

### 24. עמלות תפעוליות

הבנק		המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים					
*399	*414	399	*614	*655	633
ניהול חשבון					
102	106	104	937	1,010	914
כרטיסי אשראי					
218	249	231	306	339	338
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים					
35	50	72	37	55	81
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים					
-	16	-	30	49	35
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים					
*139	*125	142	*223	*221	254
טיפול באשראי					
*135	*106	92	*165	*135	119
הפרשי המרה					
*53	*46	46	*67	*57	58
פעילות סחר חוץ					
5	5	5	19	20	19
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי					
*59	*65	59	*106	*92	96
עמלות אחרות					
1,145	1,182	1,150	2,504	2,633	2,547
<b>סך-כל העמלות התפעוליות</b>					

\* סווג מחדש.

## 2.5 רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
7	136	6	7	171	26	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(67)	(19)	(26)	(117)	(36)	(33)	הפסדים והפרשה לירידת ערך מניות זמינות למכירה
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו						
(1)	(1)	9	(7)	5	8	מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו <sup>(1)</sup>
<sup>(2)</sup> 59	27	1	<sup>(2)</sup> 168	57	30	דיבידנד ממניות זמינות למכירה ולמסחר
(2)	143	(10)	51	197	31	<b>סך-הכל מהשקעות במניות</b>

הערות:

- (1) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן: במאוחד - 7 מיליון ש"ח, בבנק - 7 מיליון ש"ח, (שנת 2009: במאוחד - (1) מיליון ש"ח, בבנק - (1) מיליון ש"ח, 2008: במאוחד - (5) מיליון ש"ח, בבנק - (1) מיליון ש"ח).  
(2) כולל דיבידנד שהתקבל מנייה אירופה, בסך של 110 מיליון ש"ח במאוחד ו-24 מיליון ש"ח בבנק.

### פרטים נוספים:

- א. מכירת מניות ויזה אינק - בסוף שנת 2008, במסגרת חלוקת תמורת ההנפקה לציבור של חברת ויזה הבינלאומית, בין חברי ארגון ויזה אירופה, קיבלו כאל והבנק מניות של ויזה אינק, שנחסמו עד ליום 25 במרס 2011. ביום 21 בינואר 2010 הודיע דירקטוריון ויזה הבינלאומית על תוכנית לשחרור הגבלות הסחירות.  
במהלך שנת 2010 מימשו כאל והבנק מניות של ויזה אינק, ורשמו רווח בסך של כ-26 מיליון ש"ח (הבנק: 6 מיליון ש"ח).  
ב. בשנת 2010 קיבלה דש"ה דיבידנד בגין מניות שהיא מחזיקה, בסך של 27 מיליון ש"ח (2009: 19 מיליון ש"ח).  
ג. בשנת 2010 רשם הבנק הפרשה לירידת ערך והפסדים ממימוש, בסך של 26 מיליון ש"ח, בגין קרן של קרנות גידור (2009 - 19 מיליון ש"ח; 2008 - 67 מיליון ש"ח).  
ד. במהלך שנת 2009 מומשה יתרת מניות בזק, אשר שימשו כבטוחה להלוואה שקיבל לווה מסויים מקונסורציום של בנקים. חלקם של הבנק ושל בנק מרכזיתל דיסקונט בתמורה ממימוש המניות, בניכוי שכר טרחה והוצאות הכנס, הסתכם בכ-439 מיליון ש"ח (הבנק: 314 מיליון ש"ח). הבנק ובנק מרכזיתל דיסקונט רשמו רווח בסך של כ-121 מיליון ש"ח (הבנק: 87 מיליון ש"ח).  
לפרטים בדבר תביעה שהוגשה נגד הבנק, בנק מרכזיתל דיסקונט ובנקים נוספים, ר' ביאור 19' לעיל, סעיף 11.9.  
ה. בשנת 2009 התקבל דיבידנד בגין מניות בזק בסך של 38 מיליון ש"ח במאוחד ו-27 מיליון ש"ח בבנק (2008 - 38 מיליון ש"ח ו-26 מיליון ש"ח, בהתאמה).  
ו. במהלך שנת 2009 מימש הבנק את יתרת מניות "הוט", אשר התקבלו במסגרת הסדר נושים של חברה מסויימת, בתמורה כוללת של 55 מיליון ש"ח, ורשם בגין מכירה זו רווח בסך של כ-22 מיליון ש"ח. (בשנת 2008 מומשו מניות "הוט" בתמורה כוללת של 21 מיליון ש"ח, בגין נרשם רווח בסך של 13 מיליון ש"ח).  
ז. בשנת 2009 מכר הבנק מניות הראל בתמורה כוללת של 190 מיליון ש"ח. בגין המימוש האמור רשם הבנק, רווח בסך של כ-25 מיליון ש"ח.

## 2.6 הכנסות אחרות

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
3	4	4	-	-	-	דמי ניהול מחברות מאוחדות
-	229	59	-	260	64	רווחים מקופות פיצויים
*58	*52	65	*18	*1	19	הכנסות אחרות
61	285	128	18	261	83	<b>סך-כל הכנסות האחרות</b>

\* סווג מחדש.

## 27. משכורות והוצאות נלוות

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
1,262	1,338	1,349	2,009	2,135	2,169	משכורות
15	2	7	15	2	7	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות <sup>(1)**</sup>
						פיצויים, פנסיה, קרן השתלמות, יובלות, חופשות, תגמולים והטבות לגמלאים
302	304	246	464	*467	384	ביטוח לאומי ומס שכר
301	316	327	392	*434	451	הוצאות נלוות אחרות
63	62	59	112	102	116	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות
100	27	39	114	29	56	עקב שינויים בשכר בשנת החשבון
-	6	7	-	6	7	הוצאות פרישה מרצון <sup>(2)</sup>
2,043	2,055	2,034	3,106	3,175	3,190	<b>סך-כל המשכורות וההוצאות הנלוות</b>
19	18	17	405	445	408	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל
15	2	-	15	2	-	<b>מזה: הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות, המסולקות במכשירים הוניים</b>

\* סווג מחדש.  
 הערות:  
 (1) ר' ביאור 13 ה'.  
 (2) כולל מס שכר.

## 28. הוצאות אחרות

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
92	59	90	218	169	219	פרסום
65	69	67	132	132	128	תקשורת
*149	*101	97	*190	*149	130	מחשב
18	15	16	38	31	32	משרדיות
8	14	11	39	82	63	ביטוח
67	55	71	162	154	172	שירותים מקצועיים
4	5	6	11	14	15	שכר חברי דירקטוריון
13	10	12	16	15	26	הדרכה והשתלמויות
27	24	23	43	42	52	עמלות
-	-	-	34	33	25	הפחתת מוניטין
130	117	124	408	458	431	אחרות
573	469	517	1,291	1,279	1,293	<b>סך-כל ההוצאות האחרות</b>

\* סווג מחדש.

## 2. הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות

### א. הרכב הסעיף:

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
56	133	188	263	420	534	מסים שוטפים בגין שנת החשבון
(20)	5	-	(7)	26	13	מסים שוטפים בגין שנים קודמות
36	138	188	256	446	547	סך-כל המסים השוטפים
בתוספת (בניכוי):						
(41)	50	(8)	(18)	103	(75)	מסים נדחים בגין שנת החשבון
(45)	(33)	-	(69)	(42)	(5)	מסים נדחים בגין שנים קודמות
(86)	17	(8)	(87)	61	(80)	סך-כל המסים הנדחים
<b>סך-כל הפרשה למסים (חיסכון במס)</b>						
(50)	155	180	169	507	467	<b>על הרווח מפעולות רגילות</b>
11	4	(12)	32	99	77	מזה: הפרשה למסים (חסכון במס) בחו"ל

### ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
36.80%	36.21%	35.34%	36.80%	36.21%	35.34%	שיעור המס החל על בנק בישראל
במיליוני שקלים חדשים						
(24)	163	151	211	494	367	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
מס (חיסכון במס) בגין:						
14	-	-	2	14	62	הכנסות חברות בת בחו"ל
5	3	6	2	2	6	הפרשה נוספת לחובות מסופקים
-	-	11	(3)	(3)	11	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
(1)	25	1	(2)	22	1	הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון
18	16	9	43	45	34	הוצאות אחרות לא מוכרות
הפסדים והפרשי עיתוי (ניצול), נטו						
-	(41)	(1)	23	(44)	(8)	שלא נרשם בגינם מסים נדחים
12	-	-	15	-	-	מס רווח על מס שכר
(9)	17	3	(15)	24	3	שינוי יתרת מסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
(65)	(28)	-	(76)	(16)	8	מסים בגין שנים קודמות
-	-	-	(31)	(31)	(17)	הכנסות של חברות בת בישראל
(50)	155	180	169	507	467	<b>הפרשה למסים (חיסכון במס) על ההכנסה</b>

- ג. (1) לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. לבנק הוצאו שומות ניכויים סופיות עד וכולל שנת המס 2005. עקב סגירת שומת המס לשנת 2003, וסגירת שומות מס ניכויים לשנים 2003-2005, בוטלו בשנת 2008 הפרשות עודפות למס, בסך של 40 מיליון ש"ח. בתחילת חודש ספטמבר 2009 התקבלה בבנק שומה סופית בגין שנות המס 2004-2005. לשומה האמורה אין השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של הבנק, שכן החיוב במס משקף הפרשי עיתוי.
- (2) בחודש דצמבר 2010 הוצאה לבנק הודעת שומה "ללא הסכמה", לשנת המס 2006. בחודש ינואר 2011 השיג הבנק על השומה האמורה.

## 29. הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

- סכום המס השנני במחלוקת לשנת המס 2006 הוא כ-138 מיליון ש"ח (כולל ריבית והצמדה). לדעת הנהלת הבנק, בספרי הבנק נכללו הפרשות מס נאותות בגין חבות המס של הבנק לשנה האמורה.
- (3) לחברות המאוחדות העיקריות שומות סופיות, או כאלה שנחשבות כסופיות, לשנים בין 2003 ועד 2006.
- (4) ביום 26 בדצמבר 2010, הוצאו לבנק מרכנתיל דיסקונט הודעות שומה "ללא הסכמה", לשנים 2006-2008. בנק מרכנתיל דיסקונט חולק על עמדת שלטונות המס, וביום 12 בינואר 2011 הגיש השגה על הודעות השומה האמורות. לדעת הנהלת בנק מרכנתיל דיסקונט, בספרי בנק זה נכללו הפרשות מס נאותות בגין חבות המס שלו לשנים האמורות.
- ד.** עקב הגשת דוח התאמה למס לשנת 2007, בסוף שנת 2008, בוטלה בשנת 2008 הפרשה עודפת שנכללה על פי אומדן בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, בסך של 22 מיליון ש"ח.
- ה.** יתרת ההפסדים והניכויים המועברים לצרכי מס והפרשי עיתוי, שלא נרשמו בגינם מסים נדחים לקבל, נטו ליום 31 בדצמבר 2010 במאוחד 196 מיליון ש"ח. (31 בדצמבר 2009 – 184 מיליון ש"ח).
- ו.** ביום 9 בפברואר 2000 הועברו מניות הבנק בחברת אי די בי ניו יורק לדיסקונט בנקורפ אינק. (להלן: "בנקורפ") חברת אחזקות בבעלות ושליטה מלאה של הבנק, שהוקמה במדינת דלאוור בארה"ב. העברת המניות לבנקורפ נעשתה לפי ערכן בספרי הבנק בתמורה להקצאת מניות בבנקורפ. העברת המניות נעשתה בהתאם להוראות סעיף 104 א' לפקודת מס הכנסה. הבנק התחייב לשלם מס בישראל בגין מכירת מניות אי די בי ניו יורק שהועברו לבנקורפ, אם וכאשר תימכרנה. הבנק המציא לנציבות מס הכנסה כתב ערבות לתשלום המס כאמור.
- ז.** בחודש אוגוסט 2005 פורסם תיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005 (להלן "התיקון"). התיקון קובע הפחתה הדרגתית של שיעור מס חברות עד לשיעור של 25% בשנת המס 2010 ואילך.
- ביום 14 ביולי 2009 אישרה הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס חברות, עד לשיעור של 18% בשנת המס 2016 ואילך. השינוי הקטין בשנת 2009 את יתרת המסים הנדחים במקביל לרישום הוצאת מס חד פעמית בסך של כ-32 מיליון ש"ח.
- ח. שינויים בשיעור "מס שכר" ו-"מס רווח"**
- (1) ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט-2009, לפיו בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010 יהיה שיעור מס השכר ומס הרווח המוטלים על מוסדות כספיים 16.5% במקום 15.5% (להלן: "התיקון"). בהתאם לתיקון, שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. בהתאם, השיעור הממוצע של מס רווח עמד בשנת 2009 על 16%.
- (2) ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה) (תיקון), התש"ע-2009, לפיו בתקופה שמיום 1 בינואר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2010 יהא שיעור מס הערך המוסף, וכן שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים, 16% במקום 16.5%.
- (3) ביום 24 בפברואר 2011 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה) (תיקון), התשע"א-2011, לפיו בתקופה שמיום 1 בינואר 2011 ועד ליום 31 בדצמבר 2012 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים, 16% במקום 15.5%.
- השפעת התיקונים האמורים על רווחי הבנק אינה מהותית.
- ט.** בעקבות התיקונים האמורים בסעיפים ז'-ח' לעיל, שיעור המס הסטטוטורי על תאגידים בנקאיים עמד על 36.80% בשנת 2008, 36.21% בשנת 2009 ו-35.34% בשנת 2010. שיעורי המס הסטטוטורי אשר יחולו על תאגידים בנקאיים יהיו כלהלן: בשנת המס 2011 – 34.48%, בשנת המס 2012 – 33.62%, בשנת המס 2013 – 32.47%, בשנת המס 2014 – 31.60%, בשנת המס 2015 – 30.74%, בשנת המס 2016 ואילך – 29.00%.
- י.** ביום 6 במרס 2008 פורסם חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח – 2008 (להלן "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים הסתיימה בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא חלו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס.
- בהתאם לתיקון, משנת המס 2008 ואילך לא חושבה עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, הופסקה ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה הותאמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד הופסקה ממועד זה ואילך.
- יא.** לאור החלטת דירקטוריון כאל לא לחלק דיבידנדים שיגרמו לירידת יחס ההון של כאל מתחת ל-15.5% והחלטת דירקטוריון כאל לא לחלק דיבידנדים מרווחים שנצברו עד ליום 31 בדצמבר 2008, ביטל הבנק בשנת 2008 את ההפרשה למיסים בגין חלקו ברווחי כאל שטרם חולקו, בסך



## 2. הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

של 23 מיליון ש"ח.

יב. הבנק בחן שינויים שחלו בשנת 2010 בנתונים ששימשו בחישוב ההפרשה למס בגין חלק הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי, ובהתאם הוקטנה ההפרשה בסך של 53 מיליון ש"ח.

ג. העלות המופחתת של רכוש קבוע בר פחת אשר לא תוכר לצורכי מס, כפחת או כעלות בעת מימוש הנכסים, ואשר וראים בה הפרש תמידי שבשלו אין ליצור עתודה למסים נדחים:

הבנק		המאוחד	
31 בדצמבר			
2009	2010	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים			
56	51	65	59
(5)	(11)	(6)	(11)
51	40	59	48

יתרה לתחילת השנה

הסכום שלא הותר בשנת החשבון

יתרה לסוף השנה

ד. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים:

עתודה למסים נדחים				מסים נדחים לקבל			
שיעור מס ממוצע		יתרה		שיעור מס ממוצע		יתרה	
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
<b>1. המאוחד</b>							
-	-	-	-	31.2	31.6	140	141
מהפרשה ספציפית לחובות מסופקים							
מההפרשה לחופשות, למענקי יובלות							
-	-	-	-	29.3	29.3	304	319
והפרשה בגין גימלאים							
29.1	28.9	90	94	-	-	-	-
מעודף יעודה לפיצויים							
-	-	-	-	34.2	31.9	29	40
מניכויים והפסדים מועברים לצורך מס							
-	-	-	-	36.1	35.3	196	221
מפעילות בחו"ל							
-	-	-	-	30.9	33.6	17	14
מניירות ערך							
28.6	28.7	140	154	-	-	-	-
מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת							
-	-	-	-	31.1	26.0	52	46
מנכסים כספיים אחרים							
34.2	34.5	120	67	-	-	-	-
עתודה למס על רווחי חברות מוחזקות							
30.4	29.8	350	315	31.6	31.2	738	781

סך-הכל, נטו

**29. הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)**

**י. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים (המשך):**

עתודה למסים נדחים				מסים נדחים לקבל				
שיעור מס ממוצע		יתרה		שיעור מס ממוצע		יתרה		
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		
<b>2. הבנק</b>								
-	-	-	-	32.0	31.4	95	99	מהפרשה ספציפית לחובות מסופקים
-	-	-	-	29.0	29.0	265	273	מההפרשה לחופשות, למענקי יובלות והפרשה בגין גימלאים
29.0	29.0	85	92	-	-	-	-	מעודף יעודה לפיצויים
-	-	-	-	34.2	34.5	29	34	מניכויים והפסדים מועברים לצורך מס
-	-	-	-	30.0	35.3	7	8	מפעילות בחו"ל
-	-	-	-	34.2	34.5	16	20	מניירות ערך
28.7	28.8	122	135	-	-	-	-	מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת
-	-	-	-	29.0	29.0	17	22	מנכסים כספיים אחרים
34.2	34.5	120	67	-	-	-	-	עתודה למס על רווחי חברות מוחזקות
30.6	30.0	327	294	30.1	30.2	429	456	<b>סך-הכל, נטו</b>

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר				
2009	2010	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים				
מסים נדחים ונכללו:				
116	176	402	480	בסעיף "נכסים אחרים" (ביאור 8)
(14)	(14)	(14)	(14)	בסעיף "התחייבויות אחרות" (ביאור 12)
102	162	388	466	<b>סך-הכל, נטו</b>

### 3. רווח (הפסד), נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים

הבנק			המאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
במיליוני שקלים חדשים						
-	1	3	-	1	3	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
(3)	(1)	-	(3)	(1)	-	הפסד הון ממכירת בניינים וציוד
(7)	(1)	-	(7)	(1)	-	הפרשה לירידת ערך בגין בניינים <sup>(1)</sup>
-	-	-	-	(17)	48	רווח (הפסד) ממכירת מניות של חברות מוחזקות
-	-	-	-	-	6	רווח ממכירת פעילות קרנות נאמנות
(10)	(1)	3	(10)	(18)	57	רווח (הפסד) לפני מסים
הפרשה למיסים על רווח מפעולות בלתי רגילות:						
-	(1)	(1)	-	(2)	(1)	מסים שוטפים
-	-	-	-	-	(20)	מיסים נדחים
-	(1)	(1)	-	(2)	(21)	סך-כל ההפרשה למסים
(10)	(2)	2	(10)	(20)	36	רווח (הפסד) לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות						
-	(18)	34	-	-	-	לאחר מסים של חברות מוחזקות (במאוחד-כלולות)
(10)	(20)	36	(10)	(20)	36	<b>רווח (הפסד), נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים</b>

הערה:  
(1) בהתאם לאומדן הסכום בר השבה של הבניינים.

### 3.1 מגזרי פעילות ואיזורים גיאוגרפיים

#### א. כללי

בחודש דצמבר 2001 פרסם המפקח על הבנקים הוראות בדבר דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי, אשר קובעות, בין היתר, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים בדוחות הכספיים.

בחודש יולי 2005 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בעניין הגילוי על מגזרי פעילות. בקובץ האמור נקבע, בין היתר, כי המגזרים שנדרש גילוי עליהם בביאור הם אלה: משקי בית, בנקאות פרטית, עסקים קטנים, בנקאות מסחרית, בנקאות עסקית, ניהול פיננסי ואחר (אם קיים, על בסיס ספציפי בתאגיד הבנקאי המדווח). המגזרים המתחייבים למוצרים בנקאיים (כרטיסי אשראי, פעילות בשוק ההון, משכנתאות ובניה ונדל"ן) יוצגו במגזרי הלקוחות הרלבנטיים ויחד עם זאת, נדרש לתת ברוח הדירקטוריון את הגילוי על המוצר הבנקאי לגבי כל מגזר בטור נפרד. בקובץ האמור הובהר גם שיש לפצל את נתוני מגזר הפעילות הבינלאומית בחתך המגזרים של פעילות הקבוצה בארץ.

פעילות הקבוצה כוללת שישה מגזרי פעילות עיקריים, כמפורט להלן. מגזרים אלה כוללים, כאמור, גם את החלק המתייחס בפעילות של מגזרי המוצרים (כרטיסי אשראי, פעילות בשוק ההון, משכנתאות ובניה ונדל"ן).

יצוין כי מגזרי פעילות אלה אינם חופפים את המבנה הארגוני, בעיקר בשל העובדה שפעילויות מסוימות מוצגות במגזרים השונים, דוגמת הפעילות בכרטיסי אשראי ופעילות שוק ההון, ולא במסגרת הארגונית בה הם מופעלים.

- **בנקאות קמעונאית - מגזר משקי הבית:** במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הבנקאית של הבנק (לשעבר: החטיבה הקמעונאית) בזירת הלקוחות הפרטיים המוגדרים כפרטיים מקבלי משכורת, צמיחה ואח"מ (להוציא לקוחות המרכזים לבנקאות פרטית). כן כולל המגזר את לקוחות בנק מרכנתיל דיסקונט במגזר משקי הבית - לקוחות פרטיים של בנק מרכנתיל דיסקונט, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 200 אלף ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלף ש"ח.
- **בנקאות קמעונאית - מגזר עסקים קטנים:** במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הבנקאית של הבנק ולקוחות של בנק מרכנתיל דיסקונט המוגדרים כחברות קטנות ועסקים קטנים עם חבות של עד 10 מיליון ש"ח.

### 3.1 מגזרי פעילות ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

- **בנקאות עסקית (Corporate):** מגזר זה כולל בעיקר חברות בעלות מחזור מכירות שנתי העולה על 150 מיליון ש"ח ו/או חבות כוללת העולה על סך של 50 מיליון ש"ח, שהן לקוחות הבנק ובנק מרכזית דיסקונט. כן כולל המגזר את לקוחות מגזר הבנקאות העסקית של אי די בי ניו יורק.
- **בנקאות מסחרית (Middle Market):** מגזר זה כולל בעיקר חברות בעלות מחזור מכירות שנתי הגבוה מ-30 מיליון ש"ח ו/או חבות כוללת בסך של 10-50 מיליון ש"ח, שהן לקוחות הבנק ובנק מרכזית דיסקונט. כן כולל המגזר את לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית של אי די בי ניו יורק.
- **בנקאות פרטית:** במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות הבנק, (יחידים ותאגידים) המקבלים שירות בנקאי במרכזים לבנקאות פרטית. לקוחות אלה הינם, בדרך כלל, לקוחות ישראליים בעלי עושר פיננסי בבנק של 1 מיליון דולר ומעלה ולקוחות תושבי חוץ, בעלי עושר פיננסי בבנק של 0.5 מיליון דולר ומעלה. כן כולל המגזר לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני וגבוה בבנק מרכזית דיסקונט ובסניף לונדון, כל פעילות חברת הבת אידיבי (סוויס) בנק ופעילות לקוחות הבנקאות הפרטית באי די בי ניו יורק, לרבות כל פעילותה של חברת הבת דיסקונט בנק לטין אמריקה.
- **מגזר הניהול הפיננסי:** מגזר זה כולל פעילויות המאופיינות כפעילות בנקאית שאינה נעשית מול לקוחות הקבוצה (פרט לפעילותם מול חדר עסקות ופרט לתאגידים בנקאיים), אשר כוללות בעיקר את פעילות הנוסטרו של הבנק, של בנק מרכזית דיסקונט ושל אי די בי ניו יורק בניירות ערך ועם בנקים אחרים, ניהול החשיפות של סיכוני שוק ונזילות, ופעילות חדר עסקות, לרבות בנגזרים פיננסיים. כמו כן, כולל המגזר את חלק ושל הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי וברוחי חברות כלולות שהן תאגיד עזר. כן כולל המגזר את תת מגזר חברות ריאליות, אשר כולל את פעילות קבוצת דיסקונט בהשקעות ריאליות. תת המגזר כולל בעיקר השקעות המבוצעות על ידי חברת הבת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות ועל ידי הבנק במישרין.

### ב. עיקרי ההנחות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים

סיווג התוצאות העסקיות של הקבוצה למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, נערך בהתאם לעקרונות, להנחות ולאומדנים שיפורטו להלן:

#### 1. הכנסות

**רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס.** מגזר הפעילות מזוכה במרווח המתקבל מההפרש בין הריבית על ההלוואות שהועמדו ללקוחות המגזר והפקדונות שגויסו מלקוחות המגזר לבין מחירי העברה. מחירי העברה משקפים את העלות האלטרנטיבית השולית לגיוס המקורות או לשימושים בהם. המרווחים נקבעים במועד הקמת העסקאות, תקפים במהלך כל חייהן ומונטרלים סיכוני שוק. על פי מתודולוגיה זו, רווחים או הפסדים מפעולות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למגזר "הניהול הפיננסי". הכנסות מניירות ערך שהבנק מקבל (נוסטרו) ומפקדונות בבנקים נזקפות למגזר הניהול הפיננסי.

**הפרשה לחובות מסופקים.** נזקפת למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה, מיוחסת אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

**הכנסות תפעוליות.** ההכנסות התפעוליות והאחרות שהבנק גובה מלקוחותיו נזקפות ישירות למגזר הפעילות של הלקוח. חלק מההכנסות מפעילות במט"ח עם הלקוח נזקפות לחדר עסקות.

#### 2. הוצאות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי נזקפות באופן ספציפי וישיר ללקוחות של מגזרי הפעילות השונים.

הוצאות תקורה (עיקרן משרד ראשי) שאינן ניתנות לייחוס מגזרי ספציפי, מועמסות על לקוחות מגזרי הפעילות בדרך של אומדן המתבסס על מפתחות העמסה שונים, בעיקרם בהתבסס על מדדים של כמות פעולות ושל נפח פעילות ומיעוטן על בסיס אומדנים והערכות של היחידות השונות בבנק. (ר' פירוט בסעיף 4 להלן).

הוצאות פחת והפחתות נזקפות כחלק מהוצאות התקורה.

מודל העמסת ההוצאות המשמש בחישוב הנתונים כולל הקצאת עלויות בין מגזריות, בעיקר לעניין השירותים התפעוליים הניתנים על ידי מערך הסניפים ללקוחות המשווייכים למגזרי פעילות אחרים, בדרך של העמדת כלל הוצאות הסניפים ללקוחות המנהלים את חשבונם בסניף אף אם אין הם נמנים עם לקוחות החטיבה הבנקאית. כאמור לעיל, העמסה זו מתבצעת בדרך של אומדן המבוסס בעיקרו על מדדים של כמות הפעולות של הלקוחות בסניפי הבנק ועל הנפח שלהן.

מאחר וכאמור המערכת נמצאת בשלבי פיתוח וטרם הוטמעה במלואה ככלי בקרה ניהולי, מתבצעים מעת לעת שינויים מסויימים באופן קביעת האומדנים ובאופן ההעמסה של ההוצאות כך שהשוואה בין תקופות עשויה להיפגם.

### 3.1. מגזרי פעילות ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

**מיסים על הכנסה.** בכדי לנטרל את השפעת ניצול ההפסדים לצרכי מס מהעבר שלא נרשמו בגינם מסים נדחים לקבל, על מדידת הרווחיות לפי מגזרים, נערך חישוב מס תיאורטי כלהלן:  
ההפרשה למס של מגזרי הפעילות השונים חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי 35.3% (2009: 36.2%). למגזרי פעילות בהם נרשם הפסד נזקפה הכנסת מס, אשר חושבה אף היא על פי שיעור המס הסטטוטורי.  
ההפרש בין המס שנזקף למגזרי הפעילות, נטו, לבין ההפרשה למס כפי שנרשמה בדוח הרווח וההפסד, נזקף למגזר "הניהול הפיננסי".

#### 3. הקצאת הון וחישוב תשואה

בגין נכסי הסיכון של כל מגזר, מיוחס לכל מגזר הון עצמי וכתבי התחייבות נדחים, המהווים חלק ממקורות המימון של האשראי. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מגזרי הפעילות מזוכים בריבית תיאורטית על ההון העצמי המיוחס להם, על בסיס נכסי הסיכון המשוייכים למגזר.

היתרה הממוצעת של נכסי סיכון המוצגת בביאור חושבה בהתייחס לנכסי הסיכון המחושבים לפי עקרונות באזל II (עד 31 בדצמבר 2009 – לפי עקרונות באזל I).

חישוב התשואה בכל מגזר נעשה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר. בקשר להכרה בשטרי ההון כהון ראשוני עליון, אימץ דירקטוריון הבנק מדיניות הלימות הון על פיה ישמור הבנק על יחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב) בשיעור של 6.5% בכל עת. בהתאם, החל מהדוחות הכספיים לשנת 2008, הוגדל גם ההון המיוחס לכל מגזר. בדוחות הכספיים לשנת 2009 הוגדל ההון המיוחס לכל מגזר, ל-7% בהתאם להחלטת הדירקטוריון מחודש יולי 2009, בדבר שמירת כרית בטחון נוספת בגובה 0.5%.

#### 4. הצגת הכנסות והוצאות בינמגזריות

ה"התחשבות" בין מרכזי הרווח בבנק נעשית באמצעות מנגנון הקצאת מלוא ההוצאות ללקוחות הבנק, בהתאם למדדי פעילות שונים, ולא בדרך של הקצאתן למרכזי רווח ("מכירת" שירותים בינמגזריים). שיטת הקצאת ההוצאות שהונהגה בבנק היא, כאמור לעיל, רב שלבית. בשלב הראשון מייחסים את ההוצאות הישירות של הסניף לכלל הלקוחות שחשבוונותיהם מתנהלים בו, (לקוחות באחריות מגזרים שונים). בשלב השני מייחסים את ההוצאות של יחידות ייעודיות לפי אומדן חלוקת השירות למטות השונים ואת כלל הוצאות המינהלות והמטות ללקוחות אותם הם משרתים. ולבסוף, מקצים את העלויות של יחידות המטה הכלליות (הנהלה, משאבי אנוש, חשבונות, תפעול ושירותי מחשב וכד') לכלל לקוחות הבנק.

בהתאם לשיטה המתוארת לעיל, כל לקוח "נושא עימו" את ההוצאות הרלבנטיות לו, אשר נצברות למגזרים השונים בהתאם להשתייכות הלקוחות למגזרים אלה.

במתכונת שתוארה לעיל לא ניתן לקבוע איזה הוצאות של מגזר אחד הועמסו על מגזר אחר (מה שמכונה במתכונת הדיווח "פעילות בין מגזרית"). המפקח על הבנקים אישר לבנק לדווח על פי המנגנון שקבע לעצמו לצורך הקצאת הכנסות והוצאות וכפועל יוצא מכך שלא ליתן דיווח בנוגע להעברות בינמגזריות.

**3.1 מגזרי פעילות ואזורים גאוגראפיים (המשך)**

**ג. מגזרי פעילות בפעילות קבוצת דיסקונט**

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010							
סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית
	ניהול פיננסי	חברות ריאליות					
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון							
לפני הפרשה לחובות מסופקים							
4,830	(8)	(3)	(219)	764	760	1,777	1,759
-	520	(1)	554	(108)	265	(857)	(373)
4,830	512	(4)	335	656	1,025	920	1,386
2,661	(55)	(7)	226	201	261	465	1,570
<b>סך-הכל הכנסות</b>							
7,491	457	(11)	561	857	1,286	1,385	2,956
הפרשה לחובות מסופקים							
821	2	-	11	182	221	214	191
5,631	731	4	464	524	593	902	2,413
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים							
1,039	(276)	(15)	86	151	472	269	352
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות							
467	(2)	(9)	39	37	193	95	114
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מסים							
572	(274)	(6)	47	114	279	174	238
חלקו של הבנק ברווחי חברות כלולות							
186	179	4	-	-	-	-	3
חלקם של בעלי מניות חיצוניים							
(70)	-	-	-	-	-	-	(70)
ברווחים של חברות מאוחדות							
36	2	-	9	3	-	9	13
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס							
724	(93)	(2)	56	117	279	183	184
<b>רווח (הפסד) נקי</b>							
6.9	(6.0)	(2.4)	17.4	7.5	7.3	17.3	8.8
תשואה להון (אחוזים)							
186,623	67,196	624	6,583	18,204	45,259	15,241	33,516
יתרה ממוצעת של נכסים							
1,654	1,623	23	-	-	-	(1)	9
מזה - השקעות בחברות כלולות							
175,843	32,287	721	36,603	10,318	21,638	14,830	59,446
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
140,409	13,475	1,094	4,620	22,298	54,158	15,071	29,693
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל							
2,762	2,292	-	187	16	230	10	27
וקרנות נאמנות							
154,404	-	-	22,833	8,541	80,484	9,186	33,360
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
7,691	-	-	2,187	1,361	182	347	3,614
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
מרווח מפעילות מתן אשראי							
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
אחר							
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
4,830	512	(4)	335	656	1,025	920	1,386

### 3.1 מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים (המשך)

#### ג. מגזרי פעילות בפעילות קבוצת דיסקונט (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית	
	ניהול פיננסי	חברות ריאליות						
במיליוני שקלים חדשים								
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
4,757	*929	1	*263	*623	*1,905	*840	*196	- מחיצוניים
-	(358)	(3)	99	35	(808)	(22)	1,057	- בינמיגזרי
4,757	571	(2)	362	658	1,097	818	1,253	סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון
3,091	65	33	187	229	424	*526	*1,627	הכנסות תפעוליות ואחרות - מחיצוניים
7,848	636	31	549	887	1,521	1,344	2,880	<b>סך-הכל הכנסות</b>
998	31	-	15	219	293	191	249	הפרשה לחובות מסופקים
5,486	656	4	*444	596	703	*841	*2,242	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,364	(51)	27	90	72	525	312	389	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
507	*6	6	*58	*36	192	*107	*114	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
857	*45	21	32	36	333	205	275	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות								
158	164	(7)	-	-	-	-	1	
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים של חברות מאוחדות								
(72)	-	-	-	(3)	(9)	(6)	(54)	
הפסד מפעולות בלתי רגילות לאחר מס								
(20)	(2)	(18)	-	-	-	-	-	
923	117	(4)	32	33	324	199	222	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
9.8	*7.7	(9.0)	*15.0	*2.4	8.7	*26.0	*12.9	תשואה להון (אחוזים)*
188,033	67,501	749	*6,478	19,349	48,352	14,581	*31,023	יתרה ממוצעת של נכסים
1,700	1,570	120	-	-	-	-	10	מזה - השקעות בחברות כלולות
178,389	26,377	745	*37,730	10,479	24,652	14,206	*64,200	יתרה ממוצעת של התחייבויות
135,876	*15,051	749	3,277	*21,328	*57,162	*11,785	26,524	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות ואמנות								
3,079	2,182	-	308	83	426	25	55	
יתרה ממוצעת של ניירות ערך								
126,545	-	-	18,718	8,014	64,172	6,275	29,366	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול								
7,039	-	-	1,419	1,518	141	302	3,659	
מרווח מפעילות מתן אשראי								
			115	555	938	669	763	
מרווח מפעילות קבלת פקדונות								
			*259	*62	*79	*83	*444	
אחר								
			(12)	41	80	66	46	
4,757	571	(2)	362	658	1,097	818	1,253	<b>סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

\* סווג מחדש.

**3.1 מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים (המשך)**

**ג. מגזרי פעילות בפעילות קבוצת דיסקונט (המשך)**

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית	
	ניהול פיננסי	חברות ריאליות						
במיליוני שקלים חדשים								
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
4,127	*(93)	(39)	*403	*799	1,736	*1,155	*166	- מחיצוניים
-	123	(16)	(58)	(174)	(735)	(323)	1,183	- בינמיגזרי
4,127	30	(55)	345	625	1,001	832	1,349	סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון
2,573	(114)	(32)	172	259	368	512	1,408	הכנסות תפעוליות ואחרות - מחיצוניים
6,700	(84)	(87)	517	884	1,369	1,344	2,757	<b>סך-הכל הכנסות</b>
780	10	-	7	198	233	156	176	הפרשה לחובות מסופקים
5,348	499	4	407	644	740	856	2,198	הוצאות תפעוליות ואחרות
572	(593)	(91)	103	42	396	332	383	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים
169	*(155)	(10)	26	(16)	116	*112	*96	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
403	(438)	(81)	77	58	280	220	287	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות								
(70)	46	(115)	-	-	(1)	-	-	
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים של חברות מאוחדות								
(78)	-	-	-	(3)	(11)	(8)	(56)	
הפסד מפעולות בלתי רגילות לאחר מס								
(10)	(10)	-	-	-	-	-	-	
245	(402)	(196)	77	55	268	212	231	<b>רווח (הפסד) נקי</b>
2.7	*(23.9)	(249.3)	*27.3	3.7	8.1	*27.1	*15.5	תשואה להון (אחוזים)
169,036	57,952	1,206	*4,646	19,934	42,733	14,648	*27,917	יתרה ממוצעת של נכסים
1,707	1,555	139	-	-	2	2	9	מזה - השקעות בחברות כלולות
159,774	24,223	684	*36,713	9,279	19,677	11,942	*57,256	יתרה ממוצעת של התחייבויות
128,543	14,575	1,206	4,373	22,498	50,955	12,027	22,909	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות								
2,851	1,897	-	294	193	372	45	50	
117,856	-	-	16,033	9,510	59,817	5,008	27,488	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
6,835	-	-	1,196	1,457	256	309	3,617	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרווח מפעילות מתן אשראי								
			89	489	748	644	648	
מרווח מפעילות קבלת פקדונות								
			*269	*84	95	*130	*615	
אחר								
			(13)	52	158	58	86	
4,127	30	(55)	345	625	1,001	832	1,349	<b>סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים</b>

\* סווג מחדש.



### 3.1 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

#### ד. מידע על איזורים גיאוגרפיים

סך נכסים		רווח נקי		הכנסות <sup>(1)</sup>			
ליום 31 בדצמבר		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
במיליוני שקלים חדשים							
146,097	147,731	266	818	607	5,809	* 6,604	6,259
5,781	5,356	(118)	(14)	(33)	103	* 149	117
33,097	29,622	63	109	127	670	957	951
2,842	3,105	34	10	23	118	138	164
41,720	38,083	(21)	105	117	891	1,244	1,232
187,817	185,814	245	923	724	6,700	7,848	7,491
<b>סך-הכל מאוחד</b>							

\* סווג מחדש.

הערה:

(1) הכנסות - רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.

### 3.2 פקדונות מיועדים, אשראים ופקדונות מפקדונות מיועדים

הבנק		המאוחד			
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר			
2009	2010	2009	2010		
במיליוני שקלים חדשים					
<b>אשראי ופקדונות מיועדים מפקדונות מיועדים</b>					
136	155	488	436	אשראי לציבור	
136	155	488	436	<b>סך-הכל</b>	
<b>פקדונות מיועדים</b>					
1	1	1	2	פקדונות הציבור	
-	-	239	215	פקדונות מבנקים	
135	154	166	180	פקדונות הממשלה	
136	155	406	397	<b>סך-הכל</b>	

### 3.3 פעילות בתחום כרטיסי אשראי

#### א. התפתחויות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי ובעניינים נוספים

בעקבות ריבוי חיובים חוזרים בגין ביטולי עסקאות, בעיקר בתחום ענף תוספי המזון, שנסלקו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל, הוטלו על ידי ארגון ויזה אירופה סנקציות כספיות בסכום של כ-18 מיליון דולר, זאת בגין חיובים חוזרים כאמור שארעו עד סוף שנת 2009. בחודש ספטמבר 2009 הטילה ויזה אירופה על כאל אינטרנשיונל איסור להתקשר עם בתי עסק חדשים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 15 בדצמבר 2009.

בחודש נובמבר 2009 הודיע ארגון ויזה אירופה לכאל אינטרנשיונל כי הוא מצפה לפעולה נמרצת וקפדנית לטיפול בחריגות וליישום תכנית הפחתת הסיכונים לה היא מחויבת, וזאת בתקופה של שלושה חודשים המתחילה ביום 1 בדצמבר 2009. עוד הודיע ארגון ויזה אירופה כי הוא ינטר את עמידתה של כאל בתכנית ההפחתה. במידה וכאל לא תעמוד בתכניות ותחרוג מכללי הארגון תישקל שלילת רישיונה לסליקה בינלאומית ובמקרים קיצוניים ביותר, הפסקת חברותה בארגון.

כאל נקטה ונוקטת שורה של צעדים על מנת להבטיח עמידה בכללי ארגון ויזה אירופה ובתכנית ההפחתה. לאור הצעדים שנקטה כאל, הודיעה לה ויזה אירופה, במכתב מיום 15 במרס 2010, כי היא רשמה לפנייה את השיפור בעמידה בכללי הציות של הארגון והתירה לכאל לחזור ולגייס בתי עסק חדשים.

במכתב מיום 20 בספטמבר 2010 חזרה ויזה אירופה והביעה שביעות רצון מהצעדים בהם נקטה כאל וציינה כי לאור הפעולות שנקטות צומצמה באופן משמעותי ביותר האפשרות לשלילת רישיונה של כאל. בנוסף, רשמה לפנייה ויזה אירופה את תכניות כאל להרחבת פעילותה. במסגרת תהליך הרחבת הפעילות בתחום הסליקה הבינלאומית, הודיעה ויזה אירופה כי תנטר את חזרת כאל לפעילות תוך מתן אישור מראש לכל בית עסק עמו תבקש כאל להתקשר.

במכתב נוסף מיום 17 בינואר 2011, חזר ארגון ויזה אירופה והביע שביעות רצון מהצעדים בהם נקטה כאל, והודיע לכאל כי הוא הסיר באופן מיידי את המגבלות שהוטלו על פעילות הסחר הבינלאומי של כאל.

בחודש פברואר 2010 התקבלה פניה מארגון מאסטרקארד העולמי (להלן: "מאסטרקארד"), בה הצביעה מאסטרקארד על שורה של חריגות לכאורה מכללי מאסטרקארד על ידי בתי עסק (בעיקר עסקאות בתחום ההימורים). כאל ערעה בפני מאסטרקארד על הקביעות שנכללו בפנייתה.

ביום 22 במרס 2010 הודיעה מאסטרקארד כי תחייב את כאל, בהתאם לכללי הארגון, בסך של כ-3.6 מיליון דולר בגין החריגות שצויינו לעיל. בהודעה הביעה מאסטרקארד את הערכתה לפעולות המיידיות שנקטה כאל בעקבות קבלת ההודעה הקודמת, על חריגה מכללי מאסטרקארד.

במכתב מיום 21 ביולי 2010, הודיעה מאסטרקארד לכאל כי היא רשמה לפנייה את הצעדים שנקטו על ידי כאל במהלך החודשים האחרונים לתיקון הלקויים שהתגלו בפעילותה. לאור הצעדים שנקטו על ידי כאל לתיקון הלקויים הסכימה מאסטרקארד לוותר על דרישות לקבלת מסמכים ודיווחים שונים שנדרשה כאל להעביר למאסטרקארד, וזאת בכפוף לכך שלא ימצאו הפרות נוספות. עוד הודיעה מאסטרקארד כי לאור הצעדים שנוקטת כאל לא יימשכו הבדיקות בנוגע לפעולות שנעשו על ידי כאל בתקופת ההנהלה הקודמת.

מרבית בתי העסק הרלבנטיים חוייבו בעלות הסנקציות הכספיות, בהתאם להסכם עמם. עם זאת, אין בידי כאל בטחונות בהיקף המכסה את מלוא סכום החיוב כאמור, ועלולה להיווצר חשיפה מסוימת, לא מהותית, בעניין זה.

כאל פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה הצעדים הבאים:

- כאל אינטרנשיונל מוזגה לתוך כאל;
- שוניים ארגוניים, אשר במסגרתם בוצעה הפרדה בין הפעילות העסקית של כאל אינטרנשיונל לבין ניהול הסיכונים, והעברת האחריות לתחום ניהול הסיכונים בכאל אינטרנשיונל לאגף ניהול הסיכונים בכאל;
- הפסקת פעילות עם בתי עסק, בעלי שיעור חיובים חוזרים גבוה, אשר הובילה לירידה משמעותית במחזורי הסליקה ובשיעורי החיובים החוזרים;
- ביצוע הליך חיתום מחדש של בתי עסק בתחום הסליקה האלקטרונית, בהתאם לדרישות הארגונים הבינלאומיים, באמצעות חברה חיצונית;
- גיבוש נהלי עבודה לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי;
- פיתוח מנגנוני ניטור מתקדמים לאכיפת דרישות הציות;
- מעקב וניטור אחר הטיפול בנושא על ידי ועדת אשראי בכאל.

כמו כן, נקטה כאל בצעדים לעמידה בכללי הציות של ויזה אירופה ומסטרקארד העולמית בנוסף להפסקת התקשרות עם מספר בתי עסק, אשר גרמו לעיקר החשיפה. במקביל, החליט דירקטוריון כאל להפסיק את סליקת בתי עסק שעוסקים בתחומי התוכן המוגדרים כ-"למבוגרים בלבד".

### 33. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם ו/או צמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עמם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים. דרישות אלה עלולות להגיע לכדי הליכים משפטיים, במסגרתם עשויה כאל להיתבע בסכומים מהותיים.

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות מתאימות, בהתאם להערכת הנהלת כאל, בגין החשיפות הכספיות השונות שתוארו לעיל. תרומת בתי העסק עמם הופסקה ההתקשרות, או שהתקבלה החלטה בדבר הפסקת ההתקשרות עמם, הסתכמה בהפסד בסך של 8 מיליון ש"ח בשנת 2010 (סכום זה כולל הפסד לאחר מס הנובע במישרין מהפסקת ההתקשרות, בסך של 26 מיליון ש"ח), בהשוואה לרווח בסך של 38 מיליון ש"ח בשנת 2009 (סכום זה כולל הפסד לאחר מס הנובע מהפסקת ההתקשרות, בסך של 19 מיליון ש"ח).

במספר ביקורות פנים שנערכו בכאל אינטרנשיונל בשלהי שנת 2009 וברבעון הראשון של שנת 2010 על ידי המבקר הפנימי של כאל וכאל אינטרנשיונל, עלו ממצאים המצביעים על ליקויים בתחומים שונים, ובין היתר בהליך החיתום שביצעה כאל לבתי העסק עימם התקשרה בהסכמים לסליקה בתחום הסחר האלקטרוני הבינלאומי. הממצאים מצביעים על ליקויים בתחום ניהול הסיכונים, אי קיום נאות של בקורות ותיעוד, אי ציות לכללי הארגונים הבינלאומיים ואי קיום, לכאורה, של חובות הנובעות מכללי איסור הלבנת הון. כאל נקטה בפעולות שונות לתיקון הליקויים שנמצאו.

המבקר הפנימי בדק היבטים שונים הקשורים בפעילות כאל, ובכלל זה בקשר להתנהלות לבתי תקינה של אורגנים בכאל, לרבות חשדות להתקשרויות שונות בחוסר סמכות. ממצאי הביקורת נידונו באורגנים הרלבנטיים בכאל.

הנהלת כאל ביצעה הליך הפקת לקחים בהתייחס לליקויים שנמצאו, בעזרת יועצים חיצוניים.

בחודש מרס 2010 החליט דירקטוריון הבנק למנות משפטן בעל שם לבדיקת הפיקוח והבקרה ודרך קבלת ההחלטות בכאל ובכאל אינטרנשיונל, נוכח הליקויים עליהם הצביע המבקר הפנימי בדוחות הביקורת, וכן לבצע הליך של הפקת לקחים נוכח הממצאים האמורים, ולהמליץ לדירקטוריון על צעדים שמטרתם מניעת הישנות אירועים דומים בעתיד. בחודש ספטמבר 2010 הגיש המומחה חוות דעת שעניינה ממשל תאגידי וקבוצתי ראוי והמלצות לשיפור תהליכים בתחום זה. דירקטוריון הבנק קיים דיון בחוות הדעת והמלצותיה והטיל על ועדה של הדירקטוריון לענין ממשקים עם חברות בת, לדון בחוות הדעת ולגבש המלצות בנושא. המלצות המומחה המתייחסות לכאל הובאו לדיון בדירקטוריון כאל, בישיבתו מיום 25 בנובמבר 2010.

**הלימות הון וצעדים מתקנים.** במכתב מיום 16 ביוני 2010, הודיע המפקח על הבנקים לבנק ולכאל כי בעקבות אירועי התממשות הסיכונים בחודשים האחרונים, נדרשת כאל לפעול לאלתר כדי לעמוד בדרישות הלימות הון ולנקוט בצעדים מתקנים, כמפורט להלן:

- הלימות הון – עמידה ביחס הון שלא יפחת מ-15%, החל מסוף שנת 2010;
- דייוורס – קביעת יעדי הון הגבוהים מיחס ההון המינימאלי העומד על 9%;
- הליך הפקת לקחים – לסיים את הליך הפקת הלקחים, אשר במסגרתו מונה, כאמור, משפטן בעל שם, עד ליום 30 בספטמבר 2010;
- סליקת סחר אלקטרוני – כאל לא תרחיב באופן מהותי את הפעילות עם בתי העסק עד להשלמת גיבוש מדיניות חיתום העקבית עם תכניות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ואישורה על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, ועד לקבלת אישור מהפיקוח על הבנקים להפסיק את הדיווח על חולשות בבקרה הפנימית על דיווח כספי;
- מערך ייעוץ משפטי – הקמת מערך ייעוץ משפטי פנימי עד ליום 30 בספטמבר 2010;
- תגמול – גיבוש ואישור מדיניות תגמול בכאל העקבית עם הנחיות הפיקוח מחודש אפריל 2009, עד ליום 31 באוגוסט 2010. עד לאישור המדיניות והשלמת הליך הפקת הלקחים לא יחולקו בונוסים לנושאי משרה בכאל ולא יאושרו הסכמי שכר לנושאי משרה חדשים, הכוללים תמריצי תגמול.

כאל נערכה ונערכת ליישום מלא של דרישות המפקח.

**שינויים בהנהלת כאל.** ביום 1 באפריל 2010 החל מר ישראל דוד את כהונתו כמנכ"ל, במקום מר בועז צ'צ'יק שסיים את תפקידו לאחר שש וחצי שנות כהונה.

ביום 24 ביוני 2010 החליט דירקטוריון כאל על שורה של מינויים חדשים בהנהלת החברה, אשר כתוצאה מהם סיימו שלושה חברי הנהלה בכאל את עבודתם בחברה: סמנכ"ל וראש אגף ניהול סיכונים ואשראי; סמנכ"ל כספים; סמנכ"ל וראש אגף שיווק ומכירות. בנוסף, החליט דירקטוריון כאל על הקמת מערך ייעוץ משפטי בחברה ומינוי יועץ משפטי פנימי לחברה. כמו כן, מונה סמנכ"ל וראש אגף פעילות בינלאומית, אשר ירכז את פעילות הסליקה הבינלאומית, שבוצעה בעבר באמצעות כאל אינטרנשיונל.

**חולשות מהותיות בכאל.** בהערכת הנהלת כאל את אפקטיביות הבקורות על הדיווח הכספי ליום 31 בדצמבר 2009, זוהו ונכללו שתי חולשות מהותיות: (1) חולשה מהותית בקשר עם מערך הבקרה המתייחס לפעילות בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי; (2) חולשה מהותית

### 33. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

בקשר עם רישום הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום. לאור שיפור הבקורות ולאחר בדיקת האפקטיביות שלהן, העריכו הדירקטוריון והנהלת כאל כי החולשה המהותית בקשר עם רישום הוצאות, בעיקר שיווק ופרסום, אינה מתקיימת עוד החל מיום 30 ביוני 2010.

לאור שיפור הבקורות ולאחר בדיקת האפקטיביות שלהן, העריכו הדירקטוריון והנהלת כאל כי החולשות המהותיות במערך הבקרה הפנימית ברמת הארגון המתייחסת לפעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, אינה מתקיימת עוד החל מיום 31 בדצמבר 2010.

**מיזוג כאל אינטרנשיונל עם כאל.** ביום 22 בדצמבר 2009, החליטה כאל על העברת פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי מחברת כאל אינטרנשיונל לחברת כאל. העברת הפעילות תתבצע בדרך של מיזוג כמשמעותו בחוק החברות, התשנ"ט-1999. ההחלטה על העברת הפעילות התקבלה במסגרת שינוי מבני כולל, במסגרתו הועברה, בין היתר, אחריות הניטור והבקרה לאורגנים המופקדים על ניהול הסיכונים של כאל, במטרה לתת מענה הולם לדרישות הציות של הארגונים הבינלאומיים, ובמטרה להרחיב את הפיקוח והבקרה על פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי. השלמת המיזוג תהיה בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי חוק החברות ובכפוף להתקיימות כל התנאים המתלים הקבועים בהסכם המיזוג. למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם התקבל אישור רשם החברות לביצוע המיזוג.

#### ב. החזקת אמצעי שליטה בדיינרס

**הקמת מועדון לקוחות you ומכירת אמצעי שליטה בדיינרס.** על פי הסכם מיום 29 בנובמבר 2005, מכרה לדור-אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ ולרובע כחול-ישראל בע"מ (להלן ביחד: "הרוכשים") מניות המקנות 49% מהון המניות המונפק ונפרע של דיינרס קלוב ישראל בע"מ (להלן: "דיינרס"). במקביל התקשרה דיינרס עם הרוכשים בהסכמים להקמת מועדון לקוחות. ביום 18 בדצמבר 2006 הושלמה העסקה. במסגרת ההסכם קיבלה כאל מניות בכורה א' אשר מקנות לה את הזכות לקבל את חלק הרווחים של דיינרס המיוחס לפעילות שאינה קשורה לפעילות מועדון you, והכל עד אשר מועדון you יגיע לרמת פעילות שהוגדרה בהסכם. בשלב זה, מועדון you לא הגיע לרמת הפעילות שהוגדרה בהסכם.

התמורה בגין המניות מומנה בהלוואה שהעמידה כאל לרוכשים. ההלוואה מובטחת במניות הנמכרות, ועומדת לפירעון במועדים שונים על פני מספר שנים, במהלך רשאים הרוכשים להחליט להשיב את המניות לכאל במקום לפרוע את ההלוואה וכאל מצידה רשאית לדרוש קבלת המניות בחזרה, הכל בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם למכירת המניות, ולכן המכירה לא הוכרה בדוחות הכספיים.

#### ג. הסדרים בין חברות כרטיסי אשראי ובין לבין הבנקים

**1. הסדרים בין חברות כרטיסי אשראי.** בתחילת חודש ספטמבר 2001 הגישו כאל, הבנק הבינלאומי, בנק דיסקונט, בנק לאומי לישראל בע"מ ולאומי קארד בע"מ (כולם ביחד להלן: "המבקשים") לבית הדין להגבלים עסקיים (להלן: "בית הדין"), בקשות לאישור הסדר כובל ביניהם בנוגע לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה, וכן בקשות ליתן להם היתר זמני לפעול לפי הסדר זה. בבקשות התבקש בית הדין לאשר את שיעורי עמלת המנפיק, לפי מנגנון שיביא, בין היתר, להפחתה הדרגתית בשיעורי עמלת המנפיק בקטגוריות הגבוהות. במרוצת השנים העניק בית הדין למבקשים היתרים ארעיים וזמניים המאשרים להם לגבות עמלות מנפיק בשיעורים שהוסכמו. במקביל הוארך תוקפו של הפטור הכללי מעת לעת. התהליך בבית הדין פוצל לשניים ונקבע כי תחילה תידון המתודולוגיה הראויה לקביעת עמלת המנפיק, ורק לאחר מכן יידרש בית הדין ליישומה.

ביום 31 באוגוסט 2006 נתן בית הדין להגבלים עסקיים החלטה בעניין המתודולוגיה לקביעת העמלה הצולבת (להלן: "החלטת המתודולוגיה"), תוך שהוא מאמץ את עיקרי עמדת הממונה. ביום 1 בפברואר 2007 הגישו המבקשים ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית הדין. במקביל להליכים בבית הדין, התקיים משא ומתן בין הממונה לבין חברות כרטיסי אשראי - כאל, לאומי קארד וישראלכארט - בדבר הסכם להקמתה של מערכת סליקה צולבת בכרטיסי ויזה ו-MasterCard. נוכח המשא ומתן האמור, פנו המבקשים לממונה בבקשה לקבל היתר זמני שיאפשר להם למצות את המו"מ בטרם יפקע ההסדר הזמני ביניהן.

ביום 6 בספטמבר 2006 נעתרה הממונה על ההגבלים העסקיים לבקשה והאריכה את הפטור להסדר הקיים בין הצדדים עד ליום 31 באוקטובר 2006.

**הסכם משולש לסליקה צולבת.** ביום 30 באוקטובר 2006 נחתם בין הממונה לבין חברות כרטיסי אשראי והבנקים בעלי המניות בחברות כרטיסי אשראי, הסכם לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה ו-MasterCard (להלן: "ההסכם"). ההסכם נכנס לתוקף עם מתן היתר ארעי להסכם על ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 31 באוקטובר 2006, והוא יפקע ביום 1 ביולי 2013 (להלן: "תקופת ההסכם"), אלא אם יחליט בית הדין אחרת קודם לכן.

ההסכם קובע, בין היתר, את שיעורי העמלות הצולבות ואת מבנה הקטגוריות של העמלות הצולבות שיחולו על חברות כרטיסי אשראי למשך תקופת ההסכם. ההסכם מתווה ירידה הדרגתית של שיעורי העמלות הצולבות, עד לשיעור של 0.875% מיום 1 ביולי 2012, לצד

### 3.3 פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

צמצום מספר הקטגוריות לאורך תקופת ההסכם. ההסכם קובע הוראות כלליות אשר אוסרות, בין היתר, על חברות כרטיסי האשראי לקשור בין סוגים שונים של כרטיסים הנסלקים על ידי כל אחת מהן כלפי בית עסק, ואוסרות על הרעה של תנאי הסליקה בעקבות צמצום מספר סוגי הכרטיסים אשר נסלקים על ידי בית עסק מסוים. עוד קובע ההסכם הוראות האוסרות על הבנקים השולטים על חברות כרטיסי האשראי, בין היתר, לקשור בין שירות לבית עסק לבין תנאי התקשרות עם סולק, וכן הוראות אשר אוסרות על אפליה בין לקוחות המחזיקים בכרטיס אשראי שהונפק על ידי בנק לבין לקוחות שאינם מחזיקים כרטיס אשראי של אותו בנק.

במסגרת ההסכם נקבעו הוראות לפיהן בהתקיים תנאים מסויימים תבטל הממונה את ההכרזה על ישראל כבעלת מונופולין בסליקת כרטיסי ישראל כרטיס-ו- MasterCard, חיוב ישראל כרטיס לקבוע, בתנאים מסויימים, שיעורי עמלות זהים לאותו בית עסק הסולק עמה עסקאות ישראל כרטיס-ו- MasterCard והתחייבות הצדדים לפנות לבית הדין לאישור עמלה צולבת לתקופה שלאחר תום ההסדר אם יבקשו להמשיך בסליקה צולבת.

בהסכם נקבע עוד כי עד יום 30 במאי 2007 יוקם ויופעל ממשק משותף אשר יאפשר לשלוש חברות האשראי לבצע סליקה של עסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ו- "MasterCard" בתחילת חודש יוני 2007 הופעל הממשק המשותף. בעקבות חתימת ההסכם החדש, הצטרפה חברת ישראל כרטיס להסכם המקומי לסליקה צולבת הקיים בין כאל לבין לאומיקארד ביחס למותג" ויזה". החל מחודש יוני 2007 החלה כאל לסלוק גם כרטיסי MasterCard, בהתאם להסכם המשולש לסליקה צולבת. ההסדר הוגש לאישור בית הדין להגבלים עסקיים ובמסגרת זו הוגשו לבית הדין 5 התנגדויות. ביום 31 באוקטובר 2006 נתן בית הדין להגבלים עסקיים היתר זמני להסכם. היתר זה הוארך מעת לעת על ידי בית הדין, לאחרונה עד ליום 15 באוגוסט 2011.

**מינוי מומחה.** בהתאם להחלטת המתודולוגיה קבע בית הדין, כי על מנת לבחון אם ההסכם המשולש שהובא לאישורו עולה בקנה אחד עם טובת הציבור, ימונה מומחה לבחינת שיעור עמלת המנפיק, הקטגוריות של עמלת המנפיק וקצב ההפחתה שלה. על פי החלטת בית הדין, המומחה יבצע את הבדיקה על פי המתודולוגיה שנקבעה בהליך קודם (ר' לעיל) והוא ייבחר ויפוקח על ידי הרשות להגבלים עסקיים. ביום 4 בינואר 2009, הומצאה חוות דעת המומחה (במסגרת דוח ביניים). הצדדים ובכללם כאל, ויתרו על חקירת המומחה ועל הגשת סיכומי טענות בשלב זה ובית הדין התבקש להורות למומחה להמשיך בעבודתו לשלב השני, עד למתן חוות דעתו הסופית.

נוכח מינוי המומחה ליו"ר בנק דיסקונט ובהתאם להחלטות בית הדין מהימים 13 באוגוסט ו-1 בנובמבר 2010, מונה הכלכלן הראשי של הרשות ("הכלכלן הראשי") לתפקיד המומחה ונקבע כי הוא יגיש חוות דעת סופית עד ליום 15 בפברואר 2011. הכלכלן הראשי פעל לאיסוף מידע ונתונים לצורך גיבוש חוות הדעת. ביום 26 בדצמבר 2010 הציג הכלכלן הראשי לכאל את ממצאיו הראשוניים ביחס אליה, ובימים אלה צפויה להתקיים פגישה במסגרתה תמסור כאל את תגובתה לממצאים הראשוניים כאמור.

ביום 13 בינואר 2011 קבע בית הדין, לבקשת המבקשים בהליך הערעור, כי חוות הדעת הסופית תוגש עד ליום 15 במרס 2011. בהמשך למינויו של הכלכלן הראשי לממונה בפועל, קבע בית הדין, ביום 1 במרס 2011, כי בשים לב לפרק הזמן בו אמור הכלכלן הראשי לשמש כממלא מקום הממונה, הוא לא יעסוק בתקופה זו בחוות הדעת הסופית שעליו להגיש, וכי בתום שלושה שבועות ימסור הודעת עדכון בעניין. למיטב ידיעת הבנק, הודעת עדכון כאמור טרם נמסרה.

**ערעור על החלטת המתודולוגיה.** כאמור, ביום 1 בפברואר 2007 הגישו המבקשים ערעור לבית המשפט העליון, על החלטת המתודולוגיה. ביום 24 בדצמבר 2009 הגישו המערערים והממונה בקשה בהסכמה למתן תוקף של פסק דין להסכם פשרה בערעור (להלן, בהתאמה, "הבקשה" ו-"הסכם פשרה"). לפי הבקשה, המערערים והממונה מסכימים לדחות את בירור טענות המערערים בעניין המתודולוגיה לקביעת העמלה הצולבת, כפי שזו באה לידי ביטוי בהחלטת המתודולוגיה, עד לדיון במסגרת ערעור, אם יוגש, על פסק הדין הראשון שיינתן בקשר עם הסדר סליקה צולבת בכל הליך שיתנהל בבית הדין להגבלים עסקיים לאחר תום מסגרת ההסדר המשולש. עוד הוסכם, שאם יוגש בסופו של יום ערעור כנגד החלטת המתודולוגיה, טענות הצדדים בנוגע למתודולוגיה יהיו אך ורק אלה המפורטות בערעור. ביום 27 בדצמבר 2009, יצא מלפני בית המשפט העליון פסק דין, לפיו ניתן תוקף של פסק דין להסכם הפשרה.

הכנסות הסליקה הן פונקציה של עמלות סליקה מבתי עסק, עמלה צולבת בין חברות כרטיסי אשראי ומחזורי הסליקה של כאל. להערכת הבנק וכאל, לירידה בשיעור העמלה הצולבת צפויה להיות השפעה על שיעורי עמלות הסליקה מבתי עסק.

**2. הסכם הנפקה משותפת בין כאל לבין הבנק הבינלאומי.** ביום 20 בנובמבר 2007 נחתם הסכם הנפקה משותפת לתקופה של שלוש שנים, שלאחריה יתחדש ההסכם לתקופה נוספת של שלוש שנים, אלא אם יודיע אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת של ששה חודשים על סיום ההתקשרות. ההסכם האמור החליף הסכם קודם מיום 1 באוגוסט 2000.

**3. הסכם הנפקה משותפת עם בנק מזרחי-טפחות.** ביום 18 בנובמבר 2008 חתמו כאל ודיינרס עם בנק מזרחי-טפחות על הסכם להנפקה

### 33. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

משותפת של כרטיסי חיוב "ויזה", "מסטרקארד" ו-"דיינרס קלאב", לרבות כרטיסים ממותגים "מזרחי-טפחות", וקביעת הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי כאל ו/או דיינרס לכרטיסי חיוב שיונפקו על ידי בנק מזרחי-טפחות ללקוחותיו. הסכם זה מחליף את ההסכם בין הצדדים מיום 26 ביולי 1995, על תיקוניו.

ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים ממועד חתימתו. אם תמומש האופציה לרכישת מניות כאל המתוארת להלן, או תיפדה, תוארך תקופת ההסכם ל-10 שנים ממועד חתימתו. תקופת ההסכם תוארך לתקופות נוספות בנות שנתיים, אלא אם הודיע צד למשנהו בכתב, 6 חודשים לפי תום כל תקופה או תקופה נוספת, כי הוא מעוניין שלא להאריך עוד את תקופת ההסכם.

**מתן אופציה לבנק מזרחי-טפחות לרכישת עד 10% מהון המניות של כאל.** במסגרת הסכם הנפקה משותפת שתואר לעיל, ניתנה לבנק מזרחי-טפחות אופציה לרכוש מכאל, על דרך של הקצאה, עד 121,978 מניות רגילות של כאל אשר מהוות, נכון למועד חתימת ההסכם, 10% מהון המניות הרגילות של כאל בדילול מלא. כמות המניות המוקצות עשויה להיות גדולה יותר במקרה שקודם למימוש האופציה תבצע כאל הקצאה במחיר המגלם מחיר נמוך משווי שוק, על פי נוסחה הקבועה בהסכם. כמו כן, כמות המניות עשויה להשתנות בהתאמה במקרה שכאל תחליט על איחוד המניות הרגילות שלה למניות בעלות ערך נקוב גדול יותר או על פיצול המניות הרגילות שלה למניות בעלות ערך נקוב קטן יותר או על חלוקת מניות הטבה, הכל ממועד חתימת ההסכם ועד למועד שלפני מועד מימוש האופציה.

האופציה תהיה ניתנת למימוש באופן חד פעמי, לא יאוחר מ-5 שנים ממועד חתימת ההסכם (או, בנסיבות מסוימות, תקופה מעט ארוכה יותר), בכל עת לאחר שמחזור שימושי האשראי החודשי הממוצע שביצעו לקוחות בנק מזרחי-טפחות יגיע לסכום מינימלי שנקבע בהסכם. כמות המניות הרגילות אשר תוקצה במסגרת מימוש האופציה תחושב לפי נוסחה שקבעה בהסכם, אשר מושפעת ממחזור שימושי האשראי החודשי הממוצע שביצעו לקוחות בנק מזרחי-טפחות ומהגידול במחזורי שוק כרטיסי האשראי הבנקאיים בישראל.

תמורת מימוש האופציה ישלם בנק מזרחי-טפחות תוספת מימוש על פי נוסחה שנקבעה בהסכם, המשקפת שווי חברה נוכחי אשר מושפע מהרווח המצרפי הנקי של כאל בארבעת הרבעונים הקלנדריים הקודמים למועד החתימה על ההסכם, בניכוי תרומת הכרטיסים שהונפקו ללקוחות בנק מזרחי-טפחות לרווחיותה, ממכפיל רווח של 12, ומהתאמות מסוימות נוספות.

האופציה עשויה להיות מומרת לתשלום במזומן למזרחי-טפחות, אם תתעורר בעיה במימושה של האופציה על דרך של הקצאת מניות כאל כאמור, או אם כאל תבחר לפדות את האופציה תמורת תשלום. פדיון האופציה יתבצע תמורת תשלום, שהנוסחה לחישובו נקבעה בהסכם, המשקף שווי חברה עתידי, אשר מושפע מהרווח הנקי של כאל (לא כולל פריטים חד פעמיים ורווחי/הפסדי הון) בארבעת הרבעונים הקלנדריים האחרונים שהסתיימו לפני הודעת המימוש ומכפיל רווח של 12 (או מכפיל שייגזר משווי כאל בבורסה, אם תרשם למסחר עד מועד המימוש, אך לא יותר ממכפיל 14) ובניכוי תוספת המימוש כאמור. הסכום שישולם תמורת פדיון האופציה לא יעלה על סך של בין 85 לבין 100 מיליון ש"ח (סכום מקסימלי זה ייקבע בהתאם למחזור שימושי האשראי החודשי הממוצע של כרטיסים שהונפקו ללקוחות מזרחי-טפחות בשלושת החודשים הקלנדריים שקדמו להודעת המימוש).

ההסכם כפוף לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישנן כאלו.

**4. הסכם הנפקה משותפת עם בנק איגוד.** ביום 1 ביולי 2010 נחתם הסכם בין כאל ודיינרס לבין בנק איגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק איגוד").

ההסכם הינו לתקופה של 10 שנים, והוא מחליף ובא במקום הסכם קודם בין הצדדים, שהגיע לסיומו במועד זה. במסגרת ההסכם ינפיקו כאל ודיינרס כרטיסי אשראי, כרטיסי בנק וכרטיסים משולבים ללקוחות בנק איגוד. במסגרת ההסכם נקבעו הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי כאל ו/או דיינרס לכרטיסי חיוב שיונפקו על ידי בנק איגוד ללקוחותיו.

**מתן אופציה לבנק איגוד לרכישת 3% מהון המניות של כאל.** במסגרת הסכם הנפקה משותפת שתואר לעיל, ניתנה לבנק איגוד אופציה בלתי עבירה, לרכוש מכאל 32,934 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח של כאל, המהוות נכון למועד חתימת ההסכם 3% מהון המניות הרגילות המונפק והנפרע של כאל, בכפוף לאירועי התאמה שנקבעו בהסכם, וזאת במועד השלמה של הנפקה לציבור של ניירות ערך של כאל, אם וככל שתהיה כזו, ובכפוף להשלמת ההנפקה. מחיר המימוש של האופציות משקף הנחה של 25% על מחיר המניה ברוטו כפי שייקבע בתשקיף ההצעה לציבור. לכאל זכות, לפי שיקול דעתה, להמיר את מניות האופציה בתשלום חד פעמי, בסכום השווה למחיר המימוש במספר הכולל של מניות האופציה כאילו האופציה מומשה במלואה.

המניות שתנבענה ממימוש האופציה, ככל שתמומש, לא תהיינה ניתנות להעברה למתחרה של כאל.

תוקף האופציה במשך תקופת ההסכם מותנה בשורה של תנאים עסקיים כפי שנקבעו במסגרת ההסכם.

האופציה תיכנס לתוקף עם קבלת האישורים הרגולטוריים הנדרשים על פי דין, ככל שהם נדרשים. בשלב זה טרם התקיימו התנאים המתלים לכניסת האופציה לתוקף.

החלטת כאל להקצות לבנק איגוד מניות, תהיה טעונה אישור של דירקטוריון הבנק.

### 34. יוזמות חקיקה

קיימים מספר דברי חקיקה (חוקים, תקנות והוראות נוהל) בשלבי חקיקה שונים, שלחלקם עלולה להיות השפעה שלילית על פעילות הבנק והחברות המאוחדות שלו ועל תוצאות פעולותיהם בעתיד. אין באפשרות הבנק להעריך את היקף ההשפעה האמורה.

### 35. רווח למניה רגילה

המאוחד		
2008	2009	2010
<b>רווח בסיסי<sup>(1)</sup> למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)</b>		
0.26	*0.95	0.69
רווח נקי מפעולות רגילות		
(0.01)	(0.02)	0.04
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים		
0.25	0.93	0.73
<b>רווח נקי</b>		
*993,979	*993,979	997,578
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפים)		

\* הוצג מחדש כדי לשקף את מרכיב ההטבה בהנפקת זכויות - ר' ביאור 13 ד'.

הערה: (1) בחישוב הרווח למניה לא נכללו אופציות לנושאי משרה בבנק מאחר והיתה להם השפעה אנטי מדללת.

### 36. מידע על בסיס נתונים נומינליים לצרכי מס - הבנק

ליום 31 בדצמבר	
2009	2010
במיליוני שקלים חדשים	
<b>מאזן</b>	
130,244	130,657
סך-הכל נכסים	
120,671	119,802
סך-הכל התחייבויות	
9,573	10,855
הון עצמי	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2009	2010
במיליוני שקלים חדשים	
<b>דוח רווח והפסד</b>	
953	760
רווח נקי	

### המשרד הראשי

תל אביב, רחוב יהודה הלוי 23, 03-5145555

Discount Bank Latin America, Uruguay

Montevideo Head Office: Rincon 390

סניפים באורוגוואי: מונטבידאו, פונטה דל ארטה

### סניף בחו"ל

London, United Kingdom: 65 Curzon Street

IDB (Swiss) Bank Ltd.

Geneva, Switzerland Head Office:

100 Rue du Rhone

Zurich Branch: Talacker 41

נציגות: תל אביב, ישראל

### נציגויות בחו"ל

Paris, France: 33 Rue Galilee

Buenos Aires, Argentina: Corrientes 447 6°

Santiago, Chile: Av. Vitacura 2771 Of. 804

### חברות בת בישראל

בנקאיות

בנק מרכנתיל דיסקונט

בנק דיסקונט למשכנתאות

שוק ההון

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות

תכלית בית השקעות

פיננסיות

ברטיסי אשראי לישראל - כאל

דיינרס קלוב ישראל

דיסקונט ליסינג

דיסקונט מנפיקים

נאמנות

דיסקונט נאמנות

Website: [www.discountbank.co.il](http://www.discountbank.co.il)

### חברות בת בנקאיות בחו"ל

Israel Discount Bank of New York

website: <http://www.idbbank.com>

Main New York Office: 511 Fifth Avenue

New York Branch: 1350 Broadway

Staten Island, NY Branch:

201 Edward Curry Avenue, Suite 204

Beverly Hills, CA Branch:

9401 Wilshire Boulevard, Suite 600

Downtown Los Angeles, CA Branch:

888 South Figueroa Street, Suite 550

Aventura, FL Branch:

Harbour Centre, 18851 NE 29th Avenue, Suite 600

Grand Cayman (B.W.I.) Branch:

P.O.Box 694GT, 11 Dr. Roy's Drive

International Banking Facility:

511 Fifth Avenue, New York

נציגויות תל אביב, ישראל / סנטיאגו, צ'ילה /

סאו פאולו, ריאודה ז'נרו, ברזיל / לימה, פרו /

מקסיקו סיטי, מקסיקו / מונטבידאו, אורוגוואי